1964

GOD. XXXIII BROJ 1 BEOGRAD, JANUAR 1964. Poštarina plaćena u gotovu CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK

BLAGOVEST

Karlo Dolči: Blažena Devica sa Detetom

Neka se raduju nebesa, i neka kliče zemlja pred licem Gospodnjim, jer je došao. (Ant.)

Božićna priča

Njegov poziv

Vratio se svom starom domu na Badnjak u jutro. Zapravo, nije se ni sjetio da dolazi za veliku svetkovinu, jer su mnogi Božići protekli za nj sasvim neprimjetno, kao da se i nisu razlikovali od ostalih dana u godini.

Starica majka djetinje se obradovala Draganovu dolasku. — Znala sam, govorila je uzbuđeno — da će granuti još jedan Božić, koji ćemo proslaviti nas dvoje zajedno. Srce mi je kazivalo, da će se to dogoditi.

Srce? — Dragan se sažalno osmijehnuo. Majka je razgovarala naivno i zanosno, kao što je govorila i ranije, a sada se još i brinula, da sin ne razabere, kako su njezine snage već popustile i godine su sagnule njezina ramena. Zatim ona se užurbala da pripremi jelo i zamalo je čitava kuća zamirisala kolačima, koje je stavila u pećnicu, dok je Dragan sjedio u kuhinji, tucao orahe i, kao i ranije, više smetao, nego što je pomagao majci u poslu.

— Kako ti je bilo? — majka ga je promatrala i zacijelo je primijetila, da je on poblijedio i omršavio. — Svijetom si prolazio! — majka je poniknula.

Dragan je pričao. Kada je završio studij, poslali su ga u strane zemlje, gdje su tražili stručnjake — inženjere. Mnogo je novih krajeva prošao, tuđim se navikama priklanjao, pod tuđim suncem radio i brinuo se. Mnogo je i zaradio — znade li mama, da je, po svom povratku u domovinu, uredio raskošni stan, auto kupio i doskora će se oženiti? Da li će biti sretan sa svojom djevojkom? Oh, sreća to je starinski pojam, kakav teško urastava u naš današnji svijet. Djevojka je inženjerka, bit će neovisna od njegove pomoći, od njegovih utjecaja, podnosit će se, pa i to je mnogo — svaki od nas polazit će za svojim dužnostima i za svojim zabavama. Moguće i oni neće ostati dugo zajedno — zaboga, mama, zato se plašiš — ljudi se sastaju i rastaju, bez zapleta, čemu da otežavaju ionako kratak život?

Majka je zadrhtala: — Oh, tebi nije dobro, sinko! Tada je Dragan pokušao da se nasmije: — Pustimo sentimentalnosti — ja više ne mjerim vrijednosti tvojim mjerilom! — zaključio je prezrivo. Sve do večeri oni nisu više razgovarali o sebi, kao da su oboje osjećali, da se onakvim razgovorom zamućuje svečano raspoloženje velikog dana. Dragan je usadio jelku, unio je u sobu i okitio — gdje je ono davno doba, kada je to posljednji put činio, a ipak, stare su kuglice još čitave, a jelka miriše svježinom i Draganu se čini da postaje iznova dijete i nalazi čisti ushit djetinjstva, njegove iskrene radosti.

Smračilo se, u peći pucketa vatra, a majka je, dovršivši s poslom u kući, sjela za stol i otvorila evanđelje:

»U ono vrijeme izađe zapovijed od cara Augusta, da se popiše sav svijet...«

Da je Dragan ostao u gradu, u svojem stanu, sada bi mu radio treštao džez ili bi na televiziji promatrao kakvu varijetejsku priredbu i sigurno se ne bi ni sjetio da se primiče sveta noć. Ali majka čita božićno evanđelje, kao što ga je čitala za svih onih prošlih godina u badnjim večerima i Dragan je prisluhnuo: »I reče anđeo: Ne bojte se, jer, gle, javljam vam veliku radost koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu...«

— Kako čudno! — misli Dragan. — Vratio sam se kući, jer sam se iznenada zaželio majke i staroga svog doma, a došao sam upravo za Božić na koji nisam ni mislio, za Božić, koji sam već godinama zaboravljao! Vratio sam se, da se primaknem štalici, kao jedan od betlehemskih pastira, kako bih našao jedno novorođeno dijete na slami, u siromaštvu...

— Ali ja više ne mislim o takvim stvarima! — poželio je, da se sjeti svog novog života. — Nego, što onda, ako večeras prihvatim tradiciju svojih domara, kada to nitko neće saznati od mojih gradskih prijatelja...

»I ujedamput postade s anđelom mnoštvo vojske nebeske hvaleći Boga i govoreći: Slava na visini Bogu, i na zemlji mir ljudima dobre volje!«

Majka je dočitala evanđelje, kleknula i povukla sina da se pomole. Dragan je zamuckivao, jer je zaboravio riječi molitve, ali majka to nije smjela primijetiti.

— Još danas! — opet je pokušao da prometne u prolaznost ovo, što je sada trajalo u njemu kao novo ganuće. — A sutra? — posijekla ga je tuga i strah se zacrnio pred njegovim očima. — Zar da sutra ništa više ne preostane od ove svečanosti? Kako onda živjeti dalje?

I to: kako živjeti dalje, u svijetu praznom i pustom, gdje novac treba da znači sreću, ovo ga je pitanje ubolo do onda još nepoznatim bolom. Napokon, kada bi svetkovina dogorjela kao svijećica na boru, da zamalo ništa više ne preostane za buduće dane, zar bi to onda značilo nešto veliko i krasno? Kada bi Draganova današnja radost nestala s njegovim odlaskom odavde, onda bi i to današnje bilo samo opsjena. Ali njegov je doživljaj dublji.

(Nastavlja se na 3 str. korice ispod crte)

KLIKUJTE U SAV GLAS

Kad je rođendan već običnih smrtnika radost za njihovu kuću, koliko više će biti rođendan našeg Spasitelja dan radosti za čitav kršćanski svijet!

Kroz vrijeme adventa Crkva nas majčinskom brigom priprema za taj dan. Adventski propovjednici, prorok Izaija sa svojim slikovitim opisima mesijanskog vremena i Kristov preteča Ivan Krstitelj, pozivaju nas na pokoru, na čišćenje duše i srca, da bismo bili dostojni Kristovog dolaska u svetoj božićnoj noći.

Božićna je tajna vezana na Davidov grad Betlehem, kamo je Božja providnost na zapovijed rimskog cara Augusta dovela presvetu Bogorodicu. Tada se desilo ono što piše sv. Luka: »I dok su bili ondje, navršilo se vrijeme da rodi. I porodi svoga prvorođenca, povi ga u pelenice i položi u jasle, jer za njih ne bijaše mjesta u gostionici« (Lk 2,7)

1. NAŠ OSLOBODITELJ

Patrijarh Abraham je cijelom dušom čeznuo za potomkom kome bi ostavio svoja brojna stada i predao Božja obećanja. Neusporedivo jače je čeznulo čovječanstvo za svojim Mesijom — Spasiteljem: »Rosite nebesa, s visine, i' oblaci neka dažde Pravednika. Neka se otvori zemlja i neka iz nje nikne Spasitelj« (Is 45,8).

U svetoj božićnoj noći ispunila su se željena očekivanja. Rodio se proročeni Mesija, gledamo ga u bijednim jaslama betlehemske štalice. U zemaljskom raju se đavao sakrio u zmiju da prevari čovjeka i podvrgne ga svojoj vlasti. Ovdje se Bog sakrio u nemoćno dijete da kao čovjek sa drveta križa pobijedi sotonu i oslobodi čovjeka od đavolskog robovanja.

Kristov dolazak na svijet opisuje prorok: »Narod koji je hodao u tami, vidje svjetlost veliku. Nad onima koji stanuju u zemlji smrtne sjene, zasja svjetlost.« (Is 9,2) I cilj njegova dolaska: »Ti si svladao teret jarma njegova i šibu leđa njegovih i štap tlačitelja njegova kao nekoć u dan Madijana. Sve što je silom oteto i u metežu zaplijenjeno, i odjeća krvlju namočena, izgorjet će i bit će hrana ognju« (Is 9, 3. 4). Uzalud će se dakle protiviti Kristu ma kakva neprijateljska sila!

Đavolska vlast na svijetu nije još potpuno uništena. Đavao još uvijek lovi duše na udicu sakrivenu pod mamcem trostruke požude. Pokora, razna odricanja, pojačana molitva, sveta ispovijed i pričest imaju za cilj i slabljenje grešnih sklonosti, sotoninog saveznika u nama, koji nas zarobljava pod zakon grijeha.

Za Božić se stoga osjećamo slobodnijima. Radosna srca se zahvaljujemo Božjem Djetetu što je došao, kao što se raduju seljaci o žetvi, ili kao što kliču pobjednici, kad osvoje i dijele plijen. (Is 9, 2). Papa Leon nas u božićnoj homiliji poziva: »Neka se raduje onaj koji je svet, jer je bliže pobjedi, neka se raduje grešnik, jer se poziva na oproštenje, neka bude srčan poganin, jer ga pozivlju na život«.

2. BOŽJE POSINAŠTVO

Božić nam govori o sretnoj zamjeni. Sinu Božjemu smo mi ljudi, po blaženoj Djevici, dali ljudsku prirodu, a On nam u zamjenu poklanja svoje božanstvo. Na velikoj božićnoj misi čitaju se riječi: »A onima koji ga primiše, koji vjeruju u njegovo ime, podade moć, da postanu djeca Božja... rođena ne od krvi... nego od Boga« (Iv 1, 12. 13). Po svetom krštenju rodili smo se od Boga, pa je nebeski Otac postao naš otac, a mi njegova Božja djeca.

Nije važno što smo po tijelu slični životinjama, jer je od presudne vrijednosti dostojanstvo koje nam je darovano svetim krštenjem. U usporedbi s tom odlikom iščezava svaka zemaljska čast i vlast. Šta je najviši položaj u državi, u nauci, u umjetnosti, u sportu, šta je Nobelova nagrada, šta olimpijske lovorike prema pravu: sjesti za sto u nebeskom kraljevstvu!

Rado se ponosimo naučnim i tehničkim tekovinama. Zar može naučni napredak i tehnički pronalazak osigurati bezbjedan život na zemlji? Kako spriječiti tolike nesreće u rudnicima, na moru, na vlakovima, na avionima? Gdje su lijekovi protiv raka, dječje paralize, srčanih i nervnih oboljenja? Čovjek se uvijek osjeća na zemlji početnikom, koji stoji pred tisuću nepoznanica. Život na zemlji je kao tkanina sa bezbroj niti i šara, koje su poznate samo Bogu, a čovjeku jedva djelomično.

Betlehemska nas štalica sili da se zamislimo u naše rodbinske veze, u koje smo stupili svetim krštenjem, a darovalo nam ih je Dijete u betlehemskoj štalici. Pred Bogom nismo kao slučajni putnici na vlaku, nego kao udovi istog tijela, kome je glava sam Krist. »Spomeni se, čije si glave i čijega si tijela udo«, opominje nas isti Leon Veliki. Na Božić su pjevali anđeli: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje« (Lk 2, 14) te nas tako pozvali da živimo sa svima u bratskoj ljubavi i miru. Zar će se rođena braća svađati i ratovati? Božje nas je Dijete sve učinilo braćom među sobom.

Svijet voli božićnu idilu, rado održava stara predanja. Daruju se pokloni i darovi djeci, prijateljima, ukućanima, pišu se čestitke, priređuju božićni prijemi, slušaju božićne pjesme, posjećuju se Božji hramovi. Korjen sve te Božićne idile jest vjera u utjelovljenog Sina Božjega, svijest o sinovstvu Božjem, što nam ga je Dijete iz Betlehema donijelo. Bez toga sve bi bilo puka vanjština bez jezgra.

Pođimo sa priprostim pastirima pred Božansko Dijete te mu se ponizno i pobožno poklonimo, darujmo mu s Mudracima s istoka duhovne darove koje predstavlja njihovo zlato, tamjan i smirna, pa će Božić 1963. ostaviti duboke tragove u našem životu!

Osvrt na drugo koncilsko zasedanje

Članak je pisan pre svršetka sadašnjeg koncilskog zasedanja, pa stoga ne može dati konačnu sliku o njegovom radu.

O čemu se raspravljalo

Prvi nacrt o kome se raspravljalo bio je »O CRKVI«. Prema mišljenju stručnjaka to je bila središnja tačka koncila, pa je stoga razumljivo da je ta tema preko jedan mesec dana zaokupljala misli koncilskih otaca, a teološka komisija će imati posla možda i godinu dana, pre nego će proučiti sve govore i pisane predloge na ovaj nacrt te ga tako pripremiti u takovom obliku, da ga koncilski oci usvoje a papa potvrdi.

Najvažnija stvar je bila produbljenje nauke o biskupskoj vlasti. Ogromna većina koncilskih otaca se složila s učenjem da je biskupski red najviši stepen svećeničkog reda. S njime biskup stupa u kolegij (telo) biskupa koji je naslednik zbora apostola u službi naveštanja evanđelja, posvećenja i upravljanja cele Crkve, dakako pod svojom glavom rimskim papom, koji i sam za sebe poseduje potpuno i celovito pravo prvenstva nad svim biskupima i vernicima. Takva vlast potiče od Krista samoga. Nekima se to učenje nije činilo dovoljno potkrepljeno navodima Svetog pisma te izgledalo opasno za ugled i vlast papinu.

Mnogo se govorilo i o đakonatu, za koji su se naročito zalagali biskupi misijskih zemalja i Latinske Amerike. Velika većina koncilskih otaca se izjasnila za njegovo obnavljanje. Barem u nekim pokrajinama bi mogli biti oženjeni.

Što se tiče svetovnjaka u Crkvi, treba naglasiti da su koncilski oci velikim delom isticali potrebu njihove saradnje u poslanju Crkve. U posebnoj loži 13 laika je prisustvovalo zasedanjima, čime je Papa koji ih je pozvao želeo pokazati važnost da svi članovi Crkve harmonično i jedinstveno rade na ostvarenju postavljenih ciljeva. Posveta sveta u krugu obitelji, na radnim mestima, u javnim zvanjima, u politici i kulturi, posebni je zadatak katoličkih laika.

Iza toga je sledio praktičan nacrt o BISKUPIMA I UPRAVI BISKUPIJA. Možda je u okviru tog nacrta bio najvažniji predlog koji su podržali mnogi koncilski oci neka bi se od rezidencijalnih biskupa sastavilo posebno savetodavno telo, koje bi pomagalo papi u upravljanju Crkvom, tako da bi se godišnje jednom ili dva puta sastajali i u važnijim pitanjima savetovali papu. Vlast rezidencijalnih biskupa neka bi se proširila, tako da bi lakše upravljali svojom biskupijom te bi se smanjili potrebni rekurzi u Rim.

Dosta se govorilo o biskupskim konferencijama, ustanovi novijeg datuma, ali potrebnoj i korisnoj za rešavanje mnogih zajedničkih pitanja na području jednog naroda ili zemlje. Predviđa se da će se njezina vlast pojačati, ali rezidencijalni biskup ipak mora da ostaje pravi pastir sa zakonodavnom vlasti u svojoj biskupiji. Biskupske konferencije će imati zadatak da preko posebne komisije prouče potrebe teritorijalnih promena u biskupijama, tako da ne bi bilo ni prevelikih ni premalenih, da bi bile zgodno zaokružene, biskupska sedišta na zgodnim mestima, odakle su dobre veze sa svim delovima biskupije.

Kao treći po redu došao je nacrt O »EKUMENIZMU«. Taj je bio izrađen iz tri ranija koji govore o dogmatskoj podlozi rada za crkveno jedinstvo, a posebno se obazire na odeljene istočne crkve i na protestantske. Dodata su bila dva poglavlja, jedan o Jevrejima kao starozavetnom Božjem narodu, a drugi o verskoj slobodi i toleranciji.

Prema sadašnjem izgledu teško će koncil na ovom zasedanju završiti debatu o tom nacrtu. Sa sadržinom nacrta govornici se slažu, iako predlažu mnoge promene, ali velik broj govornika smatra da dodata poglavlja ne spadaju u taj nacrt.

Rezultati

Koncilski oci izglasali su konačnu stilizaciju nacrta o liturgiji i o sredstvima društvene komunikacije, o kojima se u koncilskoj dvorani raspravljalo godine 1962. Predmetne koncilske komisije su uspele proučiti sve predloge i sastaviti kompromisni konačni tekst, koji će Papa potvrditi i podpisati i tek tada postaće obavezan.

Neko bi kazao da je to srazmerno mršav rezultat, međutim valja imati pred očima da se rešavanje duhovnih pitanja ne može meriti s materijalnim merilima. Bliski pratioci koncilskog rada međutim govore o čudesnim uspesima i o gotovo vidljivoj ulozi Duha Svetoga. Koncil je ušao na pravi kolosek i temeljitim proučavanjem postavljenih problema pronalazi najbolja rešenja.

Pomalo se već nazire da će biti II Vatikanski koncil stvarno reformni koncil, koji će u prvom redu obnoviti Katoličku crkvu samu te je bolje osposobiti za razgovore sa odeljenom braćom kao i za razgovor sa svetom.

Molitva za uspešan rad koncila još je uvek potrebna.

Laik u povesti crkve

Za Kristova života

Nebeski otac je poverio svoga Sina — dvojima laika. Josip i Marija nisu bili svećeničkog roda Staroga Zaveta; nisu bili ni svećenici Novoga Zaveta. Dakle laici.

Krist im je bio poveren: da mu dadu stan, da ga hrane i odevaju. Da mu služe.

Ali ne samo to: oni su ga i uvodili u život; poučavali su ga, čak su mu zapovedali! Laici — Sinu božjemu! Ali pri svemu tome bili su najposlušnije oruđe nebeskog Oca.

U svom životu, naročito za svog javnog delovanja, naišao je Krist na ljubav, na mržnju i na bezbrižnost. Barem neku ljubav moramo pretpostaviti kod onih, koji su postali njegovi učenici — osnova buduće Crkve.

No i među njima — učenicima — pokazala se je velika razlika, kad je Krist tražio od njih žrtve ili kad se pokazalo pristajanje uz njega opasnim.

Krist je tražio »žrtvu razuma«, kad je prorekao tajnu Euharistije. Mnogi su ga učenici tada ostavili. Tražio je odricanje dobara ovoga sveta — i bogati mladić nije više hteo da ide za njim. Krist je bio u nevolji — od straha su ga se klonili učenici. Svakako ne svi.

No bili su Kristovi učenici i saradnici njegovi: Apostoli, dok nisu bili još »zaređeni«, nego su bili još uvek laici; sedamdesetorica učenika. I prvi i drugi otišli su na »misijsko putovanje« kao laici te »navještali kraljevstvo božje, koje se približilo«.

U najtežim po Krista časovima od jedanaest svećenika stajao je uz njega samo jedan, Ivan. A od laika — bio je veći broj žena. Bili su tu Josip iz Arimateje i Nikodem — laici, koji su inače skrivali, da su sumišljenici proroka iz Galileje.

Laici su dakle suradnici Velikog svećenika Novoga Zaveta. Čak i tada su mu glavna uteha i potporanj, kad su već bili zaređeni prvi svećenici.

U apostolsko doba

Crkva je Krist. U Crkvi se opetuje Kristov život. Laici imaju zato i u Crkvi važnu ulogu — kao što su je imali u Kristovom životu.

Dela Apostolska i njihove Poslanice svedoče nam o svestranoj saradnji laika sa Crkvom.

Neki su pružali verovesnicima gostoprimstvo, obezbedili su ih svim potrebnim za život, da su se mogli nesmetano posvetiti »službi reči«. Sv. Pavao takve suradnike na mnogo mesta spominje.

Drugi su sami postali verovesnicima. To nisu bili samo harizmatici (vernici, koji su primili vanredne darove Duha Svetoga), koji su nastupali kao učitelji na bratskim bogoslužnim skupovima svoje crkvene opštine; niti samo vernici, koji su u svojoj sredini širili Kristovu blagovest. Bilo je i pravih misionara laika, koji su putujući propovedali Krista.

U vreme rimskog progonstva

Ako pogledamo u poapostolsko doba, laici možda zauzimaju još važnije mesto.

Kako se moglo kršćanstvo tako brzo proširiti po čitavom carstvu? Širili su ga kršćani laici, naročito vojnici i trgovci. Čega je srce puno, o tome usta govore — kaže poslovica. Baš ova apostolska revnost prvih kršćana svedoči, kako je ono zaista zahvatilo dubokog korena u dušama, kako je osvojilo misli i srca, čuvstvovanje mnogih vernika.

Posebnu vrstu svedočanstva davali su kroz stotine godina mučenici. Među njima ima nesumnjivo više laika nego svećenika.

Najzad, još su nam dokaz, kako važnu ulogu zauzimaju tada u Crkvi laici, crkveni pisci iz onih prvih vekova:

Bogoslovni pisci 2. veka su pretežno laici. Laici dakle postavljaju prve temelje katoličkoj bogoslovnoj nauci. Možda je bio već najstariji branitelj kršćanstva Kvadrat laik. Sigurno su bili laici atenski filozof Aristid, filozof i mučenik Justin, Sirijac Tatijan, atenski filozof Atenagoras i retor Miltiades, Hegezip i Rimljanin Minucije Feliks.

Poznati branitelj kršćanstva pravnik Tertulijan bio je, po svemu sudeći laik. Učitelj govorništva Arnobius, čija dela inače sadrže više zabluda, takođe. Laktancije, što ga je car Dioklecijan postavio učiteljem latinskog govorništva u novom glavnom gradu Nikomediji i koji je bio odgojitelj Konstantinovog sina Krispa, bio je katolički laik.

Laici su prvi, koji znaju pokazati, kako se kršćansko učenje slaže s tekovinama zdravog razuma i kako te tekovine još usavršuje. Oni čine duhovni prodor u svet poganske inteligencije te joj olakšavaju primanje Kristove blagovesti, koja je po rečima sv. Pavla »poganima ludost«.

Neka spomenemo iz ovog doba samo još jednu ulogu laika u Crkvi: oni zajedno sa svećenicima često biraju svoje biskupe.

Za ranog srednjeg veka

Za cara Konstantina nastupa sloboda za kršćanstvo, početkom četvrtog veka. Krajem istog veka postaje kršćanstvo čak i državna vera.

Sada očuvanje i procvat vere kršćanski vladari smatraju uslovom kako za čvrstoću tako i za trajnost državnog uređenja. Interesi države i Crkve se poklapaju. Državna vlast je u službi crkvenih interesa kao njena svetovna ruka.

Tako postaju kršćanski vladari na neki način najodličniji suradnici Crkve. Da su hteli biti uvek u kršćanskom duhu i kršćanskim metodama, bilo bi dobro. No razvitak je pokazao, da je bila ta suradnja dvorezni mač.

Konstantin sam se još prilično držao pravih granica. Značajna je njegova izjava biskupima: »Vas je Bog postavio biskupima za ono, što je unutar crkvenog područja, mene pak za ono, što je izvan njega«. Iako je n. pr. sazvao nicejski koncil, iako mu je predsedavao, ipak se u čisto verske stvari nije mešao.

Slično za franačkog kralja Klodvika kaže kronista u vezi narodnog crkvenog koncila 511. god.: »Sabrao se na njegovo naređenje te raspravljao ona pitanja katoličke vere, što mu ih je kralj predložio«.

Tadanji kršćanski vladari unose malo pomalo u pravne propise kršćanski način života u još uvijek poganskim duhom nadahnute običaje. Car Justinijan ne samo objavljuje svoj »Corpus juris« (Zakonik) »u ime našega Gospodina Isusa Krista«, nego izričito postavlja kršćansku veru za temelj pravnog poretka i time kulture.

Kako su tada najodličniji predstavnici crkvene vlasti shvaćali poslanstvo civilne vlasti, najlepše svedoče reči seviljskog biskupa Izidora (560—636): »Knezovi našeg veka često zauzimaju u Crkvi najvišu vlast, da svojom vlašću štite duhovnu disciplinu; inače bili bi ovi nosioci vlasti u Crkvi nepotrebni, ako ne bi upotrebom vlasti postizavali ono, što svećenici samom rečju ne mogu postići«.

Slično i Karlo Veliki gleda na svoju ulogu u Crkvi: »Zadaća moje službe je, da pomoću Božje milosti svetu kršćansku Crkvu širom sveta oružjem štitim.« I savremeni kronista ga naziva: »pobožni nadzornik biskupa«.

Laici su početnici monaškog života. Crkveni povesničar A. Ehrhard izričito naziva monaštvo tvorevinom laika, a ne hijerarhije. A koliko značenje ima monaštvo za produbljivanje duhovnog života i za širenje evanđelja, ne treba naglašavati.

Upravo monasi laici su bili najrevniji misionari novodošlih germanskih i drugih naroda. Pomislimo samo na silni misijski pokret irskih monaha u VII i VIII veku po čitavoj zapadnoj Evropi. Tek s vremenom se baš radi misijskih potreba sve veći broj tih laika monaha zaređuje za svećenike.

Laicima dakle pripada velika zasluga na tome, da su Evropa i evropska kultura nakon najezde novih naroda postale kršćanske.

Tamne strane

No saradnja laika s Crkvom nije ostala bez tamnih strana. To važi naročito za vladare i knezove. U Carigradu vrlo se rano počinje razvijati cezaropapizam: državni vladari mešaju se u sve crkvene poslove: ne samo u upravne nego i u čisto verske, dogmatske. Patrijarsi postaju u IX veku zapravo samo carevi činovnici. Značajna činjenica: do druge polovine IX veka birali su patrijarha zastupnici naroda, svećenstva i dvora. Car Bazilije I. načini tome kraj.

Na zapadu se razvija feudalni sistem. Biskupi postaju feudalna gospoda, papa postaje poglavar samostalne države. U izboru pape i biskupa postaju često odlučujući činioci svetovni interesi. Manja gospoda dobivaju pravo podeljivanja župa.

Na taj način je došlo do velike nesreće: Sve javne institucije bile su zapravo tvorevina Crkve ili barem prožete kršćanskim duhom. A u tim institucijama je sve više prevladavao nekršćanski duh praktičnog materijalizma. Tako se dešava, da su laici inače još uvek vrlo aktivni u Crkvi, ali ne više na njenu korist nego na štetu.

No krivnja nije bila samo na laicima. Krivnja je bila i na predstavnicima Crkve. Bilo je sve više i više takvih, kojima je više bilo do zemaljske vlasti nego do evanđeoskog života.

Na taj način se jaz između Crkve odnosno njenih predstavnika i laika sve više širio. Za crkvene interese se zauzima samo jedan deo crkvenih ljudi; laici međutim posvećuju se pretežno zemaljskim brigama dok osećaj za Crkvu sve više gube.

Sv. Pavao je, kako je poznato, tražio, neka žene u crkvi (na skupovima) šute. U toj srednjevekovnoj borbi između Crkve i civilnih vlasti službenici Crkve sve više se približavaju, barem praktički, neuporedivo strožemu i sa stanovišta kršćanstva potpuno neprihvatljivomu stanovištu: neka laik u Crkvi, osnovanoj od Krista, šuti i zauzme potpuno pasivnu ulogu.

Posledice protestantizma

Onda u 16. veku nastupa Luter. Strastveno poriče posebnu vlast u Crkvi i posebno svećeništvo. »Mi svi smo svećenici!« kliče u svom pozivu nemačkom plemstvu.

Mjesto laika u Crkvi

Božji narod

Kemičari su uzeli ljudsko tijelo, u njemu su pronašli vodu, kreč, željezo, fosfor i razne druge elemente, ali čovjeka nijesu našli.

Došli su biolozi te utvrdili sličnosti između čovjeka i životinje: kretanje, sjetila, razmnožavanje, jednake službe pojedinih organa. Ali morali su priznati da životinja nije čovjek, a ni čovjek nije životinja.

Među vidljivim stvorovima jedini čovjek ima razum i slobodnu volju, on jedini stvara kulturu, on jedini ima religiju. Tokom vremena ljudski se rod odvratio od Boga, njegovo je vjersko znanje potamnilo.

Bog je čovjeku progovorio. U punini vremena je poslao svog Sina. Prije nego je Isus Krist svoje djelo na zemlji dovršio te je vidljivo napustio, osnovao je Crkvu da nastavi njegovo djelo.

Sakramentom svetog krštenja vrše se velike promjene. Grešno ljudsko biće čisti se od izvornog i osobnih grijeha, duša se ispunja posvetnom milošću, novokršteni ukalemljuje se u Krista te postaje njegovim udom. Bog sada gleda u njemu svoje dijete te gaji prema njemu očinska osjećanja brižnosti i ljubavi.

Crkva se sastoji iz ogromnog broja kršćana, nad kojima se bila razlila krsna voda. Sve je to Božji narod, koji je Bog na poseban način odabrao, posvetio i za koji se posebno očinski brine. Kao kršćani svi su jednaki, uživaju ista prava i nose iste obaveze u Crkvi Božjoj, bez obzira na boju kože, jezik, kulturu, socijalni položaj i pol.

I taj Božji narod sa papom, biskupima, svećenicima jedna je Crkva, jedno Tijelo, kome je glava Krist sam. I kao što ima u ljudskom tijelu mnogo udova, koji se međusobno razlikuju po odličnosti i uglednosti, po svom položaju u tijelu i zadacima, ipak svi pripadaju istom tijelu, svi udovi zajednički doprinose održavanju i zdravlju tijela, jedan ud pomaže drugome, jedan ud trpi sa drugim, tako i u Crkvi. Briga za razvoj, održavanje, djelovanje Crkve ne leži samo na najodličnijim udovima, nego na čitavom tijelu.

Ako uzmemo da ima Katolička crkva 550 miliona vjernika, od toga nekih 400.000 svećenika sa 3000 biskupa, onda jedan milion časnih sestara, redovnika-nesvećenika nekih 200.000, sledi da ima u Crkvi 99,6 procenata laika. Laici ili svjetovnjaci predstavljaju dakle ogromnu snagu i moć u Crkvi. Možda se katkada malo na to zaboravljalo i premalo

---

Tridentski koncil, razumljivo, kao odgovor na ovu zabludu obraćao je svu pažnju učvršćenju crkvene vlasti i svećeništva te jasnome razlikovanju između »učeće« i »slušajuće« Crkve. Naglasak na ovu razliku postavljen je tako jako, da posle Tridentskog koncila od laika i kao laici uspevaju progovoriti glasnije i odvažnije samo zaista vrlo jake duhovne ličnosti.

No i u ovo burno doba duhovnog previranja laici su bili oni, o kojima je redovito ovisio spas Crkve ili njena propast. Lepo Newman kaže: »Laički stalež je u 16. veku spasio Crkvu u Irskoj i izdao Crkvu u Engleskoj.«

U posletridentsko doba laici redovito surađuju s Crkvom ne više samostalno, nego kao produžena ruka svećenstva i to kao članovi posebnih udruženja.

Tek u prošlom veku počeo je pomalo proces usklađivanja tih odnosa, npr. u Francuskoj nastupom Chateaubrianda, de Maistrea, Ozanama, Harmela, De la Tour du Pin-a itd., samih odličnih katoličkih laika.

Poziv na saradnju

U 20 veku laicizam u neprijateljskom raspoloženju prema Crkvi nadire sve jače u sve javne institucije. Na osnovi toga hijerarhija živo oseća da je bez laika nemoguće obnoviti život ljudi u kršćanskom duhu.

U sva vremena je laički stalež bio merilo katoličkog duha, kaže Newman.

»Po laicima je Crkva životno počelo ljudskog društva. Zato se moraju oni, baš oni, osvestiti, da Crkvi ne samo pripadaju, nego da je tvore.« »U toj perspektivi stoje vernici, i to naročito laici, u prvim redovima« (Pijo XII).

Prvi redovi su: tvornice, laboratorije, univerze, radionice, robne kuće, uredi, danas sve više i više i javni život na selu.

Otuda sve glasniji pozivi Crkve laicima, neka se posvete laičkom apostolatu.

Sadanji koncil će svakako dopuniti učenje tridentskog koncila o »učećoj« i »slušajućoj« Crkvi. On će pokazati aktivnu ulogu, koja pripada katoličkom laiku u Crkvi. On će možda stvoriti i pravni okvir, u kojemu će se ta aktivna uloga laika u životu odvijati.

Pri svemu tome svakako ne smemo zaboraviti, da će biti uvek najvažnije ono bitno: pravi duh katoličkog laika. Zato treba da se katolički laik uvek ugleđava na uzor svih katoličkih laika: na Josipa i Mariju.

računalo kakva moć i snaga leži u katoličkom laikatu.

Laici ili svjetovnjaci imaju u Crkvi puno pravo i dužnost sarađivati u Crkvi na svim zadacima prema mjeri i sposobnostima, kako su ih primili od Boga.

Crkva ima trostruku službu u svijetu: učiteljsku, svećeničku i kraljevsku. Njezino je poslanstvo da sve narode, čitav ljudski rod privede Kristu, uključi u otajstveno Kristovo tijelo. Ogroman zadatak. Kako će moći 0,3 procenta Bogu posvećenih osoba u Crkvi sve to postići? Razumije se, čitava Crkva, svi svjetovnjaci su pozvani na saradnju, na pomoć. I oni su živi udovi Tijela — Crkve, i njih se tiče Kristova zapovijed: Idite dakle i učite sve narode.

Vjeroučitelji

Božanska objava, koju je Krist ostavio cjelokupnom apostolskom zboru sa Petrom na čelu, predstavlja nedokučivo bogatstvo. Samo vjerom u te objavljene istine vrijedi sveto krštenje, može se kršćanski živjeti i postići vječni spas. I laici mogu i moraju sarađivati na očuvanju i širenju te vjere.

Po Božjem, planu roditelji su prvi vjeroučitelji svoje djece. Otac i majka tumače djetetu prve temeljne istine kršćanske vjere, uvode ga u značenje blagdana crkvene godine, uče ga prve molitvene obrasce i slično. Ako roditelji nisu ispunili svoje kršćanske dužnosti, taj će se nedostatak uvijek osjećati.

Ono što čovjek misli i osjeća, o tome i govori, to prelazi i preko njegovih ustiju. Kršćanski laik, svjestan veličine i vrijednosti kršćanske vjere, ne može da ne ispoljuje svoje vjersko osvjedočenje. To nije neki nedostatak takta, manjak na karakteru, što nosi svoje srce na rukama, nego tako treba da bude. Kršćanski pisac na kršćanski način obrađuje svoje probleme, kršćanski umjetnik uzima kršćanske predmete, u njima nalazi svoje zadovolistvo. Kršćanski profesor, kršćanski sudac, činovnik, radnik, zanatlija, poljodjelac kršćanski govori i njegov sagovornik će brzo prepoznati kako on misli.

Kažu da su arapski trgovci bili oni muslimanski misionari koji su pridobili gotovo polovinu crne Afrike za Muhameda. Makabejska braća bili su laici, ali su pred kraljem Antiohom sjajno svjedočili za svoju mojsijevsku vjeru. U Mučeničkim djelima (Acta Martyrum) očuvane su nam mnoge divne odbrane kršćanske vjere, koje su laici održali pred poganskim sucima.

Svećenici

Krist je jedini veliki svećenik po redu Melkizedekovu, jedini posrednik između Boga i čovječanstva. Krist je onaj koji vrši u Crkvi svećeničku službu. Svi, bili biskupi, bili svećenici, bili đakoni pozajmljuju Kristu svoju dušu i svoje tijelo, da preko njih on sam obavlja svećeničke čine. Pa i obićan vjernik isto pozajmljuje Kristu svoja usta da prikazuje Bogu zahvalnu žrtvu, plod usana, koje hvalom slave njegovo ime (Hebr 13, 15). I kad se prikazuje Bogu najuzvišenija žrtva svete Mise, svećenik na oltaru vrši pretvorbu, ali u žrtvi učestvuju svi prisutni vjernici. S pravom poziva misnik prisutne vjernike: »Molite, braćo, da bude moja i vaša žrtva ugodna Bogu.«

Da su svi članovi Crkve, dakle i obični vjernici, u neku ruku svećenici, slijedi iz toga što su svi udovi Kristovi, što su po krštenju, a još više po sakramentu potvrde, sjedinjeni s Kristom, velikim svećenikom. Na Kristu je sve svećeničko, i svaki čovjek koji pripada Kristu, učestvuje djelomično na njegovom svećeništvu.

Pobožna žena posvećuje muža, dobra majka posvećuje svoje dijete molitvom i raznim žrtvama. Dobar drug prikazuje katkada i svoj život da nadoknadi Bogu za teške uvrede svog prijatelja. Stvarno, lijepo pristaje i običnim vjernicima divan naslov koji im daje apostol Petar: »A vi ste izabrani rod, kraljevsko svećenstvo« (1 Petr 2, 9).

U kraljevskoj službi

Krist je postavljen za kralja čitavom ljudskom rodu. Crkva je obavezna neprekidno raditi da se svijet podvrgne njegovoj preblagoj vlasti. Za ovakav ogroman rad nisu dovoljni samo svećenici, nego su pozvani na saradnju i svjetovnjaci.

Šta to znači? U svijetu se vodi borba između Boga i đavla, između dobra i zla, istine i zablude. Kralj istine i života, milosti i svetosti, pravde, ljubavi i mira je Krist. Svaki je kršćanin kao pripadnik Krista Kralja dužan raditi i zauzimati se da Kristova istina pobjeđuje, da dobro napreduje, da se uspostavljaju pravedni odnosi među pojedincima, obitelijima, slojevima, narodima, državama, na svijetu uopće.

Drugim riječima, to znači uspostavljati na cijeloj liniji autoritet Božjih zapovijedi, autoritet među nama živećeg Krista — Crkve.

Koliko ima područja ljudske djelatnosti, kamo svećenik nema pristupa. Tamo katolički laik treba da radi i bori se za pobjedu Kristovih načela, Kristovih ideala, Kristovog kraljevstva.

Drugi Vatikanski sabor gotovo je otkrio zaboravljenu veličinu i dostojanstvo svjetovnjaka i pozvao ih da zauzmu svoje mjesto aktivnih članova Crkve — Kristovih udova.

»Jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje; jedan Bog i Otac sviju« (Ef 4, 5) kliče apostol naroda. Svi članovi Crkve, jedno smo tijelo i jedan Duh u Kristu Isusu, jedna velika Božja obitelj, u kojoj treba da

BOŽIĆ

Zimskog svitanja mirisom britkim i snježnim
nek zamiriše svud oko nas bjelina!
Spoznajom gorkom o sebi
i nadanjem tihim i nježnim
dočekajmo u srcu dolazak Božjeg Sina.

Gdje su nam darovi svijetli — Djeteta
dostojna djela?
Stižemo praznih ruku uz zbunjene, suvišne
riječi.
Stižemo nemirnih očiju i smrknuta čela,
čekamo da nas osmijeh nebeskog Dječaka
liječi,
da nam ponovo bude duša djetinjski bijela.

Zaboravismo da mali Krist neće vidjeti ono,
što ljubav ne osvijetli,
poniznost ne pozlati.
Ako nas iz noći ne prene Božića sveto
zvono,
neće ni sutrašnji pijetli.
Tko će nam tada darove
mira i spasenja dati?
Proći će mimo nas, daleko, nečujni koraci
Krista,
ako nas oholost skriva,
nemar u sjeni guši.
Ljudi smo: nek se bez straha
suza niz lice sliva,
nek osmijeh nade zablista:
naš Bog je sva radost i snaga
u našoj besmrtnoj duši.

vlada puna solidarnost: jedan za sve, svi za jednoga.

Da li se uzalud očekuju novi Duhovi, novo proljeće? Novo, slavnije doba Crkve je na pomolu probuđivanjem katoličkih svjetovnjaka. Svi, svećenici i laici moramo postati apostoli, da bi sve priveli Kristu i Crkvi, da bi svi bez iznimke, bez obzira na stalež, dob, položaj, jezik ili rasu postali djeca Božja i članovi nebeskog kraljevstva.

Grižnja savesti

U Liježu u južnoj Belgiji, pre godinu i po dana kod Vandeputovih zasedavao je obiteljski savet i raspravljao o životu i smrti male kćerkice Karine, nedelju dana stare, koja se bez laktova rodila. Savet, koji su sačinjavali majka Suzana, njezin muž i bliža rodbina, osudio je dete na smrt. Otrovom treba da se prekrati detetu mukotrpan život.

Šest meseci kasnije, novembra 1962, porota u Liježu raspravljala je slučaj čedomorke Vandeput. Vršio se silan pritisak na porotu. Novine, razgovori na svim javnim mestima naelektrisali su javno mišljenje. Sve je odobravalo postupak majke koja je »iz samilosti« otrovala svoje nakazno dete. Atmosfera je bila napeta u sudskoj dvorani kao i na trgu pred sudnicom. Čedomorka je bila junakinja dana. Sudska presuda, kojom se majka ubica oslobađa svake krivice, bila je primljena frenetičnim aplauzom. Liježje one večeri i nastupne noći ludovao od radosti. Plakalo se, igralo se te pilo od radosti i oduševljenja kao posle nekih pobedonosnih izbora. Sve do zore u kafanama slavila se majka-ubica Suzana.

Za godinu dana situacija se iz osnova promenila. Danas je Suzana Vandeput usamljena žena, koju muči sablast, njezino je zdravlje na rubu propasti, nervi uništeni, njezine besane noći pune zloduha. Nalaz kućnog lekara: »Da bi Suzana Vandeput zaboravila svoju tragediju, morala bi imati dete. Pošto se toga s razlogom plaši, da se ne bi rodilo nakazno, ona bi morala jedno usvojiti.«

Narod koji ju je za vreme sudskog procesa veličao, počeo je da je izbegava. Da bi prekinuli sa prošlošću, supružnici Vandeput ostavili su svoju kuću. Suzana nije mogla više da gleda belu kuhinju gde je okružena rodbinom otrovala malu Karinu. Nije želela više prolaziti kroz sobu gde je domaći sud osudio nevino dete na smrt. U bescenje su prodali pokućstvo da bi se oslobodili teških uspomena. Zamenili su i plavi Ford kojim se Suzana odvezla na porodilište. Promenila je i radno mesto, da bi izbegla radoznalost radnih drugova. Ali svi ti koraci, sve te smicalice ništa ne vrede.

Bračni par Vandeput živi danas u jednoj žalosnoj kući, koju izbegavaju prolaznici, pa čak i susedi. Gospođa Suzana je propala žena, koju noću muče sablasti njene prošlosti. Nevino dete, ubijeno »iz samilosti«, ne dozvoljava majci da na nj zaboravi.

Pobedila je pravda! Božja je pravda jača od ljudske nepravde!

U SVETOJ NOĆI

Raduj se, moj brate, ti koji govoriš, da si zaboravio radovanje.

Danas dolazi Onaj, koji je postao čovjekom, da ti otvori nebo. Dolazi Isus, koji je na Gori blaženstava obećao, da će se nasititi pravdom i tvoje nespokojno srce.

Raduj se, moj brate, jer dolazi Isus, koji je ljubio i zalutale, grešne ljude, pa nitko neće propasti, koji u Njega uzvjeruje, za Njim polazi.

Velika zvijezda, što je sinula u svetoj noći još uvijek svijetli u našoj duši. Anđeoska pjesma, koja je pozdravila sirotno Dijete u štalici, kroz svu će vječnost slaviti Gospodara svjetova. Raduj se, božanska ljubav približila se tvojem stradanju, da ponese i tvoj križ spasenju.

Biju sati svete noći Božjeg rođenja.
Brate, dođi i pokloni se.

Laici svedoče za Krista

Sakramentom svetog krštenja kršćanin stupa u Crkvu i postaje ud na otajstvenom Telu Kristovom. Kao što u ljudskom telu svaki ud doprinosi održavanju i razvoju celog tela, tako je u velikom Telu — Crkvi svaki vernik dužan da prema svojim mogućnostima doprinosi širenju Crkve.

Da mogu i laici sarađivati u jačanju i širenju svete katoličke vere, neka prikaže ovaj člančić. Namerno su prikupljeni primeri iz raznih zvanja, iz raznih zemalja, da bi slika bila potpunija i pouka za nas same zornija.

Predstavnici političkog života

Prošle jeseni održavao se u Beogradu VI Kongres interparlamentarne unije kome je prisustvovalo iznad 50 državnih delegacija. Beogradski vernici su sa radošću utvrdili kako su mnogi strani narodni poslanici — delegati dolazili i radnim danom, a napose nedeljom, na svetu misu i pričest.

Bečki i kelnski katolici bili su vrlo zahvalni pokojnom *predsedniku SAD* da je prigodom svog dolaska u Austriju i Nemačku, uprkos veoma odmerenom vremenu, na nedelju prisustvovao svetoj misi, što je inače i u domovini redovno činio.

U Rimu katolici s velikim poštovanjem govore o svome predsedniku republike. Njegov visok položaj mu ne smeta da svakodnevno prisustvuje svetoj misi i često se pričešćuje.

Gradonačelnik Firence *Djorđo La Pira*, član trećeg reda i poznati borac za prava malog čoveka i mir u Kristovom duhu, nije se plašio kazati u Moskvi kao gost Vrhovnog Sovjeta da je došao u Sovjetski Savez da se moli kod oltara ruskih svetaca za mir na Istoku i Zapadu.

Već pokojni *Rober Šuman*, veliki francuski i evropski političar, isticao se kao revnostan katolik, profinjenog socijalnog osećanja i velike kulture.

Navedeni primeri i bezbroj drugih jasno svedoče da katolička vera nije smetnja čestitom političkom radu, nego je obratno odlična pomoć za nepristrasni rad na općem dobru naroda.

Predstavnici nauke

Sjajna ličnost našeg doba bio je nesumnjivo japanski lekar naučnik *Takaši Nagai*. Svetski je glas stekao proučavanjem radijskog zračenja. Obratio se na katoličku veru. Atomska bomba na Nagasaki ubila mu je ženu, srušila kuću, njega samog učinila bolesnikom-invalidom. Nadčovečanskim naporima vodio je spasavanje, dizao moral među stanovnicima. Pisao knjige pune optimizma koje su se upravo gutale. Odlikovan je najvišim japanskim ordenima, posetio ga je sam japanski car. Umire smireno produhovljen sa krunicom među prstima, koju mu je poklonio papa Pijo XII, i s rečima na usnama: Isuse, Marijo, Josipe.

U Nemačkoj je prošlih meseci umro veliki naučnik u fizici, biologiji i medicini *Fridrih Desaver*. Priznate su njegove zasluge u medicini zračenja. Napisao je preko 400 rasprava. Jedno od njegovih poslednjih dela ‚Prometej i zlo u svetu' lepo u kršćanskom

duhu rešava odnos čoveka prema Bogu i svetu.

Na području istorije ističe se bečki profesor *Fridrih Her* sa svojim uvaženim delom »Katoličanstvo juče i danas«. Na polju čiste filozofije dostojni su spomena *Žak Mariten*, filozof svetske klase, koji je u poslednje vreme predavao na Prinston univerzitetu u SAD i *Žan Giton*, isto član Francuske Akademije, koji ima čast prisustvovati kao laik prvom i drugom zasedanju II vatikanskog sabora. Njegova filozofsko-teološka dela odišu kršćanskim duhom. Sam priznaje da ne želi ubediti svog protivnika da je u zabludi, nego ga sa sobom sjediniti u višoj istini. Po njemu su siromasi oni koji žive u verskom neznanju, a najsiromašniji, ako ne znaju da žive u verskom neznanju. Istina bez ljubavi nije Bog nego idol. Ako budemo savesno tražili istinu, naćićemo jednog dana Istinu, s velikim slovom, u Isusu, a s Njime i nadu i veselje. Duboke religiozne misli kao iz svećeničkih usta!

Predstavnici umetnosti

A. R. glasoviti glumac u nekom velegradu trebalo je da se u komadu »Krist u fraku« izrugava religiji, napose kršćanstvu. Međutim, glumac nije bacio Sveto pismo iza prvih redaka Kristove besede na gori, nego je pročitao pobožno celih 48 redaka, onda se prekrstio i pomolio se: ‚Gospode, seti se mene kad dođeš u svoje kraljevstvo.' Od onog dana taj je pozorišni komad bio brisan sa programa.

Loreta Jaungs, omiljena američka filmska zvezda kazala je za sebe: »Smatrala sam da sam laički apostol i odlučila sam da svojim znanjem utičem na ljude, dobre i loše.« I opet: »Uvek se molim neka me Bog čuva da nikad ne zaboravim da sam u svim uspesima i neuspesima njegovo oruđe.«

Prošlog maja mlada filmska i pozorišna zvezda, *Dolores Hart*, stara tek 24 godine, povukla se nakon par godina filmskih uspeha u tišinu samostana. Radoznalim novinarima je poručila, da čini to ne zbog nesrećne ljubavi, nego na Božji poziv nakon ozbiljnog promišljanja.

Filmska diva *Katarina Spak*, nećakinja poznatog belgijskog političara, prešla je na katoličku veru, iako je svesna da će njezina vera tražiti mnoge žrtve u filmskoj karijeri.

Među predstavnike umetnosti možemo ubrojiti i naše zemljake velikog vajara *Meštrovića* i arhitekta *Josipa Plečnika*. Jedan i drugi bio je velik umetnik i velik kršćanin, koji se nije stideo javno priznavati svoju veru. Plečnik je novinarima, koji su ga pitali na koja dela je najviše ponosan, pokazao na mape s crtežima sitnih crkvenih objekata kao što su i brave na crkvenim vratima, svetiljke, svećnjaci, vrata od tabernakula, kaleži, ciboriji itd., dakle na ono sakralno. Velik umetnik, ali i velik kršćanin!

Publicisti i pisci

Jedan uvaženi publicist svetske klase jest *Daglas Hajd*. Dugo vremena je bio saradnik jednog londonskog dnevnika, koji je protivan veri. Njegov je zadatak bio skupljati vesti o katoličkom životu i napadati ga. Studij katoličkog verovanja doveo ga je u Crkvu 1948. god. Od tog vremena on je vrlo aktivan na katoličkoj strani, održava predavanja, piše članke i knjige kao Kristov prvoborac. Dao se čak zatvoriti u zatvor kako bi mogao raditi na obraćenju zavedenih duša.

Vrlo je sličan slučaj i sa *Lujom Bundenzom* iz Njujorka, iako se kod nas o njemu manje čuje.

Mnogo više je poznat *Fulton Auesler* (Oursler), koji je već pre 11 godina umro. Prvo je bio slobodni mislilac, proslavio se kao sposoban detektiv, kome je pošlo za rukom uhvatiti 300 gangstera, napisao je i 300 romana, bio je saradnik i urednik mnogih časopisa. Kasnije se obratio, hodočastio u Svetu zemlju i napisao divnu knjigu o Kristu. Umire sa svešću da nema veće nagrade od nebesa. Od prijatelja se oprašta rečima: »Neka Vas Bog blagoslovi«. Pronicav detektiv, plodan pisac, vrstan psiholog, revnostan vernik, koji se nigde ne stidi govoriti o Kristu.

Organizovani apostoli

U naše doba ima sve više laičkih organizacija koje imaju apostolsko poslanstvo. Samo nekoliko primera!

Don Rosijev pokret »Za kršćansku državu« ima u Italiji oko 200 akademski obrazovanih dobrovoljaca. Oni dolaze u industrijska središta, gradove te u dvoranama i na trgovima govore o Kristu, tolikim ljudima otkrivaju nepoznatog Spasitelja. U privatnim stanovima sastaju se prijatelji i poznanici te pomoću tih dobrovoljaca raspravljaju o verskim pitanjima.

Prošle godine smo u našem mesečniku objavljivali životopis *Elfija Lambe*, irskog laičkog apostola, koji je nadčovečanskim naporima radio u Južnoj Americi na širenju i učvršćenju Marijine legije. Iako je bio svetovnjak, učinio je više za širenje i pobedu Kristova kraljevstva nego većina misionara. Uvek nasmijana lica, vedra čela znao je podnositi najveće žrtve, svladati najteže prepreke, pa i postizavao gotovo čudesne uspehe. U 27 godini života svetački je umro 21. I 1959. god.

Na sličan način radila je nekih 15 godina ranije u istočnoj Africi njegova zemljakinja *Edel Kvin*. Bila je bolešljiva devojka, ali puna oduševljenja za Kristovo kraljevstvo

Torta za biskupa

Za jednu nedjelju u mjesecu junu bila je zakazana krizma u župi Sv. Jurja u Tihodolju.

Župa je rado očekivala svog biskupa, ali ne bez izvjesne nervoznosti... Župljani su htjeli pokazati, da su oni nešto. Skupili su priloge, da bi crkvu lijepo okrečili, da bi biskup već izdaleka primijetio, kako se njihova crkva divno bijeli u proljetnom zelenilu.

A kako je ostalo još nešto vapna, obijelili su i koju kuću u selu... neka bude sve svečano.

Orguljaš je pripremio poseban »Ecce sacerdos«, o kojem je mislio, da je mnogo ljepši nego onaj, što ga pjevaju u susjednim župama.

Šta više. Naučio je jednu pjevačicu poseban »Zdravomarijo«, u kojoj ima par visokih tonova; kad dođe do njih, pjevačica će se tresti i zatajiti... ali ništa zato. Svejedno bit će svečano.

Kapelan marljivo sprema djecu; dobro ih naučio katekizam, samo je zabrinut, hoće li djeca znati odgovarati, ako ih bude biskup ispitivao; dok ispituje kapelan, stvar ide još kako tako, ali ako bude ispitivao sam biskup?...

Župnik pregledava crkvu, je li sve u redu, jer biskupovo oko uvijek nešto opazi, što župnik nije vidio.

Između ostalog boji se, da će biskup kazati, da ima previše cvijeća na oltaru... A njegove pobožne župljanke htjele bi načiniti iz oltara pravi cvjetni trg, osobito u doba, kad cvijeće bujno raste i malo košta.

Kumovi i kumice si razbijaju glavu, što bi svojim kumćetima darovali, kao da je krizma povod za darove, a ne sakramenat vrhunaravnih milosti.

Dakle svi su zabrinuti; još najmanje *djevojčica*, koja će morati pozdraviti biskupa pred crkvenim vratima, jer u svojoj nevinosti ne misli na poteškoće.

*

Ali brige nad brigama muče Jagu, *župnikovu kuharicu*.

Istina je, da joj je gospodin dekan preporučio, neka kuha jednostavno, jer biskup ne želi, da se uz napor, što ga je imao u crkvenim funkcijama i propovijedi, mući još sa teškim ručkom.

Šta više. Svi župnici, i kuharice znadu, da je biskup razaslao okružnicu, neka bude ručak što skromniji. — Ali što znači biskupova okružnica, kad kuharice nisu učile crkvenoga prava!

Jaga muči župnika, što da kuha?

Župnik joj kaže: »Kupi malo govedine, ako ustreba, zakolji jednu kokoš, pa će juha biti dobra; ali da ne bude hladna, kad dođe na stol. Pa znaš: naš biskup voli salatu, ali pripremiti je moraš zadnji hip, a ne, da je začiniš, kad je biskup još u crkvi. — Ako dođe servirati ili dvoriti kod stola susjedova Milka, daj joj svježu bijelu pregaču, a ne onu, u kojoj si ti servirala za lanjski crkveni god.«

»Sve je to lijepo, gospodine župniče«, kaže Jaga. »Ali torta, torta!«

I tu je župnik tješi: »Znaš, Jago! Nama muškarcima nije stalo do torte; a i znamo, da biskup ne želi, da bismo imali radi ručka osobiti trošak.«

»Ipak torta mora biti«, odgovara Jaga. »Kako da je načinim?«

Župnik se smije pa kaže: »Znaš, ja sam učio gimnaziju i teologiju, a nikada nam nisu tumačili, kako se čine torte. Ja držim, da ni sam naš gospodin dekan, koji je star i iskusan čovjek, ne zna, kako se čine torte. Pomiri se! Može se i bez torte.«

*

Ali Jaga se nije pomirila. Kako može na dan krizme biti ručak bez torte, a ona ne zna, kako se torta čini.

Za sreću sjeti se, da ima u selu teta Irma, koja je u mlađim godinama služila u najboljim kućama, ne samo u Čakovcu i Varaždinu, nego čak u samom bijelom Zagrebu. Poznato joj je bilo, da teta Irma ima iz onog doba odlične kuhinjske recepte, osobito za torte.

Jagica je posjeti pa joj veli: »Zlatna teto Irmo! Vi znate, da dolazi biskup. Vi znate, da mora biti torta. Vi imate recepte za tortu. Molim vas, dajte mi jedan recept!«

---

te je nekoliko godina širila Marijinu legiju na crnom kontinentu. Tuberkuloza joj je podkopala životnu snagu, ali ona istraje, ležeći putuje, savetuje, vodi, održava duh u novoosnovanim prezidijima legije. Umrla je u Keniji 1945. god., a 12 godina kasnije otvorio se već informativni proces za njezinu beatifikaciju.

S takvim i sličnim primerima moglo bi se nastaviti, ali neka bude dovoljno i ovo. Sveto starešinstvo (hijerarhija) i zvanično Bogu posvećene osobe su svakako prve dužne da budu glasnici Kristovog evanđelja u svetu, ali ni laici nisu isključeni od toga, pošto Duh Sveti i u njima deluje. Lepo je rečeno: »Vetar puše gde hoće. Čuješ mu šum, ali ne znaš odakle dolazi. Tako biva sa svakim, koji je rođen od Duha« (Iv 3, 8). I svetovnjak — laik je pozvan da gradi Crkvu Božju po meri darova koje prima, prema prilikama u kojima se nalazi; ali bez sumnje mora priznavati pred svetom Krista i svedočiti za nj pred Bogu otuđenim svetom.

Teta Irma se sažaljivo nasmjehne pa kaže: »Jagice, ne mogu. Moji su recepti državna tajna, a takvih tajni ne smijem izdati.«

»Ali teta Irmo! Ne činim ja torte za se, nego za biskupa. Pa vi idete uvijek u crkvu; valjda ćete za biskupa smjeti posuditi recept.«

»Ne mogu, Jagice! Načela su načela, a načela se valja držati. Ali da ne misliš, da ja biskupa ne štujem, tortu ću ja sama načiniti te je donijeti u župni stan.«

I doista, teta Irma je nabavila najfinijeg brašna, jaja, maslaca, tučenog šećera i ostalih potrebnih stvari, za koje mi niti ne znamo.

I poče miješati i miješati; onako pažljivo i savjesno, kao kad apotekar mora sastaviti lijek prema kompliciranom receptu. Sad mora uzeti ovaj lončić u ruke, sad onaj, a vaga mora neprestano svjedočiti, da je uzeo ispravne količine.

Teti je Irmi torta uspjela. Slavodobitno, dok je biskup još u crkvi, žuri ona, nalik na rimskog triumfatora, do župnog stana te zove Jagu.

»Jagice! Sad vidiš, kako sam ti dobra. Vidiš divnu tortu, vidiš ove lijepe boje, koje su neotrovne. Ja ih čuvam još od onih vremena, kam sam morala u službi često pripremati torte. Znaš: stalo me truda i materijala, ali od tebe ne tražim ništa, jer to je za našeg biskupa. Neka mu bude u zdravlje!«

*

Ručak kod župnika prilično je brzo svršio i Jagica se zapravo čudila, da biskup nije imao nikakvih zahtjeva.

To je mnogo jednostavniji čovjek, nego si ga je predstavljala.

Poslije ručka biskup sa svećenicima ode malo u crkvu, da se pomoli i da nastavi svoj pastirski put u druge župe.

Ljudi pohrlili za biskupom u crkvu, da ga još jednom vide. Među njima i teta Irma. Pažljivo gleda na biskupa, hoće li primijetiti, da mu lice osobito sija (dakako od njene torte), ali ne primijeti ništa.

Biskup samo ljubazno pogleda na narod, nasmjehne se djeci, blagoslovi ih sve i ode.

Teta Irma ostane u neizvijesnosti.

Ali župni stan nije daleko. Žurnih nogu, kao da je za 20 godina mlađa, pohiti do župnog stana i već na vratima zove:

»Jagice, dušo moja! Kaži ti svojoj teti Irmi, kako je preuzvišenom gospodinu prijala torta.«

Na to će Jaga: »Znate, teta Irma, kad je došlo do torte, sam je gospodin dekan kazao biskupu: ‚Preuzvišeni, izvolite presjeći tortu i uzeti prvi komad! Torta je dar jedne vjerne župljanke.' — Pa znate šta bi? Biskup reče: ‚Vrlo sam zahvalan. Ali pošto bolujem od šećerne bolesti, ne smijem jesti slatkih stvari. Izvolite vi, časna braćo!' — Ali znate, teta Irmo, kad nije biskup uzeo torte, nisu ni drugi gosti.«

»Pa šta onda, Jagice moja?«

»Došli su ministranti i pitali, je li štogod ostalo od ručka. A znate, danas su došli *svi* ministranti, ne kao običnih nedjelja, kad valja čekati, da se barem jedan pojavi. Kao skakavci su navalili na tortu, vičući: teta Jago, pa to je za nas! Kad nije bilo za biskupa, neka bude barem za ministrante.

I morala sam, da razdijelim tortu. Jedva jedvice, da je ostao jedan komadić i za me. — A dobra je bila. Ministranti su si lizali prste. Opomenula sam ih, da nije dolično lizati prste; no moja opomena je moguće došla do njihovih ušiju, ali nije sišla do njihovog srca. Bilo, kako bilo, mangupi su dokazali, da je vaša torta bila *odlična*.«

IZ KATOLIČKOG SVETA

IZ VATIKANA

Papa misli na Kinu. Kad je na misijsku nedelju Papa govorio pitomcima Propagande, mnoge su se reči odnosile na Kinu... »Dok mislimo na one biskupe, svećenike, vernike da ih ohrabrimo na istrajnost i spokojstvo u vreme iskušenja, mi zaklinjemo vlasti neka izvole pravedno gledati na naše sinove, čije katoličko ime ne oduzima ništa lojalnosti njihove ljubavi prema domovini, jer pripadnost Crkvi ne slabi, nego podiže i krepi njihovu ljubav te čini od građana pobornike bezbednosti, njenog mira i stvarnog napretka.... Kako bismo bili srećni, da vidimo ovde među vama, pitomcima tog zavoda, predstavnike tih drevnih kršćanskih zajednica, nekada tako cvatućih, čija vera je bila orošena u kotlu trpljenja... Crkva »jedna, sveta, katolička i apostolska« nema namere da razjedinjuje nego ujedinjuje, pridonosi redu i miru među narodima, usavršava život podizanjem ljudskih vrednosti, naglašavanjem kršćanskog dostojanstva«. Papa je, ponavljajući misao da Crkva neće da vlada nego da služi, izrazio želju da bi njegove reči našle priznanja i blagonaklonosti u zemljama čitavog sveta.

Papa sa Ronkalima. Prigodom spomen-svečanosti 28. okt. za pokojnim papom Ivanom, u Rim su došla i braća s ostalim rođacima pokojnog pape. Papa Pavle VI primio ih je u audijenciju i zadržao se s njima u dužem razgovoru.

Dr Kristen Skydsgaard, delegat svetskog luteranskog saveza, kazao je prigodom audijencije: »Mi se nalazimo na početku puta, čiji svršetak zna samo Bog. Na nama je da zajednički produžimo na tom putu. Nikakav nesporazum ne sme nas odvratiti, da se ne bismo jedan za drugoga molili«.

Papa je primio u audijenciju delegaciju od 500 trgovaca grada Milana, koji su sagradili u čast svome nebeskom zaštitniku sv. Franji Asiškom jednu novu župsku crkvu. Papa je pohvalio njihovu odanost veri i podsetio ih na kršćanska i ljudska načela poštenja i straha Božjeg u vršenju svoga zanimanja. Izgradnjom su dali dobar primer drugim staležima da potpomognu u nestašici crkava u velikim gradovima i industrijskim središtima.

Ujedinjena Evropa. Papa je primio učesnike konferencije Evropskog pokreta sa Morisom Forom na čelu. Papa je pohvalio njihov rad i izjavio da Sveta Stolica vruće želi da bi Evropa izašla ujedinjena i oslobođenija od partikularnih interesa i mesnih sukoba, jače povezana u sistem međusobne pomoći. Papa je prisutne pozvao da potraže rešenje za juridičku strukturu buduće ujedinjene Evrope pre nego bi im bila izvana usiljena. Crkva pruža veliku pomoć naglašavanjem nepromenljivih načela kojima se mogu urediti međunarodni odnosi, što svedoči poslednja enciklika Ivana XXIII »Mir na zemlji«.

Božji ugodnik Dominik od Majke Božje bio je proglašen blaženim na blagdan Krista Kralja. Novi blaženik pripadao je kongregaciji pasijonista. Presadio je svoju kongregaciju u Britaniju gde je poslednjih 8 godina života razvio neverovatnu plodnu apostolsku delatnost. Mnogo je uticao na obraćenje Njumena. Umro je 1849.

Božji ugodnik Leonardo Murialdo, osnivač, družbe sv. Josipa, bio je proglašen blaženim 3 novembra 1963. On je bio gotovo vršnjak sv. Ivana Boska, sličan njemu po apostolskoj delatnosti. Bio je duhovni otac kršćanskih radničkih sindikata, katoličkog kulturnog preporoda u zadnjim decenijama prošlog veka u Italiji. Umro je 30. marta 1900.

Božji ugodnik Vinko Roman, duhovni otac ribara i pomoraca, bio je proglašen blaženim 17 novembra 1963. Novi blaženik se rodio i umro u istoj kući u selu Torre del Greco blizu Napulja. Sav svoj život posvetio je kao dušobrižnik priprostom narodu svog mesta, napose ribarima koji su lovili ribu i tragali za koraljima. Umro je 1831. g. Herojska krepost bila je utvrđena već 1895, a potrebna dva čuda 5. oktobra 1963.

Proslava 400 godišnjice dekreta o semeništima održala se u bazilici sv. Petra u Rimu 3 i 4 nov. Opodne prvog dana skupilo se na trgu 7.000 semeništaraca i bogoslova iz svih rimskih zavoda, iz mnogih italijanskih semeništa, dok ih je iz Španije došlo 1.200. U 12,30 kardinal Pizzardo služio je u bazilici Misu, a sekretar studijske kongregacije održao je prisutnima latinski govor. Ta se svečanost završila posvetom semeništaraca Kristu Kralju. — Drugi dan u 10 sati bila je u prisustvu Pape i mnogih koncilskih otaca svečana služba Božja. Posle podne u 17 je kardinal Višinski održao glavni govor u spomen pomenutog tridentskog dekreta o semeništima. — Valja spomenuti i papino ap. pismo, upućeno svim biskupima povodom te 400 godišnjice, kojim je hteo naglasiti koliku važnost polaže u dobar odgoj svećeničkog podmlatka.

Sv. Ćiril vraćen u baziliku sv. Klementa. 17. nov. papa Pavle VI doneo je moći sv. Ćirila u baziliku sv. Klementa gde su one počivale do 1798. U njegovoj prisutnosti odslužila se liturgija sv. Krizostoma. Celebrant je bio bugarski biskup Msgr Ćiril Kurtev uz asistenciju pripadnika većine slovenskih naroda, dok je pevao hor ukrajinskih bogoslova iz zavoda sv. Jozafata, a Papa sam je asistirao sa prestola.

SA KONCILA

Probio zvučnu barijeru. U svom govoru o papi Ivanu, kardinal Sinens je između ostalog rekao: »Uprkos svim preprekama Ivanu XXIII uspelo je pridobiti slušatelje: on je probio

zvučnu barijeru. Njegov je glas izazvao jeku. Ljudi su prepoznali njegov glas, glas koji im je govorio o Bogu, ali i o ljudskom bratstvu, o uspostavljanju socijalne pravde, o sklapanju mira na svetskom nivou. Taj se glas obraćao na najplemenitije težnje u njima, i oni su pogledali na tog čoveka, čija dobrota im je dozvolila naslutiti Boga. Ljudi, svesno ili nesvesno, uvek traže Boga; i to je bio odblesak Boga, koga su tražili, odsev na licu starca, koji ih je ljubio Kristovom ljubavlju«.

O Jevrejima. Shemi o ekumenizmu dodato je još četvrto poglavlje o Jevrejima. U njemu se raspravlja o Jevrejima ne kao rasi ili narodu, nego kao o izabranom narodu starog zaveta. Prema Božjem planu Crkva ima svoj koren u savezu koji je Bog sklopio s Abrahamom i njegovim potomcima. Božji plan za spasenje ljudskog roda ima svoj vrhunac u Isusu, telesnom Abrahamovom potomku. Odgovornost za Kristovu smrt pada na čitav ljudski rod. Odgovornost vođa jevrejskog naroda za Kristovo raspeće ne isključuje krivice čitavog čovečanstva. Nije dozvoljeno nazivati Jevreje bogoubilačkim ili prokletim narodom. Crkva ne može nikada zaboraviti da su Abrahamovi potomci Krist, njegova sveta Majka i apostoli.

Umro je po biskupskom ređenju najstariji biskup na svetu. To je nadbiskup iz Melburna u Austriji. Rodio se 4. marta 1864. u Irskoj, 1912. bio je posvećen za biskupa, a od 1917. rezidencijalni biskup Melburna. Nedostajalo mu je nepuna 4 meseca do 100 godina. — Po godinama najstariji biskup Alfons Karinči slavio je 9. XI 101 godinu života.

Crkva i siromaštvo. O tome se mnogo govorilo na koncilu. Holanđani su izradili i posebnu brošuru o tom pitanju. Naglašuje se da je Isus Krist bio siromašan, pokazivao posebnu ljubav prema siromasima, uzvisivao siromaštvo kao posebnu oznaku svoga kraljevstva. Jer je Crkva na zemlji živeći Krist, onda se mora i na njoj taj znak očitovati. II Vatikanski koncil želi Crkvi povratiti njezin prvobitni sjaj, čistoću i jednostavnost. Pruža se dakle divna prilika da se Crkva oslobodi svega što joj smeta da se pokaže svetu kao Krist.

Laički apostol, prema rečima nadbiskupa Korina iz Milvoka u SAD, treba da si prisvoji duh potpune saradnje sa hijerarhijom bez nepotrebnog straha. Pravo usmereni laik bez daljnjega priznava područje autoriteta i ne ulazi na teren gde ima postavljena hijerarhija poslednju reč. Samo je jedan apostolat, u kome biskup, svećenik, redovnik i laik ima svaki svoju odgovornost prema sposobnostima i području rada svakoga. Apostolat se temelji na Kristovoj zapovedi da treba propovedati evanđelje svakome stvorenju. Ta dužnost ne veže samo svećenika na propovedaonici nego i laika, gdegod se nalazi, štagod radi, i prema svima koji ga okružuju.

Beogradski nadbiskup koadjutor **dr Gabrijel Bukatko** sa nadbiskupom **Dom. Athaide** iz Agre u Indiji na trgu sv. Petra u Rimu.

Laičkih posmatrača bilo je konačno 13. Ostalim laicima pridružio se i general Školske braće Josip Nicet. Oni su imali u rukama sve tekstove kao i koncilski oci. Imali su uvid u sve predloge. Mogli su stavljati svoje primedbe na narodnom jeziku. Bili su međusobno organizovani. Imali su svoj sekretarijat. Povremeno su se sastajali na savetovanja o koncilskim pitanjima.

IZ MISIJA

Koreja. 29. IX 1963. oveći broj odličnih ličnosti primio je u Seulu sakramenat svetog krštenja. Tu su bila tri bivša ministra, dva bivša pomoćnika ministra, tri bivša narodna poslanika, jedan bivši guverner, jedan bivši šef generalštaba zračnih snaga, dva bivša rektora koledža, jedan bivši javni tužilac i jedan bankovni direktor. Krstio ih je ap. administrator Iz Pjongjanga. Veliku ulogu u tim obraćenjima Imao je bivši ministar predsednik Žan Čang, koji je šestorici krštenika kumovao.

Japan. Prema zadnjim vestima Katolička crkva u Japanu ima 308 814 katolika i 16 810 katehumena, 1.223 strana misionara, 522 domaća svećenika, 10 katoličkih univerziteta, 231 srednju i učiteljsku školu, 52 osnovne škole, 53 bolnice i ambulantnih središta, 437 dečjih vrtića, 74 sirotišta i 18 staračkih domova.

Bavarska sama ima u misijama 2 500 svećenika, redovnica, lekara i ostalih misijskih pomoćnika, dok sva ostala Nemačka ima 8000. Bavarski misionari rade u 103 biskupije, i to: 891 svećenik iz 18 misijskih družbi, 1617 redovnica iz 21 redovničke družbe. Od muških redova najviše misionara imaju benediktinci sv. Otilije sa 237 svećenika, od ženskih dominikanke sa 874 redovnice.

Josipa Mesingbed Ford, mlada engleska katolikinja, imenovana je za profesora verskih nauka na univerzitetu Makerere u Ugandi. To je prvi slučaj u britanskom komonveltu da jedna žena zauzima takvo mesto.

Među najbolje pilote-misionare spadaju svakako Henrik Hof i biskup Leo Arkfeld iz Nove Gvineje. Obojica pripadaju misionarima Družbe Božje Reči. Prvi je bio u vazduhu već 10 000 sati i preleteo oko 1,6 miliona km, dok je biskup Arkfeld bio u vazduhu već 8000 sati. Kažu da se avionom prištedi mnogo vremena, novca, spasi mnoge živote itd. Sadašnji njihovi avioni su Dornier, nemački tip. — U Australiji se dozvoljava jednom pilotu u godini samo 900 sati letenja zbog velikog napora.

U Stenlivilu u Kongu otvoreno je malo sjemenište sa 123 pitomca. Svečano otvaranje s blagoslovom obavio je domaći nadbiskup Msgr Kinš. U novom sjemeništu ima mesta i za pitomce okolnih biskupija.

U Honkongu je za blagdan Krista Kralja bio tzv. »Katolički dan«. U velikom gradskom stadionu služio je kardinal Tomas Tien pontifikal i održao propoved. Prisutno je bilo 60 000 katolika.

Okeanija se prostire preko južnog Tihog Okeana na teritoriji na koju bismo mogli smestiti sve kontinente, ali ima samo 40 000 m^2 kopnene površine. Na tom prostranstvu živi oko jedan milion stanovnika. Po veri 500 000 je protestanata, 300 0000 katolika, nešto iznad 200 000 je pogana. Katoličkih svećenika je tamo 364. Najteži problem je saobraćaj među ostrvima.

Bombaj, veliki trgovački centar Indije sa 4 miliona stanovnika, važno je i katoličko središte, jer tamo živi 200 000 katolika. Od 28 nov. — 4 dec. 1964. održaće se tamo 38 svetski euharistijski kongres. Tamošnji katolici se ponose romanskim, gotskim i baročnim crkvama. Prve su crkve već pre 300 godina podigli Portugalci.

P. Petar Sontag je dugo radio među parijcima u severnoj Indiji. Onda se nastanio u Puni i počeo dopisnim kursevima. Napisao je 50 lekcija kršćanskog nauka, od kojih svaka ima 800—1000 reči. U njima na lak način objašnjava kršćanski nauk. Ta su pisma odlazila u sve krajeve Indije, bila prevedena na 4 važnija indijska jezika. Otvorio je poseban ured, odakle se šalju pisma sa lekcijama interesentima. Takvih ureda ima danas u Indiji 21. Tokom 14 godina razaslano je 4 miliona pisama. Po tom uzoru radi se i drugde u Aziji i Africi.

U Bangalore u Indiji otvoren je prvi kršćanski medicinski koledž sa 50 studenata, od kojih 40 kršćana. Koledž ima pravo javnosti kao ostali slični zavodi, a priključen je univerzitetu u Misore. Predviđena je bolnica sa 500 kreveta, škola za bolničarke i posebna zgrada za studente.

Borneo. Nadbiskupija Pontianak u severozapadnom Borneu ima 31 799 katolika i 900 katehumena. Za godinu dana bilo je 1000 odraslih krštenja. Uticaj Katoličke crkve je u porastu.

Kongo. Komitet kršćanskih ženskih društava i Nacionalna Unija kongoanskih žena traže od vlade da se zabrani mnogoženstvo, jer bi to uzakonjenje množenstva značilo vraćanje za 30 godina unazad.

Luvenski univerzitet ima dve župe, jednu za flamanske, drugu za valonske studente.

IZ EVROPE

Hohutov »Zamenik« je pozorišni komad koji osuđuje papu Pija XII što nije javno protestirao protiv nacističkog ubijanja Jevreja. U Nemačkoj, gde je komad nastao i najviše se prikazuje, komad je pobudio veliko gnušanje. Na savet krakovskog nadbiskupa Sapijeha Papa je bio suzdržljiv u osuđivanju Hitlerovih nedela, kako ne bi pogoršao već ionako teško stanje Jevreja i Poljaka. Dr Marcus, nadrabin iz Kopenhagena, osudio je taj komad i kazao da je tragično što se to čini u vreme kada Katolička crkva pokazuje toliku toleranciju. Izrael isto nije dozvolio da se taj komad u njihovoj državi prikazuje.

Pariz gradi 30 novih crkava. Za tu izgradnju obezbeđen je novac posebnom akcijom. Pariz u svemu treba 150 novih crkava, a čitava Francuska 1000.

Katolička nakladna kuća Herder, koja je osnovana 1801. g. u Friburgu in Br., otvorila je u Rimu izložbu svojih dela. Dosad je Herder izdao nekih 50 000 dela, od kojih se mogu dobiti još 2 500. Njegovo je geslo »Posredovati ljudima dobre knjige«. U Rimu je izloženo 900 dela. Samo njegov katalog ima 176 stranica. Njegova najveća dela su: Velika Herderova enciklopedija u 12 svezaka, Veliki Herderov atlas sa 202 karte i Herderov leksikon za teologiju i Crkvu u 10 svezaka.

Berlinska katedrala sv. Hedvige bila je posvećena 1. novembra 1963. Ta je katedrala u prošlom ratu stradala. Posvetu je obavio nadbiskup Bengš. Papa je posebnim pismom poželeo da bude nova katedrala vernicima Berlina na utehu i sklonište. Za nju je poklonio nov kalež.

Španski bikoborac Huan Garsija se posle turneje po Meksiku oprostio od svoga sporta te otišao u dominikanski samostan.

Za Latinsku Ameriku otišla su 1962. g. iz Španije 243 dijecezanska svećenika. Velika je potražnja za laičkim sestrama.

Moći sv. Tome Akvinca. Biskup iz Tuluza u Francuskoj odazvao se molbi italijanskog grada Akvino, da se preda rodnom gradu velikog crkvenog učitelja moćnik sa relikvijama sv. Tome. Za Krista Kralja obavila se u Akvinu posveta nove katedrale i tom prigodom vratio se Toma Akvinski u svoj rodni grad. Katedrala je posvećena sv. Konstancu biskupu i Tomi Akvinskom.

Slovaci u emigraciji izdali su posebnu spomen-medalju u čast sv. Ćirila i Metoda prigodom njihove jubilejne proslave. Na jednoj strani medalje utisnut je lik sv. braće, desno kupola sv. Petra, levo katedrala u Nitri, a ispod slovenački zavod u Rimu.

Pronađene su sv. moći sv. Ćirila, koje su bile nestale u francuskoj revoluciji. Msgr Andrija Grutka, biskup iz Geri u SAD, poreklom Slovak, predao je u posebnoj audijenciji papi Pavlu VI relikvije sv. Ćirila, koje su bile pronađene kod neke rimske patricijske porodice. Papa je primio taj dar kao znak boljih vremena u pitanju crkvenog jedinstva, napose sa odeljenim istočnim crkvama.

U Konersrojtu u Bavarskoj otvoren i blagoslovljen je samostan karmelićanki »Teresianum«, prozvan po pokojnoj stigmatičarki Tereziji Nojman. Regensburški biskup Graber u pratnji četiri biskupa obavio je 22. septembra blagoslov samostana i njegove kapele. Karmelićanke vode starački dom i sirotište.

»Oaza«. U prostorijama pokreta »Za bolji svet« u blizini Rima održao se V Sastanak katoličkih laika »Oaza«. Skupilo se 450 mladića i devojaka da se učvrste i obnove u apostolskom duhu, koji radi na posvećivanju sveta. Taj je pokret star 13 godina. Članovi polažu privremeni zavet čistoće, obavežu se na svakodnevno razmatranje, krunicu, pričest, posetu presv. Oltarskom sakramentu. Njihov je zadatak delovati kao kvasac na svom radnom mestu. Dosad ima već nekoliko hiljada takvih laičkih apostola.

Predsednik SAD Žon Ficdžerald Kenedi bio je ubijen 22. XI 1963. u Dalasu i sa svima počastima sahranjen 25. XI na arlingtonskom groblju u Vašingtonu. Bostonski nadbiskup kardinal Kušing je u prestoničkoj katedrali otpevao misu za pokojne i vodio crkveni sprovod. Čitav svet je odao tragično preminulom prvom katoličkom i najmlađem predsedniku SAD priznanje na njegovim vrlinama i radu. Među poslednjim njegovim delima bio je poklon 250 baraka za Skoplje. Neka mu Bog bude obilna plata!

UREDNIKOVA pošta

R. V. Pitanje: Čujem da se devojka udala za mladića zatvorenika koji treba da izdrži još godine zatvora. Da li je takav brak valjan? Da li ima kakav smisao? Odgovor: Za valjanost ženidbe treba da su zaručnici sposobni za brak, da nema bračnih zabrana i zapreka te da dadu bračnu privolu u propisanoj formi. Da li se bračni drugovi služe svojim bračnim pravima, ne smeta valjanosti već sklopljene ženidbe. — Zatvoreniku će biti svakako utešna misao da neko misli na nj i ljubi ga. Svaki se zatvorenik nada da će dočekati slobodu.

D. M. Pitanje: Meni smeta skupljanje milostinje pod misom. Čini mi se kao skrnavljenje najsvetijeg liturgijskog čina, kada treba naše misli i osećanja da se dignu prema Bogu. Zar nema drugog načina za obezbeđenje materijalnih potreba crkve i svećenika. Odgovor: Od početka kršćanstva vernici su na misu nosili svoje darove, od kojih se odvojilo ono što je trebalo za samu misu, od ostalog je dobio svećenik, siromasi itd. Kasnije je darove u prirodi zamenio novac. Potpuno odgovara duhu žrtve, da svaki učesnik Mise prikaže jedan materijalni dar kao simbol prikazanja samoga sebe, a sebe i svoj dar pridruži Isusovoj žrtvi. Iako ima drugih načina da se obezbede prihodi za crkvu i svećenika, nutarnji razlozi govore da se nastavi sa prastarom praksom.

— Mama — prislonio je glavu na majčine ruke — pričaj mi o Isusu.

Majka je spominjala: maleno Dijete iz štalice izraslo je u odrasla čovjeka, koji je prolazio tvrdim stazama i propovijedao istinu. Nebeski Mališan, pozdravljen od anđeoskih zborova, postao je progonjeni patnik, jer njegovo kraljevstvo nije bilo kraljevstvo ovoga svijeta.

...Novac i položaj, je li to vrijednost? — Dragan se zastidio svog dosadašnjeg uvjerenja. — I ono, što će se nastaviti za mene, zar da ostane nepromijenjeno: trka za zaradom i užicima, veza sa ženom, koju i ne poznajem?

Majka još nije znala, da se njezin dječak vraća putovima svoje mlade dobi i sluti, kako je ondje napustio i svoj mir i svoju sigurnost. Ona nije znala, da je veliki sin večeras susreo Onoga, koji je i njemu progovorio: »Pođi za mnom!« i ovaj poziv Dragan više neće zaboraviti.

Zamaklo je u daljine, što je Dragan do danas smatrao svojim i dragocjenim. — Ovo je moj najljepši Božić — priznao je sretno i zapalio svijetla na jelki.

A. Z. Pitanje: Kako tumačite da se isplaćuju bajoslovne svote za opisivanje prljavština, kao na pr. o engleskoj manekeni Kristini Kiler, poznatoj iz afere Profjumo, ili o bivšoj carici Soraji, kao i to da ima šundliteratura najbolju prođu? Odgovor: To spada među žalosne pojave našeg doba. Takvi pisci žele steći popularnost i na lak način zaraditi masne pare, pa pišu stvari kojih se moralno zdrav čovek stidi. Nakladna preduzeća — a mogu biti negde i politički momenti — računaju na seksualnu slabost ljudi, koja će im dati dobru zaradu. S moralnog stanovišta stvar je jasna: objavljivanje prljavština nanosi veliku štetu moralnom zdravlju naroda. Čuvari naroda su pozvani da te stvari spreče, odnosno čvrsto zakoče.

T. L. Pitanje: Moje dete od 6 godina stidi se već moliti. Moli se jedino, ako sam sama s njime. Šta da radim? Odgovor: Ako se otac deteta stidi molitve, šta se čudite, ako se stidi i njegovo dete. Vi sami, otac i majka, dajte detetu dobar primer, pa će se i dete bez stida s vama zajednički moliti. Kako bismo mogli od deteta tražiti više nego od odraslog?

G. K. Pitanje: Šta znači 144 000 označenih iz svih plemena Izraelovih sinova? Da li će se samo taj broj ljudi spasiti? Odgovor: Odlomak Otkrivenja, koji se čita na Sve Svete, sadrži gornju rečenicu. Broj 144 000 je 12 puta 12 puta 1000, a znači ogromno mnoštvo. Isključeno je da bi se samo 144 000 osoba spasilo, to se vidi već iz toga, jer je 144 000 ništa u usporedbi sa 3 milijarde ljudi, koliko ih danas živi. A koliko ih je već živelo, a koliko će ih još biti! Neki naučnik je izračunao da je dosad živelo 77 milijardi ljudi. Pisac Otkrivenja govori o velikom mnoštvu spašenih, koje niko ne može izbrojiti.

G. S. Pitanje: Šta znači laik, laicizam? Da li je to nešto dobro ili zlo? Odgovor: U ovom broju ima više članaka o laicima ili laikatu. Laik dolazi od grčke reči laos, mi bismo rekli narod. U crkvenom smislu laik je kršćanin koji po krstu pripada Božjem narodu, ud je otajstvenog tela Kristova i kao takav treba da aktivno učestvuje u životu Crkve. Laik nije svećenik, niti redovnik, nego živi u svetu, pa mu kažemo i svetovnjak. — Laicizam ima negativan prizvuk. Laicizam nazivamo duh u ljudskom društvu, koji želi ukloniti svaki uticaj svećenstva, Crkve iz javnog života naroda. Laički odgoj je dakle odgoj bez vere, barem bez kršćanske vere.

P. R. Pitanje: Zašto se »Tebe Boga hvalimo« uzima kao pesma zahvalnica, kad je cela pesma jedan sam hvalospev Božjem veličanstvu? Odgovor: Pesma je stvarno hvalospev, ali iza nje sledi molitva zahvalnica, u kojoj se Bogu zahvaljujemo na udeljenim darovima.

M. M. Pitanje: Kako su nastale ljudske rase, kad su svi ljudi potomci Adamovi? Odgovor: Stvari koje su uticale na razvoj vrsta i rasa u biljnom i životinjskom carstvu, delovale su i još deluju na postanak i razvoj ljudskih rasa. To su: voda, zrak, hrana, zemlja, sunce itd., a konačno i samo ukrštavanje.

A. K. Odgovor: Nema podloge strahu da bi koncil svećenicima dozvolio ženidbu, kad se tako teško dozvoljava, da se u misijskim zemljama uvedu ženjeni đakoni.

F. K. Pitanje: Da li ima i danas opsednutih ljudi? Odgovor: Crkva još uvek računa s takvim mogućnostima, iako su slučajevi opsednuća ređi nego u Isusovo doba. Zanimljiva je po tom pitanju izjava nemačkog nervnog lekara Alfreda Lehlera iz Stutgarta: »Za mene ne postoji nikakva sumnja, da ima i danas, iako ređe, slučajeva opsednuća. U toku svoje lekarske prakse gledao sam primere, koje nisam mogao ni sa psihološkog ni sa psihijatrijskog stanovišta dovoljno rastumačiti. Dugo sam čekao u tim slučajevima, pre nego sam priznao opsednuće i stalno sam pokušavao drugačije tumačenje, ali ga nisam našao.« (Bečki crkveni list 43/63).

PERICA, mali apostol sv. pričesti od A. Besjera. Preveo Holzinger. Narudžbe: O. Janko Horvat, Zagreb III, Ul. Zem. Konf. KPJ. 47, Cena 60 din. Običajan popust.

POZDRAV NAŠEM VREMENU, izdali đakovački bogoslovi. Knjiga odgovara na preko 100 pitanja, razvrstanih u 3 poglavlja: svećenik i svećeništvo, Crkva i kršćanstvo, čovek i čovečanstvo. Sledeća su gospoda dali priloge: J. Bakotin, Č. Čekada, B. Duda, V. Fajdiga, I. Kozelj, J. Kuničić, I. Marušić, R. Šilić, M. Škvorc, A. Trstenjak. Oko 400 str. Knjigotisak, cena broširano 1000.—, platno 1300.— din. Narudžbe slati na: Ivan Čavar, Đakovo, Strosmajerov trg 5.

SMJER U ŽIVOT, Split 1963, od dr J. Kuničić. Priručnik moralke za srednje škole, danas vrlo korisna knjiga. Cena 300.— din. Narudžbe slati na: Dominikanski bogoslovi, Zagreb, III, Kontakova 1.

SAMOSTAN SS. »NAŠE GOSPE« — ZAGREB, Primorska 20

1. JEDNO PROLJEĆE MILOSTI — A. De Remiremont — Alix Lončarević. Životopis bl. M. Alix, osnovateljice Kongregacije ss. »Naše Gospe«. Cca 200 str. Cena 300 din.

2. DVIJE ZBIRKE NAGOVORA — I. Kujundžić. Nagovori: a) OSTANITE U MOJOJ LJUBAVI, b) NOVO SRCE. Cca 136 str. Cena 250.— dinara.

3. BOŽANSKA AVANTURA — F. Sheen. Obrađene verske istine o tajni presv. Trojstva i o drugim tajnama našeg otkupljenja. Cca 110 str. Cena 250.— din.

4. DUHOVNA NAUKA S. ELIZABETE od presv. Trojstva. Obrađen nutarnji život i delovanje Božje u dušama. Cca 300 str. Cena 500.— din.

5. SRCEM UZ SRCE ISUSOVO — G. Courtois. Razgovori s Isusom. U dva sveska: I i II sa 208 str. cena 350.— din., III i IV cca 190 str. cena 300.— din.

6. MOJA LITURGIJSKA BILJEŽNICA — A. Boyer. Zbirka crteža iz liturgije za decu: I — NEDJELJE I BLAGDANI. Cena 300. — din., II — SA SVECIMA, 15 slobodnih listova, cena 150.— din.

7. HVALITE GOSPODINA — pjesmarica. Zbirka pesama i nekoliko poznatih psalama, ukupno 37. — Cena 100. — din.

8. IZABRANI PSALMI — Zbirka od 30 psalama, i za pevanje kod Službe Božje. Naznačeni tonusi. Cena 150. — din.

9. PAPA IVAN XXIII — A. Lazzarini. Život i ličnost pokojnog pape Ivana. Knjižica cca 165 str. cena 300. — din.

N. B. Svih tih 9 knjiga mogu se naručiti u Ćirilo Met. Knjižari Zagreb, Kaptol 29.

Kat. župni ured SEONICA, p. MESIHOVINA kod Duvna, Bosna, traži jedan pristojan kip sv. Ivana Krstitelja u visini 70—80 cm.

T. A. P. Odgovor: Ne čudim se da su vam različni ispovednici dali različita mišljenja, jer se i teolozi u toj stvari razilaze. Moralnost čina ovisi takođe i o okolnostima pod kojima se čin vrši. Sa higijenskog stanovišta taj je način štetan po vaše zdravlje, pa se stoga ne preporuča.

Papine nakane za mesec januar 1964: 1. Da svi u Kristu kršteni izmole jedinstvo kršćana i neumornim ga radom promiču. 2. Slobodno propovedanje Evanđelja narodima budizma.

OBAVEŠTENJE. Ovim brojem počinje XXXIII godište našeg mesečnika. Svima pretplatnicima i poverenicima, koji su saopćili svoje želje i predloge za razvoj i napredak lista, iskreno zahvaljujemo. Nadamo se da ćemo Božjom pomoću i saradnjom prijatelja doprinositi učvršćenju duhovnog života među našim vernicima. — Pretplata ostaje 480 dinara godišnje. Molimo da uplati unapred. Čekovnom uplatnicom neka se šalju samo veće svote. SVIMA SRETAN BOŽIĆ I BLAGOSLOVLJENA NOVA GODINA!

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXIII BROJ 2 BEOGRAD, FEBRUAR, 1964 CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK BLAGOVEST

Fugel: PRIKAZANJE U HRAMU

»Sad možeš, Gospode, otpustiti slugu svoga da prema reči tvojoj ide u miru« (Lk 2,29).

PRIKAZANJE U HRAMU

Otkako je ugledala tajanstvenu ljepotu tihe i skromne djevojčice u hramu, Rahela je osjetila, da je ona privlači čudnom, neobjašnjivom snagom. Nježna kao cvijet, poslušna i ponizna, lijepa je djevojka bila najbolja i najdraža. Njezino je ime bilo: Marija.

Rahela i nije imala drugarica. Privlačile su je igre, željela je mladovati, nebrižno i radosno, a nikada ranije nije upoznala čovjeka, koji bi bio tako dobar, strpljiv i vjeran, da bi razumio sve njezine prohtjeve, podnosio sve njezine hirove i ne bi je ostavio ni u kojem danu njezina života. Možda je uzrasla svojeglava i prkosna, jer majku nije ni upamtila, a otac je njoj darivao svu raskoš svog bogatog doma. Samo, bogatstvo nije zadovoljavalo Rahelu. Tražila je više, a da ni sama nije znala, što bi to trebalo biti.

U hramu, gdje su odgajali Rahelu zajedno s kćerima uglednih židovskih obitelji, nastavljao se njezin život, naoko ugodan i lijep, ali u istinu neveseo i tmuran. Nerado je Rahela ispunjavala dužnosti, otimala se zapovijedima, prkosila zabranama. Iz inata činila je, što nije bilo dopušteno, a moliti jedva da je znala. I nije to bila molitva, koju je prinosilo njezino srce Stvoritelju, već izazovni povik pobune. Nije to bio smjerni razgovor sa Svemogućim nego oholo i preuzetno nabrajanje njezinih zahtjeva, koje Bog mora ispuniti.

U hramu je Rahela prvi put srela ono krasno dijete Siona, koje je činilo sve, što su tražili da učini, i još mnogo više. Susrela je djevojčicu predanu molitvi i radu a nikada nesklonu da obavlja i najteže poslove, da veze i prede, pere rublje uprljano krvlju žrtvovanih životinja i uči danju i noću. Smislila je Rahela, kako će Mariji dobaciti tvrdu riječ poruge, usplamtiti gorčinom njezino čisto srce. Ali Marija je imala pogled prepunjen blagošću, kakvu Rahela nije još osjetila.

— Tebi je teško? — upitala ju je Marija. — Tebe nešto muči!

Zanijemila je Rahela pred ovim toplim, ozbiljnim glasom — zadrhtala je pred očima, što su ponirale u srce.

— Ti se varaš! — začas se oholo uspravila i nasmijala. — Meni ništa nedostaje.

Marija je stajala pred njom zamišljena i tiha.

— Nisi radosna — potvrdila je istinu. — Tvoje je srce prazno, zato te boli. Dođi, pomolit ćemo se zajedno i bit će ti lakše.

Rahela je odbila, kao što je odbijala i prije svaku ponudu nečije naklonosti.

— Misliš li, da je sreća tamo? — pokazala je prezrivo prema hramu. — Ja ne vjerujem.

I pobjegla je Rahela, sakrila se u svoju ćeliju i plakala u samoći.

Gdje je sada bila ona Marija?

Pripravno je ona prihvaćala i Raheline poslove i uvijek ju je susretala i s nježnom riječju i sa blagom opomenom. Govorila je Marija o Spasitelju, koji će se roditi i u psalmima slavila je Ime Gospodinovo.

Jedina Marija nije uzvraćala Raheline pakosti vlastitom pakošću, jedino ona sestrinski je izlazila na Raheline puteve.

Gdje je bila ona Marija?

Došao je čas rastanka, kada je Mariju isprosio nazaretski tesar, Josip a Raheli također odabraše muža, uglednog čovjeka iz Jeruzalema.

— Živjet ću u palači i sluge će raditi za mene! — Rahela je kazala Mariji. — A ti odlaziš sa siromahom!

— Gdje je Gospodin prisutan, tamo je i bogatstvo! — odgovorila je Marija i sunce je sinulo na njezinu licu. — Rahela, moli se, da Spasitelj dođe na zemlju. Moli se, da i ti doživiš sreću našega ponovnog sastanka.

* * *

Proteklo je vrijeme. Da li je bilo dugo ili se samo Raheli činilo da je beskrajno dugo? Jer ona nije bila radosna ni u muževljevu domu, kao što nije bila radosna ni ranije pod očevim krovom i kasnije u hramu.

Ljudi su smatrali da je ona sretna. Vjerovao je u njezinu sreću i Natan, njezin muž. Rahela je rodila sina i zamišljala u budućnosti veličinu i moć svoga Sehija.

Zašto je Jozaba, stara služavka, pjevušila djetetu neke čudne pjesme pune zaziva Božjega milosrđa?

Starica je u svom dugom životu iskusila mnoge nepravde, zato je uzdisala za Mesijom, novim, obećanim kraljem. Nije razumjela neuka Jozaba, što narod očekuje od Mesijinog dolaska, a Rahela je smatrala, da nikada neće biti ispunjena ljudska težnja za Spasiteljem u ovoj dolini smrti.

Kako bi moćan trebao biti taj novi vladar i kakvu bi golemu vojsku trebalo da povede, kako bi promijenio zakone, preuzeo vlast i, još više, radošću prožeo srce čovjekovo!

Ni s kim Rahela o tome nije govorila. Jedino bi možda Mariji povjerila ovakve svoje misli, ali gdje je ona bila, kakvim je putovima ona polazila?

Ipak, Rahela i Natan izvršili su običaj svoga naroda i prikazali maloga Sehija u hramu.

Tada je Natan ispričao ženi o rođenju nekog siromašnog djeteta u Betlehemu. Govorio je, kako su se tajanstveni znaci javili nad špiljom rođenja ovog sirotana, kako su anđeli pjevali u noći i pastiri se poklonili nejakom djetešcu.

SJETI SE ČOVJEČE

Već Gelazijev sakramentarij govori o lijepom kršćanskom obredu pepeljenja na početku korizme. Tom ćemo prastarom obredu, koji je postojao već u VI vijeku, i mi pristupiti na Pepelnicu. Svećenik će posuti čelo pepelom i govoriti riječi: »Sjeti se čovječe, da si prah i da ćeš se u prah povratiti.« Bez obzira na starost, pol, socijalni položaj, stepen naobrazbe; nad svakim se vjernikom vrši isti obred, izgovaraju iste riječi. Pred Bogom i Crkvom svi smo naime jednaki.

Prolaznost svega zemaljskoga

Taj nas pokornički čin podsjeća na prolaznost našeg života, na smrt, na raspadljivost našeg tijela i svega zemaljskoga. Ta se naime istina sama od sebe svaki dan nameće. Dovoljno je otvoriti samo dnevne novine, da vidimo kako ljudi umiru, bilo prirodno od bolesti i starosti, bilo u nesrećama i katastrofama. To mi znamo, ali ne volimo na to misliti. Sveto nas pismo često podsjeća na to da smrt dolazi kao tat: »Zato budite pripravni, jer će Sin Čovječji doći u čas, kad se ne nadate« (Mt 24, 44).

Kad nam Crkva u početku korizme tako potresnim obredom skreće pažnju na tu istinu, ona želi da s tom činjenicom realno računamo i prema tome udešavamo svoj život. Kristove su riječi: »Ne sabirajte sebi blago na zemlji, gdje ga izgrize moljac i rđa; gdje lopovi prokopavaju zidove i kradu ga« (Mt 6, 19). Ne samo čovjeku, svemu na zemlji je zapisan kraj. Govorimo o zubu vremena koji izjeda i najčvršće spomenike koje je izradila ljudska ruka. Apostol Petar navješćuje: »Ali dan će Gospodnji doći kao lopov, i taj će dan nebesa iščeznuti s velikom lomljavom, počela će se u ognju rastopiti, a zemlja sa svojim ostvarenjima izgorjeti« (Petr 3, 10).

Ako je tako, da li se onda isplati mučiti se, stvarati kulturne i tehničke tekovine? Zar nije štetan kršćanski nauk za ekonomsku i privrednu izgradnju svijeta? Ne plašite se! Upravo je obratno, nitko toliko ne doprinosi stvaranju materijalnih dobara koliko kršćani, koje Crkva na to poziva. Čovjek je stvoren za rad, i Crkva je, u znak priznanja fizičkom radu, ustanovila blagdan sv. Josipa — Radnika. Poglavar Katoličke Crkve gotovo svaki dan prima u audijenciju predstavnike svih mogućih profesija: naučnike svih grana, umjetnike svake vrste, predstavnike vlasti i javnih službi, seljake, zanatlije radnike itd. Svaki puta Papa hvali socijalnu vrijednost njihovog rada i poziva ih neka još savjesnije, još istrajnije rade, jer svojim radom svi oni surađuju s Bogom Stvoriteljem, doprinose stvaranju boljih životnih uvjeta i pokazuju tako ljubav prema bližnjemu. Produbljenim radom i boljim poznavanjem prirode i njenih zakona ljudi napreduju i u poznavanju Boga. Radom usavršavamo sebe i koristimo bližnjemu.

Smrt je prirodan i častan završetak životnog rada. Svijeća se istroši i nestane time što ljudima svijetli. Majka, koja je othranila brojnu djecu, iscrpila je svoju životnu snagu i ostavila svijet. Takav je zakon Božji, da ljudski organizam marljivim i savjesnim radom tako reći izgori. Starije generacije odlaze, da dadu mjesta mlađima. I za one koji su dobro obavili zemaljski posao pisano je: »Odsada blago onima koji umiru u Gospodinu. Da, veli Duh, neka počinu od svojih napora, jer ih prate njihova djela« (Otkr 14, 13). Smrt za kršćanina nije tragična. Duša je otišla u vječni pokoj, a tijelo će do sudnjeg dana počivati u zemlji, a onda će preobraženo i ono uskrsnuti i dijeliti nagradu zajedno s dušom.

Spasi svoju dušu

Kod blagoslova pepela, Crkva moli: »Svemogući vječni Bože, koji si Ninivljanima u kostrijeti i pepelu raskajanima dao lijekove svoga oproštenja: podaj nam milostivo, da ih tako slijedimo u djelu, dok jednako oproštenje dostignemo.« Sjećanjem na prolaznost zemaljskoga, Crkva želi dati jači naglasak Kristovoj opomeni: »Što koristi čovjeku, ako dobije cijeli svijet, a izgubi svoju dušu?« (Mt 16, 26).

Isus Krist je jedini Spasitelj svijeta, »jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima, u kom nam se treba spasiti« (Dap 4, 12). I taj Spasitelj preko svoje Crkve nastavlja djelo spasenja ljudskoga.

Već dvije godine skupljaju se u bazilici sv. Petra u Rimu biskupi iz čitavog svijeta na molitvu i vijećanje, kako bi se Krist, koji živi i radi u Crkvi više približio modernom svijetu te bi se ljudi lakše spasili. Polažu se ogromni napori, zauzeti su najbolji umovi Crkve, koncilski oci i stotine istaknutih teologa, što jasno dokazuje svijetu da je spasenje duše najvažniji problem te da treba sve učiniti da se što više ljudi spasi.

Prvo treba Krista prihvatiti vjerom, onda se slobodno učlaniti u njega svetim krštenjem, pa živjeti kao revnostan sin Majke Crkve. Šta Crkva misli, kako osjeća, šta traži, najprikladnije se odražava u njezinoj liturgiji. Stoga je lijepo što je obnovljena liturgija prvi dar što ga je sadašnji koncil poklonio nama vjernicima i svijetu. Obnovljena liturgija bit će nam još pristupačnija, razumljivija, lakša će biti saradnja i prisno učestvovanje u njoj.

Sada u korizmi crkvena liturgija odiše duhom pokore, podsjeća nas da smo pred Božjim očima grešnici, slični rasipnom sinu, koji smo toliko puta ostavili očevu kuću i u dalekom svijetu tražili nedostojna uživanja i naslade. Međutim, Božje nas milosrđe, koje neće smrti grešnikove nego da se obrati i živi, poziva na obraćenje.

Čestit kršćanski život nije vezan samo na određeni stalež, za nj nisu potrebni samostanski zidovi, nego je moguć svuda u svijetu, u svakom zvanju. Sva zvanja, svi staleži imaju na nebu već svoje predstavnike i zagovornike. Posljedni bio je proglašen blaženim Nuncije Sulpricije, običan kovački radnik. Revnosnim i savjesnim radom, strpljivim podnošenjem svakodnevnih neprilika, pobožnom molitvom i smjernim učestvovanjem u životu Crkve taj se mladić posvetio, stekao herojski stepen svetosti.

U ovoj korizmi, dragi prijatelju, Krist zove i mene i tebe potresnim obredom pepeljenja na ozbiljnije napore oko spasenja naših duša.

POD KRIŽEM

Nad hramovima, pagodama i spomenicima znanja i sile, nad svim, što je bilo od stvaranja svijeta, što postoji i što će biti, uzdiže se Tvoj križ, Gospodine.

Između zemlje, okaljane prvim grijehom, a posvećene Tvojom žrtvom, i neba, koje je blagoslovilo Tvoj dolazak i Tvoje poslanstvo, Ti si razapet da uzdigneš našu bijedu.

I kaplje Tvoja krv i umireš među nama, da svjedočanstvo jedine istine izraste iz tajanstvenog klijanja u besmrtni plod života i radosti.

Evo, idu nebrojene povorke ispod Tvojega križa, i mnogi će sulicom otvoriti Tvoje srce, a mnogi će priznati u strahu, da si Sin Božji.

Idu povorke, i mnogi će svaliti teški kamen na Tvoj grob, a drugi će očekivati u suzama bijeli dan Tvoga uskrsnuća.

Uzdiže se Tvoj križ na mrkoj gori i na svim stazama, kojima prolazi čovjek i onda, kada skrušeno priznaje Tvoju vlast, i onda, kada Te zaboravlja.

Teške su osude krivcima, koje dosuđuju zemaljski glavari — mračna je težnja za osvetom zla, što truje uvriježene, a sveta i krasna Tvoja je molitva za ljude grešne, koji Te ne poznaju.

Nedostižna Tvoja veličina, Gospodine, ne prolazi do vijeka.

BRAK KROZ POVEST

Do Krista

Ustanova braka potiče iz zemaljskog raja. Adam pozdravi svoju ženu Evu: »Ta je napokon kost kostiju mojih i meso od mesa mojega« (1 Mojs 1, 23), a sveti pisac naglašavajući nerazrešivost ženidbe dodaje: »Zato ostavlja muž oca i majku i prianja za ženu svoju i budu jedno telo« (1 Mojs 1, 24).

U Svetom pismu zamerava se Lamehu (1 Mojs 4, 19) koji je prvi uzeo dve žene i time prekinuo jednoženstvo. Kasnije su patrijarsi obećanog naroda imali po više žena, iako se kod Abrahama tačno razlikuje prava zakonita žena od konkubine. Kraljevi: Saul, David, Salomon uzimaju po primeru susednih poganskih vladara isto po više žena. Salomon ima već čitav harem.

Kod Jevreja dolazi i do razvoda braka. Kako možemo zaključiti iz 5 Mojsijeve knjige (24, 1—4). Na tom mestu Mojsije samo zabranjuje povratak otpuštene žene natrag prvom mužu, ako je međuvremeno pripadala već drugom mužu. Mojsije je zbog okorelog srca dopustio Židovima da mogu zbog važnih razloga otpuštati svoju ženu.

Razume se, kao pravilo ostaje i kod odabranog Božjeg naroda sve do Isusa Krista brak između jednog muža i jedne žene koji traje sve do smrti.

Među poganskim narodima prvobitna ustanova monogamnog braka još je više potamnila. Ljudska se slabost u tom svetu još jače ispoljila. Bilo je pokvarenosti, kakvu je teško opisivati. Nešto se može naslutiti, kad spomenemo Opći potop, Sodomu i Gomoru, orgije i prostituciju u svetištima, čime su hteli slaviti poganske bogove. Bilo je promiskuiteta prigodom raznih svečanosti. U nekim kulturama žena uzima glavnu ulogu, tzv. matrijarhat, kod nomada razvija se vrlo jaka vlast plemenskih poglavara sa mnogoženstvom.

Skroz je pogrešna predpostavka da u praistoriji ljudskog roda nije postojao čvrst, nerazveziv brak između jednog muža i jedne žene, nego da je bio običan promiskuitet kao kod nekih životinja; da je iza tog stadija sledilo doba matrijarhata, pa kasnije patrijarhat sa poligamijom, a na kraju jednoženstvo ili monogamija.

Etnolozi su utvrdili da ljudi na nižem stepenu kulture imaju čistije pojmove o Bogu i o moralnim obvezama u pitanju čistoće i bračnog života nego oni sa višom kulturom. U grčko-rimskom svetu, u kome se pojavio u početku našeg brojanja Isus Krist, rasulo obiteljskog života u visokom društvu bilo je veliko, ali i tada se našlo među poganima divnih primera bračne vernosti i ljubavi prema potomstvu i brige za njihov odgoj.

Svest međutim da se brak po svojoj prirodi ne može razrešiti u poganskom svetu nije više postojala.

Posle Krista u kršćanskom svetu

Krist je znamenitom izrekom: »Što je Bog sjedinio, neka ćovek ne rastavlja« (Mt 19, 6) obnovio prvobitnu nerazrešivost braka, kakav je on bio u zemaljskom raju i u prvo doba ljudske povesti. Za Kristove učenike taj zahtev je bio tako strog i iznenadan, da su spontano reagirali: »Ako tako stvar stoji između muža i žene, onda je bolje ne ženiti se« (Mt 19, 10).

Kad su apostoli i učenici bili na Duhove napunjeni Duhom Svetim, oni su shvatili i tu Kristovu reč. Crkva je otada ostala verna Kristovom zahtevu o nerazrešivosti braka te je uvek čvrsto i nepokolebivo stajala na stanovištu, da se valjani i izvršeni kršćanski brak ne može nikada razrešiti.

Carevi istočno-rimskog carstva uvode i za državno područje nerazrešivost ženidbenog veza, a karolinzi na zapadu u svoje zakonodavstvo. Oko godine 1000 kršćanska Evropa je i na građanskom području priznavala nerazrešivost braka. Takvo stanje ostaje u Evropi sve do nastupa protestantizma. Oni su poricali sakramentalni karakter ženidbe i počeli olako shvaćati brak. Filip Hesenski, veliki zaštitnik Luterov, dobio je od svog štićenika zvaničnu dozvolu da može imati dve žene, a drugi su se počeli i razvoditi.

Francuska revolucija krajem 18 veka znači veliku prekretnicu u državnom zakonodavstvu u kršćanskoj Evropi. Ideje francuske revolucije širile su se, države su se smatrale neovisnima od Boga, i danas u drugoj polovini 20 veka u nekada kršćanskoj Evropi samo je pet država, u kojima se priznaje nerazrešivost kršćanskog braka, i to su: Italija Irska, Lihtenštajn, Portugal i Španija.

Isto tako su sve ostale kršćanske i nekršćanske veroispovesti popustile pred ljudskom slabošću i dozvoljavaju razvod braka. Jedino je Katolička crkva ostala verna svom božanskom Osnivaču i njegovom zakonu.

Zanimljivo je čitati crkvenu povest, kako su se pape i biskupi sukobljavali s kršćanskim vladarima, kada su ovi hteli raskinuti prvi brak i sklopiti novu ženidbu. U 9 veku Lotar I, kralj Lotaringije, hteo je otpustiti svoju ženu Teutbergu i uzeti Valdradu. Na kraju morao je ipak popustiti pred nepopustljivim papom. Sličan slučaj desio se u 13. veku. Francuski kralj Filip Avgust hteo se osloboditi Ingeberge i venčati se sa Agnezom Marijom Meranskom. Papa Inocentije III nije

Da li je Crkva okrutna?

Došao je starom kateheti Mirku njegov bivši đak Rade, sada direktor fabrike žigica u D. Nakon kraćeg uvoda i nabačenih uspomena iz škole, razgovor je krenuo putem žustre debate o nerazrešivosti kršćanske ženidbe. Direktor Rade se naime razveo od svoje žene Dore te sklopio drugi civilni brak sa Slavicom. Kod sebe je zadržao iz prvog braka sina Ivka, koji bi sada trebao pohađati već veronauku. Rade je izašao iz religiozne katoličke obitelji, pa bi želeo svoj novi brak urediti pred Crkvom.

Poslušajmo najvažnije delove tog razgovora.

— Ostavimo moj slučaj na stranu, — počeo je Rade, — takvih ima bezbroj. Katolička crkva je ostala u pitanju nerazrešivosti braka potpuno osamljena. Nijedna druga veroispovest ne deli njezino mišljenje, a da uopće ne spomenemo činjenicu, da su gotovo sve napredne države uvele razvod braka. Zar nije to očit dokaz da je katolički stav u toj stvari neispravan?

— Znaš Rade, — uzvratio je kateheta, — broj pristalica za istinu nije važan. Pristrasnost kojom ljudi prilaze razmatranju tog problema, sprečava ih da ne vide istinu. Jedino suci, pa bili oni i bez vere, kad imaju godinama posla s bračnim parnicama i razvodima braka, nauče ceniti i poštivati katolički stav.

Da pređemo na stvar samu! Brak je najtesnija veza između muškarca i žene u cilju razmnožavanja ljudskog roda. Muž ljubomorno čuva isključivo pravo na svoju ženu, isto tako i žena na svoga muža. U braku se rađaju deca koja predstavljaju nastavak i produžetak svojih roditelja. Ona poprimaju od roditelja telesne i duševne sklonosti i sposobnosti, njihov jezik, narodnost, veru, s njima se najtesnije duhovno srašćuju. Šta je prirodnije nego da ta zajednica ostaje trajna, da muž-otac bude do smrti vezan na ženu-majku te da svoju ljubav i brigu posvećuju deci. Čovek ostavlja oca i majku i prianja uz svoju ženu i budu jedno telo. I Krist potvrđuje: »Što je Bog sjedinio, to čovek neka ne rastavlja« (Mt 19, 6).

Nema puno lepših stvari na zemlji od skladnog braka, gde ni jedan od supružnika ni ne pomišlja na razvod, nego zajednički podnose radosti i tugu, a brojna i zdrava deca, iz kojih odiše mladost i polet, predmet su njihove zajedničke brige i ljubavi. Svakako i na takve supružnike dolaze teški dani iskušenja: bolest, muž mora za poslom, dolaze napasti treće osobe, ali svest da su nerazrešivo vezani jedno uz drugo i da moraju decu izvesti na put, pomaže im da izdrže iskušenja i ostaju verni jedno drugome.

— Tačno, kad se radi o harmoničnom braku. Ali kad se zemaljski raj u braku promeni u pakao, kada se skladnost pretvori u razdor i svađu, a ljubav u mržnju? Zašto držati u istom kavezu dve zveri koje se ujedaju i jedna drugoj radi o životu? Zar nije pametnije pustiti ih da se raziđu i potraže snošljiviji život? Zar nemamo prava ni na mali komadić zemaljske sreće? Sami smo sklopili brak, zašto ga ne bismo sami i raskinuli? Grešku smo počinili, kad smo se bez pravog poznavanja uzeli, zašto ne bismo smeli grešku ispraviti kad smo je našli?

— Na krivom ste putu. Slobodno ste stupili u brak, ali niste slobodni iz njega istupiti. Nigde na svetu ne mogu supružnici na svoju ruku razrešiti svoj brak, nego su i za državno područje nadležni posebni sudovi.

Ako si bratu poklonio zlatni sat, ne možeš ga uzeti natrag, iako ti je brat postao nezahvalan. Kupoprodajni ugovor važi, i ako si naknadno našao boljeg kupca. Prihvaćene obaveze vežu, one se ne mogu odbaciti.

Da se bolje razumije! Prvi cilj braka je rađanje i odgajanje dece. Tom prvom cilju podređeni su ostali ciljevi. Za ostvarenje tog cilja potrebna je nerazrešiva ženidba. Ako nad supružnicima lebdi strah, da će se njihova bračna zajednica raspasti, onda će sve učiniti da ne bi došlo do deteta. Ako se dete ipak rodi, desilo se to protiv ili mimo njihove volje. Razvod braka je najbolje sredstvo za ograničavanje poroda, za izumiranje naroda. Francuska nam je bila sve do drugog svetskog rata očit primer za to. Laički duh za vreme druge i treće republike potkopao je brak, a time i ugrozio život naroda.

I kad se roditelji razvedu, šta će biti s njihovom decom, ako ih imaju? Za njih je to strašan udarac, njihov je odgoj doveden u pitanje. Ako su dodeljena majci, čuju samo ružne reči za oca pa ga počnu sami prezirati i mrziti. Ako dolaze u novu obitelj biće očuhu ili maćehi suvišni. Njihova mladost je mračna, nema sunca prave ljubavi i topline. A pre nego je došlo do razvoda, kakve su se scene odigravale pred očima dece! Koliko sablazni!

— Treba dakle ostati na zemlji u paklu nemogućeg braka, da se izbegne pakao u večnosti! — ubacio je zajedljivo Rade u poduže raspravljanje iskusnog katehete. — I još imate odvažnosti reći da Crkva nije nemilosrdna!

— Samo polako! S razvodom braka ne uklanjaju se tragedije, nego umnažaju. Gde nema mogućnosti razvoda braka, tamo ima manje nesrećnih brakova: gde se brakovi mogu na laku ruku raskidati, tamo ima sve više i više nesrećnih brakova koji traže razvod. Po nekim gradovima, kako pišu novine, razvodi se već trećina brakova koji su se u godini sklopili. Zamislite se samo! Jedna trećina sklopljenih brakova se razvodi! Svaki razvod predstavlja tragediju, razočarenje koje ostavlja neizbrisive tragove boli u dušama. Uvid u te tragedije razbijenih brakova dovodi suce, koji imaju s time posla, na pomisao da je bilo najbolje onemogućiti razvod braka, pa mladi ljudi ne bi tako lakoumno stupali u brak.

Ako su međutim u braku prilike neizdržive, Crkva dozvoljava rastavu od stola i postelje. Iz opravdanih i dokazanih razloga dodeljuje se privremena ili doživotna rastava. Takvi supružnici žive odeljeni svaki za sebe, ali njihov ženidbeni vez traje te oni ne mogu sklopiti novu ženidbu.

Razvodom braka najviše su pogođena deca za koju je brak u prvom redu osnovan. Po logici stvari niži ciljevi se moraju podrediti višemu, a kod razvoda čini se obratno. Po istoj logici treba nevinu stranu zaštititi, a krivac neka plati. U razvodu je redovno obratno: nevina žena strada, a krivac je nagrađen i legalizuje mu se grešna veza koja je upropastila brak.

— Prema vašem mišljenju, glavni krivci su uvek muškarci? — javio se za reč Rade, — iako smo u mom slučaju mi samo žrtve. Moja je krivica što sam se zagledao u lepo lice, a nisam znao da se iza razmažene vanjštine krije gadna, sebična duša. Nakon 6 godina braka ostavila je dete i mene te pobegla sa drugim.

— Opće dobro i u takvom slučaju traži, da se pojedinac žrtvuje za zajednicu. Interes domovine traži od vojnika žrtvu života, od kapetana lađe se traži da u nesreći poslednji napušta svoj brod, od lekara da istraje na svom radnom mestu bez obzira na opasnost od zaraze. Tako i opće dobro zabranjuje razvod valjanog izvršenog kršćanskog braka u ma kakvom slučaju.

Možete biti sigurni da je Krist iz čiste ljubavi prema nama obnovio prvobitnu nerazrešivost ženidbe. Ako ga je ljubav vodila na drvo križa i u tišinu svetohraništa, ne smemo niti za trenutak posumnjati, da i sve njegove zakone prožima .sta neopisiva ljubav prema nama.

Znam da Božju ljubav prema nama teško usklađujemo sa nesrećama i katastrofama koje bez prestanka potresaju svet: zemljotresi, avionske nesreće, ubijstvo predsednika države, saobraćajne nesreće, razne bolesti itd. Barem jedno možemo uvek izvući iz takvih nesreća: rečito nam govore o prolaznosti svega zemaljskoga. Valja da čeznemo za večnim, neprolaznim stvarima.

---

popustio, i prva se žena vratila na dvor i preživela svog muža.

Poznat je primer sa Henrikom VIII, engleskim kraljem. Pošto papa Klement VII nije hteo razrešiti njegov brak sa prvom, pravom ženom Katarinom Aragonskom, razljućeni kralj otrgne Englesku od Pape i proglasi sebe crkvenim poglavarom svojih podanika. Tako je nastala anglikanska crkva, koja ima i danas u kraljici Elizabeti svog vrhovnog duhovnog poglavara.

Po Pavlovoj povlastici Crkva može da razreši brak nekrštenih osoba, kada se jedan supružnik pokrsti, a druga strana neće da živi s njime bez uvrede Stvoritelja. Crkva može da razvede i kršćanski brak, koji je bio samo sklopljen ali ne i izvršen. Inače kršćanski se supružnici razvedu samo, ako se utvrdi da uopće nije postojala među njima bračna veza, da je bio njihov brak nevaljano sklopljen, dakle u samom korenu ništetan.

Ako je neko očekivao da će sadašnji crkveni sabor olabaviti bračnu stegu i omogućiti razvod braka, prevario se. Tridentski sabor je već proglasio za versku istinu nauku o nerazrešivom kršćanskom braku. Kako god se svet razvijao i napredovao, ljudska se priroda neće menjati, kao ni Kristove reči: »Nebo će i zemlja proći, ali neće proći moje reči« (Mt 24, 35).

SVIJETLO LJUBAVI

U polumračnoj crkvi gori kandilo.

Poziv umornima i ožalošćenima. Poziv svima, koji traže istinu i žeđaju dobrotu. Svima, koji lutaju i pitaju, kamo poći.

Sipi hladna magla, a u magli trepere svijetla. Kroz maglu se promiču prolaznici, za poslom ili za zabavom. Mnogi bi željeli zakloniti se negdje, gdje je svijetlo i toplo.

U polumračnoj crkvi gori kandilo pred Onim, koji strpljivo čeka dolaznike.

Sakriven u tajni Života, veliki Bog i milosrdni brat čovjeka zove i u ovo veče. Mnogi se glasovi hrvu s Njegovim glasom — mnoge se bliske radosti nadmeću s utjehom, koju On dariva. Mnogi koraci odmiču od Njega.

Ali nepobjediv i vječan zove Onaj, kojega je vlast nad zabludama i tminama, nad poklicima opijenih i nad suzama samotnih. Blag i nedostižan, a blizak svakome stvorenju, živi dobri Pastir, pripravan da privije na srce sve težnje ljudi.

Magla i hladnoća u kasnojesenje veče.

Zove jedno svijetlo, zove nepropadljiva radost.

U božjem domu.

U svetištu ljubavi.

Svet, napose napredniji narodi nalaze se u teškoj moralnoj krizi. Mladež je razuzdana, brakovi se sklapaju lakomisleno, obitelji boluju od nesporazuma, neverstva, mnogi se brakovi razvode, raspuštenici stupaju u nove bračne veze. Deca se kvare i sablažnjavaju pod domaćim krovom, ne uživaju topline kućnog ognjišta, nemaju pravog odgoja. Gde potražiti tome leka?

Rešavanje tih problema je otežano time što je današnje društvo u gledanju na svet tako duboko podeljeno. Nekima je nešto dobro, što je drugima zlo, neki istu stvar smatraju lekom, drugi otrovom. U bliskoj zemlji su, prema novinskim vestima, neki pisci i filozofi postavili tezu, da treba ukiniti šestu Božju zapoved.

Obraćamo se praktičnim katolicima kojima su Božje zapovedi neprikosnovene. Sem toga, imamo živo crkveno učiteljstvo u papi i biskupima. Mi katolici barem možemo biti saglasni da rešenje spomenutih društvenih problema leži u prvom redu u versko moralnom preporodu ljudi, iako priznajemo da imaju izvesnu ulogu i drugi činioci.

Ispravna načela

Bog je stvorio čoveka kao muško i žensko, osnovao prvi brak i odredio: »Rastite i množite se i napunite zemlju«. U tu svrhu Bog je muško i žensko opremio potrebnim sklonostima i sposobnostima da mogu sarađivati s njime u stvaranju novog čoveka. Polni je dakle nagon od Boga, određen za uzvišenu službu. Njime se služiti dozvoljeno je samo u valjanom braku. Roditelje, koji uzimaju na sebe odgovornost za rađanje i odgoj dece, Bog po prirodi stvari nagrađuje i polnim užicima.

Čistoća je ona moralna krepost kojom se drže u stezi neuredne sklonosti polnog nagona, koji se napose zbog istočnog greha odupire vlasti duha. Čistoća je potrebna svim ljudima, već prema bračnom stanju u kome se ko nalazi. Čovek koji nema volje da vlada polnim nagonom, nego mu se ropski prepušta, bludno greši, postaje bludnik.

Čistoća je vrlina, znači štednju životnih snaga, zdravlje, razboritost, pobedu duha nad materijom, dok je bludnost mana, rasipanje životnih snaga, obest, robovanje duha materiji.

Prvi **cilj** braka je rađanje i odgoj dece, prema izričitoj Božjoj zapovedi Adamu i Evi. Drugotni su ciljevi međusobna pomoć supružnika i lek protiv požude. Svaki pokušaj kojim bračni drugovi namerno oduzimaju bračnom činu njegovu prirodnu posledicu teško je grešan.

Kršćanski je brak **sakrament**, slika tajanstvene veze između Krista i Crkve. Muž i žena postavljeni su u službu Krista i Crkvi da im rađaju nove članove nebeskog kraljevstva. Kao što je veza između Krista i Crkve nerazrešiva, tako je i valjana i izvršena kršćanska ženidba nerazrešiva.

Stidljivost nije bolest i zaostalost, nego prirodna zaštita pred opasnostima na kliskom polnom terenu. Ko opasnost ljubi, u opasnosti će i poginuti. Stidljivost valja stoga podržavati, odgajati a ne izvrgavati ruglu.

Katolik koji u modernom svetu zastupa navedena načela moralnog preporoda na području šeste Božje zapovedi, može doživeti ono što se desilo apostolu Pavlu, kad je u Atini na aeropagu propovedao Kristovo uskrsnuće: »Jedni su se počeli rugati, a drugi su rekli: O tome ćemo slušati drugi puta« (Dap 17, 32) Apostola taj neuspeh nije obeshrabrio, pa tako ne sme smesti ni katolika.

Čvrsta volja

Jedno je teorija, drugo je praksa. Mnogi ljudi teoretski priznavaju opravdanost, logičnost katoličkih moralnih načela o tom predmetu, ali nemaju snage da ih se drže. Sam apostol naroda priznaje: »Hteti dobro je u mojoj moći, ali nije učiniti; budući da ne činim dobro koje hoću, nego činim zlo koje neću« (Rimlj 7, 18. 19). Po prirodi svi smo ljudi vrlo slabi u toj stvari, stoga treba truditi se i vežbati svoju volju te tražiti Božju pomoć.

Svakodnevni život donosi sobom dovoljno prilika da čovek vežba svoju volju, svladava svoje neuredne sklonosti. Roditelji i odgojitelji moraju u tom duhu odgajati njima poverenu mladež da se oslobađa svojih hirova, zabluda, neurednosti, lenosti, da u njima vlada volja, vođena razumom a ne strastima, te da tako steknu potrebne kreposti, među kojima i svetu čistoću. Već decu treba odvraćati od svega što bi vređalo njihovu stidljivost, a u vreme puberteta čedno, pametno i postepeno objašnjavati tajne života.

Moderni život predstavlja za zdravog mladića i devojku veliku **opasnost** za njihovu čistoću. Tu je prvo mladost sama sa svojim sklonostima, a zatim dolazi literatura, pozorište, bioskop, televizija, plaže, kampinzi, razne društvene zabave i toliko drugoga, što u velikoj meri izaziva polne sklonosti. Ovde važi pravilo: beži od ognja, da se u njemu ne opališ. Ko u tim stvarima nema dobrog savetnika ili se ne pridržava njegovih uputa, nego uživa slobodu vlastitog izbora, taj je moralno izgubljen, ne može ostati čist.

Da bude **mladež čista**, pa i odrasli, bilo u braku ili izvan njega, da ispunjavaju propise šeste Božje zapovedi, nije dovoljno da imaju ispravna samo načela, da čvrstom voljom sami nastoje čuvati čistoću srca, nego je potrebna i **pomoć Božja.**

Crkva nas sve kao brižna i ljubazna majka prati na našem zemaljskom putovanju. Ako živimo s njom i aktivno učestvujemo u liturgijskom životu, često se ispovedamo i pričešćujemo, onda nas sam Krist jača i podržava u borbi protiv nasrtaja bludnosti i vodi nas u svetle pobede.

Lepi primeri

U svetu ima i lepih, svetlih primera koji nas potiču na moralni život. Samo ih treba videti i okoristiti se njima.

Pre kratkog vremena papa je proglasio pet novih blaženika. Svi su se oni odlikovali svetim, čistim životom, iako je i na njih vrebao pokvareni svet. Oni su pomoću milosti odozgo pobedili sve neuredne sklonosti i mnoge svoje vršnjake izveli na pravi put. Na kršćanskom nebu je ogroman broj svetaca, junaka u borbi protiv svakog zla, među njima i takvih koji su se posebno odlikovali čistim, devičanskim životom.

I danas živi u Crkvi oko jedan milion Bogu posvećenih devica u redovničkom staležu, oko pola miliona svećenika i redovnika laika, desetine hiljada bogoslova, koji su vezani ili će se vezati na beženstvo. Kakvu blagodat za svet predstavlja taj veliki broj Bogu posvećenih čistih duša!

Pa i među svetovnjacima ima ogromno mnoštvo čestitih ljudi i žena, bilo da žive sami ili u valjanom braku. Ima ih koji s mladim Tobijem govore: »Znaš ti, Gospode, da ja svoje sestre (rođakinje) ne uzeh iz požude, nego iz ljubavi prema potomcima, koji će uveke blagosivati ime tvoje« (Tob 8, 9). Ima ljudi na visokim položajima: Predsednici zemalja, ministri itd., pa imaju po osmoro dece i više. Na obiteljima bogatima potomstvom leži budućnost sveta. Ono što je moralno pokvareno, ispijeno, slomljeno, to propada, a zdravi i otporni rod ostaje.

Obično materijalne udobnosti razmaze ljude i čine ih nesposobnima za žrtve koje traži od njih Božji zakon. Tako nerazvijene zemlje imaju redovno mnogo više dece nego visoko razvijene, bogate zapadno evropske zemlje.

Katolička crkva svojim radom neprestano vrši moralni preporod u svetu. Dao Bog da bi njezina nauka i njezina pružena majčinska ruka našla otvorene uši i spremna srca naših mladih katolika, uzdanice naše i naše zemlje!

Nauka nije dovoljna, izjavio je Papa Pavle VI grupi lekara specijalista. Oni svojim stručnim radom koriste čoveku, ali čoveku je potrebna vera, mora imati uređen svoj osobni odnos prema Bogu.

Svetlo je došlo na svet

PORUKA BLAŽENOG NUNCIJA SULPRICIJA

Mali Nuncije, koji je bio 1.XII 1963. uzdignut na čast oltara, živeo je kratko vreme, samo je zablistao kao meteor. Rodio se u Italiji, u Peskosansonesko u Abrucima 1817., a umro u Napulju 1836. u starosti od 19 godina. Njegova svetost počela je sa poniznošću — put početnika, ispoljavala se u žrtvama — put napredujućih, a dopunila se u ljubavi — put savršenih. Poniznost mu je bila gotovo prirođena. Potpuno se predavao Bogu, verovao u njegovu svemogućnost, dok je sebe nisko cenio.

Otac mu je bio obućar, koji je od svog zanata izdržavao obitelj. Kad su Nunciju bile tri godine, umro mu je otac. Majka se preudala, očuh je bio strog, tvrd i nasrtljiv čovek. Kad mu je za tri godine i majka umrla, baka je preuzela brigu za dečaka, ali je i ona iza daljnje tri godine umrla. Staroteljstvo prelazi sada na strica. Bio je grub, nasilan čovek, pijanica, po zanimanju kovač. Devetogodišnji dečak postaje učenik u kovačkom zanatu kod strica.

Bio je pobožan, zračio na druge svojom čistoćom. Baka mu je bila prorekla svetački život. Stric je od malog slabašnog dečaka tražio da rukuje teškim čekićem te udara s njime po nakovanju, raznosi mušterijama izrađene predmete.

Dečak je prihvatio taj rad kao svoju dužnost, iako je za nj bio pretežak. Bio je pothranjen, a raditi je morao gotovo bez od-

mora. Siroče, usamljen, siromašan, izrabljivan, a prema svima ljubazan, Nuncije postaje junak žrtve. Njegov bismo život mogli nacrtati kao krž položen između kolevke i groba.

Bogu je prikazivao svoje fizičko trpljenje i moralne patnje. Sve žrtve je prihvatio predano kao zadovoljštinu za svoje i tuđe grehe. Pojavila se gnojna rana na kolenu leve noge, znak kosne tuberkuloze. Stric je prema nečaku uvek bio grub, no Nuncije se nije nikada požalio na nj. »Malo je što trpim, jer valja spasiti svoju dušu« znao bi govoriti. Njegovi drugovi na poslu su mu se rugali i namerno ga mučili time što su udešavali da usijane varnice padaju na njegovu živu ranu. Ta je kalvarija trajala 4 godine.

Kad je iznemogao, lečio se u bolnici u Akvili. Kako nije bilo nade u potpuno ozdravljenje, to se nakon izvesnog vremena vratio stricu. Godine 1832. pukovnik Vihinger, viši oficir u burbonskoj vojsci, zauzeo se za nj i otvorio mu vrata u bolnicu za neizlečive u Napulju. Mladi Nuncije se brzo priviknuo na nove prilike, njegov se duhovni život rascvetao. Tada je tek primio svetu pričest. Njegov apostolski duh bio je prirodna posledica žive vere i vruće ljubavi. Apostolat se ispoljavao u telesnim i duhovnim delima kršćanskog milosrđa, koja je činio drugovima bolesnicima. Iako sam bolestan, služio je težim bolesnicima, dvorio ih, tešio, hrabrio, podsećao na Boga. Mlađima od sebe predavao bi katekizam. Uvek ljubezan, veseo, privlačiv, neumoran. Dve godine je trajao taj njegov apostolat.

Kratko doba proveo je na banjskom lečenju u Kazamičola. I tu se isticala njegova pobožnost, svima je zračio svojim primerom. Kako se zdravstveno stanje pogoršalo, njegov ga je dobročinitelj premestio u svoj zamak, da bi se uspešnije lečio. Dok su pukovnikove sluge grubo i neuljudno postupale s njime, Nuncije je ostao sama dobrota i ljubav.

5. maja 1836. Nuncije svetački umire. Ljudi koji su ga poznavali, držali su ga svecem te prigodom sahrane ispoljili svoje duboko poštovanje prema njemu. Glas o njegovoj svetosti nije jenjavao, nego se sve više širio. Papa Leon XIII potpiše 21.VI 1891. dekret o herojskim krepostima, dok ga papa Pavle VI 1. decembra 1963. proglasi blaženim.

Taj mladi blaženik poručuje omladini put žive vere, čistoće, žrtve i veselja te im kazuje put ka modernom laičkom apostolatu.

Posebnu poruku šalje blaženik radnicima. Nuncije je bio učenik u zanatu, pomoćni radnik. Dok su mu fizičke snage dopuštale, sam je držao čekić u šakama i udarao po usijanom gvožđu dok komad nije dobio traženi oblik. Kasnije je mogao samo još terati meh. Okusio je sve neugodnosti radničkog staleža svoga vremena: nezdravu radionicu, slabu plaću, pothranjenost, pomanjkanje svake zaštite za malodobne i invalide, predugo radno vreme.

Ovo vreme koje nas deli od Nuncijeve smrti bilo je od presudne važnosti za radništvo. Sindikati, državno zakonodavstvo u veliko su zaštitili radnika te mu dali dostojno mesto u ljudskoj zajednici. Danas se ne gleda na poreklo, ni na nasleđeno bogatstvo, nego na udeo koji čovek sam donosi svojim radom ljudskoj zajednici.

Danas međutim mnogi radnici zaboravljaju da se mora čovek u prvom redu brinuti za spas svoje duše, a ne samo za bolje životne uslove, za viši standard. Nunciju je bila prva briga spas duše.

Druga Nuncijeva pouka je u savesnom ispunjavanju svojih staleških dužnosti. Dešava se da se radnik toliko zauzima za svoja prava, da zaboravlja na svoje dužnosti, na solidan pošten rad za koji se pogodio. Ispunjavanjem svojih dužnosti, savesnim radom radnik posvećuje svoju dušu. Nuncije nije nikada bežao od rada, gajio je veliko poštovanje prema njemu. Znao je da svojim radom sarađuje sa Stvoriteljem u oblikovanju novog sveta.

Treća Nuncijeva pouka: Ljubav prema svima. Iako ga je stric izrabljivao, nikada nije izgovorio ni jedne uvredljive reči za nj. Ni drugovima nije vraćao milo za drago. Kad se opraštao od kuće i pošao za Napulj u bolnicu, iskreno je zagrlio svoga strica i zahvaljivao mu se. Jedino pismo koje je očuvano, pisano jedan mesec pre smrti, puno je zahvalnosti i poštovanja. U doba egoizma i mržnje novi blaženik poziva sve ka pravoj kršćanskoj ljubavi i pravednosti.

LIJEP OBIČAJ

U Rivizondoli u Abrucima sastao se organizacioni komitet za »Žive jaslice«, koje se tamo prikazuju svake godine za Bogojavljenje, 6. januara. Za proslavu prošlogodišnjih »Živih jaslica« komitet se sastao već ranije u decembru 1962. Glavno pitanje je bilo da se izabere djevojka koja će predstavljati bl. Djevicu Mariju. Pravilo je da svi glumci moraju biti iz domaćeg mjesta. Dozvoljena je jedna jedina iznimka za ulogu bl. Djevice.

Taj je sastanak bio kratak. Poslije toga otišla je motorizirana štafeta te se uputila u obližnje mjesto Izerniju, pokucala na vrata bivšeg višeg karabinijera Di Čerbo. Organizatori su na temelju fotografije izabrali 17 godišnju Aldažizu Di Čerbo. Uz to, ona je bila i dobra i vrijedna. Tako je Aldažiza preuzela ulogu bl. Djevice.

Osam mjeseci kasnije, 24. avgusta. Aldažiza se udala u Rivinzondoli, gdje je nastupala u ulozi Madone. Činjenica je, da se svedjevojke, koje nastupaju u ulozi Madone u »Živim jaslicama«, udavaju prije nego prođe godinu dana, otkako su se zaodjenule u azurni plašt Djevičin. To se smatra naročitom naklonošću Madone.

— Jeste li čuli, velečasni, da se gospođi Kati ukazuju sveci, pa i Majka Božja? Priča da s njima razgovara i prima njihove poruke. Obično se ta ukazanja vrše kod kuće u dubokoj noći, a katkada i u crkvi, napose za vreme blagoslova. Navodno je i za Vas, velečasni, primila neke poruke, ali se za sada još ne usuđuje da Vam ih kaže. No, ona se zaklinje da je sve to istina što govori. I teško onome koji ne veruje.

Župnik se u svojoj kancelariji nasmešio na ovu priču gospođe Mare, jer njemu to nije ništa novo. Ipak po službenoj dužnosti strpljivo sluša, kako bi mogao dati najbolji odgovor. Zato mirno upita:

— Recite mi nešto više o toj vizionarki, ako je poznajete?

— Kako ne! Dobro je poznajem, — nastavi gospođa Mara, koja je došla s tim vestima. — Znate, ja se ne družim mnogo s njom. Nedavno me je neka druga gospođa upoznala s Katom. Ona me je pozvala na crnu kafu i onda mnogo šta pričala. Ona se ne smatra običnom vernicom, nego posebnom odabranicom Božjom. Za onu crkvu, u koju ona ulazi, je posebna čast, jer njezina molitva mnogo više vredi nego ostalih vernika. Stoga je silno boli, ako se s njom ne postupa dovoljno učtivo. Ne može podneti da neko sumnja u njezine reči, a napose ako joj se smiju. Ona to trpi, ali će je Bog osvetiti. Takvi će biti pred čitavim svetom raskrinkani i osramoćeni.

— Takve reči ne ukazuju na neku naročitu svetost — primeti župnik. — Iz njih zrači oholost i mržnja. A to su gresi, koji najviše škode duši. Lucifer je bio zbog oholosti bačen s rajskih visina u dubine pakla, a mržnja zatvara put do Božjeg milosrđa. Takav stav gospođe Kate je slaba preporuka za istinitost njezinih viđenja, gotovo prava osuda.

— Gospođa Kata govori da će se svećenici iz zavisti podići protiv nje i njezinih ukazanja, što oni sami nisu dostojni takvih ukazanja. Kaže da se to i ranije dešavalo, jer ni Bernardici u Lurdu ni deci u Fatimi upravo svećenici nisu hteli verovati.

— Dozvolite da vam kao župnik na takve klevete malo poduže ali stvarno odgovorim. Božja je objava bila smrću poslednjeg apostola završena. Tu objavu sada Crkva nepogrešivo naučava kao predmet katoličkog verovanja. Toj se javnoj objavi Božjoj ne može ništa dodati ni oduzeti. Za spasenje duše traži se pristanak uz tu Božju objavu i život po toj veri, kakav traži Katolička crkva. Za čestit život po veri potrebna su sredstva milosti kojih ima u izobilju.

Bog može pojedinim osobama dati i privatne objave za njih osobno ili i za druge.

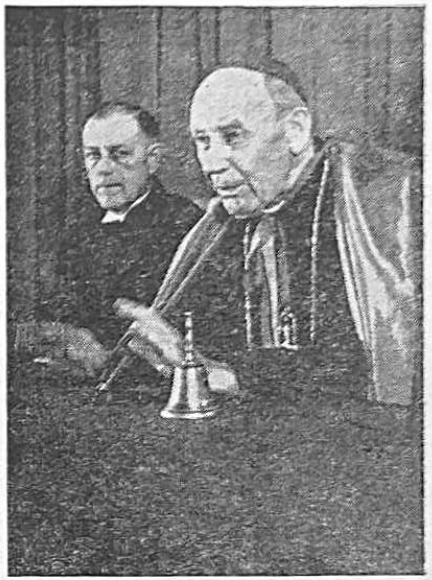

Kardinal Augustin Bea, predsednik Sekretarijata za veze s odeljenom kršćanskom braćom

U životu nekih svetaca i svetica susrećemo takve stvari, na pr. kod Ivanke Orleanke, bl. Hildegarde, sv. Brigite, sv. Katarine Sijenske, sv. Terezije Avilske, sv. Marije Margarete Alakok, sv. Katarine Labure, sv. Bernardice Subiru, sv. Ivana Boska, bl. Dominika od Majke Božje itd. Ali to su izuzeci.

Crkva je bila prema takvim pojavama uvek vrlo vrlo oprezna i suzdržljiva. Isto onako kao što je neverovatno stroga u prosuđivanju nekog čuda, tako i u toj stvari. Jer za Crkvu je bolje da ne prizna 100 pa i 1000 čudesa, nego da bi među 1000 čudesa priznala jedno neistinito čudo. Za Crkvu čudesa i privatne objave nisu potrebni. Ako Bog želi da se neki Božji ugodnik proglasi blaženim ili svetim, ako Bog želi nekome nešto objaviti, on ima načina, da se njegova dela dovoljno jasno objave pred očima Crkve, da padne svaki opravdani prigovor, svaka pametna sumnja.

Svaka tobožnja privatna objava mora da bude u potpunoj saglasnosti sa javno objavljenom verskom naukom Crkve, jer Bog sebi ne može protivrečiti. Valja se podsetiti na apostola Pavla, koji je bio spreman i na anđela baciti prokletstvo, ako bi propovedao drugačiju nauku od njegove. (Gal 1, 8).

— Ne čini li Vam se da takve osobe ipak vrše neki apostolat, kad toliko i svuda govore o duhovnom životu?

— Obratno, takvo pričanje veri samo škodi. Ako bezverni ljudi čuju govoriti takve stvari, kažu da je naša vera glupost, da se temelji na maglovitim priviđenjima i nesigurnim ukazivanjima. I tako već govore da su svećenici organizirali lurdske i fatimske događaje, da je Lurd velika obmana i nepošteno iskorištavanje zavedenog puka, kad se ipak može svako poučiti sa kakvom opreznošću i strogošću je crkvena vlast postupala u jednom i drugom slučaju, da je prošlo i 10 pa i 20 godina pre nego je Crkva kazala konačnu reč.

Sa druge strane je jasno da lakoverni narod voli senzacije, neobične pojave, pa je sklon verovanju u čudesne pojave i objave. Već apostol Pavle je upozoravao svog učenika Timoteja na ljude koji neće podnositi zdrave nauke, nego će tražiti učitelje da im škaklje uši, da će se okrenuti bajkama (Tim 4, 3. 4). Isto tako nam je poznato, koliko se posle ovog rata govorilo o raznim ukazanjima, pa je morala Crkva te stvari osuđivati i zabranjivati. Međutim, istina je od preke potrebe, samo na njoj može se vera i verski život graditi.

— Što dakle mislite o ukazivanjima ove gospođe Kate?

— Krist sam je kazao: »Prepoznaće ih (naime prave i lažne proroke) po njihovim rodovima« (Mt 7, 20). Plodovi neba su poniznost, dobrota, blagost, mir a plodovi pakla su oholost, zavist, mržnja, svađe, nemir. Lurdska Bernardica, fatimska deca su posle viđenja i nebeskih poruka neverovatno duhovno napredovala, rasla u krepostima i dobrim delima. U njima nije bilo ni traga oholosti, prezira prema drugima, nego oni pomažu drugima do izgaranja samoga sebe.

Uvek je bilo, i danas ima mnogo duševnih bolesti, ljudi koji imaju halucinacije: misle da nešto čuju, misle da vide, a sve je to samo priviđenje, plod bolesne mašte.

— Šta biste poručili gospođi Kati da korisnije iskoristi vreme?

— Držim da bi takva starija gospođa, koja nema težih posebnih obaveza, svoje slobodno vreme mogla iskoristiti na to da bi posećivala bolesnike, pomalo ih dvorila, pripremala na primanje sakramenata, za njih se molila, kako ne bi nespremni odlazili pred sud Božji.

Toliko ima u župi neuređenih brakova, toliko zanemarene dece, koja ne posećuju veronauku, toliko osoba koje je greh ostavio, pa bi se mogle vratiti u Crkvu. Jeste, ogromno je područje potrebnog apostolata.

Panama. Pre 50 godina bile su isterane čč. ss. milosrdnice iz javnih bolnica u toj zemlji; sada se opet vraćaju natrag.

PORAST KATOLIKA U 20 VEKU

Statistika pokazuje da se broj katolika kroz ovih 63 godine našeg veka udvostručio, porastao od 270 na 540 miliona. Isto tako se udvostručilo stanovništvo naše planete od 1550 na 3100 miliona. Katolički svećenici međutim ne drže korak s tim porastom.

Raspodela stanovništva na svetu i katolika po zemljama i kontinentima znatno se izmenila, napose zbog toga što razvoj ne ide svuda jednako. U Evropi, bez SSSR, vlada zastoj, dok stanovništvo u ostalom svetu brzo raste, negde upravo neverovatnom brzinom. Dok je Evropa 1900 imala dva puta toliko stanovništva koliko Amerika, danas su jednake. Dok su Francuska i Japan imali 1913. jednak broj stanovnika, danas ima Japan dva puta više duša, premda je među azijskim zemljama ograničavanje poroda u Japanu najviše prošireno.

U razmaku od 1937 — 1950. zapadna Evropa nije ništa napredovala, dok je u isto vreme poraslo stanovništvo Afrike za 40, Amerike za 60, Azije za 162 miliona. Tu neujednačenost u razvoju stanovništva treba pripisati u prvom redu beloj kugi kod naroda s višim životnim standardom, zatim napretku medicine i smanjenju smrtnosti dece u nerazvijenim zemljama, zatim velikim žrtvama u dva svetska rata i napokon preseljavanju.

Tako je i Katolička crkva u Evropi u zastoju, dok na ostalim kontinentima napreduje što prirodnim prirastom, što obraćenjima. Raspodela katolika u svetu znatno se izmenila. Dok je bilo početkom 20 veka od 270 miliona 2/3 u Evropi, oko 1955. već polovina svih katolika bila je izvan Evrope, a na kraju 1963. Amerika je po broju katolika već dostigla Evropu. Na kraju 1963. Evropa i Amerika imaju po 235 miliona katolika, Azija 39, Afrika 27, Oceanija 4, dakle ukupno 540 miliona.

Pošto najveći prirast imaju nerazvijeni narodi, uza sve misijske uspehe procenat katolika u svetu ostao je nepromenjen, tj. 17,4%.

Porast broja katoličkih svećenika je spor. Upravo tamo gde katolici brojčano najbrže rastu kao u Latinskoj Americi, nedostatak svećenika je najveći. Latinska Amerika ima 1/3 svih katolika, a nema ni 1/10 svih svećenika. U Guatemali dolazi jedan svećenik na 30.000 vernika. Slična opasnost preti i nekim pokrajinama crne Afrike, gde je Crkva najbrže rasla. Burundi je bila 1900. sasvim poganska zemlja, danas ima preko 50% katoličkog stanovništva, ali s malim brojem svećenika.

Rečite su ove poredbe. 1900. Katolička crkva je za 270 miliona vernika imala 300.000 svećenika, dok ih u 1963. godini za dva puta toliki broj vernika nema ni 400.000 Ovi brojevi ne pokazuju jasnu sliku, jer svećenici nisu podjednako raspoređeni. Evropa ima još uvek 3/4 svih svećenika; po svećeničkim zvanjima najbogatiji narodi su: Irci, Holanđani i Flamanci u Belgiji. Ovi narodi daju i najviše misionara. U Latinsku Ameriku šalju svećenike pre svega Španija, SAD, Kanada. Postoji nada da će II Vatikanski koncil doprineti boljoj raspodeli snaga u duhovnoj pastvi.

PAPA HODOČASTI

Na zaključku drugog koncilskog zasedanja 4. dec. Papa je objavio koncilskim ocima svoju nakanu, da u mesecu januaru hodočasti u Svetu zemlju. Želi u pokorničkom duhu posetiti sveta mesta, gde je Krist živeo i odakle je apostol Petar pošao u Rim.

Ta papina odluka iznenadila je svet, ali i naišla na općenito odobravanje. Tumačila se kao korak napred u ekumenskom duhu, doprinos zbližењu sa pravoslavnim crkvama Istoka, potez smirivanja napetih prilika u Palestini samoj.

Carigradski patrijarh Atenagoras je na radosnu vest predložio sastanak svih istočnih patrijarha. Tome se pridružio i kenterberijski nadbiskup, primas angikanske crkve. Papa je slao svog izaslanika patrijarhu Atenagoru. I patrijarh je poslao svog izaslanika Papi Pavlu VI. Sastanak između pape Pavla VI i patrijarha Atenagora predviđen je za 5. I 1964. u Jerusalemu.

Kardinal Tiseran, Ćikonjani i Testa će pratiti Papu na tom hodočašću uz manji broj kurijskih prelata, bližih papinih saradnika. Određeno je da Papa pođe sa rimskog letališta Fiumičino avionom kompanije »Alitalija« u 6 h izjutra 4.I, a spustiće se u Amanu u 9 časova.

U Amanu, prestonici Jordanije, biće prvi svečani doček. Papu će dočekati jordanski kralj sa vladom, svi katolički patrijarsi na istoku, možda će stići i neki katolički biskupi iz raznih delova sveta, koje je za tu svečanost pozvala jordanska vlada.

Papa bi se što pre odvezao autom pokraj Mrtvog mora u Jerusalem gde bi u bazilici Božjeg groba otslužio svetu misu, a onda još istog dana posetio Getzemani, Maslinsko brdo i druga sveta mesta u jordanskom delu Jerusalema. Za papino prenoćište određeno je sedište ap. delegata.

5. januara izjutra predviđen je prelaz u izraelski deo Jerusalema, svečani prijem i onda poseta Nazareta. U novoj bazilici Navještenja Papa misi, pa se odveze preko Tabora do Genezaretskog jezera i Kafarnauma. Vraća se preko gore blaženstava u Jerusalemo, poseti Sijon te odlazi prenoćiti u sedište ap. delegacije.

Na granici Izraela predsednik će Izraela sa vladom, diplomatskim korom te nadbiskupom Hakimom svečano primiti i pozdraviti Papu. Na uspomenu na taj događaj Izrael je dao kovati posebnu medalju s hebrejskim i latinskim natpisom, pomilovano je nekoliko kršćanskih zatvorenika, osnovano nekoliko stipendija na jevrejskom univerzitetu za kršćanske Arape.

Na Bogojavljenje, 6 januara, predviđen je svečan pontifikal u bazilici rođenja Kristova u Betlehemu. Tom prigodom očekuje se važan papin govor s pozivom čovečanstvu na mir i jedinstvo. To bi bio vrhunac i svršetak papinog hodočašća. Papa bi se iz Betlehema vratio u Aman i još isto posle podne vratio u Rim.

Prijavilo se stotine novinara, televizijskih snimatelja, na važnijim mestima postavljene su kabine za teleks, kako bi se vesti što brže mogle slati novinskim agencijama. Obezbeđena su prevozna sredstva za novinare, određena mesta za parkiranje stotine kola, javljeno je da će sa helikoptera snimati najvažnije prijeme i funkcije koje će se održati izvana.

Papa je u govoru kojim je objavio to hodočašće, naglasio isključivo hodočasnički karakter tog putovanja: »Mi ćemo poći onamo u poniznosti, za vrlo kratko vreme, u nameri da se posvetimo molitvi, pokori, duhovnoj sabranosti te da Kristu prikažemo njegovu Crkvu ... za srećan uspeh koncila, da pozovemo odeljenu braću te za okrepu mira.«

U povesti Crkve to je prvi puta da jedan papa hodočasti u Svetu zemlju. Kako je apostol Petar ostavio Palestinu, Pavle VI je prvi njegov naslednik koji se vraća onamo. Iza pape Pija VII, koji je 1904. pošao u Pariz na krunisanje cara Napoleona, ovo je prvo putovanje jednog pape izvan Italije. Time je Papa prekinuo tradiciju, koja je bila nametnuta političkim prilikama Italije. Ako ovo hodočašće srećno prođe, moglo bi se desiti da Papa iduće zime prisustvuje 38. svetskom Euharistijskom kongresu u Bombaju u Indiji.

Promenjene prilike u svetu, odlične avionske veze omogućavaju takav veliki put za tri dana, za koji bi u prošlim vekovima bili potrebni meseci. Neka tehnički napredak služi Bogu, Crkvi i spasenju čoveka!

Britanska Gvijana je mala teritorija na južnoameričkom kontinentu, koja stoji pred nezavisnošću. Njezina površina iznosi 215 000 km², a ima 600 000 stanovnika. Rasno su mešani. 230.000 ima Indijaca, koji su poslednjih 140 godina došli iz Indije kao radnici. Drugu rasnu grupu tvori 1770 000 Crnaca, dok su ostali Indijanci, mešanci i Evropejci. Katolika ima 83 000 sa biskupom u Djordjtavnu. Oni imaju 24 župe sa 61 svećenikom, većinom redovnici.

IZ KATOLIČKOG SVETA

IZ VATIKANA

Papina božićna poruka. U svojoj prvoj božićnoj poruci papa Pavle VI osvrnuo se na tri važna predmeta. Prvi je problem gladi u svetu. Papa kao otac svih naroda saoseća sa bednima i siromašnima. Poziva odgovorne da se potraži rešenje, na način da se ne gazi Božji zakon i ne ponižuje ljudsko dostojanstvo, nego da se poveća proizvodnja osnovnih dobara i ukaže veća međunarodna pomoć. Drugo pitanje su mlade nezavisne države u Africi i Aziji. Pozdravlja njihovo stupanje u ravnopravni položaj sa drugim starijim državama, ali izjavljuje, da im je potrebna izdašna pomoć na privrednom, socijalnom i kulturnom polju. Crkva je preko svojih misionara uvek bila i ostala brižna majka. Treće je pitanje mira, za kojim čeznu svi narodi. Traži se pravi mir, utemeljen na istini, pravdi, ljubavi i slobodi, ne mir od golog straha i sile, nego mir koji počiva na međusobnom prijateljstvu i poverenju. Za takav mir najbolji je temelj religija: svest da smo svi ljudi ravnopravna braća i deca nebeskog Oca. Na kraju je Papa spomenuo i svoje hodočašće u Palestinu na sveta mesta, što da čini isključivo iz religioznih pobuda i ciljeva.

Susret na vrhu. Papa je primio u audijenciju metropolita Atenagora iz Tiatire, zvaničnog izaslanika carigradskog patrijarha Atenagora. Metropolit je Papi uručio lično pismo patrijarhovo. Papa i metropolit su dugo razgovarali u srdačnoj atmosferi. Papa je poklonio metropolitu naprsni krič. Visoki gost posetio je i kardinale Čikonjanija i Bea.. Naglašeno je da je to prvi zvanični susret nakon više vekova između carigradske i rimske Crkve. Predviđen je susret Pape Pavla VI i patrijarha Atenagora I u Jerusalemu. Ruski patrijarh Aleksej smatra taj susret za sretanje dvaju privatnih hodočasnika. Kaže da će i on hodočastiti na sveta mesta kad mu zdravlje to dozvoli.

Diplomatima. Na ponoćnoj misi Papa je održao, kratak govor prisutnim diplomatima i kazao da je i njihov zadatak isti kao i anđela na betlehemskim poljanama: naveštati mir. Diplomatija je rad za mir. Na tom im je poslu potrebna strpljivost, poniznost i velika ljubav. Za božićne i novogodišnje čestitke diplomatskog zbora Papa se zahvalio i pozvao ih da rade na ostvarenju mira osnovanog na pravdi, poverenju i ljubavi. O svom hodočašću je ponovo naglasio da ga vode isključivo verski motivi.

Proslava sv. Ćirila i Metoda u crkvi sv. Jeronima u Rimu. 24. XI. uveče zagrebački nadbiskup Šeper služio je pontifikal na staroslovenskom jeziku, a talijansku propoved održao je krčki pomoćni biskup Zazinović. Pevali su pitomci zavoda sv. Jeronima i Germanika. Među prisutnima bila su i dva slovačka biskupa i nadbiskup Herli.

Naši biskupi kod Pape. 27. XI. Papa je primio u audijenciju jugoslovenske biskupe. Nadbiskup Šeper pozdravio je Papu latinski, a onda je Papa odgovorio. Interesovao se za našu zemlju i poželio joj napredak i mir. Biskupi su zamolili Papu da proglasi bl. Nikolu Tavelića svecem, a Božjeg slugu Antona Martina Slomška blaženim.

Posveta bezgrešnom Srcu Marijinu. 30. XI. naši su se biskupi skupili u bazilici Marije Velike te pred starodrevnom slikom, gde su se molili već sv. Ćiril i Metod, posvetili sebe i svoje biskupije bezgrešnom Srcu Marijinu. O tome su izdali i posebno pastirsko pismo.

Firence. U okviru katoličke studentske organizacije početkom decembra 1963 tri odlična koncilska oca održala su tri predavanja tamošnjim katoličkim studentima. Kardinal Sinens je govorio o Crkvi u sadašnjem svetu, zagrebački metropolit Šeper o svetoj liturgiji, a indijski kardinal Grejšez o budućem 38 svetskom euh. koncilu u Bombaju.

Rimska proslava tridentskog sabora. Dan pre zaključka sadašnjeg koncilskog zasedanja u koncilskoj dvorani proslavila se 400 godišnjica svršetka tridentskog sabora. Svečani govor je imao kardinal Urbani, koji je upoređivao onaj sabor sa sadašnjim. Za njim su progovorili i laički koncilski gosti: Žan Giton i Vitorio Veronze, koji su se javno zahvalili Papi na časti, da su mogli prisustvovati i sednicama koncila.

Zadaci katoličkih laika. Iz govora koji je Papa održao vodstvu italijanske Katoličke Akcije uzimamo njegove misli koje važe za katoličke laike u svakoj zemlji. Katolički laici (napose članovi katoličkih udruženja) su kvalifikovani predstavnici onog nutarnjeg razvoja u životu Crkve, koji teži obnavljanju kršćanske zajednice, koju su mnoge pojave modernog života podrovale i razrušile. Samo tako će poći za rukom da se popravi društvo i postane solidno i duhovno, ako budu katolički laici živeli iz vere i milosti, ako se budu međusobno organski povezivali kao sinovi i braća u aktivnoj ljubavi i ako budu njihove ljudske i kršćanske kreposti tako aktivne, da se ne zadovolje samo osobnom svetošću, nego da dadu dobar primer, svedoće pred drugima, čine bližnjemu usluge te prožmu zajednicu kršćanskim duhom.

Papina poruka Francuskoj. Preko francuske televizije Papa je uputio francuskim katolicima nekoliko očinskih reči, u kojima je prvo izrazio svoje lično oduševljenje za Francusku, njena naučna, umetnička i religiozna dela, napose još za rad u misijama. Onda poručuje svojim dragim sinovima, napose svećenicima, da zadrže svoju veliku ulogu među kršćanskim narodima i nastave traženjem modernih puteva apostolata.

Papina poruka Brazilcima. Prigodom proslave obiteljskog dana, kada su katoličke obitelji preko radijskih mreža zajednički molile svetu krunicu, Papa im je poslao poruku. Pohvalio je njihovo oduševljenje za dobro i njihovu hrabrost te ih pozvao da u svim prilikama života očuvaju veru, nadu i ljubav, što će ih uvek osposobljavati da izvrše svoju dužnost.

Papina poruka Belg.jancima. Papa je pohvalio njihovu ljubav prema domovini koja se istakla u dva poslednja svetska rata, zasluge benediktinskih samostana na liturgijskoj obnovi, pokret žosista, koji se proširio među katoličkim radništvom širom sveta i veliki doprinos Belgije u misijama. Papa im je na kraju poželeo međusobno jedinstvo kao nužni preduslov napretku i blagostanju.

Novi studijski zavod za bogoslove Latinske Amerike otvoren je u Rimu u Via Aurelia. Papa sam je blagoslovio novi zavod i održao tom zgodom značajan govor. Spomenuo je da je u kamen temeljac ugrađen jedan kamen iz crkve sv. Petra, kako bi se simbolički odrazila vernost Latinske Amerike Petrovoj Stolici. Kakvo značenje je imao stari zavod za njihovu prošlost, takvo će imati novi zavod za budućnost njihovih naroda.

Pokret brojnih obitelji. Papa je govorio pred 350 članova tog pokreta. Danas pred sve većim propadanjem obiteljskog duha i požrtvovnosti, obitelji sa brojnom decom manifestuju svoju visoku moralnu svest, smisao za žrtvu, pouzdanje u Boga. Papa je preko tih predstavnika pozvao takve obitelji da istraju na tom putu dajući primer čovečanskih i kršćanskih kreposti. Društvo je dužno da podupire takve obitelji koje su ponos i budućnost naroda.

Južna Koreja i Sveta Stolica uspostavile su diplomatske odnose. U Seul dolazi papinski internuncije, u Vatikan korejski poslanik.

Duhovna obnova. Na generalnoj audijenciji 11. XII Papa je dodirnuo prvi plod koncila, konstituciju o liturgiji. To je prema njemu jasan znak, koliko Crkva drži do molitve i svete liturgije. Prisutne je pozvao da se pobožno i sabrano mole te učestvuju u liturgiji. Misleći na Božić Papa je poželeo prisutnima milosni susret sa Kristom, kako bi ih preporodio svojom milošću i mirom.

Članovima kongresa za telekomunikaciju Papa je kazao da je plemenit njihov rad da se pomoću novih tehničkih tekovina povežu države i kontinenti te da se tako približe i duhovi i srca u duhu općeg bratstva i jednakosti. Tako i oni mogu raditi na istim ciljevima kao i Crkva.

60 protestnih nota, koje je papa Pijo XII uputio Hitleru i njegovim pomoćnicima biće objavljeno. Tom se objavom čini izuzetak od općeg pravila da se takvi dokumenti objavljuju tek posle 100 godina. Razlog tome je Hohutov komad »Zamenik« ,kojim se čini teška nepravda Piju XII

Verska sloboda. Msgr Smedt je sažeo glavne misli 5. poglavlja o verskoj slobodi u nacrtu o ekumenizmu: Ne kažemo da može svako verovati prema svojoj kaprici štogod hoće Verska sloboda je pravo ljudske osobe da slobodno živi po veri držeći se glasa svoje savesti. Čovek koji u dobroj veri sledi svoju savest, iako je pogrešna, sluša Boga. Svi su katolici pozvani da se mole, čine pokoru, svedoče rečima i dobrim primerom, da bi sve ljude doveli svetlu Evanđelja, ali moraju se uzdržati od svake direktne ili indirektne prisile.

Broj članova koncilskih komisija povećao se od 25 na 30, a Sekretarijata za crkveno jedinstvo od 18—30. Većinu novih članova izabrali su koncilski oci, ostale je imenovao Papa. Na taj će se način ubrzati rad koncila. U komisije su bili izbrani takvi crkveni oci koji još nisu nigde u koncilu zauzeti te će moći dolaziti na

zasedanja komisija. Računa se da će biti tako i uklonjen zastoj do kojeg je došlo u teološkoj komisiji.

Bio je svetac. Prigodom putovanja po Latinskoj Americi, sadašnji italijanski ministar spoljnih poslova Saragat, upitan šta misli o pokojnom papi Ivanu, da li je bio socijalist, odgovorio je: »Ivan XXIII bio je više nego to, bio je svetac«.

Smrt najstarijeg biskupa. 6. XII 1963 umro je Msgr Alfons Karinči u starosti od 101 godine. Dugi niz godina radio je kao sekretar obredne kongregacije. Njegov se potpis nalazi na mnogim dekretima za beatifikaciju i kanonizaciju.

Medalja slobode, najviše američko mirnodopsko odlikovanje novi predsednik Džonson podelio je kako Džonu Kenediju tako i Ivanu XXIII. Papa Pavle VI zahvalio se predsedniku SAD na visokom odlikovanju svog prethodnika.

Kršćanski optimizam. Na blagdan Bezgrešne Papa je u bazilici Mariji Velikoj govorio o kršćanskom optimizmu. Koliko god bio svet pokvaren, pogled na uzvišeni ideal čistoće, lepote, svetosti BDM kršćaninu uleva veru i nadu u pobedu dobra.

Vatikanska pošta je prigodom papinog hodočašća u Palestinu izdala seriju od 4 marke: 1) papa u molitvi, 2) pogled na crkvu Kristova rođenja u Betlehemu, 3) ulaz u crkvu Kristova groba u Jerusalemu i 4) Marijin zdenac u Nazaretu.

IZ MISIJA

Zemlja misionara. Irska ima samo 3,25 miliona katolika, ali je bilo samo u godinama 1916 do 1937 osnovanih 5 misijskih družbi. U misijama radi 2 264 svećenika, 601 brat laik i 3 436 redovnica. Njima treba pribrojiti laičke misionare, od kojih je bilo samo u Nigeriji pred koju godinu 122. Marijina legija, koja je bila osnovana u Dublinu u Irskoj 1922, danas je proširena u 1200 biskupija. U Africi ima 10 000 a u Aziji 12 000 prezidija.

U Africi je osnovano više redovničkih družbi i kongregacija koje primaju prema pravilu samo Afrikance. Najbrojnije su sledeće: Banabikira, osnovana 1908, ima već 580 svećenika; Male sestre sv. Franje, osn. 1926, imaju 242 profese; Banjatereza, osn. 1940, ima 102 profese. Kongregacija redovničke braće Banankoroli, osn. 1925, ima već 200 članova.

Dobar znak. Katolički svećenik u Južnom Vijetnamu Pavle Cao Van bio je prošlog avgusta razrešen dužnosti rektora univerziteta u Hue zbog neslaganja s tadašnjim režimom. Nova vlada u Saigonu vratila je sada tog katoličkog svećenika na staro službeno mesto. Rektoru je bio priređen oduševljen prijem, iako je među 2 500 studenata većina nekršćana.

Misijski lekarski savez u Padovi slavio je 30 godišnjicu svog rada. Osnovao ga je p. Deodat Dezencanu, koji je završio svoje medicinske studije u Padovi u starosti od 49 godina. Pre povratka na misijsku dužnost u Indiju, on je postavio temelje savezu, koji je kroz 30 godina odgajao lekarsko osoblje i slao misijama sanitetski materijal.

Mlada Simona Rams, devojka od 28 godina, koja je 1959 u Lurdu na neobjašnjiv način ozdravila od raka u kostima, otišla je kao bolničarka u južnoameričke misije.

Josip Mindaseri, bivši ministar prosvete u državi Kerala, koji se žestoko protivio kršćanskim školama, obratio se sada na katoličku veru.

300 godišnjica Pariških vanjskih misija. U Parizu je bio svečano proslavljen taj visoki jubilej. Kardinal Agadjanian je predsedavao svečanostima u pariškoj katedrali. Papa je poslao posebno pismo p. Morisu Kegine, generalu te misijske družbe, u kome se vrlo pohvalno izražava o misijskim uspesima, njihovim mučenicima te poziva družbu da nastavi istom revnošću, čvrsto povezana s Petrovom Stolicom i domaćim biskupima.

Kenija je stekla 12 dec. 1963 nezavisnost. Njena površina iznosi 580 000 km², a ima 8,7 miliona stanovnika. Crkveno je podeljena u jednu nadbiskupiju, 6 biskupija i jedan ap. vikarijat. U prestonici Nairobi katolici imaju modernu veliku katedralu, posvećenu sv. Obitelji. Verski se život u zemlji lepo razvija, napose katoličke škole.

Promena vlade u Južnom Vietnamu imala je i neprijatan odjek u nekim krajevima zemlje. Nekim katolicima bile su popaljene kuće, u nekim selima nagovaralo se katolike na otpad, napose se odvraćalo prijavljene katehumene da odustanu od namere da se pokrste. Od nekih su se katolika tražile izjave da su župnici sakrivali u crkvama oružje. — I posle promene vlade 4 bonca su se polila benzinom i zapalila.

Japanska pevačica Kunic Imai, koja se pre kratkog vremena predstavila u njujorškoj metropoliten operi sa Baterflaj, prešla je posle svog školovanja u Madridu, gde je došla u dodir sa dominikancima, u katoličku veru.

IZ EVROPE

Zaključna svečanost proslave 400 godišnjice tridentskog koncila održala se 15. XII u Tridentu pod predsedništvom venecijanskog patrijarha kardinala Urbani kao papinog legata. Prisutni sú bili mnogi državni i crkveni velikodostojnici. Papin legat je u katedrali služio pontifikal, pročitano je bilo prigodno papino pismo, dok je kardinal sam održao homiliju. Na akademiji izređala su se tri govornika, koja su veličala zasluge pomenutog sabora.

Pariški nadbiskup kardinal Feltin je izdao posebnu instrukciju u pitanju katehumenata, obzirom na sve veći broj kandidata za sveto krštenje među odraslima. U Parizu je i dosad bilo više škola za katehumene. Stečena iskustva i novi propisi za krštenje otvaraju put novim metodama.

Dr Hans Merkt, bavarski narodni poslanik, proslavio se prigodom 37 svetskog euharistijskog kongresa u Minhenu svojom akcijom »Srebrnih galebova«, kojom je pokrio troškove putovanja misijskih biskupa u Minhen. Taj prijatelj misija priredio je u Rimu tokom koncilskog zasedanja prijem za šezdesetoricu tih biskupa i poklonio im blizu 15 miliona dinara.

Katolička štampa u Austriji je u poslednje dve godine porasla za više od 10%. Sada ima Austrija 350 katoličkih časopisa i revija u ukupnoj nakladi od 2 miliona primeraka. Biskupijski nedeljni časopisi imaju nakladu od 500 hiljada. Katolici imaju 1/4 svih novina i publikacija. Za državu gde živi 88% katoličkog stanovništva nije to mnogo.

Katolička štampa u Nemačkoj. Tamo izlazi 420 katoličkih časopisa u nakladi od 15 miliona primeraka. Katolički časopisi predstavljaju samo 10% ukupnog tiraža svih časopisa. U Frajburgu se održavao 14. zbor saveza svih crkvenih novina. U taj savez učlanjene su 72 izdavačke kuće sa 140 katoličkih listova.

U Engleskoj će katolici i protestanti upotrebljavati isti prevod Svetog pisma, prevod je iz hebrejskog i grčkog jezika. Takvu dozvolu dali su katolički biskupi svojim vernicima.

U Nemačkoj se slavila 150 godišnjica rođenja velikog ljubitelja radnika i zanatlija Adolfa Kolpinga, koji je posvetio svoj život duhovnom i materijalnom zbrinjavanju radnika i zanatskih pomoćnika. Njegova ustanova još živi, ima brojne domove gde se još danas skupljaju njegova duhovna deca. Postoje dobri izgledi da će tog apostola zanatlija Crkva postaviti na oltar.

U Austriji i nekim drugim zemljama uveli su već 4 nove prefacije: za advent, u čast svetaca, u čast presv. Oltarskog sakramenta i za blagdan posvete crkve.

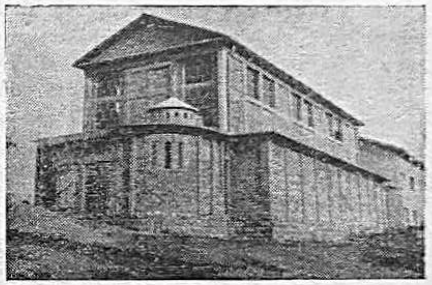

Crkva sv. Antuna u Prištini

Kako se vidi, još nije dovršena. Biće jednom na ukras prestonice Kosmeta.

U Nemačkoj osnovan je nacionalni komitet za 38 svetski euharistijski kongres u Bombaju. Računa se da će jedna veća grupa hodočasnika putovati na kongres lađom, tako da bi putnici bili 35 dana na putu, dok bi drugi putovali avionom.

Protestantski profesor Culman, koji je prisustvovao drugom koncilskom zasedanju, govorio je u Strasburu o svojim utiscima sa koncila. Izjavio je da je bio učinjen velik korak napred u ekumenskom duhu.

Prema najnovijim zvaničnim podacima Katolička crkva ima širom sveta 606 bogoslovija sa 61 817 bogoslova i 1300 malih semeništa sa 156 013 semeništaraca.

Kardinal Bea govorio je na 14 kongresu italijanskih pravnika o verskoj slobodi. Prema njemu pojam slobode ima više značenja. Nutarnja sloboda je sloboda duše od strasti i greha, po kojoj je čovek slobodan da čini pravdu, ljubi bližnjega i povezuje se uz Boga. Čovek ima

pravo i na vanjsku slobodu vere i savesti da može privatno i javno ispovedati svoju veru, pravo na istinu, objektivno obaveštavanje, apostolsko delovanje i karitativan rad.

Brno je proslavilo Ćirilo-Metodov jubilej izložbom o životu i radu svete braće. Ta će izložba biti prikazana ove godine u Beču, Minhenu, Parizu, Atini i Kairu.

Pokraj protestantskog benediktinskog samostana u Taize gradi se sada i pravoslavni manastir, da bi po želji ekumenskog patrijarha upoznao kršćanski zapad sa istočnom liturgijom i teologijom.

IZ OSTALOG SVETA

Kršćanska sahrana. Pokojni predsednik Džon Kenedi pričestio se jedan dan pre tragične smrti. Njegova je sahrana bila kršćanska. Njegov kućni prijatelj kardinal Kušing je služio misu zadušnicu. Pod misom su se pričestili udovica Žaklin, Kenedijeva braća Robert i Edvard. Iza obitelji pričesnom stolu pristupile su i mnoge druge ličnosti, među kojima i belgijski kraij Boduen i francuski predsednik general De Gol.

Pokraj oca. Posmrtne ostatke Patrika, koji je odmah posle rođenja prošle godine umro, te njegove sestrice koja je umrla 1956, preneli su na arlingtonsko groblje u Vašingtonu kako bi i deca počivala pokraj svog oca Džona Kenedija.

Latinska Amerika ima 188 miliona katolika, a ima samo 12 000 župa i 32 000 svećenika, dakle 30% ukupnog broja katolika na svetu, ali samo 8,4% svih svećenika. Puno manja Evropa ima međutim 118 000 župa.

Socijalna nedelja u Santiago di Čile. Prvi put se pred Božić održavala socijalna nedelja u toj zemlji. Proučavala su se katolička načela o radničkom, agrarnom i drugim socijalnim pitanjima, koja muče njihovu zemlju. Najnoviji dokument te vrste jest enciklika »Majka i Učiteljica« pokojnog pape Ivana. Po papinom nalogu kardinal Čikonjani poslao je učesnicima tog skupa posebno pismo u kome su izložena neka načela.

Predsednik Izraela primio je 129 koncilskih otaca koji su posle drugog koncilskog zasedanja hodočastili na sveta mesta. Predsednik je izrazio zadovoljstvo njegove zemlje nad duhom trpeljivosti i miroljubivosti koji vlada na koncilu i u poglavlju o Jevrejima. Podelio im je posebne medalje s natpisom na hebrejskom, latinskom i francuskom jeziku.

Crkva na Madagaskaru. To se ostrvo nalazi u Indijskom oceanu u blizini afričkog kontinenta, pa se stoga ubraja k Africi. Međutim, obzirom na stanovništvo Madagaskar je svet za sebe, mnogo se razlikuje od Afrike. Tu se susreću ništa manje od 18 rasnih grupa. Kako je pola stanovništva mlađeg od 16 godina, mogli bismo govoriti o mladom ostrvu.

Madagaskar meri 589 840 km² a ima 5,5 miliona stanovnika. Bio je oko 100 godina francuska kolonija, a 26 juna 1960. stekao je nezavisnost. Prvi počeci kršćanstva na tom ostrvu padaju u drevnu prošlost 16 veka. Prvi misionar bio je portugalski dominikanac Ivan od San Tomaso; iza njega su sledili neki isusovci, pa lazaristi. Neki članovi vladarskih obitelji su se pokrstili, ali to nije imalo većeg uspeha.

Pravo misijsko doba za Madagaskar počinje tek u 19 veku. Prva se Misa potajno služila u Tananarive 1855. g., dok je 1861. zvanično počela postojati prva misijska stanica. 1872. g. bio je zaređen prvi domaći sin za svećenika redovnika, a 1925. g. prvi svetovni svećenik, dok je 1939. g. bio prvi Malgašanin posvećen za biskupa. To je bio Msgr Ramarosandratana koji je upravljao biskupijom Miarinarivo. 1955. g. uspostavljena je redovna hijerarhija, a 1960. došao je ap. delegat Felice Pirozzi.

Snaga Malgaške Crkve. Danas je već dobra petina stanovništva katoličke vere, ukupno 1,3 miliona vernika. Oni su srazmerno dobro opskrbljeni. Podeljeni su u 15 biskupija, od kojih su 3 nadbiskupije. Svih svećenika je 646, braće laika 450, a redovnica 1033. Domaćih svetovnih svećenika je samo 90. Među biskupima tri su domaća, i to: u prestonici Tananarive Msgr Rakotomalala, nadbiskup; za Fianaratsoa Msgr Ramanantoanina, nadbiskup i biskup Rajaonarivo za biskupiju Miarinarivo. Njihovo školstvo lepo se razvija. Imaju 1500 škola sa 170 000 učenika. Mnoge časne sestre rade po bolnicama i drugim karitativnim ustanovama.

Malgaška Crkva nema još dovoljno domaćeg kadra, nego se mora služiti pomoću izvana. Najviše rade tamo francuski redovnici. Devet muških redova i kongregacija ima tamo svoje misionare. Mlada Malgaška republika žeđa u svakom pogledu za pomoću izvana.

— Priča! — pomislila je Rahela, ali nehotice i nju je ponijela težnja, da bude istina, što su proricali proroci o rođenju Spasitelja. Poželjela je Rahela, da je dan spasenja granuo svijetu, iako nije znala, kakav bi poklon ona mogla primiti od Njega.

Jednoga je dana prolazila gradom, kada je ugledala malu povorku, što se bližila hramu.

Koračao je ozbiljni muž, koga je Rahela negdje već vidjela i nosio dva golubića, sirotinjski žrtveni poklon. Za mužem je polazila žena ogrnuta velom, s malenim djetetom u naručju.

Pred njom je iskrsnuo krasni bijeli lik, koji je nosila u srcu od prvog njihovog susreta.

Pred Rahelom je stajala Marija.

Silna želja da je Marija prepozna, uzbudila je Rahelu. Ali nije to bila samo želja, da se i Marija sjeti njihovih nekadašnjih dana, jer je Rahela zaželjela čuti, vjeruje li Marija da se rodio Spasitelj.

I potrčala bi Rahela ovoj poniznoj božjoj službenici i pozvala bi je i zaustavila, ali u trenu klonule su njezine prema Mariji već ispružene ruke.

Iz Marijine blizine širila se svjetlost i takav sveti mir, koji nije smjela narušiti obična ljudska riječ.

— Evo, sin moj! — velika je majka pogledala nekadašnju drugaricu. — Evo poklona nebeskog!

Tišina je ovila dušu Rahelinu i ona je osjetila da se približila Tajni, kojoj se treba pokloniti.

Jer stari prorok Simeon uze dijete iz naručja njegove majke i podiže ga na svoje drhtave ruke.

— Sad otpuštaš u miru, Gospodine, slugu svojega, jer vidješe oči moje spasenje tvoje koje si ugotovio pred licem sviju naroda! — prorok je zahvalio Stvoritelju... — Vidjelo, da obasja neznabošce, i slavu naroda tvojega Izraela!

Rahela je gledala dijete. O, kada bi to bio Onaj, koga su navijestila proročanstva. Onaj koji će ljudima i njoj, Raheli, donijeti smirenje, a blagoslov sinu njezinu.

— Gle, ovaj leži, da mnoge obori i podigne u Izraelu, i da bude znak protiv koga će se govoriti — nastavio je Simeon. — A i tebi, majko, probosti će mač dušu, da se otkriju misli mnogih srdaca!

Drhtaj je prošao Marijom, a prepašću protrnula je Rahela. Ako će trpjeti Marija, kao što trpe mnoge majke, a njezin sin neće to moći ukloniti, onda to nije Onaj moćni, čija će sila pobijediti svijet.

O, Marijo, osjećaš li, da nema sreće, kakvoj si se nadala! — pomislila je gorko Rahela. — Majko, čuješ li: i tvoj je sin čovjek!

A Marija je razabrala, što je govorilo Rahelino srce.

— Neka bude volja Gospodnja! — Rahela je začula velike Marijine riječi. — On i ja trpjet ćemo na ovome svijetu, da i ti spoznaš, što je jedino bogatstvo, jedina sreća.

— Što je to? — upitala je Rahela svom dušom.

— Sreća je Njega sresti — odgovorila je Marija. — On se rodi, da svi, koji ga traže, budu spaseni.

On donosi ljubav.

I suncem je ovila majka maleno čedo, koje će ponijeti križ za sva ljudska stvorenja na zemlji.

UREDNIKOVA pošta

Z. L.: Pitanje: Da li je dozvoljeno umirućem čoveku olakšati bolove, iako zbog toga izgubi svest? Odgovor: Ako su bolovi gotovo nepodnošljivi, dozvoljavaju se sredstva za olakšanje bolova, iako je to skopčano sa gubitkom svesti. Ali nipošto nije dozvoljeno davati lekove koji ubrzavaju smrt, jer bi to značilo ubijstvo. Pre nego umirući izgubi svest, treba da bude spreman na smrt. Ko je dovoljno hrabar, lepo je da poput Spasitelja u punoj svesti pretrpi samrtne muke.

T. K. Pitanje: Da li je politička nezavisnost misijskih zemalja te njihov ekonomski i kulturni razvoj koristan ili štetan za razvoj katoličkih misija? Odgovor: Crkva uči da su svi narodi pred Bogom jednaki te stoga pozdravlja osnivanje novih nezavisnih država u Africi i Aziji. U mnogim se zemljama ukida mnogoženstvo, koje je bilo velika prepreka misijskom radu. U Indiji se ruše stare pregrade kastovstva, što je opet u duhu evanđelja. Nekada su misije bile ponegde opterećene kolonijalizmom. Kolonizatori su misionarima otvarali put u misijske zemlje. Oni su delom podupirali, delom otežavali misijski rad, prema svojim interesima. To je bio razlog da su tamošnji narodi, barem u početku, sa nepoverenjem gledali na misionare. Danas se to promenilo. Misije su samostalne. Šefovi novih nerazvijenih zemalja obično rado primaju pomoć koju im pružaju misionari u školstvu i sanitetskoj službi. Misionarima se danas otvaraju veće mogućnosti nego ranije, napose ako znadu razvijati i usavršavati narodnu kulturu i lokalne osobenosti. Obzirom na to da su još dve milijarde ljudi nekršteni, treba kazati da smo tek na početku misijskog rada. Veliki narodi Azije: Kine, Indije, Japana, Burme, Tajlanda gotovo su još netaknuti. Obraćenje tih naroda nije ni počelo. Poznavaoci prilika tvrde da njihove domaće vere (hinduizam, šintoizam, budizam, konfucionizam) nisu sposobne voditi one narode Azije u novu civilizaciju, koja se tamo brzo širi.

H. K. Pitanje: Vidim nedostatak osećanja odgovornosti kod sadašnje mladeži, dr-

žim da je više sklona iživljavanju, nego što smo mi bili u prijašnjim generacijama. Šta misli urednik o tome? Odgovor: Takvo generaliziranje ne vodi ničemu, niti u celosti odgovara istini. Svaka mladež ima dobrih i loših htenja i sklonosti, što inače vredi za svakog čoveka. Mladež nema iskustva, pa je stoga povodljivija od starijih. Za razvoj mladeži je od ogromnog značenja kućni, školski i javni odgoj kao i sve vrste uticaja kojima je ona izložena. Svako neka prvo u domaćem krugu, pa onda kuda stigne, pazi da primerno živi i dobro utiče na mladež te je prema mogućnosti zaštićuje od sablazni. — Inače katolik ne sme biti pesimista. Mi verujemo da je Bog jači od đavola, da će Krist konačno pobediti. Koncil koji se sada održava u Rimu, svedoči da Bog nije ostavio svet da ide po zlu, nego mu priprema veliki duhovni preporod.

D. J. Pitanje: Čuo sam ovakav prigovor: Kršćanska vera nekada je bila jaka, sada se održava pomoću onih društvenih klasa (osobito klase kapitalista i buržoazije), koje bi htele zajedno sa preživelim verovanjima sačuvati stare forme društvenog i državnog uređenja. Te klase iskorišćuju religiozne navike te nastoje delovati preko Crkve i crkvenih službenika u pravcu koji je za njih najpovoljniji. Zato su crkve uvek i svuda u stvari političke organizacije pod religioznom formom? Odgovor: Prigovor pogađa svaku religiju. U odgovoru želim se ograditi samo što se tiče Katoličke crkve. Katolička je crkva božanska ustanova. Osnovao ju je Isus Krist, a predao je u upravu apostolskom zboru sa Petrom na čelu. Njezin zadatak je nastavljati Kristov rad na zemlji: slaviti Boga i spasavati duše. Krist je rečima: »Dajte caru carevo, a Bogu Božje« razgraničio područje državnog i političkog od Božjeg i crkvenog. Održavanje II Vatikanskog sabora nije znak slabosti nego jakosti i snage Crkve. Na koncilu vlada potpuna sloboda govora, nema nikakve opasnosti za raskol, nego svi koncilski oci teže kako bi Crkva u naše doba pronašla najpogodnije metode i puteve za uspešan rad. Što se tiče kapitalista i buržuja u klasičnom smislu reči valja znati, da se buržujska (francuska revolucija) 1787. isto tako borila protiv Katoličke crkve kao kasnije revolucije. Veri su obično ostali najverniji pripadnici srednjeg staleža, a više sela nego gradovi, i opet više manji nego veći gradovi. Izgledalo bi gotovo smešno govoriti da su koncilski oci samo slepo oruđe mračnih političkih snaga koje se kriju iza njih.

R. M. Odgovor: Držati se snova, tumačiti njihovo značenje, prema njima se upravljati, sve to predstavlja praznoverje, greh protiv prve Božje zapovesti. San je prirodna pojava, doduše nepotpuno ispitana. Nesumnjivo je da se u snu, na neki način, odražava čovekova prošlost kao i trenutno psihičko i fizičko raspoloženje. Kako pokazuje slučaj Egipatskog Josipa, Bog može i snom čoveku nešto objaviti, a to se kao čudo izuzetno dešava.

OTAC LEOPOLD, III izdanje. Životopis sluge Božjeg Leopolda Mandića. Knjigotisak od XIII + 264 str. Cena broš. 600, vez. 800 din. Uobičajen popust. Narudžbe slati: O. Alojzije Novak, Zagreb III. Uč. Z. konf. KPJ 47 i u kap. samostanima: Rijeka, Đakovićeva 11, Osijek, Bulevar JNA 41, Split, Lozice 8, Dubrovnik, Bratstva i jedinstva 6.

ZRNA ŽITA, Fernand Lelette — Žarko Brzić, misli za svagdašnja razmatranja. Knjižica malog ukusnog formata od 80 str. knjigotisak, 122 razmatranja. Cena 150 din. Narudžbine slati: Paula Hep, Zagreb, Hrastovec 9 i Ćirilometodska knjižara, Zagreb I, Kaptol 29. Uobičajen popust.

JA TE LJUBIM, Anto Lutter. Brošurica od 20 str. na ciklostilu. Misli protiv bogohulstva. Izdao Ured dobojske dekanije Modriča.

BIBLIJSKI PRIRUČNIK, sadrži čitavo Sv. pismo novoga zaveta sa opširnim tumačenjem. Četiri sveska, cene redom: 300, 800, 800, 900 din. Narudžbe slati na: Nadbiskupski Duhovni Stol, Zagreb I, Kaptol 31 i Ćirilometodska knjižara, Zagreb I, Kaptol 29.

TRI ZVIJEZDE NA SVODU VJEČNOSTI — Klug—Andrašec. Životopisi sv. Franje As., sv. Ante Padovanskog i sv. Elizabete Tirinške. Knjigotisak, ukusan format, 176 str. Naslovna slika od VI. Kirin. Cena s poštarinom 450 din. Narudžbe slati na: Franjevački samostan Subotica, APV. Uobičajen popust.

PAPINE NAKANE za mesec februar 1964. 1. Da se u nerazvijenim zemljama beda i siromaštvo nadvlada pravednošću i ljubavlju, koja dolazi od Krista. 2. Da poraste broj zvanja za misijsku braću.

Obaveštenje. Ovom broju prilaže se SADRŽAJ za 1963. Godišnja pretplata ostaje 480 din, pojedini broj 40 din. Molimo pretplatnike i poverenike da urede stare nepodmirene račune. Starim dužnicima ćemo sa trećim brojem obustaviti dostavu lista. Ko prima premalo ili previše primeraka, neka blagovremeno prijavi promenu Upravi. Promene mogu se uvažiti ne za sledeći broj koji je već u štampi, nego tek za drugi. Mesečnik se redovno razašilje oko 25. u mesecu, tako da ga oko prvoga u mesecu moraju već svi primiti. Reklamacije neka se šalju prvih dana u mesecu. Pretplate i dopisi neka budu potpisani od naslova koji časopis primaju, kako bi se izbegla svaka zabuna.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 20-268.

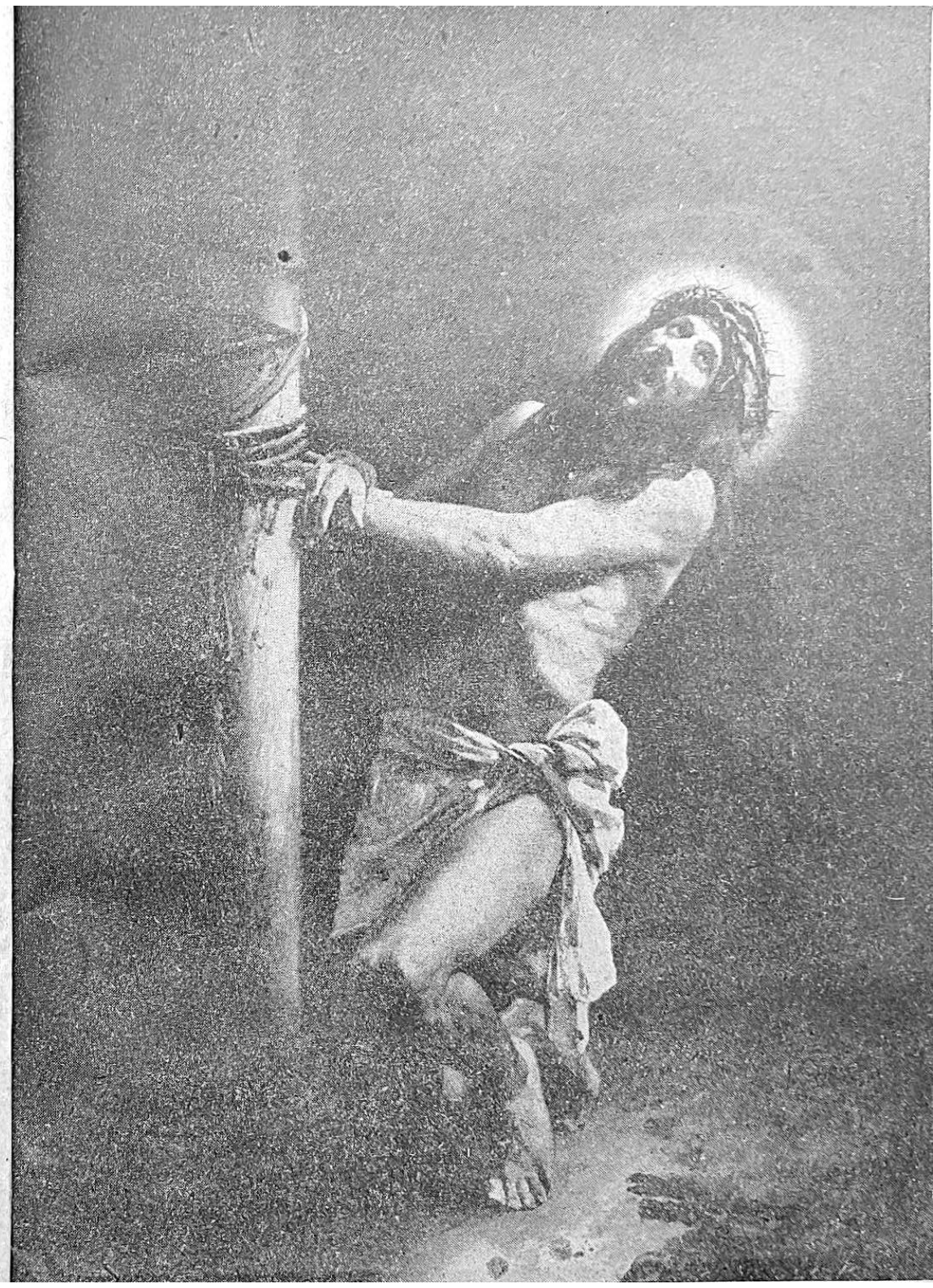

Uredníkova pošta

Z. A. Pitanje: Tetka me prevarila za baštinu. Njezina su deca bogata, a ja zbog nje čitav život oskudevam. Ona se na samrti ispovedila. Da li joj to vredi, kad nije popravila nepravdu? Odgovor: Prirodni Božji zakon traži da treba učinjenu nepravdu popraviti. Ko to neće da učini, njemu se greh i na samrti ne prašta. Bog sudi svakoga čoveka po njegovoj savesti. Zemaljski sudac mora čuti obe strane u sporu da može objektivno prosuditi. Vaša se tetka već otselila s ovoga sveta, uskoro će doći red na vas, bez obzira da li ste bili siromašni ili bogati. Najvažnije je obezbediti si nebesa. Oprostite svima koji su vam činili nepravdu, koji su vas vređali čak se molite za pokoj njihovih duša; tako će Bog onda i vaše grehe oprostiti, a ostatak života ćete provesti smireni u nutarnjem zadovoljstvu.

A. Z. Pitanje: Da li nema u Crkvi raskoši, vanjske parade? Odgovor: Nemojte uskrisivati jozefinizam, koji je propisivao koliko sveća sme goreti na oltaru. Čovek se sastoji iz tela i duše. Lepota kuće Božje, ukras, lepo pevanje, skupocena misna odela podižu pobožnost vernika u crkvi. Bog ima pravo da mu damo najlepše. Krist je korio Judu koji se sablažnjavao što je Marija razlila nad njim skupocenu pomast. Druga je međutim stvar, ako svećenik traži raskoš za sebe, za svoju ličnu taštinu.

Z. J. Pitanje Ako je Papa hodočastio u Palestinu da se moli i čini pokoru, zar ne bi više odgovaralo tom cilju da se hodočašće obavilo skrovito i tiho, a ne takvim vanjskim sjajem? Odgovor: Najveća je žrtva odreći se svoje volje i vršiti ono što je bližnjemu drago, sve dok nije stvar grešna. Držim da je i za Papu to hodočašće bilo krajnje naporno te da bi bio radostan kad bi se moglo obaviti kako vi predlažete.

A. M. Pitanje: Čujem da ljudi, ne samo stari i bolesni, nego i mladi i zdravi, prikazuju Bogu svoj život za uspeh koncila, za obraćenje nekog grešnika, za svećenički podmladak. Da li su takve žrtve Bogu drage i da li ih prima? Odgovor: Život je među zemaljskim dobrima prvo i najveće dobro. Spremnost umreti za nekoga znak je najvećeg junaštva i najveće ljubavi. Bogu je svakako drago, ako su ljudi spremni podneti za njegove ciljeve i tu najveću žrtvu. Bog je slobodan, može i prihvatiti takvu žrtvu. Bog nije nikad u nedoumici pronaći potrebne osobe. Niko nije nezamenljiv, iako možda mi drugačije sudimo.

M. B. Pitanje: Stopa prirodnog priraštaja u nekim našim krajevima je zabrinjavajuća. U Vojvodini iznosi 5,9 a u Hrvatskoj 7,5 na hiljadu stanovnika. Kako to da su katkad i svećenici pristaše ograničavanja priraštaja? Odgovor: Savetujem vam da pročitate belešku »Duša godine 1963« u Glasu Koncila od 12 siječnja 1964, kako neki katolički stručnjak za demografiju gleda na problem prenapučenosti. On tvrdi i dokazuje da zemlja može prehraniti i 100 milijardi ljudi. Ako je Crkva u prilog što većeg prirodnog priraštaja svetskog stanovništva, ona ipak nikoga ne sili u brak, nego uči da je devičanstvo odličnije i traži od svojih svećenika celibat. Svećenik kao dušobrižnik mora voditi računa o konkretnim prilikama svojih vernika. Ako bračni supruzi pošteno žive te se iz opravdanih razloga služe bračnim pravima u vreme povremene sterilnosti, oni nisu prekršili Božji zakon. Nemojte se plašiti da Crkva u tako važnoj stvari svećenike dovoljno ne pouči.

H. L. Pitanje: Kako se prima natrag u Crkvu vernik, koji je pao u izopćenje? Odgovor: Ako se radi o tajnom izopćenju, u slučaju pobačaja i nekih drugih, za koje se javno ne zna, izopćena osoba, koja se kaje za svoj greh, prima odrešenje od izopćenja na ispovedi pre nego joj se oproste gresi. Ako je izopćenje javno, na pr. prelaz na drugu veru, izopćena osoba podnosi pismenu molbu svom župniku, koji postupa dalje. U takvom se slučaju odrešenje daje pred svedocima i zapisnički utvrdi.

G. T. Pitanje: Stupio sam u brak. Tek smo nekoliko nedelja u braku. Na što treba posebno da pazim da se izbegnu svađe koje tako često prate bračni život? Odgovor: Potrebna je velika ljubav, spremna na razne žrtve. Galupov institut donosi za SAD sledeće najčešće uzroke svađe u braku: pitanje novca, različne osobne navike, odgoj dece, netačnost, različan ukus u razonodi i jelu. Nipošto nije poslednji uzrok svađe njihova rodbina.

D. S. Pitanje. Katolička crkva ponižuje ženski pol. U modernom društvu žena je mužu jednakopravna, ima jednako pravo glasa, a u Katoličkoj crkvi ona treba da šuti. Ne sme da bude ministrant, a kako tek svećenik. Druge kršćanske vere su prema ženi pravednije. Da li je to pravi Kristov duh? Odgovor: Vaše mi je ogorčenje na Katoličku crkvu nerazumljivo. Upravo Katolička crkva nerazrešivošću ženidbe najjače štiti dostojanstvo žene. U bračnim odnosima muž i žena su jednakopravni, dok je u obitelji muž glava, a žena-majka srce. Pogrešno je ne voditi računa o prirodnim telesnim i duševnim razlikama između muškarca i žene. Za ženu je najveća odlika majčinstvo, stvarno kao i duhovno. Koliko je žena majki i devica Crkva postavila na oltar. U dobrotvornim i socijalnim ustanovama žena

VERSKI MESEČNIK
BLAGOVEST

GOD. XXXIII | BEOGRAD, MART, 1964. | BROJ 3

KORIZMA

Nadam se da ti još zuje u ušima riječi: »Spomeni se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah povratiti«, što ti ih je na Pepelnicu govorio svećenik čineći ti na čelu pepelom znak svetog križa. Zamolio si me da ti pomognem ovu korizmu dobro proživjeti. Rado se odazivam tvom pozivu, a pismo objavljujem, da bi možda još kome koristilo.

Čemu korizma?

1. Kao cijela ostala crkvena godina, tako se korizmeno vrijeme kroz povijest razvijalo dok nije dobilo današnji oblik. Ono je sveto vrijeme skrušenosti, koje nas glasno pozivlje na pokoru.

Svi smo mi grešnici. »Ako tvrdimo da nismo sagriješili, njega (Boga) pravimo lašcem, i njegove nauke nema u nama« (1 Iv 1, 10). Grijesi međutim izazivaju srdžbu Božju i traže njegovu kaznu. Bog je pun milosrđa te poziva grešnike na obraćenje, na pokoru: »Operi srce svoje od zloće, Jeruzaleme, da te mogu spasiti« (Jer 4, 14) ili »Još 40 dana, i Niniva će propasti« (Jon 3, 4).

Grijesima smo nanijeli i nanosimo Bogu tešku uvredu, a pokorom sve to ispravljamo. I to tako, da spoznamo zloću svog grijeha, svoj postupak osudimo, obratimo se Bogu moleći ga za oproštenje i prinoseći mu skrušenim srcem zadovoljštinu. To je jedini put koji vodi spasenju. Kako zbog moralne slabosti ponovno i ponovno griješimo, to nas pokora mora čitav život pratiti.

2. U korizmi promatramo našeg Spasitelja kako u pustinji 40 dana strogo p o s t i, onda se upušta u borbu s napasnikom i pobjeđuje ga. Kao njegovi učenici treba da i u tom slijedimo primjer svog Učitelja.

Korizma nas dalje podsjeća na Kristovu m u k u, koju je on dragovoljno prigrlio i podnio za naše spasenje. Razmatranje Kristove muke visoka je škola kršćanskog života. Stoga rado obavljaj pobožnost križnog puta!

3. Na kraju korizme nas čeka najveći blagdan U s k r s. Ako se za razne zavjete, ređenja, posvete i slično pripravljamo duhovnim vježbama, zar nije na mjestu da se i za svetkovanje najvećeg kršćanskog blagdana dostojno pripravimo duhovnim preporodom u korizmi?

Kako proživjeti korizmu?

1. Na prvo mjesto dolazi p o s t, kako ga je propisala Crkva. Naši su biskupi po ovlašćenju svetog Oca mnogo olakšali propise posta i nemrsa. Svima koji se poslužuju ovim olakšicama, Crkva preporučuje da si ipak u nečemu nalože post: ako ne u jelu, onda barem u suzdržavanju od alkoholnih pića, pušenja i bučnih zabava.

Čovjek koji se ne zna ni u čemu svladati, rob je svojih prirođenih sklonosti i stečenih poroka. Ako želiš biti sam svoj gospodar, u pravom smislu slobodan čovjek, onda je nužno svladavanje i u dozvoljenim stvarima.

2. U korizmi se moraš više i usrdnije m o l i t i. Kome da se u svojim vremenitim i duhovnim potrebama obratimo ako ne Bogu? Ako smo svjesni žalosnog duhovnog stanja i velike opasnosti, da ne bi toliki ljudi zajedno s nama za uvijek propali u paklenom ognju, zar nam neće navrijeti na usne vruća molitva: »Smiluj mi se Bože po velikom milosrđu svome« ili »Bože, koga grijeh vrijeđa, a pokora ublažuje, pogledaj ponizne molbe puka svoga i odvrati bičeve srdžbe svoje, koje za grijehe svoje zaslužujemo« (Mol. četv. iza Pep.).

Pobožnom molitvom umilostivimo Boga. Na Abrahamovu molbu Bog je bio spreman poštediti i Sodomu i Gomoru, kad bi se našlo tamo barem 10 pravednika. Riječima: »Mnogo može žarka molitva pravednika« apostol Jakov nam daje ohrabrenje. U Crkvi ima svakako mnogo pravednika koji se istrajno mole za spas svijeta.

3. Postu i molitvi valja pridružiti i m i l o s t i n j u. Što smo sebi odrekli, pružimo svome bližnjemu. Na svijetu ima uvijek gladnih i bijednih. Neka nas potiče i obećanje: »Blago milosrdnima, jer će postići milosrđe.« Napose je lijep dar što ga pružimo bližnjemu, ako strpljivo podnosimo njegove slabosti koje nam smetaju. Postupajmo prema petoj molbi očenaša! Ako smo slični nemilosrdnom sluzi iz Evanđelja, kako možemo očekivati da će Bog naše grijehe oprostiti.

4. Kao praktičan katolik savjesno obavljaš svoju nedjeljnu dužnost. U korizmi treba nešto više. Ako se obavlja u tvojoj župi v j e r s k a o b n o v a, nemoj zanemariti tu zgodnu priliku; inače je obavi sam za sebe. Pomisli malo, koliko vremena potrošiš dnevno za novine, radijske vijesti, televiziju, nevažne razgovore. Ako samo jednu četvrtinu tog vremena u korizmi upotrebiš za čitanje i razmatranje Svetog pisa, koliko možeš duhovno napredovati,

produbiti si vjersko znanje, bolje upoznati svoj životni put u svijetlu tih istina! Dnevne vijesti odmah ostare, izgube važnost, a vjerske su istine toliko potrebna hrana našoj duši, potiču nas na dublji vjerski život, jačaju nadu u vječno blaženstvo.

5. U korizmi valja obaviti svetu i s p o v i j e d. Možda misliš, pa nisam tako veliki grešnik, da bi bila potrebna radikalna operacija, da bih morao okrenuti pravac svoga života za 180 stepeni. Toliko bolje! Ispovijed će biti toliko lakša. Ali nemoj se uvrijediti, ako kažem da moraš i ti izvršiti izvjesne manje ili veće korekture u tvom duhovnom životu. Uostalom, sveta je ispovijed neprocenjiv dar uskrslog Spasitelja, koji donosi duši onaj mir koji svijet ne može dati.

Konačno, iako se protivim sebičnom trgovačkom duhu u vjerskom životu, ipak nije protivno zdravom kršćanskom shvatanju, ako mislimo na zagrobni život te si želimo olakšati čistilište i obezbediti lijepo mjesto na nebesima. Isus Krist je sam često podsjećao svoje slušatelje na trpljenje u paklu i na radost u nebu, kako bi ih podstaknuo na dobro.

Tako ćemo se lijepo pripraviti na uskršnju svetu pričest, najtjesnije sjedinjenje s uskrslim Spasiteljem. A pričest nam jamči da će i naše tijelo jednom biti proslavljeno i preobraženo.

Čvrsto se drži svete Majke Crkve, koja te kroz naporno penjanje korizme vodi na divno, blaženo brdo Uskrsa.

Ispoved-dar Božji

1. Neprijatna stvar

Kadgod me zaboli zub, osećam se nelagodno. Pomislim: treba k zubnom lekaru. Teško se odlučim na taj korak. Konačno idem da si izlečim jedan zub, a lekar mi nađe još jedan, dva. Kad je sve gotovo, veseo sam što sam obavio jedan koristan posao.

Zar bi moglo biti drugačije, kad je u pitanju bolesna duša? Neuporedivo je lakše otvoriti usta i pokazati bolestan zub, nego otvoriti svoje srce i otkriti svoje rane. Kako me ne bi bilo stid pred drugim čovekom kazati ono, čega se sam pred sobom stidim! Nije nikakvo čudo što mi se nikako ne ide lekaru za dušu. Želeo bih sav posao oko ozdravljenja duše obaviti sam.

2. Ja sređujem svoje račune s Bogom sam

Kad sam sâm Bogu sagrešio i time i svoju dušu ranio, kako da se ne bi mogao sam Bogu izviniti i povratiti svojoj duši zdravlje?

Ima sličnosti sa zuboboljom. Ako je osnova zubobolje živčana, mogu sam sebi pomoći lekovima. Ali ako je zub truo, ako je oboljenje u korenu, neću moći bez lekara. Samo mi ga on može izlečiti.

Isto tako je i sa duševnim ranama. Kad su u pitanju laki gresi, mogu sam stvar urediti s Bogom. Ako su međutim u pitanju smrtni gresi, treba ovlašćenog lekara — ispovednika. Laki gresi su kao zubobolja na živčanoj osnovi. Nema težih ozleda, duša duhovno živi, još je sposobna za život. Kad se radi o smrtnom grehu, duša je jednostavno duhovno mrtva i sama po sebi ne može uskrsnuti. Kako da si mrtvac povrati život? Nisam si ga sam dao ni prvi put, ne mogu si ga podeliti ni drugi put. Kako i gde mi ga Krist hoće ponovo udeliti, to je njegova stvar. Ja se moram podrediti.

Svakako je zavodljiva misao: »Ja sređujem svoje račune sa svojim Bogom sam.« Kako to izgleda izbliza? Vrlo često ljudi, koji se pozivaju na to načelo, uopće ne sređuju svojih računa s Bogom. A kad je krajnje vreme, često više vole da ih srede pred Božjim svećenikom, nego da čekaju kako će na sudu Božjem urediti sami svoje račune s Bogom. Teško je ići k zubnom lekaru, ali potreba sili. Teže je ići k ispovedniku, ali još veća potreba te primorava. Blago onomu, ko se je blagovremeno na to navikao, plašljivce treba samo sažaljevati.

U civilizovanom svetu jako su porasle nervoze, posebne živčane bolesti. Psihoanaliza uzela si zadatak da ih leči. Kako? Zar preporučuje da se svaki bolesnik sam leči? Naprotiv, samo se psihoanalitićari smatraju pozvanima. Oni ispitivanjem bolesnika nastoje prvo pronaći izvor nevrotičnih pojava. Kažu: taj bolesnik je imao neki neugodan doživljaj, koji je onda potisnuo u podsvest. Tamo taj doživljaj živi dalje, kopka i nagriza duševno zdravlje te utiče na čoveka da se više manje vlada abnormalno, proživljavajući različite nutarnje muke.

Psihoanalitičar takvom bolesniku nastoji izmamiti iz podsvesti onaj događaj koji treba da bude izvor i uzrok svih njegovih nevolja. I time neka bi bio pacijent izlečen.

No ako je u podsvest porinuti događaj neki grešni čin, što može pružiti lekar bolesniku? Ako ga uverava da to nije ništa, zar neće u stvari uzrok bolesti ponovo porinuti u podsvest? Ako ga uverava da mu je greh oprošten, kojim pravom, na kojoj osnovi?

O kad bi mogao čovek sam od sebe doći do uverenja da su mu gresi oprošteni! Ali to ne uspevaju ni oni, koji ne znaju za natprirodni život. Mi svi bez razlike znamo kako je svest o grehu uznemirujuća. Često si želimo olakšati savest da se kome otkrijemo. Kako je tek utešna i spasonosna ustanova sakramenta pokore, u kome nam ispovednik u Božje ime može dati odrešenje!

Ako smo zahvalni nauci za zubnog lekara, neuporedivo moramo biti zahvalniji Bogu, što nam je dao ispovednika! Šta je psihoanalitičar prema ispovedniku! Kolikogod se čulna priroda protivila ispovedi, hoću uvek postupati kao razumno biće, savladati neutemeljen strah i potražiti zdravlje tamo gde ga mogu naći.

3. »Ispoved su izmislili ljudi«

Takav prigovor često čujem. Ti ljudi su dakako svećenici. Oni po mišljenju nekih ljudi ne misle drugo, nego kako zagorčiti čoveku život, držati čoveka u šahu.

Stvarno, pročitao sam više puta evanđelje, a nigde nisam našao da je Krist odredio praviti ispovedaonice. Nigde nema traga da bi on ili njegovi apostoli nedeljom sedeli u ispovedaonici i ispovedavali.

Međutim našao sam u evanđelju Isusove reči upućene apostolima: »Kojima oprostite grehe, biće im oprošteni, a kojima zadržite, biće zadržani« (Iv 20, 23). Prema tome ne mogu niti posumnjati u to da je Krist dao svojim apostolima vlast praštati grehe. I što

O POSTU

Čitateljima je »BLAGOVESTI« poznato, da je Katolička crkva uvela kao pripravu na Uskrs »*korizmu*«, koja traje 40 dana.

Korizma zapravo nije slavenska riječ; ona dolazi iz latinskog quadragesima, a to znači četrdesetnica; Slovenci su lijepo preveli tu riječ na štiridesetdnevni post.

Korizma pada uvijek svojim najvećim dijelom u mjesec mart; stoga želimo baš u broju za mart govoriti nešto o postu.

I

Što znači post?

1. U svim religijama nalazimo propise, koji svojim sljedbenicima nalažu, da se moraju uzdržavati od izvjesnih jela ili pića, odnosno, da ih moraju uživati u skromnoj ograničenoj mjeri.

2. Pitat ćete: Pa koji smisao ima to, da religiozni zakoni uređuju nama »jelovnik«? Zar nemamo mi svojih »kuhinjskih vila«, od kojih nekoje imaju čak i lijepo uvezanu kuhinjsku knjigu. U njoj traže recepte, koje katkada čak i pogode. A kad ne pogode, kriva je knjiga.

Nije naš zadatak, da govorimo o vještinama »kuhinjskih vila«...

Mi se pitamo: zašto su religije postavile izvjesna ograničenja u pogledu uživanja jela i pića.

3. Tu želimo istaknuti neke stvari, koje čitatelji više manje već znadu, a ne misle izričito o njima.

Osvrnut ćemo se na dvije religije, koje su našim čitateljima dosta dobro poznate.

4. U Starom je zavjetu Mojsije zabranio Židovima uživanje mesa izvjesnih životinja, n. pr. svinjsko meso i konjetinu.

Dalje nisu smjeli uživati krv, dakle... naše poznate »krvavice« bile su poslastica, na koju Židovi nisu smjeli ni misliti.

Od riba smjeli su uživati po zakonu samo one, koje imaju peraje i ljuske. Radi toga nisu smjeli jesti jegulje, (koje mi inače volimo), jer nemaju ljuske.

5. Mi takve životinje, kad se služimo biblijskim jezikom, imenujemo »nečistim«. — Ali ova riječ »nečist« ne znači prljavost... svinja jest doduše prljava (barem se često tako kaže), ali za konja ne možemo to reći; isto tako ne možemo kazati za zeca, da je prljav... »Nečist« znači toliko, koliko bi značila naša riječ »zabranjeno«.

Ako sv. Matej piše, da su ribari iz mreže pokupili dobre ribe u posude, a zle izbacili, ima se to razumijeti, da su »zle« bile one, koje su bile zabranjene. (Mt 13, 48).

6. Slične zakone ima i muslimanska religija; poznato je, da vjerni muslimani ne uživaju jelo ,koje bi bilo začinjeno svinjskom mašću; vrhu toga oni ne uživaju ni vina ni ostalih alkoholnih pića.

7. Koju **svrhu** imadu ovakva ograničenja?

Kad religije nalažu svojim vjernicima u bilo kojem obliku post, — bilo da zabranjuju izvjesna jela, bilo da ograničavaju količinu — imaju pred očima ozbiljnu etičku namjeru.

8. Ova ograničavanja žele potaknuti čovjeka na **samoodricanje**. Prema svojim tjelesnim sklonostima htio bi si čovjek priuštiti i to i ono. A sada nastupa religija, pa mu kaže: **nauči se svladavati svoje niže želje**! Ti doduše osjećaš neki niži zakon u svojim udovima, ali znaj, da u tebi valja da vlada zakon uma: um mora kraljevati a ne tijelo.

9. Post treba dakle, da učini čovjeka samostalnim u tom smislu, da bi u njemu vladala duhovna sila uma, a ne tjelesnost sa svojim neuređenim željama.

10. Stvarno je čovjek tada zadovoljan, kada osjeća, da je njegova volja savladala tjelesne želje; zadovoljan je, ako si smije kazati, da je popušio nekoliko cigareta manje, nego je to njegova strast tražila; ako je popio čašu vina manje, nego je to njegov prohtjev želio. — Takvo svladavanje samoga sebe donosi čovjeku više **ugodnosti** nego čitave zabave lakomišljenog svijeta.

11. Post je po svojoj prirodi neka asketska vježba.

Grčka riječ **askeza** (askesis) znači prvotno vježbanje tijela u svrhu gimnastičke priredbe. — U crkvenom jeziku askeza znači vježbu u svladavanju samoga sebe.

12. Jasno je, da askeza nije sama sebi svrha; ona hoće nešto postići, a to je pobjeda duha nad materijom.

13. Oblici askeze su raznolični prema raznoličnim dobama shvaćanja, i prema raznoličnim religijama.

Ako čitamo i kod kršćanskih svetaca, da je jedan živio na stupu (Stilit) ili o drugom, da nije prao svoga rublja, to su pojave, koje treba razumjeti u duhu onoga vremena i onih prilika, u kojima su ti ljudi živjeli.

Ti oblici dakako ne odgovaraju duhu našeg vremena i držimo, da će ih danas malo tko nasljedovati.

13. Nama mora biti jasno, da askeza još nije svetost, nego samo **put**, kojim čovjek nastoji, da bi stigao do svetosti. A **prava svetost je u ljubavi**, koju je Evanđelje proglasilo za prvu i najveću zapovijed.

Nitko neće poricati koristi prave askeze; ali kod pojedinih asketa i stroge vježbe mogu imati svoju negativnu stranu.

Ako asket nije **iskreno ponizan**, on u askezi traži samoga sebe... uobražava si, da je savršeniji od drugih te postane nekakav »svetac«, koji moli pred vlastitom slikom... drugi su svi grešnici ili barem vrlo nesavršeni. A on je **uzor**.

15. Bez poniznosti nema prave askeze... nema prave **kršćanske** askeze.

Neki asket, koji voli spavati na podu (a to je njegova lična stvar), dolazi u goste... Gazda mu pripremi dostojnu sobu sa krevetom. Asket se kreveta ne dotakne... Drugo jutro ukućani se dive. Samo gazda, koji je realan, kaže: »Pa mogao je ići barem za pola sata u krevet i onda spavati na podu. Čemu pokazivati te svoje upadnosti pred drugima! Ja sam čitao u Evanđelju: Kad moliš, uđi u svoju **skrivenu** sobu, zatvori vrata te se pomoli svom Ocu, koji je **u tajnosti**, pa će ti naplatiti tvoj Otac, koji **vidi u tajnosti**. (Mt 6, 6).«

16. Dobra djela ne traže javnosti. Sama lijevica ne smije znati, što čini desnica... milostinja, koja trubi pred sobom, već je primila svoju plaću, ali samo na ovom svijetu.

Isto vrijedi i o askezi.

17. Ako vršimo koje asketsko djelo, npr. post, moramo to činiti **radosna srca** i bez ikakve upadljivosti. Tako uči Krist Gospodin: »Kad postite, ne budite mrki poput licemjera, koji izobliče lice, da ih zapaze ljudi, kako poste. Zaista kažem vam, već su primili svoju plaću. A ti, kad postiš, namaži svoju glavu i umij svoje lice, da te ne vide ljudi, gdje postiš, nego tvoj Otac, koji je u tajnosti.« (Mt. 6; 16—18).

II

Crkva o postu.

18. Kad govorimo o stanovištu Crkve prema postu, moramo prije dati jednu načelnu izjavu.

U kršćanstvu nema, što se tiče jela i pića, razlikovanja između čistih i nečistih, odnosno dozvoljenih i nedozvoljenih.

Bilo je doduše već za vrijeme sv. Pavla nekih varalica (enkratite), koji su naređivali uzdržavanje od jela; protiv njih ustaje Pavao: »Jela je Bog stvorio, da ih vjernici i oni, koji upoznaše istinu, uzimaju sa zahvalnošću; jer je svako stvorenje Božje dobro, i ništa nije na odmet, ako se uzima sa zahvalnošću.« (I Tim. 4; 3, 4).

19. I stoga je jasno, da je načelno u kršćanstvu dozvoljeno uživanje kojegod hrane ili pića. Dakako, ako nije štetno po zdravlje, ali ta točka spada već više u medicinu.

---

je značajno: vlast ne samo praštati nego i zadržati!

Ispovedanje nije dakle ništa drugo nego izvršivanje tog poslanstva. Ne mogu sumnjati da Crkva ima pravo praštati grehe, da sam ja dužan toj vlasti bezuslovno i kazati svoje grehe. Iz drugih Kristovih reči sledi da savršena ljubav prema Bogu na licu mesta oprosti grehe, ali sa druge strane Krist nije nijedan greh izuzeo iz vlasti ključeva koju je dao apostolima. I kad bi mi savršenim pokajanjem gresi bili odmah oprošteni, još uvek imam dužnost da se podvrgnem crkvenoj vlasti, koja jasno traži da se moraju svi smrtni gresi posle krštenja bez izuzetka predložiti njenom sudu.

Na koji način Crkva vrši tu svoju vlast, nema ništa u Svetom pismu, kao ni za krštenje ili bolesničko pomazanje. Odrediti konkretne obrede i vanjski oblik sakramentima spada u područje Crkve. To važi i kad je u pitanju sakramenat pokore.

Stvarno si ne mogu zamisliti dobru ispoved bez onih delova što ih za takvu ispoved traži katekizam: ispitivanje savesti, pokajanje, dobra odluka, optužba za grehe, odrešenje i zadovoljština.

4. »Ne vredi se ispovedati«

Toliko se puta ispovedamo, pa obično ne postajemo bolji. Zašto se dakle ispovedavati? Mnoge vernike muče takve misli.

Da li i zubnom lekaru ideš samo jednom u životu? Da li će jedna zakrpa sprečiti da se ne pojave na starom odelu još druge rupe? Što dakle očekuješ od jedne ispovedi nemoguće?

Po svetom krštenju smo postali nova bića, ali stari grešni čovek nije potpuno umro. Grešne sklonosti, požude žive i rade u nama do zadnjeg daha. Sav naš život vodi se u znaku borbe između dobra i zla. Za tu borbu protiv greha potrebna su mnoga prirodna i nadprirodna sredstva. Ispoved svakako održava u nama moral, volju za borbu, izoštrava savest, podupire u nastojanju oko dobra.

Kad sve dobro razmislim, ne preostaje mi drugo nego reći: Ako sam Bogu zahvalan za zubnog lekara, deset i hiljadu puta sam mu zahvalniji za ispoved i ispovednika.

Spasonosni lijek

Uza svu pažnju ipak se uprljamo i treba da se operemo. Nema smrtnika koji ne bi barem malim grijesima okaljao svoju dušu. I kao što peremo raznim podesnim sredstvima svoje ruke i lice, tako moramo prati i svoju dušu raznim sredstvima, ali nikada to ne možemo učiniti bez pokajanja.

1. Što je kajanje?

U tom pitanju ima i neznanja i lakoumnosti. To je uzrok da se ne poprave i ne napreduju u duhovnom životu mnoge osobe, koje inače vrše vjerske dužnosti i pristupaju svetim sakramentima.

Kad smo obavili ispit savjesti, dolazi na red pokajanje. Žao nam je što smo grijesima uvrijedili Boga i zaslužili da nas kazni, stvaramo dobru odluku da ćemo se popraviti i da nećemo više griješiti.

Grijehom smo uvrijedili neizmjerno dobrog Boga. Atentat na državnog poglavara kažnjava se smrtnom kaznom. Smrtni grijeh povlači za sobom vječnu kaznu u paklu. Obzirom na otkupiteljsku vrijednost Kristove muke, Bog nama prašta grjehe, nama kršćanima napose u sakramentu svete pokore.

Ali preduvjet za oprost grijeha jeste pokajanje. Dokle god čovjek ljubi svoj grijeh, dokle je ponosan na nj, dok uživa u njemu, Bog mu grijeha ne može oprostiti. Mi sami se moramo prvo pomoću milosti Božje odijeliti od grijeha, osuditi ga, okrenuti leđa grijehu., odvratiti se od grijeha, onda će nam ga Gospod oprostiti.

Bog je po proroku pozivao: »Obratite se k meni svim srcem svojim u postu, jauku i plaču« (Joel 2, 12). Kad god su se Židovi na poziv proroka pokajali za svoje grijehe, Bog im je grijehe oprostio. Divan primjer kajanja i praštanja su Ninive, kojima je propovijedao pokoru prorok Jona.

I Krist je naglasio potrebu pokajanja i pokore riječima: »Ako ne budete činili pokore, svi ćete propasti« (Lk 13, 3), dok je u priči o izgubljenom sinu dao sliku pokajanog grešnika.

2. Prirodno i natprirodno kajanje

Ako hoćemo da pred Bogom vrijedi naše kajanje, ono mora ispunjavati izvjesne uvjete, u prvom redu mora biti natprirodno.

Samo p r i r o d n o je kajanje, ako se čovjek kaje za učinjeni grijeh zbog prirodnih, zemaljskih, ljudskih razloga. Kradljivac se kaje za krađu što ga je vlast zatvorila; pijanica, što se pred ljudima osramotio i potrošio krupne pare; mladić grijeha bludnosti, što je zbog raskalašenog života izgubio zdravlje. Takvo kajanje pred Bogom nije dovoljno da bi mu grijeh mogao oprostiti.

N a t p r i r o d n o je kajanje ono, koje potiče iz vjerskih motiva, na koje nas upozorava sveta vjera i koje podupire milost Božja.

Natprirodno kajanje opet može da bude savršeno ili nesavršeno. N e s a v r š e n o je pokajanje, kada nam je iz straha pred Božjom kaznom žao što smo sagriješili. Vjera nam jasno govori da je Bog neizmjerno pravedan, da dobro nagrađuje a zlo kažnjava. Plašeći se svete srdžbe Božje i njegovog biča, žalimo svoje grijehe i molimo Boga za oproštenje. Ovakvo kajanje je za valjanu svetu ispovijed dovoljno.

S a v r š e n o se međutim kajemo, kad nam je iz ljubavi prema Bogu žao što smo Boga uvrijedili. U tom slučaju naše su misli usmjerene u prvom redu prema Bogu. Gledamo pred sobom Boga, koji je zbog savršenstva dostojan svake ljubavi, gledamo Krista u raznim prizorima njegova života i stradanja, kako se ispoljila njegova božanska ljubav. A mi? Umjesto ljubavi i klanjanja, vrijeđali smo ga, kaljali smo njegovu čast. Kajanje koje izvire iz takvog duševnog raspoloženja, je savršeno.

Samo po sebi se razumije, da ne smijemo uživati ništa, što bi narušilo naše zdravlje, jer to bi bilo protiv 5. Božje zapovijedi.

20. Ako je Crkva u svojoj posnoj disciplini glede k a k v o ć e hrane ili glede njezine k o l i č i n e postavila u izvjesne dane neka ograničenja, učinila je to iz religioznih, odgojnih i higijenskih razloga.

21. Ako Crkva npr. zabranjuje u petak meso, hoće da nas potakne na **samoodricanje** baš u onaj dan tjedna, kad je Gospodin viseći na križu osjetio neizmjernu žeđu.

Zar nije primjerno, da kršćani, gledajući na Kristovu žrtvu na Kalvariji, doprinesu barem koju malu žrtvicu, koja će im mnogo koristiti u duhovnom životu te ih utvrditi u samoodricanju, koje je čovjeku toliko potrebito; napokon će se svatko uvjeriti, da od crkvenoga nemrsa i posta nije nitko umro, nego da nas baš taj posni zakon upućuje na krepost umjerenosti, o kojoj kaže Sv. Pismo: »Tko je uzdržljiv, produljuje život svoj.« (Sir, 37, 31).

Kada se savršeno kajemo odmah nam se opraštaju grijesi. Za osobe koje se nalaze u smrtnom grijehu, pa nemaju prilike za svetu ispovijed, a dani života su im odbrojani, mogu se spasiti jedino, ako probude savršeno pokajanje. I kršćanski pokornici sa savršenim pokajanjem moraju na slijedećoj ispovijedi kazati smrtne grijehe koje još nisu ispovijedili. Pozitivni je crkveni propis da smrtne grijehe treba pre pričesti ispovijediti i od ispovjednika dobiti odrešenje.

Pravo natprirodno pokajanje je i u n u t r a š n j e, ne samo vanjsko. Iz dubine duše, ne samo jezikom, žalimo svoj grijeh. Čovjeka koji sudi po vanjštini možemo vanjskim, farizejskim ponašanjem prevariti, ali Boga, koji gleda u dubinu naše duše, ne možemo.

Kajati se treba za sve grijehe, napose za sve smrtne grijehe, jer smo svakim od tih teško uvrijedili dragog Boga. Kako je Bog najveće dobro, to je smrtni grijeh najveće zlo. Pa kad se kajemo za takve teške uvrede, moramo biti spremni sve pretrpiti nego Boga još jednom takvim grijesima uvrijediti.

3. Dobra odluka

Možemo li govoriti o pravom pokajanju, ako nemamo čvrste volje preduzeti potrebne mjere da ne padnemo ponovno u grijehe? Iskrenom pokajanju nadovezuje se dobra odluka da ću se popraviti i da više neću griješiti. Ako su u pitanju smrtni grijesi, dobra odluka glasi: nikada više. Ako se radi o lakim grijesima, onda moram odlučiti da ću barem njihov broj smanjiti.

Neki se ljudi plaše: »Toliko sam puta već odlučio da neću više griješiti, pa sam ponovno sagriješio. Da li dakle moje ispovijedi vrijede?« Bog od nas traži dobru volju, napor i rad, dok je uspjeh u njegovim rukama. Ako se poslije ispovijedi nismo ništa trudili i odmah smo pali u stare smrtne grijehe, stvar je opasna, i veoma je vjerovatno da moje ispovijedi nisu valjane. Ako se međutim ipak borim i barem nastojim da se popravim, ne smijem misliti na nevaljanost svojih ispovijedi.

Mi smo se krštenjem nakalemili na Krista, i dok smo u posvetnoj milosti, živimo iz njega, postali smo novo stvorenje. Ali grešne sklonosti u nama nisu izumrle, one ostaju u nama sve do smrti. One su uzrok neprekidne borbe između dobra i zla u nama. Zbog njih nikada nismo sigurni za sebe, nego moramo u strahu i drhtanju raditi na svom spasenju i svu svoju nadu staviti u Boga.

Dobra će odluka toliko više vrijediti koliko više bude tačno određena, konkretna. Općenite ne vrijede puno.

Dobra odluka toliko više vrijedi, koliko je više puta obnavljamo, te ispitujemo svoju savjest da li smo je držali. Ponovne padove okajemo i sredstvima, koje nam Crkva stavlja na raspolaganje i koje sami posjedujemo, krijepimo svoju volju da istraje. Večernja molitva sa ispitivanjem savjesti svakako je odlično sredstvo za duhovni napredak.

4. Učinjena šteta

Svećenikovim odrješenjem na ispovijedi i obavljenom malom pokorom nisu sve posljedice naših grijeha uklonjene. Obično ostaje na nama još teret vrementih kazni za koje ćemo u ovom životu ili u čistilištu ispaštati. Neuporedivo je bolje strpljivim podnašanjem svakodnevnih poteškoća i sticanjem oprosta na tom svijetu isplatiti takva dugovanja.

Ali ima katkada, ne tako rijetko, i drugih obaveza. Sagriješili smo protiv svoga bližnjega: materijalno ili moralno oštetili. Takve štete moramo popraviti; ako uopće nemamo namjere bližnjemu nanesenu štetu nadoknaditi, onda nema ni pravog pokajanja, ni oproštenja grijeha.

Vrlo je neprijatno takva dugovanja isplaćivati, ali njih se ne možemo osloboditi. Možda je još teže popravljati klevete, vraćati bližnjemu dobro ime koje smo mu nepravedno oduzeli, a najteže popraviti duhovnu štetu koju smo učinili putem sablazni i zavođenja. Kako je oštro Krist zaprijetio onima koji sablažnjavaju nevinu djecu, koja vjeruju u Njega!

Stvarno, teške su posljedice grijeha. Stoga je razumljivo što su se sveci čitavog života sjećali svojih grijeha i u duhu skrušenosti čitav život činili pokoru.

Koliko god bili slabi, nikada ne očajavajmo! Ostanimo ponizni, često čistimo svoju dušu savršenim pokajanjem, ispravljajmo se dobrom odlukom, pouzdajmo se u Boga, koji svoje djece neće ostaviti!

U Aziji živi 56% čovečanstva. Ukupno čovečanstvo ima godišnje 54 miliona priraštaja, od toga otpada na Aziju 32 miliona. U Aziji živi 85% svih nekršćana na svetu. Azija je 98 odstotno nekatolička, a 97 odstotno nekršćanska. Kineza ispod 18 godina starosti ima više nego Afrika svih stanovnika. Među 1743 miliona Azijaca, misijski rad nije dozvoljen u zemljama sa 900 miliona stanovnika.

Svagdanji susreti

Crna misa i ugašene sveće

Sva je nervozna uletela u župsku kancelariju. Bez pozdrava i tumačenja zatražila je od župnika da joj otsluži crnu misu, i to što pre.

— A ko vam je umro? — raspitivao se župnik. Odmah mu se pričinilo da se radi o nekoj nezdravoj pojavi.

— Meni niko nije umro, ali želim crnu službu, da bi jednoj osobi bilo crno u životu.

— Oprostite gospođo! Tu mora da je neki nesporazum. Vi sigurno niste katolikinja, pa ne poznate uzvišenosti svete mise i ne znate na koje se nakane ona može služiti.

— Istina, ja nisam katolikinja, ali sam čula od drugarica da sveta misa ima veliku moć.

— Tačno! Sveta je misa najsvetija stvar i najuspešnija molitva, jer se u njoj obnavlja Kristova žrtva. Sve naše privatne molitve ne vrede koliko jedna sama misa. Ogromna je naime razlika između nas i Krista, mi smo bedni grešnici, Krist je jedinorođeni Sin Božji. U molitvi mi samo uzdižemo svoje srce Bogu, na misi Krist se prikazuje za sve nas nebeskom Ocu, obnavljajući na tajanstveni način svoju kalvarijsku žrtvu. Stoga je razumljivo da misa najviše pomaže.

— Eto, baš zbog toga želim da mi otslužite crnu misu. Kažu da kod te mise treba zapaliti naopako sveće, a zatim ih brzo ugasiti. I sigurno će određenu osobu stići velika nesreća.

— Što vi govorite, to je sujeverje, više, hula na Boga. Bog je milosrđe i sama dobrota, a vi tražite da se u vaše ime osveti. Plašim se da će se nesreća, koju vi želite svome bližnjemu, sručiti na vašu glavu.

— Molim vas, nemojte tako! Ja sam teško uvređena, ja sam oštećena, pa treba da se osvetim. Pa znate onu narodnu: »Ko se ne osveti, taj se ne posveti.«

— Poslovica na koju se pozivate nije kršćanska. Kako bi izgledao život na zemlji, kad bi se svi ljudi držali takvog načela? Zar se ne bismo povratili u džunglu?! I narodi, koji su međusobno ratovali, traže sporazumna rešenja, zaboravljaju žalosnu prošlost i misle na bolju prijateljsku budućnost. A Krist nam je u molitvi očenaša zapovedio da molimo: Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. Ako mi ne oprostimo svome bližnjemu, ni Bog nama neće naše grehe oprostiti. Ako se dičite kršćanskim imenom, morate slušati Krista i praštati.

— Ne mogu i neću da oprostim! Hoću da se svetim. Pomislite: ja sam raspuštenica i baš sam se lepo sprijateljila s mužem svoje drugarice. Mnogo sam žrtvovala za nj i već sam se radovala, kako će on napustiti ženu i decu da se uzmemo. A ona je to doznala, navalila na muža i mene te me gadno pred ljudima osramotila. A taj čovek, kukavica, uplašio se i sada neće više da čuje za mene. Zato želim da se osvetim njemu i njoj. Neka ih snađe nesreća, neka se zaviju u crno...

— Takvim delima ne postavljaju se temelji sreći na zemlji, a kamoli u večnosti. To što ste vi radili i što ste još hteli postići, težak je greh pred Bogom i ljudima. Razbijali ste tuđi brak, hteli ste razoriti jednu obitelj, želeli ste nejakoj deci oduzeti oca i hranitelja. Zar nije to nisko, čoveka nedostojno? I vi se usuđujete za takve mračne nacrte tražiti Božju pomoć po svetoj misi i paljenjem sveća! Sve uzalud! Bog ne podupire zločinačka dela niti ih može odobriti. Takvim postupcima izazivate pravednog Boga da digne na vas bič strašne srdžbe. Time što zovete na bližnje nesreću, nećete si obezbediti svoju sreću. Uskoro će se pojaviti u vama neumitni glas savesti i progoniti vas, možda ne samo tu na zemlji nego i u večnosti, ako vas u takvom duševnom stanju zatekne smrt.

— A zašto me je on varao?

— Ne ulazim u pitanje ko snosi veću krivicu i odgovornost. Svakako ste znali da je on oženjen čovek koji ima ženu i decu te da ga morate ostaviti na miru, čak mu se uklanjati. A vi navaljujete i hoćete ukrasti tuđe: oteti zakonitoj ženi muža, a nejakoj deci zakonitog oca! Setite se one narodne: Oteto — prokleto.

Da ne gubimo vreme. Da niste nikada više pomislili na svetu misu u takvoj vezi! Smirite se, razmišljajte malo, onda se pokajte pre nego što bude kasno. — Zbogom!

Njujorški pravoslavni metropolit Jakovos je isto tako dao vrlo utešnu izjavu o jerusalemskom susretu i daljnjim izgledima za poboljšanje odnosa između dve Crkve. Po njegovom uverenju Grci u Americi odobravaju postignute rezultate. U nacrtu je sastanak svih pravoslavnih crkava. Tom će se prigodom obrazovati komisija za razgovore sa rimskim predstavnicima.

U Sokoto u Nigeriji prva tri domorodca primili su odelo sv. Dominika. Tamo rade dominikanci čikaške provincije sv. Adalberta.

Značenje Papinog hodočašća

Nijedno hodočašće nije našlo u svetskoj javnosti takav odjek kao ovo pape Pavla VI u Svetu zemlju. Nikada još nije bio stavljen u pokret toliki aparat novinara, reportera, fotografa kao ovaj puta. Prvo mesto je u tome zauzimala, razumljivo, Italija. Svetska štampa, radio i televizija vrlo su iscrpno obaveštavali svetsku javnost o tom izvanrednom događaju.

Ako sada s izvesne daljine promatramo to papino hodočašće koje se obavilo munjevitom brzinom, pobuđuju nam se razne misli te izvodimo razne zaključke. Eto nekih od njih našim čitateljima!

1. Ogromni publicitet kojim je bilo okruženo papino hodočašće rečito govori o izvanrednom ugledu, koje papinstvo danas uživa u svetu. Papa poseduje moralni duhovni **autoritet**, ali taj prelazi granice katoličkog pa čak i kršćanskog sveta. Državе Jordan i Izrael smatrale su se počašćene papinim dolaskom te ga tako i dočekale i pozdravile. Državni poglavari Sirije i Libana želeli su da ih Papa poseti. Predsednik SAD Džonson poslao je Papi u Svetu zemlju poruku da se želi sastati s njime. Velika Indija uputila je već Papi poziv da je idućeg novembra poseti.

Rim nije nikada iskazao papi takvu počast i priredio mu spontano takve ovacije, kao sada prigodom njegova povratka sa hodočašća. Komu je poznato kakvo je bilo raspoloženje u Rimu pre 100 godina, današnjeg raspoloženja prema papi ne bi mogao očekivati.

2. Francuski katolički pisac Fransoa Morijak označio je papino hodočašće u Jerusalem skidanjem vatikanskih okova, u kojima se dragovoljno nalazio Petrov naslednik. Papa se manifestirao kao univerzalistička ličnost koga interesuje čitav svet. Ne samo stoga što su katolici posejani širom zemaljske kugle, nego on ima poruku i za odeljene istočne i zapadne kršćane, ima što da kaže svim ljudima dobre volje.

Univerzalnost Crkve očitovala se divno već na oba koncilska zasedanja drugog Vatikanskog koncila, ne samo po svom sastavu, jer mu prisustvuju biskupi, pripadnici svih rasa, naroda i kultura, nego i po širini problema i slobodnog izlaganja i rešavanja istih. Papa Pavle VI je svojim hodočašćem, betlehemskom porukom svetu i slanjem 240 pozdravna telegrama svim vladama sveta, međunarodnim organizacijama, verskim zajednicama koje su imale svoje posmatrače na koncilu, potvrdio da njegovo srce obuhvata čitav svet, da želi, moli se i radi da bi se svi narodi sveta osećali međusobno povezani kao braća te živeli u slozi i miru. Dobro je kazao zagrebački nadbiskup u pismu upućenom iz Rima svojim svećenicima, da katolička crkva ovim koncilom stupa u novo doba svoje povesti: »Da bi Crkva mogla postati poželjnom središnjicom sviju naroda, ona mora na ovom koncilu, bar u načelu, ali jasno — nedvojbeno i uverljivo — opredeliti i definirati svoj stav prema svemu onome što svi i različiti narodi na svetu imaju dobro i pozitivno, ili na što su oni navezani te drže to svojom kulturnom baštinom, nasleđenom od svojih dedova i stvorenom stvaralačkim genijem svoje rase.« I papa nije samo rimski nego pripada čitavom svetu.

3. Sastanak rimskog pape sa carigradskim patrijarhom posle više od 500 godina sam po sebi je već krupan događaj. S obe strane se manifestirala dobra volja i želja da se zaboravi mučna prošlost i da se krene novim putem međusobnog poštivanja, posećivanja, prijateljstva. Oba vrhovna poglavara Zapada i Istoka smatraju taj sastanak početkom dugog i napornog puta koji još predstoji do konačnog potpunog jedinstva po volji Kristovoj te na slavu Božju i na dobro Božjeg naroda. Tokom 900 godina, koliko već traje istočni raskol, nagomilalo se puno toga što treba da nestane, da se oprosti, da se objasni, da se srca približe, kako bi se ostvarila Kristova reč: da budu svi jedno'. Počelo je dobro, kako na koncilu, tako ovim hodočašćem. Valja da svi tu akciju podupremo molitvom i svojim stavom.

4. Papa je posetio Jordan, gde su muslimani u ogromnoj većini kao i Izrael gde predstavljaju Jevreji mojsijevske vere glavni deo stanovništva. Među svim tim religijama našlo se dodirnih tačaka. Muslimani su jednobošci kao i mi kršćani, a mojsijevska je vera obećanog naroda. U istoriji kršćani su bili često na ratnoj nozi i sa muslimanima i sa mojsijevcima. Papin dolazak bio je miroljubiv, više, prijateljski. To bi moglo značiti važnu prekretnicu u međusobnim odnosima.

Što se tiče Jevreja, poslednji pape od početka drugog svetskog rata na ovamo mnogo su učinili da zaštite taj narod od Hitlerovog besa. Pred koncilskim ocima leži posebno poglavlje koje vrlo povoljno raspravlja o starozavetnom obećanom narodu. Sve to je imalo jakog odjeka na jevrejsko javno mišljenje.

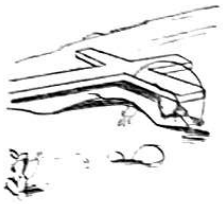

Susret na ulici

Sitna kišica mirno rominja. Djevojčica bujne kovrčave kose s razapetim kišobranom nad glavom kod prozora jedne prizemne kuće nepomično stoji, svoj pogled upilja u pokisli zid i napinje uši da nešto čuje. Kroz prozor iznutra odzvanja jedan snažni ljudski glas. Djevojčica kao da je ukopana, zuri u zid i guta svaku riječ koju čuje. Dok niz kišobran klize tanki mlazevi kiše, niz njezino se lice obaraju dva sitna potočića toploslane vode, njene plave oči postale su izvorom obilnih suza. Ona tužno, nečujno plače i sluša.

Prolazim u žurbi pokraj nje i znatiželjno pitam:

— Šta radiš, djevojčice, sama kod prozora?

Ona sad počne plakati glasno i mučno, sve suza suzu goni niz lice. Smogla je snage da u jecajima odgovori:

— Slušam katehetu, koji unutra drži vjeronauk mojim kolegama i kolegicama. — Tako je ukratko glasio njezin odgovor.

— Pa zašto ne ideš unutra, zašto stojiš na kiši? — pitao sam oštro naređivački.

— Unutra ne mogu, jer ne smijem, meni nije dozvoljeno. Moj otac meni to ne dozvoljava. Ja živo želim biti Božja, jer sam sada čula, da je Bog tako dobar, bolji nego itko od ljudi. Moja majka, koju mnogo volim išla je nekada u crkvu, a danas ni ona u crkvu ne zalazi. Ah, kako me sve to muči! Morala sam danas doći ovamo, kiša mi ništa ne smeta. Želim čuti nešto o Bogu, što dosad nisam znala...

Tako je tužno odgovarala djevojka na kiši.

Ubrzo je iznutra izišla grupa djece, koja bijahu vesela i razdragana. Njima se pridružila i mala Jadranka brišući suze sa lica. Uzdahnula je duboko i bolno: Ah, vi nesretni roditelji, koji mi ne date da budem kao druga djeca, da budem Božja. Ne znam zašto moji roditelji ne ljube Boga, koji je tako dobar...

Na pločnik je iza djece izišao mladi i simpatični svećenik, koji je poznavao tužnu sudbinu djevojčice, koja ne ulazi u dvoranu za vjeronauk. On ju je pogledao i vidjevši njezino tužno lice, dobacio joj:

— Strpi se, Jadranko, dok još porasteš i budeš punoljetna! Tada ćeš primiti Krista u svoju dušu i ne daj da ti ga itko otme ili otjera iz duše...

Djevojčica se razvedri najednom i prestade plakati. Ni kiše nije više bilo. Veselo je mala skakutala po cesti, jer ju je obuzela utješna misao, da će ipak jednom biti izjednačena sa drugom djecom, da će jednoga dana postati samostalna i neovisna, biti Božja.

---

5. Kad je Papa govorio o svom putovanju u Palestinu, uvek je naglašavao da je to hodočašće svetim mestima gde se Krist rodio, gde je živeo, umro, uskrsnuo i uzašao na nebesa. I stvarno, za ova tri kratka dana Papa je posetio vrlo mnoga mesta koja su vezana uz život i delovanje našeg Spasitelja. Na svakom od tih mesta Papa se sabrao i kratko pomolio, a na tri najsvetija mesta pred Kristovim grobom, na mestu anđelovog navještenja i u pećini Kristova rođenja pobožno je služio svetu Misu, iako je to bilo zbog tesnoće prostora i mnoštva prisutnih vrlo teško. Kršćanski svet je zajedno s Papom hodočastio na sveta mesta te se tako utvrdio u veri, osnovanoj od najveće istorijske ličnosti, koju je zemlja ikada nosila, od Isusa Krista, Sina Božjega.

U vreme razvoja nauke i tehničkog napretka, u vreme kada se svet toliko utapa u materijalnim uživanjima, utešno je čuti da se je posvetila tolika pažnja i naklonost jednom čisto religioznom hodočašću, da se pokazalo, da u dušama još živi čežnja za uzvišenijim, duhovnim.

Božje sile su i danas u pokretu. U pravu smo, ako očekujemo duhovno proleće. Da bismo se na tom Božjem proleću i mi pomladili!

VELIKI ČETVRTAK

Na posljednjoj večeri ostavio si nam, Gospodine, kruh života. Svoje tijelo i svoju krv darovao si slabim ljudima da sjedinjeni s Tobom ojačaju za iskušenja i tegobe na svojem putu. Prisutan za sva vremena u kaležu svoje teške muke, postao si našim pratiocem u svim našim danima, od našega rođenja do smrti. Postao si hrana duši žednoj utjehe, snaga sustalima, svijetlo zalutalima.

Na Veliki četvrtak sinulo je sunce, jer Ti živiš u kruhu, kojeg si preobrazio, pa nitko neće umrijeti, tko Tebe prima u srce. Za sva pokoljenja pripravio si gozbu milosti, za sva stvorenja rođena na zemlji i označena trpljenjem.

Zar da ne čujemo Tvoj dobri glas koji nas zove? Zar da siromašni lutamo bespućima, a među nama si Ti, koji si jedini Put, Istina i Život!

Gospodine, mi polazimo k Tebi. Sve se mijenja i sve nestaje, što naše težnje oblikuju i naše ruke stvaraju, samo si Ti vječan, Tvoja je ljubav neprolazna.

Iz katoličkog sveta

IZ VATIKANA

Papa Pavle VI i predsednik Tito izmenjali poruke. Predsednik Republike Josip Broz Tito primio je od pape Pavla VI sledeći telegram: »Iz svetog grada Jerusalema želimo da Vas uverimo o toplim molitvama koje upućujemo Bogu za dobrobit i mir svih naroda u pravdi i bratskoj ljubavi«. Predsednik Tito je odgovorio papi Pavlu VI telegramom koji glasi: »Zahvaljujući na humanoj poruci, iskreno se pridružujemo Vašim željama za dobrobit i mir svih naroda« (Tanjug).

Jedinstveno hodočašće. Papa Pavle VI hodočastio je prema utvrđenom programu svetim mestima u Palestini od 4—6 januara 1964. Svuda je bio primljen najvećim počastima od državnih vlasti, verskih predstavnika i naroda. Preveliko oduševljenje naroda stvorilo je takovu stisku, da je bio ometan predviđeni prijem kod damaščanskih vrata u Jerusalemu i papin križni put na Kalvariju.

Papine poruke iz Palestine. U crkvi Božjeg groba Papa je govorio o našem pokajanju za grehe i o Kristovom otkupljenju. U crkvi navještenja u Nazaretu govorio je o tišini molitve, o obitelji i o radu. U crkvi Kristova rođenja Papa se prvo obratio Kristu da mu se pokloni i posvedoči svoju veru, nadu i ljubav prema njemu, onda kršćanima koji treba da sačinjavaju jednu svetu katoličku i apostolsku Crkvu i na kraju svetu, kome pruža dragocene usluge. Iz Jerusalema Papa je poslao 240 telegrama državnim poglavarima, vladama, međunarodnim organizacijama, verskim zajednicama koje su imale na drugom koncilskom zasedanju svoje posmatrače i nekim drugim ličnostima.

Susret Pape i patrijarha. Papa Pavle VI i carigradski patrijarh sastali su se na podnožju Maslinskog brda dva puta. Susret je bio dirljiv, vrlo prijateljski, pod jakim uticajem svetog mesta na kome su se nalazili. U zaključnom kumunikeju papa Pavle VI i carigradski patrijarh Atenagoras izrazili su važnost tog koraka te čvrstu volju da se nastave razgovori koji imaju za cilj da zasja istina o jednoj Crkvi i jednom evanđelju.

Duhovno hodočašće. U prvoj generalnoj audijenciji posle hodočašća Papa je podsetio prisutne na tek završeno hodočašće i pozvao sve da češće u duhu hodočaste na sveta mesta, da se trse što bolje upoznati evanđelje, kako bi savesnije nasledovali Krista i ostali verniji Crkvi. U sledećoj generalnoj audijenciji Papa je razvio misao našeg života u Kristu i iz Krista te prešao na moralnu dužnost nasledovati Krista u svakodnevnom životu. Neka svako ispita svoju savest da li misli, oseća i radi kao Krist.

Rimskom plemstvu. Prigodom uobičajene novogodišnje audijencije rimskih patricijskih obitelji, Papa je upozorio rimsko plemstvo na promenjene prilike, da papa nije više njihov zemaljski vladar kao što je to bilo za vreme njihovih predaka. Papa je danas zaokupljen brigom za duhovne probleme univerzalne Crkve. Papi će biti naročito drago ako patriciji budu svoju tradicionalnu odanost Crkvi očitovali u praktičnom verskom životu, svesrdnom saradnjom u zadacima Crkve u naše doba.

Rasprave drugog koncilskog zasedanja su snimljene na traku i iznose 72 000 metara. Napisane rasprave sačinjavaju 9 svezaka formata (22/32) ukupno 2 792 stranice. Bilo je 1489 intervencija, neke samo pismeno, te 46 govora i obaveštenja. Nacrt o Crkvi zauzimao je 23 sednice. Na njima su govorila 323 oca, dok je bilo 475 pismenih predloga.

Poseta Kvirinalu. Papa Pavle VI je 11 januara posetio u Kvirinalu predsednika Italije Antonia Senji prema ustaljenom ceremonijalu. Papa se tako želio osobno zahvaliti predsedniku za pažnju prigodom njegova krunisanja, i hodočašća u Palestinu. Nekoliko dana kasnije Papa je primio u audijenciju predsednika italijanske vlade sa članovima obitelji iza toga još i ministra vanjskih poslova.

Jordanska vlada poklonila je Svetoj Stolici 4000 serija poštanskih maraka koje je ona izdala prigodom papinog hodočašća.

Prema papinskom godišnjaku za 1964. Katolička Crkva ima 80 kardinala, 11 rezidencijalnih patrijarha, 5 naslovnih patrijarha, 1642 rezi-

dencijalna nadbiskupa i biskupa te 1004 naslovna nadbiskupa i biskupa.

Susret s ostala dva nesjedinjena patrijarha. U Jerusalemu Papa se sreo i sa jerusalemskim patrijarhom Benediktom i jermenskim patrijarhom Jegeše Derderijanom, bratski s njima razgovarao i izmenio poklone s njima. Prema vestima prvi plod papinog hodočašća je da će se ipak obnoviti crkva Božjeg groba, jer su sa katolicima i ta dva patrijarhata suvlasnika te najveće svetinje kršćanstva.

Papini pokloni. Svim svetištima koje je Papa na svom hodočašću posetio, ostavio je poneki poklon za uspomenu. U crkvama gde je misio poklonio je kalež i misno ruho sa svim priborom, u ostalim crkvama štole. Katoličkim patrijarsima Srednjeg Istoka Papa je svakome poklonio jedan dragoceni kalež. Za palestinske izbeglice Papa je priložio 5000 dolara.

Papin doček u Rimu. Rim još nije doživeo tako svečan prijem jednom papi, kakav je bio onaj kad se papa Pavle VI vratio na Bogojavljenje uveče u Rim. Toliko je bilo mnoštvo naroda, da je papina kolona za nekih 15 km trebala gotovo tri časa, dakle toliko koliko za čitav let iz Palestine do Rima.

Papa se svima koji su doprineli njegovom uspešnom hodočašću odnosno ga otpratili i na povratku svečano dočekali zahvalio telegramima.

Lindon Džonson je poslao papi Pavlu VI preko Sardženta Šrajvera posebno pismo, u kome je izrazio nadu da će se ostvariti sastanak između njega i Pape. Datum eventualnog sastanka između ove velike dvojice još nije utanačen.

Koordinacijska koncilska komisija sastala se prvo 28. decembra, a drugi puta već 15. januara. Pojedinim koncilskim komisijama dana su nova uputstva prema smernicama koja je izrazio Papa u govoru od 4. decembra.

Papa o braku. Prigodom audijencije članovima Rimske Rote Papa je kazao da mladi ljudi stupaju u brak lakomisleno, bez potrebne duhovne i psihološke priprave i tako svode uzvišenu svetu ustanovu na nedostojno eksperimentiranje i na opasne avanture, čak i da ne dođe do strašnog brodoloma. Papa je pohvalio pastoralne korake koji se poduzimaju za pouku zaručnika.

Umro je kurijski kardinal Karlo Kjarlo u 83 godini života. Njegov je životni put bio: svećenik, profesor, diplomatska služba, nuncije, od 1958. kurijalni kardinal, **član raznih kongregacija.** Sahranjen je u **gradu Luka u Italiji.** Broj kardinala pao je **na 78.**

U EKUMENSKOM DUHU

Patrijarh Srpskopravoslavne crkve gospodin German dao je prigodom **papinog hodočašća** vrlo lepu izjavu, u kojoj između **ostalog stoji:** »Mesto susreta, grob našeg Gospoda u Jerusalemu, uistinu je mesto gde svi kršćani mogu i moraju naći zajednički jezik«.

Carigradski patrijarh je poklonio kardinalu Bea zlatni naprsni križ na zlatnom lancu kao uspomenu na proslavu 1000 godišnjice osnivanja monaške naseobine na Atosu.

Tokom molitvene svetske osmine od 18—24 januara u Diseldorfu održan je ekumenski tjedan. Predstavnici katoličke, pravoslavne i protestantske crkve održali su predavanja o temi crkvenog jedinstva. Kardinal Frings odobrio je tu priredbu.

Sveti sinod carigradskog patrijarha saslušao je izveštaj o susretu njihovog patrijarha sa papom Pavlom VI. Pročitan je telegram kojim se Papa zahvaljuje patrijarhu za sastanak. Sveti je sinod dalje izradio referat za sve pravoslavne crkve o tom istorijskom događaju.

Papa je po drugi put primio u audijenciju pravoslavnog metropolita Atenagora na povratku iz Carigrada za London. U metropolitovom društvu nalazio se i metropolit Maksimos iz Laodiceje.

Utisci patrijarha Atenagora o papi Pavlu VI: »Bio sam duboko impresijoniran, potresen, raznežen dobrotom, poniznošću, učenošću i mudrošću njegove Svetosti Pavla VI. Napose mi je palo u oči da je sveti Otac potpuno zaboravio žalosnu prošlost te dozvolio da se otvori novo doba. Pavle VI i ja, izjavljuje patrijarh, započeli smo novu eru. Izgledi puni obećanja, nade i pouzdanja ocrtavaju se na horizontu. Blagoslovljeno doba nastupilo je za kršćanstvo. Za mene je sastanak sa Papom bio

više nego ostvarenje jednog planskog dela, bilo je ostvarenje jednog sna. Samo pred dva meseca ko bi mogao pomisliti na to! Od njegove Svetosti je potekla inicijativa za jerusalemski sastanak«.

Izjava grčkog pravoslavnog profesora Johannides-a: »Katolička se Crkva objavila mnogo drugačija nego smo je dosad poznavali. Danas Rimska crkva nije više palata sa hermetički zatvorenom kapijom I prozorima. Ona je otvorila svoje srce svetu, objavila je ono što je sama u sebi i što traži od sestarskih crkava« (Rocca 1. I 1964.).

Maks Turian, protestant, zamenik prijora iz Taize dao je sledeću izjavu: »Rimska je Crkva u pokretu, i mi krećemo prema jasnijem svetlu koje će se razviti u vidljivo jedinstvo svih krštenih. U tom oduševljenom kretanju napred, pod uticajem Duha Svetoga, oslobodili smo se svakog zlopamćenja. Jedinstvo neće biti pobeda jednih i poraz drugih, nego međusobno priznanje da nas ništa bitnoga ne deli više, kad će naš dialog promeniti svoju prirodu te ćemo zajednički skinuti različne ekumenske omote s istine koja nas vodi napred«.

Pravoslavni manastir u Taize. Kraj protestantskog benediktinskog samostana u Taize u Francuskoj gradi se po želji carigradskog patrijarha i pravoslavni manastir. Cilj tog poduhvata je pokazati kršćanskom zapadu vrednote kršćanskog istoka na teološkom i liturgijskom polju kao i gajiti ekumenski duh.

IZ MISIJA

Tanganjika ima 6 domaćih biskupa, 303 domaća svetovna svećenika, 15 malih semeništa i 5 bogoslovija. 1200 osnovnih, 13 srednjih i 11 učiteljskih škola prima državnu potporu. Crkva vodi 23 bolnice sa 34 lekara, nekoliko bolnica za gubavce i brojne mesne dispanzere.

22 ugandska mučenika će biti tokom trećeg koncilskog zasedanja proglašeni svetima (kanonizirani). Lekarska komisija je ispitivala dva predložena čuda i potvrdila ih. Ti mučenici su bili u službi ugandskog kralja, u godinama 1885—1887. pretrpeli su mučeničku smrt.

Dva mlada laička misionara otputovala su iz Lugana u Švajcarskoj za Tokombere u Kamerunu da podignu porodilište pod vodstvom lekara Maggi.

100 pripadnika neprosvetljenih plemena u brdima Marbel na Filipinima sagradili su prvu drvenu crkvicu. Drvo su našli kod kuće, a metalne ploče za krov dovezli iz udaljenih mesta ostrva. Među njima rade američki misionari.

Indonezija. Štajlski misionari imaju na Floresu i bližim malim sundskim osrtvima pet malih semeništa sa 800 pitomaca. Najveći broj sa 281 seminaristom ima nadbiskupija Ende u Todabelu.

Formoza, koju je pre kratkog vremena pogodio zemljotres, ima preko 245.000 katolika. Broj njihovih vernika je porastao u godini dana za 4000, među kojima ima dve trećine obraćenika. Mnogo obraćenika ima među intelektualcima glavnog grada Tajpeha.

Lagaheneh- religiozni film. Štajlski misionar Georg Prokš je s tim filmom izvršio pokušaj da kršćanskom nauku dade indijsku vanjsku formu. Film želi približiti Indijcima kršćanske indijske plesove i pesme, tamošnjim poganima u odelu njihove kulture.

U Lorhu u Gornjoj Austriji pronađeni su temelji kršćanske crkve koja je bila za Kralja Atile uništena. Očuvana je kamena škrinja, u kojoj su verovatno očuvane moći sv. Florijana i 40 mučenika iz Dioklecijanovog progonstva. g. 304. Škrinja je prvo bila oltarna menza, a kasnije zazidana u sam oltar.

Rad isusovaca u 1962. Prema zvaničnoj statistici Družbe Isusovce, u 1962. godini isusovci su krstili 196 506 osoba, podelili 67 416 411 pričesti, održali 5 877 pučkih misija, imali 593 300 propovedi i konferencija, održali 645 300 časova veronauke, 25 804 duhovnih obnova od jednog ili dva dana, te primili 26 815 obraćenika u Crkvu. U misijama imaju oko 7000 svojih članova. Oni rade u 91 zemlji, a pripadnici su 80 naroda. Prosečno umire na dan jedan isusovac, a njihov general dnevno prima 41 pismo .

Kineske misije na Filipinima. Na ta su ostrva Kinezi došli pre Španjolaca. Do 1952. Kineza je bilo 300 000, a imali su jednu jedinu katoličku župu. Danas imaju 8 župa, 19 misijskih stanica

i 14 škola, koje posećuje 12 000 mladih Kineza. Duhovnu pastvu među njima obavljaju 40 isusovaca, 35 svetovnih svećenika i 7 drugih redovnika. Njihovo je glavno središte grad Ilcilo siti na otoku Panay.

Obraćenje Kimura Minokiki. Za Božić je uslovno primio sveto krštenje 72 godišnji japanski novinar Kimura Minokiki. U starosti od 20 godina primio je kod baptista krštenje, dok je na univerzitetu učio protestantsku teologiju. Kao novinar proputovao je Evropu i Ameriku. Kuću si je sagradio u selu blizu Nagasakija. Posle ženine smrti Minokiki je osnovao 1958. novu sektu »Kokikai — Prema svetlu«. Upoznao se sa trapistima, biskupom iz Osake i Saporo, što ga je potaklo da je konačno našao puno svetlo istine u katoličkoj veri.

Gana ima sa 7 miliona stanovnika 706 000 katolika, 67 domaćih i 237 stranih svećenika, 286 redovnica od kojih 89 domaćih, 83 brata od kojih 29 domaćih. — Osnovnih škola 1460 sa 234.000 učenika, 11 učiteljskih i 18 srednjih škola· 23 bolnice i 35 poliklinika.

Novi misionari. Pre kratkog vremena otišio je 14 mladih kanadskih belih otaca u Afriku, da se pridruže broju od 311 kanadskih belih otaca svećenika koji već rade u Africi. Oni rade u 13 zemalja a u 39 biskupija

Kardinal Ležer iz Montreala u Kanadi posetio je za Božić i Novu godinu centralnu Afriku od Najrobija u Keniji do Akre u Gani. Poznato je da Kanada vrlo mnogo žrtvuje za misije. Za svoje putovanje kardinal je šaljivo rekao: »Moje putovanje u Afriku plod je jednog cvetka, koji je izrastao u mome duhovnom proleću«. Kardinal je bio svuda radosno primljen.

Bračni par Prajs iz Belfasta u Irskoj prekinuo je svoju karijeru da bi se za tri godine posvetili kao laički apostoli misijskom radu u argentinskom gradu Cirientes. Oni kane tamo biti učitelji, a slobodno vreme posvetiti radu za Marijinu legiju.

Najveća bolnica u Koreji je Marijina bolnica u Seulu. Ona ima daleko više pacijenata nego bilo koja druga u zemlji. 1962. godine sve katoličke medicinske službe u zemlji su se združile u jedan katolički medicinski centar, pa je njihovo značenje poraslo.

Majka Terezija, rodom Jugoslovenka, dobila je 34 akra zemljišta kraj Ramšandrapura u blizini Kalkute da osnuje oporavilište za gubavce.

Univerzitetski profesor obraćenik. Direktor odeljenja za rimske studije i dekan fakulteta za književnost na univerzitetu Vitvotersrand u Transvalu u Južnoj Africi dr Valkhof bio je primljen u katoličku Crkvu. Učeni profesor je putem studija protestantske reformacije došao do saznanja da je katolička vera prava.

Španski misionar Filip Matijas položio je u Madridu ispit za avijatičara. Pripada oblatima Bezgrešne. Njegovo je službeno mesto u ap. vikarijatu u Pilkomajo u Paragvaju.

P. Herman Lvanga iz Ugande nadmašio je sve dragovoljne davaoce krvi te primio odlikovanje crvenog krsta Ugande za mnogo litara krvi.

Lovanium, kongoanski univerzitet u Leopoldvilu slavi 10 godišnjicu postojanja. Univerzitet ima sada 1087 slušatelja, od toga 743 Kongoanca, 214 iz ostale Afrike te 130 iz drugih kontinenata.

IZ EVROPE

Novi ambasador Francuska je imenovala u Vatikanu novog ambasadora Rene Bruje-a. Papa je primio u audijenciju akreditivna pisma novog ambasadora uz običajni pozdravni i zahvalni govor.

Lindon Džonson, predsednik SAD, i nemački kancelar Ludvig Erhard su prigodom svog, božićnog sastanka u nedelju iza Božića otišli zajedno na službu Božju. Za nas kršćane je utešno čuti da su naslednik Kenedija i Adenauera isto tako praktični kršćani, koji ispunjavaju nedeljnu dužnost.

Biskupija Plimet je najmanja engleska biskupija. Pre 10 godina imala je samo 30 000 vernika, dok ih danas ima 50 000, od kojih preko 30 000 dolazi redovno na nedeljnu misu. Za 10 godina izgubili su 18 svećenika, a na njihovo ih je mesto stupilo 28. U tom su razdoblju sagradili 19 novih crkava. Dakle, biskupija raste.

Privatno školstvo u Francuskoj još je uvek u porastu. Ono broji 13 098 škola sa 78 329 nastavnika, od kojih oko 40 000 laika, a učenika ima 1 692 928.

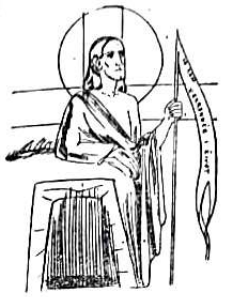

Danski biskup Teodor Suhr je već 25 godina biskup. Rodio se u Danskoj, posle svršene mature otišao u SAD gde je postao farmerom. Posle obraćenja stupio u red benediktinaca 1926. U rimskoj opatiji Sv. Jeronima bio je prijor. Kao biskup u Kopenhagenu ima pod sobom 26 000 katolika.

Koraci nekih obraćenika u 1963. Fabio Ponticeli, bivši sudac u Sieni u Italiji, 7 jula obukao je redovničko odelo u benediktinskoj opatiji Monte Oliveto Madjore. Avgustin Kasagi, rođen 1929. u budističkoj obitelji u Japanu, obratio se na katoličku veru već 1955. Tada je ostavio sjajnu advokatsku karijeru, stupio u semenište te prošlog maja primio više redove. Finn Lynge iz Grenlanda obratio se na katoličku veru dok je učio u Kopenhagenu književnost. Stupio je u novicijat Marijinih oblata te prošlog marta bio zaređen za svećenika. Sada mu je 30 godina te je prvi grenlandski svećenik. Luj Alonzo je ostavio špansku armiju i njihove postaje u Gvineji i Sahari, stupio među isusovce, a 1963. pošao kao misionar na Formozu. Mihael Mikicej, rođen pre 28 godina u Ukrajini, stupio je među duhovne sinove Don Oriona te je danas njihov prvi svećenik istočnog obreda. Pavle Pang, sin kineskih roditelja koji su se već obratili od budizma, danas je franjevački svećenik. Norman Braun, obraćenik iz anglikanizma, stupio je u katoličko semenište u Alen Hol u Engleskoj. Kasnije je potpuno oslepio, pa je prošlog juna posebnom papinom dozvolom promisio. Izidor Dalla Nora, muzičar italijanskog porekla, postao je misijski brat Družbe provincijskih misionara u Francuskoj. (Iz knjige Krist u svetu).

U Taragoni u Španiji je završena jubilarna godina na uspomenu 1900 godina dolaska apostola Pavla u Španiju. Tom prigodom doneta je skupocena relikvija iz Malte. Zaključne svečanosti su se obavile krajem januara pod predsedništvom papinog legata kardinala Čikonjanija i papinom porukom preko radija.

Zajednička biblija. Katolički biblijski institut u Stutgartu i protestantski biblijski institut u Virtembergu rade na izdavanju zajedničke biblije kojom će se služiti i nemački katolici i protestanti.

Bazilijanci u Bariju. Na nekom poljskom dobru kraj Barija u Italiji otkriven je bazilijanski pustinjakovac pod zemljom sa ćelijama i crkvom od pet lađa. Računa se da je to bila prva stanica sinova sv. Bazilija na Zapadu, da su bazilijanci bili tamo od 9 veka do početka 14 veka.

Nemačka su deca za Sveta tri Kralja skupljala priloge za podizanje jednog zavoda za slepu i gluvonemu decu u Madrasu u Indiji. Ranijih godina se iz takvih izvora sagradila jedna škola u Paragvaju i jedan dom za izbegličku decu u Hongkongu.

U Vircburgu u Nemačkoj otvoren je dvogodišnji seminar za laike. Posle svršenih studija kandidati će dobiti od biskupa dozvolu za poučavanje veronauke u školama.

Kurijski kardinal Andrija Žilije umro je u Rimu u 82 godini života. Rodom Francuz, bio je godinama sudac u Rimskoj roti. 1958. imenovan je bio kardinalom, tri godine kasnije posvećen za biskupa. Broj kardinala njegovom se smrću smanjio na 79.

Katolici u Engleskoj. Crkveno je Velika Britanija podeljena na Englesku i Vels, na Škotsku, na Severnu Irsku. Prema Direktoriju za 1964. broj katolika u Engleskoj sa Velsom povećao se za 100 000, a broj obraćenika smanjio se za 900. Prema tome Engleska sa Velsom ima 3 827 000 katolika, Škotska 799 150, ali u čitavom Komonveltu ima 41 milion katolika. U Engleskoj i Velsu ima 2 888 katoličkih škola sa 756 352 učenika.

Kardinal Višinski posetiće 1 maja Austriju te tom zgodom sa žosistima, mladim radnicima, članovima Katoličke Akcije hodočastiti u marijansko svetište Maria-Zell.

Opat Ričoti, veliki stručnjak za arheologiju Srednjeg Istoka i pisac uvaženih životopisa Isusova i apostola Pavla, opat lateranskih regularnih kanonika u Rimu, umro je krajem januara 1964. u starosti od 73 godine.

Sud o švedskom blagostanju. Podpredsednik kanadskog kršćanskog sindikata koji je po Švedskoj vodio grupu od 80 sindikalista, kazao je svojim gostoprimcima: »Vaš je socijalni sistem odličan, ali ipak niste srećni«. Tome je dodao profesor kvibečkog univerziteta Laval:

»Taj nedostatak sreće po mome mišljenju dugujete otsutnosti religije«.

U znaku naknade. Prošlog oktobra došla su 23 mladića i devojke iz nemačkog grada Volfsburg kao članovi organizacije »Akcije u znaku naknade« da pomognu na obnovi Skopja. Ova organizacija sakuplja i šalje religiozne katolike i protestante da besplatno pomažu razne akcije u zemljama u kojima su Nemci za vreme drugog svetskog rata učinili mnogo štete. Ta privatna organizacija ne prima nikakvu državnu pomoć nego samo privatnu. 1962. g. članovi te organizacije gradili su protestantsku crkvu u Taize u Francuskoj. Rade dakle na izmirenju i približavanju svih naroda i konfesija, kako bi svi ljudi postali među sobom braća.

IZ OSTALOG SVETA

U Kito u Ekvadoru održavao se 8 kóngres za kršćanski odgoj. Tu se raspravljalo o socijalnoj kršćanskoj nauci kojom treba prožeti sav katolički život, napose katoličko školstvo, pre svega bogoslove i stručni tehnički kadar.

Jamajka, mala nezavisna državica u Karipskom moru ima 1,5 miliona stanovnika, većinom protestanata; katolika ima samo 100 000. U glavnom gradu Kingston isusovci vode uvaženi zavod sv. Jurja. Svega ima na ostrvu 112 katoličkih svećenika, većinom isusovaca; svetovnih svećenika ima 12. Britanska vlada je pod Kromvelom 1665. isterala iz Jamajke sve katolike, pa ih je zato i danas još tako malo.

SAD. U 1963. godini 117 946 002 osobe pripadale su raznim verskim zajednicama, što predstavlja 63,4% ukupnog stanovništva. U svim protestantskim zajednicama bilo je 64 miliona, u katoličkoj Crkvi 43,84 miliona Amerikanaca, a u pravoslavnim 3,16 miliona. Broj katolika je porastao za 2,3% prema prošlogodišnjoj godini. Svih stanovnika u SAD ima 190 695 000.

Najveća katolička župska škola na svetu nalazi se u Manili, prestonici Filipina. Ta škola ima 7 204 učenika. Samo prvi razred broji 1432 dečaka i devojčice. Na prvoj pričesti bilo je prošle godine iz te škole 1130 učenika. Ta se župa nalazi u središtu Manile, koje se zove Pako.

Novi Zeland imao je 1961 g. 363 964 katolika odnosno 17,1% ukupnog stanovništva. Među Maorima (urođenicima) koji broje 167 086 pripadnika, bilo je 28 658 katolika. Brojčano i procentualno katolici napreduju.

Studenti Latinske Amerike u inostranstvu. Od 25 000 studenata koji uče na strani, u SAD ih se nalazi 9 900, u Španiji 8 000, u Francuskoj 1 800, u Nemačkoj 800 a u Italiji 300. Mnogo ih ima i u SSSR i u Čehoslovačkoj, gde primaju i državne stipendije.

Za zaštitu omladine. Njujorški isusovac Morton Hil nastupio je štrajk glađu zbog protesta protiv nehaja gradskih vlasti u borbi protiv pornografske literature, koja je napose mladeži opasna. Gradonačelnik Vagner je meseca jula nešto obećao ali ništa nije poduzeo.

Meksiko sa 35 miliona stanovnika ima 33,5 miliona katolika. Još je na snazi ustav od 1917, kada su Crkvi bila oduzeta sva imanja, sve zgrade, zatvorene sve katoličke škole, zabranjena nošnja svećeničkog odela. Međutim, stvarna situacija se u korist Crkve mnogo promenila. Svećenik nema pravo glasa, ali uživa poštovanje. U zemlji nema bogoslovnih semeništa niti veronauke u državnim školama, ali se gotovo svi Meksičani priznavaju katolicima. Imaju dosta bogat svećenički podmladak, a katolički se život uprkos ograničenjima razvija i jača.

Ribarska zadruga. Pariški odeljak Katoličke pomoći poslao je u Dakar 52 miliona starih franaka da se na ostrvu Fadiut osnuje ribarska zadruga, kako bi se potpomoglo tamošnjem siromašnom stanovništvu.

Vernost veri. Predsednik Perua (Belaunde) je izjavio: »Nesumnjivo Peru doživljava mnoge preokrete i promene u nastojanju da postigne bolji život, ali jedna stvar neće se nikada promeniti, a to je vera peruanskog naroda.«

Britanska Gvijana je mala teritorija na južnoameričkom kontinentu, koja stoji pred nezavisnošću. Njezina površina iznosi 215 000 km², a ima 600 000 stanovnika. Rasno su mešani. 230 000 ima Indijanaca, koji su poslednjih 140 godina došli iz Indije kao radnici. Drugu rasnu grupu tvori 170 000 Crnaca, dok su ostali Indijanci, mešani i Evropejci. Katolika ima 83 000 sa biskupom u Djordjtavnu. Oni imaju 24 župe sa 61 svećenikom, većinom redovnici. U poslednje vreme došli su neki indijski svećenici za rad među Indijcima. Dok su hinduisti skloni kršćanstvu, muslimani su nepristupačni.

daleko nadmašuje muškarca, a na drugim područjima, kao u školstvu, može mu uspešno konkurirati; dok ima opet nekih drugih područja kao na pr. u vojničkim veštinama, u težačkom radu, težim granama sporta muškarci su općenito pogodniji. Sto se tiče svećeničkog zvanja, Katolička crkva uči da samo muškarac može primiti sakramenat svetog reda; pa ni od muškaraca niko nema pravo da ga zahteva, nego je to slobodan dar Božji. — Poštujte svoje ženske osobenosti, pa se nećete osećati manjevrednom. Na sudu Božjem se ne pita za pol, zvanje, položaj, nego samo za ljubav i požrtvovnost, kojom smo Bogu služili makar na najneuglednijem mestu. Poslednji kome je Crkva poklonila čast oltara bio je kovački učenik.

T. I. Pitanje: Žena je pobegla od muža, jer joj je dosadila svekrva. Na muževu molbu da se vrati, žena je tražila od njega da se prvo odvoji od svoje majke. Muž nije bio spreman to učiniti. Posledica svađe je bila da je muž doveo drugu ženu. Ko je sve tome kriv? Odgovor: Kako ste slučaj opisali, krivice ima valjda na svim stranama, Do takvih nesrećnih stvari dolazi, jer ljudi ne poznaju dovoljno svetosti braka. Na svetu među svim vezama najjača je bračna veza. Sveto pismo samo kaže za muža i ženu: i biće dvoje jedno telo. Venčanje donosi veliku promenu u obiteljske odnose. Otac i maika stupaju u pozadinu, najviše ljubavi i pažnje sin posvećuje sada svojoj ženi, odnosno kći svome mužu. Oni moraju biti zajedno, ni muž ni žena ne sme ostavljati bračnu zajednicu i zajednički život. Samo iz teških razloga, o kojima pripada za crkveno područje sud biskupskom ženidbenom sudu, dozvoljava se rastava od stola i postelje. Roditelji mladog bračnog para neka se ne mešaju u život mladih, neka poštuju njihovu slobodu i njihove osobenosti. U krajnjim slučajevima, kada je jasno da mladi teško krše Božje zakone, neka ih mudro i strpljivo savetuju. Međutim, ako roditelji ne mogu preboleti, da im je tobože snaha »ukrala sina« ili zet kćerku i tako svojim egoizmom razbijaju brak, teško greše. Koliko je moguće, neka mladi par živi odvojeno od starijih. Najbolje sredstvo da ne ohladi prva ljubav između muža i žene jesu deca, bogat dečji blagoslov. Dete donosi radost i život u kuću; otac će raditi većim žarom, a maika je zaokupljena brigom oko deteta i ne primeti neke nepriliike. Deda i baka se preko unučadi ponovno lače približe mladima. Najmlađa generacija povezuje staru i srednju generaciju. — Kad bi se u našim obiteljima molila svako veče krunica i tako silazio na njih Božji blagoslov, teško bi došlo do takvih nesrećnih pojava. Što su bliže naša srca Bogu, to su bliža i jedno drugome.

J. R. Pitanje: Više sam se godina borio protiv jedne slabosti. Kad sam počeo obavljati pobožnost prvih pet subota, brzo sam krenuo duhovno napred. Stoga imam veliko pouzdanje u pomoć Majke Božje. Zar ne bi bilo dobro da bi i vaš list preporučivao tu pobožnost? Odgovor: Drago mi je što ste me na to podsetili. Naši su biskupi 30. novembra 1963. u bazilici Marije Velike u Rimu posvetili sebe i sve naše biskupije bezgrešnom Srcu Marijinom. Ovo će bez sumnje dati novog podstreka toj pobožnosti. Iz srca izviru dobra i zla dela. Ako budu naša srca nasledovala bezgrešno Marijino Srce, biće mnogo manje greha a više sreće i poštenja na svetu.

L. F. Pitanje: Da li svećenik krši ispovednu tajnu, ako kaže da se određena osoba kod njega tada ispovedila? Odgovor: Činjenica da je neko ušao u ispovedaonicu ne potpada pod ispovednu tajnu, pošto je može svako zabeležiti kao jedan vanjski čin. Prema tome svećenik je slobodan da to drugima kaže pa ako je potrebno i na sudu. Pod ispovednu tajnu spada ispoved sama, ono što je pokornik kazao da bi dobio odrešenje za grehe, dakle mali i teški gresi kao i mane i slabosti koje je ispovednik saznao iz ispovedi.

S. G. Pitanje: Da li ima svaki čovek pravo da privatno i javno ispoveda i praktikuje svoju veru, bilo da je njegova vera istinita ili ne? Odgovor: Tako je! U modernom društvu, koje je po pitanju svetovnog nazora i veroispovedne pripadnosti tako raznoliko, ne može biti mira i međusobne snošljivosti, ako se ne usvoji verska tolerancija kao praktično načelo društvenog ophođenja. Odlični crkveni predstavnici, kao kardinal Bea i Sinens utemeljuju to pravo, da može pripadnik krive vere vršiti slobodno privatno i javno svoje bogoštovlje, iz dostojanstva ljudske osobe. Na čoveka se ne sme vršiti pritisak, ni moralni ni fizički, nego ga se mora ostaviti da postupa po svojoj savesti, sve dok ne dira u tuđe pravo i ne šteti općem dobru. Kao ljudske osobe jednaka prava imaju pripadnici istinite i pripadnici krive vere. Pripadnik prave vere ne može imati u građanskom životu povlašćeni položaj. U ovom raspravljanju se potpuno ostavlja po strani pitanje verske istine. Zna se da od dve protivrečne tvrdnje može biti samo jed-

KOD DOMINIKANACA, Split, Hrvojeva 2 mogu se dobiti: 1) »Od stvaranja do atomskog doba« (preveo prof. T. Dešković) 200 din; 2) »Mladencima« (od dr J. Kunčić) 200 din; 3) »Blagdanske misli« (od Zl. Plenković) u 2 sveska, svaki po 400 din.

»RANJENO BOŽJE SRCE« od Mirko Validžić. Konferencije o pobožnosti Srcu Isusovu. Naručuje se: Hermina Fintić, Zagreb I, Trg Kralja Tomislava 21.

Z. L. Pitanje: Da li ima ljudi koji ni u šta ne veruju? Držim da je čovek tako ograničen, da se ne može zadovoljiti samo onim što je sam upoznao. Zar nije tako? Odgovor: Vaše je pitanje malo pobrkano. Verovanje se od verovanja razlikuje. Govorimo o ljudskom i Božjem verovanju. Ljudsku veru poklanja dete svojim roditeljima, učenik u školi svom nastavniku, đak u srednjoj školi svom profesoru, student na univerzitetu svom predavatelju. Svako od nas veruje spikeru na radiju, novinskim izveštajima itd. Iako ćemo biti katkada prevareni, ipak bez takve ljudske vere naš je život praktično nemoguć. Po pitanju: da li ima Boga ili ne, da li ga možemo upoznati ili ne, da li se isplati interesovati se za to pitanje ili ne, svaki je čovek, pre nego što je počeo sam razmišljati, čuo mišljenje drugih, i obično poverovao onima koji su mu najbliži i najsimpatičniji. — Stvarno, čovek je vrlo ograničen, vrlo je malen obim saznanja i istina koje je sam pronašao, većinom usvaja tuđa mišljenja. I u pogledu zadnjih najviših pitanja: odakle svet, da li ima Bog, odakle zakonitost u svemiru itd, moguće je sasvim logično svojim razumom zaključiti na postojanje neizmerno mudrog svemogućeg Bića — Boga. Zašto dakle neki ljudi ne dođu do takvog zaključka, drugo je pitanje. Svakako ih ne prisiljava na to zdrav razum. — Na onaj poslednji ‚zašto u životu' koji odlučuje pravac našeg života ne odgovara razum nego vera, bilo vera kakvu uči naša Crkva, bilo čak i vera da Boga nema, da je svet sam od sebe, da nema konačnog odgovora — o smislu života. Rado pristajem da je vera u nesmisao života zdravom razumu mnogo teža nego naša katolička vera.

Z. I. Pitanje Kako uskladiti veru u Božju providnost sa katastrofom u Skoplju ili sada u Italiji? Odgovor: Mogli ste broj takvih katastrofa i povisiti. Za slučaj Longarone se tvrdi da su nesreću skrivili ljudi nehajem, dok je skopski slučaj svakako potpuno izvan zahvata ljudskih mogućnosti. Bog nije dužan činiti čudo da bi sprečio nesreću, koju je čovek nije nikada i nigde potpuno siguran i sprečiti rad prirodnih snaga u slučaju zemljotresa. Takvi slučajevi rečito govore da čovek nijenikada i nigde potpuno siguran i obezbeđen, nego da je uvek ovisan od Boga, u koga treba da ima poverenje kao dete u svoga oca. Tek na strašnom sudu biće potpuno jasno, koliko se ljudi zbog takvih katastrofa spasilo koji se inače ne bi. Na svaku stvar moramo gledati koliko doprinosi postizavanju konačnog cilja: slavi Božjoj i spasenju duša.

O. D. Pitanje: Čuo sam da je papa Ivan umro, a da nije znao za prirodu svoje bolesti. Postavlja se pitanje da li je onda umesno teškom bolesniku kazati da se nalazi u ozbiljnoj životnoj opasnosti? Odgovor: Valja razlikovati dve stvari koje su bile i u Papinom slučaju odeljene. Kad su lekari izgubili svaku nadu da mogu spasiti život, kazali su Papi da se nalazi u životnoj opasnosti. Na takvo obaveštenje ima sveto pravo svaki teški bolesnik, da ima još vremena primiti svete sakramente, urediti sve potrebno za slučaj smrti. Drugo je međutim pitanje, da li je uputno teškom bolesniku kazati prirodu i stanje njegove neizlečive bolesti, za koliko se dana može predvideti njegova smrt. Ni lekari ni ostala okolina nije smatrala potrebnim papi Ivanu to kazati. Lekari se redovito drže mišljenja, da se bolesniku ne kaže tačno priroda njegove neizlečive bolesti, kako bi se bolesnik poštedio od eventualnog psihičkog potresa, što bi samo pogoršalo stanje bolesti. Iako bolesnik u glavnom zna za prirodu svoje bolesti, još mu se uvek ostavlja nada u produžetak života. Verni kršćanin i tada nalazi najveću utehu u duhovnom sjedinjenju s razapetim Kristom i o tome da se; kao što je učinio Papa, potpuno preda Bogu u ruke i prikaže svoj život za pobedu Božjih ciljeva.

KRIŽ

Kako je tvrda zemlja kojom prolaziš, čovječe, a zvjezdani stan tvojih težnja, nebo, tek je na kraju tvojih lutanja. Svaku brazdu zemlje hraniš svojom mukom, svaka tvoja misao, što traži visine, krvavo se otkida sponama tijela. I traje borba za vječnost nad prolaznošću, i bije se bitka za prevlast visina ili nizina. Bije se bitka svakoga dana, svakoga trenutka.

Čovječe, uzalud pokušavaš da dohvatiš nebesku svjetlost u ovome životu. Ali kada poneseš težinu svojih dana, tvoje ruke dodiruju križ na kojem je dovršeno tvoje spasenje.

Križ između zemlje i neba, usađen do svršetka svijeta.

PAPINE NAKANE ZA MESEC MART. 1) Da bi kršćani gledali na korizmeno vreme u duhu svete liturgije i to ispoljili primernim životom i delima pokore. 2) Da bi narodi, koji su upravo stekli nezavisnost, pružali jedan drugome razboritu pomoć te tražili pravdu i mir.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXIII BROJ 4 BEOGRAD, APRIL 1964. CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK BLAGOVEST

Guercino: Isus se ukaže apostolu Tomi

UREDNIKOVA pošta

G. M. Pitanje: Kako je mogao Isus Krist dopustiti da ga đavao prenaša okolo, da se poigrava s njime? Zar nije to protiv božanskog dostojanstva Kristovog? *Odgovor:* A šta sve Krist dopušta da se radi s njime u presvetom Oltarskom sakramentu: svetogrdne pričesti, provale tabernakula, bacanje svetih hostija?! Istina, mi se moramo diviti Kristovoj poniznosti. Krist nas dalje uči da napast još nije greh, da je post i molitva najbolja priprava za borbu sa đavlom. Kod treće napasti đavao je mogao samo u nekoj slici Kristu prikazati sva kraljevstva sveta i njihovu slavu, pošto se ni s jednog brda ne može videti čitav svet.

M. F. Pitanje: Kako je s Isusovim i Marijinim preobraženim telom na nebu? Ako su ta tela produhovljena, onda nisu više tela, pa prema tome telesa na nebu ne bi bila više telesa? *Odgovor:* Pogrešno je vaše tvrđenje da produhovljeno telo nije više telo. Gledajmo na uskrslog Isusa, kako ga nam opisuju evanđelja! Uskrslo je ono isto telo koje je trpelo, umrlo, ležalo u grobu. Isus se u tom telu objavljivao svojim učenicima: govorio je s njima, pokazivao rane na rukama, nogama i boku, jeo pred njima, hodao, pripremao im doručak itd. Ivan ga izdaleka već prepozna. Zadržao je valjda iste kretnje, boju glasa, stas, veličinu tela, opću fizionomiju, bez obzira što je to telo postalo besmrtno, produhovljeno, što zemaljski zakoni nisu važili za nj. Svih stvari ne možemo razumeti, ali će biti razjašnjene u večnosti.

M. K. Pitanje: Šta znači reč bazilika? *Odgovor:* Reč je grčka, a znači kraljevsku zgradu, bilo to dvorana, predvorje, sudnica, tržnica. Prve kršćanske crkve bile su građene u stilu takvih javnih zgrada te su se nazivale bazilike. Kasnije bazilika nije više značila posebni crkveni stil, nego najodličnije crkve. Danas se bazilike dele na veće i manje. »Veće« su u Rimu, koje imaju poseban papin oltar, a »manje« mogu biti i drugde. Odličnijim crkvama papa podeljuje taj naslov.

V. T. Odgovor: Vaše pitanje zadire u problem odnosa između umetnosti i morala. Sve grane ljudske delatnosti podređene su Božjim zakonima. Čovek će za svako delo odgovarati pred Bogom. Predmet umetnosti je lepota, ono što može čoveka podići, razveseliti, napuniti zadovoljstvom, srećom, učiniti ga boljim. Ne traži se da umetnik šuti o nemoralnim pojavama, jer je svet njima protkan. Umetnik može, recimo, opisivati ubijstvo iz osvete. Opis može biti umetnički i moralno neprikosnoven, ako taj zločin nije prikazan kao moralno dobar nego kao ogavan. Isti je slučaj ako je u pitanju seksualni prekršaj, kojih ima toliko u životu. Ovde je stvar kritičnija, ako se radi o detaljnom opisu seksualnih pojava, pošto te stvari već same po sebi uzbuđuju čitaoce. Stoga mora umetnik imati zdrav osećaj prosuđivanja, da ne bi svojim delom više štete načinio nego koristi. Dosta obzirna kritika drži da je film »Slatki život« promašen, iako ima dobru tendenciju. Istina, čitalac se ne sme povoditi za tim što slučajno čita, ali ni pisac nije oslobođen od odgovornosti za svoje delo. Pod krinkom literature, umetnosti, napretka objavljuje se mnogo prljave literature i filmova. Ima ih koji iskorišćuju seksualnu slabost publike da se na lak način obogaćuju.

G. L. Pitanje: Verska naobrazba naših vernika, napose mladih intelektualaca opada. Šta bi trebalo učiniti da se podigne? *Odgovor:* U svetu se na tom polju mnogo radi. U Austriji je 6000 svetovnjaka završilo dopisne kurseve iz teologije. U Esenu u Nemačkoj otvorena je poseona bogoslovska škola za laike. U Španiji je organizacija »Opus Dei« vodila teološke kurseve kroz koje je prošlo 10 000 laika. U Francuskoj hiljade zaručnika prolazi kroz kurseve koji su priprava za brak; u njima zauzimaju i verska pitanja važno mesto. Možda bi se kod nas mogli uvesti govori, podeljeni po staležima, gde bi se tumačila veronauka prema potrebi svakog staleža. Proširiti treba i čitanje katoličke štampe, pa možda vremenom uvesti radijske i televizijske emisije, kakvih inače ima u svetu.

R. K. Pitanje: Kakve će novosti uvesti nova liturgijska konstitucija koja je već stupila na snagu. Da li će se njome stvarno podići verski život? *Odgovor:* Svakako nema magične formule kojom bi se automatski podigao verski život. Za svaki verski napredak treba sistematskog istrajnog rada svih činilaca. Potpuno sam uveren da nova liturgijska konstitucija predstavlja odlično sredstvo da se vernicima približi naša liturgija, da većim razumevanjem i oduševljenjem sarađuju u svetim činima kojima se slavi Bog, obogaćuje naš duhovni život milosti, usavršava naše religiozno obrazovanje. U liturgiji smo najbliže Kristu, živom izvoru čitavog života Crkve. Proći će još izvesno vreme, pre nego se budu uvele sve novosti koje predviđa konstitucija.

P. H. Pitanje: Da li se kršćanstvo još uvek najbrže širi u Africi, iako je većina zemalja tog kontinenta stekla nezavisnost? *Odgovor:* Prosečno Afrika još uvek drži prvo mesto. Ali kad ispitujemo verski porast vernika u svakoj pojedinoj zemlji, onda ćemo se iznenaditi da je u zadnjoj deceniji kršćanstvo najbrže raslo na Formozi, u Južnoj Koreji i u Hongkongu. U tim su zemlja-

Blagdan Uskrsnuća

»Ovo je dan koji nam je pripravio Gospod, kličimo i radujmo se« (Ps 117, 24). »Uskrsnuh i s tobom sam, aleluja; postavio si svoju ruku na me, aleluja« (138, 18). Tako pjeva misna liturgija na Uskrs. To je najveći kršćanski blagdan, koji ispunjava radošću i oduševljenjem još iole živog kršćanina. Blagdan među blagdanima, blagdan koji odjekuje kroz čitavu godinu svake nedjelje.

1. *Treći dan uskrsnuo iz mrtvih.* Kristova se životna drama nije završila tragičnom smrću na križu, nego se nastavila njegovim uskrsnućem. Iako je Krist u više navrata prorekao svoje uskrsnuće, a proročeno je bilo već u starozavjetnim svetim knjigama, ipak je bilo uskrsnuće tako silan i neočekivan događaj, da učenici od radosti i straha u početku nisu mogli vjerovati.

U punom smislu riječi Kristovo je uskrsnuće bilo »za propast i uskrsnuće, za znak kojemu će se protiviti« (Lk 2. 34). Interesantno, pred to najveće Kristovo čudo postavljeni su bili jednako njegovi neprijatelji i prijatelji. Prvi su se prije snašli. Kad je veliko vijeće dobilo izvještaj od pobjegle straže sa Kristova groba, odmah su ga prihvatili i postupali kako je tražio njihov interes. Podmitili su stražare, pronašli tumačenje za odvaljen kamen i prazan grob. Nisu se iskazali suviše bistrima, jer su postavili spavajuće vojnike za svjedoke da su učenici ukrali Kristovo tijelo. Ali radili su brzo i odlučno, svakako na vlastitu propast.

S učenicima Krist je imao muke. Pojavljivao im se pojedinačno i grupno, na raznim mjestima i u raznim zgodama, dozvolio da su ga opipali, jeo je među njima, razgovarao s njima, ustanovio svetu ispovijed, Petru predao vlast ključeva. Trebalo je cijelih 40 dana, da bi konačno tako čvrsto povjerovali u njegovo uskrsnuće, da kasnije nikakvo progonstvo nije moglo pokolebati u njima tu vjeru. Ono im je postalo najjačim temeljem istinitosti Kristove nauke. Apostolska se kateheza zasnivala na činjenici Kristova uskrsnuća.

2. *Pokretač historije.* Oko Kristova uskrsnuća vodila se ogorčena borba. Nikada nije nestalo pristalica sinedrijskih vijećnika, onih koji su se silom, novcem i izmišljanjem svih mogućih teorija borili protiv te istine, dok na drugoj strani vjerni Kristovi sljedbenici nisu prestajali svake godine najsvečanije slaviti uspomenu na jedinstveni historijski događaj.

Sve to znači da je Krist i danas živ u ljudskoj povijesti i da pokreće ljudska srca. Bilo je u historiji velikih ljudi koji su bili ljubljeni i poštivani: Sokrata su ljubili njegovi učenici, Julija Cezara legionari, Napoleona vojnici. Ali sve je to prošlost. Danas nitko više ne bi dao za te ljude svoje imanje, još manje svoj život. A Isus? Koliko ih ima koji se iz ljubavi prema njemu odriču svog imanja pa i svog života! A obratno i onih, koji su iz mržnje prema Kristu spremni i na najveće žrtve. Uskrsli Krist je tako postao prekretnica historije. Nitko ne može neopredjeljeno proći pokraj njega; svatko treba da se odluči za nj ili protiv njega. Krist je svijetu ili na propast ili na uskrsnuće.

Kad dublje pogledamo, zašto Krist tako zaokuplja duhove, vidimo da On i poslije svog tjelesnog uzašašća nastavlja na zemlji svoj život. To se ostvaruje na mnogo načina. U euharistiji Krist je prisutan istinito, stvarno i bitno tijelom i dušom, ljudskom i božanskom svojom naravi. Preko hijerarhije Krist nevidljivo vodi svoju Crkvu na zemlji i nastavlja svoj spasiteljski rad. U svakom krštenom čovjeku Krist duhovno i dalje živi kao u svome udu.

Tako Krist kroz historiju Crkve živi u milionima vjernika, bori se protiv grijeha, slavi Boga, širi svoje kraljevstvo, čini dobročinstva, trpi progonstva, doživljava uspjehe, pobjede, dakle nastavlja odnosno obnavlja svoj palestinski život.

3. Svi će u Kristu oživjeti. Uskrs nam daje sigurno jamstvo da ćemo i mi jednom uskrsnuti. »Kao što u Adamu svi umiru, tako će u Kristu svi oživjeti« (1 Kor 15, 22). Gdje je glava, tamo treba da budu i udovi. Isus je sam kazao: »Dolazi čas i već je tu, kad će mrtvi čuti glas Sina Čovječjega, i koji ga budu čuli, živjet će« (Iv 5, 25). Kristovim uskrsnućem odbijen je žalac smrti. Kao sa podsmjehom izruguje se Apostol smrti: »Gdje je, smrti, tvoj žalac« (1 Kor 15, 55). Jaka Kristova riječ Marti, Lazarovoj sestri, prije čudesnog uskrisivanja Lazara: »Ja sam uskrsnuće i život« tako dobiva zorno tumačenje.

Kristovo uskrsnuće, dakle, vraća životni optimizam. Svako zemaljsko trpljenje pa i sama smrt gubi svoju strahotu. Smrt nije ono posljednje što čovjeka čeka, nego je to život, sreća, blaženstvo. Sav napredak nauke, svi tehnički pronalasci ne mogu ukloniti bolest, starenje i smrt sa lica zemlje. Jedino uskrsli Spasitelj jamči svojom božanskom snagom da će to učiniti.

4. »Tražite ono što je gore« (Kol 3, 1). Uskrs nas spominje na sveto krštenje, kada smo umrli grijehu i počeli živjeti novim životom Božjeg djeteta. Crkva je tako udesila crkvenu godinu da nas u sveto korizmeno vrijeme postom i pokorom oslobađa okova grijeha i strasti i sve više nas vodi prema duhovnom životu koji izvire iz Kristove milosti. Zato i tako ozbiljno traži da se barem u uskršnje vrijeme svi vjernici ispovjede i pričeste. Na uskršnjoj vigiliji ponovno smo se svečano odrekli đavla i njegovih djela te se opredijelili za Krista i njegovo kraljevstvo.

Ne zemlja i prolazna zemaljska dobra, nego ono što je gore na nebesima, gdje Krist sjedi Ocu sa desne, mora otsad sve jače privlačiti našu pažnju. Da postoje te duhovne stvari, dokazuje nam bogoslovska krepost vjere, ukalemljena u nas svetim krštenjem. Nju valja jačati molitvom i kršćanskim životom ulivati joj nove snage.

Živa se vjera ispoljava u čestitom kršćanskom životu, u ispunjavanju volje Božje, kako nam se ona očituje preko Crkve i glasa savjesti. Svatko, ma koliko neugledno mjesto zauzimao u ljudskoj zajednici, ima svoje poslanstvo. Svatko od nas može i mora sa svoje strane doprinositi posvećenju svijeta, spasavanju duša, slavi Božjoj. Nitko nije tako neznatan, da ne bi mogao djelovati kao apostol na svoju okolinu.

5. Obradovaše se učenici. Veliki petak je značio za Kristove učenike pravu katastrofu. Stradanje i smrt Kristova zavila ih je u najdublju žalost i potištenost. Njegovo uskrsnuće bilo je za njih izvor neopisive radosti i čvrste nade. Kad su bili na Duhove još napunjeni milostima Duha Svetoga, ta uskršnja radost i poletni optimizam nisu ostavili apostole sve do njihove mučeničke smrti. Mučenje i progonstvo ispunjavalo ih je posebnom radošću.

Tako i u život svakog kršćanina Uskrs donosi oživljavajuće veselje i poletnu nadu. Šta god nas zadesilo preko godine, kakav god bio naš veliki petak, Uskrs nam rečito govori da iza Velikog petka Kristovom učeniku sigurno sviće zora uskršnjeg jutra. Koliko su iskušenja teža, to će biti nagrada lepša i sjajnija.

Puninu uskršnje radosti ćemo osetiti tek, kad nam se otvore vrata blažene večnosti, kada bude i naše telo preobraženo i besmrtno. Zemaljski život sa svim sadržajem samo je sredstvo i put do konačnog cilja.

Prazne formalnosti

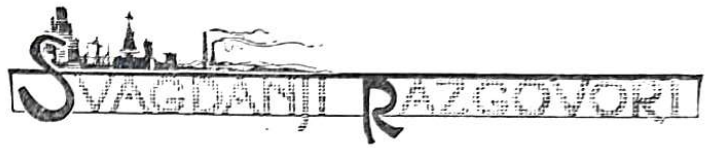

— Čudi me, velečasni, što toliko naglašavate svetu misu. Mogu lepo kod kuće da se molim, a u crkvu rado idem kada nikoga nema. Tada se sama u tišini pobožno molim, a inače mi sve smeta, i pevanje i glasne molitve. Previše tražite razne formalnosti, a važno je samo da je čovek pošten, da veruje i moli se. Nadam se da će koncil obračunati s tolikim zastarelim formalnostima.

— Niste, gospođo, ni prva ni poslednja koja dolazi s takvim prigovorima. Savremeni ljudi su rastreseni i nervozni, a pored toga površni i povodljivi, iako se neprekidno naglašava lična neovisnost. Pogledajte modu frizura, šeširića, cipela, kaubojskih pantalona... Kada na prolazu posmatram sve to, čini mi se da je čovečanstvo ušlo u doba prevlasti mode. Ljudi ne misle svojom glavom, ne prosuđuju stvari samostalno, nego se povode za modom, modnim kreatorima, za onim što vide i čuju na ulici, u bioskopu, što čitaju u novinama. Veru i Crkvu svako misli da može kritikovati, iako stvari ne razume, pošto je danas to u modi.

— Želite time reći da nisam u pravu kada prigovaram raznim crkvenim formalnostima?

— Svakako niste u pravu. Ko hoće konstruktivno kritikovati, mora stvar najprije dobro proučiti i upoznati. Oprostite gospođo, meni se čini da je i vas zahvatila moda kritikovanja i podcenjivanja naše svete Crkve. Krist je osnovao Crkvu kao vidljivu duhovnu zajednicu te joj predao vlast da donosi zakone i propise kako bismo sigurnije spasili svoju dušu. Crkva nema namere vernike svojim propisima mučiti, nego im želi pomoći, kako bi postigli svoj večni cilj.

— Pa ja nisam protiv Crkve, samo smatram da treba pustiti čoveku više slobode, da sam uređuje svoje odnose sa Bogom, kako to njemu osobno najbolje odgovara.

— Čudim se da danas u doba kad se toliki naglasak polaže na društvo, zajednicu, vi dolazite sa takvim individualističkim nazorima. Pogrešili ste, ako mislite da možete po svojoj volji uređivati svoje odnose s Bogom. Vi ste katolikinja, pripadate velikoj sveopćoj verskoj zajednici koja se zove Katolička crkva. Ona ima svoju nauku, svoje zapovedi i propise, njezini članovi moraju ih se držati. Poznato vam je da ima svaka sportska, kulturna, ekonomska organizacija svoja pravila. Njih se moraju članovi držati, inače bivaju isključeni. Ako to važi za obična društva, koliko će to više važiti za onu organiziranu Zajednicu koju je Krist osnovao, a koja ima najuzvišeniji zadatak majčinskom brigom voditi nas kroz svet prema nebeskoj domovini. Božje i crkvene zapovedi nisu nikakva puka formalnost nego jedini put da stignemo do cilja za koji smo stvoreni.

— Ja mislim da je bolje dolaziti u crkvu, kada se mogu mirno moliti, kada me narod ne smeta.

— Da se razumemo. Crkva je majka; ako ste bolesni, pa vam je zlo u crkvi, onda niste dužni doći na nedeljnu misu. U tom slučaju ne smete ni na koncerte ni na filmske predstave ni u kafanu, jer je tamo još više naroda na manjem prostoru. Nekima je zlo u autobusima, vlaku, avionu, ali svejedno se služe tim prevoznim sredstvima uzimajući odgovarajuće lekove. Možda bi se i za nedeljnu misu našao neki lek.

Ako međutim nije u pitanju bolest nego neka psihička neprijatnost, valja se nešto svladati. Valjda ni kod kuće niste uvek sami nego volite šolju kave i razgovora, jer nismo po prirodi robinzoni nego društvena bića.

Po krštenju smo postali članovi Crkve i udovi Kristovog otajstvenog tela. Ni kao kršćani ne živimo svaki sam za sebe nego živimo u Kristu, u zajednici svetih. Isus nas nije učio moliti »Oče moj« nego »Oče naš«. I kad se sami molimo, treba da se u ime drugih i za druge molimo. Ali Bogu je mnogo draža zajednička molitva. Krist je sam kazao: »Jer gde su dvojica ili trojica sabrana poradi mene, tu sam ja među njima« (Mt 18, 20).

Po Božjoj zapovedi dužni smo poštivati dan Gospodnji, koji je u Novom zavetu nedelja. To činimo, kako govori katekizam, tako da ne obavljamo težačke poslove, da prisustvujemo svetoj misi i da vršimo druga Bogu ugodna dela. Nedeljnom i blagdanskom svetom misom pripadnici jedne župe odaju Bogu dužnu počast, a ujedno pred čitavim svetom očituju svoju katoličku veru.

— Nije mi jasno, zašto se treba moliti baš na misi. Zar se ne bi mogle skupiti pobožne žene u privatnoj kući i obavljati zajedničke molitve?

— Vidi se da ste mnogo šta zaboravili iz veronauke. Nije vam jasna veličina i potreba svete mise. Uz molitvu Bogu treba prinositi i žrtve. U starom su zavetu klali janjad, u novom nemamo druge Boga dostojne žrtve sem svete mise, gde Krist na tajanstven na-

Neženje u svetu

Biće korisno pozabaviti se kratko pitanjem neženjenih osoba u svetu, pošto se s takvima susrećemo na svakom koraku. Možda će nam to pomoći da ispravnije gledamo na tu općenitu pojavu u svetu. Pisac članka uzima neke podatke, naročito brojke, iz članka »Celibat u svetu« u reviji MISSI, I. 1964.

Preko očekivanja

Ako pomno gledamo oko sebe te se pitamo koliko u našoj blizini živi odraslih koji su se odrekli braka, možda će nas njihov visoki broj iznenaditi. Brojčani odnos ženjenih i neženjenih varira. U Evropi i Americi prosečno dolazi na 5 osoba jedan celibater, dok su u Japanu, Koreji, Kini mnogo ređi.

Ako uzmemo da živi na svetu 3 milijarde ljudi, onda se računa da 250 miliona odraslih osoba između 24—60 godina ostaju čitav život neženje. Svakako visoka brojka! Ako bismo k tome ubrojili i decu i omladinu, razvedena lica koja žive sama za sebe i obudovele osobe, pokazaće se, da sigurno više od polovine čovečanstva ne živi u braku. Ako se uzme da i supružnici posle izvesnih godina uzdržljivo žive, može se računati da do dve milijarde ljudi ne živi bračnim životom.

Pred takvim brojkama čovek može da se zamisli. Nije moguće pristati uz mišljenje, da su neženje promašili život, jer ne ostavljaju za sobom potomstva. Šta da se kaže za tolike brakove koji nisu dali svetu nijedno dete, a moglo je da bude?

Iz kojih razloga

Krist je na primedbu apostola, da se ne isplati ženiti se, ovako odgovorio: »Ima naime ljudi, koji su od rođenja nesposobni za ženidbu, ima takvih koje su ljudi učinili nesposobnima, ima takvih koji se odriču ženidbe poradi kraljevstva nebeskoga« (Mt 19, 12). Prema Isusovim rečima nastojmo svrstati sve razloge, zašto toliko ljudi ostaje neženjenih, u tri kategorije.

1) Priroda sama. U prvu kategoriju možemo svrstati sve one koji su se rodili s raznim telesnim i duševnim nedostacima kao i one koje je kasnije bolest, nesreća, rat ili druga prirodna zla telesno ili duhovno oštetila, pa ne mogu, odnosno bolje je da ne stupaju u brak. Kako je brak socijalna ustanova, a za kršćane ujedno i sakramenat, to ima i državna i crkvena vlast za kršćane pravo da postavlja uslove pod kojima se brak može sklopiti.

2) Ljudi i prilike. U drugu kategoriju možemo svrstati sve one kojima ljudi odnosno prilike zabranjuju odnosno onemogućuju ženidbu. U robovlasničkom sistemu je gospodar odlučivao o životu i smrti, dakle i o neženstvu ili braku svojih robova. U zemljama gde su veći i manji poglavice imali hareme, uobičajena je bila sramna praksa lišavanja muške časti. Po mnogim krajevima sveta muškarac mora da kupi ženu, pa je katkada u nemogućnosti da to postigne.

I u kulturnim i naprednim zemljama često predstavlja velik problem koji se stavlja pred bračne kandidate: zaposlenje i stan. Bez osigurane egzistencije i toplog ognjišta ne može se zamisliti srećan brak. Katkada vrše pritisak na bračne kandidate njihovi roditelji, braća ili bliža rodbina iz sebičnih egoističkih motiva, da bi što duže ostalo u kući po starom, da se ne bi trebalo navikavati na nove promenjene prilike, koje nastaju dolaskom novog člana u obitelj. Napose roditelji katkada ne mogu prežaliti da moraju ustupiti snaji ili zetu svoje mesto u srcu sina ili kćerke.

Ovde možemo uzeti u obzir i rat, nezaposlenost, velike katastrofe, nesreće i smrtne slučajeve. Koliko se planiranih brakova zbog svih takvih peripetija nikad ne ostvari! Mladić padne na frontu, verenica plače za njim i možda se neće nikada udavati. Slično se dešava kod svih tragedija koje prouzrokuje smrt tolikih bračnih kandidata i time ne ucvili samo rodbinu nego i one koji su računali na njih u stvaranju svoje budućnosti.

3) Dragovoljno zbog viših razloga. Najuzvišeniji razlog zbog kojega neka osoba izabere neženstvo jeste da se potpuno posveti Bogu, da nedeljeno služi Svevišnjemu.

Zanimljivo je da nalazimo celibat iz tih pobuda u starim istočnjačkim religijama hinduizma i budizma. Buda je preterivao učeći da će samo neženje moći doći u nirvanu, a brak je samo tolerisao. Odatle pojava da u zemljama strogog budizma u Sijamu, Burmi, Vietnamu i Cejlonu živi preko 2 miliona monaha i monahinja, svi kao neženje. I hinduizam uči da je samo održavanjem potpunog uzdržavanja moguće postići božanstvo. Prvo pravilo Ramakrišne jest: čuvati telo potpuno čisto. Čistoća u činima, rečima i mislima zakon je Raja—Yoga.

U grčkom rimskom svetu poznate su devičanske božice, poznate su vestalke, svećenice božice Veste. Rimski je svet preporučivao privremenu suzdržljivost kao sredstvo za pojačanje snage i plodnosti. Poganski filozof Filostrat početkom 3 veka preporučivao je potpunu uzdržljivost onome koji želi postići višu mudrost.

Kršćanstvo uvodi Bogu posvećeno neženstvo za jedan i drugi pol, pošto: »Neoženjeni se brine za Gospodnje stvari: kako će ugoditi Gospodinu« (1 Kor 7, 32). Prema sadašnjem crkvenom zakonodavstvu muško i žensko redovništvo svih vrsta i svećenstvo latinskog obreda vezano je na neženstvo. Ima i u svetu lepi broj apostolskih duša koje se zbog nebeskog kraljevstva odriču braka. Da nema kršćanstvo tog Bogu posvećenog neženstva, svet bi još danas u celosti bio poganski.

Mnoge se osobe odriču ženidbe, neke privremeno neke za stalno, zbog svog poziva, svoje službe. Tako studenti, diplomirani intelektualci, kako bi se međuvremeno specijalizirali u nekoj struci i usavršili svoje znanje. Kad su već u braku, kad imaju dete, mnogo je teže raditi na vlastitom usavršavanju, treba služiti kruh. Ima osoba obojeg spola koje njihovo zvanje potpuno osvoji, pa mu se svom dušom i svim srcem predaju, da ne osećaju potrebe, odnosno nemaju vremena za stvaranje svoje vlastite obitelji.

Ovde valja spomenuti da ima na svetu 2 i po miliona bolničarki i drugih socijalnih radnica. Ko se potpuno preda takvim dužnostima, gotovo nema vremena za svoju obitelj, za svoju decu. Zato i velik deo bolničarki nikad ne stupa u brak. Nešto slično je i sa učiteljskim pozivom. I u našoj državi ranije velik deo učiteljica u osnovnim školama živeo je devojački. Što da se kaže o kuharicama, kućnim pomoćnicama i raznom drugom osoblju po imućnijim obiteljima? Zbog poziva, zbog službe mnoge se takve osobe nisu nikada venčavale.

U novije vreme uvodi se u svetu i ženska policija. Velika Britanija uvela ju je već 1883., SAD 1910., Italija 1959. U Italiji se primaju u takvu službu samo devojke ili udovice stare između 24—32 godine. Dok je u toj službi ne može se venčati.

Među profesorima srednjih i viših škola, lekarima i lekarkama, umetnicima, naučnicima, političkim radnicima ima ih koji se odriču ženidbe zbog svog poziva. Da spomenemo iz novijeg vremena neka imena ljudi naše zemlje: Leonid Pitamic i Josip Plečnik, univerzitetski profesori iz Ljubljane, Ivan Merz i Ljubo Maraković, obojica javni radnici i profesori iz Zagreba, Nikola Tesla i Mihajlo Pupin, obojica naučnici svetskog glasa i pronalazači, Konstantin i Dmitar Miladinov iz Egejske Makedonije, učitelji i prosvetitelji Makedonaca.

Opravdanost neženstva

Šta da se kaže o neženstvu toliko laičkih osoba u svetu? Bog je čoveka stvorio muško i žensko i u njega uložio sve sposobnosti i sklonosti da stupi u brak i odazove se

---

čin obnavlja svoju golgotsku žrtvu od Velikog petka. Na svetoj se misi, kako se to obavlja u dobrim malim župama, svi sposobni zdravi vernici dotične župe sakupe u svojoj župskoj crkvi oko svog župnika koji pred oltarom predstavlja samoga Krista. Tu se zajednički moli i peva, župnik u Božje ime lomi svom stadu duhovni kruh reči Božje, onda počinje žrtveni deo mise. U svetoj sabranosti izvrši se pretvorba kruha i vina, obnovi se Kristova golgotska žrtva uz učešće misnika i prisutnih vernika, koji zajedno s Kristom prikazuju nebeskom Ocu i svoje srce, svoju volju, da hoće kao Krist u svom životu ispunjavati Očevu volju. Dolazi pričest: Nebeski Otac dariva nama svoga Sina da bude naša duhovna hrana. Ko može, pristupa pričesnom stolu; ko to ne može, taj se barem duhovno pričesti, tj. probudi želju za stvarnim sjedinjenjem sa euharistijskim Isusom.

Kako vidite, gospođo, sveta je misa mnogo više nego i najpobožnija zajednička molitva. Tu je i molitva i žrtva i pričest. Jesmo mi aktivni na misi, ali glavnu, vodeću ulogu ima sam Isus Krist, Početnik i Svršetak naše svete vere.

— Da li je dakle privatna molitva gotovo nepotrebna i beskorisna?

— Iz mog izvođenja, gospođo, ne možete doći do takvog zaključka. I privatna i zajednička molitva je potrebna i korisna. Sam Isus nas je učio da se treba uvek moliti i ne klonuti (Lk 18, 1). Jeste, i naš rad i naše trpljenje postaje molitva po dobroj nakani. Apostol Pavle je rekao: »Sve štogod činite, činite Bogu na slavu«.

Ali punu vrednost imaju pred Bogom naša dela, ako su sjedinjena s Isusovima. A to biva, ako smo u posvetnoj milosti te živimo kao aktivni Kristovi udovi, učestvujemo redovno na nedeljnoj i blagdanskoj misi, vršimo preko nedelje savesno svoju službu, podnosimo neprilike, obavljamo jutarnju i večernju molitvu. Onda smo svesni da nismo sami, beznačajni. Tada stoji pred našim očima veličanstvena slika otajstvenoga Krista koji živi, moli se, radi i trpi u hiljadama i hiljadama kršćana širom sveta i proslavlja trojedinog Boga. I prisustvovanje svetoj misi nam neće biti neka puka formalnost, neprijatna dužnost, nego najveći, najsrećniji događaj nedelje, koji donosi našoj duši novo svetlo, snagu, radost, oduševljenje za daljnje korake na napornom putu prema srećnoj večnosti.

Gospođa se župniku zahvalila za prijatan razgovor i smirena otišla kući.

Svećenički celibat

Poznati francuski filozof Etjen Žilson objavio je zanimljive pojedinosti o svom razgovoru s pokojnim Papom o celibatu. Ivan XXIII mu je ovako govorio:

— Hoćete li da vam kažem koji je moj najveći bol? Ne mislim tu na sebe kao čoveka nego kao papu. Neprestano trpim misleći na one mlade svećenike, koji tako odvažno nose teret crkvenog celibata. Za neke od njih je to mučeništvo. Često mi se čini, kao da čujem — ne odavle nego izdaleka — glasove, koji traže, da bi ih Crkva oslobodila tog tereta... Da li možemo to učiniti? To samo po sebi nije nemoguće. Crkveni celibat nije dogma. Sveto pismo ga ne nalaže, To je čak lako izvedivo. Uzmemo u ruke pero i potpišemo akt — i sutra se mogu svećenici koji žele, oženiti. Ali mi to ne možemo učiniti. Celibat je žrtva, koju si je Crkva nametnula slobodno, velikodušno, junački. Nedavno sam rekao kardinalima: Da li da prihvatimo, da skoro ne bude više moguće reći: Unam, sanctam, castam Ecclesiam? Mi to ne možemo. Ne, mi to ne možemo učiniti.

Tako je odlučio dobri Ivan XXIII. I njegova lična odluka sigurno neće biti promenjena. Celibat ostaje. Svakako su važniji razlozi za nj nego protiv njega.

Nasilje nad prirodom?

Dobro se sećam što sam doživeo kao mladi filatelista. Imao sam hrpe maraka i sortirao sam ih. Gdekada mi je pri tome pomogao jedan moj drug. Ali sam se brzo uverio da mi njegova pomoć nije najsigurnija. Nismo se slagali u proceni boja. Dok sam ja video da je marka crvena ili žuta, on je s istom odlučnošću tvrdio da je sasvim druge boje. Konačno sam ustanovio da je daltonista, tj. da jednostavno ne može pravilno prepoznati boje. Nemoguće je da bismo se mi dvojica ikada složili u proceni boje.

Nešto se slično dešava, čini mi se, kad je u pitanju celibat. Nemoguće je da bih se ja, svećenik, složio u proceni celibata s nekim materijalistom, koji ne priznaje ni Boga ni duše ni večnosti. Čak s vernikom, koji nema potpuno jasnih pojmova o duhovnim vrednostima teško bih se mogao potpuno složiti.

Prilično je rasprostranjeno mišljenje da je celibat nasilje nad prirodom.

Onome bih mogao kratko odgovoriti da je nasilje nad prirodom i čin lekara, kojim otseče bolesniku nogu. Ali bolesnik i lekar se odluče za taj čin, jer hoće spasiti život, a život više vredi nego noga.

U istom smislu je nasilje nad prirodom, ako se mlada udovica, majka još puna mladenačke volje za život, odrekne drugog braka, da se može potpuno posvetiti odgoju svoje dece. Ona žrtvuje neke od svojih prirodnih prava i zadovoljstava, da bi lakše postigla nešto bolje: sreću svoje dece.

Jednako postupaju kršćanske devojke koje se odluče za samostanski život. Žrtvuju jedno svoje prirodno pravo, da bi postigle veće dobro. To veće dobro može biti sigurnije posvećenje i spas duše ili nesmetano predanje nezi bolesnika.

I svećenički kandidat se potpuno promišljeno i dragovoljno odrekne prava na brak, da bi se mogao potpuno posvetiti svome idealu: Bogu i dušama.

Božjem pozivu: Rastite i množite se te napunite zemlju. Ali čovek je slobodan da stupi u brak ili da ga se odrekne; ne postoji neka moralna obaveza da se mora ženiti. Ukoliko mu je čist samački život težak, nepodnosiv, neka sledi jasnu Pavlovu reč: bolje je ženiti se nego izgarati od strasti.

Većina se odraslih ljudi ženi; ako se bračni život provodi kako treba, nema opasnosti da se ljudski rod ne bi množio. Stoga neženjene osobe ne predstavljaju opasnost po narodno zdravlje i njegov biološki razvoj.

Često se zna bacati sumnja na osobe koje žive neženjeni, da njihov život u moralnom pogledu nije potpuno neprekoran, da se predavaju raznim neurednim sklonostima. Stvarno, na svetu ima svega, svaki se porok može naći u ljudskom društvu, možda ne u većem broju među neženjama nego među bračnim osobama. Greh, porok, napose ako je socijalno opasan, treba osuditi pa i kažnjavati, ako se pretvara u kriminal.

Posebno je poglavlje onih mladih ljudi, koji žele stupiti u brak, a nemaju stana ili imaju nedovoljne prihode. Mladim ljudima, zrelima za brak, treba na sve načine omogućiti da ostvare svoj cilj. Time se mnogo greha spreči, a ljudima se pomogne da se smire i započnu uredan život koji koristi i Crkvi i državi.

Da završim rečima apostola Pavla: »Ja bih hteo da svi budu kao i ja; međutim, svaki ima od Boga svoj posebni dar; jedan ovaj, drugi onaj« (Kor 7,7). Apostol je bio neženja, sav se posvetio Bogu i spasavanju duša. Sa svakim želi deliti svoj način života, ali svakome ostavlja slobodu da živi prema daru koji je primio od Boga.

Je li to zaista nasilje nad prirodom?

To je nasilje onoga koji tvrdi da treba svakoj prirodnoj sklonosti udovoljiti, da je protuprirodno boriti se protiv strasti, da čovek mora učiniti na što ga vuče njegova priroda.

To je stvarno nasilje u smislu Kristovih reči: »Kraljevstvo Božje silu trpi i samo silni ga postižu«. Mi znamo da je naša priroda neukroćena kao divlji konj, pa joj stoga treba staviti uzde. Samo silom je obuzdavamo i usmeravamo višem cilju.

To zauzdavanje ipak nije nasilje nad našom prirodom! Našoj prirodi naime ne spada samo telo nego i duša. Ne možemo reći da je čovek životinja. Naprotiv: naša se ljudska priroda protivi tome, da bismo živeli kao nerazumne životinje. Bilo bi protiv naše prirode, kad ne bismo zauzdavali svojih telesnih sklonosti te ih usmerili na duhovne ciljeve.

Isprazna je dakle tvrdnja da je celibat nasilje nad prirodom. Celibat je naprotiv sredstvo da se bolje osigura slobodno delovanje našeg boljeg ja.

Lažan život?

Teoretski je sve lepo, ali praksa? Koliko svećenika ima koji drže celibat? Zar ne bi bilo bolje osloboditi svećenike tog tereta? Tada ne bi mogli davati loš primer, ne bi bili licemeri, prigovaraju neki.

Niko ne poriče da ima posrtaja. Ima ih u svako doba crkvene povesti. Znamo čak, da je Crkva tek na Lateranskom koncilu g. 1123. odredila da je brak svećenika nevaljan. Ranije takav brak nije bio dozvoljen, ali je bio valjan.

Ako je Crkva na zapadu istrajala na celibatu, svakako je to učinila poučena iskustvom. Iskustvo joj je dokazivalo da svećenici mogu živeti neženjeni, čistim životom. Videla je da su celibateri bolji svećenici, revniji u radu za kraljevstvo Božje i spas duša. Iskustvo ju je poučilo da popuštanje prirodi u tom pogledu veoma lako vodi popuštanju u svakom pogledu.

Crkva traži od svećenika celibat radi općeg dobra: koje je preče od dobra pojedinca, slično kao od bračnih drugova nerazrešivost braka. Može biti nesrećnih brakova, ali Crkva po Kristovoj odredbi zabranjuje takvim supružnicima, ako se razdvoje, da ponovo sklope nov brak. Nerazrešivost braka je tako velika svetinja, njeno značenje za opće dobro toliko, da pojedinac mora primiti na sebe žrtvu da ne može sklopiti drugog braka. Shvatljivo je, ako si oni koji nisu čvrste vere i volje, traže drugi izlaz, neki javno, neki potajno. Ali počinili bismo veliku nepravdu ženjenima i udatima, kad bismo radi nekolicine takvih nesrećnika sve držali licemerima.

Tako i svećenik celibatom prima na sebe obavezu koju mora — radi općeg dobra — održavati, makar postao gdekoji zbog toga u životu lično nesrećan. I tu se može dogoditi da si onaj koji nije jake vere i volje, traži drugi izlaz, bilo javno, bilo potajno. Ali počinili bismo i tu veliku nepravdu pripadnicima svećeničkog staleža, kad bismo radi pojedinih slučajeva sve držali licemerima.

Crkva traži celibat od svojih svećenika, jer zna da ta obaveza ne nadmašuje ljudske snage. Isus sam je smatrao taj način života mogućim, — ne za sve, nego za nekoje — on sam ga je smatrao savršenijim, ako je izabran »radi kraljevstva nebeskog«. (Mt 19, 12). I značajno je da su baš njegovi prvi učenici i saradnici sve ostavili i pošli za njim.

Razume se da svećenik posle primljene obaveze celibata ne prestaje biti čovek, i to sa svim zlim sklonostima i strastima. I njega čekaju razne teške borbe, ako hoće ostati veran svojoj obavezi.

I kod njega može biti posrtaja, ali doklegod se iskreno bori za život koji je izabrao, nepravedno je nazivati ga licemerom. Licemer je onaj koji i svoje ubeđenje samo hini, a u stvari misli i promišljeno hoće baš suprotno.

Celibat je idealno sredstvo koje svećeniku omogućuje da se sav preda radu za Krista i duše. Bez ljubavi prema Kristu i dušama celibat je nemoguć. I pored te ljubavi celibatu svećeničkom preti u svako doba, pogotovo danas, puno opasnosti.

Izgledi za budućnost

Zanimljivo je da se najviše raspravlja o celibatu svetovnih svećenika, a ne redovničkih. Svakako zato, jer je problem celibata za redovničkog svećenika neuporedivo lakši.

Celibat sam po sebi nije tolika žrtva. Žrtva je samoća, usamljenost. Usamljenost više od drugoga ugrožava svećenički celibat. I svećenik je društveno biće. Ako nađe sebi jednako društvo, on se u tom društvu prijatelja istog mišljenja obnavlja i jača svoju prvobitnu ljubav. Pomoću dobrih prijatelja prelazi preko poteškoća i opasnosti. No, ako takvog društva nema, može bez zle namere tražiti društvo koje mu ne odgovara i koje ga pomalo približi opasnosti.

Valjda je na ovakve usamljene svećenike mislio papa Ivan XXIII, kad je izgovorio na početku navedene reči.

Baš radi toga postoji pokret za zajednički život svećenika. U doba motorizacije to više nije tako nemoguće. Mesto da svaki svećenik živi sam za sebe, svećenici više župa živeli bi zajedno te iz zajedničkog centra upravljali svoje župe.

Drugo nastojanje ide za tim da bi učinilo svećenike još doraslijima ovoj obavezi, od-

Još nešto o neženjama i suzdržljivosti

Ove se godine slavi 400-godišnjica smrti jednog od najvećih vajara, slikara i arhitekata Buonaroti Mikelandjela. Taj nedostižívi stvaralac spomenika kao što su »Mojsije«, »Pijeta«, »Opčeniti sud« u Sikstinskoj kapeli ostao je čitav život neženja, iako je doživeo starost od 90 godina.

I Leonardo da Vinči, tvorac »Poslednje večere«, »Mona Liza Đokonda«, filozof i fizičar koji se bavio konstruisanjem aviona, isto se nije nikada ženio.

Francuski filozof i pesnik Blez Paskal, čiji aforizmi skupljeni u knjizi »Misli« još danas očaravaju čitaoca, ostao je isto čitav život neženja.

Veliki kompozitori najviše svetske klase Šubert i Betoven nisu se ženili.

Za znamenitog bakteriologa Pastera priča se da je zaboravio doći u crkvu na venčanje. Kad je bilo sve spremno, njega nigde. Tražili ga svuda i konačno su ga našli u laboratoriji gde je čitavu noć radio, pa tako zaboravio poći na venčanje

Crkva je proglasila blaženim talijanskog profesora prava Kontarda Ferini-a. On je bio naučnik svetskog glasa, tražen predavatelj, pobožan vernik, karitativan čovek, ali za ženidbu isto nije imao vremena.

Kad smo već kod svetačkih ljudi valja spomenuti Mat Talbota, irskog lučkog radnika, za koga se vodi proces za proglašenje blaženim. Jednom ga neka katolička devojka pitala, da li bi je ženio. Devet se dana molio za rasvetljenje, pa devojci odgovorio da mu je bilo u molitvi savetovano da ostane neženja. Svojim drugovima je kazao, da bi brak porušio njegov ustaljen dnevni red.

Čitaocima »Blagovesti« poznati Alfred Lambe, »apostol bez štole« obzirom na brak kazao je da nema vremena na to ni misliti.

Poznati francuski političar Robert Šuman, koga nazivaju »Ocem Evropske zajednice« posvetio je sav život političkom i socijalnom radu kao i nastojanju za izmirenje između Francuske i Nemačke, ali venčao se nikada nije. Što je za svećenika služba oltaru, to je bila za njega služba narodu.

U Firenci živi dugogodišnji predsednik gradske opčine Djordje La Pira. Iz siromaštva se uzdigao do univerzitetskog profesora, socijalnog radnika i predsednika jednog od najslavnijih italijanskih gradova. Usudio se konfiskovati 1000 praznih stanova tamošnjih bogataša i useliti 1000 obitelji bez stana, ali ženio se nije. Na portalu gradske većnice stoji latinski natpis: »Kralj kraljeva, Gospodin gospodara«. Kadgod se prolazi preko tog praga, trebalo bi izmoliti jednu molitvu da bi to geslo postalo sve istinitije, kaže Djordje La Pira.

Dr Tom Duli (Dooley) bio je mlad američki lekar, koji se istakao organizovanjem medicinske službe u Južnom Vietnamu, napose u Laosu posle 1954. Za nekoliko godina postao je američki Albert Švajcer. Obolio je od raka i umro star tek 34 godine 18. I 1961. u Nju Jorku. Život mu je bio ispunjen radom, na brak je jednostavno zaboravio.

Interesantan je slučaj sa Mahatma Gandijem, poznatim indijskim narodnim vođom, koga je neki fanatik ubio g. 1948, kad je već Indija dobila slobodu. Kad mu je bilo 40 godina, odlučio je zajedno sa svojom ženom, da će otsad živeti kao brat i sestra. On sam o toj stvari govori: »Ja znam iz vlastitog iskustva, dok sam na svoju ženu gledao strastveno, toliko vremena nije bilo pravog razumevanja među nama. Koliko sam postajao čišći, toliko više smo se približavali. U trenutku kad sam se oprostio od bračnog života, naša je zajednica postala potpuno duhovna. Strast je umrla, mesto nje je zavladala ljubav. Za mene nema sumnje, da čovek ili žena može činiti ono što ja činim, ako uloži iste napore sa jednakom verom i pouzdanjem«. Oseća se u tom velikom sinu Indije duh hinduizma.

Njegov najslavniji i najugledniji učenik je Vinoba Bhave. On je velik asketa, ali je propešačio preko 50 000 km i podelio na stotine hiljada hektara zemlje, koju su na njegov savet odstupili sirotinji bogati ljudi. I taj Gandijev učenik zavetovao se na čistoću kao 12 godišnji dečak.

---

nosi se naime na njihov odgoj. Svećenički kandidat treba da zna kakav ga život čeka, za kakvu se žrtvu odlučuje. Jer će neminovno doći u dodir sa svetom, mora već u doba priprave naći pravi nutarnji odnos prema ženskom svetu. Nije dovoljna volja ostati neženja, potrebno je da bude volja utvrđena ustaljenim osećajnim životom. I taj osećajni život ne sme biti izraz iskrivljenog gledanja na stvarnost, ne sme biti preteranosti ili jednostranosti, nego izraz trezvene procene i izbora životnih vrednota u njihovoj zbilji. Da bude procena stvarnosti zrelija, neki predlažu da se svećeničko ređenje ne bi delilo kandidatima ispod 30 godine starosti.

No i vernici mogu da podupru molitvom svećenika u održavanju ove velike obaveze. Od velike je koristi za svećenika, ako njegovi vernici postanu s njime duhovna obitelj, koja s njim deli duhovne brige, žalosti i radosti, koja sarađuje s njim i podupire ga u poslu. Ako vernici ljube i poštuju svog duhovnog pastira kao svog duhovnog oca, i svećenik će lakše vrhunaravno gledati na svoje vernike.

Nije preterano reći: Ako je duhovni pastir odgovoran za svoje vernike, i vernici su odgovorni za pastira svojih duša.

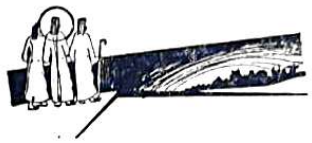

Njegov križ

Na tom svetu nije moguća potpuna sreća, uvek nas prati neko razočaranje. Takve su misli obuzimale jedne večeri patra Grifina, misionara primitivnih gorštaka u unutrašnjosti Filipina. Za drugo jutro bilo je određeno svečano krštenje pripadnika igoroškog plemena, koje je sam obratio. Za uspomenu na taj divan događaj, misionar je želeo pokloniti svakom novokrštenику po jedan križ. Brojao je i brojao svoje katehumene, kandidate za krštenje, pa onda križeve... ali je imao jedan križ premalo.

Možda se čitaocu ta stvar ne čini tako tragična. Samo pređeš ulicu, pa možda već nađeš u radnji sa devocijonalijama što treba. Ali za patra Grifina to je bilo strašno. Kakvo će biti razočaranje za onoga koji će ostati bez križa? Šta ako onaj neće prihvatiti nikakvo obrazloženje kao dovoljno utemeljeno?

Sada na predvečerje krštenja misionar je hteo blagosloviti križeve i podeliti ih za uspomenu na veliki sutrašnji događaj. Šta učiniti? Koga među novokrštenicima izabrati za žrtvu? Mladoga ili staroga? Revnosnoga ili mlitavog? Šta, — zaključio je svećenik i zagrabio kutiju sa križevima, — Duh Sveti će mi nadahnuti najbolje rešenje.

Svaki je katehumen kleknuo, poljubio križ i ruku koja mu ga je pružila. Samo su čekale još četiri osobe,... a tri križa. Pater baci pogled na poslednju osobu. Bio je Feliks.

Bože moj, Feliks je bio upravo onaj kome misionar nikada nije hteo učiniti nešto na žao. Bio je dečak od 15 godina, možda najbolji od čitavog malog stada. On je pomagao patru kao katehista, sakristan, podvornik. On bi mogao tu situaciju potpuno razumeti ili... biti do dna duše uvređen...

Inteligentno čelo klečećeg dečaka se podiglo, njegove su se oči otvorile. Pater je bio bled kao plahta. Njihovi su se pogledi zajedno spustili na veliku kutiju, koju je misionar okretao gradeći se iznenađenim:

— Nemam ih više, — zamrmljao je. Feliks se lagano ljuljao na kolenima, držao glavu uspravno i gledao preda se, kao da ništa ne razume.

— Nemam ih više, — ponovio je pater polagano.

Izvukao je ruku iz kutije. Feliksove usne su se pritajeno zacerile. Otraga su drugi pevali. Feliks se dignuo vrlo dostojanstveno, prekrstio ruke na grudima, kako je video da su učinili drugi, te im se pridružio.

Pater se povratio k oltaru sa teškim srcem, kao da su mu saopćili veliku žalost.

Drugi dan, krštenje je trajalo dugo. Obredi su počeli još pre zore. Misionar je naime tumačio da je krštenje prelaz iz smrti u život, iz tame u svetlo, iz sužanjstva u slobodu. Sunce je izlazilo kao da je pravi Uskrs. Stvarno, u tom uskrsnjem veselju, kada su se duše preporodile na nov život, pater nije mogao zaboraviti na mučan jučerašnji prizor: manjak jednog križa. Svi novokrštenici su ga dobili izuzev jednoga. I taj, naravno, došao je poslednji.

Misionar je držao u levoj ruci obrednik, u desnoj posudicu, koju je posle svakog krštenja napunio u krsnom zdencu, načinjenom iz velikog drvenog čabra.

Feliks je gledao svećenika, jedan ga trzaj jeze pretrese:

— Felikse, imaš li groznicu? Da li si bolestan?

— Ne, oče. Želio bih da mi blagosloviš moj križ.

Misionar šuti, ne razume Feliksove reči.

Ali Feliks raskopča ovratnik, otvori košulju na grudima. Misionarevo se grlo steglo, dok su mu suze navrele na oči:

— Kada si to učinio?

— Tu noć, oče, kroz čitavu noć.

Na koži je blistao križ, tetoviran od stotinu malih bodljaja, plavi bodljaji za križ, a crveni za Kristovo telo. Teška operacija se morala tek dobro završiti, jer je blistala sveža boja iznad svake brazgotine.

Pater Grifin je blagoslovio taj križ.

Svakako, u Svetom se pismu nalaze reči, koje zabranjuju tetoviranje. Namenjene su bile Izraelcima koji su na kožu tetovirali poganska božanstva. U kršćanstvu, zar nije bilo mistički usmerenih kršćana koji su si na grudi urezali Isusovo Ime?

— Felikse, ja te krstim u Ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

— Amen, — odgovorio je mladi kršćanin.

Onda je misionar ponovio gest jednog crkvenog učitelja, sagnuo se nad junačkog dečaka i pobožno poljubio sveto raspeće iza kojeg se upravo nastanio Duh Sveti.

— Moj mladi kršćanin ima svog Krista naslikana na koži, — završi pater Grifin. — Kad bi mladići kršćanskih zemalja imali toliko plemenitosti, onda bismo videli čudesne stvari.

Misijska priča prema GIOVENTU MISSIONARIA, N. 1, 1964, str. 15—17.

Za očuvanje numidijskih spomenika u okviru UNESKA, Sveta je Stolica izdala seriju od 4 poštanske marke. Među numidijskim spomenicima koje će pokriti jezero asuanske brane, nisu samo staroegipatski nego i starokršćanski spomenici.

Dva brata

I misionar se mora u svom radu naviknuti na prosečnost i svakodnevnost. Izuzetni su slučajevi iznenadnog, gotovo čudesnog obraćenja, ili da se novokršteník za kratko doba uzdigne s poganskih nizina do divnih visina svetosti.

Ali i to se desi. Eto jedan slučaj iz Koreje, koji je doživeo neki američki misionar Stewart na periferiji grada Hvašon.

Neko nedeljno jutro misionar svrši Misu. Dočuje za nekog poganskog mladića, koji stanuje negde na obližnjem brežuljku i kod kuće uči katekizam. Šta bi se moglo učiniti za nj? Misionar odluči da ga zgodnom prilikom poseti.

Razdaljina od misijske stanice do kuće gde je stanovao mladić iznosila je tri km., ali zadnji deo puta trebalo se strmo penjati uz brdo. U stanu nađe misionar mladića kako leži na zemlji. Nije se mogao postaviti na noge, još manje hodati. Tako je ležao već više meseci.

Majka i mlađi brat, dečak od 13 godina brinuli su se za nj. Imali su u najam komadić zemlje među kršom. Sekli su drvo za ogrev, koje je majka nosila niz brdo u grad da ga proda.

Misionar se interesovao za zdravstveno stanje mladića. Kako je njemu nedostajalo medicinskog znanja, to je obećao da će ga preporučiti redovnicama sv. Kolumbana u Čunčonu. Postavi mu nekoliko verskih pitanja te iznenađen otkrije da mladić znade sav katekizam napamet. Ne samo to, nego je on proniknuo u sadržaj reči, da zna mnoge stvari bolje tumačiti nego dobar kršćanin koji je pre deset godina bio kršten. Znao je na izust sve molitve i svaki dan se pobožno molio.

Prema pravilu, misionar nikoga ne krsti, ako nije barem šest meseci pohađao crkvu. U ovom slučaju to je bilo nemoguće. Kako je mladić ispunio sve preduslove, misionar se odluči da ga krsti imenom Ivan. Obeća mu da će mu naredne nedelje doneti prvu svetu pričest.

Pet uzastopnih nedelja mladić od rane zore do mraka na tašte, bez hrane, čeka da se pojavi svećenik sa dragim Spasiteljem, ali uzalud. Misionar je bio sprečen mnogim poslovima i uspeo je doći tek šestu nedelju. Gotovo ga je bilo stid, kad je doznao za revnost toga prvopričesnika koji mu se međutim zahvaljivao, što je imao šest nedelja vremena da se bolje pripravi za tako krupan događaj. Zdravstveno stanje malo mu se popravilo.

Kad su tri časne sestre došle da vide tog uzetog mladića, nađu ga kako već hoda sa štapom. Utvrdile su da ima tuberkulozu u kicmi te da nema nade u potpuno ozdravljenje.

Misionar je zatim gotovo svake nedelje posećivao tog revnog obraćenika, donosio mu knjige za čitanje: Evanđelja, knjigu o vrednosti trpljenja i drugo. Mladić ih je gutao te odlično napredovao u poznavanju Kristova života, a i vidljivo napredovao u duhovnom životu, u osobnom sjedinjenju s Kristom. Nikad se nije potužio.

Jednog dana dođe u Hvačon na Misu. Kolika žrtva za gotovo uzetog mladića na štakama! Put niz brdo, a onda kroz grad. To je tek pola puta, treba i natrag. Za zdravog čoveka bilo je dovoljno popeti se na vrh brežuljka. I misionar se morao svaki put odmarati, da dođe do daha. Za Ivana takav put značio je pravu Kalvariju. Misionar ga ukori zbog toga i zabrani mu ponovo činiti takvu nerazboritost. Obećao je, da će mu svake nedelje doneti svetu pričest.

I stvarno mladić ostane više nedelja kod kuće; ali eto ga opet. Izvinjava se misionaru da je osećao takvo čeznuće za Misom, da više nije mogao izdržati. Misionar popusti i dozvoli mu da svake treće nedelje dođe na Misu.

Samo je osam meseci bio kršćanin. Zadnjeg dana dođe na Misu, ispoved i pričest. Misionar ga onda otprati do reke gde je želeo da se malo odmori. Ljudi su videli mladića kako je na pećini sedio i čitao. Kući se više nije vratio. Bio je sparan dan, svakako se hteo malo okupati, ali ga pritom uhvati grč i mladog kršćanina voda je odnela. Smrt tako dobrog mladića bila je strašan udarac za misionara. On je verovao da je mladić otišao u nebo. Ali kako će ta smrt uticati na njegovu obitelj?

I stvarno, nakon nekog vremena majka i brat su se otuđili misionaru. Da Ivan nije pohađao crkvu, ne bi umro. Njegova majka je prema svakom izgledu smatrala, da su se duhovi osvetili Ivanu, što je postao kršćanin.

Misionar se spremao da ih razoruža u njihovim prigovorima, te sve postavi na pravo mesto. Hteo im je objasniti da je Bog Ivana oslobodio trpljenja i premestio ga u raj, gde je mnogo srećniji, nego što je bio na zemlji. No, majka je misionara preduhitrila i kazala mu upravo ono što je njemu bilo na jeziku. Ona se žalostila samo zato što nema više Ivana da bi je učio katekizam, pa se stoga ne će moći s njim sastati na nebu. Misionar umiri uplašenu ženu.

Onda je počeo i mlađi brat Hošek dolaziti na Misu. Jednom misionar primeti da i taj mladić hramlje. Prvo je mislio da je prevelika žalost za bratom prouzrokovala nervni potres, a onda je ispitivanjem doznao da su i ranije već bili bolovi u kuku, pa prestali te se ponovo pojavili.

Misionarke su i u ovom slučaju utvrdile da se radi o tuberkulozi u kostima. Pošto je bolest bila u prvom stadiju, mladog bolesnika trebalo je prebaciti u bolnicu u Seul, kad se ukaže prva zgodna prilika. U međuvremenu je Hošek marljivo učio katekizam. Misionar je pronašao u njemu one iste vrline, koje su resile brata: osobitu strpljivost u snošenju patnja, odlično pamćenje, bistrinu duha i pronicljivost.

Mladić je dospio u bolnicu. Misionar ga je više puta tamo posetio i upravo na dan njegove operacije krsti ga i nadene mu ime Josip. Zdravstveno mu se stanje popravilo. Svi su se nadali da će potpuno ozdraviti.

Opravdano je uverenje da je u međuvremenu i majka našla put prema Crkvi, da su joj sinovi, jedan na nebu, a drugi na zemlji — na bolesničkom krevetu, izmolili milost obraćenja.

IZ KATOLIČKOG sveta

IZ VATIKANA

Papa Pavle VI je dobio 50.000 telegrama i pisama sa čestitkama i zahvalama za svoje hodočašće u Svetu zemlju.

Sa hodočašća u Palestinu. Na glavni dan Papinog hodočašća novinari su poslali iz Jeruzalema jedan milion reči u svet. — Jedan američki časopis platio je 1000 dolara za prvu sliku, koja prikazuje kako je Papa poljubio tle pred crkvom Božjeg groba. — Za 220 telegramskih poruka koje je Papa poslao iz Jeruzalema, apostolski delegat platio je 2 000 dolara.

Crkveno odlikovanje našeg ambasadora. Papa Pavle VI odlikovao je ambasadora Jugoslavije u Italiji Ivu Vejvodu ordenom Velikog križa reda sv. Silvestra. Ovaj diplomata je prošle godine predstavljao našu zemlju na sahrani pape Ivana XXIII i na krunisanju Pavla VI. Čestitamo!

Posmrtni ostaci pape Ivana neće se preneti u lateransku baziliku, kako je izrazio želju pokojni papa. Taj je zaključak donela posebna komisija koja je raspravljala o tom pitanju.

Papa je imenovao posebnu komisiju sa zadatkom da pripremi konkretne mere da se liturgijska koncilska konstitucija sprovede u delo. Na čelu te komisije stoji bolonjski kardinal Lerkaro, a u komisiji su još dva kurijska kardinala Djobe i Laraona.

Priznat je herojski stepen svetosti Božjem sluzi Ljudevitu Kazorija, osnivaču Braće od Ljubavi, i Mariji od božanskog Srca (u svetu zva ne Droste cu Fišering) iz kongregacije Dobrog Pastira. Još treba da se potvrde dva čuda za svakog, pa će biti proglašeni blaženima.

Papa je sveće koje je primio za Svećnicu ovako podelio: neke je najpre dao šefovima diplomatskih poslanstava kod Svete Stolice, koji su prošle godine došli, dalje nekim crkvama koje su Papi naročito drage, pa katoličkim i pravoslavnim patrijarsima s kojima se sreo u Palestini i na kraju verskim zajednicama koje su poslale posmatrače na drugo koncilska zasedanje. Papa želi da te sveće doprinesu ekumenskom duhu.

Papa rimskim župnicima i korizmenim propovednicima. Na Pepelnicu je Papa u Sikstinskoj kapeli održao važan govor o značenju propovedničke službe. Veliko je dostojanstvo glasnika reči Božje. Propovednik mora biti prvo sam ponizan učenik Božje reči, mora dobiti potrebno ovlašćenje od više crkvene vlasti. Uprkos visokoj službi propovednik mora nastupati pred modernim svetom ponizno, jednostavno, pa će reč Božja i danas naći slušatelja. Papa je spomenuo padanje javnog morala, kako se gubi osećaj stida i pristojnosti. Propovednik ne sme popuštati takvom zlu, nego treba da se kao dobri pastir brine za Kristovo stado. Ne sme se tražiti odobravanje i oduševljenje slušalaca. Solidni uspesi samo su plod žrtava. Evanđelje je uvek živo.

Američkoj deci. Prema običaju, Papa je na Pepelnicu uputio radio poruku učenicima katoličkih osnovnih škola u SAD te ih pozvao da sakupljaju priloge za gladnu i siromašnu decu širom sveta. U svetu ima mnogo gladne, slabo

odevene dece, u bednim stanovima, neka su još uvek u izbegličkim logorima, što Papi zadaje tešku bol. Papa je sa priznanjem spomenuo veliku dobrotvornu akciju američkih biskupa. Sada u korizmi neka školska deca u duhu žrtve i pokore odvoje nešto od svog blagostanja te tako razvesele siromašnu decu na svetu. Svojim darovima neka pridruže i svoje molitve svevišnjem Bogu kako bi se plemenito delo američkih biskupa nastavilo.

Bogoslovima o Majci Božjoj. Na rimski blagdan Majke Božje od pouzdanja, Papa je služio Misu rimskim bogoslovima u Lateranu i održao tom zgodom govor o štovanju Majke Božje, koja je izvor divnih kreposti. Ispravno shvaćena i negovana pobožnost prema Blaženoj Gospi obogaćuje dušu svim milostima.

Ko je papa? U nekoj generalnoj audijenciji Papa je razvijao pojam papinstva. Tu nije važna osoba nego služba. Krist je promenio Petru ime da bi označio njegovu buduću službu: da bude hridina, nepomičan kamen, pećina na kojoj će počivati Kristova Crkva. Kao temelj Crkve, Petar je pozvan da učvršćuje svoju braću u veri. Krist je bio hrabar što je slabašnog i prevrtljivog Petra odabrao za takvu službu. Ali Kristu nije bilo teško iz Petra načiniti čudo smirenosti i staloženosti, otpornosti i žilavosti, pošto je sam u Petru prisutan.

Papa je sa svojim bližim saradnicima obavio duhovne vežbe od 16—22 februara. Duhovne vežbe je davao u kapeli sv. Matilde nemački redomptorist Bernard Häring.

Papa Pavle VI nastavlja praksom svog prethodnika Ivana, pa je tokom korizme učestvovao na mnogim stacijskim pobožnostima u Rimu. Kao rimski biskup želi održati kontakt i sa svojim vernicima i duhovnim pastirima.

Oproštaj s misionarima. 90 misionara, koji su svi određeni za strane misije, primio je Papa na Pepelnicu u audijenciju. Sveti je otac izrazio veliko zadovoljstvo da ih vidi. Među ostalim kazao im je: Kad dođete na svoja službena mesta, znajte da Papa misli na vas, da vas nosi u srcu, da visoko poštuje vaš rad i zaziva na vas bogat Božji blagoslov.

Molitva i pokora. Na Pepelnicu prema večeru Papa se dovezao na Aventin u crkvu sv. Sabine na stacijsku pobožnost. U svom govoru sveti otac je izrazio veselje što je početak korizme i zbog uspomena koje ga vežu na taj deo Rima, gde su brojne redovničke kuće, oaze molitve i pokore te apostolata. U daljnjem delu govora razvijao je misli da je korizma odlično vreme za molitvu, privatnu i zajedničku, liturgijsku i pučku. Kad je prešao na pokoru, tumačio je: abstine i sustine — mi bismo rekli uzdrži se i izdrži. Čovek se mora mnogo čega odreći, kao radoznalosti i duhovne lenosti, a opet prikupiti dovoljno duhovne snage da istraje na putu kreposti i vršenja dužnosti.

O katoličkoj školi. Delegacija od oko 400 profesora, učenika i njihovih roditelja iz milanskog nadbiskupskog zavoda »Sveti Karlo« bila je primljena u audijenciju. Papa je rado primio svoje vernike iz Milana. U govoru je istaknuo važnost i potrebu katoličkih škola. Papa je između ostaloga doslovce rekao: »Hteo bih potaknuti našu katoličku školu da bude dorasla svome poslanstvu, ciljevima, idealu, svojoj povesti, jer je to slavna povest, svojim nadama, jer su to veličanstvene nade i stvarno dostojne da se ostvaruju.« Papa je prisutne mladiće pozvao neka bi bili sutra sami poborници katoličke škole, a neki od njih da bi se sami posvetili nastavničkoj službi.

Papa je primio u audijenciju nemačkog kancelara Erharda i njegovu pratnju. Tom prigodom kancelar je primio visoko crkveno odlikovanje: Pijev red prvog razreda. U svom govoru Papa je pohvalio rad Nemaca na pomoći nerazvijenim zemljama i poželeo uspeh u njihovom radu.

Papin govor u crkvi Pija X. Na prvu korizmenu nedelju papa Pavle VI je u toj rimskoj crkvi rastumačio zašto posećuje rimske crkve, naročito u korizmi. Prvi je razlog da se upozna sa svojim vernicima i njihovim duhovnim pastirima. U toj vezi je kazao kako je važna i teška služba duhovnih pastira koji treba da bdiju nad poverenim stadom. Župnicima treba odati priznanje za prošlost i pobudu za budućnost. Drugi je razlog da doprinese kako bi korizma ispunila svoj zadatak. To je presudno vreme obraćenja, vraćanja k Bogu. Svaki se kršćanin mora plašiti, da ne bi zbog njegove krivice Krist prošao pokraj njega. Pruženu milost valja prihvatiti.

Papin legat. Papa je imenovao kardinala Pavla Marela za svog legata na otvaranju svetske izložbe u Nju Jorku koja se otvara početkom meseca aprila.

IZ MISIJA

Severna Rodezija ima svoju vladu pod vođstvom Kenet Kaunde. Katolički misionari, napose irski isusovci, sa puno nade gledaju u budućnost. Predsednik nove vlade je svečano izjavio da će poštivati razlike u rasi, veri i političkom mišljenju, a da će se boriti protiv nemaštine i neznanja. Sanitetski materijal koji su vernici iz Milana poklonili Papi, sav je otpremljen za Rodeziju.

Kardinal Kušing o misijskom radu: Izgleda kao neposlušnost Kristovom naređenju da se Evanđelje propoveda svim narodima, ako se u misije šalje samo 25 000 svećenika i 50 000 redovnica, dok ih kod kuće ostaje 375 000 svećenika i 950 000 redovnica.

Prema vietnamskom godišnjaku za 1964. Južni Vietnam ima 1 454 842 katolika, a Severni 833 468, ukupno dakle 2,3 miliona. Biskupija Saigon ima sa 567 455 najviše vernika.

Indonezija ima 5 katoličkih univerziteta i još neke više naučne institute. Svi ti prosvetni zavodi su međusobno povezani i tvore jednu federaciju. Dva univerziteta su od države priznata te njihove diplome imaju punu valjanost. Najveći njihov univerzitet se nalazi u Bandungu sa 3705 studenata, od kojih su 1104 katolici. Ti zavodi općenito uživaju visok ugled. Indonežanski katolici su na dobrom putu da će imati dovoljno naobraženih laika.

Pastirsko pismo kongoanskih biskupa, potpisano od 47 katoličkih biskupa, raspravlja važno pitanje obnove i razvoja zemlje. Prvo biskupi nabrajaju neke žalosne činjenice, onda postavljaju principe svakog reda: zajedničko dobro je preče od koristi pojedinca, među ljudima moraju vladati zakoni istine, pravednosti i ljubavi. Dalje se govori o dužnostima državnih organa, političara, činovnika pa i o dužnostima svakog građanina. Na kraju biskupi kažu da Crkva nije politička partija, a i ne želi osnivanje jedne katoličke partije. Biskupi se smatraju dužnima poučiti svoje vernike i pozvati ih da izgrađuju svoju domovinu.

Godina 1963 — katolička. To je mišljenje mnogih japanskih publicista. Svoje mišljenje objašnjavaju smrću jednog i izborom drugog pape, smrću dvaju katoličkih predsednika država, nastavljanjem II vatikanskog sabora. Na domaćem terenu to potvrđuje dolazak novog internuncija u Tokio, posveta katoličke katedrale u Osaki, osnivanje odbora za izgradnju katedrale u Tokiu, 50 godišnjica uglednog katoličkog univerziteta »Sofija« u Tokiu. Prema poslednjoj statistici Japan ima 308 814 katolika, a 12 197 bio je zadnji godišnji prirast.

U Kalkuti živi 15 000 Kineza. Za njih je 1933. bila osnovana posebna župa. 1961. dobili su svoju župsku osnovnu školu. O njenoj životnoj snazi govori postojeća biblioteka i dobro razvijena Katolička akcija. Župa ima puno dece, jer je poznato da Kinezi mnogo vole decu.

Katolici imaju u Ugandi 16 bolnica sa 26 lekara i sa 1600 kreveta, 34 porodilišta u kojima radi 70 školovanih bolničarki.

Tanganjika. U toj zemlji će biti sve misijske škole integrirane državnoj upravi. Njima će i dalje upravljati misionari, ali će biti otvorene za sve bez razlike na veru i rasu. Veronauka će se predavati učenicima po traženju njihovih roditelja. Nijedno dete neće moći bez pristanka roditelja menjati svoju versku pripadnost. Biskupi su pristali na to želeći da se izbegne svaka i najmanja prisila.

Dobro prošao. Tri naoružana čoveka srela su jednog afričkog svećenika u blizini salezijanske misijske stanice kraj Elizabetvila u Kongu. Oni su ga napali, skinuli mu cipele, ručni sat, naočare, pa ga onda ostavili. U znak upozorenja tri puta su pucali na samu misijsku stanicu, ali nisu nikog pogodili.

Švicarske redovnice sv. Ane podigle su u Tutikorinu u Indiji novu bolnicu sa 350 kreveta. Pokraj bolnice gradi se škola za bolničarke. To je već osma bolnica tih redovnica u Indiji.

P. Antoni Suza, priznat kulturni socijalni radnik, bio je zamoljen da sarađuje sa posebnim vladinim telom koje proučava probleme analfabetizma, higijene, pitanje kasta i natali-

teta. Sada održava u tri nekatolička prosvetna zavoda u Nju Delhiju ciklus predavanja o braku.

Afrika ima danas 33 univerziteta sa 20 000 studenata, dok 40 000 Afričana uči na drugim kontinentima. Većina afričkih univerziteta tek je dobro počela raditi, pa su stoga nepotpuni. Katolička je Crkva prošle godine otvorila dva nova univerziteta: jedan u Liberiji, drugi u Ruandi.

U Kilavu na Cejlonu otvorena je prva katolička bolnica sagrađena nemačkom pomoći. Njome upravljaju redovnice kongregacije božanskog Spasitelja.

Iz Nemačke je od 1959. otišao u misije 171 muškarac i 52 žene kao laički pomoćnici. Prošle godine otišao je 51 laički pomoćnik u 18 zemalja. Akcija »Misereor« je do novembra 1963. utrošila oko 45 milijardi din.

U misijskim zemljama ima Katolička crkva 479 semeništa, među njima 92 bogoslovna. U njima se odgaja 36 000 semeništaraca i bogoslova. Neke nezavisne misijske zemlje još uvek nemaju svojih semeništa.

Veliko iskušenje. U kongoanskoj provinciji Kvilu onemogućen je svaki misijski rad. Misijske stanice su zapaljene odnosno opljačkane i porušene. Tri belgijska misionara iz kongregacije Marijinih oblata bila su nožem ubijena, mnogi su uspeli pobeći. Helikopteri UNO spasili su preko 100 misionara te ih prevezli u Leopoldvil, slično i časne sestre. Centralna vlada je izgubila kontrolu nad tom provincijom.

Katolici u Pakistanu predstavljaju 0,34% ukupnog stanovništva zemlje sa 330 000 vernika. I to su većinom doseljenici odnosno pripadnici parijaca i primitivnih plemena koja nisu primila ni islam ni hinduizam. Najviše katehumena ima u biskupijama Lahore u Pandžabu, Kulni i Dinadžpuru. Čitava sela su se prijavila za versku pouku, ali nema misionara koji bi taj posao preuzeli.

Angola ima 1,5 miliona katolika te 269 958 katehumena. U novije vreme u toj afričkoj zemlji osnovana su dva stroga samostana: jedan za karmelićanke a drugi za trapiste.

U indijskoj biskupiji Vijajavadu 8 sela pristupilo je u krilo Katoličke crkve. U 5 drugih sela grupe od 12—14 familija odlaze na versku pouku. Misionari misle na izgradnju dve veće crkve.

Pleme Joruba u Nigeriji je u znak zahvalnosti za 16. godišnji požrtvovani rad postavilo misionara iz kongregacije Belih otaca za plemenskog poglavicu. Njegova župa ima 28 postaja i 16 osnovnih škola.

Bogoslovija sv. Josipa u Saigonu slavi ove godine 100 godišnjicu postojanja. U toku proteklih 100 godina semenište je dalo 434 vietnamska svećenika, uključujući i četiri biskupa.

Dozvolom sv. Oficija katolički i protestantski misionari zajedno provode Sveto pismo na svahili jezik.

Uganda. Katolička i anglikanska crkva u Ugandi osnovale su u pravom ekumenskom duhu zajednički komitet, koji ima zadatak voditi prosvetni i karitativni rad obe ove glavne kršćanske konfesije u zemlji. Na program zajedničkog rada spadaju: radio, odgoj, štampa, zbrinjavanje dece, slepih, gluvih, slabije razvijenih, alkoholičara. Komitet će sarađivati sa vlastima na polju školstva. I druge kršćanske veroispovesti koje priznavaju apostolsko verovanje i krštenje u ime presvetog Trojstva mogu pristupiti tom komitetu.

Lepo priznanje. Prigodom proslave 50 godišnjice semeništa u Kotonu u Dahomeju, predsednik države pohvalio je rad misionara i nazvao ga početkom dekolonizacije Afrike. Što se misionarski rad više razvijao, to se više približavao dan nezavisnosti.

Slovenci u misijama. Slovenačka misijska ekipa sastoji iz 28 misionara i 26 časnih sestara. Među misionarima isusovaca je 11, a salezijanaca 8. 37 njih su u misijama već pre II svetskog rata, od mlađih samo je jedan došao iz Jugoslavije.

Afrika ima 180 malih semeništa sa 18 600 pitomaca te 36 velikih semeništa sa 1670 bogoslova.

IZ EVROPE

Kenterberijski nadbiskup Ramzej imenovao je posebnu komisiju za odnose s Katoličkom crkvom. Ona će raspravljati o teološkim pitanjima sa katolicima u Engleskoj i na kontinentu.

Na Zimskoj olimpijadi u Insbruku dobro je bilo opskrbljeno i duhovno za takmičare i turiste. Svečanim pontifikalom počela i završila se olimpijada. U 30 crkava bile su tako razmeštene sv. mise, da bi gostima više konveniralo. Ispovedalo se na svim jezicima. 15 svećenika bilo je na sportskim terenima i blizu Crvenog krsta, kako bi mogli pružiti unesrećenima odmah duhovnu pomoć. Sa svih strana se čulo da je organizacija bila odlična.

Bivši dahavski logoraš biskup. U Breši primio je biskupsko posvećenje dominikanac p. Karlo Manciona. Na to ređenje došao je nemački benediktinac p. Minh Triera. On je doneo novoposvećenom biskupu novo misno odelo u znak zadovoljštine i nemačke duhovne obnove. Pažnja nemačke vlade i nemačkog naroda bila je srdačno primljena.

Redjinaldo Garigu-Lagranž, slavni dominikanac, koji je 50 godina učio dogmatiku na Angelikumu, umro je u Rimu u starosti od 86 godina. Rodom je bio Francuz, velik teolog, priznati pisac brojnih dogmatskih, asketskih i mističnih dela.

Belgijski kralj Boduen i kraljica Fabiola hodočastili su početkom korizme na sveta mesta, koja su posvećena Isusovim delovanjem, gde su se pobožno molili. Vanjske svečanosti bile su svedene na najmanju moguću meru. Izraelska javnost se čudila skromnosti belgijskog vladara.

Akcija za duhovna zvanja. U engleskoj biskupiji Birmingam održavala se Nedelja duhovnih zvanja. Govorima, filmovima i stripovima objašnjavao se rad svećenika i časnih sestara. Posebni uredi su se otvorili u Birmingamu, Koventriju, Tanstelu i Stafsu, da se pobude u devojkama redovnička zvanja. Vode ih kćeri Naše Gospe od dobrog saveta.

Verska statistika Holandije. 12 miliona Holanđana dele se po verskoj pripadnosti ovako: 40% su katolici, 30% holandski reformatori, 10% reformatori, nešto Jevreja i starokatolika te 17% osoba bez konfesije. Holanđani ispod 30 godina starosti su 52% katolici, jer katolici imaju mnogo više dece nego protestanti. Katolici imaju 6 biskupija, 1589 župa, 9 000 svećenika, 32 000 redovnica, 8 000 katoličkih škola, dva univerziteta i jednu politehniku. Iza SAD holandski katolici imaju najjače katoličko školstvo, a izdržava ga država.

Metropolit Josip Slipij — viši nadbiskup. Papa je na molbu ukrajinskog katoličkog episkopata podelio lavovskom metropolitu, koji se nalazi već godinu dana u Rimu, naslov višeg nadbiskupa. Time mu je podeljena nad svim ukrajinskim biskupima slična vlast kakvu imaju inače istočni patrijarsi nad svojim biskupima.

1100 godišnjica pokrštenja Bugara slavila se u Rimu. Svečanu službu uz brojnu asistenciju i uz prisustvo mnogih crkvenih ličnosti održao je Msgr Ćiril Kurtev u bazilici sv. Ivana i Pavla.

Rim ima 2,4 miliona stanovnika u 217 župa. Godine 1963. rodilo se 3 700 dece, umrlo 1400 ljudi, doselilo se 7 822 a iselilo se 2 995 osoba.

Linc. Prigodom blagdana Sveta tri kralja deca su skupila 60 miliona din. za novu katedralu u Miarinarivo na Madagaskaru.

Praški nadbiskup. Očekuje se da će 75 godišnji praški nadbiskup Josip Beran otići u Rim. Prag bi u tom slučaju dobio ap. administratora, možda u osobi pomoćnog biskupa Kajetana Matušeka.

U Sloveniji, Austriji, Bavarskoj pohapšeni su i kažnjeni kradljivci koji su provaljivali u crkve i kapele te krali umetničke starinske kipove i prodavali ih trgovcima sa starinama.

U pustinjakovcu Don Orione u Italiji umro je slepi brat pustinjak Avemarija. On je kao 12 godišnji dečak izgubio vid. Sreo se sa Don Orionom, njemu otkrio želju da postane svećenik, ali je zbog slepoće morao se zadovoljiti da sav svoj život od 40 godina proživi kao brat pustinjak te moli i trpi za Crkvu i duše. Njegovo je geslo bilo: »U tvome svetlu, Gospodine, videt ćemo svetlo«. Umro je 21. I 1964. u starosti od 63 godine.

U sinodu grčke crkve došlo je do oštrog razmimoilaženja između atinskog metropolite Hrizostoma i episkopa iz Krevene, koji je zagovarao stanovište da treba razgovarati sa Katoličkom crkvom. Ovaj je episkop zbog neslaganja napustio sednicu.

Na teritoriji pariške nadbiskupije živi 5 687 587 ljudi. U Parizu radi 2 387 svećenika, postoje 262 župe sa 284 župnika, 970 kapelana, 422 kateheta, 127 svećenika se nalazi u biskupijskim službama, 202 u misijskoj odnosno u pastoraciji za strance, 181 svećenik posvećuje se raznim redovničkim zajednicama, 112 ih je na odmoru, njih 89 radi izvan nadbiskupije.

Francuska ima 53 dijecezanska bogoslovna sjemeništa i 120 malih sjemeništa sa 16 000 pitomaca, od kojih 15—20% postanu svećenici. — Na pobudu Pija XII počeli su odlaziti u misije i svetovni svećenici. Dosad ih ima 203. Samo 1963. otišlo ih je 60, većinom u bivše francuske kolonije.

U Turskoj bilo je uhapšeno 10 protestantskih misionara zbog verske propagande, koja je u Turskoj zabranjena. Delili su brošurice i sveščiće verskog sadržaja te na javnim mestima pevali verske pesme.

Iz kraljevske porodice. Veliko uzbuđenje je u Holandiji pobudila vest da je 24 godišnja princeza Irena, druga kći kraljice Julijane, stupila već prošlog leta u Katoličku crkvu. Princeza je za svoj korak dobila dozvolu svojih roditelja. Obred prelaza obavio se pred kardinalom Alfrinkom. U međuvremenu se je princeza verila sa Don Karlosom Burbonskim, pretendentom na španski prestol. Ona se odrekla prava na prestolonasledstvo. Posle venčanja mladi par se kani nastaniti u Južnoj Francuskoj.

Sakristan na putu do oltara. U srednjoj Italiji u biskupiji Norča započeo je informativni proces za Inocenta Fjoruči, koji je umro na glasu svetosti u starosti od 29 godina pre 10 godina. Ako proces uspije za nekoliko desetleća naši sakristani i ministranti imaće novog uzornika i nebeskog zaštitnika.

U Gantu u Belgiji proslavili su 150 godišnjicu, od kada su gandski bogoslovi izrazili neslaganje s Napoleonom i vernost papi Piju VII te bili za kaznu uvršteni u vojsku. 35 njih je umrlo od vojnih napora te tako smrću posvedočili vernost Petrovoj Stolici.

400 godišnjica smrti Mikelanđela. 18. II. 1964. napunilo se 400 godina, kako je umro najveći kršćanski vajar, slikar i arhitekt Buonaroti Mikelanđelo. Kroz čitavu godinu održavaće se, naročito u Italiji, izložbe i priredbe u počast tog velikana među umetnicima. Njega je interesovala sva problematika čovekova: čovek u zlu i dobru, u odnosu prema Bogu i svetu. Suvereno je vladao materijalom i formom.

Kardinal Riter, nadbiskup iz Sent Luiza u SAD izneo je misao da bi se koncil održavao svakih 10 godina. Tako bi se održavali stalni kontakti među biskupima. Ne veruje da će se moći zaključiti koncil već trećim zasedanjem, jer treba još mnogo srediti i uraditi.

Nedovršeno delo jednog genija posvećeno je nedovršenom delu drugog genija, odgovorio je dirigent Erik Lanjsdorf udovici Žaklini, posle odlično izvedenog Mocartovog rekvijema za pokojnog Džona Kenedija.

INDIJSKA MARIJA GORETI

Duh duva gde hoće. Sveci i mučenici rastu i među tek pokrštenim narodima. Evo divan primer 12 godišnje mučenice za svetu čistoću Merline Kšijar iz Asama, onog dela Indije koji leži prema Burmi, a koji je poveren salezijanskim misionarima.

Merlini je bila jedina kršćanka u svojoj obitelji. Dve godine je provela u katehumenatu, revnosno dolazila na versku pouku. Pre jedva pola godine primila je sveto krštenje, jer je teško dobila za to dozvolu od svoje poganske majke. Kada bi čula da je u obližnje selo došao misionar, ona je svakako dotrčala onamo. Uvek bi dolazila na nedeljnu pobožnost i davala dobar primer drugima.

Nju je već duže vremena napastovao neki mladić. No ona mu se odlučno suprostavljala, znajući šta je obećala dragom Isusu. Jedne je noći spavala sa mlađom sestricom u skromnoj sobici. Mladić sa zlim nakanama je silom razvalio vrata i stupio unutra da izvrši svoj plan. Mlađa sestra je uspela pobeći iz dohvata ubice. Uskoro je iz tame čula glas svoje sestre koja je vikala; »Zašto hoćeš da činim zlo? Ne, ne!« Mlada Merlini je, kao i sveta Marija Goreti, dala radije svoj život, samo da bi očuvala ljiljan čistoće.

Divnim svedočanstvom koje je dala za veru, mala je mučenica pobudila jak utisak kod svih tamošnjih stanovnika, kršćana i pogana. Njezina žrtva nije bila uzaludna, Merlinin brat i sestra već su upisani među katehumene, a uskoro će biti i ostali članovi obitelji. Susedno selo, prema izjavi misionara, doživelo je po toj žrtvi pravi verski preporod.

Mlada Merlini počiva sada na malom kršćanskom groblju u selu. Na grob je postavljen križ i blagoslovljena palma, koju je mučenica sama dobila prošle Cvetnice od Don Tulidjija, nagoveštaj njezine borbe i pobede.

ma Azije stanovnici u većem broju imali prilika doći u dodir sa katoličkom karitativnom stvarnošću, bili pogođeni teškim političkim potresima, pa su tako lakše našli put do Crkve. Formoza ima danas 245 000, Južna Koreja 565 000, a Honkong 225 000 vernika.

M. D. Pitanje: Star sam 29 godina, sa majkom sam opskrbeo mladu braću, sad bih želeo postati svećenik. Da li postoje kod nas mogućnosti da postignem svoj cilj? Odgovor: Sumnjam da ćete naći biskupa koji bi vas obzirom na Vaše godine htio primiti u malo sjemenište gde žive i uče mladići od svršene osmoletke na dalje. Kod nas ne vlada veća oskudica u svećeničkim zvanjima ni kad su u pitanju muški redovi. Većina muških redova međutim oskudeva u braći pomoćnicima. I ti su potrebni u redovničkim zajednicama, i to je Bogu ugodno zvanje. U SAD je mnogo svetovnjaka, već svršenih inženjera, pravnika, profesora, pisaca, umetnika, komercijalista itd. stupilo trapistima. Većina njih ostali su braća pomoćnici. Kod Milosrdne braće gotovo su svi članovi reda nesvećenici. Držim da vam neće biti teško kod župnika detaljnije se raspitati o stvari.

Z. S. Pitanje: Da li je grijeh verovati u sudbinu? Da li je sudbina isto kao predodređenje? Odgovor: Pod sudbinom podrazumevamo gvozdeni zakon koji nam deli dobro i zlo bez obzira na našu volju, bez mogućnosti ma šta na njemu izmeniti. Kršćanin u takvu sudbinu ne može verovati, jer zna da je pravedni, sveti, milosrdni Bog sve stvorio i sa svime upravlja te da možemo svojom molitvom uticati na njegove odluke. Predodređenje, međutim, postoji. Bog je naime u svome sveznanju predvidio kako ćemo mi ljudi saradivati s njegovom milošću, pa je prema tome predodredio milosti s kojima će određeni ljudi saradivati i tako se spasiti. Ali stoji i to da Bog iskreno hoće da bi se svi spasili i došli do spoznaje istine. I oni koji će propasti, propašće po vlastitoj krivici.

F. K. Pitanje: Majka je želela primiti sakramente pred smrt, ali joj je sin to zabranio. Da li će se takav sin spasiti? Odgovor: Iskustvo govori da se osobe koje počine takve i slične grehe redovno ne obrate nego umiru kao nepokajani grešnici. U svakoj civiliziranoj državi se zločincu osuđenom na smrt pruža sloboda da primi pred smrt utehu svete vere, i tu se radi o zločincima, o neprijateljima društva. A ovde sin svojoj rođenoj majci uskraćuje takvo osnovno čovečansko pravo. Demonska mržnja prema Crkvi i Bogu spada svakako među grehe protiv Duha Svetoga. No i za takvog ima nade.

T. K. Pitanje: Kako ćete rastumačiti stav francuskog egzistencijalista i poznatog pisca Pola Sartra, koji kaže: »Boga nema, ne može i ne sme da bude, jer inače nam nije sve dozvoljeno?« Odgovor: Pol Sartre nije ni prvi ni poslednji koji tako govori. Logika greha prirodno vodi do tako krajnih posledica. Onaj kome smetaju Božje zapovedi, hteo bi ukloniti zakonodavca — Boga. On traži čoveka koji poriče Boga. On takvu izjavu odmah usvoji te se je drži kao utopljenik svake slamke. Dakle, čovek je sposoban odbaciti svaku istinu, pogaziti svaku svetinju, ako strast to traži.

Uspinjemo se na Tabor

Kada počnemo graditi tvoj dom u svojem srcu, pitaju nas neki: tko je On, kojega slavite?

Ako je vladar i naši darovi trebalo bi da budu dostojni vladara. Ako je skriven i dalek, kako ćemo razabrati, što je njemu najdraže?

Odgovaramo: naši su darovi uistinu skromni i ubogi, oblikovani našom snagom, koja je žalosno malena, ali rođeni u neizmjernoj čežnji. Nemamo bogatstava, ali slobodno prilazimo Onome, koji na zemlji nije imao časti ni imanja. Hvalimo brata svih sirota, koji jede sa grešnicima i kojemu pokajnica, naša sestra, suzama umiva umorne noge. Slavimo Dobroga, koji dodiruje rane, poznaje boli, plače nad umrlima. Govorimo Njemu, kako nas je bilo mnogo, koji smo saznali za njegovu dobrotu, očistili se od smrtnih zala, upoznali radost. Pa ako mnogi prođoše dalje, lakomisleno zaboravljajući Učitelja, mi tražimo njega u svojim danima.

Gradimo njegov dom u svojem srcu. Možda već odmaknuše naši podnevni sati. Možda već gori nebo nad nama bojama sunčeva zalaza.

Bude li nedovršena ostala naša pjesma, novi ljudi nastavit će da je pjevaju. Bude li tek započeto naše djelo — misao, koja nas je vodila, živjet će novim radenicima. Jer svakome srcu može sinuti svjetlo milosti.

Uspinjemo se na Tabor, a znademo da naše oči na zemlji ne mogu ugledati tvoje božanstvo.

Pa ipak, gledamo ga u nagu, razdrtu Tijelu na križu.

Vidimo ga u tamnoj golgotskoj noći.

Božanstvo, koje podiže život, uskrsava našu ništavnost, a jednom će i sa našega pogleda skinuti smrtni veo.

Papine nakane za mesec april: 1) Da bi sakramenat pokore ljudi mnogo cenili te ga iskreno, plodonosno i često primali. 2) Za gubavce.

REDAKCIJA I UPRAVA »Blagovesti« želi svim poverenicima i pretplatnicima te čitaocima našeg mesečnika obilje uskršnjih milosti i radosti.

Dve Cecilije

Kiša je padala kao iz kabla. U moj je ured ušao mladić prokisao do srži. Predstavio se kao nekršćanin koji dolazi iz Jongmijena, brdskog predela moje župe, napose po kiši teško pristupačnog.

— Cecilija je bolesna i želi bolesničko pomazanje, — poručuje. Onda se okrenuo prema vratima i već izlazio, kad sam ga pozvao za trenutak natrag.

— Je li teško bolesna? Da li treba odmah krenuti na put? — upitao sam ga.

— Ne, nije još na izdisaju, danas još neće umreti, — odvratio je. Kako Korejci bolje razumeju nego mi kada je ko na samrti, kazao sam mladiću da ću poći iza ručka, pa neka kaže Ceciliji da me očekuje.

Pre mesec dana sam bio poslednji puta kod Cecilije Kvon. Muž joj je umro, živi sama, starija žena, koja je prekoračila sedamdesetu. Izgleda još starija i slabija. Često sam je pomogao novcem, koji sam primao od dobrih prijatelja te štedio za takve slučajeve.

Odmah iza ručka seo sam sa svojim katehistom i još jednim gospodinom, isto katolikom u džip. Put za Jongmijen prelazi preko 7 reka, preko kojih nema mostova. Jedan drugi put vodi preko brda, ali je dva puta duži. Odlučio sam se za kraći put.

Došli smo do prve reke i našli tamo jedan kamion, koji je zatvarao jedino mesto gde se moglo preći. Bilo mi je jasno da preostaje jedini mogući put onaj preko brda. Kada je lepo vreme, put je lep, ali danas je bio opasan. Ali posle dva sata polagane vožnje po klizavom terenu stigli smo do Cecilijine kuće.

Našli smo je samu u maloj kolibi, pruženu na podu u polusvesnom stanju. Kada je došla k sebi, prepoznala me je i zamolila za ispoved. Posle je primila svetu pričest i bolesničko pomazanje. Pala je u borbu sa smrću, dok smo mi klečeći pokraj nje obavljali molitve za umiruće. Čovek, koji je došao sa mnom, otrčao je po katolike koji su stanovali u blizini. Kad su došli, ona je već bila mrtva.

Vratio sam se kući zahvaljujući Boga da sam blagovremeno stigao. Ali sam se čudio da mi mladić nije kazao da je Cecilija na umoru. Bilo mi je naročito čudno da ga nisam video u Jongmijenu, pa da ni susedi nisu bili prisutni kad je Cecilija počela umirati.

Drugo veče sam bio opet u uredu i očekivao jednog katehumena, kada me iznenadi moj katehista.

— Oče, juče smo pogrešili, — klikne. — Cecilija, koju smo posetili, nije bila prava.

Sećam se kad sam sinoć izlazio iz kuće Cecilije Kvon, tamošnji katolici su se propitivali ko me je pozvao. Niko nije znao da je Ceciliji zlo i niko nije poznavao onog mladića sa biciklom, koji je došao po mene. Oni su mislili da me je samo neko čudo moglo dovesti ka Ceciliji Kvon .

Ali kad sam razgovarao s vernicima u mome gradu, spoznao sam da čudo nije ništa drugo nego krupna greška. Oni su znali da je došla pre nekog vremena neka starija žena imenom Cecilija u Jongmijen u posetu svojim rođacima. Morala me je dakle zvati ta Cecilija Kim.

Obzirom na dobivene podatke doznao sam da Cecilija Kim živi kod svog rođaka, čija se kuća nalazi između pete i šeste reke, sasvim blizu policijske stanice u Jongmijenu. Jedan katolički policajac je telefonirao na policijsku stanicu u Jongmijen. Na taj način sam bio potpuno siguran da je Cecilija Kim bolesna te da me traži. Zbog nabujalih i brzih reka bilo je potpuno nemoguće džipom ili kolima doći do nje.

Bilo je kasno i tog dana nije bilo moguće ništa više učiniti. Tako sam otišao u krevet. Molio sam se neka Cecilija Kim poživi dok ne stignem.

Idućeg jutra sam, posle proveravanja, otkrio da postoji jedna uzana staza kao drugi put koji me može dovesti do Cecilije. U tom bi slučaju trebalo prelaziti samo jednu reku.

Kiša je prestala, sunce je sjalo. Pošao sam iznova na put, ovaj puta biciklom, ja i moj katehista. Stigli smo do reke manje nego za dva sata. Tamošnji stanovnici su nas upozorili da ne pokušavamo prelaziti reku. Možda bismo je mogli preći za dva dana, ako ne bude padala kiša. Ali sada ne!

Kako smo bili s katehistom dobri plivači, pokušali smo preplivati reku. Svukli smo odelo, načinili paket od nepromočivog platna i pokušali. Reka je bila široka nekih 20 metara, a struja dosta jaka. Stigli smo na drugu obalu, posušili se i obukli.

Za pola sata eto nas u Cecilijinoj kući. Malo se pridigla, primila sakramente za umiruće te se s nama razgovarala. Ispričao sam joj slučaj sa drugom Cecilijom i otišao razmatrajući, kako je dobar i milosrdan Bog, kad je hteo providiti obadve Cecilije.

(Istiniti događaj irskog misionara u Koreji p. Edvarda Kvina, opisan u Giuventu Missionaria, 1. VIII 1963, str. 31—34).

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 20-268.

Brat Krištof slavio je 30 godišnjicu redovničkog života. Sve to vreme proveo je kao misionar u Lubemba, u Severnoj Rodeziji. Zadnjih nedelja se više puta u mislima zaustavljao na doživljajima tih godina, ali to nije načinilo na nj veći utisak.

Danas na samu godišnjicu činilo mu se da je 30 godina ipak mnogo. U svojoj ćeliji misijske postaje Malole bacio je pogled na malo ogledalo iznad umivaonika. Bore na licu dobro pokriva smeđa, već malo proseda brada. Setio se da se mlađa braća katkada šale na njegov račun, da ga nazivaju »Starinom«. Jedan od starijih patara govorio mu je čak da sliči na glasovitog burskog generala Smutsa.

Zvono na porti ga je obavestilo da je došao poštar. Za 30 godišnjicu dobio je brat Krištof dva pisma. Jedno mu je od kuće poslala nećakinja Anica. Mogao je znati da mu čestita lepi jubilej. Ali to ipak nije obična čestitka od par redaka uobičajenih fraza, nego vrlo originalno, ljubavlju prožeto pismo. Nećakinja je bila toliko školovana da je bila dosta vešta i uglađena u pisanju, što čini Aničino pismo Bratu Krištofu toliko dražim.

Zanimljivo opisuje kako je jedna suseda potcenjivala Brata Krištofa, što je samo brat pomoćnik a ne svećenik, jer šta može korisnog učiniti takav jedan brat u misijama. Anica se u svojoj odbrani služila ranijim pismima svog strica Brata Krištofa te pokazala da ih je dobro zapamtila. Bratu Krištofu bila je velika uteha na svoj visoki jubilej čitati odbranu njegove nećakinje Anice.

Evo glavnih odlomaka:

Suseda mi dobaci: »Šta radi jedan brat misionar?« A ja sam joj odgovorila: »Prvo, on obavlja svakovrsne ručne poslove od sađenja krumpira do izgradnje crkve, on peče cigle i crepove, popravlja motore. On mora znati svaku stvar koja se odnosi na fizički rad, ne samo teoretski nego i praktički, i to dobro. Nedostatak mašina i materijala traži od misionara veliku snalažljivost. Šta je trebalo učiniti kad su beli mravi izjeli grede na tavanu? I kada su se pokvarili motori i mašine upravo usred divlje šume? Nije se radilo samo da neko zna kvarove popraviti, nego to učiniti bez potrebnog alata, bez nadomesnih delova.

Drugo, — kazala sam joj — još važnije od fizičkog rada za jednog brata jest dobar primer koji on daje svojim radom tamošnjim ljudima. Tumačila sam joj, što si mi više puta pisao, da neki urođenici nisu mnogo oduševljeni za ručni rad te ga smatraju nedostojnim. Rad misijskog brata ih ubeđuje o protivnom. Ta okolnost čini misijskog brata napose važnim, pravim odgojiteljem mladih naroda.

I konačno, kazala sam susedi, — jako misijski brat nije svećenik, ipak pripada redovničkoj zajednici, isto tako je pravi redovnik misionar kao svećenik koji živi pokraj njega. Svećenik pre svega propoveda Evanđelje rečima, a brat misionar primerom. Ko zna koliko ih je već Brat Krištof doveo do obraćenja, kad je posle napornog dnevnog rada uzeo krunicu u ruke«.

Suseda je odobravala odbranu Aničinu, ali je želela ipak detaljnije znati, koliko duša je po prilici brat Krištofor mogao u tih 30 godina obratiti. Koliko je domorodaca kroz te godine radilo pokraj njega i promatralo njegov primer. Da li ga se takvi ljudi nakon nekoliko godina još sećaju? Da li stvarno pripisuju njemu udeo u svom obraćenju?

Brat Krištof je svakako naumio udovoljiti želji svoje dobre nećakinje. Pre nego se predao traganju po svojim uspomenama, setio se da je stiglo na nj i drugo pismo s nepoznatim rukopisom.

Veliko iznenađenje! Jedan njegov bivši učenik Jusufu Kola setio se svog bivšeg učitelja te mu vlastitom rukom čestitao 30 godišnjicu redovničkog života. To je bio sin poganskih roditelja, njihov treći sin. Kao dečak došao je k misionarima te se u 12 godini života pokrstio. Na krštenju je dobio ime Josip, odnosno Jusufu, kako se tamo izgovaralo. Četiri godine pohađao je misijsku osnovnu školu, koja je bila u šumi, daleko od sela. Svaki dan je morao propešačiti tri milje opasnog puta gde je mogao sresti lava, leoparda, a napose otrovne zmije. Rano ujutro bi pošao od kuće, a dobro pred veče se vraćao.

Kad je Jusufu bilo 14 godina, odlučio se za tesarski zanat. Stoga je stupio u stručnu školu u Malole, a Brat Krištof postao je njegov učitelj.

Ali Jusufu se nije naučio samo zanatu, nego i poštovanju prema radu, koji je deo čestitog kreposnog života. Tome se nije naučio samo iz pouke Brata Krištofa, nego i iz njegova primera.

Taj Jusufu je međuvremeno postao zreo čovek, oženio se te stvorio svoju obitelj. Lepo se blagovremeno setio jubileja svog učitelja Brata Krištofa te mu ovako pisao:

»Dragi Oče, dobar dan.

Nadam se da ste zdravo. I ja sam vrlo dobro. Sada živim ovde sa svojom ženom Agnezom radeći u jednom rudniku bakra. Imam troje dece, dva dečka, Petra i Pavla, i devojčicu Juliju. Radim kao tesar u Ndola. Plata je dobra.

Dragi Oče, svaki se dan Vas sećam te molim za Vas svevišnjeg Boga u zahvalu za sve ono što ste za mene obrazovanjem učinili. Neka Vas Bog održi u dobrom zdravlju!

Slika sa prve strane
Andrej Montagua: *Majka Božja sa Detetom.*

BEOGRAD, MAJ 1964. CENA 40 DIN

VERSKI MESEČNIK BLAGOVEST

UZ ODAR NADBISKUPA UJČIĆA

24. marta 1964. Bogu se svidjelo opozvati sa njegovog kormilarskog položaja beogradskog nadbiskupa dr Josipa Ujčića. Muževno i sa čašicom humora podnosio je zadnje godine starost i bolest. Znao bi kazati: »Najteže mi pada što ne mogu više raditi.«

Pokojni nadbiskup rodio se u Starom Pazinu 10.II.1880. u Istri, djelovao je isključivo izvan svoje uže domovine, prvo u Trstu, onda u Gorici, Beču, Ljubljani, a na kraju u Beogradu.

Bog ga je bogato obdario bistrinom uma, silnim pamćenjem, gvozdenom istrajnošću i radinošću kao i plemenitim srcem. I zdravlje mu je godinama dobro služilo. Stekao je odlično obrazovanje, lakoćom govorio pet jezika, a mogao se služiti još sa pet. Njegova teološka struka bila je moralka, ali se isticao još odličnim poznavanjem Svetoga pisma, crkvenog prava i pastoralke.

Dugi niz godina predavao je moralku. bio cijenjen kao vrstan profesor, koga su bogoslovi rado i sa velikom dobiti slušali. Njegova su predavanja bila jasna i praktična. Moralna načela znao je približiti svakodnevnom životu duhovitim dosjetkama, koje su više vrijedile nego učeni članci. Glavnim načelom u moralci smatrao je: poštuj ljudsku slobodu!

Voljeli su ga slušati i svjetovnjaci, inteligenti. Imao je načina i njima približiti kršćansku nauku. Bio je elegantan i ljubazan u nastupu, društven, znao je kroz humor i dosjetke izraziti svoje mišljenje. Bio je razborit, realan čovjek, koji je znao prosuditi konkretne prilike i procijeniti što se može postići. Često bi se zanj čula pohvalna riječ: Dr Ujčić je pravi diplomata. No, to se moglo odnositi samo na taktičan nastup, a nipošto da bi popuštao u načelima.

28. novembra 1936. profesor Ujčić bio je imenovan beogradskim nadbiskupom u 57 godini života, kad je prošlo već 30 godina njegove profesorske službe. Podredio se volji Božjoj te primio imenovanje izabravši si geslo: Misericordia et veritas — milosrđe i vjernost.

Iz beogradskog nadbiskupa Ujčića znao bi progovoriti stari iskusni profesor. Njegovi su akti bili jasni, uglađeni, pisani, kako bi katkada znao kroz šalu reći, u svilenim rukavicama. Svećenike bi znao podsticati na ljubav prema teološkoj knjizi, u pripravi za propovijedi na Sveto pismo i katekizam. Kao profesor naviknuo je na tačnost koju je čitav život gajio. Nazivao ju je »kraljevskom krepošću«, jer se temelji na poštovanju i ljubavi bližnjega. Znao bi kazati: »Tačno na vrijeme pristupaj oltaru. Nemoj kažnjavati svojim zakašnjavanjem dobre vjernike«.

Bio je velik optimist, pouzdavao se u Božju providnost. To je pouzdanje izviralo iz duboke vjere u dobrotu Božju. Nikad nije očajavao nad modernim svijetom, vidio je i pšenicu ne samo kukolj, vjerovao u prodornu moć dobra. U tome je bio jako sličan pokojnom papi Ivanu.

Zaslužni naš nadpastir uvijek i svagdje priznavao se Hrvatom iz naše Istre te iskreno ljubio svoju državu. Ali nije poznavao šovinizma, nego je jednakom ljubavi obuhvatao sve svoje svećenike i vjernike bez obzira na narodnost. Poznato je da su katolici beogradske nadbiskupije, a Banata napose, pripadnici raznih narodnosti. Kao katolički biskup bio je svima sve, jer smo u Kristovom tijelu svi jedno.

Sinovskom je ljubavlju i vjernošću bio odan Svetom ocu Papi, u kome je gledao Kristova zamjenika. Sa velikom pažnjom i točnim održavanjem svih propisa obavljao je svete obrede. Držao je više do liturgijske pobožnosti nego do perifernih.

Kao predstavnik katoličkog episkopata Jugoslavije održavao je korektne odnose sa državnim vlastima. Postupao je po nauci apostola Pavla, da je svaka vlast od Boga te da je treba poštivati. Njegova je velika želja bila da se poboljšaju odnosi između države i Katoličke crkve, što bi koristilo kako državi tako i vjernicima. Povodom njegova 80 rođendana Predsjednik Republike odlikovao ga je visokim državnim odlikovanjem. Zahvaljujući se na iskazanoj časti, Nadbiskup je u odgovoru spomenuo ono što mu je najviše ležalo na srcu: da se obnove diplomatski odnosi sa Svetom Stolicom te da se olakša vjerska pouka katoličke djece, pošto će to biti od velike koristi i za državu.

Gotovo istovremeno Nadbiskup je primio visoko crkveno odlikovanje od Svete Stolice.

Drugi vatikanski koncil bio je njegova velika ljubav. Iako bolestan, učestvovao je u pripravnoj centralnoj komisiji te na prvom koncilskom zasjedanju, dok je drugo zasjedanje pratio jedino sa svog bolesničkog kreveta.

Posljednja njegova poslanica vjernicima pročitana je 15. marta 1964. Tumači smisao, uzroke i plodove trpljenja. Osjeća se, da su to bile istine, koje su u posljednje vrijeme bile predmet njegovih razmatranja.

Predosjećajući svoj odlazak, Nadbiskup se dostojno pripremio za vječnost te je desetak dana prije smrti primio svete sakramente. Pri svijesti gotovo do posljednjeg daha, predao se u Božje ruke riječima: »Gospode, primi moju dušu.«

Opravdano se nadamo da je Krist i njemu kazao riječi: »Dobro, dobri i vjerni slugo, uđi u veselje svoga gospodara« (Mt 25, 21).

Iz govora na sahrani

koji je održao novi beogradski nadbiskup dr Gabrijel Bukatko

Sabrasmo se ovdje oko njegova odra iz bliza i daleka, gotovo iz svih dijelova naše domovine, da iskažemo milom Pokojniku posljednju počast, predamo njegove smrtne ostatke majci zemlji, odamo priznanje njegovom svijetlom liku i pomolimo se za upokoj njegove plemenite duše. Zastupana je uz ožalošćenu rodbinu hijerarhija Katoličke crkve, časno svećenstvo i redovništvo iz nadbiskupije i izvan nje, predstavnici poštovanih inih vjerskih zajednica, stranih zemalja te pokojnikovi prijatelji, štovatelji i vjernici u tolikom broju, koliko samo dopuštaju mogućnosti ovog nevelikog crkvenog prostora. Sve to pak ukazuje i svjedoči kako o visokom značaju i važnoj životnoj ulozi Pokojnika, tako i o istinitom štovanju, što ga je on za života uživao u širokim krugovima pučanstva.

Odlaskom preminulog nadbiskupa dr Josipa Ujčića gubi naš episkopat svoga uglednog zaslužnog i uvaženog člana koji je kroz dugi niz godina bio predsjednikom Biskupskih konferencija. U njemu gubi Katolička crkva u zemlji duhovnog natpastira, nadbiskupa kojega je resilo dugogodišnje životno iskustvo. Iza njega ostaje praznina kao kad se od kamenog brda odvali živa stijena i kao kad u šumi munja obori stoljetni široko razgranati hrast.

Mi napose iz beogradske nadbiskupije i banatske administrature tužni smo svi i utučeni, ožalošćeni i osiromašeni. Ali se svi mi, braćo, bodrimo u duši vjerom i vječnom istinom Evanđe-

lja, što nam ga je ostavio Krist Spasitelj za utjehu i u takvim časovima života, kad bi čovjek bez te podloge i opornja, bez duševne snage što je crpi u kršćanskoj vjeri, lako padao u očajanje i gubio orijentaciju, ostajao bez perspektiva na životnom obzorju, na životnoj stazi.

U duhu Gospodnje molitve, priklanjajući glave pred odredbama Svevišnjega, šapćemo danas sa većim ganućem i razumijevanjem riječi Očenaša: Oče, budi volja Tvoja, kako na nebu tako i na zemlji. A te riječi poput snažne jeke dozivlju nam u pamet Kristov nauk i obećanje što ga je izrekao Marti, sestri svog prijatelja Lazara: »Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, živjet će, ako i umre.«

Vjerujemo da će duša plemenitog nam Pokojnika naći vječni život u Bogu, ali da će i njegov duh i svijetli lik živjeti među nama u neizbrisivoj uspomeni.

* * *

Završio je epilog svog zemaljskog života baš u vrijeme, kada Crkva u velikom tjednu oživotvoruje misterij Kristove muke i smrti na križu, kada slavi spomen spasiteljskog djela Kristova, žrtvenog božanskog Jagnjeta. Sa Kristovom žrtvenom pashom — prolazom — združuje naš blagopokojni nadbiskup Josip svoj prolaz kroz grobni humak u vječnost, u rajska naselja Oca nebeskog.

I dok njegove smrtne ostatke s pijetetom sahranjujemo na dan smrti Gospodnje u sjenu životvornog križa Gospodnjeg, molimo Gospodara života i smrti da milostiv bude sluzi svome, da ga učini dionikom svoga slavnog Uskrsnuća, da mu ožari dušu svjetlom vječnoga života. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine; i svjetlost vječna svijetlila njemu. Počivao u miru.

Slava blagopokojnom nadbiskupu beogradskom preuzvišenom gospodinu dr Josipu Ujčiću!

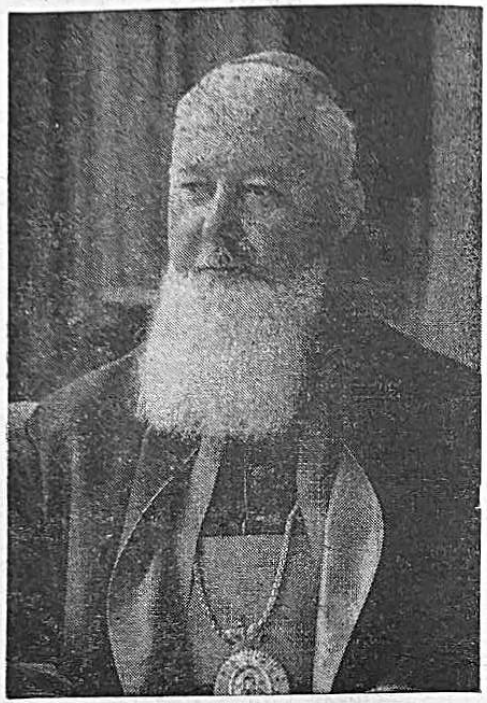

NOVI BEOGRADSKI NADBISKUP

Dr Gabrijel Bukatko rodio se 27. I 1913. u Donjim Andrijevcima u srezu Slavonski Brod. Osnovnu školu je svršio u mestu, a gimnaziju u Slav. Brodu i u Visokom, gde je 1933. položio maturu. Filozofsko-bogoslovski fakultet učio je u Rimu, gde je 1940. g. doktorirao iz teologije.

2. aprila 1939. primio je u Rimu iz ruku vladike Dionizija Njaradija svećeničko rađenje. Vrativši se u domovinu služio je kao tajnik i kancelar, a kasnije i kanonik u Križevcima u biskupskoj kuriji. 1. jula 1950. postao je ap. administrator Križevačke biskupije. Pokojni nadbiskup Ujčić posvetio ga je 27 aprila 1952. za biskupa po rimskom obredu u zagrebačkoj katedrali. Kroz 10 godina bio je tajnik Biskupskih konferencija i kao takav najbliži saradnik nadbiskupa Ujčića, koji je bio na čelu BK.

Početkom 1961. god. Sveta ga je Stolica imenovala nadbiskupom koadjutorom beogradskim na predlog samog nadbiskupa Ujčića. Preminućem ovog poslednjega 24. marta 1964. dr Gabrijel Bukatko postao je rezidencijalni nadbiskup beogradski i ap. administrator Banata zadržavši do daljnjega upravu križevačke biskupije.

Novom beogradskom nadbiskupu želimo obilje Božjeg blagoslova u njegovom natpastirskom radu i kličemo mu: Na mnogaja ljeta!

Zašto radimo?

(O blagdanu sv. Josipa Radnika)

Poslednji članak pokojnog nadbiskupa Ujčića za »Blagovest«.

1. Svi su ljudi stvoreni na sliku i priliku Božju: obdareni razumom i slobodnom voljom.

Koliko ima ljudi, toliko ima i slika Božjih na svijetu. Sve su si bitno slične, ali svaka imade nešto posebnog, neko svoje individualno obilježje. Dva posvema jednaka čovjeka nećemo nikada naći na svijetu.

2. Svima je ljudima Bog dao izvjesne darove, sposobnosti i sklonosti, »svakom prema njegovoj moći« (Mt, 25, 15).

3. To vidimo iz prispodobe o talentima: jedan dobiva pet, drugi dva, treći jedan talenat.

Onaj, koji dobije jedan sam talenat, nije kriv, što nije dobio više. Ne možemo biti po sposobnostima svi jednaki.

4. Talenti, što ih je Bog porazdijelio među milijarde ljudi, različiti su... A zašto?

Potrebe i želje, što ih imadu ljudi, doista su mnogovrsne.

Stoga mora biti ljudi, koji imaju sposobnosti, da udovolje tim mnogovrsnim potrebama.

5. Među ljudima, koje poznate, naći ćete takve, koji su veoma sposobni za poljodelstvo; drugi su majstori u svome obrtu; treći su odlični u znanstvenim stvarima; četvrti se odlikuju kao športaši; opet drugi su slavni pjevači itd. itd.

Pomislite, kako bi svijet izgledao, kad bismo bili svi posvema jednaki. Tada ne bi bilo nikakvog Karuza, jer bi bili svi jednaki pjevači. Za Karuza ne bi se znalo.

Kad bi svi arhitekti bili onako veliki kao Mikelanđelo, koji je umro pred 400 godina, onda bi svaka seoska crkva imala kupolu Sv. Petra.

6. Kao što ima u biljnom svijetu velikih i malih biljki, najrazličitijih vrsta, tako je i u čovječjem rodu.

7. U biljnom svijetu opazimo odmah npr. libanonski cedar; ali skromnu ljubičicu moramo tamo oko Uskrsa pomno tražiti pod kakvim grmom; ma kako malen bio taj cvijetak, ipak nas on obraduje. Njegov nježni miris, njegova lijepa boja nam navješta, da je zima prošla i da je nastupilo proljeće; i taj prizor nas često obraduje više, nego kad gledamo gorostasni hrast, koji je mogao prkositi zimskoj buri.

Tako je i među ljudima:

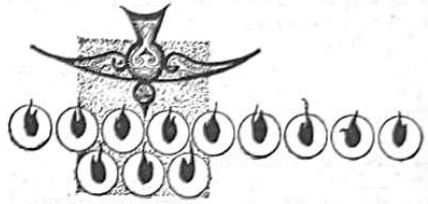

Svaki ima svoj zadatak

Kad je Bog dao čovjeku izvjesne sposobnosti, odredio mu je time i neki osobiti zadatak u ljudskom društvu.

Sposobnosti, što ih ima pojedinac, ne smiju spavati besplodno u čovjeku.

Svaki ima dužnost, da svoje sposobnosti pretvori u djelo; niko ne smije zakopati svojih sposobnosti u zemlju, kao lijeni sluga u Evanđelju svoj talenat.

8. Za svakoga od nas važe riječi, što ih je kazao gospodar svojim slugama u Evanđelju, kad im je izručio novac, rekavši: »Trgujte, dok se ja ne vratim« (Lk 19, 13).

Drugim riječima: dužni smo raditi i služiti se onim sposobnostima, što ih je Bog usadio u našu prirodu, dok se gospodar ne vrati, tj. dok nas ne pozove u vječnost.

Rad, izvor radosti

9. Netko će kazati, da je rad težak... što je napokon istinito. Ali ako hoćemo nešto postići, moramo razvijati svoje sposobnosti; tada ćemo žeti plod svoga rada u r a d o s t i.

10. Lijepo opisuje Psalmista (125, 6) palestinskog zemljoradnika: »Sada ide sa suzama, koji nosi sjeme, da sije; ali s kliktanjem dolazi, vraća se natrag, kada nosi snopove svoje«.

Eto: djelo pretvara se u r a d o s t.

11. Istina je, da rad traži znoja i napora.

To čitamo već u početku Sv. Pisma: »U znoju svoga lica uživat ćeš kruh« (Gen. 3, 19). Ali baš znoj, koji je gorak, pretvara uspjeh tvoga rada u slatkost. Psalmista tako lijepo tješi radnika: »Što urade ruke tvoje, to ćeš uživati; blago tebi! Dobro ti je.« (Ps 127, 2).

12. Iz svega toga je jasno, da č o v j e k r a d i, d a s e p r e ž i v i.

Rijetki su oni, koji bi mogli, da se prežive, a da ne rade.

Kako smo dužni čuvati svoj tjelesni život, tako smo dužni i raditi, jer bez rada praktično ne možemo doći do kruha.

Svaki čovjek dakle mora, da ispunjava dužnosti svoga zvanja i tako postigne sredstva za svagdanji život.

13. *P r v a je dakle svrha rada, da radniku pribavi svagdanji kruh.*

14. Ali kad radimo, ne smijemo misliti samo nase, nego moramo misliti i na druge.

Kad zemljoradnik žanje svoju pšenicu, mora biti svjestan, da će od te pšenice jesti kruh ne samo on, nego i drugi.

Stoga on mora obavljati taj rad također iz ljubavi prema bližnjemu.

15. Kad rudar kopa ugalj, neka ne misli samo na svoju dnevnicu, nego neka pomisli, da će baš ovaj komad uglja grijati kuću koje siromašne obitelji u božićnoj noći, pa će članovi obitelji radosno pjevati: »Sveta noć...«.

16. Nikada ne smijemo zaboraviti, da nismo samo mi na svijetu, nego da ima milijuna drugih ljudi, kojima moramo željeti sve dobro, što sebi želimo.

17. U svijetlu toga načela obrtnik će nastojati, da što bolje izvrši svoj posao na zadovoljstvo naručitelja. Obrtnik ne smije gledati samo na nagradu za rad (koja mu dakako pripada), nego mora naručitelja po mogućnosti i obradovati svojim radom.

Tada će obrtnik sa mnogo više zadovoljstva uživati svoju plaću.

18. Kad radimo koji god bilo posao, sjećajmo se dakle uvijek i svoga bližnjega. Znajmo, da smo svi djeca jednoga Oca, onoga, koji je na nebesima; a mi međusobno, da smo svi braća (Mt. 23; 8, 9).

To je onaj pravi socijalni osjećaj, koji se toliko preporuča u knjigama, ali se u životu ne nađe prečesto; mnogi traže samo ono, što je njihovo.

Rad nas čuva lijenosti.

19. Mudrac staroga zavjeta piše: »Goni slugu na rad, da nije besposlen! Jer *besposlenost nauči mnogo zlo*« (Sir 33, 28—29).

Čovjek ne smije biti nikada lijen, ne smije besposličiti.

Takav čovjek je sebi na nečast, a drugima na muku. Ne će da radi, nego živi od milostinje onih, koji poštenim radom zaslužuju svagdanji hljeb.

20. Mudrac opisuje zorno takvog lijenštinu: »Ako je lijenčina stavio ruku svoju u zdjelu, preteško mu bude, da je prinese k ustima« (Pr 26, 15).

Poslati takva čovjeka na rad, to je kao »ocat zubima i dim očima« (Pr. 10, 26).

21. Nema napretka u gospodarstvu, ako se ne radi. Gdje je lijenost, tamo je i propast: »Prolazio sam pokraj njive lijenčine i pokraj vinograda luđaka. Gle, sve je bilo zaraslo u trnje, sve je bio pokrio korov« (Pr 24, 30—31).

22. Mi rado priznajemo, da ima siromaštva na svijetu; ali moramo i priznati, da je siromaštvo često posljedica lijenosti: »Lijena ruka osiromašava, a marljiva ruka obogaćuje« (Pr 10, 4).

Svaki je rad čestit

23. Ima ručnih radnika, a ima i duhovnih radnika; stvarno nijedan rad nije samo ručni rad, niti samo duhovni rad, jer rad obavlja *čovjek;* a čovjek je ono divno jedinstvo duše i tijela, gdje mora oboje da radi.

24. Katkada radnik, koji cijepa drva, što njegovo tijelo i te kako osjeća, misli, da profesor koji tumači, samo udobno sjedi; on ne može da vjeruje, da je profesor poslije svoga predavanja doista umoran.

25. Mi moramo cijeniti svaki rad, i najskromniji, jer svaki rad ide za tim, da prehrani čovjeka, da ga čuva grešnosti i da koristi bližnjemu.

26. Ako shvaćamo rad u tom duhu, onda ćemo sa iskrenim poštovanjem pogledati i na čistačicu vagona, koja dolazi u vlak, da ga očisti.

27. Kao kršćani moramo pogledati u radionicu sv. Josipa.

Nije bila velika, ali je prehranjivala sv. Obitelj.

Zvanje sv. Josipa bilo je skromno; tim više, što su Rimljani obrt (a Palestina je bila pod rimskom vlašću) smatrali nečasnim. A sv. Josip po krvi potomak kraljevske dinastije Davidove, nije se ni malo stidio svoga ručnog rada; što je još važnije, sam Krist Gospodin radio je sa sv. Josipom i tako posvetio ručni rad.

28. Radimo svaki na onom mjestu, koje nam je Providnost Božja odredila. Radimo savjesno, pa ćemo imati Božji blagoslov, a »blagoslov Božji obogaćuje« (Pr 10, 22).

KLANJAMO TI SE, BOŽE

Kada bi riječ žive vjere budila drijemovne ljude, kada bi zvuci, boje i kamen govorili čovjeku o najvišoj vrijednosti, velik i svjetao postao bi svaki dan na zemlji.

Uzdići treba luč koju ne gase oluje.

Žrtveni dar treba da bude prinesen, najljepše i posljednje što je naše.

Bože naš, ti koji si izagnao nevrijedne, da kuća molitve ne postane razbojničkom špiljom, ti izgoni, što je nedostojno, prazno i surovo u našim djelima. Da ne posižemo za iluzijama što će se rasplinuti — da ne tražimo idole koje vrijeme razbija.

Slabo je tijelo, zato bdijmo na straži. Lažni nakiti ne mogu biti ozlaćeni tvojim imenom. Zavodnik nam pokazuje silu i ljepote svijeta, nudi nam časti za kojima smo nekad čeznuli, i moć, o kojoj smo nejaki sanjali.

Bože, ojačaj nas snagom, da ne drhtimo smućeni pred ovim glasom, koji je i tebe nekada zvao da se pokloniš.

Mi zazivljemo tvoju pomoć, Bože naš, u svojim potrebama, častimo tvoje ime i tebi se klanjamo.

Rad i religija

Možda ste i sami već čuli ovakav prigovor: Religija je štetna, jer guši radni elan. Ona tvrdi da Bog sa svime upravlja, ona baca čoveka pred Bogom na kolena, čini ga pasivnim, očekuje sve od Boga. Kad bismo slušali religiju, onda se ne bismo nikada oslobodili ugnjetavača, uvek bismo čamili u ekonomskom i socijalnom primitivizmu. Da se malo pobazavimo s tim prigovorima te da pokušamo staviti sve na pravo mesto.

1. *Da li religija stvarno smanjuje radni elan?* Šta kaže katolička vera o radu? Kad je Bog stvorio Adama, postavio ga je u zemaljski raj i rekao mu, neka ga obrađuje i čuva. A posle greha Adamu su bile upravljene sledeće reči: »U znoju lica svoga ćeš jesti hleb, dok se ne vratiš u zemlju iz koje si uzet« (1 Mojs 3, 19). Mudri Sirah primećuje: »Jer besposlenost nauči mnogo zlo, daj mu rada što ga zapada« (Sir 33, 29). Tako u Starom zavetu.

U Novom zavetu Krist se već rađa u obitelji u kojoj je rad bio svakodnevni posao. Sam radi u radionici svog hranitelja sv. Josipa. U svojim prispodobama osuđuje lenog slugu kome pripada mesto gde je jauk i škripa zubima. On se u svom javnom delovanju poziva na Oca: »Moj Otac neprestano radi, i ja radim« (Iv 5, 17). Zar nije Kristov primer poziv njegovim učenicima? Apostol Pavle je mogao reći za sebe: »Do iznemoglosti radimo svojim rukama« (1 Kor 4, 12). Vernicima u Solunu poručuje: »Zbilja, kad smo bili kod vas, naredili smo ovo: ako neko neće da radi, neka ne jede« (2 Sol 3, 10).

Ako se osvrnemo na crkvenu povest, moramo priznati da se lenost uvek ubrajala među teške poroke, da su već prvi redovnici pod vodstvom sv. Benedikta živeli prema geslu: Ora et labora — moli se i radi. Kršćanski su sveci davali uvek najlepši primer vrednog radinog života. Poznata je kršćanska poslovica: Radi kao da ćeš hiljadu godina živeti, a moli se kao da ćeš već sutra umreti.

Istina, kršćanstvo ne kaže da je rad jedino i najveće dobro na ovom svetu. Rad je sredstvo kojim stičemo za sebe i za druge potrebna zemaljska dobra, potrebna za život. Radom dalje usavršavamo svoje telesne i duševne sposobnosti, čuvamo se mnogih greha u koje padaju ljudi koji se predavaju lenčarenju.

Kršćanstvo nas nikako ne odvraća od rada, nego upravo potiče i nalaže ga kao moralnu obavezu.

2. *Božji blagoslov u radu.* Koliko god naglašavali važnost i potrebu rada, ipak moramo biti potpuno svesni da sav ljudski napor, bez Božjeg blagoslova, nije dovoljan. Zna se, seljak je bespomoćan pred prirodnim nedaćama koje mogu katkada uništiti njegove useve, voćnjake i vinograde. Eksplozije, požari i druge nesreće mogu upropastiti čitava industrijska preduzeća. Iznenadne bolesti, nedostatak električne struje mogu teško pogoditi proizvodnju. Stoga nikada nije suvišno preporučiti sebe i svoj posao Bogu. Ponizna molitva na kolenima pred oltarom nipošto nas ne čini pasivne, nego nam nadom u Božju pomoć i njegov blagoslov podiže radni elan. Lepo je kazao već psalmista: »Ako Gospod ne gradi kuće, uzalud se muče koji je grade. Ako Gospod ne čuva grada, uzalud bdije koji ga čuva« (Ps 127, 1).

Puno se razmišlja o produktivnosti rada. Šta treba sve učiniti da bude rad uspešniji, produkcija veća i bolja, a da se produkcijska sredstva i sirovine što ekonomičnije troše. Ne zavisi sve samo o fizičkoj snazi i o radnom vremenu. Kvalifikacija radnika, dobro raspoloženje radnog kolektiva, uslovi rada u samom preduzeću, prvovrsne mašine i pogodne sirovine, dobra organizacija rada itd., sve su to preduslovi da se dođe do željenog uspeha.

Čovek koji je u duši smiren, koga ne tište prevelike brige, a živi u prijateljstvu sa Bogom, lakše i radosnije radi. Iz predratnih vremena znamo da su školski uspesi u katoličkim školama bili redovno bolji nego na državnim.

Svakako, koliko je radnik, činovnik više lično zainteresovan na radnom učinku, toliko sigurnije biće postignut. Stoga se danas mnogo govori o stimulaciji i boljim platama za bolji učinak. Sve je to razumljivo, ali valja imati na umu trku na dugu stazu. Radnik treba da radi i 35 i 40 godina. Mora čuvati svoje zdravlje, a ima i obaveza prema obitelji.

Svakako je na mestu poznata rečenica: Radi kao da sve od tebe zavisi, moli se Bogu kao da sam ništa ne možeš.

3. *Da li je istina, da bismo uvek ostali ugnjetavani* i na primitivnom ekonomskom stepenu, kad bismo slušali Crkvu? Na takvo uvredljivo pitanje gotovo ne bi trebalo odgovarati. Ali i ovde važi: Ne znaju što čine.

Svakako je istina da Crkva ne odobrava nasilnih prevrata. O tome smo svi na čistu. Ali iz toga ne sledi da je Crkva indiferentna i bez osećanja za bedu i nevolje.

Rad na posvećenju sveta

Na zelenoj planeti Zemlji živi već preko 3 milijarde ljudi. Ogromno je to mnoštvo naroda i rasa, jezika i dijalekata, država i državica, mnoštvo koje živi na pet kontinenata zemaljske kugle. Koliko je tu problema i potreba, samo da si ljudi održe goli telesni život, da nađu potrebni komad kruha. Da ne spominjemo nebrojena druga pitanja, koja iskrsavaju u čoveku, obdarenom razumom i slobodnom voljom; on je postavljen u veće i manje zajednice, koje moraju opet rešavati nove probleme.

I taj čovek, čiji je život na zemlji srazmerno kratkog veka, mora da svojim fizičkim i razumnim radom rešava sva ta pitanja. Iako je život kratko odmeren, a zemaljskih zadataka puno, ipak čovek ne sme zaboraviti da živi kao dete Božje, učlanjen u otajstveno Telo Kristovo, da si tako obezbedi večni spas.

Određeno mesto — zvanje

U tom ogromnom mravinjaku svaki čovek ima svoje mesto. Božja providnost mu je odredila zadatak, službu, koju treba da izvrši. Što se ljudsko društvo više razvija, to više iskrsavaju nove mogućnosti, nove želje, nove potrebe među ljudima, a stoga i nova zvanja, nove profesije. U vreme atoma, elektrona, automatizacije, poplave saobraćajnih sredstava sasvim je razumljivo da se u načinu života mnogo izmenjalo. Kad bi danas uskrsnuo čovek koji je pre 50 godina umro, pa bi uzeo u ruke novine, slušao radio, gledao televiziju, čitao imena raznih agencija, instituta, univerziteskih stolica, stručnih škola, gledao natpise pojedinih preduzeća, gotovo ništa ne bi razumeo.

Najbolje je da čovek nađe takvo mesto, koje njegovim sposobnostima najbolje odgovara. Ali to nije uvek moguće. Životne prilike nekom seljačkom dečaku nipošto ne dozvoljavaju da bi pošao u srednju, još manje u višu školu. Neki abiturijent voli medicinu, ali su na fakultetu sva mesta popunjena. Neki kvalifikovan rudar izgubi službu, pošto se zatvara dotični rudnik; preduzeće se automatizovalo, pa je izbačeno toliko i toliko radnika. Šta s njima? Treba da se prekvalifikuju, pređu u drugu granu gde još ima zaposlenja. Dakle, čovek mora biti elastičan, sposoban na prilagođavanje prema potrebama. Bog je čoveka stvorio sa bezbroj mogućnosti, da se može prilagođavati i druge sposobnosti u sebi razvijati.

Sprema — škole

Kršćanstvo nipošto nije protivno tome što čovečanstvo tehnički i naučno napreduje. Obratno, Crkva se iskreno raduje svakom istinitom napretku. Bog je već Adamu u zemaljskom raju kazao neka gospoduje pticama nebeskim i ribama u moru, neka gospoduje svim silama prirode.

Za dobro obavljanje specijalizovanih službi potrebni su dobro osposobljeni kadrovi, koji su prošli kroz dobre škole. Svaki zanat, svaka profesija, svaka služba iziskuje potrebnu školu. Učenik treba da bude talentovan, vredan u učenju, onda mora proći kroz određeno učno doba kod dobrog učitelja, pa možemo računati da se kvalifikovao za određeno mesto, ali tek vežba će ga učiniti pravim majstorom.

Svako zvanje otvara čoveku novi svet, upoznaje ga novim materijalom, novim predmetima, njihovim osobinama, zakonitostima, koje treba u radu poštivati da se postigne uspeh. Svaka škola donosi učeniku neko nutarnje zadovoljstvo, otkriva lepotu i veličinu stvorenja, a time ga potiče da razmišlja o Onome od koga je sve to poteklo, koji je sve to prvo u svom neizmernom razumu zamislio, a onda svemogućnošću stvorio.

Kao što poljodelac i pastir oseća svoju ovisnost o Bogu, jer zna da bez njegova blagoslova i zaštite nema uspeha njegov trud, tako mora, više manje, svaki poslenik na bilo kome mestu osećati da su sirovine, produkcijska sredstva i željeni uspeh od Boga.

Papa Pijo XII primao je u audijenciju predstavnike svih mogućih profesija, skupljenih na raznim kongresima, uvek je imao reči pohvale i priznanja za vrednost njihovog stručnog rada u korist ljudske zajednice. Ako su bili sami katolici, onda bi znao poticati ih neka gledaju da budu na dostojnoj visini svoje stručne spreme, ako je moguće i koji korak ispred ostalih, kako bi tako opovrgli prigovor da je katolička vera prepreka pravom napretku. Obratno, i danas treba da se potvrdi ono što je rekao Tertulijan za kršćane svog vremena, da su najbolji rimski građani, najsavesniji poreski obveznici, najbolji vojnici, najmirniji sugrađani.

Katolička vera nema neke magične sile, da bi ljudima množila sposobnosti. Nemamo svi jednaki broj talenata, nemamo ni istih talenata. Što smo primili od Boga, time moramo biti zadovoljni; svako ih je primio dovoljno da se može probiti kroz život i spasiti dušu. Ali, vera čoveka staloži, sređuje ćestitim odgojem, umiruje neuređene strasti. A gde vlada red, tamo jedna sila ne uništava drugu. Religiozan čovek uz ostale jednake uslove bolje radi i postizava bolje uspehe.

Na službenom mestu — u poslu

Katolička crkva nije neka tajna organizacija, koja bi imala neke opasne ciljeve kako minirati ljudsku zajednicu. Obratno, ona iskreno želi svakom pojedincu i svakoj ljudskoj zajednici, svakom narodu, svakoj državi srećan i miran razvoj.

Katolik je dužan savesno po najboljim snagama obavljati svoju službu. Tako će osećati u srcu zadovoljstvo da je ispunio svoju dužnost, koristio bližnjemu pa i zajednici, a nada se da će ga Bog za savestan rad u nebu nagraditi.

Šta se rado dešava? Kršćani, osobno su dobri ljudi, ali njihovo se službeno delovanje sukobljava sa kršćanskim principima. Teoretski kršćani, a praktični pogani.

Papa Ivan XXIII u svojoj okružnici »Pacem in terris« tu činjenicu ovako razvija: »Poznato je da se u naše vreme mnoge javne ustanove u državama sa dugotrajnom kršćanskom tradicijom nesumnjivo odlikuju naučnim i tehničkim napretkom te da ne oskudevaju u pomoćnim sredstvima za postizanje svakovrsnih ciljeva, ali ih vrlo često u *neznatnoj meri prožimaju kršćanski motivi i principi.*« Uzrok tome Papa vidi u činjenici da katolici ne rade tako kako ih vera uči.

Kad je sadašnji koncil raspravljao o ulozi svetovnjaka u današnjem svetu, bilo je često naglašeno da moraju oni raditi na *posvećenju sveta.*

Ovom se rečju htelo samo kazati da vernik mora svuda nastupati kao vernik. I kad radi kao profesionalni radnik, profesor, inženjer, pravnik, lekar, nikada se ne sme stideti Krista, nikada pogaziti Božje zapovedi, koje obavezuju sve i svakoga na bilo kome mestu. Katolički lekar, dakle, ne može propagirati i vršiti pobačaje, katolički pravnik ne može u civilnim parnicama pomoći lopovu da prevari nevinu stranu, katolički umetnik ne može se izrugivati svetosti braka, katolički političar ne može mrzeti pripadnike drugog naroda, pozivati na mržnju i osvetu itd.

Ako dakle katolički svetovnjak radi ovako, kako mu njegova savest govori, onda posvećuje svet, onda svojim radom slavi Boga, pa i njegova dela veličaju Svevišnjega.

Danas se, međutim, dešava da su katolici u sebi pocepani: u teoriji i možda još kod kuće je katolik, na svom radnom mestu nastupa kao poganin.

Papa Ivan XXIII vidi razlog za to pre svega u slabom verskom obrazovanju. Dok su se stručno usavršavali i napredovali, u

---

Setimo se na starokršćansko doba, kada je u rimskoj imperiji bio na snazi robovlasnički sistem. Ko i kako je taj sistem oborio? Da li golom silom? Ne, nego Crkva istrajnim preobražanjem privatnog i javnog mišljenja. Kršćanstvo je svojim idejama općenitog bratstva i jednakosti među ljudima uticalo na postepenu promenu postojećeg stanja. Poznato je da su mnogi robovlasnici prelazeći na kršćanstvo sami davali robovima slobodu

Koliko Crkva i danas čini na poboljšanju životnog standarda nerazvijenih područja sveta, najbolje dokazuju katoličke misije. Njezina je prva briga verska pouka, duhovno vodstvo i spas duša. Ali Crkva se u misijama istovremeno brine i za prosvetni, ekonomski i higijenski napredak. Stoga su ti narodi, i kad su stekli političku nezavisnost, zahvalni Crkvi te su misionari dobro viđeni.

Istina, u misijama radi elita, najbolji sinovi i kćeri Crkve, dok kod kuće katkada nije sve na tolikoj visini. Ali jedno stoji, naše svećenstvo je uvek ostalo s narodom, da zajedno s njime deli dobro i zlo, teške i lepe dane. Kad gledamo na prošlost naših krajeva, moramo priznati da se Crkva morala boriti s mnogim poteškoćama, pa njezin rad nije mogao pokazati takve rezultate kakve bismo želeli. Jedno su dobre namere i ideali, a drugo njihova realizacija u konkretnim prilikama.

Pre više od 80 godina papa Leon XIII zauzeo se za poboljšanje radničkog položaja, postavljao je zahtev za pravo na slobodne sindikate, obiteljsku platu radnika, pozivao je poslodavce da treba u radniku gledati svog brata u Kristu, čoveka koji ima puno ljudsko dostojanstvo. U tom pravcu Crkva je razradila barem u općim crtama program za rešenje tih problema. Zadnji veliki dokumenat u tom pravcu izdao je pokojni papa Ivan XXIII svojom enciklikom »Mater et Magistra — Majka i Učiteljica«. Kad bi svi oni koji rešavaju ta pitanja, uzeli u ruke taj tekst te po njemu počeli rešavati socijalne i ekonomske probleme, sve više bi nestajalo velikog jaza među bogatima i siromašnima, među jakima i slabima, među razvijenim i nerazvijenim zemljama.

I po pitanju rada i socijalnih pitanja valja kazati da Crkva upravo zbog svog višeg gledanja na sve probleme najviše doprinosi da bude rad plodan i napredan, čoveku i zajednici na blagoslov i sreću. Čovek može ispravno gledati na rad i međusobne ekonomske odnose, jedino ako gleda na čoveka kao na duhovno-telesno biće i na zemaljski život kao pripravu za večni život. Samo sa te perspektive naziru se ispravna rešenja gornjih pitanja. Jeste, Crkva najbolje štiti ljudsku slobodu i pokazuje najbolji put prema svestranom napretku!

Mitološka ličnost

SVAGDANJI RAZGOVORI

— Molim vas, velečasni, objasnite mi jednu stvar. Nedavno sam pročitao u nekom novijem leksikonu da je Krist mitološka ličnost.

— Poznata vam je, dragi prijatelju, stara narodna poslovica da papir sve podnese. Koliko se stvari prodaje kao čista istina, a nisu ni obična naučna pretpostavka ili hipoteza. Koliko su se puta već neki naučnici zaklinjali na pojedine tvrdnje kao strogo naučno dokazane činjenice, pa se uskoro ustanovilo da su bile tvrdnje bez osnova. Ne može se dakle sve uzeti za naučnu istinu, što se kao takvo prodaje.

— Pa kako mogu ljudi takve stvari objavljivati? Kako se usuđuju varati ljude, koji očekuju od njih svetlo istine?

— Eto, mnogi se Božji darovi zloupotrebljavaju, tako i štampa. Neki to čine namerno sa željom da druge prevare, a većina njih su u zabludi, pa nesvesno zavode u zabludu i druge.

— Ovo me toliko više začudilo, jer smo na početku ove godine u vezi s Papinim hodočašćem u Svetu zemlju čuli kako je ceo svet govorio o poseti svetim mestima koja je Isus Krist svojim životom i svojim delima posvetio. Da Krist nije istorijska ličnost, to ne bi mogao učiniti.

— Krist je kroz vekove preporna ličnost, što samo već dokazuje da je istorijska ličnost. I oni koji ga uporno poriču, nehotice ga priznavaju, pošto ih njegova pojava progoni i muči. Zašto ne osećaju potrebu boriti se protiv pravih mitoloških pojava? Mit je samo bajka, izmišljena priča. Protiv njih ne treba mobilizirati naučni i štamparski aparat. Što se protiv Krista vodi vekovna borba, znači da je on jaka istorijska ličnost. Ko poriče Krista, sličan je onome koji okreće leđa nekom velikom spomeniku te viče onda iza glasa: »Spomenika nema, ja ga ne vidim!«.

— Postoje li čvrsti istorijski dokazi za Krista?

— Mirno možemo reći da ni za jednu drugu istorijsku ličnost nema toliko i tako čvrstih dokaza kao za Krista. Niko ne sumnja da su egipatske piramide dokaz, da su nekada živeli faraoni, koji su te građevine podigli. Vekovima se nije znalo za pojedine egipatske objekte ko ih je sagradio. A kroz vekove, od prvih vremena kršćanstva, štuju se i posećuju mesta, vezana za Kristov život. Može li ko izbrisati sa površine zemlje i iz istorije Betlehem, Nazaret, Jerusalem? Ti gradovi nisu od juče. Krvavi ratovi vodili su se za ta sveta mesta. Hodočasnici sa svih strana sveta dolazili su onamo, gradili svetišta i prihvatališta za nove hodočasnike. Kameni grob na Kalvariji, pećina u Betlehemu i u Nazaretu, kao i tolika druga mesta tako su opipljive stvari da mogu uveriti svakoga ko ima malo dobre volje.

— Ima li nekih pisanih dokumenata o Kristu i njegovoj nauci?

— Ima i toga. Poganski, jevrejski i kršćanski pisci govore o Kristu. Zanimljiv je službeni iskaz carskog namesnika Plinija Mlađeg koji u svom izveštaju rimskom caru Trajanu, govoreći o prvim kršćanima, svedoči o Kristu i njegovoj smrti pod Poncijem Pilatom. Car je na taj službeni akt i odgovorio i dao upute namesniku za postupak protiv kršćana. Najvažniji pismeni izvori za Kristov život svakako su četiri Evanđelja, Dela apostolska i poslanice apostola, dakle izjave velikim delom samih očevidaca i neposrednih svedoka opisanih zbivanja.

— Ali ima ljudi koji osporavaju Evanđelja?!

— To nama ništa ne smeta. Svako mora priznati da nijedna knjiga od tolike starosti nije očuvana u toliko rukopisa kao Sveto pismo. Pomislite, Evanđelje je sačuvano u 4.086 grčkih rukopisa i u 9.000 prevoda. Pogledajte tu divnu brojku od preko 13.000 izdanja, dok su najpoznatiji stari klasici Homer, Vergilije, Sofoklo, Eshil, Platon, Euripid i Tacit očuvani u svega 374 rukopisa.

---

versko-moralnom pogledu nisu prešli preko elementarnih stvari. Verska naobrazba mora ići usporedo sa sticanjem ostale naobrazbe i tehničke spreme. Papa sam priznaje da je katkada teško prosuditi da li je neka životna praksa još u saglasnosti sa pravednošću ili nije. Život postavlja uvek nove probleme, koje moraju katolički stručnjaci rešavati. Ne mogu se sva pitanja rešiti jednostavnom primenom starih primera. Stoga se nameće potreba saradnje katoličkih laičkih elita sa teolozima, napose moralistima, kako bi se našla pravedna rešenja novo postavljenih pitanja.

Na bilo kome radnom mestu katolik se mora trsiti da bude njegov rad prvorazredan, takav da bude u čast i ponos njemu samome, u korist i podsticaj bližnjemu i društvu, a ujedno na sve veću slavu Božju. U takvom smo slučaju svakako doprineli posvećenju sveta, što je naše poslanstvo.

Međutim, niko ne sumnja u te klasike, dok ima ljudi koji sumnjaju u Krista. Zaista čudni ljudi!

A pođimo još dalje! Iako su knjige Novog zaveta, zbog siromaštva prvih kršćana, pisane na neotpornom papiru, ipak imamo najstariji papir sa malim odlomkom Ivanovog evanđelja, pisan godine 135, dakle nekih 35 godina posle smrti evanđelista Ivana. Svih novozavetnih papira pisanih od 2—4 veka ima 44. Jedan potpuni rukopis svih evanđelja (Codex Vaticanus) potiče iz 4 veka, svakako manje od 300 godina posle smrti poslednjeg apostola.

— Da li je tačno da u novije vreme i mnogi nekršćani drže Krista kao istorijsku ličnost, gledaju u njemu velikog reformatora, prijatelja malenih i progonjenih, borca za socijalnu pravdu i jednakost među ljudima. Samo ga ne mogu priznati kao Boga te stoga njegovo uskrsnuće pripisuju uzvitlaloj mašti apostola.

— Poznata je stvar. Pritešnjeni jakim argumentima protivnici kršćanstva dopuštaju Krista kao istorijsku ličnost, ali ga pošto poto hoće lišiti natprirodnog karaktera, kako im ne bi više bio neprijatan Gospodar neba i zemlje i jednoć Sudac. Oni time samo nastavljaju delo jevrejskih narodnih starešina Isusovog doba. Kad su čuli od rimskih vojnika, koji su stražarili na Kristovom grobu, da je Krist uskrsnuo, oni su podmitili stražare da bi govorili: dok smo mi spavali, došli su učenici i ukrali Isusovo telo.

Evanđelisti prirodno i jednostavno opisuju zbivanja oko Kristova uskrsnuća, njegovih ukazanja i ponašanja Kristovih učenika, ne mareći da se učenici pokažu i u lošem svetlu, navodeći jedan ovo drugi ono, tako da je katkada teško načiniti tačan raspored svih Kristovih ukazanja. Da je u pitanju nameštena montaža od strane Kristovih učenika, takav je opis nemoguć.

Kad imamo pred očima sve činjenice, Isusovo uskrsnuće nije bilo tako nenadano. Krist ga je sam više puta prorekao, njegovi protivnici su ga uzimali u obzir kad su postavljali stražu na grob. Apostoli su pod uticajem općeg mišljenja o Mesijinom svetovnom kraljevstvu prelazili preko svake pomisli na uskrsnuće svog Učitelja te su bili stoga njegovom smrću potpuno razočarani i psihički dotučeni. Tako duboka je bila njihova potištenost, da su se mukom pribrali i poverovali da vide pred sobom uskrsloga Krista, plašeći se da nije to prevara. Oni skeptički primaju vest od pobožnih žena i od Marije Magdalene da je Krist uskrsnuo. Klasičan primer stava svih učenika u tom pogledu su dva učenika koji idu u Emavs, a kojima se na putu pridruži Isus sam. Apostol Toma ide tako daleko da nedelju dana prkosi svim apostolima koji mu govore da su videli uskrslog Isusa. Za nj nije dovoljno da vidi Isusa svojim očima, oči bi se mogle još prevariti, nego traži da ga opipa svojim rukama, kako bi isključio svaku mogućnost prevare. Nije li smešno govoriti o lakovernosti apostola u pogledu Kristova uskrsnuća? Da su oni iz čežnje za njim imali halucinacije, umišljali si da ga stvarno vide i govore s njime?

Kako u toj vezi rastumačiti prazan grob? Pa kad bi neko odneo Isusovo telo, zašto je ostavio povoje i ubrus? Zašto je bio ubrus položen odvojeno od povoja na drugom mestu?

Jeste, nema drugog pametnog, prihvatljivog tumačenja svih tih činjenica nego Kristovo uskrsnuće samo, koje ostavlja za sobom tragove prošlosti.

Kristovo uskrsnuće samo bilo je jedno od poglavitih tačaka apostolske propovedi, jedan nada sve važan član apostolskog verovanja. U snazi te vere Kristovi su učenici svladavali sve prepreke, podnosili sve žrtve, pa i mučeničku smrt.

Mitovi nemaju grobnica, a za Krista i njegovo uskrsnuće svedoče hiljade grobnica kršćanskih mučenika širom sveta. Kristova zaručnica sama, sveta Katolička crkva sa svim njezinim životom širom zemaljske kugle, njeni uspesi i pobede, njezina stradanja i progonstva, njezina nesalomljiva moć i izdržljivost najjači su dokaz za preobraženog, produhovljenog, besmrtnog, uskrslog Krista.

— Gde bi se čovek mogao bolje poučiti o Kristu?

— Uzmite u ruke Sveto pismo, napose Evanđelja. To je pismo koje nam sam nebeski Otac preko Duha Svetoga šalje. U svakoj kršćanskoj obitelji treba da se čita i proučava. Koliko više sreće, mira, zadovoljstva i ljubavi bi onda vladalo u našim obiteljima! Zar se ne bi već samo zbog toga isplatilo čitati blagu Kristovu vest?

IZ SAD. Prošle se godine obratilo u SAD 128 000 osoba na katoličku veru. Tamo ima 282 više škole univerzitetskog stupnja, 2 345 zavoda sa srednjom školom sa 945 785 đaka te 10 630 osnovnih škola sa 4 451 893 učenika.

Novi biskup latinskog obreda za Izrael Msgr Hanah Kaldani je rodom Palestinac, podanik Izraela. Posvećenje je primio u Nazaretu, za suposvetitelja bio je melkitski nadbiskup Hakim.

Peru. Broj svećenika u ovoj se zemlji popeo na 2204, tako da dolazi sada na jednog svećenika 4 700 vernika, dok ih je ranije dolazilo 5 000.

IZ KATOLIČKOG sveta

IZ NAŠE DRŽAVE

Smrt nadbiskupa Ujčića. 24. marta 1964. preminuo je od angine pektoris nadbiskup Ujčić u 85 godini života te u 28 godini nadbiskupske službe.

Izrazi saučešća. Prigodom preminuća nadbiskupa Ujčića poslali su izraze saučešća Predsednik Republike preko Predsednika Savezne komisije za verska pitanja Mome Markovića predsedniku Biskupskih konferencija Franji Šeperu; od verskih predstavnika: papa Pavle VI, patrijarh German, Reis ul ulema Kemura, predstavnici ostalih verskih zajednica u zemlji, kardinal Frings iz Kölna u ime nemačkog episkopata, kardinal König iz Beča, Predstavnici mnogih republičkih komisija, predsednik Skupštine Beograda, Predsednik opštine Pazin, brojni diplomatski predstavnici, jugoslovenski biskupi, mnogi njegovi prijatelji i štovatelji iz zemlje i inostranstva.

Sahrana. 27. marta 1964, na Veliki petak u 11 sati obavila se sahrana nadbiskupa Ujčića u crkvi Krista Kralja u Beogradu. Svečanosti su prisustvovali predstavnici saveznih, republičkih i gradskih vlasti, predstavnik patrijarha Germana sa pratnjom, predstavnici diplomatskog zbora, deset biskupa i nadbiskupa, svećenstvo, redovnici i redovnice te brojni vernici. Novi beogradski nadbiskup dr Gabrijel Bukatko održao je pogrebno slovo, a obrede je vodio zagrebački nadbiskup Šeper. Pokojnikovo telo počiva u samoj katedralnoj crkvi.

Zahvala na izrazima saučešća. Novi beogradski nadbiskup dr Gabrijel Bukatko zahvaljuje se svima koji su poslali izraze saučešća, vence, ili prisustvovali sahrani te na bilo koji način izrazili poštu blagopokojnom nadbiskupu Ujčiću. Ujedno moli svoje područno svećenstvo, redovništvo i vernike da očuvaju Pokojnika u blagoj uspomeni te da ga se i dalje sećaju u svojim molitvama.

Dr Jože Pogačnik, dosadašnji pomoćni biskup, imenovan je za novog ljubljanskog nadbiskupa. Ustoličenje se obavilo 5. aprila 1964. Čestitamo i želimo puno uspeha!

IZ VATIKANA

Velika sedmica u Vatikanu. Papa je na Cvetnicu obavio posvetu maslinovih i palminih grančica u crkvi sv. Pavla. Prisutno je bilo 17 kardinala. Na papinom oltaru je služio Misu kardinal Djobe. Opodne je sa svog prozora Papa pozvao vernike da priznaju Krista svojim Mesijom, kraljem, knezom mira. Svetu je mir potreban, ali taj mir može doći samo iz neba. Na veliki ponedeljak predstavnici francuske fabrike Renol poklonili su Papi za misije dva automobila. Papa im se zahvalio i kazao da tehnički napredak treba da služi duhovnim ciljevima. Na Veliki utorak u Vatikanu se slavio arhanđel Gabrijel, zaštitnik telekomunikacija. Ta sredstva, kao radio i televizija, treba da šire svetlo istine, pravdu i ljubav. U veliku sredu Papa je primio u generalnoj audijenciji vernike. Pozvao je prisutne neka budu ovih dana u Rimu ne turisti nego hodočasnici, da bi u Rimu našli Krista, pobožno pratili svete obrede te se obogatili velikim mislima i dobrim odlukama. — Na Veliki četvrtak Papa je obavio obred pranja nogu 13 latinskoameričkih bogoslova u lateranskoj bazilici, služio svetu Misu i pričestio kardinale i ostalu asistenciju. — Na Veliki petak Papa je prisustvovao pevanju Kristove muke kod Sv. Petra, a uveče učestvovao u križnom putu u Koloseju te nosio drveni križ između 13 i 14 postaje. Tom prilikom je osudio svako progonstvo Krista i njegove Crkve. Eurovizija je prenosila tu pobožnost. — Na sam Uskrs Papa je služio ranu misu u crkvi Majke Božje s Maslinskog brda u blizini Rima, a na trgu sv. Petra u 11,30. Iza toga je uputio Gradu *i* svetu uskršnje čestitke. Kazao je da je Kristova vera vrlo bliska čovečanstvu, ali ipak prožeta božanskim elementima. Blago čoveku koji ima veru, a teško onome koji je nema. Neka ne bude nikoga koji bi sama sebe osudio

na očaj. Naročito onima koji trpe, radnicima, omladini poželeo je uskršnji blagoslov.

Uskrs širom sveta. U Moskvi se služila služba Božja u argentinskom poslanstvu za zapadne diplomate. — U Varšavi kardinal Višinski je govorio u katedrali sv. Ivana o tome, koliku sreću za pojedinca i zajednicu predstavlja religija, a obratno, gde je nema otvara se nesreća. U Jerusalemu za Uskrs bilo je 10 000 hodočasnika. U obredima su učestvovali zajedno i pravoslavni i katolici u duhu ekumenizma.

Uloga radnika. Na blagdan sv. Josipa Papa je govorio predstavnicima fabrike Fiat. Evo nekih papinih misli: Radnički svet ima pravo na Krista, treba da ga prožme i preporodi Kristov duh. To je bitno. Ako mirno i trezveno prosudimo razvoj modernog sveta, moramo reći: ili će Kristov duh spasti radni svet ili će tehnički razvoj mučiti radni svet te ga dovesti do najtežih sudara, ludosti, tiranija i uništenja. Krist je danas potrebniji radniku nego ikada. Ulogu koju je imao sv. Josip, da je hranio, vodio, branio Isusa, imaju danas kršćanski radnici. I oni moraju Kristu obezbediti mesto i prava koja mu pripadaju.

Papa je posetio rimski univerzitet. Rektor Ugo Papi je sa profesorskim senatom i studentima primio Papu, odveo ga u veliku aulu, gde mu se poklonio. Iza toga je Papa služio misu u univerzitetskoj kapeli, održao homiliju i podelio studentima uskršnju pričest. U svom se govoru Papa setio svojih studija, spomenuo svoj rad asistenta studentske omladine. Naglasio je da uz napredak pozitivnih znanosti treba očuvati stare nepromenljive istine svete vere te se rado vraćati njezinim klasičnim izvorima.

Svaki kršćanin apostol. Na generalnoj audijenciji, 4. marta Papa je prvo govorio o poslanstvu Petra i Crkve, da navešta, nosi i širi u svetu Kristovu blagovest. Svaki je kršćanin pozvan da učestvuje u tom apostolatu, iako nema nekog posebnog poslanstva. Životom, primerom treba da svedoči za Krista, ljubav prema bližnjemu mora prožimati njegova dela. Kršćanin a egoista, to su dva nespojiva pojma.

Papa je osnovao posebnim pismom Papinski viši Institut za latinski jezik kod Salezijanskog Ateneja. Studij će trajati 4 godine. Proučavaće se i grčki jezik. Kandidati će posle dve godine polagati bakaloreat, posle treće godine licencijat, a posle četvrte doktorat. Institut se osniva u vezi s apostolskim pismom »Veterum Sapientia« pape Ivana XXIII.

Predstavnicima italijanskog radija i televizije Papa se zahvalio za usluge prigodom hodočašća u Svetu zemlju, odao priznanje njihovoj stručnoj spremi, ali naglasio i odgovornost, da budu uvek u službi istine, pravde, zdravog napretka i moralnog dobra.

Radost i žalost. U generalnoj audijenciji 21. I Papa je govorio prisutnima o radosti i utehi, koju svaki dan uživa. Veseli se drugom vatikanskom saboru, ekumenskom duhu, uspesima u misijama, napretku dobrih vernika, koji tolikom odanošću dolaze na audijencije. Ali i žalost prati Papu. Svaki dan čuje za pokvarenost sveta, za mnoge otpade, za uzmicanje sa dužnosti, za dokaze ljudske slabosti, pa i o ubistvima, mržnji i nasilju, kao sada u Kongu. Papa osuđuje nedela, ali se moli za vinovnike.

Papa je imenovao posebnu komisiju da sprovede u delo koncilsku konstituciju o svetoj liturgiji. Ona se sastoji od 42 člana iz 26 zemalja. Među ovim članovima 10 kardinala. U komisiji je i banjalučki biskup Mons Alfred Pihler.

Za pastoraciju Cigana. U Rimu se održavao prvi međunarodni kongres za pastoralni rad među Ciganima i nomadima. Papa je kongresiste primio u audijenciju i pohvalio njihovo nastojanje. Računa se da su Cigani otišli oko god. 1000 iz Indije, nastanili se prvo u Orijentu, Južnoj Rusiji i na Balkanu. God. 1400. oni su se proširili preko cele Evrope i prešli na druge kontinente. U veliko su zadržali svoj karakter. Male sestre Isusove imaju posebne grupe za rad među Ciganima.

Papa je primio zastupnike italijanskog ugostiteljstva i turizma te istaknuo važnost njihove saradnje na duhovnom životu svojih gostiju. Kako je bilo među prisutnima mnogo rimskih hotelijera, Papa je naglasio da se ne sme zaboraviti da mora u Rimu, kao središtu kršćanstva, zračiti kršćanski duh.

Papa je primio u posebnu audijenciju misionare i misionarke koji su bili proterani iz

Sudana. Odao im je očinsko priznanje na njihovom radu, odbacio neosnovane optužbe, koje su bile podignute protiv njih. Crkva nosi uvek s Evanđeljem, kazao je Papa, i kulturni i socijalni razvoj i napredak. Konačno je izrazio nadu da će sudanska vlada uzeti u ponovno razmatranje celo pitanje misionara objektivno ga i smireno obraditi i promeniti odluku.

Otkriven kip pape Pija XII. 12 marta papa Pavle VI otkrio je u bazilici sv. Petra 3,5 m visok bronzani kip pape Pije XII koji je izradio italijanski vajar Frančesko Mesina. Svečanosti je prisustvovao oveći broj kardinala, diplomata, rodbina, rimski prelati i narod. Papa je isticao zasluge Pija XII te ga uzeo u zaštitu od raznih optužbi.

Srpski patrijarh German dobio je jednu sveću od pape Pavla VI, slično kao i ostali pravoslavni patrijarsi. — Jednu sveću uručio je ap. delegat Vanoci u Vašingtonu rektoru narodnog svetišta Bezgrešne.

Vatikanska pomoćna akcija je 1963. podelila pomoć mnoštvu od 5 miliona osoba u ukupnoj vrednosti od 7 milijardi lira. Samo u Rimu bilo je podeljeno jedan milion paketa. Najveću je pomoć dobilo stanovništvo postradalog Longarone.

Papa je kroz prvih pet korizmenih nedelja posle podne posećivao razne župe u novijim rimskim rejonima, da bi bolje upoznao rad rimskih svećenika i život vernika te tako doprineo kao rimski biskup verskoj obnovi svoje biskupije. Svuda je bio oduševljeno dočekan. Katkada se zbog kiše morala procesija održati unutar crkve. Redovno je održavao propoved, samo je jednom ispitivao decu veronauku. Vraćajući se u Vatikan Papa bi uzgred posetio još neku redovničku zajednicu.

Krista treba upoznati, ljubiti, slediti ga, kazao je Papa na Gluvu nedelju, radnim ljudima u homiliji koju je održao u crkvi sv. Petra službenicima tramvaja i radnicima iz Vigevana. Krist i danas trpi, Krist je i danas središte, gde se odlučuje sudbina sveta.

Rimska Rota je 1963. završila 153 sudske parnice o valjanosti ženidbenog veza. U 76 slučajeva brak je proglašen nevaljalim. Za poslednjih 10 godina od 1915 parnica 927 završilo se presudom o nevaljanosti braka.

IZ EVROPE

U Španiji postoji 926 kontemplativnih ženskih samostana sa oko 20 000 redovnica, 40% svih samostana te vrste na svetu. Iza Španije sledi Francuska sa 500 i Italija sa 400 takvih samostana.

Premestili crkvu. U Vilaneva del Rio srušili su jednu vrlo staru romansku crkvu, koja je važila kao biser romanskog stila iz kraja 11 veka te je u Palensiji iznova sagradili iz istog materijala.

Katolički univerzitet presv. Srca u Milanu radi već 42 godine. Taj univerzitet ima 7 fakulteta, izvestan broj priključenih instituta sa ukupno 15 000 studenata i oko 500 profesora. Izdržava se dragovoljnim prilozima, koji su prošle godine iznosili 400 miliona lira. Njegovo značenje za italijansku katoličku kulturu raste.

Nova italijanska Goreti. 1. marta je 26 godišnji radnik Armando Korte ubio 13 godišnju poljodelsku radnicu Marisu Morini, jer nije dopustila da je obeščasti. Žrtvu su našli mrtvu na nasipu jednog kanala. Sudsko lekarski pregled je ustanovio da se žrtva ogorčeno borila za svoju devojačku čast, koju je znala očuvati za cenu života. Novu italijansku Mariju Goreti svečano su sahranili odajući joj priznanje i poštovanje. Katkada se čuje mišljenje da je siromaštvo sklono nemoralu i kriminalu, ali ovaj slučaj siromašne devojke svedoči da ima i među siromasima duboke vere i velike moralne snage.

Izlečenje u Lurdu. Jedan 23 godišnji vojnik iz Trenta, koga je vojna bolnica proglasila neizlečivim zbog raka u kostima, u Lurdu je iznenada ozdravio. Njegovi su mu drugovi platili putne troškove. Još treba čekati konačnu izjavu Lekarskog ureda u Lurdu, koji radi vrlo savesno i polagano.

Biskupija Vitorija u Španiji, u kojoj žive Baski, ima najviše bogoslova. Na 10 000 vernika dolaze 33 seminarista.

Delegacija Nemačke socijaldemokratske stranke sa Fricom Erlerom na čelu došla je

Papi na audijenciju. Članovi delegacije odneli su utiske od Pape, koji je posle razgovora poklonio svim delegatima srebrne medaljice od koncila.

Helsinki. Tamo je otvoren katolički informativni centar za korespodenciju, koji vodi p. Jakov Rejnders. Dopisuje se već sa 150 osoba. U istom gradu isusovac p. Robert de Kaluve otvorio je jednu kapelu istočnog obreda. U Finskoj živi samo 2500 katolika među 4,5 miliona stanovnika.

Božji sluga Alojzije Goneli, svećenik, osnivač jedne muške i jedne ženske redovničke zajednice, stoji pred proglašenjem blaženim. Kongregacija je potvrdila dva čuda, koja se pripisuju njegovom zagovoru.

Francuski kardinali i nadbislupi žele da se privedu srećnom svršetku posledice alžirskog pitanja. Raspravljali su o izgubljenim licima, podeljenim obiteljima, povratnicima u Francusku, o zatvorenicima. Pozvali su vernike, javnost i vlasti, da pomognu da se razbijene obitelji nađu, srede svoj materijalni položaj te da se zatvorenici zbog alžirskog rata puste na slobodu.

Laura Rosi, 12 godišnja devojčica iz Pedrengo u Italiji, prikazala je svoj život za koncil. Bilo je juna 1961. Imala je rak na ramenu. Poslali su je u bolnicu, gde su je zračili i lečili, ali uzalud. Rak se proširio na drugo rame. Devojčica nije htela uzimati lekove za olakšanje bolova, nego je želela da što više trpi za velike ciljeve: koncil i misije. Imala je naime strica misionara. Znala bi kazati domaćima da želi biti sama u bolesničkoj sobi, kako bi se bolje pripremila za susret sa Bogom.

Pokojni grčki kralj Pavle želeo je imati pred svojim samrtnim krevetom znamenitu Marijinu ikonu iz ostrva Tinos. Želja mu se ispunila.

Austrija ima 2993 župe i samostalne ekspoziture, 370 000 članova raznih sekcija Katoličke akcije, 600 dečjih vrtića, 350 katoličkih novina časopisa u preko 2 miliona primeraka. Jedna petina bolnica je u katoličkim rukama, u tri četvrtine bolnica rade redovnice. Katoličko školstvo je srazmerno slabo razvijeno. Deo troškova plaća država.

Isusovci imaju 27 kanoniziranih svetaca, 143 blaženika i jednu hiljadu neprocesiranih mučenika. Prvi novi blaženik će biti Jakob Bertje, valjda tokom trećeg koncilskog zasedanja.

Bračni par dr Vito i Dolores Liberio iz Milana te Romolo i Vianka Trevisiol iz Pordenone otišli su u Brazil kao laički misionari, koji žele raditi na posvećenju sveta.

Ove se godine slave visoki jubileji nekih velikih umetnika: 400 godišnjica smrti Mikelanđela Buonaroti, 400 godišnjica rođenja Viljema Šekspira i Galilea Galileji, 350 godišnjica smrti španskog slikara El Greko sa pravim imenom Domeniko Alesandro Teotokopulo.

Primas grčke pravoslavne crkve Hrizostomos preti prekidom crkvenih veza ekumenskom patrijarhu Atenagoru. Izgleda da se i podela mišljenja u samom grčkom sinodu pooštrila.

Informativni procesi za p. Ruperta Majera i Kaspera Stangasingera su završeni. Minhenski nadbiskup kardinal Döpfner zapečatio je 14 februara 1964. predmetne akte te ih poslao u Rim.

Nemački evangelici osećaju nedostatak crkvenog autoriteta u pitanju verske nauke. Pitaju se gde su legitimni i autoritativni predstavnici koji bi mogli u pitanjima verske nauke razgovarati sa katoličkom Crkvom.

Katolički univerzitet u Lilu u Francuskoj slavi 90 godišnjicu svog rada. U početku je imao 270 slušatelja, a danas ih ima 4000. Uz stare klasične fakultete postoje i novi: za novinarstvo, trgovinu, instituti, uredi za studij i istraživanja, bolnice, klinike, porodilište. Najviše studenata ima tehnički fakultet sa 1500 upisanih.

Celiba u anglikanskoj crkvi. Primas Ramzej je predložio da bi u buduće pre ređenja budući svećenici položili zavet celibata za 4 godine. Međuvremeno bi se naime mogli više posvetiti pastoraciji, dok ne bi imali brige sa ženom i decom. Pa i veću pokretnost svećenstva želi anglikanski primas. Ženjeni svećenici nerado odlaze zbog obiteljskih razloga na selo. Predlog je pobudio veliku pažnju.

Seksualna kriza. 140 švedskih lekara izdalo je spomenicu za ozdravljenje seksualnog života u zemlji. Slično su postupale i norveške žene,

koje su skupile 129 000 potpisa te spomenicu izručile predsedniku parlamenta. Poznato je naime da u tim nordijskim zemljama vlada u seksualnom pogledu najveća popustljivost što vodi u nacionalno samoubistvo. Oni sada traže put natrag k Bogu i ka poštovanju moralnih zakona.

MISIJE

Austrijsko društvo za misijski saobraćaj poslalo je 1963. 53 motorna vozila, od kojih je 28 samo platilo, u misije.

Broj redovnica bolničarki koje su morale ostaviti Cejlon popeo se na 250. Cejlonski katolički nedeljni list piše da nekima izgledaju važnije ideološke predrasude nego dobrobit i zdravlje bolesnika. Od 1957. počelo se prekim okom gledati na tamošnje katolike. Izgubili su gotovo sve škole, katoličke redovnice se uklanjaju iz bolnica. Desilo se da je bila jedna katolička crkva premeštena, jer da je bila preblizu budističkoj pagodi.

U Sajpanu, na Marijanskim ostrvima 17 domaćih redovnica kongregacije Misijskih Mercedarki, koje imaju svoju kuću maticu u Berizu u Španiji, položilo je večne zavete. To su bili prvi večni zaveti na tom delu sveta, a prisustvovala je njihova vrhovna glavarica.

Pet kanadskih misionara iz misijske stanice Makunika u Kongu dospelo je u Brisel. Tamo ih je na aerodromu dočekao kanadski ambasador. Jedan od misionara ima od strelice ranjenu ruku.

Severna Rodezija. pod imenom Zambija ima 746256 km² površine sa 2,4 miliona stanovnika. Među njima ima 450000 katolika, 75000 katehumena, 289 stranih i 36 domaćih svećenika, koji rade u jednoj nadbiskupiji i u 8 biskupija.

Sveto pismo u Indiji. Ono se sada prevodi na guđeratski jezik, koji govore mnogi milioni stanovnika na zapadnoj obali Indije. Biblija je već prevedena na sledeće indijske jezike: telugu, bengali, konkani, te na dialekte: sanskrt, tamil, malajalam i hindu.

Iz istočnog Pakistana prebeglo je u indijsku državicu Asam 65000 izbeglica, među kojima 20000 katolika iz plemena Garo. Bili su postavljeni pred izbor: ili preći na islam ili ostaviti zemlju. Stoku su im odveli, a kuće popalili.

Ministar predsednik indijske državice Madras je pohvalio rad katoličkih zavoda za gluvoneme u državi, jer pružaju rečit primer prave kršćanske ljubavi. Državnik je odao to priznanje prigodom otvaranja zavoda sv. Ljudevita za gluvoneme, koji je podignut na pobudu madraškog nadbiskupa Matijasa.

Franjevci imaju oko 5000 misionara. Godine 1963. otišlo je 86 franjevaca u misije, i to 76 svećenika i 10 braće pomoćnika.

Burma ima na 21,2 miliona stanovnika samo 217000 katolika. Oni imaju tri biskupa, 260 svećenika, od kojih 95 domaćih.

Afrički Lurd. Na obali reke Mungana u Tanganjiki podignuta je lurdska pećina. Tom prigodom svećenik je izlio bocu lurdske vode u reku. Danas se tamo nalazi kapela, bolnica i svetište koje svake nedelje poseti do 300 hodočasnika, među njima i muslimana i pogana. Katehista nepoučene podučava kako se treba moliti. Svaki hodočasnik dobija krunicu na dar. O svetištu vodi brigu jedan domaći svećenik. Zabeležena su već ozdravljenja i obraćenja.

Katolička se vera među Kinezima u diaspori lepo širi. Za deset godina njihov se broj podigao od 220000 na 420000.

Brat Hubert Adalfe iz družbe Belih otaca proveo je u afričkim misijama 65 godina. On je najstariji katolički misionar u republici Gornja Volta. Prilikom odlaska u mirovinu, predsednik države predao mu je visoko odlikovanje za njegov požrtvovni rad.

Salezijanci su došli u Koreju 1954. Sada imaju u Seulu već svoj novicijat sa 15 novaka, u Kvangju velik zavod za 1500 đaka i studenata. Oni vode i jednu stručnu školu. Broje u Koreji 11 svećenika, 13 braće pomoćnika.

Japanski princ Mikasa Munehito, brat japanskog cara napisao je knjigu o Mojsijevim knjigama. Princ je doživeo japansku katastrofu 1945. kao guverner za Južnu Aziju. To mu je dalo povoda da je počeo proučavati kršćanstvo i stari zavet. Sada je on direktor Naučnog društva za studij orijentalistike.

UREDNIKOVA pošta

Z. D. Pitanje: Da li ima realnih izgleda pokušaj da se u jednoj zemlji potpuno iskoreni vera u Boga i u zagrobni život? Odgovor: Još nije bilo, nema ni sada, neće biti ni u buduće naroda, zemlje bez vere u Boga i zagrobni život. Čovek, kakav je, prirodno traži odgovor na važna pitanja o postanku i smislu života, što nam lepo dokazuje i pesmica 12 godišnje japanske devojčice Sizuko San, objavljene u »Glasu koncila«, br. 4 1964. — Uostalom, čovek traži slobodu, pa i slobodu savesti i veroispovesti. UNO je svečano proglasio ta čovečanska prava. Gotovo sve države, koje su učlanjene, potpisale su ih i time izjavile da će ih u svojim državama sprovoditi. Na II vatikanskom koncilu predložen je ocima dekret o verskoj slobodi. Prema tom dekretu, svaki čovek, koji se bez vlastite krivice nalazi u krivoj veri, ima pravo da živi po svojoj savesti i ispoljuje svoje versko ubeđenje. — Danas se nijedna zemlja ne može tako ograditi od vanjskog sveta da ideje, verovanja za koja se interesuju ljudi u drugim zemljama, ne bi našle odjeka i u toj zemlji.

G. M. Pitanje: Zašto se danas i u Crkvi toliko naglašuje uzajamnost, obzir prema bližnjemu? Odgovor: Glavna kršćanska zapoved je ljubav prema Bogu i bližnjemu. Krist sam je izvanredno jasno naglasio karakter međusobne uzajamnosti kršćanstva. U prvoj Crkvi u Jeruzalemu vladao je gotovo kršćanski komunizam. Pod uticajem liberalizma i individualizma zadnjih vekova i mi katolici smo postali suviše individualisti, što je praktično odstupanje od zahteva zapovedi ljubavi. Kao kršćani dužni smo pomoći bližnjemu ne samo materijalno telesnim delima kršćanskog milosrđa nego i duhovnim, što znači da se stvarno, ozbiljno brinemo za spas svoga bližnjega. Stoga se za nj molimo, posavetujemo ga, poučimo, tešimo ga u žalosti, praštamo mu i podnosimo njegove slabosti.

M. N. Pitanje: Koliko je dosad bilo papa? Odgovor: Prema papinskom godišnjaku za 1964. papa Pavle VI je 261 nasledник apostola Petra, dakle, ubrojivši i apostola Petra 262. papa. Istorijski razmak od preko 1900 godina omogućuje da su se potkrale razne greške u brojanju.

N. M. Pitanje: Koliko je bilo u Lurdu crkveno priznatih čudesa? Odgovor: Lurd još živi, svake godine dolazi tamo do 2 miliona hodočasnika, samo avionima dolazi ih oko 100.000, čudesna ozdravljenja se nastavljaju, Lekarski ured radi, a rade i crkvene komisije u biskupijama, kojima potpadaju oni koji su iznenadno ozdravili u Lurdu. Tokom prošie godine bilo je već 60 crkveno priznatih čudesa, sada ih je verovatno već više. No, Crkvi nije stalo da bude što više priznatih čudesa, nego pre svega da su ona besprekorno utvrđena, kako ne bi mogla pasti nikakva ljaga na verodostojnost utvrđenih čudesa.

D A. Odgovor: Niste vi jedina žena, koja mora puno pretrpeti od muža. Obratite se svom župniku, on je vaš duhovni pastir. Po crkvenim propisima župnik mora poznavati svoje stado, posećivati svoje vernike, savetovati ih te izmirivati. Ko svestrano poznaje vaše prilike, on vam može mnogo bolje savetovati nego ja iz dalekog grada. — Uostalom, znajte da se trpljenja necete osloboditi, jer je takav zakon Božji, da se na zemlji sjedinjujemo s trpećim Kristom, kako bismo mogli jednom biti sjedinjeni s njime u večnoj slavi.

K. M. Odgovor: Ukoliko nije bilo teškog moralnog pritiska od treće osobe, vaš je brak valjan. Između muža i žene mora vladati ljubav. U toj ljubavi morate podnositi slabosti i mane jedno drugoga. Sakramentalna bračna veza raskida se samo smrću. Ako predano strpljivo nosite svoj križ, biće vam na blagoslov.

B. K. Pitanje: Ako Duh Sveti vodi Crkvu, te je čuva, kako onda tumačiti vekovno otpadanje od Crkve i nastajanje novih kršćanskih konfesija? Zar ne znači da zaštita Božja nije dovoljno efikasna? Odgovor: Božanska zaštita nad Crkvom ne sastoji se u tome da se onemoguće gresi i otpadi. Nastupi krivih proroka i lažnih Kristova, nastajanje novih jeresi, sve je to bilo proročeno (Mt 7, 15; Mt 24, 23; 1 Kor 11, 19). Božanska zaštita nad Crkvom odnosi se na to da će ona — ne pojedini vernik ili pojedina zemlja — nadživeti sve poteškoće, sve progone te ostati Kristu verna do sudnjeg dana. Mnoge moderne verske sekte

---

Zbogom! Moja žena Agneza Vas moli da primite i njezine pozdrave.

Vaš najodaniji sin

Jusufu Kola.«

Kad je Brat Krištof pročitao to pismo, pomislio je: »Prelepo je to da bi moglo biti istinito.« Ali učvrstila se druga misao: »Pa ipak je istina.«

Sada je odgovor na Aničino pismo bio vrlo jednostavan. U Jusufujevo pismo nije trebalo ubaciti nijednu novu reč.

Tridesetgodišnjica Brata Krištofa ipak je bila značajna godišnjica.

Slobodno po beleški: Anna, Jusufu i Krištof u Missioni, mart 1964. str. 45—46.

nisu nastale iz Katoličke crkve nego iz protestantizma.

G. K. Pitanje: Čitao sam da je neki stručnjak izračunao da će za 100 godina svakom čoveku ostati na raspolaganje samo jedan m² zemlje, ukoliko bi se ljudski rod množio tako kao danas. Zar ne bi trebalo da Crkva promeni u svetlu tih činjenica svoj stav prema ograničavanju poroda? *Odgovor:* Vaš se stručnjak svakako temeljito zabunio. U najboljem slučaju bi 2064. moglo biti 12 milijardi ljudi. U tom slučaju svaki bi čovek imao na raspolaganje još uvek 112.500 m² kopnene površine bez Antarktika, koji je gotovo čitav pod ledom. Porast stanovništva zadnjih 30 godina treba više pripisati smanjenju smrtnosti kod dece nego samom razmnožavanju. Kad smrtnost dosegne svoj minimum, onda će se porast stanovništva usporiti ukoliko ne bi porasla rođenja.

UNUTARNJI ŽIVOT i raspoloženje od A. G. Kurtoa. Knjižica ima 104 stranice na ciklostilu, otvara nove vidike za produbljivanje duhovnog života. Cena 250 din. Narudžbe slati: Župni ured sv. Roka, Subotica.

MARIJA POMOĆNICA, knjiga o marijanskim refleksijama za svibanj. Sastavili salezijanci. Cena 600 din. Narudžbe slati: Župni ured Podsused. Vinobreška 2.

TI NISI ZABORAVLJEN, listić za bolesnika i starije osobe. Cena 20 din. Narudžbe slati: Župni ured Tordinci, p. Ostrovo.

PJESME od Izidora Poljaka. U ovom izdanju štampane su prvi puta sve njegove pjesme. Knjiga donosi Poljakov životopis i njegovu sliku. Cena 500 din. Narudžbe prima: Jakov Žabraja, Đakovo, Strosmajerov trg 5.

ČASOVI SABRANOSTI za ministrante, Karl Sommer, brošurica u ciklostilu. Cena 130 din.

Vlast ključa nebeskog

Preuzvišenom gospodinu nadbiskupu Gabrijelu Bukatku — za dobrodošlicu.

Danas je, Kriste, svečan
osjećaj u srcu pastirevu,
mnogo, mnogo svečaniji
od odijela, pjesme, orgulja,
od svijeća i cvijeća oltarnog —
osjećaj ljubavi i službe ponizne
Tebi i dušama besmrtnim.

Jača od gromke pjesme
u duši pastira je brižnost
nad vječnom srećom
svakog od nas,
koji smo njemu na srce stavljeni.

Smijali su se kroz svu povijest svijeta
kraljevi i carevi svojim dužnostima;
puštali su da im trpe i propadaju narodi.
Vlast ključa nebeskog je strepnja
svagdanja,
dug prema bližnjem,
odgovornost strašna
pred Kristovim srcem i Njegovim ranama.
Zato je preteška, slavna i vječita.

Kriste, naš pastir je svoju volju
samo na Tvojoj volji temeljio.
Molimo: neka njegov korak svaki
bude poveden snagom Tvoje ruke,
upravljan Tvojom svemogućom moći,
praćen ljubavi Tvojom neprolaznom.

Dar svetoj Majci

Majko sveta, što ti donose ljudi, koji dolaze da te pozdrave?

Sigurno, nižu se duga čisla velikih potreba, što zazivaju tvoju pomoć. Plaču pred tobom mnoge boli, koje može smiriti tvoje milosrđe. Tuže se tebi za teška razočaranja, jer mnogi ne nađoše u svijetu, što su željeli naći.

Kako je bilo neobično sresti pred tvojim oltarom čovjeka, koji ti nije donosio ni uzdahe, ni suze, već veliku svoju radost! Kako je bilo čudno, gotovo nevjerojatno ugledati ozareno čovječje lice, dok je vedri kliktaj prekinuo tišinu u crkvi! Vidjela sam dolaznika, koji je stigao tebi, Majko, s nekih svijetlih strana, i darovao ti u svome pozdravu sreću svoga srca. Pomislila sam, kako je ovaj dar radosti jednako vrijedan kao i darovi tuge i prošnji, pa možda još i vredniji. Jer oni ljudi, što su prilazili Bogu i tebi, Majko, u gorkim svojim časovima, zacijelo ne bi mogli nikome od ljudi povjeriti svoje teškoće, a radostan čovjek mogao je svoju sreću razdati ljudima, mogao je utrčati u zabavu i opijenost, mogao je zaboraviti Božju ljubav, koja mu je darovala ovaj vedri dan. Ipak, nepoznati dolazak nije zaboravio, što je primio od Stvoritelja. Sretnik je spomenuo tebi, Majko, što ga raduje, pozdravio je tebe, Marijo, prikazao ti blistav osmijeh u svojim očima. Kao raspjevana zvona javio se onaj kliktaj iz dubina duše. Zacijelo, bio je to dar, kakav dolaznici rijetko donose, tebi, Uzroče naših radosti.

PAPINE NAKANE ZA MESEC MAJ: 1) Da se međusobna prava i dužnosti obdržavaju te da se svako nepoverenje odstrani, kako bi se u celom svetu obnovio mir u istini i ljubavi. 2) Za kršćanski odgoj devojaka u Africi.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXIII BROJ 6 BEOGRAD, JUN 1964. CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK BLAGOVEST

Klemer Franc: *Ivan Krstitelj krsti Isusa*

Svetli lik Toma Dulija

Čudna priča o Samaritancu sadašnjice

Tomo Duli je postao legendaran. U mladosti se zanosio za džezom, ali dok je učio na univerzitetu »Naše Gospe« promenio je svoje mišljenje i odlučio se za lekara. Mogao je dobiti unosno mesto u nekom američkom gradu, ali se opredelio za mornaričkog lekara. Tako mu je bila pružena prilika da oseti prljavštinu, bedu i smrad, upozna zaostalost i potrebe naroda Azije. Podigao je platu te se vratio natrag u Aziju da pomogne onima koji su »najmanji od moje braće«.

Mladi Amerikanac Duli i njegova lekarska tašna stekli su njegovoj zemlji diljem Azije milione prijatelja. Sam kaže da je vršio veći uticaj na duše nego na tela tamošnjih ljudi. Strah i mržnja se najbolje otklanja ljubavlju i razumevanjem. Značajniji je lični odnos od velikog programa bezlične pomoći.

Govorio je hiljadama studenata o velikim današnjim vremenima koja traže primer i dobrotu. Pozivao ih je da daju jedan deo svog života za bližnjega. Iako je sam bedno živeo usamljen, u opasnosti i prljavštini na ivici bambusovog zastora, ipak se smatrao najsrećnijim čovekom. Sreća nas sretne jedino tada, ako znamo deliti svoj život sa drugima. Tomo Duli se ravnao prema Kritovim rečima. On je Samaritanac u sivom flanelastom odelu. On nam je približio katekizamski odgovor, da je Bog čoveka stvorio da ga spozna, ljubi i da mu služi. Ozbiljno se govori da bi Toma Duli imao postati prvi svetac — Amerikanac.

Veliki Amerikanac

Dr Tomo Duli može se usporediti sa Albertom Švajcerom, sv. Franjom ili o. Damjanom sa Molokaja, čiji su ga primeri nadahnjivali.

Na godišnjicu smrti svi vodeći dnevnici diljem Amerike, od Kalifornije do Nove Engleske, stavljali su Tomu Dulija odmah iza pokojnog predsednika Kenedija.

Njujork Tajms dao je oduševljenu ocenu ovom »mladiću u žurbi«. Evo nekih citata iz tog lista: »U svojoj žurbi Tomo Duli je još više požurio da donese spas Laosu. Požurio je, jer nije mogao ostati popustljiv i diplomatski se odnositi prema žalosti i smrti... Prošle nedelje imao je svoj 34 rođendan. Sledećeg dana umro je tako hrabro, kao što je tiho živeo. Ajzenhauer, kardinal Spelman i mnogi drugi ubeđivali su ga da je za svoih 34 godine života i tri godine rada više postigao nego drugi za 10 godina rada. Kratko vreme, ali sjajno iskorišteno. 'Boston Treveler' daje ovaj komentar: »Dok se državnici i ratnici protivničkih nacija prepiru o Laosu, Tomo Duli, privatno lice, čini ono što smatra najpotrebnijim. Dok su ljudi pometeni i demoralisani svetskim haosom, Duli daje redak primer heroja ljubavi. Njegov rad je uzorak onoga što ljudi mogu učiniti za druge, ako ne misle na vlastite ugodnosti nego na potrebe bližnjega.

Galupova anketa je objavila da je u poslednje dve godine Tomo Duli bio među desetoricom najpopularnijih ljudi sveta. »Tajms« u svojoj godišnjoj anketi stavlja Tomu Dulija među prve osobe.

Obitelj Duli ima tri heroja. Najstariji brat Irl, nosilac srebrne zvezde, poginuo je u Evropi tokom drugog svetskog rata, naš Tomo je bio u mornaričkom korpusu, dok je treći brat Malkolm primio medalju za uspešne vazdušne operacije tokom korejskog rata, a inače je bio u službi »Mediko«.

Uz engleski Tomo je govorio i francuski, španski te dva azijska jezika. U gimnaziji se isticao u plivanju, kao student u St Luizu bio je čuven solista.

Teško će se naći filmska zvezda da preuzme njegovu ulogu u filmu koji će se snimati po njegovoj knjizi »Noć u kojoj su spalili planinu«. Tomo je bio tip »crnog Irca«, visok, crnomanjast, plavih očiju koje se nekad gube u razmišljanju, a onda opet zatrepere od nestašluka, a u kasnijim mesecima bile su crveno oivičene od bola.

Duli je imao izvanredan smisao za humor. Bio je majstorski pripovedač. On vas je mogao u tren oka iz ozbiljnog raspoloženja dovesti do urnebesnog smeha. Za vreme jednočasovnog predavanja osećala se tišina u auditorijumu. Mladi su ljudi izgledali kao hipnotizirani i uzbuđeni. Tomo je znao u mladim ljudima i ženama zapaliti želju da se dignu iz svoje svakidašnjice i da i oni nešto učine za one bedne i ponižene u dalekom svetu.

Bio je muzički obdaren. Muzika mu je bila melem njegovim prenapetim i umornim nervima. Muzika ga je nosila u zemlju gde nema bolesti ni siromaštva. Bio je pesnik. Robert Frost je bio njegov ljubimac, ali je mogao i mnoštvo drugih citirati. Bio je vrlo načitan.

Ovaj osetljivi, privlačivi Amerikanac irskog porekla je verovatno više uticao na omladinu nego bilo koja druga ličnost naše generacije. U medicinskoj školi univerziteta u St Luisu smatrali su ga lekarom društva. Visoki, vitki, koščati student medicine nije imao ni pojma o svojoj azijskoj predodređenosti, kada je dremao za vreme studija tropske medicine, koji je kasnije nazivao »onaj sanjivi kurs«.

Nekom mladom lekaru rekao je jednom prilikom: »Nama je pala u nasleđe muzika, umetnost, literatura pa i naša medicina. Rodili smo se i odrasli smo u slobodi. Imamo

PAPIN DAN

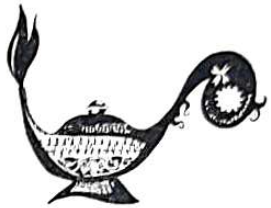

U mjesecu lipnju pada prva godišnjica smrti pokojnog pape Ivana XXIII te izbora i krunisanja slavno vladajućeg pape Pavla VI.

Papa Ivan je stekao nadimak »Ivan Dobri«, jer se napose isticao dobrotom, vedrinom i širinom srca. Iako je bio već u godinama, razvio je izvanrednu radinost, otvorio vrata Vatikana, sam je rado izlazio u svijet među svoju pastvu, privlačio ljude k sebi bez obzira na vjeru i socijalni položaj. Pod njegovom upravom promijenila se atmosfera u odnosu među kršćanskim konfesijama. Njegova srdačna želja je bila da se ostvari kršćansko jedinstvo. Održao je rimsku sinodu, navijestio i sazvao drugi Vatikanski koncil, vodio tri godine priprave i predsjedavao prvom koncilskom zasjedanju u jesen 1962. Znamenite su prije svega dvije njegove enciklike: 'Majka i Učiteljica' koja raspravlja o socijalno ekonomskim pitanjima i druga 'Mir na zemlji', koja govori o najkrupnijem problemu sadašnjice, o miru i načinu kako ga ostvariti. Ivanov pontifikat bio je kratak ali sadržajan; biće značajan u historiji papinstva i kršćanstva uopće.

Njegov nasljednik papa Pavao VI zasjeo je Petrov prijestol 21. lipnja 1963, a 30. lipnja svečano je krunisan na samom trgu sv. Petra. Čitav svijet je s oduševljenjem primio na znanje izbor kardinala Montinija, milanskog nadbiskupa. Bio je odlično pripravljen za pretežak teret papinske tijare.

Papa Pavao VI nastavlja upravu Crkve stopama pokojnoga pape. Prošle se jeseni nastavilo s drugim koncilskim zasjedanjem, koje je bilo sadržajnije od prvog te privuklo još veći broj inovjernih posmatrača.

Iza Nove godine Papa je učinio sekularni gest: hodočastio je na sveta mjesta u Palestini te se u Jeruzalemu sastao sa carigradskim patrijarhom. Prvi susret između Pape i prvog patrijarha Istoka poslije firentskog sabora 1439! Možda još nikada nisu sva sredstva društvenog obavještavanja tako približila svjetskoj javnosti putovanje neke svjetske ličnosti kao ovog puta.

Sadašnji papa Pavao VI je nježne tjelesne konstitucije, ali izdržljiv i pun radnog elana. Gotovo bez prestanka radi. Dan za danom dolaze k njemu državni poglavari, ministri, diplomate, predstavnici svih društvenih slojeva od vojnika do upravnih činovnika, od naučnika do umjetnika svih vrsta, bolesnici, djeca; priprosti narod, bilo katolici bilo inovjerci. Svakoga prima očinskom ljubavlju i pažnjom, za svakoga ima riječ priznanja, ohrabrenja i poticaja. Sve strane života gleda očima vjere. Svako zvanje koristi ljudskoj zajednici, podvrgnuto je moralnim propisima i konačno Božjem sudu.

Papa vrlo lako uspostavlja vezu sa slušateljstvom. Duboke vjerske istine zna tumačiti slikovito i jasno, prijatno i toplo, tako da osvaja srca slušalaca. Prigodom nedavne posjete rimskom kaznenom zavodu, Papu je izdalo srce te je zaplakao. Za duboke i tople osjećajne riječi zatvorenici su ga nagradili oduševljenim aplauzom.

Papa Pavao rado podsjeća svoje vjernike na to da je on Kristov zamjenik, da govori u Kristovo ime. Prožet je sviješću i duhovnim sadržajem svoje službe. — I mi prije svega gledamo, poštujemo, slušamo i ljubimo u njemu Petra-Stijenu, na kojoj je Krist sagradio svoju Crkvu (Mt 16, 18). Papa nosi u svečanim crkvenim funkcijama tijaru, tj. trostruku krunu, znak trostruke vrhovne vlasti u Crkvi: učiteljske, upravne i svećeničke.

Prigodom prve godišnjice njegova pontifikata na ovogodišnji papin dan zahvalimo se dragom Bogu, što nam je poklonio papu tolikih sposobnosti. Pre-

Nauka i ateizam

U zadnje vreme se u svetskoj štampi opet raspisalo o toj temi. Kako je svet postao malen, a ideološka strujanja prelaze sve granice, biće i našim čitateljima od koristi, ako uz poznatu krilaticu »ateizam je zahtev nauke« malo razmotrimo pitanje nauke i ateizma.

1. *Razbistrimo prvo neke pojmove!* Šta je nauka? Ona je sustavno metodičko proučavanje određenog naučnog područja. Nauku obično delimo na pozitivnu i spekulativnu. Pozitivna nauka (kao eksperimentalna fizika, kemija, biologija, medicina, psihologija, istorija, etnologija, nauka o religijama) proučavaju konkretne predmete, vrše vežbe, opite, eksperimente, i na temelju tih zapažanja i otkrića izvode zaključke. Spekulativna nauka (matematika, geometrija, opća fizika, filozofija) ne proučava konkretne predmete i pojave, nego se služi apstraktnim predmetima te proučava njihove zakonitosti pre svega na temelju rezultata pozitivnih nauka, upoređivanjem, analizom, kombinacijom. Stroge granice među njima nema, kao što je nema između dve susedne naučne grane.

Šta je ateizam? Ateizam je svetovni nazor koji praktički ili teoretski tvrdi ili postupa kao da nema osobnog Boga, ni duše, ni zagrobnog života. Praktični ateist se ne brine da li Boga ima ili ne, nego živi jednostavno kao da ga nema. Teoretski ateist međutim tvrdi da Boga nema.

Neki ateisti su panteisti. Smatraju da je sve što postoji jedinstveno biće — bog, dakle, da smo i mi ljudi jedno s tim bogom, jedna manifestacija tog boga. U neku vrstu panteizma verovao je i Hitler, koji je voleo govoriti o nekom božjem proviđenju, o nekoj višoj sili koja tera razvoj čovečanstva napred. Opet drugi su skeptici ili agnostici, koji ne veruju u sposobnost ljudskog razuma da sigurno upozna da li ima ili nema Boga.

Marks i Engels bili su isto ateisti, ali su polazili od istorijskog materijalizma. Po njihovom mišljenju postoji samo materija, ali ona nije statična nego dinamična odnosno dijalektična, koja kroz dijalektiku akcije i reakcije ostvaruje razvoj sveta. I po tom nazoru nema Boga, ni duše, ni večnosti, nego je sve samo materija. Takozvana duhovnost je samo nadgradnja materije, samo projekcija materijalno-ekonomskih procesa.

2. *Da li nauka stvarno uspostavlja ateizam* kao svoj logični zaključak, a ruši religiju kao neutemeljenu fantaziju? Ako se pitamo, da li je do danas već koja pozitivna naučna grana dokazala da nema Boga, moramo jednostavno odgovoriti da nije. Pozitivne nauke u atomsko i elektronsko doba doživele su sjajan razvoj i ogroman napredak, ali njihovo naučno područje su stvorena bića a ne njihov Stvoritelj. Eksperimentima, pokusima, zapažanjima dodiruju samo stvorove, a ne njihov Uzrok. Vrhovi tih nauka svake godine primaju Nobelove nagrade, a nikada se ne čuje da je neko od njih dokazao da nema Boga; međutim je poznato da su mnogi od njih duboko religiozni ljudi.

Još više, etnologija i nauka o religijama su utvrdile da nikada nije bilo na svetu naroda koji ne bi verovao u Boga. Haidelberški čovek, koji je živeo pre 150 000 godina, prinosio je Bogu tzv. primicijalne žrtve, a neandertalski čovek, koji je živeo pre 100 000 godina, sigurno je verovao u zagrobni život. Veliki stručnjak u toj naučnoj pozitivnoj grani bečki kardinal König ovako sumira rezultate te nauke: »Mi poznajemo danas istoriju religija čovečanstva i svu praistoriju naroda bez pisma, mi se divimo bogatstvu i skupocenostima velikih religija Azije, koje su formirale te narode do poslednjih tančina obiteljskog i zajedničkog života. Obzirom na taj ogromni istorijsko religijski materijal moramo danas potvrditi, da se nemir ljudskog srca ni u jedno vreme i ni kod jednog naroda nije smirio nagonskim zadovoljavanjem unutar opipljivog i vidljivog sveta. Ljudi se obraćaju u molitvi i žrtvama na viša bića ili se sagibaju pred nadvremenitim i večnim zakonima«.

Pitanje postojanja Boga i duše spada u čistu filozofiju, u nauku koja raspravlja o poslednjim uzrocima svega što postoji. Jeste, filozof svojim razmišljanjem i proučavanjem treba da odgovori na velika pitanja: odakle materija, divan red i celishodnost u svetu, odakle biljni, životinjski i čovečji život? Zašto svet, zašto čovek? Je li moguće da je svet večan, odnosno da je sam od sebe nastao? I taj divan red u svemiru? I čovek sa tako majstorski formiranim telom a još divnijim sposobnostima duše? Da li je svet delo slučaja? Da li je ljudski život jedna besciljna igra, iza koje nema ništa?

Sva ta pitanja imaju samo jedno zadovoljavajuće rešenje: Bog je sve stvorio i time ispoljio svoju slavu. Čovek je u službi Božjoj; posle smrti ga čeka nagrada ili kazna. Takav se odgovor zdravom čovečjem razumu sam nameće, kako svedoči Sveto pismo (Mudr 13,1; Rimlj 1,20).

Između nauke i Božje objave, koju neposredno čuva Katolička crkva, ne može biti proturečja, pošto jedna i druga izviru iz Boga. Nauka je plod čovečjeg umovanja i proučavanja, dok je kršćanska objava direktan dar svevišnjeg Boga. Ako se s pravom kaže za nauku da je svetlo, s koliko većim pravom se Krist naziva svetlom.

Koliko god se možemo ponositi napretkom nauke i tehničkim pronalascima, čovek se oseća neizmerno malenim u ogromnom svemiru, tako nesposobnim da bi mogao sam upravljati sudbinom sveta. Veliki naučnici bili su skromni ponizni ljudi. Veliki engleski astronom Njuten uvek bi skidao šešir kada bi izgovorio ime Bog.

3. *Šta vodi dakle ljude u ateizam?* Svakako ateizam nije logičan, nužan zahtev filozofskog razmišljanja o poslednjim uzrocima. Uzmimo slučaj da bi neki filozof zaključio da svet može da bude večan, da život može sam da nastane, da ne vidi potrebe za zagrobnim životom. Njega bi razum doveo samo dotle da ne vidi potrebe za Bogom. Ali, da li Bog postoji ili ne, on to ne može da kaže. Takav bi filozof još uvek ostavio otvorena vrata za Boga. Ako međutim otresito i energično povikne: »Nema Boga« te dobaci svojim protivnicima da su zatucani opskuranti koje je nauka već odavno pregazila, u takvim rečima osećamo strast fanatika, koja nema nikakve veze sa naučnim zahtevima.

Ako otvorenim očima gledamo u svet i na pojavu ateizma, moramo priznati da se ljudi ne odlučuju hladnim razumskim argumentima, nego više prema tome za što su zagrejani, čemu ih vuče srce. Stoga je i kazao Paskal: »Srce ima svoje razloge, kojih razum ne razume«. Njegov zemljak, koji je bio sve drugo nego dobar katolik, Ruso, po pitanju izvora ateizma, izjavio je: »Zloupotreba znanja rađa ateizam, ohola filozofija vodi k slobodoumlju«. Vrlo drastičan primer, kako srce vodi čoveka u ateizam, pruža nam francuski egzistencijalist Pol Sartr. On ovako rezonuje: »Boga nema, niti može biti, niti sme da bude, jer inače nam nije sve dozvoljeno«. Jer ko želi biti sam bog, razumljivo da ne može trpeti pravog Boga nad sobom.

Istina da postoji Bog povlači za sobom čitav niz obaveza. Ako Bog postoji, onda ga treba štovati, priznavati nad sobom njegovu vlast, vršiti njegove zapovedi, a posle smrti odgovarati pred njim. Zbog tih posledica tako je teško mnogima priznati Boga. Lepo je kazao veliki Augustin: »Niko ne kaže da Boga nema, ako mu nije do toga da ga nema«. Najjača je Kristova reč kojom je objasnio zašto su ga toliki odbacili: »Evo u čemu je sud: Svetlo je došlo na svet, a ljudi su više voleli tamu nego Svetlo, jer su im dela bila zla« (Iv 3, 19).

4. *Biti ateist nije lako.* Vera u Boga teši čoveka, da ima nad sobom Boga koji se očinski brine za nj, na koga se može u svim prilikama života osloniti. Ateist je međutim sam, nema utehe koju uleva vera u dobrog Boga. Dok je zdrav, ima prijatelja, srazmerno dobro živi, još nekako ide, zaboravlja na svoju samoću. Ali kad dođe bolest, starost, teško trpljenje, nesreće, onda vrlo često nema snage da izdrži, nego traži izlaz u samoubijstvu. Zašto da podnosi muke koje nikome ne koriste, ako posle smrti i tako ništa nema. I stvarno, u Japanu i u nordijskim zemljama gde ima najviše ljudi bez vere, tamo ima najviše samoubijstava.

U skandinavskim je zemljama životni standard vrlo visok, možda najviši u Evropi. A šta vidimo? Omladina živi razuzdano, predaje se svakovrsnom kriminalu, tako da je opstanak naroda doveden u pitanje. Mladi hoće da se iživljavaju, a ne da se pripremaju na ozbiljne zadatke u životu. Manifesti lekara, peticije žena i majki na parlamenat zvone na uzbunu. Želimo verovati da još nije kasno.

Jedan od velikih boraca protiv Crkve, kralj slobodnih mislilaca svog doba, Volter, znao je svojim sarkazmom nabaciti ateistima: »Ja ne bih voleo imati posla sa vladarom-ateistom, kome bi koristilo da me metne u okove; ubeđen sam da bi to učinio. I kad bih ja bio vladar, ne bih hteo imati sluge — ateiste, kojima bi koristilo da me otruju; svaki bih dan morao gutati protuotrove.«

Za pojedinca i za svaku ljudsku zajednicu najbolje je, ako ljudi veruju u Boga te žive u strahu Božjem i u međusobnoj ljubavi.

---

poručimo ga u svojim molitvama i duhovnim žrtvama Svevišnjemu, neka On natapa bogatom rosom milosti i svakovrsnim blagoslovom njegov rad, koji je sav usmjeren na razvoj Kristova kraljevstva na zemlji, na saradnju, ljubav i mir među svim narodima svijeta.

Najveće djelo, koje leži na ramenima pape Pavla VI, svakako je sretan nastavak i završetak drugog Vatikanskog koncila. Kao svjesni katolici dužni smo mu, u granicama svojih mogućnosti, pomoći da uspije koncil koji će imati dalekosežne posljedice za produbljenje vjerskog života među katolicima, za jedinstvo svih kršćana, za pokrštavanje pogana, za općenito razumijevanje i mir među narodima.

Rado ponavljamo: Molimo za papu našega Pavla VI. — Gospodin ga sačuvao i poživio i blažena učinio na zemlji, i ne dao ga na volju neprijateljima njegovim.

Odgoj — budućnost čoveka

Odgoj je potreban

Maloletni mladić ubio je ženu, da bi si prisvojio 15.000.— Din. Kad sam ga pitao, kako je mogao tako nešto uraditi, odgovorio mi je: »Pa znate, ja sam živeo bez oca i majke; rastao sam na cesti; nisam imao nikakvog odgoja.«

Nedavno su pisale novine, kako je 13 godišnji dečak negde u Sloveniji opljačkao dućan. Kad su ustanovili, u kakvoj je porodici živeo, bilo im je jasno kako je moglo doći do toga: nije imao nikakvog odgoja; »odgojila« ga je ulica.

Tako život sam otkriva lažnost svih teorija, prema kojima mladom ljudskom biću odgoj nije potreban te bi mu mogli, netom je sposobno za život, pustiti potpunu slobodu, da živi kako hoće — kao što to vidimo kod mladunčadi nekih životinjskih vrsta.

U konkretnim se primerima niko pametan ne slaže s takvim teorijama, makar on sam bio njihov pristaša. Ipak je, na žalost, istinito, što je napisao nobelovac dr. Aleksije Carrel, lekar i biolog, u knjizi »Razmišljanja o načinu provođenja života«:

Mi se bez daljnjega godinama posvećujemo učenju matematike, povesti, iskustvenih nauka, filozofije. Mnogo vremena takođe utrošimo, da se uputimo u metode gimnastike, trčanja, plivanja, fudbala, skijanja, tenisa, golfa. Omladina se rado podvrgava ispitima, da postigne diplomu ili da dobije vozačku dozvolu za auto ili avion. Nije se pak još osvestila, da je tehnika provođenja života teža nego tehnika razumnog i psihološkog razvitka.

Naučiti, kako da budeš hrabar, razuman i uravnotežen, kako da se odupreš zamoru, kako da izbegneš, da ne postaneš mrzak drugima, nije manje bitno nego jesti, spavati, učiti u školi ili raditi u uredu, u poljoprivredi ili fabrici. Borba protiv egoizma n. pr. traži veštiju metodu nego borba protiv tifusa ili azijske kolere.«

Što treba odgojiti

Imamo odgajivače rasnih životinja. Njihov »odgoj« ograničuje se na fizički odgoj i možda još na neke veštine, koje si neke životinje mogu pridobiti »dresurom«.

I ljudskom biću potrebna je **dresura,** naročito, dok nije sposobno, da misli. Ako pomoću dresure privikne na neke određene radnje i reakcije, koje iziskuju pristojnost, lepo ponašanje i društvenost, biće mu kasnije njegove duhovne snage slobodnije za primanje pravog odgoja.

Odgoj je naime više nego dresura. Odgoj treba da oblikuje slobodno razumno biće.

Čovek ima **razum,** da njime kao najodličnijom sposobnošću upravlja svojim životom te ga vodi k sreći, za kojom po samoj prirodi neminovno teži. Odgoj ima dakle zadatak, da pomaže razumu otkrivati cilj i put do njega; da mu pomaže dobra, na koja u životu nailazi, svrstati prema njihovoj pravoj vrednosti te ih podrediti najvišem dobru.

Odgoj mora ići za tim, da oplemeni **srce.** On mora čoveku otkriti, kako bi nagoni i razne sklonosti hteli njime da ovladaju. Pokazivati mora čoveku, kako će te nagone i sklonosti pravilno usmeriti te se njima služiti na svoju istinsku korist. Učiti ga mora, da znade pravilno svrstavati svoje sposobnosti te ih podrediti razumu.

Odgoj mora nastojati ojačati **volju,** da bude kadra odupreti se zlu, koje joj se predstavlja kao dobro, a prianjati uz dobro, makar za cenu žrtve.

Odgoj treba da utiče na urođeni **temperamenat,** da uklanja iz njega ili ublažuje u njemu ono, što ne valja, a da gaji sve ono, što može biti čoveku samo od koristi.

Kršćanski odgojitelj pri svemu tome ne zaboravlja uzimati u obzir i one činjenice, za koje nekršćanski odgojitelj ne zna: **istočni greh** sa njegovim posledicama; **posvetnu milost** sa svim vrhunaravnim darovima te njihove mogućnosti; činjenicu dakle, da ima pred sobom posinovljeno Božje dete, **drugog Krista.**

Za koji cilj treba odgajati

Cilj odgoja je čovek. Ali ipak ne samo on.

Cilj odgoja je najpre **čovek.** Zadaća odgojitelja je, da pomaže mladom ljudskom biću, u kojemu su sakrivene tolike nerazvijene mogućnosti, da ih ostvari i oživotvori.

Pomoću odgoja trebao bi svaki čovek postići savršenstvo, koje uopće može postići: telesno savršenstvo u snazi i lepoti; razumsko savršenstvo što većim obrazovanjem; moralno savršenstvo: neka bi naučio održavati pravu ravnotežu svojih sposobnosti i biti gospodar samome sebi; neka bi naučio dati svome životu pravi smisao.

Cilj odgoja je dakle čestiti čovek, koji je svestan svoga dostojanstva, svoje časti; čovek slobodan, čovek — ličnost.

No čovek ne može živeti sam na jednoj planeti. Potrebni su mu drugi i on je drugima potreban. Sigurnost i puni razvitak obezbeđuje mu samo **zajednica.**

Protiv ove činjenice uzdiže se urođeni, slepi i previše tražeći egoizam. Stoga je potreban odgoj društvenog osećanja. U kršćanstvu nosi to društveno osećanje poznato ime: ljubav prema bližnjemu (koja uključuje sve druge socijalne kreposti).

Taj odgoj za zajednicu je u današnje vreme svuda u svetu naročito težak. Biti pošten, živeti čestito, mladima danas često znači skoro isto kao što: osuditi samoga sebe na neuspeh u životu. Zato je za odgojitelja toliko teži zadatak mlada srca napuniti osvedočenjem, da konačno ipak pobeđuje krepost, samo ako je prava i istinita.

Za kršćanskog odgojitelja nema nikakve sumnje, da je krajnji cilj njegova nastojanja **Bog.** Jer poslednji čovekov cilj je Bog. U ljudskoj zajednici čovek je samo prolazni gost.

Ipak odgoj za Boga ne isključuje odgoja za čoveka i zajednicu. Bog sam traži od pojedinca, da postigne svoje lično naravno i vrhunaravno savršenstvo. Bog sam traži od njega, da sarađuje u izgradnji zdravog i uspešnog ljudskog društva. Odgojem za Boga je dakle prožet sav odgoj za čoveka i zajednicu; u njemu dobiva taj odgoj svoj najjači poticaj i svoj najviši cilj.

Ko ima pravo i dužnost odgoja

Po samoj prirodi pripada ta dužnost najpre **roditeljima.** To ne znači, da bi imali roditelji pravo svoje dete lišiti slobode. Ali imaju pravo da njegovom slobodom upravljaju, dok je nije mladi čovek sposoban sam uzeti u svoje ruke. Roditelji izabiru za njega i mesto njega, što mu je potrebno, da se održi u životu te da se telesno i duhovno razvija.

Ako roditelji imaju dužnost odgajati svoju decu, imaju i dužnost, da se za tu svoju zadaću osposobe, koliko god mogu; dužnost, da u svojoj porodici stvore ozračje, koje pogoduje svestranom zdravom razvitku dece.

Država upotpunjuje porodični odgoj. To vrši pomoću raznovrsnih škola.

Tu nastaje problem, kakvu duhovnu usmerenost treba da ima državna škola: neutralnu, laičku, versku ili bezbožnu? Nesumnjivo nije na korist odgoju, ako se u školi ruši ono, što roditelji kod kuće grade.

U sadanjem pluralističkom društvu, gde ima građana raznih veroispovesti, građana nevernih i protivvernih, izgleda, da je najbolje ono rešenje tog problema, prema kojemu država finansira sve škole, a roditelji određuju duhovnu usmerenost škole, u koju šalju svoju decu, oni odabiraju za svoju školu nastavno osoblje. Ako ima dakle n. pr. 20 učenika (određen je najniži potrebiti broj za jedan razred), kojih roditelji traže školu sa bezbožnom umerenošću, država osniva takvu školu odnosno razred. Roditelji izaberu nastavno osoblje. Sve troškove snosi državna blagajna. Na taj način ostaju neprikosnovena osnovna prirođena prava roditelja; na taj način je izbegnut onaj štetni sukob između porodičnog i školskog uticaja.

Država zadržava pravo nadzora nad svim tim školama. Ona vodi brigu o tome, da se učenicima daje pravi građanski odgoj; ona vodi brigu, da nastava u svim školama postizava određeni stepen kako u pogledu mnogovrsnosti predmeta tako u pogledu njihove kakvoće.

Budući da smo u kršćanskoj Evropi, gde su deca još uvek većinom krštena te dakle pripadaju nekoj kršćanskoj verskoj zajednici, predpostavlja se, da je volja roditelja, da u versko-moralnom pogledu usavršuje njihov odgojni rad njihova verska zajednica.

Crkva je od Krista Boga dobila dužnost i pravo, da navešta versko-moralne istine te da odgaja ljude. A svesni kršćanski roditelji Crkvi omogućavaju, da vrši to svoje poslanstvo, kad joj, svesni svoje odgovornosti, poveravaju svoju decu za odgoj, bilo da se taj odgoj daje u državnoj školi, bilo u crkvenoj verskoj školi, bilo u crkvi ili privatno.

Ko bi mogao sumnjati da je odgoj velika i teška dužnost sadašnjice. Trebalo bi samo pozdraviti svako nastojanje za odgoj čestitog i poštenog moralno visoko stojećeg novog čoveka, bilo da dolazi od porodice, države ili Crkve.

U pitanju je čovek i njegova sudbina.

GRADIMO HRAM

Sagradili smo gradove, podigli spomenike kulture, a kakav smo dom podigli tebi, Spasitelju, da bude dostojan tvoje veličine? Pokazujemo veličanstvene katedrale i umjetnine u tvoju slavu, ali da li smo sagradili tvoj hram na svakom svojem putu, na svakoj svojoj raskrsnici?

Da li smo izgradili uzlaz iz naših nizina tvojim visinama?

Zvijezda, rasplamsana u beskrajnosti nebesa, gori našoj duši, a naš je pogled još prepunjen izgledom svakidašnjosti i naša su sjetila privučena staroj pozornici na zemlji, gdje se iz dana u dan ponavlja radosna i tužna igra.

Pa budimo pjevači, ako stih navire na naše usne — budimo vajari, ako posižemo za ovim oruđem — budimo svirači, slikari, poklonici, svakog velikog sna i rada, ali ostanimo graditelji tvojega doma u svijetu, graditelji tvojega hrama.

Najljepšu pjesmu nećemo ispjevati, najljepši spomenik nećemo izvajati, svoje tepanje smatrat ćemo nekiput dometom naših napora, a lomna stakla pretvarat ćemo u fantaziji u dragulje najskuplje, pa ipak, Spasitelju, i ovakva svoja djela tebi ćemo prikazati. Tebi, kojemu je bila dostatna uboga špilja- otvorena siromašnim pastirima.

Tebi, kojemu je zemlja dala tvrde svoje staze da njima prolaziš. Pozvao si nas, da gradimo zaklon tebi u svojoj duši, svoj uzlaz tvojim visinama.

Zdravo telo — zdrav duh

I. Zdravo i napredno dete

Staro je i svima poznato pravilo, da je za normalni duhovni razvoj svakog deteta potrebno osigurati i materijalne uslove, pobrinuti se za normalan telesni razvitak. Stvoritelj je u sva živa stvorenja uložio osećaj obaveze pobrinuti se za očuvanje i ishranu potomstva. Čovek mora samo da se divi premudrosti, koja se baš u toj stvari očituje u živoj prirodi.

Što je instinktivno, nesvesno kod životinja, to se i bez naročitog razmišljanja, podsvesno, pojavljuje i kod ljudi-roditelja.

Po svojoj prirodi dete je apsolutno ovisno od svega početka od svojih roditelja. Ono, novorođenče, u početku ne može si samo ništa pomoći, ništa ne raspoznaje, ništa ne može da kaže. A roditelji, — pogotovo majka, koja je to novo stvorenje pod srcem nosila i kojoj je Stvoritelj baš u to vreme, na vreme, stvorio uslove da hrani dete hranom, koju jedino može da podnese, — osećaju obavezu, ali punu radosti. Kakvom radošću otkidaju sebi od usta, da bi svom detetu mogli nešto više pružiti. Preuzimaju na sebe teške poslove, samo da deci osiguraju bolje materijalne uslove života, pogotovo ako su sami oskudevali.

Dogodi se, istina, ali to je iznimka, da nekada pojedini roditelji — neljudi, pogotovo kad je nesrećen bračni život ili se brak razbija, zanemare te dužnosti te prepuštaju decu stradanju, propasti. Ali to su, hvala Bogu, ipak samo iznimke, sasvim neprirodne. Zverima ih ne smemo nazvati, jer se divlje zveri za svoje mladunce brinu i za njih ginu, ako treba.

Češće se događa, da roditelji u slepoj zaljubljenosti u dete, pogotovo kada je samo jedno ili dvoje, to nežno stvorenje bez obzira na sve prirodne zakone, higijenske propise i stručne savete, pretrpavaju hranom i preteruju u odevanju, da bi se što više istakli, a time uništavaju zdravlje, onemogućuju zdravi telesni razvoj. U toj stvari treba i mudrosti i stručnog znanja, a ne samo osećajnosti.

U svim modernim državama posvećuje se mnogo pažnje ne samo deci nego i njihovim roditeljima, pogotovo mladim majkama. Otvaraju se prosvetne i zdravstvene ustanove, savetovališta, koja podučavaju mlade majke, kako treba da se brinu za normalni razvoj deteta. U mnogim zemljama otvaraju čak škole ili tečajeve za buduće majke. Nažalost, to se još uvek premalo ozbiljno shvaća. Jasno i sasvim prirodno se čini svima, da niko ne pristupi opravci cipela, a kamoli nekog preciznog aparata bez propisnog stručnog znanja, do kojeg se dolazi kroz školu i učenje. A najodgovorniju dužnost, povesti na put života novog člana obitelji i ljudske zajednice, to se čini bez ozbiljne priprave. Vreme je, da se u toj stvari krene napred. Kad se svuda traže stručne kvalifikacije, treba ih imati i za najodgovorniji i najuzvišeniji poziv ljudske zajednice, za bračni život i odgoj onih, na kojima ostaje budućnost sveta.

II. Dubine ljudske naravi

Za hranu i odelo se većina roditelja brine, možda ponekad i previše. A takvi roditelji zaboravljaju, da to nije dovoljno. Potrebno je i vaspitanje. Dete ima razum i slobodnu volju. Te duhovne osobine treba razvijati. Kod životinja ide sve to po nagonu, pa i tamo nailazimo na primere, da stari mladima pokazuju veštinu traženja hrane, sakrivanja i odbrane. Kod deteta treba to raditi strpljivo i postepeno, kako to dozvoljava i traži duhovni razvoj i sposobnost deteta.

Velika je greška roditelja, direktni atentat na sreću deteta i zajednice, ako se vaspitanje zanemari pod izlikom, da roditelji, jer su zaposleni, nemaju za to vremena ni volje, te da će to izvršiti škola. A do tada neka se dete slobodno razvija, neka uživa svoju slobodu, jer da će kasnije biti dovoljno obaveza i briga. Tako čine oni, koji nisu nikada shvatili što je dužnost roditelja. Oni nisu dorasli tom uzvišenom i odgovornom zvanju roditelja — vaspitača.

Što znači vaspitavati dete? Nije to dresura male životinje, da se zna lepo okrenuti, pokloniti, poljubiti ruku... Vaspitavati znači razvijati sve pozitivne osobine duše, volje i razuma, odstranjivati mane i poroke. Detetu treba zato na vreme objasniti što je dobro i što je zlo, što treba činiti, a što izbegavati.

Vaspitanje mora zato početi u majčinom naručju, čim dete počne primati vanjske utiske i počne raspoznavati.

Greše roditelji, koji tvrde da će kasnije vaspitavati, kad dete bude moglo bolje rasuđivati. Takvi bi roditelji bili slični vrtlaru, koji bi u proleće govorio: Neću sada čistiti i okopavati svoju baštu. Baciću seme plemenitog bilja, a u leto, kada se sve razvije, počupaću korov. Svako zna, da iz takvog vrta neće biti ploda. Korov uguši sve i ne da plemenitoj biljci da se razvije. Tako će zle sklonosti u detetu i loše društvo s ulice učiniti svoje, da se korov naseli u nežnoj duši deteta, a kreposti neće se moći razviti. Kasnije se, istina, može nešto ispraviti, ali potpunog uspeha neće nikada biti. Poznata je narodna poslovica, da se drvo ispravlja, dok je mlado.

Duša malog deteta je kao vosak, koji lako prima razne oblike — vaspitanja. Vremenom sve to otvrdne te ostanu negativne osobine — na štetu i nesreću deteta, roditelja i ljudske zajednice.

Davno su već pametni ljudi upozoravali roditelje na potrebu domaćeg roditeljskog vaspitanja dece od rane mladosti. Tako piše pisac Sirahove knjige već u Starom zavetu: »Skuči mu vrat u mladosti... Inače biće tvrdoglavo i nepokorno prema tebi. Drži sina svoga u stezi! Nastoj oko njega, da ne daje sablazan na sramotu tvoju. Bolje siromašan, a zdrav i telesno jak, nego bogat, a bolestan na telu...« (Sirah, 30, 12—14).

Dužnost je dakle roditelja, da se trude da upoznaju razvoj duhovnosti svoga deteta, da odstranjuju zlo, razvijaju kreposti — dobro, plemenito. Oni će dete vaspitavati ne dresiranjem ili batinjanjem, nego roditeljskom ljubavlju, punom ozbiljne nežnosti, oni će detetu na vreme protumačiti zašto treba činiti dobro, a zlo izbegavati.

Razume se, da je vaspitanje nemoguće, ako dete na svojim roditeljima ne vidi dobrog primera. Uzalud je govoriti o pristojnom ponašanju i govorenju, o poslušnosti i učtivosti, ako dete svakog dana čuje psovke, bezobrazne šale, svađe i možda čak fizička obračunavanja. Ruši se svaki odgoj, ako se roditelji u svemu vređaju i jedan drugoga pred detetom ponizuju. U takvom će slučaju dete zamrziti svoje roditelje te potražiti društvo, koje će ga dovesti i do optuženičke klupe i do dela, zbog kojih će se stideti roditelji. Ali biće prekasno. Tako nam pokazuju svagdanji primeri, naročito u većim gradovima.

III. Razmaženo dete

Mnogi roditelji ne znaju razlikovati roditeljske ljubavi od nezdravih pojava mazenja. Većina roditelja slepo su zaljubljeni u svoju decu te ne samo da ih smatraju najlepšima i najnadarenijima, nego ne vide razvoj krupnih i opasnih mana. Koliko glavobolje imaju zbog toga učitelji i vaspitači. Takvi roditelji nikako neće naime priznati, da dete neće ili ne može da uči, nego optužuju učitelje, da su pristrasni, da mrze njihovo dete...

Potrebno je, da roditelji barem toliko vaspitaju sami sebe, da znaju razlikovati dobro i zlo kod svoje dece te da im ne pravdaju njihove pogreške. Isto bi trebalo imati na umu, da oni koji ih upozoravaju na greške dece nisu njihovi neprijatelji, nego prijatelji. Primi rado upozorenje i ispravljaj, dok je vreme. Ako te neko upozori, da si skrenuo s pravog puta, nećeš ga smatrati neprijateljem, a kad te upozori na mane dece, budi zahvalan za pomoć, da možeš zlo sprečiti.

Nezdravo je, kada se opravdavaju svi nestašluci govoreći da će to kasnije samo nestati. Korov se širi i teško se uništava, kad se ukoreni u bašti i u duši. Prava roditeljska ljubav mora poznati i strogost i opomenu, pa i pametnu kaznu, ako ustreba. Lepo je zapisao mudri u Sirahovoj knjizi: »Ko ljubi sina svoga, vazda drži šibu za nj pripravnu (to ne znači da neprekidno i nerazumno kažnjava, nego na vreme upozorava na zle posledice), da se napokon može radovati. ... Ko razmazi sina svoga, moraće jednoć sebi zavezivati rane... Razmazi dete svoje, pa će te preplašiti. Šalu (nezdravu) zbijaj s njim, i ono će te rastužiti. Ne čini mu po volji u mladosti njegovoj i ne pregledavaj pogrešaka njegovih...« (Sirah, 30, 1. 7. 9).

IV. Izvori vaspitne mudrosti

Postavlja se pitanje, zašto je jedno dobro, a drugo zlo? Zašto treba jedno izbegavati, a drugo činiti, iako to traži od nas žrtve? Kojim će razlozima roditelji svoju decu najlakše privoliti na dobro?

Roditelji, koji znaju, da je dete dar Božji, njima poveren da ga odgoje sebi — obitelji, ljudskoj zajednici, a i Crkvi i nebu, imaće uvek dovoljno moralnih pobuda u svom odgovornom vaspitnom radu. A vera će im pružiti i najuspešnija odgojna sredstva. Ako budu naime detetu blagovremeno otkrili tajne o Bogu i zagrobnom životu, o nagradi i kazni u večnosti, o dobroti Isusa — Prijatelja malenih, koga greh razapinje na križ, o Božjem oku, koje sve vidi, o anđelu čuvaru, koji se sa dobrima raduje. Nevina dečja duša pravilno vaspitana u verskim stvarima lako prihvaća veru u Boga, jer je ne tereti mnoštvo predrasuda. Dete je nevina, anđeoska duša, željna uzvišenosti, plemenitosti i nebeske lepote, zato rado prihvata, ako mu se na pravilni način pruža. — Solidnim i zdravim verskim odgojem roditelji će sebi olakšati vaspitni rad, postići će sigurne uspehe, a detetu će pružiti osim solidnog odgoja u životu i lepotu i poeziju i pravu radost mladosti. Ali zato je potrebno da su najpre roditelji sami dobro poučeni o veri.

Katekizam i Biblija izvor su i odgojne mudrosti i znanja. Posluži se tim korisnim i solidnim vaspitnim izvorima!

Laički propovednici. Kardinal Silva Henrikvez iz Santiago di Čilę dozvolio je grupi od 150 posebno školovanih laika da oni otsad propovedaju po crkvama. To je novina u Katoličkoj crkvi, ali posledica nedostatka svećenika. Katehetski institut čileanske prestonice već od 1961. održava kurseve za religiozni odgoj laika.

Svetli primer

Preko svake mere divna i slavne uspomene dostojna je majka koja je gledala kako jednog dana umire sedam njenih sinova. Junački je to podnela, jer se uzdala u Gospoda. Svakoga je od njih bodrila na materinjem jeziku, puna plemenitog osećanja. Čeličila je svoju žensku ćud muževnom srčanošću i govorila: »Ne znam kako ste bili stvoreni u mojem krilu. Nisam vam ja dala dah i život, niti sam ja svakome od vas tako vešto sastavila udove. Stvoritelj sveta je dakle stvorio čoveka. Zato će vam pun milosrđa opet vratiti dah i život, jer sada sami sebe žrtvujete radi njegovih zakona.«

Kad je ostao na životu samo još najmlađi od sedmoro braće, kralj Antioh ga nije samo rečima nagovarao, nego mu obećavao i bogatstvo i položaj, ako se odreče zakona svojih otaca. Kad mladić za to nije mario, kralj pozove majku da savetuje mladiću neka se spasi.

Makabejska majka se prignula mladiću te mu govorila na materinjem jeziku: »Sine moj, smiluj se meni, koja sam te pod svojim srcem nosila devet meseci i tri sam te godina dojila i negovala, vaspitavala i hranila sve do te dobi. Molim te, dete moje, pogledaj na nebo i na zemlju te osmotri sve što je na njima te pomisli, da je Bog sve to stvorio ni iz čega i da je i ljudski rod tako nastao. Ne plaši se ovog zlotvora, nego se pokaži dostojnim svoje braće! Podnesi smrt da te u vreme smilovanja opet nađem sa tvojom braćom!«

Dok je ona još tako govorila, mladić je uzviknuo: »Što oklevate? Neću da slušam kraljevu zapoved! Pokoravam se naime zakonu što ga je Mojsije dao našim ocima. A ti, početniče svega zla protiv nas, nećeš izbeći Božjim rukama. Mi naime trpimo za svoje grehe. Iako se naš živi Bog za časak srdi da nas pokara i kazni, opet će biti milostiv svojim slugama. A ti, nada sve bezbožni i gori od svih ljudi, koji progoniš sluge Božje, ne uznosi se u taštom prkosu i u ništavnim nadama! Nisi još izbegao kaznenom sudu svemoćnog Boga koji sve vidi. Naša braća, koja su pretrpela kratke muke, sada prema Božjem obećanju uživaju večni život. A tebe će na sudu Božjem stići zaslužena kazna za tvoju oholost. Kao moja braća tako i ja prikazujem telo i život za naše očinske zakone i vapijem k Bogu, neka se uskoro smiluje našem narodu, a tebe neka patnjama i mukama prisili na spoznanje da je on jedini Bog! — Neka se na meni i mojoj braći zaustavi srdžba Svemogućega, što je s pravom sišla na sav naš narod!«

Sav besan od gnjeva kralj je dao najmlađeg makabejskog brata vrlo okrutno mučiti.

Posle sinova, pogubljena je bila i majka.

(2 knjiga Makabejaca 17, 20—41).

Obaveze prema novom pokoljenju

Često čujemo roditelje kako govore: »Težak je bio moj život, svojoj deci želim lepši i bolji život!« Ko ne bi želeo mladom naraštaju sreću na putu života!

Zar je to dovoljno? Znamo li šta će moći usrećiti našu decu? Da li im pomažemo do tog ostvarenja?

Čovek je stvoren na sliku i priliku Božju. Isus Krist je za svakog čoveka put, istina i život. U kršćanskom svetu je odgoj: mlado stvorenje osposobiti da postane čestit kršćanin te da može korisno i uspešno obavljati svoje zvanje.

Dete je, kad se rodi, kao neispisan list. U njemu spavaju mnoge sposobnosti, mnoge dobre i zle sklonosti. U dodiru sa svetom dete se budi i razvija. Sve što čuje, vidi, oseća, deluje na nj, doprinosi izgradnji njegove ličnosti u dobrom i zlom smislu, vaspitava ga ili sablažnjava.

U prvom redu dete treba da odgajaju roditelji. Crkveni zakonik u kan. 1113 kaže: Roditelji su strogo dužni da se svim silama brinu za versko-moralni, fizički i građanski odgoj dece, a moraju se brinuti također za njihovo vremenito dobro.

Roditelji su detetu najbliži, kao što mudro govori papa Leon XIII: »Deca su nešta očeva i kao neko proširenje očeve osobe; ona ne postaju članovi ljudskog društva sama po sebi nego preko obiteljske zajednice u kojoj su se rodila« (Rer. nov.). Iza roditelja dolaze Crkva, škola, društvo kao dopuna i pomoć roditeljima.

Autoritet i ljubav

Mlado ljudsko biće oseća potrebu za roditeljima i odgojiteljima u svakom pogledu. Detetu je četvrta Božja zapoved: ‚Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji' gotovo usađena u srce. Nije mu teško podrediti se njihovom autoritetu te im iskazivati poštovanje i slušati ih.

Autoritet roditelja je prožet nežnom ljubavlju i brigom za dobro svoje dece. Šta roditelji nisu spremni žrtvovati da obezbede život i sreću svoje dece! Isto tako i dete uz izraze poštovanja i poslušnosti očituje svoju detinju privrženost svome ocu i majci.

U ocu je obično vidljivije izražena vlast i odlučnost, a u majci je oličena nežna ljubav srca. Detetu je potrebno jedno i drugo, pa je stoga za zdrav odgoj deteta potreban nerazrešiv brak, stalna harmonična saradnja oca i majke.

U Kenedijevoj obitelji, kako smo mogli čitati, otac Patrik se služio gotovo spartanskim odgojem. Znao bi kazati: »Ko nosi Kenedijevo ime, ne sme imati straha ni pokazivati bolova.« Sina Džozefa i Džona je oterao od stola, što su izgubili u veslačkoj utakmici, dok je pohvalio Roberta što je produžio igrom, iako je slomio kost. I stvarno, najveća odlika pokojnog predsednika Kenedija bila je hrabrost, on nije ustuknuo ni pred kakvom poteškoćom i bolom. Njegova je reč: »Najskupocenija jakost duha vrlo je retkima dana: u tihom radu celog čoveka prosvetliti, te svet, u kome živimo, napuniti sjajem.«

U Kenedijevom primeru dodirnuli smo pitanje kazne i nagrade u odgoju. Sv. Grgur Veliki je to pitanje ovako rešio: »U grudima dobrog odgojitelja, ako je štap oštrine, neka bude i slatka mana. On mora imati ljubav koja ne razmažuje, odlučnost koja ne izaziva, mora biti revnostan, ali ne neumereno zagrižen.«

Sv. Ivan Bosko je bio odličan odgojitelj. Njegov preventivni odgojni metod sastoji se u tome, da odgojitelj živi uvek među pitomcima te svojim prisustvom spreči izgrede i potrebu kazne. Ali za teške prestupke svetac je tražio i najtežu kaznu, isključenje iz zavoda. Oštar pogled, opomena, uskraćivanje neke ugodnosti može biti mnogo bolja kazna nego šamar ili druga telesna kazna.

Nisu izuzetni slučajevi da je kazna potpuno nepravedna. Roditelji kažnjavaju dete što je nespretno pa je razbilo čašu, načinilo neku štetu, a prelaze preko stvarnih krivica: laži, psovke, krađe, neposlušnosti, gde bi kazna i te kako bila na mestu.

Često se dešava da odgojitelji kažnjavaju na brzinu, a da nisu tačno ispitali stvar, pa kažnjavaju nevinog, a krivca ostave na miru. U životopisu sv. Dominika Savija i pape Ivana čitamo kako ih je u školi nastavnik nezasluženo korio, a oni su podnosili nepravdu da bi zaštitili krivca. Takva kazna može prouzrokovati veliku štetu, jer je i dete već vrlo osetljivo za pravdu.

Ako već treba kazniti, jer je batina, kako kaže narod, iz raja izašla, treba to činiti sa puno predostrožnosti. Prestupak mora biti izvan sumnje kao i zla volja vinovnika. Odgojitelj se ne sme zaneti srditošću, nego mirno sa boli u srcu učiniti svoju dužnost. I kod kažnjavanja valja čuvati čast, ponos, dostojanstvo krivca, jer je to najbolje jemstvo da će postupak uroditi plodom.

Odgoj i samoodgoj

Roditelji se brinu za telesni razvoj deteta. I stoga brinu za hranu, odelo, stan, igru i odmor. Ali mladi organizam sam raste, sam asimilira hranu, razvija se, krepi i raste. Slično je i sa odgojem. Roditelji i drugi odgojitelji poučavaju dete, savetuju, navode ga na izvesne vežbe, svladavanje i odricanje, primerom ga uče raznim veštinama, vladanju u raznim prilikama života: kod stola, u poseti, u školi, u pozorištu itd. Ali dete mora dragovoljno sarađivati u čitavom odgoju, ako želimo postići kakav uspeh. Pitomac mora usvojiti izvesna načela gledanja na svet, vežbanjem steći izvesnu rutinu, svesnim ponavljanjem i obnavljanjem pouka, vežbi, ponašanja, odnosno podnošenja sticati sve više odgojenosti.

Nema dakle odgoja bez samoodgoja. Važno je podstaknuti dečaka ili devojčicu, pružiti dovoljno čvrste motive da budu spremni na žrtve, koje odgoj od njih traži. Nema stvari tako teške koju čovek ne bi mogao i hteo učiniti, ako dovoljno jaki motivi potpale njegovu volju.

Mladež je za ideale i te kako pristupačna. Kršćanstvo ima najuzvišenije ideale. Stoga je ono najsposobnije oduševiti mladež. Kršćanska povest rečito priča, kakvih je idealnih mladića i devojaka uvek bilo u Crkvi. Na raznim stranama sveta i danas devojke polažu svoj mladi život na oltar svetoj čistoći, vole pre smrt nego oduzimanje ljiljana devičanstva.

Odgojitelj mora proučavati svog pitomca da vidi dobro i zlo što ima na njemu. Dobre sklonosti i nagnuća mora gajiti i čistiti, na zle sklonosti ga upozoravati da ih se čuva, da ih u sebi guši, jer prljaju njegov duhovni lik. I opet prirođene sklonosti ne možemo uništiti, nego ih nastojati okrenuti dobrim pravcem. Dete je vrlo tvrdoglavo, prkosno. Tu prirodnu nepopustljivost valja usmeriti na dobro: ne treba da okrećeš svoj plašt po vetru, drži svoje, što upoznaš za dobro. Neki ti predmet u školi ne ide. Nemoj da odustaneš, samo unapred radi na njemu! Tako i sa drugim osobinama.

Krivo je, ako odgojitelj hoće iz svojih pitomaca načiniti papagaje, lutke, koje ga na slepo slede i imitiraju. Obratno, pravi odgoj je u tom da svaki pitomac, dečak i devojka izgradi i usavrši ono što je u njima, da postanu jake individualne ličnosti, koje misle svojom glavom, postupaju po vlastitom prosuđivanju.

Nije slabo, ako se pokažu razlike između starijih i mlađih. To je nužno i prirodno. Osnovni zakoni prirode, božanski element u Crkvi to je jedino nepromenljivo, sve ljudsko, vremenito podvrgnuto je zakonu promene.

Kršćanski odgoj poštuje ljudsku slobodu, pa i slobodu pitomca, dečaka i devojčice. Svako je za sebe slika Božja, svako na svoj način odražava lik Kristov u sebi. Nismo za serijskog čoveka, čovek nije fabrička roba, nego da svaki koliko može savršeno razvije svoju osobenost, svoje individualne karakteristike. Kršćanstvo daje naučniku i umetniku

Stopama bezprizornih

SVAGDANJI RAZGOVORI

Tužan, pogrbljen i neobrijan stupio je u župsku kancelariju. Bleda lica i sa suzama u očima. Bio je u najboljim godinama. Srušio se više nego seo na stolicu i zajecao:

— Velečasni, da li me se sećate? Nekada sam bio vaš učenik. Čak sam bio u zboru ministranata. Lepo je bilo tada! A sada sam bedan i tužan. Da se ispravno razumemo, nisam jedan od prosjaka. Imam svega, dobro zarađujem. Nabavio sam nameštaj, radio, televizor. Svako u kući ima pristojno odelo, svake godine polazimo na letovanje na more.

Mučio se župnik, da u svom pamćenju pronađe sliku tog čoveka. Setio se. Bilo je u velikom gradu na jugu naše države. Radnička obitelj. Ni majka ni otac nisu se odlikovali revnim vršenjem verskih dužnosti, ali su decu ipak redovno slali na veronauku i na misu. Dečaci su čak marljivo ministrirali.

— Jesi li već dugo u našoj prestonici, — upita ga svećenik. — Šta te tako muči, kad si materijalno obezbeđen, kako kažeš?

— Gotovo 10 godina živim već ovde. Imam dobru službu. Zarađujem prekovremenim radom. Ali sam nesrećan, bolestan na telu i duši. Žalost će me ubiti. Deca me ubijaju. Eto, baš dolazim od milicije. Zvali su me zbog sina. Umešan je u neku krađu, provalu, a nema ni 15 godina. Uključio se u neku bandu i sada iz kriminala u kriminal. Beži iz škole, neće da uči. Postao je skitnica — kriminalac. I devojčice su se ugledale na njega, pa i one, iako mlađe, beže iz škole i skitaju. To me ubija, to će me sahraniti. Mučim se za njih noć i dan, a oni će me strpati u grob. Opominjem, savetujem i tučem, a ništa ne pomaže. Živci su mi popustili, moram u bolnicu na ispitivanje. Šta će tek sada biti kod kuće?!

— A što radi žena? Zar se ona ne brine za decu?

— Žena radi i dolazi kasno kući sva umorna te nema vremena da se sa decom raspravlja. Ona mora pospremati, zakrpiti, kuvati, oprati itd.

— Dragi moj prijatelju, potpuno razumem tvoj bol, jasna mi je tvoja situacija. Tvoja obitelj boluje od iste bolesti kao tolike druge. Roditelji rade i muče se, da deci i sebi osiguraju što udobniji život, a međuvremeno deca moralno i verski propadaju.

— Šta sam morao još učiniti? Radim noć i dan, samo da mogu što više pružiti svojima da budu zadovoljni i srećni.

— Kad bi tvoje dete bilo pseto, kome je dovoljno, da mu baciš što masniji zalogaj i osiguraš toplo ležište, onda bi ti učinio sve šta treba. Ali tvoje je dete ljudsko biće sa besmrtnom dušom koja traži Boga i nebesku sreću. To dete valja da roditelji primerom i poukom upućuju na staze kršćanskog života, čuvaju ga od stranputica greha i zabluda. Nije sav odgoj i sva sreća u punom stomaku, modnom kožnom kaputu i na morskoj plaži, nego u čistoj savesti, prijateljstvu s Bogom te međusobnoj ljubavi i razumevanju u obitelji.

— Šta da radim? Velečasni, savetujte mi, molim vas!

— Mnogo si zakasnio. Deca su ti već previše ogrezla u porocima i zlu, biće teško povratiti ih na pravi put. No, činiti treba sve što je moguće. Najpre dobrim kršćanskim primerom, onda poukom! Kako ti vršiš svoje verske dužnosti? Dugo sam već ovde, ali te još nikada nisam video u crkvi, a kamoli na svetim sakramentima.

— Priznajem, teško sam zanemario svoje verske dužnosti. Nisam izgubio veru. Dok nisam zaboravio na Boga, bio sam mnogo srećniji. Priznajem svoju krivicu. U neprekidnoj trci za zaradom zanemario sam svoje verske dužnosti, zaboravio na Boga. Sada mi je najstrašnije što su mi se deca izgubila.

— Sećaš li se iz veronauke, kako je Krist odgovorio đavlu u pustinji kad ga je kušao: »Ne živi čovek samo o kruhu, nego o svakoj reči, koja izlazi iz Božjih ustiju« (Mt 4, 4). Ti si davao deci samo telesnu opskrbu, a zanemario duhovnu. Zato se u njima nisu mogle razviti duhovne vrline, nego se u njima razrastao korov greha i poroka. Uskratio si im ono što je najpotrebnije, jer »što koristi čoveku ako dobije celi svet, a izgubi svoju dušu?« (Mt 16, 26).

---

slobodu rada i stvaranja, ograđuju ih samo nepromenljivi moralni zakoni i verske istine.

Napose valja istaći slobodu u izboru zvanja i bračnog druga. Roditelji i razni pokrovitelji mogu da savetuju mladim kandidatima to ili ono, ali moraju pustiti potpunu slobodu izbora njima samima.

Sloboda je najuzvišeniji Božji dar, i Bog sam u čoveku slobodu poštuje. Sav odgoj smera na to kako bi pitomcu pomogli da bude što slobodniji od pritiska neuređenih strasti i sklonosti, od pritiska vanjskog sveta koji je često zao i sablažnjivo deluje.

Najuzvišeniji ideal odgojena čoveka je Krist, čija je ljudska slobodna volja bila svaki trenutak u potpunoj harmoniji sa Očevom voljom.

IZ KATOLIČKOG sveta

IZ NAŠE ZEMLJE

Poseta patrijarhu Germanu. Novi beogradski nadbiskup dr Bukatko učinio je 1. aprila 1964. kurtoaznu posetu patrijarhu Srpske pravoslavne crkve Germanu. Njegova Svetost se zajedno s episkopom pakračkim Emilijanom i episkopom banjalučkim Andrejom te vikarnim episkopom Savom zadržala pola časa u razgovoru sa beogradskim nadbiskupom i njegovom pratnjom.

Poseta beogradskom nadbiskupu. Patrijarh German je preko spomenuta dva episkopa pakračkog i banjalučkog, koji su članovi svetog sinoda, vratio 20. aprila 1964. posetu beogradskom nadbiskupu. Razgovor je protekao u iskrenoj srdačnosti.

Za apostolskog administratora Goričke administracije imenovan je dosadašnji beogradski generalni vikar i urednik ovog mesečnika dr Janez Jenko, koji time napušta dosadašnje svoje službeno mesto.

Zagrebačka nadbiskupija dobila je novog pomoćnog biskupa u dosadašnjem samoborskom župniku Franji Kuhariću. Čestitamo!

Gabela. Početkom aprila umro je Vidak Vištica, koji je mnogo radio oko obnove župske crkve koja je dva puta pogorela. Uvek je bio uzoran kršćanin. Počivao u miru!

IZ VATIKANA

Objektivne informacije. Papa je učesnicima Evropskog Seminara UNO govorio o informativnoj službi. Svaki čovek ima pravo na objektivne informacije. Informativna služba ima tešku dužnost da bude poštena, nepristrasna, da objektivno izveštava, bilo da je to novinaru u prilog ili ne. Ne greši se samo lažima nego i prešutkivanjem i izopačavanjem stvarnosti. Crkva će na koncilu objaviti važan tekst o verskoj slobodi.

Papa italijanskim biskupima. Na završetku biskupske konferencije Papa je italijanske biskupe primio u audijenciju te im održao značajan govor. Dotaknuo je sledeće probleme: modernizaciju crkvenog rada, jače međusobno jedinstvo i biskupsku konferenciju, zauzdavanje sve većeg nemorala, porast katoličke štampe, tesnija saradnja biskupa i svećenika. Valja imati veliko pouzdanje u Boga, ali to nas ne oslobađa da izvršimo svaki napor da pružimo Bogu prigodu za njegove milosrdne intervencije.

A zašto se tvoja žena nije više posvećivala odgoju dece?

— Da bismo više zaradili, pošla je i ona u službu. Tako su deca ostajala sama kod kuće. Kad se žena umorna vraćala sa posla, nije bila raspoložena da se zanima za decu. Osim toga, ona sama nije imala pravog odgoja i nije znala za majčinsku ljubav. Njezini su se roditelji naime rano razveli, pa su je predali rođacima gde se gadno namučila. Zato je nervozna i tera decu napolje, da joj ne smetaju.

— Drugi veliki propust! Nije dovoljno da majka dete samo rodi, ona ga mora i vaspitavati. Dete je produžetak života roditelja, pogotovo majke, koja ga je pod srcem nosila i svojim mlekom othranila. Svet je pun zla i grubosti, a dete traži ljubavi i nežnosti, a gde će to naći, ako ne kod majke? Pogledaj u prirodu! Kvočka zaboravlja na sve drugo i misli samo na piliće. Kako širi krila da ih greje od studeni i čuva od opasnosti! Kad to čini nerazumna životinja, koliko više razumna majka. Manje luksuza u kući, skromnije letovanje, a više vremena za decu, više majčinske i očinske brige i ljubavi, više vremena za zajedničku molitvu i zajedničko obavljanje nedeljne dužnosti! Možda bi se moglo izlaziti i sa jednom platom, da bi se majka posvetila isključivo obiteljskim poslovima i deci?

Tako su deca bila prepuštena samima sebi, pa tražila prijatelje i savetnike na ulici kod bezprizornih, a onda razonodu u nemoralu i kriminalu.

— Sada moram u bolnicu na posmatranje. Kad se vratim pokušaću da spasim što se spasiti može.

— Vrati se svome Bogu! Uredi svoje račune sa Bogom te uzdajući se u pomoć s neba spasavaj svoju obitelj od propasti.

Koordinacijska koncilska komisija održala je 16 i 17 aprila svoje četvrto zasedanje. Izrazila je zadovoljstvo s radom i uspesima ostalih koncilskih komisija. Njen peti sastanak je predviđen za sredinu juna.

Papinsko Delo Pomoći (POA) slavi 20 godišnjicu svog rada. Osnovano je bilo 18 aprila 1944. godine sa zadatkom da pruža materijalnu i duhovnu pomoć izbeglicama. Svake godine šalje jedan milion dece na letovanje. U tih 20 godina taj je organ učinio mnogo dobra.

Dekretom obredne kongregacije menja se pričesni obrazac. Umesto dosadašnjeg, svećenik govori: ‚Telo Kristovo'; a pričesnik odgovara ‚Amen'.

U pohvale se umeće iza zaziva u čast presvetom Oltarskom sakramentu: ‚Blagoslovljen Duh Sveti Tešitelj', dekretom iste kongregacije.

Papinska delegacija sa ruenskim biskupom Martin-om posetila je ekumenskog patrijarha Atenagora u Carigradu te mu izručila papinu poslanicu prijateljstva i ljubavi. Patrijarh se srdačno zahvalio na Papinoj pažnji.

Papa ekonomistima i komercijalistima »Vi ćete raditi da izgradite društvo sutrašnjice, ali na ljubavi a ne na mržnji, na jedinstvu a ne na razdoru, na sigurnosti sutrašnjice a ne na stalnom strahu od razornog totalnog rata«.

Papa vernicima iz Aska: »Blago vama, jer ste oprostili. Blago vama, jer ste promenili mržnju u ljubav, osvetu u prijateljstvo, rat u mir.« U tom malom francuskom selu nacisti su 2. aprila 1944. pobili sve muškarce od 14 do 70 godine za odmazdu. Posle rata glavni krivci bili su osuđeni na smrt, ali na molbu majki i žena pobijenih pomilovani.

Vatikanska pošta izdala je 4 marke prigodom otvaranja Vatikanskog paviljona na Svetskoj izložbi u Nju Jorku. Marke predstavljaju papu Pavla VI i Mikelanđelovu Pieta, koja je najlepši izloženi predmet.

Papa Pavle VI je poručio orgulje za 22 milanske crkve koje je podigao kao milanski nadbiskup. Te crkve neka bi bile uspomena na opće crkvene sabore. Orgulje izrađuje minhenska firma Alborn.

Inoverci kod Pape. U posebnoj audijenciji Papa je primio tri ekumenske grupe: englesku od 420 članova, anglikansku iz Australije te grupu od 70 članova iz Holandije. Prisutni su bili katolici, anglikanci, protestanti i pravoslavni.

Molitva i dan za svećenička i redovnička zvanja. Papinom odlukom otsad će se taj dan održavati svake godine na drugu nedelju posle Uskrsa, nedelju Dobrog pastira. Uoči tog dana Papa je pozvao sve vernike da surađuju molitvom, primerom i materijalno na velikoj akciji, kako bi Crkva imala dovoljno službenika oltara te plemenitih mladih duša koje se održavanjem evanđeoskih zaveta posvećuju Bogu i bližnjemu.

Papa vernicima. Prigodom jedne audijencije Papa je otprilike ovako govorio: Crkva je samo jedna, sa jednim središtem, sa jednim papom; ipak se sastoji iz vernika iz svih krajeva zemlje, svih naroda, svih jezika. Došli ste u Rim, srce kršćanstva. Ovde ste u kući zajedničkog oca. Kršćanin u Rimu nije stranac, nego kod kuće.

Papa među rimskim zatvorenicima. U glavnom rimskom kaznenom zavodu Papa je otslužio misu, pričestio 500 zatvorenika i održao dirljiv govor, pod kojim je mestimice od uzbuđenosti plakao. Prvo su zatvorenici pozdravili Papu te mu dali svoje poklone. Papa im se u govoru zahvalio za molitve i darove. Kazao je da ga boli što im ne može dati slobodu koju si toliko žele. Ali ipak dolazi u ime Gospodnje kao Kristov zamenik, da im izrazi svoje poštovanje, svoju ljubav, da ih uteši te ulije snage da istraju u tom iskušenju. U svakom se čoveku nalazi slika Božja, lik Kristov. Krist svetli na put života. S njime je svaki put ugodan. I zadržavanje u ovom zavodu može im pomoći do duhovnog preobražaja. Neka imaju nepokolebljivu nadu u bolju budućnost, neka znadu da Papa misli na njih te se za njih moli. Papa je poklonio svakome Sveto pismo, uskršnjeg golubića i nekoliko cigareta. Zatvorenici su nagradili Papu za divne utešne reči i poklone oduševljenim poklicima.

Nauka i vera. Na Belu nedelju Papa je govorio profesorima i studentima katoličkog milanskog univerziteta o nauci i veri. Kazao je, da već samo postojanje katoličkog univerziteta dokazuje da između nauke i vere nema nepremostive suprotnosti. Crkva rešava taj problem ne da deli versku misao od naučne, kao da bi bile te dve misli nespojive, nego otkriva i razvija njihovu međusobnu zavisnost i ukrštavanje. Kršćanstvo priznaje dva izvora spoznaje, koji se skrovito dopunjuju, ali se nađu u stalnom konfrontiranju što potiče i teološku i svetovnu nauku na napredak.

»Dnevnik duše« od pape Ivana XXIII, koji je izdao njegov bivši sekretar Kapovila, bio je za nekoliko sati razgrabljen u rimskim knjižarama. Papa Ivan je pisao dnevnik od svoje 15 godine. Već su dozvoljeni prevodi na francuski, engleski, nemački i finski jezik. U toku su razgovori za prevode na druge jezike.

Papa katoličkim učiteljima: Kršćansko obrazovanje naraštaja, koje raste u naše doba puno promena, nalazi se u prvom planu zabrinutosti Crkve: U vaše ruke, katolički nastavnici, izručena je ta nezamenjiva zadaća.

U Biblijsku komisiju Papa je imenovao još tri kardinala, i to: Königa iz Beča, Alfrinka iz Utrehta i kurijskog kardinala Antoniuti. U njoj je bilo dosad 13 kardinala.

Papa je posebnim ap. pismom osnovao Papinsku komisiju za društveno obaveštavanje, u čiju nadležnost spadaju pitanja štampe, kina, radija i televizije. Komisija će se upravljati načelima primljenim na drugom koncilskom zasedanju.

Obredna kongregacija otvorila je tri nova procesa za beatifikaciju, i to: za Jakova Klote, svećenika iz kongregacije klaretijanaca i za Celinu i Hedvigu Borzecka, majku i kćerku, koje su osnovale družbu sestara resurekcijonistkinja.

Papa je kazao Dečacima pevačima: Krist voli decu, i Papa ih voli, u njima i njihovu braću i drugove. Papa ih voli što okružuju oltar te dvore i pomažu svećenika u svetim obredima. Ljubi što pevaju, što lepo pevaju. Njihovo pevanje razveseljuje i podiže vernike. Njihovo pevanje neka bude molitva sa Crkvom i za Crkvu. Na kraju im je ispričao istorijski događaj o smrti nekog lektora koji je bio ubijen dok je pevao uskršnji aleluja.

I za profesore i pitomce Vojne Akademije NATO snaga Papa je našao ljubazne reči, iako se po struci mnogo razlikuju od njega. Poželeo im vernu službu narodu, rad oko ujedinjavanja i bratstva među narodima, kao i rad na uzdizanju nerazvijenih naroda. Crkva se zalaže za svaku pozitivnu akciju.

Sekretarijat za nekršćanske svetske religije je u središtu raspravljanja. Bostonski kardinal Kušing predlaže bečkog kardinala Königa za predsednika tog sekretarijata, a Beč kao njegovo sedište. Izgleda da je Papa sklon njegovom osnivanju.

Papa je imenovao msgr Alberta Djovanetija za stalnog posmatrača Svete Stolice kod UNO. Dosad je pokojni pomoćni njujorški biskup Grifit bio povremeni posmatrač.

U Meti blizu Napulja održao se stari privilegij da župljani biraju novog župnika iz predložene trojice. Meta spada u nadbiskupiju Sorento.

IZ MISIJA

Crkva na Tajvanu (Formozi). Među 11,5 miliona stanovnika ima samo 245 000 katolika za koje se brine 620 svećenika. Kad bi ih bilo više, misijski bi se rad odvijao brže. Stanovništvo se deli na 200 000 starih domorodaca, 8 miliona Kineza starosedelaca i 3 miliona izbeglica iz Kine. Otvorena su tri mala semeništa i jedno za kasna zvanja. Njih koči trogodišnji vojni rok. Dok su u kontinentalnoj Kini seljaci bili skloniji kršćanstvu, na Tajvanu su to intelektualci, napose izbeglice. Ima 150 katoličkih profesora i 1400 studenata. Na Tajvanu rade 4 državna i jedan katolički univerzitet. Na svakom je katolički centar sa kapelicom i bibliotekom. Tamo ima salon i čitaonica, gde se održavaju razne konferencije, kursevi stranih jezika. Centrom upravlja jedan ili dva svećenika. Nove škole je teško otvarati, jer je propisan prostor od 18 000 m^2. Katolici imaju 5 osnovnih škola, 3 stručne, 14 srednjih i jedan univerzitet. Izdavaju dva nedeljna časopisa, dva mesečnika i jedan filozofski list. Postoje dve nakladne kuće za nabožnu literaturu, prevode znamenitih pisaca. Marijina Legija i Katolička Akcija su aktivne.

Katolički ministar narodnog zdravlja. Najmlađa indijska državica Nagaland ima Ž. B. Žasokija za ministra narodnog zdravlja. Taj intelektualac ratobornih Naganaca bio je ranije učitelj i kasnije vođ ustanika. Pokrstio se prošle godine. Ima ženu i petoro dece; svi su katolici. Katolička se vera počela širiti u toj zemlji tek 1950. g. Među njima rade Italijanski salezijanci.

38 svetski euh. kongres u Bombaju se sprema. Komiteti u kojima radi 400 dobrovoljaca već rade. U komitetu za 50 000 prenoćišta rade isključivo inoverci: hindusi, muslimani i parzi. Predviđeno je ređenje mladomisnika iz čitave Indije. Pozorišne predstave i plesovi u kojima će učestvovati na hiljade osoba, a sprema ih p. Prokš, koji se odlično razume u indijsku muziku. U planu je velika procesija.

Tajland. Po drugi puta u 300 godina odlikovanje »Belog slona« podeljeno je katoličkom misionaru Don Uliana, italijanskom salezijancu, koji radi tamo već 30 godina na odgojnom i socijalnom polju.

U Pakistanu je godišnje ugrabljeno oko 3000 dece. Računa se da ih prodavaju na Bliski Istok gde ih na najrazličitije načine iskorištavaju.

Cejlon. Protiv ekstremnih budista, koji traže izgon svih stranih misionara, osnovano je društvo prijatelja budista i katolika. Taj su pokret počeli umereni budisti, koji se plaše posledica ekstremista.

Ugandski mučenici prema proglašenju svetima. Kongregacija svetih obreda raspravljala je o dva čuda koja su se desila na zagovor blaženog Karla Lvanga, Matije Kalemba i drugova koji su bili mučeni 1885 i 1886 te 6 juna 1920 proglašeni blaženima.

Južna Koreja. Vlada je poklonila 30 akara zemljišta za podizanje ženskog zavoda u gradu Čun-čan. Sestre presvetog Srca su tako obnovile zavod koji je nastradao u ratu.

Lep dar misijama. Siromašno selo Harobale u provinciji Bangalore u Južnoj Indiji dobilo je porodilište. Prošle godine neka žena Davidson došla je u Rim. Tamo se srela sa svećenikom tog sela. Na njegov poziv gđa Davidson posetila je selo. Tamo je našla crkvu, školu i dispanzer u kome su radile časne sestre. Osećala se potreba za porodilištem. Gđa Davidson iskazala se velikodušnom te dala na svoje troškove sagraditi bolnicu.

Vladin organ za cenzuru filmova u Indiji zabranio je prikazivanje poljskog filma »Majka Joana Anđeoska«, jer grubo vređa katolike. Poznato je da su narodi Dalekog Istoka stroži u tim stvarima nego mi u Evropi. U Evropi su protesti protiv tog filma bili neefikasni.

Biskupska konferencija za Južnu Afriku osudila je vladin zakon o strogoj kontroli kretanja Afrikanaca izvan njihovih rezervata kao negaciju morala i kršćanskog mišljenja.

Herojska žrtva. Belgijski misionar Herman Rešdert je svojim telom zaštitio jednog muslimana od verskog protivnika. Pogodila ga je otrovna strelica te mu prekinula život. Misionar je nastojao smiriti zavađene strane i svoja mirovna nastojanja platio životom.

Nova župska škola sv. Antuna u Hongkongu. Iako je bila otvorena tek prošlog septembra, ima već 1262 učenika. Radi u dve smene, odvojeno za dečake i devojčice. Katoličkih učenika ima samo 230. Međutim, priglasilo se 166 učenika za pouku u katehumenatu, čak i nekoji njihovi roditelji. Oseća se nedostatak sposobnih katehista, a svećenici i časne sestre su već inače preopterećeni.

Prvi crnački biskup Josip Kivanuki slavi 25 godišnjicu biskupskog posvećenja. Pripada belim ocima, studirao je u Rimu, star 64 godine. Od 1940—1961 upravljao je biskupijom Masaka. Za njegovo vreme broj katolika se popeo od 10 338 na 193 386, misijskih postaja od 11 na 20, svećenika od 38 na 88. Pre tri godine postao je nadbiskup u Rubaga.

Tokijski nadbiskup kardinal Toi osnovao je posebni pastoralni komitet za ovogodišnju Olimpijadu. U katoličkim crkvama u gradu služiće se posebne mise za katoličke takmičare i turiste, davati će se informacije, ispovedavati na pet svetskih jezika.

Japan. Katoličke škole posećuje 241 500 učenika, a protestantske 271 000; 70% katehumena dolazi od bivših učenika katoličkih škola. Rad katoličke crkve u Japanu najjači je na školskom području. — U Brazilu je jedna japanska kolonija. K njima su otišli iz Jokohame jedan svećenik i 4 katehistkinje. U Brazilu 5% Japanaca pripada katoličkoj veri, dok u Japanu samo 0,32%.

U misijama radi 1275 svetovnih svećenika misionara, i to: 203 iz Francuske, 148 iz Belgije, 700 iz Španije, 74 iz Kanade, 83 iz Holandije i 43 iz Nemačke.

Crkva u Kini. 1946 g. bilo je 105 biskupija i 39 ap. prefektura sa nešto preko 3 miliona vernika. Oko 30 biskupa bili su Kinezi. Broj misijskog osoblja bio je sledeći: 1000 braće pomoćnika, 6 800 redovnica, 5 600 svećenika; od toga ih je bilo kineske narodnosti 8 000. — Zakonom od 28 februara 1951 bilo je nacionalizovano 2 000 osnovnih škola, 200 koledža, 156 viših škola, 3 univerziteta, 250 bolnica, 850 dispanzera, 2 bolnice za gubavce, 272 sirotišta, 32 štamparije. G. 1963. od 5 441 misijskog radnika ostalo je u Kini još 13, i to: biskup Valš u zatvoru, p. Huensberg u institutu za strane jezike te 11 časnih sestara, zaposlenih sa malom decom stranih diplomata u Pekingu. Računa se da je na životu još 1300 kineskih svećenika. Patrijotska crkva koja se odvojila od Rima ima 46 biskupa. Devet pravovernih biskupa je u zatvoru. Na koncil nije stigao nijedan biskup iz Kine. 90 miliona dece od 2—7 godina nalazi se u državnim vrtićima za koje se brine 2 miliona osoba, napose vaspitačica i bolničarki. Tako su majke oslobođene za produktivniji rad.

U Najrobiju u Keniji će biti zaređen za svećenika svršeni bogoslov Kama, koji je svak predsednika vlade Džoma Kenijate. Računa se da bi sam predsednik mogao prisustvovati svečanosti ređenja u katredali sv. Obitelji.

IZ EVROPE

Novi krakovski nadbiskup je Msgr Karol Vojtila. Posle 13 godina Krakov je dobio svog nadbiskupa. Novi ordinarij je star 44 godine. Izvesno vreme je učio u Rimu, bio profesor u Krakovu i Lublinu, a od 1958 posvećeni biskup.

Deveti pohod vere. U Italiji se od 1956. svake godine skupljaju studenti da dugim pešačenjem, razmatranjima i zajedničkom svetom misom posvedoče svoje katoličko osvedočenje. Pobuda za takav pohod vere potekla je od Don Rosija. Počelo se sa 80 studenata, prošle godine bilo ih je već 6 000, ove godine blizu 10 000. Ove su godine sa četiri strane hodočastili u Sienu, gde je kardinal Agadjanijan odslužio svečanu misu. Ova se akcija izvršila pod geslom: za jedinstvo svih kršćana.

U Nici se udala Ana Spajani, devojka iz Monaka, kojoj su zbog saobraćajne nesreće noge otkazale službu, ali je u Lurdu godine 1961 iznenada ozdravila.

Braća Emavsa slavili su u Ruenu 10 godišnjicu svog rada svečanom misom i smotrom od 3000 kola koja su nosila 30 000 tona starog gvožđa i starog odela za pomoć siročadi Normandije.

Italijanski biskupi traže da javna vlast odlučnije primenjuje postojeće zakone u zaštitu javnog morala te da se u toj stvari donesu novi propisi. Podsećaju umetnike da su odgovorni za moralnu stranu svojih dela. Bogatiji vernici neka podupiru siromašne. Laicizam i ateizam su dve glavne opasnosti za verski život. Biskupi pozivaju svećenstvo na veći pastoralni napor.

U Redžo Kalebrija jedno se cigansko pleme pokrstilo i odustalo od krstarenja širom Italije. Deca su bila pokrštena i krizmana, nevaljani brakovi uređeni i pred Crkvom.

77% Holanđana misli da moraju kralj, kraljica i njihovi naslednici imati pravo da eventualno i pređu na katoličku veru.

Nemačka sabirna akcija »Mizereor« za 1964. ostala je nešto ispod 48 miliona maraka, koliko je iznosila prošlogodišnja.

Francuska ima 48 miliona stanovnika, od toga 42 miliona katolika. Podeljeni su u 37 000 župa. Prosečno dolazi 1 100 vernika na jednu župu. U gradovima ima župa i po 50 000 vernika. Za gradove svećenici se moraju uzimati sa sela, napose iz onih koji se prazne.

Strasburški biskup koadjutor smatra da kateheza ne sme biti toliko kao sama pouka nego više uvod u veru i verski život. Inače se događa da prestankom pohađanja veronauke prestane i verski život.

800 godišnjica pariške katedrale slavi se od 27 maja do 3 juna 1964. Kardinal Marela će

u svojstvu papinog legata prisustvovati svečanostima. U toku proslave biće kongres istoričara o povesti te katedrale. U katedrali samoj izvodiće se novi oratorij »Mir na zemlji« koji je komponovan po istoimenoj enciklici pokojnog pape. Temeljni kamen pariške katedrale blagoslovio je 1163 papa Aleksandar III.

Kardinal Lerkaro je u duhu ekumenizma posetio Liban gde su ga vrlo lepo primili. Održao je dva predavanja o liturgijskoj konstituciji i ekumenizmu te o siromaštvu u Crkvi.

Španske biskupije Madrid i Barcelona postale su nadbiskupije. Madrid je dosad bio pod metropolijom Toledo, a Barcelona pod Taragonom.

Kardinal Bea je u Fatimi 13 maja blagoslovio križni put i posvetio jednu kapelu u čast sv. Stevana, mađarskog kralja. Izgradnju tih objekata obezbedili su Mađari sami.

U Tibru kraj Ostije pronašli su komadić mermera sa grčkim natpisom: »Petru koji zauzima među apostolima prvo mesto«. Pod tim komadićem su naišli na neki luk na dva stuba. Arheolozi misle da to potiče od stare bazilike koja je bila sagrađena u prvim kršćanskim vekovima u Ostiji na čast sv. Petru.

51 Francuska socijalna nedelja održaće se od 9 do 14 jula 1964. u Lionu. Raspravljaće se o »Radu i radnicima u sadašnjem društvu«. Ove se godine navršava 60 godina, kako su ti skupovi 1904 počeli. Za jednoga od osnivača Marina Gonina vodi se već informativni proces za beatifikaciju.

Početkom aprila se u Rimu vršio svetski kongres ženske katoličke omladine. Došlo je 500 delegatkinja iz 32 zemlje. Taj svetski savez učlanjuje 84 ženske katoličke omladinske organizacije sa 10 miliona članica.

Bečki kardinal König je posetio u prvoj polovini aprila SAD. Tamo je održao 15 predavanja o temi Vatikanskog koncila te primio 4 počasna doktorata.

Minerva 63 93. U Kopenhagenu protestantski pastor Haldor Hald vodi posebni ured za pomoć kandidatima samoubicama, koji radi čitav dan i noću sve do 3 izjutra. Prosečno se na taj telefon javi dnevno 90 nesrećnika. Glavni uzrok tolikog broja kandidata dragovoljne smrti je, prema pastoru, pomanjkanje svakog idealizma, potpuna predanost materijalnom svetu.

Da bi se pomladili ruski manastiri na Atosu, 50 godina dva ruska manastira na Atosu nisu dobili novog priliva iz SSSR. Sada se poduzimaju koraci da bi došlo 15 monaha iz SSSR. Rusija im je već dala dozvolu za izlazak, u pitanju je još ulazna grčka viza.

Fides Romana — Rimska vera je nemačka laička organizacija koja broji samo 3000 članova, većinom inteligenata u javnim službama. Njihovo je geslo: molitva, studij i rad. Papa je primio njihovu delegaciju, pohvalio njihov rad, pozvao ih da nastave svojim apostolatom te ih blagoslovio.

Salezijanci dobro napreduju. Sada ih ima 21 847 u 1252 kuće, dok kćeri Marije Pomoćnice ima 17 632 u 1392 kuće. Jedna i druga redovnička družba brzo se širi.

IZ OSTALOG SVETA

U Sinsinatiju (SAD) će se na jesen zatvoriti župske osnovne škole. Razlog tome su preveliki troškovi oko održavanja. Veća će se briga posvetiti srednjem i višem školstvu. Slični koraci ali manjeg obima poduzeti su bili već u drugim biskupijama.

U Pertu (Australija) sud je osudio jednog oca na smrt, jer je ubio 4 godišnjeg duševno bolesnog sina, kako je sam kazao, iz milosrđa prema sinu i ženi. Radi se o dr Bernhardu Benu, docentu tamošnjeg univerziteta.

U Kanadi živi 220 000 Indijanaca i Eskima, među njima je 55% katolika, dakle 121 000, dok je 55 000 anglikanaca.

Haitijem, malom državicom Srednje Amerike, vlada diktator Divalije, koji je proterao iz zemlje već tri biskupa, 18 isusovaca koji su vodili jedino bogoslovno sjemenište sa 53 bogoslova. Pročulo se da bi vlast bila spremna ponovo otvoriti bogosloviju, ako dođe u druge ruke.

Katoličke škole na svetu. Evropa ima 7 6, Severna Amerika 7,2, Afrika 4,5, Azija 2,7, Južna Amerika 1,8 i Okeanija 0,5 miliona učenika u katoličkim školama, na čitavom svetu dakle 24,42 miliona učenika. Kongo Leo ima sam 1,5 miliona učenika, odnosno 33% svih učenika u afričkim katoličkim školama.

pravdu i jednakost, ali smo previdjeli ružniju stranu našeg nasleđa. Mi smo i predmet mržnje i zavisti. Na nama leži dug zapadnog sveta prema narodima u razvoju, dug koji su ostavili kolonizatori prema kolonijalnim narodima. Prihvatimo se svog poziva, poklonimo nešto toplote i dobrote ljudima koji su tih stvari tako malo primili od zapadnog čoveka.

Najveći ispit hrabrosti Duli je položio kad su mu saopštili dijagnozu njegove bolesti — rak. Smireno je rekao: »Znaju me hiljade ljudi. Oni se upravljaju po mome primeru. Što imam rak, nije važno, ali je važno kako reagujem. Hiljade žena imaju male bolesti te misle da ne mogu više prati posuđe ili imati dece. Možda one kažu: »Dobro, dr Duli se vraća u smrdljivu džunglu, ja ću barem moći da perem posuđe. Bog mi je dao najgrozniju bolest, rak u mladim godinama. To je dar. On želi da ga iskoristim.«

Dr Duli je znao da nosi seme smrti u sebi, ali je otišao natrag u svoje bolnice u laoskoj džungli, nastavio s radom i to grozničavo, dok »mogu da izdrže moja leđa, mozak, kosti i krv«. Treba da nosi utehu, nadu i hrabrosti onima koji trpe od iste neizlečive bolesti.

Na kraju svojih snaga Tomo Duli ostavlja Laos te se iz Hongkonga vraća u Nju Jork. Na aerodromu odbija pomoć te silazi poslednjim snagama svoje volje niz stepenice sa kaputom prebačenim preko pidžame. Upitan šta ga je održavalo tokom njegovih iskušenja, odgovara: »Irska sreća, milost Božja i malo znoja.«

Trijumf

Tereza Galager, sekretarica organizacije, 'Mediko' kazala je da je Dulijeva sahrana bila trijumfalna. Tada se pokazalo koliku ljubav i poštovanje je taj veliki Samaritanac uživao među ljudima svog rodnog grada St Luisa. Njegovo su mrtvo telo obukli u plavo. Imao je krunicu u rukama, na grudima je nosio znak »Legije zasluga«. Isto tako se u njegovom kovčegu nalazio njegov O.M.I. križ. Ovaj je kasnije dat njegovom nećaku Tomu u Duli-u IV.

Više od 8000 ljudi odalo je poslednju poštu u katedrali St Luisa. Tom je položen u kapelu gde je sahranjen i kardinal Glenon, koji je imao veliku naklonost prema Tomu Duliju, koga bi znao nazvati »mladićem u prnjama«.

Pogrebne svečanosti vodio je domaći biskup. Zbor dečaka je uvežbao posebni rekvijem. Pogrebno slovo bilo je veličanstveno. Vrhunac je bio u rečima: »... Svakako, za svakoga od nas dao je sjajan primer. Prisustvujemo sahrani čoveka koji se potpuno posvetio svom od Boga datom pozivu. Pod silom njegova rada lice se zemlje preobražavalo. To je velika radost i uteha za njegovu ožalošćenu obitelj, napose majku, u ovim teškim trenucima tuge i zalosti.«

Tomo Duli je završio svoje životno putovanje, dao svetu divan primer kršćanskog lekara, koga ljubav prema najbednijima vodi u najzaostaliju zemlju sveta da se tamo posvećuje nezi bolesnika, iako je sam bolestan, sve dok ima u njemu tole životne snage.

Dao Bog da bi njegov sveti primer probudio mnogo sledbenika!

(Slobodno prema članku B. C. Jenks u Irish Spotlight, January 1964.)

UREDNIKOVA pošta

NEDOPJEVANA PJESMA od s. Marije od Presv. Srca. Cena 300 din. Narudžbe prima: Samostan sv. Klare, Split, Rade Končara 37.

Z. J. F. Odgovor: Javite se svome domaćem župniku. On će vam savetovati kuda da se obratite, ako imate svećeničko ili redovničko zvanje.

H. A. Pitanje: Da li mogu sama promeniti zavet koji sam učinila? Odgovor: Ako je u nezadržanom zavetu zamenjeno dobro delo jednake ili čak veće vrednosti od prvobitno obećanog, možete sami stvar svršiti. Ako je novo dobro delo od manje vrednosti, može to učiniti samo onaj koji ima vlast osloboditi vas od zaveta, tj. biskup odnosno ispovednik koji ima posebno ovlaštenje od Pape.

A. H. Pitanje: U čemu je razlika između obećanja i zaveta? Odgovor: Obećanje dajemo bilo kojoj ljudskoj osobi, zavet nazivamo obećanje dato Bogu. Zavetovati se znači promišljeno i slobodno obećati Bogu neko ostvarivo dobro, bolje od protivnoga. Ako ste se samo mislili zavetovati, pa se još niste obvezali, nema zaveta.

P. P. Odgovor: Velika je ispoved potrebna onima kojih ranije ispovedi nisu bile valjane. Korisna je općenito svima prigodom krupnijih događaja u životu, izbora zvanja, pučkih misija itd. Kako ste vi takvu ispoved već dva puta obavili, ali vam nije donela mira, to vam ne savetujem da je ponovno obavite. Uostalom, to je stvar veštog ispovednika. Biće dobro da rado mislite na Božje milosrđe. Bog je otac te nam rado oprašta grehe kad se za njih kajemo. Ne zaustavljajte se u mislima na gresima prošlosti, nego pazite da sadašnjicu što lepše proživite.

A. P. Odgovor: Iz Marijinih reči: Kako će to biti kad ne poznam muža, svakako ispravno zaključujemo da je BDM imala na-

Novi franjevački mladomisnici

U Makarskoj je 30. III biskup dr Frano *Franić* zaredio 12-toricu mladomisnika Franjevačke Provincije Presv. Otkupitelja u Dalmaciji.
Na slici mladomisnici sa magistrom o. J. *Selkom*. Prvi red s lijeva: o. Albert *Marić*, o. Frano *Samodol*, o. Šimun *Ćugura*, o. Petar *Pletikosa*; drugi red s lijeva: o. Srećko *Vekić*, o. Josip *Matić*, o. Marijo *Jurišić*, o. Josip *Zrnčić*; treći red s lijeva: o. *Josip Cugura*, o. Milan *Ujević*, o. Stjepan *Čovo*, i o. Pijo *Doljanin*.

meru živeti devičanski. Pitanje je potpuno opravdano. Marija želi da zna na koji će način moći postati majkom Mesijinom, kad ima nameru živeti devičanski. Možda se plašila da će morati žrtvovati devičanstvo. No, anđeo joj objasni da će po Duhu Svetom postati majka, a ostati devica.

B. K. Pitanje: Da li je seksualna uzdržljivost uzrok raznih pojava umobolnosti, pošto je kod umobolnih često vrlo jako izražena seksualnost? Odgovor: Lekari općenito misle da seksualna uzdržljivost nipošto nije štetna zdravlju. Obratno je istinito: seksualna neumerenost je uzrok mnogim telesnim i duševnim bolestima i smetnjama. Ako se životna energija ne troši u korisnom duševnom ili telesnom radu, onda se rado manifestira na drugim područjima.

M. I. Pitanje: Moja kćerka puno trpi od muža. Među njima postoje velike razlike u gledanju na svet i u pogledu odgoja dece. Žena zbog toga propada. Šta da se učini? Odgovor: Kršćanski je brak nerazrešiv. Samo u krajnjem slučaju se dozvoljava rastava od stola i postelje. Stoga savetujem da vaša kćerka izdrži kod svog muža. Deci treba i otac i majka. Kršćanskom strpljivošću, molitvom i raznim žrtvama će možda ipak vremenom muža obratiti. Optimizam je na mestu.

V. P. Odgovor: Nikako se nije dozvoljeno služiti drogama ili drugim sredstvima, da bismo izmamili iz čoveka neka priznanja, njegove tobožnje tajne. Sve to liči na srednjevekovnu torturu, koja nije u saglasnosti sa čovečjim dostojanstvom.

F. J. Pitanje: Da li sam grešio što su me na prevaru doveli u bioskop gde sam gledao nepristojan film: Odgovor: Sve zavisi od vašeg stava prema tome šta ste videli. Greh nije u vanjskim slikama nego u pristanku volje na nepristojne misli, slike, želje, osećanja. Ako ste se junački suprotstavljali grešnim strastima te namerno češće skidali pogled sa nepristojnih slika, svakako niste teško sagrešili.

PAPINE NAKANE ZA MESEC JUN: 1) Da bi se verska i socijalna pitanja, koja se odnose na seoski život, rešavala prema kršćanskim načelima i prema socijalnoj nauci Crkve. 2) Da bi propovedanje Kristove pravde i ljubavi u Japanu urodilo obilnim plodovima.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 620-269.

UREDNIKOVA pošta

PRETPLATNICIMA. — Svima koji ste podmirili pretplatu zahvaljujemo. A naša molba svim onima, koji naš list primaju, a pretplatu još nisu podmirili, neki čak za prošle godine. Svima je vama dobro poznato, da se naš list izdržava jedino pretplatom. Uprava mora svoje obaveze prema tiskari, pošti, poreskoj upravi i još mnogim drugima na vreme izvršavati. Kako ćemo to moći, ako ste vi list primili, a pretplatu niste poslali? — Svaku stvar koju uzimaš, treba platiti. To važi i za list Blagovest. To je pitanje socijalne pravde i savesti. — Ko prima više primeraka neka uplati odmah posle rasprodaje lista. Zašto zadržavati tuđi novac i zašto stvarati neprilike i nepotrebne prepiske. — Nepravedno je poručene primerke vraćati. Tko list više ne želi, neka ima toliko humanosti, da otkaže barem dva meseca ranije, tako bismo mogli na vreme smanjiti broj u tiskari. Kad je poručeno, tiskara ne može nakladu smanjivati, a mi moramo platiti. — Znamo da bi vi svi želeli, da bude list što lepši. To želimo i mi, ali za to su potrebna sredstva, koja nam možete omogućiti vi redovnim plaćanjem. — Ako slučajno koji broj ne stigne, jer se zagubio (i to se dogodi), javite nam odmah, pa ćemo nadoknaditi, u koliko bude rezerve, a inače ćemo barem brisati vaše dugovanje, kako ne bi bilo nepotrebne prepiske. — Nadamo se, da će u buduće naši odnosi biti zaista ispravni — pravedni! — Svima koji nam pomažete u rasturanju lista iskreno zahvaljujemo i želimo vam od Boga bogatu nagradu, jer činite Bogu ugodno delo!

ČITAOCIMA. — Želimo da naša Blagovest bude zaista blaga, radosna vest za sve vas. Da vas informira o životu Crkve, o principima verskog života, a da vas i osveži, razveseli u svagdanjim brigama i nevoljama. Ako imate neke naročite želje, slobodno nam javite, pa ćemo uvažiti ukoliko to bude moguće. U dopisima budite otvoreni i iskreni, pa će se moći mnogošta ispraviti i usavršiti. Razume se da morate imati u vidu činjenicu, da su mogućnosti ograničene. Ali ako nije moguće odmah, možda će doći na red kroz godinu, zato samo iskreno predložite.

DOPISNICIMA. — Šaljite nam svoje dopise, predloge i kritike. Samo neka bude sve iskreno i pošteno. Nedostojno je čoveka, a kamoli kršćana, ako napiše uvredljivo pismo bez potpisa. To je dokaz, da dotični nije siguran u svoje tvrdnje. Svako mora za svoje reči snositi i odgovornost, zato nema mesta anonimnosti. Anonimna pisma šalju klevetnici. — Budite uvereni da si nijedan pisac Blagovesti ni uredništvo ne prisvaja nepogrešivosti. Vrlo lako nastane i neki nesporazum bez ičije krivice. Ako smo ljudi — kršćani, onda ćemo vrlo brzo naći put do istine i sporazuma. Samo treba lepo i iskreno stvar izneti.

Pišite nam dakle, šaljite i kritike, ali pošteno i iskreno!

* * *

R. A. — PRNJAVOR. — Želite u misije da kao laik-stručnjak pomažete na širenju kraljevstva Božjeg među poganima i podizanju civilizacije, na poboljšanju uslova života. — Hvalevredno. U našim prilikama bi to mogli učiniti kao član neke redovničke zajednice i to kao brat laik. Svi veći redovi i redovničke zajednice imaju u misijama svoje članove, pa biste tako mogli da se uključite u taj humani rad i apostolat. Obratite se preko župnika i sa njegovom preporukom do najbližeg samostana, koji vašoj naravi i sposobnostima najviše odgovara.

U. Đ. — NAŠICE — Vrlo pohvalna je Vaša spremnost pomoći starijem mladiću do svećeničkog zvanja. Ali njegove adrese ne možemo vam poslati, jer je nemamo. Ali ostajemo kod objavljenog odgovora i smatramo, da će onaj mladić postići svoj cilj, kamo ga Bog zove. Kod svetih zvanja naime nije dovoljna samo želja pojedinca, nego mora biti i prihvatanje sa strane nadležne crkvene vlasti, jer Crkvu ravna Duh Sveti preko crkvenih poglavara. Crkva ima vrlo ozbiljne razloge (osnovane na žalosnim i gorkim iskustvima) da starije osobe samo iznimno prima među svećenike. — Vi ćete najkorisnije postupiti ako svoju materijalnu pomoć poklonite biskupiji ili nekom samostanu za školovanje nekog siromašnog učenika. Tako će vaš kapital biti najkorisnije uložen, jer ćete i vi biti korisnik duhovnih darova i misa onoga, kojemu ćete pomoći do oltara.

GJ. R. — KR. KOD SL. POŽEGE. — Vaše je pismo puno ozlojeđenosti i gorčine. Tim putem nećete nikada izlečiti svoje duhovne rane, a još manje srediti prilike u svojoj obitelji. Sumnjičenja nisu nikada dobar savetnik. Reč izgovorenu u prkosu ili inatu ne treba nikada ponovo i ponovo izvlačiti na videlo. Mučite sebe i druge. Budite kršćanin. Svakog dana ponavljate u Očenašu: »Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim«. Tako molite usnama, a u srcu ne opraštate, sudite, sumnjičite, osuđujete. Ne bojite li se, da ćete biti zato i sami osuđeni? Onaj moto iz Otkrivenja pogađa i vas, a ne samo vašu ženu. Zapamtite da po Božjem zakonu niste vi pozvani da sudite i osuđujete. Bog je jedini koji vidi sve tajne duše i koji jedini pravedno sudi. Zato osta-

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXIII BROJ 7 BEOGRAD, JUL 1964. CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK

BLAGOVEST

EKUMENIZAM — *Nije to novotarija ili slučajna moda. Kristova, božanska je to ideja, poruka i zapovijed. Sa Kalvarije, iz probodena Isusova Srca izviru nepresušivi izvori milosti, utjehe i radosti svim ljudima dobre volje, svim narodima, svim vremenima.*

Zbog grijeha prvih ljudi tama prokletstva prekrila je bila jadnu zemlju i njezine stanovnike. Božanska je mudrost izabrala u tom zalutalom svijetu samo jedan narod, da bude čuvar vjere u jednoga jedinoga Boga i nosilac obećanja za dolazak Spasitelja, koji će kao vječno Sunce istine i pravde rastjerati mrak zabluda te okupiti oko sebe kao dobri Pastir izgubljene ovce sa svih strana svijeta. U Starom se zavjetu govori o Bogu Abrahama, Izaka i Jakova, a u Novom zavjetu po nauci i zapovijedi božanskog Spasitelja o Ocu našem, Ocu svih naroda.

Prije svoga uzašašća Krist poručuje apostolima, učenicima i svojim sljedbenicima svih vremena: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Zato idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učite ih, da vrše sve, što sam vam zapovjedio! I, evo, ja sam s vama u sve

dane — do svršetka svijeta«. (Mt 28, 18—20).

Već ranije govorio je božanski Spasitelj: »Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovoga ovčinjaka, i njih mi treba dovesti, i čut će moj glas, te će biti jedno stado i jedan pastir.« (Iv 10, 16).

Krist dakle jasno ističe potrebu jedinstva i jednakopravnosti svih rasa i svih ljudi. Nema više izabranih i privilegiranih. Od sada mogu svi bez iznimke po krštenju i vjeri postati djeca Božja, u Bogu i po Kristu kao članovi tajanstvenog Tijela Kristova braća i sestre u najodličnijem značenju te riječi.

Razumije se, da nije dovoljno filozofski konstatirati ove činjenice, nego je potrebno sa svoje strane doprinijeti, da se taj ideal ostvari. Nitko ne smije biti u toj stvari pasivan, samo besposleni i beskorisni posmatrač, nego mora staviti na raspolaganje sve svoje sposobnosti. Najprije je potrebna dobra volja i spremnost tražiti volju Božju te istu prihvatiti, iako to traži od nas neke žrtve. Treba dalje pružiti prijateljsku ruku pomirenja i sporazumijevanja svima ljudima dobre volje. Nikome se ne nametati, ali ni pred kim klečeći se klanjati. Uvijek moramo biti spremni priznati propuste i pogreške na svojoj strani u očekivanju, da će i drugi jednako iskreno isto učiniti. A zato je potrebno mnogo milosti, nebeske pomoći. Toga nema bez molitve.

Bratsko sporazumijevanje i povjerenje

Put, jedino ispravni, pokazao je Sveti Otac Pavao VI, koji se prilikom svog hodočašća u Svetu Zemlju sastao sa najodličnijim pretstavnikom nesjedinjenih istočnih kršćana, grčkim patrijarhom i s njim nije vodio neke polemičke razgovore, nego je molio Oče naš i izmijenio poljubac mira. Sastao se tom prilikom i sa pravoslavnim grčkim i jermenskim patrijarhom Jeruzalema.

To je izazvalo u nekim mjestima na Istoku i Zapadu žučne diskusije ili barem sumnjičenja. Počeli su neki sumnjati, da je jedan ili drugi kapitulirao ili se iznevjerio svojim principima. Ti prigovori su plod uskogrudosti, nerazumijevanja i duha, koji nema ništa zajedničkog s kršćanstvom. To su atavizmi zatrovanosti razdora. Vrijeme je, da se s time konačno prekine.

Papa je zajedno s najodličnijim pretstavnicima Katoličke crkve ponovno naglasio, da Katolička crkva ne želi kapitulacije ni poniženja. Naprotiv, papa Pavao VI bio je prvi, koji je naglasio, da su bile i na strani katolika u prošlosti greške te je iskreno zamolio, da se to zaboravi, kao što i Katolička crkva zaboravlja i oprašta sve zlo, što je bilo njoj naneseno.

Niko si od katoličkih poglavara ne utvara, da će brzo doći do konačnog i definitivnog jedinstva. Bilo bi to nezdravo i neprirodno. Vjekovi su stvarali razdor i taj je razdor bio bolna rana, koja je zatrovala atmosferu međusobnog povjerenja. Zato je potrebno vremena, da se to izliječi. Ali danas to može ići brže nego u prošlosti, jer imamo na raspolaganje više sredstava sporazumijevanja, a ruše se mnoge predrasude stvorene nepoznavanjem činjenica. Osim toga danas u svijetu sve više prevlađuje misao kozmopolitizma, univerzalnosti i tako se logično priprema put i širokim kršćanskim koncepcijama o jedinstvu čitavog svijeta u jednoj Kristovoj crkvi.

Katolička crkva, u želji za crkvenim jedinstvom, što je u duhu Kristove zapovijedi i poruke, ne misli sada odvojenim kršćanina nešto oduzeti ili što tuđe nametnuti, nego želi samo jedno, da svi zajedno što bolje upoznamo Kristovo evanđelje, Kristove poruke i da prema tome postupamo. Ako treba nešto dopuniti ili ispraviti, to nije kapitulacija ni sramota, nego bogougodno djelo.

U papinim i saborskim izjavama jasno je naglašeno, da pogotovo nitko ne misli da dira u specifičnost raznih obreda i prava pokrajinskih Crkava.

Odbacimo uskogrudo sumnjičenje i postanimo pravi Kristovi sljedbenici, tražeći najprije nebesko kraljevstvo i njegovu pravdu.

Jedinstvo — ne indiferentizam

Putokaz nam je za naš rad dobri Papa Ivan XXIII, koji je jednom izjavio: »Uvijek sam stajao čvrsto uz načela katoličke vjere i morala, ali me uvijek zanimalo više ono što ujedinjuje ljude od onoga što ih razdvaja ili što podiže suprotnosti«.

Neće dakle koristiti radu za crkveno jedinstvo onaj, koji počne svoje vjerske dužnosti zanemarivati ili drugu vjersku zajednicu i njezine obrede hvaliti. Još manje onaj, koji bi vršio vjerske dužnosti čas u jednoj čas u drugoj crkvi.

Uopće nije vjernik, koji nije uvjeren u pravilnost svoje vjere. Svatko je dužan u savjesti svoju vjeru što bolje upoznati. Treba zato proučavati, ne neku propagandnu literaturu, nego ozbiljne vjerske knjige i u svemu tražiti Kristov duh. Potrebno je ići do samog izvora, do Kristovih riječi zapisanih u Svetom pismu i do naučavanja prvih kršćanskih vjekova. Uz to je potrebno mnogo molitve za darove Duha Svetoga, da se Kristova nauka upozna i Kristova volja ispuni. Ako čovjek upozna, da do sada nije posjedovao punu istinu, onda je dužan, bez obzira na okolinu i osjećaje, da prihvati punu istinu tamo gdje je nađe. Kad ne bi bilo tako, onda bismo mi još danas morali biti pogani, kako su bili Stari Sloveni.

Vjera se ne može bez teškog grijeha mijenjati, ako se ne stekne puno uvjerenje, da je pronađena bolja, zaista Kristova. Mijenjanje vjere iz interesa ili ličnih hirova nije dostojno čovjeka i grijeh je pred Bogom. Vjera jest i ostaje stvar milosti i uvjerenja!

U želji za crkvenim jedinstvom mi dakle odbacujemo svaki vjerski indiferentizam, koji tvrdi, da je svejedno kojoj vjeri tko pripada ili u kojoj vjerskoj zajednici vrši vjerske obrede. Neki se u toj zabludi sele od jedne vjerske zajednice do druge, primaju čak svete tajne u tuđim crkvama govoreći, da time doprinose jedinstvu. Oni time postizavaju suprotno.

Pravi kršćanin će u duhu ekumenizma, jedinstva i univerzalnosti Kristove Crkve, biti ponosan i savjestan u vršenju svojih vjerskih dužnosti u svojoj Crkvi, ali zato neće nikada druge prezirati, još manje vrijeđati. Potrebno je međusobno poštivanje i ljubav, kako nam ukazuju svojim ličnim primjerom i porukama veliki Pape naših vremena.

Ćirilo-Metodov duh

Mi Slaveni nalazimo se baš na granici između katolicizma i pravoslavlja. Već po svom geografskom položaju pozvani smo u rad za crkveno jedinstvo. K tome nas navodi činjenica, da jedan dio Slavena pripada katolicizmu, a drugi pravoslavlju. A imamo i divne primjere za taj svoj rad u svojoj davnoj i bližnjoj prošlosti.

Tko ne pozna slavnih slavenskih apostola, braće Ćirila i Metodija. Rođeni na Istoku, odgojeni u Carigradu, odrasli u školi Fotija, a čuvajući pronađene moći mučenika pape Klementa, oni traže potvrdu svoga misijskog rada među Slavenima kod Petrovog nasljednika u Rimu, gdje primaju i biskupsko posvećenje i široka apostolska ovlaštenja. Bili su u teškoj situaciji između dvije vatre: istočnjačkog separatizma i zapadnjačkog latinizma. Ali su oni, podržavani od Pape, očuvali duh Kristovog univerzalizma te Slavenima stvorili uslove ne samo vjerske nego i materijalne i nacionalne kulture.

Njihovi su učenici protjerani iz Moravske taj duh prenijeli u naše krajeve. Tako se razvila uz Jadransko more glagoljska kultura, a u Makedoniji je postalo veliko duhovno žarište, koje je svjetlilo preko Balkana u daleke ru-

ske ravnice. Nenadmašiva freska Petrovog primata naslikana u ohridskoj crkvi sv. Klimenta dokaz je duha Ćirilo-Metodovog i Klimentovog kršćanskog univerzalizma i jedinstva.

Iz političkih i ekonomskih pobuda narodi, koji su do juče međusobno ratovali te se uništavali, koji su se klevetali i ponižavali, otriježnjeni zaboravljaju nesretnu prošlost te pružaju ruku pomirenja i saradnje jedan drugome te tako postizavaju zavidne rezultate. Kad se to može iz čisto zemaljskih pobuda, koliko više moramo onda mi iz duhovnih, ako je u nama duh Krista Isusa, koji je duh praštanja i ljubavi!

Daleko od nas sva sumnjičenja i nepovjerenja.

Daleko od nas svaka utopija o blizini uspjeha.

Uvijek s nama i u nama uvjerenje, da je djelo za crkveno jedinstvo svih naroda, u prvom redu kršćana, zapovijed božanskog Spasitelja, Gospoda našega Isusa Krista.

Gajimo uvjerenje, da Božje milosrđe može razrušiti sve predrasude i prepreke prošlosti te stvoriti most jedinstva i ljubavi.

Zato je potrebna sa naše strane molitva i dobra volja!

GODIŠNJICA SKOPSKE TRAGEDIJE

Tragična vest o katastrofalnom zemljotresu, koji je prošle godine, dne 26. jula, razrušio glavni grad Makedonije, Skopje, potresla je ne samo našu domovinu nego čitav svet. Uništen je bio za čas starodrevni grad na Vardaru, a pod ruševinama su našli smrt mnogi stanovnici i slučajni turisti.

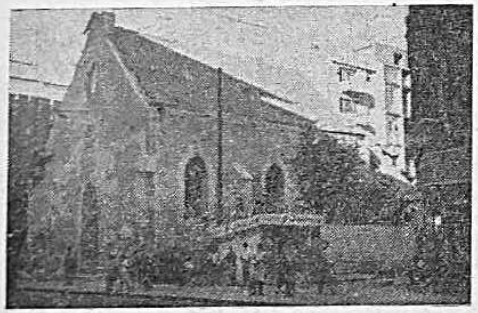

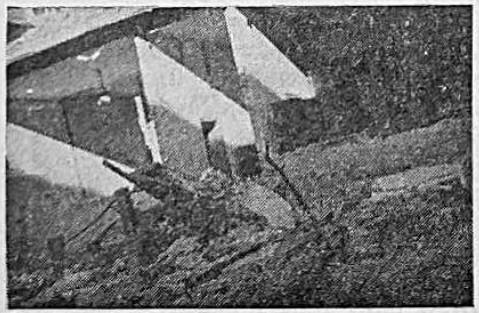

Oštećena crkva i srušeni župski stan u Skoplju. Tako je skopska biskupija ostala bez svoje katedrale i župa bez župske crkve.

Prošla je od tada jedna godina. Mnoge su ruševine uklonjene i grad se pretvorio u jedno veliko gradilište. Tom se prilikom pokazala solidarnost u nesreći ne samo naših građana nego čitavog sveta. Probudio se u ljudima onaj plemeniti osećaj istinskog bratstva, koji u nevolji ne pita tko je tko, nego kako mu pomoći. I taj plemeniti osećaj prinio je ogromne žrtve, da se barem donekle pomogne unesrećenima, da im se pruži krov nad glavom te pomogne obnoviti uništeno. Mnogo je u to godinu dana učinjeno, ali trebat će još mnogo i mnogo radova i žrtava. Uzdajući se u solidarnost čovečanstva, u materijalnu i moralnu pomoć prijatelja sa svih strana sveta, veruju Skopljanci i s njima sav makedonski narod da će njihov glavni grad zablistati na Vardaru kao spomenik bratske saradnje i razumevanja svih ljudi dobre volje.

Neka dragi Bog udeli svim nesretnim žrtvama svoj večni mir na nebeskim visinama, ožalošćenima duhovnu utehu, a svima jakost da savladaju sve prepreke i poteškoće. Dobročiniteljima pak će po svom božanskom obećanju dati bogatu nagradu u večnosti Onaj, Kralj svih vekova, Isus Krist, koji je rekao: »Što ste učinili najmanjem od moje braće, to ste meni učinili«.

Crkva svima želi i pruža svjetlo istine, života i spasenja. Jer Bog hoće: »da se svi ljudi spase i upoznaju istinu«.

Papa Pavao VI.

U TAJNE ŽIVOTA

O polnom odgoju se mnogo govori i mnogo piše. Ali malo ima područja, gde bi se mišljenja toliko i tako presudno razilazila, kao što baš ovde. Mi kršćani taj problem ne možemo rešavati, ako nemamo uvek pred očima dvoje: čovekovo prirodno duhovno dostojanstvo i njegov vrhunaravni poziv.

Što je polni odgoj

Ako kažemo »pol«, mislimo na muško i žensko. Reč »polni odgoj« bi dakle značila: odgojiti dečaka, da bude muško u punom smislu reči, devojku, da bude žensko u punom smislu reči.

Stvarno pak znači osposobljavanje mladih ljudi, da pravilno svladaju problem, koji se za svakoga pojavi u vezi s polnim nagonom, koji teži održavanju vrste, razmnožavanju.

Dobar polni odgoj mora ići za tim, da čovek zauzme pravi odnos prema tom problemu na osnovu prirodnih, moralnih i — ako je veran — verskih načela. Taj pravi odnos treba da se odrazuje u njegovom mišljenju, njegovom čuvstvenom životu, u njegovoj volji i u njegovim delima.

Sama pouka o biološkim pojavama polnog života ni izdaleka nije već i polni odgoj; sama pouka o tim pojavama — davana u nepravo doba i na nepravi način — može biti čak baš suprotno od odgoja: zavođenje! Polna pouka ne može se završiti za nekoliko minuta. Polni odgoj traje od detinjstva do zrelog uzrasta.

Cilj polnog odgoja

Cilj zdravog prirodnog, a pogotovo kršćanskog polnog odgoja, je čist život, i to u dvostrukom smislu: prvo, kako da mlad čovek ostane apsolutno čist do braka ili izuzetno čitavog svog veka; drugo, kako da se, ako i kad stupi u brak, služi svojim polnim sposobnostima odgovarajuće prirodi, čisto.

Cilj polnog odgoja prema tome nije što ranije saznanje polnih činjenica. Nije ni prikrivanje ili zataškavanje tih činjenica. Cilj je osposobiti mladog čoveka, da zna probleme, koje pred njega te činjenice postavljaju, savladati kao razumno biće, svesno svoje lične i društvene odgovornosti, te kao kršćanin, koji zna, da je pozvan na viši duhovni život.

Čija je dužnost

Što je prirodnije nego da ovaj tako važni odgoj daju svojoj deci roditelji? Oni su s njima najviše zajedno. Zato mogu na njih uticati i u tom pogledu već svojim primerom, i to od najranije mladosti. Oni mogu najdublje prodreti u sve, što se zbiva u njihovim dušama. Oni mogu najlakše imati pregled nad raznim uticajima i njihovim reakcijama na te uticaje. Oni mogu nekako neprimetno, koristeći trenutni položaj i trenutno životno iskustvo, upućivati svoje sinove i kćeri pravilnom rešavanju nastupajućih problema.

Na žalost nije pored verskog odgoja nijedna grana odgoja obično toliko zanemarena, koliko ova. Roditelji imaju neki strah pred tom dužnošću. Često imaju osećaj nesposobnosti ili im je bar nezgodno govoriti o tim problemima. Mnogi se teše time, da će im deca i onako dosta brzo doći do saznanja o tim stvarima putem razgovora s drugovima, putem bioskopa i romana itd.

To je na žalost i previše istinito. Ali roditelji ne bi smeli zaboraviti, da nisu najvažnije fiziološke i biološke činjenice. Mnogo je važnije kakav će odnos do njih i sud o njima imati njihova deca. I taj pravi odnos i pravi sud pozvani su u prvom redu oni da im posreduju.

Ko od roditelja je pozvaniji? Prirodnije je, da dečacima daje odgoj u tim stvarima otac, a devojčicama majka. Ipak se može često desiti, da je i za jedne i za druge do doba puberteta pogodnija majka. Praktično ipak važi pravilo: »Neka odgovori onaj od roditelja, koji je upitan.«

Roditelje na ostalim područjima podupiru u njihovom odgojnom nastojanju naročito učitelj, lekar i svećenik. U polnom odgoju mogu ih podupirati samo oni od njih, koji imaju u tim pitanjima ispravno i jasno od-

Unutrašnjost crkve presv. Srca Isusova u Skoplju i biskupova rezidencija posle zemljotresa. — Crkva više ne postoji.

rečeno shvaćanje i kojima se pored toga mladi ljudi poveravaju dragovoljno i dragovoljno traže od njih savet.

Opšta pravila polnog odgoja

Polni odgoj treba da se odvija *postepeno*. Kao što se na svim ostalim područjima pouka i odgoj malo po malo nadopunjuju i usavršavaju, tako treba da bude i tu.

Ako igde, tu se pitanja mladom čoveku samo postepeno javljaju. Postepeno treba pružati i odgovor. Ako mlad čovek dođe odjednom do previše saznanja, ne može ga duhovno savladati. Probude mu se samo strasti, a za borbu protiv njih volja još nije spremljena. Prerano saznanje o svim činjenicama polnog života može izazvati kod mladog čoveka pravi šok.

Slediti treba dakle prirodni razvitak deteta i njegovo zanimanje. To zanimanje se redovito kod sve dece razvija podjednako:

Prvo što dete želi saznati je: otkuda? Otkuda razlika između ženskog i muškog? Otkuda dete? Retko pita više. — Ovo nazivaju odgojitelji »ontološki pristup« deteta k problemu.

Dečaci i devojke između 9 i 12 godine žele obično saznati još i to, kako je došlo dete na svet, pa onda, kako je došlo pod majčino srce. — To zovu »mehanički pristup«.

Od 13 do 15 godine redovito već hoće znati, po kakvom odnosu između muža i žene dođe do začeća i onda rođenja. Mladi ljudi doživljavaju nove osećaje, novi nemir, neku novu smetenost, postaju svesni sami sebe i osećaju prvu privlačivost drugog pola. Inače ih mnogo ne interesuju funkcije drugog pola. Više im je do toga, da se sami nekako slože i snađu. — To je »lični pristup« problemu.

Nakon ovog doba traži se malo po malo dodir sa suprotnim polom, traži se i saznanje o međusobnim odnosima. Nema bitno novih pitanja. Sređuje se u glavnom već dobijena pouka. Značajno za ovo doba je interesovanje za funkcije drugog pola. — To je »socijalni pristup«.

Polni odgoj i pouku treba pružati *opetovano*. Prava ubeđenja i prave navike ne dobiju se odjednom, nego opetovanom vežbom, nakon mnogih upozorenja i pouka — uz dobar primer. Na kraju svega odgoja i pouke koristan je celoviti pregled. To je vreme (u 15. ili krajem 15. godine) kad može mladom čoveku dobro služiti brošura, koja u celosti obrađuje ta pitanja za omladinu.

(Da uzgred napomenemo: Bogoslovi, Zagreb, Kaptol 29, izdali su dve takve brošure: Tko će mi odgovoriti (za devojke) i Tko će mi reći istinu (za mladiće). Prevodi su iz francuskog. Iste brošure izdao je na slovenskom jeziku Škofijski ordinarijat, Maribor, Slomškov trg 19).

Posle katastrofalnog zemljotresa u ime katoličkog episkopata posetio je preuzv. g. dr. Gabrijel Bukatko skopskog pravoslavnog Mitropolitu Nj. Bl. g. Dositeja i skopskog katoličkog biskupa g. dr. Smiljana Čekadu te im izrazio zajedničko saučešće i bratsko razumevanje.

Polnim odgojem treba *nastaviti* barem do 18. godine pa i dalje, ako se vidi potreba. Ukupno dakle traje od prilike od 3. do 18. godine života.

Polna pouka mora donekle *prethoditi* potrebama pojedinog mladog čoveka. Naročito važi to za one pojave, koje primećuje na sebi, pa bi ga mogle zbuniti, ako ne bi bio o njima pravovremeno obavešten. Redovito biva to kod devojaka u 14 godini, a kod dečaka u 15 godini.

Polni odgoj i pouka treba da se daju *privatno, ne javno*. Važi to naročito za pouku o intimnim činjenicama u polnom životu i o onima, koje uzbudljivije deluju. Privatno znači odgovarajuće pojedincu. Privatno znači ne velikom broju mladih ljudi razne dobi, raznog pola i razne ozbiljnosti odjednom.

Da ovo poslednje odgovara samoj prirodi stvari, svakako svedoči i posebna uputa Sovjetske vlade o polnom odgoju, u kojoj je među ostalim naglašeno:

Ove vrste »razgovori treba da se održavaju na samo između oca i sina ili majke i kćeri. Biće potpuno opravdani pa čak i korisni, ako budu odgovarali prirodnom polnom buđenju mladog čoveka. U to vreme takvi razgovori ne mogu biti štetni, budući da se roditelji i deca već slažu u tome, da su tajni, važni te potrebni, da se postigne dobro, što će, istina, biti od drugih sakriveno, ali ipak istinito... Takvi razgovori treba da se vode o polnoj higijeni i naročito o pitanjima polnog morala«.

Plodovi polnog odgoja

Plodovi pravog polnog odgoja treba da budu:

1. Poštovanje ljudskog tela, sopstvenog i tuđeg. Svest, da nema na ljudskom telu i u njegovim pojavama ničega, što bi bilo samo po sebi zlo i grešno. Sve je dar božji, sve ima svoju određenu i dobru svrhu.

U vezi s tim biće zdrava, prirodna nega tela bez nepotrebnih skrupula i nemira.

2. Volja za svladavanje strasti. Jer imaju po samoj prirodi određen cilj, za koji čovek kao razumno biće zna, neće im prevremeno popuštati, nego se njima koristiti, da duhovno ojača i postigne ujedno sa telesnom zrelošću još potrebniju duhovnu zrelost. Malo koriste razvijeno telo i mišići, ako nije razvijen duh i ojačana volja.

3. U koliko bude u ova prva dva pogleda više uspeha, toliko će biti dublja i jača životna radost i nutarnja sreća.

4. Biće stvoreni uslovi, da se sklopi brak, koji će imati dublje osnove nego samo telesnu privlačivost; brak, koji će biti ne samo zajedništvo sudbine nego uzajamno duhovno sazrevanje.

5. Jasna moralna načela i ozbiljno nastojanje za njihovo održavanje. U vezi s tim nastojanjem sve jasnije saznanje o velikom preimućstvu verskog morala nad samom prirodnom etikom; mesto udaljavanja od Boga, Krista, Marije i Crkve te njenih sredstava milosti, sve veća ljubav do njih kao izvora pravog gledanja na sve pojave ljudskog života i životnog zdravlja i radosti.

Prirodno SVAGDANJI RAZGOVORI

Odrasli mladić, student, žali se župniku, da u ispovedi nije dobio odrešenje. Prešao je odmah u ofanzivu: »Pa ja nisam ništa gori od drugih. Svi tako rade. To je sasvim prirodno. Tako čujemo na svakom koraku«.

— Bilo bi suviše, kad bih hteo da sada ponovo objašnjavam, što je sve potrebno za dobru svetu ispoved, odgovori župnik. Poznato ti mora biti barem to, da bez kajanja i čvrste odluke ne može biti odrešenja od greha. Svećenik je u ispovedi dužan kazati istinu i odbiti odrešenje, ako nisu ispunjeni svi uslovi. Sakramenti su sveta stvar i treba ih poštivati. Svećenik nije vlasnik tih Božjih darova nego samo delitelj, ali samo u okviru datih propisa i ovlaštenja.

— Drugi nisu bolji od mene, pa su dobili odrešenje.

— Ti ne možeš prosuditi, kako su se drugi ispovedili. A jedno je sigurno, da ima i danas mnogo dobrih mladića, koji čestito i pošteno žive te pobožno pristupaju svetim sakramentima. Nisu baš svi zalutali u nizine greha. Ako se pak dogodi, da koji ne ispuni sve uslove za dobru ispoved, ako nije iskren, on vara samog sebe. Može svećenik činiti nad njim križeve i moliti molitvu odrešenja, a u takvoj duši nastaje još gore stanje, jer se umnožavaju gresi novim svetogrđem. Boga niko ne može prevariti, a svećenik deli odrešenje samo u koliko ko zaslužuje pred Bogom. Grehe oprašta Bog i On daje duši milost, koja je po grehu izgubljena.

— Pa šta je to strašno, ako imam i ja devojku, kako i toliki drugi. Danas je već sramota, ako mladić mojih godina nema devojke, da se malo provede.

— Vidiš, dragi moj, odgovori župnik, tu smo pred važnim problemom mladosti. Nije to ništa novo, iako se danas taj problem javlja u posebnom svetlu. Nekada su bili ljudi toliko iskreni, pa su greh nazvali grehom, strast strašću, zabludu zabludom, a danas se mnogi sakrivaju iza fraza o »prirodi«, »opštoj pojavi« i »nužnoj potrebi«. Ali u savesti i pred Bogom zlo ostaje zlo, greh grehom, makar mu nadenuli zvučne fraze.

— A zašto je zlo, ako je prirodno? Priroda je od Boga.

— Priroda je zaista od Boga, ali su od Boga i zakoni, zapovedi, koje uređuju život čoveka. — Čovek nije samo biološko, nego je po božjoj dobroti razumno i slobodno biće, pozvano da vršenjem volje Božje postigne svoj cilj u savršenstvu koje će se ispuniti u nebeskom kraljevstvu, kad će se duša sjediniti sa svojim Bogom Stvoriteljem i Spasiteljem.

Priroda. Kako je to nešto uzvišeno i divno. U njoj se očituje svakom trezvenom i poštenom čoveku veličina, mudrost, dobro-

ta Stvoritelja. Preko vidljive prirode može svako spoznati nevidljivoga Boga. A u prirodi su zakoni, kojima se mora pokoravati sve: nerazumna bića silom samih zakona, a razumna bića pristankom slobodne volje, zbog čega ih i čeka večna nagrada.

Da nije bilo istočnog greha, ne bi bilo disharmonije u čoveku i bilo bi čoveku »sasvim prirodno« živeti po svim moralnim zakonima. Ali kad se čovek usprotivio božjem zakonu, tada se pobunila i njegova niža narav, da više ne sluša zapovedi duha. Tako je nastao u čoveku nesretni nesklad između požude i božjeg zakona. A da bi čovek znao, što treba činiti u toj razdvojenosti, Bog je dao glas savesti, a k tome još božje i crkvene zapovedi. To su putokazi kroz opasne pojave života.

Da budemo otvoreni. Radi se o polnom nagonu. Pogledaj u prirodu među živa bića. Polni nagon je veličanstvena pojava u prirodi. Bog je stvaralačku silu do neke mere uložio u živa bića, da proizvode potomstvo. U prirodi, među životinjama, polni se čin vrši samo za održavanje i umnožavanje pojedine vrste. Zato je taj čin strogo određen. A kod čoveka kao razumnog i slobodnog bića postoji u toj stvari velika razlika. Niža priroda se brzo probudi i počne borbu protiv zakona duha, koji je specifični zakon čovekove prirode. I kod čoveka je prirodno, da koristi polne sposobnosti samo za »prirodni cilj« — po Božjem zakonu u zakonitom braku. Što je izvan toga, nije dostojno čoveka, za čoveka nije »prirodno«, nego abnormalno, zloupotreba, a može biti direktno zločin protiv sebe i bližnjega. Sigurno je, kad bi čovek živeo bliže prirodi, da bi u toj stvari bilo puno manje abnormalnosti i poteškoća. Moderni način života sa svim mogućim nadražajima, lošim primerima i egoističkim nastranostima (koje traže samo lično uživanje bez obzira na posledice za bližnjega, konkretno za jadne iskorišćene, upropaštene devojke) stvara uslove za pojačanost požuda, strasti i slabljenje volje, odstupanje od zakona i principijelnosti.

Zapamti, da održavanje Božjih zapovedi koristi pojedincu i zajednici. Već je Isus naglasio, da nije došao dokinuti »zakon«, to jest zapovedi date u Starom zavetu na gori Sinaju, nego dopuniti (Mt 5, 17). I u svojem slavnom i nenadmašivom govoru na gori govori naročito o moralnoj čistoći: »Blago onima, koji su čista srca, jer će Boga gledati« (Mt 5, 8). Tako je šesta božja zapoved dobila još posebnu sankciju.

— Znači, da mladiću nije dozvoljeno imati devojku?

— Ako uzmemo rečenicu »imati devojku« u onom smislu, u kojem se obično upotrebljava, a to znači ljubakanje i polno izživljavanje, jasno je da je to po moralnom božjem zakonu zabranjeno pod smrtnim grehom. A i inače treba u toj stvari velike opreznosti. Ima vrlo dobar odgovor: U odnosu prema devojci ne učini ništa, što bi osudio, kad bi se radilo o tvojoj sestri ili još bolje, kćerci. Samo moraš biti u toj stvari i pošten. Što ne bi želeo, da drugi učini sa tvojom sestrom ili kćerkom, toga si i ti nikada ne dozvoli sa bilo kojom devojkom. Ako si pak kršćanin, moraš u svakoj devojci gledati svoju sestru i sliku Marijinu. Onda ti nijedna devojka neće biti igračka ni sredstvo za zadovoljavanje strastima.

Za tebe kao studenta ima ovdje i praktični momenat. Jasno je i izvan diskusije, da ozbiljnost, apsolutna uzdržljivost u tim stvarima jača volju, izgrađuje karakter, pomaže normalnom telesnom i duhovnom razvoju. Kao student imaš dužnost, da svoje vreme iskoristiš za studij, da se usavršiš za svoje zvanje, da budeš jednom od koristi zajednici, braći i sestrama u Kristu i Crkvi.

Poznato je da svaki mladić želi dobiti za ženu poštenu devojku. A ima li pravo on nešto takvo tražiti, ako sam nije bio pošten i moralno neporočan?!

— Velečasni, teški su to propisi, iako su opravdani.

— Zbog zlih sklonosti u čovekovoj naravi, istina, to je teško, ali nije nemoguće. Bog nam je dao za to i potrebna pomoćna sredstva. Najpre izbegavaj sve bližnje grešne prigode i ne dozvoli, da te zavede u zabludu parola o »prirodi«. Umesto gubljenja vremena sa maštanjem i opasnim zabavljanjem, ti prihvati knjigu te marljivo uči. Biće još vremena za upoznavanje pre nego dođeš do uslova, da stvoriš svoje obiteljsko gnezdo. A kao kršćanin znaš, da ti Bog pruža posebnu pomoć u toj borbi u svetim sakramentima, zato pristupaj često, najmanje mesečno, svetoj ispovedi. Razume se: skrušeno, iskreno i sa čvrstom odlukom, da ćeš sa milostima sudelovati, da ćeš grešnu prigodu izbegavati. Onda nećeš više doživeti, da ti ispovednik odbije odrešenje.

Mladost je proleće života. Ne dozvoli da mrazevi i oluje požude i prljave strasti unište lepotu tvoje duše, tvoga idealizma!

Vatikan u Nju Jorku

Kao što je poznato, 22. aprila 1964. otvorena je u Nju Jorku ogromna svjetska izložba sa motom. »Mir putem sporazuma«. U sredini izloženog prostora stoji globus sa priječnikom od 37 m. Oko njega kruže sateliti.

Na prošloj izložbi u Brislu zvao se vatikanski paviljon »Božja država«. Posjetilo ga je više milijuna naroda. Svi koji su posjetili moskovski paviljon posjetili su i vatikanski.

Crkva god. 1964. opet je na izložbi i to na prostoru od 6.000 m².

Središte izložbe sačinjava kapela sa 350 sjedišta. Križ je bogato osvijetljen. U tome je glavna misao: u Crkvi vječito živi Krist. Ona je svagdje, sakrivena i vidljiva. Njeno poslanstvo: spasenje svijeta po žrtvi Kristovoj na križu. Crkva stalno govori svijetu: »Šta pomaže čovjeku, ako pridobije cijeli svijet — i tehnički — a trpi štetu na svojoj duši!« Modernom čovjeku potrebno je protumačiti ono što je nevidljivo pomoću vidljive historije.

U tu je svrhu Sv. Stolica dozvolila, da »Pietà« i »Dobar pastir« iz 3. stoljeća otputuju preko Oceana. Američki katolici zamolili su najboljeg pozorišnog aranžera Milcinera da uredi izložbu.

Pietà je namještena pokraj kapele u prostoriji sa svijetlo-plavom pozadinom. Sjena običnog crnog križa pada na žalosnu Majku Božju.

Petrov grob. Vatikanski brežuljak sakriva grob prvog apostola i pape sv. Petra. Iznad groba građena je divna bazilika, a oko nje vatikanske zgrade. Milijuni posjetilaca, koji nikada ne će imati mogućnosti, da posjete pravi grob apostola, mogu na izložbi vidjeti, koliko je napora bilo potrebno za ogromne mnogobrojne iskopine.

Kopiran je također brežuljak iz blizine Neronovog cirkusa, koji je već iz prvog stoljeća najsvetiji kraj rimske Crkve.

Crkva ima puno pravo, da postavlja svoju izložbu usred međunarodnih. Ona je prva i najjača zajednica današnjeg svijeta. Uz vatikanski postavljeni su paviljoni dviju katoličkih zemalja, Italije i Belgije.

Literatura, glazba i poštanske marke. Kad je riječ o USA smijemo govoriti i o novcu. Podizanje vatikanskog paviljona stajalo je preko 2 milijarde u našim dinarima; sve je to poklon američkih katolika.

Po američkom običaju moraju na izložbi sudjelovati orgulje i koralna glazba. Preko magnetofonske trake prenosi se gregorijansko koralno pjevanje monaha benediktinskog samostana iz Solema i druge religiozne skladbe.

Zidne novine prikazuju djelovanje katoličke Crkve kroz razna razdoblja.

Razne marke i kovani novac religioznih motiva naročito su veselje za filateliste i numizmatičare.

200 križeva iz različitih vremena i zemalja govore, kako se znak našega spasenja u raznim dobama historije razvijao.

Mnogo ima i brošura o Vatikanu, središtu Crkve.

Katedrala u pijesku

Spomenik herojskom fizičkom radu dvojice svećenika.

U cičećem moru pijeska u Jugozapadnoj Africi, stoji Pella katedrala. To je mjesto bogoštovlja za bijelce i Hotentote, a i spomenik dvojici salezijanskih svećenika koji su je sagradili. Stoji na mjestu potpune pustoši, na južnoj obali rijeke Orange, koju domaći Hotentoti nazivaju »krivina koja sjaji.«

Katedrala je od cigala, bogato ukrašena. Dugačka je 135 stopa a široka 90, sa kapelama sa strane, visoka je 30 stopa, sa šiljatim zvonikom, koji se diže visoko iznad zabata.

Pripovijest o njenoj gradnji počinje 1880. kada je družba sv. Ivana Boska odlučila da pošalje misionare iz Evrope urođenicima Namaqualand plemena, na čelu sa ocem Simonom. U ovoj grupi bila su 4 svećenika, jedan đakon i jedan brat laik. Otišli su u Pellu, koja je bila skup koliba od blata, podignutih od nekog misionara-istraživača pre 50 godina; u oazi koja je preko dana sakrivena u sjeni zakržljalog drveća, a noću u sjeni planinskih lanaca. U svakom pravcu, suncem pržene daljine, krševiti granitni predio oblikuje horizont, zatvoren u tihom moru pijeska. Ovi pustolovi otpočeli su svoj posao. Godišnje padavine u ovim krajevima su samo oko 10 cm. Sunčevi zraci osjećaju se kao teret. Kaktusi stoje nepokretni, oborenih glava, opkoljeni divljim trnovitim žbunjem. S vremena na vrijeme, vazduh bi iznenada zaćurlikao, poput škotskih gajdi, a zvuk bi se gubio u spuštanju rojeva insekata.

Za par mjeseci pustinja je uzela svoj danak. Četvorica pomoćnika oca Simona morali su se vratiti u Evropu, skrhani fizički i psihički. Godinu dana bio je otac Simon

potpuno sam, udaljen hiljadama milja od svoje porodice i svojih prijatelja, obavljajući posao misije samo još uz pomoć nekolicine hotentotskih obraćenika. Ipak, na kraju krajeva pomoć je došla u osobi oca Wolfa, koji se je pokazao kao idealan pomoćnik.

Posle kraćeg zajedničkog boravka, odlučili su da moraju imati nekakvu zgradu, koja će im omogućiti pristojnije bogoslužje, gdje će vjernici biti zaštićeni od ubitačne žege i pješčanih oluja za vrijeme službe Božje. Ali ostvariti takav plan bez pomoći iz inostranstva nije bilo lako. Na pomoć se nisu mogli osloniti, jer nije mogla doći do njih. Odlučili su da sami podignu crkvu. Uprkos klime, nedostatka potrebitog materijala, novca i njihovog sopstvenog neiskustva, započeli su jedan grandiozni poduhvat.

Bilo je potrebno deset godina silnih napora i muka da bi se katedrala u Pelli završila. Ipak i pored svih poteškoća i muka, dvojica svećenika ni za jedan trenutak nisu zaboravili na svoj misionarski posao. Šta više, morali su ići u lov, da bi snabdjeli mesom sebe i svoje urođeničke radnike.

400.000 cigala upotrebljeno je za gradnju katedrale. Svaka od njih morala je biti napravljena i ispečena od dvojice misionara, miljama daleko od mjesta gradnje na obalama rijeke Orange. Jedini njihovi pomoćnici bili su nevješti urođenici Hotentoti. Do mjesta gradnje cigle su morale biti prebačene kolima u koja su bile upregnute mazge. Svaka kola su mogla primiti samo 500 komada, tako da su se morali 800 puta vraćati preko užarenog pijeska u koji su kola upadala do osovine.

Trebali su kreč. Morali su ga sakupljati. 100 milja daleko uspjeli su sakupiti 350 vreća kreča, koji su morali prebacivati kroz divlje i puste krajeve na volovskim kolima. Za drvetom su pošli 50 milja daleko do rijeke Orange. Jednom su bili prisiljeni da prelaze preko rijeke, da bi na njenoj drugoj obali našli pogodnu vrbovu građu.. Na žalost mogli su samo dvoja kola građe dnevno prevesti do mjesta gradnje, a trebalo je tako mnogo i mnogo kola.

Kad je materijal sav bio na jednom mjestu, počelo se sa kopanjem temelja. Dugo su morali kopati kroz vreli pijesak da bi pronašli granitni temelj za crkvu. Samo jednom rad je ozbiljnije zapeo, kad su radi pomanjkanja potrebitog znanja i iskustva, bili zaboravili na klinaste cigle koje su toliko potrebite za lukove i stubove u crkvi. No marljivim radom greška je uskoro otklonjena.

Svaki trud se kruniše uspjehom. Katedrala se je polako dizala, te je došao dan kad je bila stavljena i pod krov. Gledajući tavanicu, neupućenom posmatraču učinilo bi se da je napravljena od najfinije politirane hrastovine. Međutim, bila je izrađena od raznih kutija za pakovanje. Prozori od »šarenog stakla« bili su izrađeni od mike (liskun), koji je bio tu u blizini iskopan. Pod i klupe su bile od vrbovine, koja je bila oborena 50 milja daleko.

Čim je zgrada bila dovršena, svećenici su počeli sa unutrašnjom dekoracijom. Otac Wolf izgradio je veliki crkveni ormar u duborezu, za crkveno ruho. Otac Simon, proveo je mjesece i mjesece, izrađujući Križ za glavni oltar. Jedino što je bilo inostrano bilo je crkveno zvono i glavni oltar koji su dobili na poklon iz Francuske. Katedrala je otvorena za službu 1897, a godinu dana kasnije posvetio ju je apostolski vikar iz Capetowna. Otac Simon postao je prvi biskup Namaqualanda. Kad je umro bio je na svoju želju sahranjen ispod lađe svoje katedrale.

(Catholic Digest, February, 1964)

U duhu ekumenizma sastali se u prijateljskom razgovoru patrijarh Srpske pravoslavne crkve Nj. Svetost g. German i beogradski nadbiskup preuzv. g. dr. Gabrijel Bukatko.

Ljubit ćemo bližnjega i ljubit ćemo one koji su daleko od nas. Ljubit ćemo svoju domovinu i ljubit ćemo domovinu drugih ljudi. Ljubit ćemo svoje prijatelje i ljubit ćemo i svoje neprijatelje. Ljubit ćemo katolike, odijeljenu braću, protestante, anglikance, indiferentne, muslimane, pogane, bezvjerce. Ljubit ćemo sve društvene klase, a posebno one kojima treba naša pomoć, naše prisustvo. Ljubit ćemo djecu, starce, siromašne, bolesne. Ljubit ćemo onog tko nas ismijava, tko nas prezire, tko nam se protivi, tko nas progoni. Ljubit ćemo onog koji zaslužuje da ga ljubimo i onog koji ne zaslužuje da bude ljubljen. Ljubit ćemo naše protivnike: kao ljude, nikog nećemo smatrati neprijateljem. Ljubit ćemo svoje vrijeme: našu civilizaciju, našu tehniku, našu umjetnost, naš sport, naš svijet. Ljubit ćemo nastojeći da shvatimo, da saosjećamo, da poštivamo, da služimo, da trpimo. Ljubit ćemo Kristovim srcem: Dođite k meni svi...!

Papa Pavao VI.

IZ KATOLIČKOG sveta

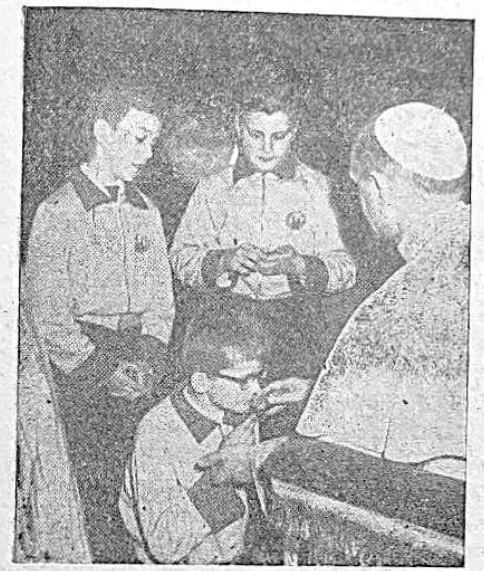

IZ VATIKANA

Prva godišnjica izbora i krunisanja sadašnjeg Pape Pavla VI. Posle smrti velikog i ženijalnog pape Pija XII svet se sa strahom pitao: tko će ga moći naslediti. Toliko različitih sposobnosti, toliko energije i mudrosti retko se ujedinjuje u jednom čoveku. I došao je skromni Ivan XXIII. Mnogi su bili u prvom momentu uplašeni i razočarani. Ali se svet brzo uverio da božji putevi nisu naši putevi. Duh Sveti je svetu progovorio kroz poniznog dobrog Ivana XXIII. Uskoro je srušio sve pregrade, i političke i istorijske, rasne i blokovske, osvojivši srca čitavog sveta. Prviput u istoriji za jednog su umirućeg papu molili i katolici i nekatolici, kršćani i nekršćani, strahovali za njegov život verni i neverni. — Kad je pre godinu dana umro taj dobri Ivan XXIII opet se svet pitao, ko će moći produžiti delo velikog pokojnika. I opet se pokazalo, da Crkvu vodi Duh Sveti a ne politika ovog sveta. Izabran je milanski kardinal Montini, koji je uzeo ime Pavle VI. U Starom su Zavetu proroci prenosili svoje poslanje na izabrane. Tako je duh Ivana prešao u Pavla i vodi ga dalje — po putu Duha Svetoga. Duh Sveti i njegov rad ne trpe okova i predrasuda. Zato su u naše vreme u poglavarstvu Kristove Crkve u duhu novih potreba srušeni vekovni protokolarni propisi, srušene su vekovne pregrade... Nekadašnji vatikanski zatvorenik i sadašnji suveren izašao je izvan vatikanskih zidina među narod, na ulice i trgove, u bolnice i zatvore, pa čak na hodočašće u Svetu zemlju. Još više. Velika revolucija bi se to moglo nazvati. Nekada je Kristova Crkva pozivala u jedinstvu pokazujući otvorena vrata i pruženu ruku. A Pavle je pošao na put, u susret onima izvan formalnog jedinstva i zagrlio je nakon vekova vaselenjskog patrijarha Atenagoru dajući time bratski poljub mira svim kršćanima, svim ljudima dobre volje. Nekada su pape slali križarske ratove za oslobođenje Božjeg groba, a sada su muslimanski vojnici i stražari krčili put Kristovom namesniku na putu do svetog groba — kroz mnoštvo kršćana i nekršćana, koji su se tiskali u zajedničkoj želji da vide Papu. Osnivanjem sekretarijata za vezu sa nekršćanima papa je ukazao na činjenicu, da Crkva Kristova nije mrtva, nije stvar prošlosti, nije samo neki ukras, nego da je ona uvek živi organizam koji živi natprirodnim životom, u sili Duha Svetoga, i zato svakom vremenu i svakom društvenom ustroju donosi ono što je spasonosno i usrećujuće.

Zahvalni smo Bogu za Papu Pavla VI i molimo se, da ga po zagovoru prečiste Bogorodice i dalje čuva i vodi. Na mnogaja ljeta!

Ne mislim, ne želim, ne težim ni za čim drugim na svijetu osim da učinim svoju dužnost, dan po dan, za ljubav i na slavu Isusa, mog Gospodina, i za svetu Crkvu.

Papa Ivan XXIII

Pismo Pape Pavla VI patrijarhu Atenagori **za pravoslavni Uskrs.**

Kao što smo već u prošlom broju javili, Papa je uputio patrijarhu Atenagori pismo, u kojem kaže među ostalim: »Najdraži brate u Kristu! Šaljemo Vam ovo pismo, da možete vidjeti, kako živo nam je ostao u srcu blagosloveni susret s Vama u Jeruzalemu. Osjećamo, da je počelo novo doba u odnosima Sv. Stolice i ekumenskog patrijarhata. Opetujemo cjelov mira na Maslinskoj gori, da osjetite, kako su Vaša osoba, Vaše svećenstvo i Vaši vjernici uključeni u Naše molitve... Kad slavite svijetli blagdan Uskrsa, molimo našeg zajedničkog Gospodina, neka Njegova pobjeda nad grijehom i smrću potvrdi u Vašem srcu radosnu nadu, koje nam nitko ne može uzeti: uskrsli Krist neka nam bude pobuda u naporima, koje obojica stavljamo za sjedinjenje sviju, koji vjeruju u Njegovo Ime. — S tim čuvstvima mnilo Oca svijetla, da Vašoj Svetosti, članovima Vašeg Sv. Sinoda, Vašem svećenstvu i Vašim vjernicima podijeli puninu svojih milosti. Primite, predragi brate, izraze moje duboke ljubavi u Gospodinu. Pavao P. P. VI«

Značajan govor danskoga kralja Papi Pavlu VI. Ove je godine danski kraljevski par, kralj Friderik IX i kraljica Ingrid sa pratnjom, prvi put posjetio papu Pavla VI. U svomu govoru Papi rekao je kralj Fridrik ove značajne riječi: »Odavle (iz Rima) se je upravljalo crkvom, koja je dala danskom narodu — ima tome već više od hiljadu godina — blagu vijest kršćanstva. Odavle su kroz stoljeća dolazili rimski crkveni ljudi, koji su donosili danskomu narodu evropsku filozofiju, umjetnost i književnost sa svim njezinim blagotvornim pogledima i plodovima. Prije trista godina odijelila se je danska crkva od rimokatoličke. Ali danas vlada u našoj zemlji Danskoj između vjerske većine i rimokatolika međusobno poštivanje i razumijevanje. Ovi dobri odnosi, koji prelaze preko teoloških razmirica, svjedoče o jednom zajedničkom izvoru kršćanskih crkava«.

Patrijarhu pravoslavne crkve Nj. Sv. g. Germanu uputio je Sveti Otac uskrsnu čestitku sa najboljim željama.

Proces za beatifikaciju p. Kolbea Maksimilijana. Već je završen dijecezanski postupak i uskoro će se pristupiti pripravnim radovima za beatifikaciju toga velikog heroja, koji je položio u koncentracijskom logoru svoj život da bi spasio drugog osuđenika, oca obitelji. Poznato je kako je on u ćeliji smrti tešio ostale osuđenike, a sam podnio sva mučenja potpuno predano u volju Božju.

U proslavi 800 godišnjice crkve Notre Dame u Parizu sudelovao je i Papin delegat kardinal Marella, a Sveti Otac je uzeo učešća u proslavi tog jubileja u francuskoj crkvi sv. Ljudevita u Rimu.

Komisija za sredstva društvenih komunikacija. Apostolskim pismom od 7. aprila 1964. Sveti je Otac osnovao posebnu papinsku komisiju, koja će se baviti pitanjem kina, radija, televizije i štampe u odnosu prema katoličkoj veri. U svom pismu Papa naglašuje, da je to nastavak rada, što ga je pokrenuo već pokojni papa Ivan XXIII. Crkva želi, da sva ova moderna sredstva služe na dobro svim ljudima, a zato moraju služiti istini i pravdi.

Međunarodna federacija »Dece-crkvenih pevača«. Prilikom X međunarodnog kongresa »Dece-crkvenih pevača« Sveti Otac je primio u posebnu audijenciju učesnike u Vatikanskoj bazilici i tom prilikom održao vrlo srdačan govor na talijanskom, engleskom, francuskom i nemačkom jeziku. On je preko njih pozvao svu decu sveta, da rado i pobožno pevaju kod bogoslužnih čina, da tako sa anđelima zajedno slave Boga. Svima je podelio papinski blagoslov. — Istog je dana Sveti Otac primio u audijenciju grupu pariskih crkvenih pevača i tom prilikom govorio o važnosti i uzvišenosti liturgijskog pevanja te upozorio na važnost poslednjih propisa o crkvenom pevanju.

Učesnici seminara Organizacije Ujedinjenih nacija — Europska sekcija — za slobodu informacija bili su primljeni u posebnu audijenciju od Svetog Oca, koji je na pozdrav odgovorio na francuskom jeziku te naglasio moralnu odgovornost informatora i pravo svakog čoveka, da bude pošteno i istinito informisan. Crkva je, naglasio je Sveti Otac, vrlo zainteresirana na istinskoj slobodi informacija i istinskoj slobodi vere.

Rimski zavodi. U Rimu postoje najviše teološke škole, na kojima se usavršavaju u bogoslovnim naukama kandidati sa svih strana sveta, svih mogućih obreda. Postoji 12 teoloških instituta i fakulteta za redovni teološki studij i za specijalizaciju u svim granama teološke nauke. Najpoznatija je gregorijanska univerza. — Studenti-teolozi stanuju u 49 raznih zavoda-kolegija, od kojih ih je 26 za bogoslove i svećenike, a 23 samo za svećenike, koji se posle završenih redovnih studija specijaliziraju u jednoj ili drugoj grani te spremaju za doktorate. Mnogi narodi imaju svoje zavode, isto i razne redovničke zajednice. Posebni zavod postoji od davnine za misijske zemlje.

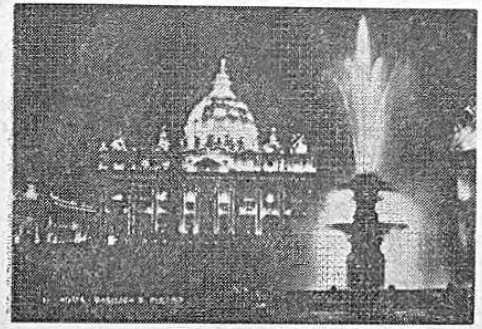

Sekretarijat za vezu sa nekršćanima. — Mnogi predstavnici nekršćan-zajednica izrazili su Svetom Ocu želju, da se omogući neki prisniji kontakt između Katoličke crkve i njihovih verskih zajednica. Dosledan u svojoj akciji za zbližen je svih ljudi dobre volje, Papa je u svom govoru na Duhove u crkvi sv. Petra nagovestio osnivanje posebnog Sekretarijata za vezu sa nekršćanima slično po zadacima. Sekretarijata za vezu sa nesjedinjenim kršćanima. Za predsednika je imenovan kardinal Pavao Marella.

Jordanski kralj Husein bio je primljen od Pape, koji mu je tom prilikom ponovo zahvalio za prijateljski doček prilikom njegovog hodočašća u Svetu Zemlju. Poznato je, da je kralj Husein ne samo lepo dočekao Svetoga Oca, nego da je iz helikoptera lično nadzirao putovanje od Amana do Jeruzalema. U znak posebne pažnje prema tom istorijskom događaju Jordanska je država izdala seriju poštanskih maraka sa slikom Svetog Oca Pavla VI i kralja Huseina te svetih mesta, koja je Papa posetio. Osim toga bile su izdate posebne koverte i razglednice sa natpisima na arapskom i engleskom jeziku. — Papa je kralju Huseinu poklonio razne spomen-darove, a Kralj je izrazio želju, da bi mogao ponovo pozdraviti Svetog Oca kao gosta u svojoj zemlji.

O dužnosti katoličke štampe. Katoličkim novinarima Papa je poručio, da moraju kroz štampu odgojiti čitaoce, kako bi znali ispravno prosuđivati činjenice, o kojima se govori. Čitalac mora postati samostalan u procenjivanju pojedinih stvari, kako bi svojim zdravim razumom znao uvek odabrati najbolje, naročito prema konačnom cilju. Treba čoveka dovesti do razmišljanja.

Na 38 Euharistijskom kongresu u Bombaju u Indiji, koji će se održati od 28. novembra do 6 decembra 1964. god., zastupat će Svetog Oca kardinal Agađanijan, prefekt Kongregacije za širenje vere. Tamošnji katolici su izrazili želju, da bi lično prisustvovao Sveti Otac, ali za sada nema izgleda.

Sveti Kliment Ohridski upisan je u katalog svetaca Katoličke crkve odlukom Kongregacije svetih obreda. Ozbiljnim proučavanjem je naime ustanovljeno, da je taj veliki učenik slavenskih apostola sv. braće Ćirila i Metoda ostao veran nauci i poruci svojih učitelja, veran jedinstvu Crkve sve do svoje smrti. Njegove svetačke kreposti dovoljno su dokazane te tako zaslužuju najviše priznanje na zemlji, da bude od Crkve proglašen uzornikom i zaštitnikom. To je pobuda svima nama slovenskim katolicima, da očuvamo i razvijamo duh jedinstva Crkve, za koju su živeli, stradali i radili sv. Ćiril i Metod, sv. Kliment Ohridski i mnogi drugi njihovi učenici, naši učitelji, prosvetitelji i sveci!

Duhovi u Crkvi sv. Petra u Rimu. Nešto novo je doživeo Rim na ovogodišnji Duhovski blagdan. U crkvi sv. Petra okupilo se preko 6.000 bogoslova i svećenika sa rimskih bogoslovnih fakulteta. Bili su to pripadnici zaista svih naroda sveta. Slika Katoličke crkve, Majke i zajednice svih naroda. Njima se pridružilo oko 10.000 hodočasnika iz raznih zemalja uz mnoštvo Rimljana. Da manifestiraju jedinstvo i ekumenizam Crkve oni su se radosno okupili oko svog Oca, Petrovog naslednika — Kristovog zamenika pape Pavla VI, koji je za njih odslužio svetu misu. Tom prilikom nije pevala poznata sikstinska kapela nego svi prisutni. Oče-

vici tvrde, da je to bilo, istina, manje umetničko, ali zato mnogo impresivnije i srdačnije. Bio je simbol večno mlade Crkve, koja jedina ujedinjuje sve bez razlike. Osećalo se, kako isti duh sjedinjuje i napunja sve: crne, žute i bele rase. Okupljeni oko jednog oltara, oko svoga Oca i Poglavara, oni su zajednički slavili Boga i molili za jedinstvo i mir napaćenom čovečanstvu.

Gledajući pred sobom taj mladi rod budućih radnika u Božjem vinogradu, predstavnike svih rasa i jezika, a i svih katoličkih istočnih obreda, Sveti je Otac oduševljeno i srdačno govorio o Duhovima, rođendanu Katoličke crkve. Tada su apostoli puni Duha Svetoga govorili na raznim jezicima i primili predstavnike raznih naroda, a da ih nisu razdvajali. Katolička crkva od tada je ostala verna zapovedi o univerzalnosti, općenitosti, nadnacionalnosti Crkve, kršćanstva. Baš u tom skupu gleda Papa manifestaciju te ideje a i garanciju, da će Crkva Kristova silom Duha Svetoga i u buduće širiti među sve narode blagovest mira i ljubavi. Crkva je Kristova za sva vremena, za sve kulture, za sve prilike... Istina je, da je danas tek svaki šesti čovek član Katoličke crkve, iako je prošlo skoro 2000 godina od prvih Duhova. Ali ne smemo biti pesimisti. U početku je bilo samo 12 apostola i Crkva je morala kroz vatru progona. Crkva se ne nameće silom, nego snagom duha istine i ljubavi. Ako imamo pred očima ovu činjenicu, onda brojka od 500 miliona katolika nije tako malena.

Papa je zatim naročito naglasio, da su bogoslovi izabrali to zvanje, da bi svima pomogli do Crkve, do Krista, do spasenja. Zato moraju oni raspaliti u sebi žar Duha Svetoga te kao apostoli-blagovesnici Kristovi uložiti sve svoje sile i sposobnosti za ostvarenje ideala, koje proglašuje II Vatikanski Sabor, za ekumenizam, za jedinstvo svih naroda u jednoj Kristovoj Crkvi.

Katolička crkva zato nikoga ne isključuje iz svoje ljubavi i iz svoje majčinske brige. Zato pruža prijateljsku ruku ne samo odvojenim kršćanima nego i nekršćanima, svim ljudima dobre volje.

Papa zemljoradnicima. Papa je u više navrata govorio grupama poljodjelskih radnika i tumačio im dva gesla: Ljubite zemlju, koja vam daje tjelesni kruh, ljubite Crkvu, koja vam daje duhovni kruh.

Moli se i radi. Papa je pred 30 000 radnika govorio o starom srednjevekovnom benediktinskom pravilu: moli i radi! Istakao je, da se raduje svakom poboljšanju njihovog životnog standarda što ga donosi moderni preobražaj. Ali taj preobražaj donosi često sobom i opasne, pogrešne ideje. Neka izvrše dobar izbor. Pozvao ih je neka ostanu verni Crkvi.

IZ NAŠE ZEMLJE

Zemljotres je 13. aprila ove godine oštetio i mnogo crkvenih objekata u đakovačkoj biskupiji i delu zagrebačke nadbiskupije. Na izveštaj o toj katastrofi Sveti Otac Pavle VI uputio je svima postradalima preko đakovačkog biskupa Mons. Stjepana Bäuerleina izraze svoga saučešća i znatnu materijalnu pomoć te poslao svoj očinski blagoslov.

IZ EVROPE

P. Dominik Pire, poznati belgijski dominikanac, koji je 1958. g. dobio Nobelovu nagradu za svoj karitativni rad na zbrinjavanju izbjeglica, dobio je ove godine Zoningovu nagradu od nekih 13 miliona dinara koju mu je podijelio univerzitet u Kopenhagenu iz Zoningove ustanove za njegov doprinos napretku evropske kulture.

Rim. U prostorijama jevrejske opštine otvorena je stalna izložba koja pruža pregled dvehiljadugodišnje povesti židovskog života u Rimu. U njoj se nalaze neke iskopine iz starodrevne sinagoge u Ostiji koja je bila otkrivena 1961. godine.

U bazilici sv. Antuna u Padovi bio je zaređen za svećenika bivši japanski »pilot samoubica« p. Matsuo, koji se 1960. g. obratio na katoličku veru. On je franjevac konventualac.

Pariz. Prošle godine bio je uveden jednoobrazni red za sahranu i venčanje. 95,5% sahrana i 97,3% venčanja u Parizu i u predgrađima pridržavalo se tog propisa.

Za nemačke devojke u Parizu otvoren je poseban dom koji je blagoslovio paderbornski nadbiskup dr Jaeger 25 aprila. Sagradio ga je nemački narodni savez za zaštitu katoličkih devojaka.

mladim prijateljima

ČISTA MLADOST

TRAJNA RADOST

Na letovanju

Završena je školska godina. Nema više straha od ispita i slabih ocena. Razume se, to se tiče onih, koji su marljivim radom uspešno završili prošlu godinu. Koliko radosti! Barem dva meseca slobode, bez briga, bez zadaća, u divnoj prirodi...

Gradovi će opusteti. Retki su koji neće barem za neko vreme na letovanje: u planine, na more, u šume, ili barem u neko selo, među plodna polja i voćnjake. Naužićete se i čistog vazduha i slobode.

Za ovu sreću morate biti Bogu zahvalni. Nije to uvek bilo tako. Retki su od starijih koji su kao deca uživali takve udobnosti. Koliki su od vaših roditelja morali preko raspusta raditi težačke poslove, da bi zaradili za sveske i knjige za novu školsku godinu. U školi nisu dobivali užine i mnogi su bili sretni, ako su mogli poneti sobom u školu komadić tvrdog crnog hleba ili jabuku. Ali su zato oni znali mnogo više ceniti i hleb i svaki dar.

Kad vam se dakle sada pruža prilika da uživate za vreme raspusta u slobodnoj prirodi, opskrbljeni svim potrebnim, onda morate svojim vladanjem i zahvalnošću pokazati, da ste to barem donekle zaslužili.

Uživajte u odmoru, u slobodi, u divnoj Božjoj prirodi, gde vam svaki cvetić, svako drvo, svaki leptir, planine i more, nebeske zvezde i prirodne pojave objavljuju i slave Onoga, koji je Stvoritelj svega toga.

Pamti jedno. Možda letuješ daleko od roditelja, daleko od svojih učitelja, ali nisi daleko od svoga Boga. On te prati na svakom koraku. Zato nemoj zaboraviti, da moraš uvek biti dobar kršćanin, da moraš i u ferijama svoje verske dužnosti savesno vršiti. Božje je sve, pa i tvoj život i tvoje ferije. Zato ne propusti dana bez molitve. Čitaj o Bogu iz velike knjige Božje prirode, a i iz Biblije, katekizma, verskih publikacija.

Nedelja je i preko raspusta dan Gospodnji, kada si dužan, i to pod smrtnim grehom, pribivati svetoj misi. Sada imaš vremena i nemaš opravdanja za izostanak od svete mise. Ako pak slučajno bivaš neko vreme u kraju gdje nema crkve, napravi si u svojoj sobici ili barem u svojoj duši mali oltarić i iz molitvenika moli misne molitve te se duhovno sjedini sa svetom misom u bilo kojoj crkvi sveta. Jedino ćeš tako ispravno kao kršćanin proživeti svetu nedelju, dan Gospodnji.

Često pristupaj svetoj pričesti, barem svake nedelje, da možeš nositi u svojoj duši Isusa, a da ne postaneš sluga i rob sotone. Čuvaj lepotu svoje duše, čuvaj milost posvećujuću!

Ivica na selu

Ministrant Ivica sada ljetuje kod svojih rođaka na selu. Uživa. Ima na pretek mlijeka i druge zdrave hrane, a nitko ga ne tjera da rano ustaje. On to ipak čini. Kad rano sunce njegov krevet obavije zlatnim zracima i kad ga pozdravi pjesma crkvenih zvona sa visokog tornja, on već trči do hladne česme, da se dobro umije. Zatim žuri do obližnje crkve, da služi Isusu, koji obnavlja na oltaru svoju tajanstvenu žrtvu našeg spasenja.

Pitali su Ivicu, da li mu nije teško svakog dana tako rano ustajati. A on odgovara: »Kad Isusu nije bilo preteško za mene teški

križ nositi i na križu umrijeti, kad Isusu nije dosadno za mene s nebeskih visina sići i pod prilikama kruha i vina svoju veliku kalvarijsku žrtvu obnoviti, kako bi meni bilo teško rano ustati i u tom divnom jutru do crkve potrčati, ono pola sata mom Isusu, mom najvećem Prijatelju, služiti i k tome za nagradu primiti Onoga, koji će jednom suditi dobre i zle. Čudi me da toga ne čine svi, jer su poznate Isusove riječi, da će ući u nebo samo oni, koji se hrane Tijelom Njegovim«.

Ivica dobro zna, da i duša treba hrane, koja dolazi s neba. Bez toga bi duša brzo oslabila.

Poslije svete pričesti raduje se Ivica na livadi, igra se kraj bistrog potoka i u šumi. Pjeva sva priroda, pjeva i Ivičina duša, jer nosi Isusa, Izvor svih radosti i milosti.

Ljetuješ i ti. Kako ti koristiš vrijeme? Tko kraljuje u tvojoj duši? Nosiš li ti, kao dobri Ivica, svoga prijatelja Isusa — ili pak onog crnog iz paklenih dubina?

Pamti: molitva, ispovijed, misa i pričest to su bedemi, o koje đavao svoje zuće polomi. Koristi to i ti, pa ćeš uvijek sretan biti!

Nekad i sad

Davno je to bilo. Prije 1700. godina, u dalekom Egiptu, tamo gdje su piramide i rijeka Nil, u gradu Aleksandriji. Mudri biskup Dionizije oduševljava svoje vjernike te im ukazuje na njihove odlike. Oni su djeca Božja, oni su Isusovi. Zato samo oni imaju pravo da na svetoj liturgiji svećeniku odgovaraju u molitvi, da se mogu sasvim približiti svetom oltaru (da ne moraju stati kod vratiju ili čak napolju), u blizini Isusa, koji se nalazi na oltaru pod prilikama kruha i vina, te da mogu sa oltara primiti nebeski dar svete pričesti za život vječni.

To su dakle nekada smatrali za čast i odliku. A danas? Koliki se stide u crkvu, na misu ići. Koliki se tiskaju kraj vratiju? Koliki na misi, u molitvi i žrtvi ne sudjeluju, kao da su stranci i nekršćani!

Isus govori, da tko se Njega stidi pred ljudima, neće ga ni On priznati pred nebeskim Ocem za svoga.

Želiš li ti, da te u onaj strašni dan suda Isus odbaci?

Mi nismo katolici radi jednostavnog osobnog zadovoljstva; za ukras kuće, radi časnog naslova ili plemstva za obitelj. Mi smo upravo kao katolici zainteresirani za dobro cijelog svijeta: za spasenje svih naroda i svih ljudi, koje smatramo svojom braćom.

Papa Ivan XXIII

HLJEB SVAGDANJI

Pšenice klasje zlatno zrnje krije,
bez njega čovječanstvu hljeba nije.
Treba nama hljeb svagdanji,
ne samo tjelesni,
nego i duhovni,
kojeg nam dijeli stol Gospodnji.

IZ OSTALOG SVETA

Kanada. Veliku aktivnost razvio je među akademskom omladinom pokret »Mundo«, koji svoje članove formira za rad u različitim profesijama u nerazvijenim zemljama. Osim stručne spreme traži se da članovi prodube svoj duhovni život te da upoznaju različite metode i sredstva socijalnog razvoja. Ove godine su na svom kongresu članovi ovog pokreta studirali probleme pod zajedničkim naslovom »Laikat i jedinstvo«. Raspravljalo se o trojnom jedinstvu: 1. jedinstvo katolika, 2. jedinstvo kršćana, 3. jedinstvo čovečanstva.

Malaga u Španiji. Redak slučaj u Katoličkoj crkvi. U Malagi bio je zaređen za svećenika Joze Maria Lorente. On je počeo studirati teologiju kada je postao udovac i kada je opskrbio svu svoju decu. Ima 3 sina svećenika i tri kćeri redovnice-časne sestre. Mladu misu je služio u istoj crkvi, u kojoj se i venčao.

Bostonski nadbiskup kardinal Kušnig obratio se vjernicima svoje biskupije riječima: »Na napade nevjernika ne možemo odgovoriti bombama, ni dolarima, ni ognjem, nego samo višim idejama, koje čine čovjeka spremnim na žrtve«.

U Manili na Filipinima ima 325.000 Kineza. 73.787 od njih su katolici.

vite sud i osudu Bogu. Bog će svakome platiti u svoje vreme, a vi nemate prava da se mešate u božje presude. — Nekorisno i nepošteno je nakon 40 godina iznositi što ste ženi poklonili za venčanje. To je bilo i davno prošlo. Ako ste učinili to iz dobre nakane to je bilo zapisano u vaše dobro u knjigu života, a sada svojim postupcima sve to rušite. Ko je kršćanin čini dobro zbog dobra, a ne da mu se to odmah plaća. Ako primate platu i priznanje od ljudi, nemate što očekivati od Boga. A što biste više želeli? — Vi i nemate prava ni po Božjem ni po crkvenom ni po bilo kojem zemaljskom zakonu svoju ženu primoravati na zakletve pred oltarom. Pročitajte u kojem opširnijem katekizmu poglavlje o drugoj božjoj zapovedi, a naročito o zaklinjanju. — Smirite se. Ne otvarajte stare rane. S jednom ste nogom već u grobu. Ne zagorčavajte život sebi, ženi i ukućanima. Ako smatrate, da ste u životu bili prevareni ili poniženi, primite to kao pokoru, zadovoljštinu i kao žrtvu za blagoslov u obitelji, za obraćenje grešnika, a naročito za vlastito spasenje. Ova sumnjičenja su zamka đavlova, kojom želi i vas i ženu zbog mržnje i svađe u paklene dubine. — Valjda vam je dovoljno zla na tom svetu i da ga ne želite još na drugom! — Preporučite se Duhu Svetom i Nebeskoj Majci, skrušeno idite na ispoved te u svetoj pričesti zamolite Isusa, da izleči vašu dušu od tih zlih misli i napasti!

V. K. Pitanje: Kakve predstavnike ima Sveta Stolica u raznim državama? Odgovor: Sveta Stolica ima u državama, koje imaju kod nje ambasadore ili poslanike, obično i sama internuncije ili nuncije. Ti imaju diplomatski karakter. Takvih je blizu 50. U nekim državama ima samo ap. delegate bez diplomatskog karaktera. U novije vreme ima Crkva i kod nekih međunarodnih organizacija UNO, UNESKO, FAO svoje predstavnike ili posmatrače. Ti crkveni predstavnici redovito su nadbiskupi.

Z. K. Pitanje: Da li smo dužni verovati u objave koje je Bog dao nekim svecima, na pr. Bernardici Sibiru, fatimskoj deci itd, što ih je Crkva nekako odobrila i potvrdila? Odgovor: Predmet katoličke vere su istine, objavljene do smrti poslednjeg apostola, što ih Crkva uči kao predmet katoličke vere. Drugo su privatne objave. Ukoliko je dokazano, da je nekome Bog privatno što objavio, pametno je da verujemo, ali samo čovečjom verom kao u obične istorijske činjenice.

R. L. Pitanje: Prošla su tri meseca od susreta Pape i carigradskog patrijarha. Šta se postiglo na zbližanju za to doba? Odgovor: Općenito ozračje se ipak promenilo, kontakti između katolika i pravoslavaca su učestali. Oveći broj katolika posetio je međuvremeno ekumenskog patrijarha, i obratno pravoslavaca Papu i katoličke predstavnike. Papa je poslao pravoslavnim patrijarsima sveće od Svećnice i za Uskrs veoma lepo govorio o odeljenoj braći. Pogrešno je za kratko vreme suviše očekivati. Svaka stvar traži izvesno vreme, isto tako i to da se popravi jaz koji se vekovima produbljivao.

A. K. Pitanje: Da li će se koncil ove godine završiti. Tolike nade su polagane u taj koncil, pa bi bila šteta da se na brzinu završi, a da ne obradi solidno stvari koje su na dnevnom redu. Šta mislite? Odgovor: Gotovo delim vaše mišljenje, ali imam potpuno poverenje u Boga i vodstvo Crkve da će sve dobro promisliti pre nego što odluči. Prema poslednjim vestima iz Rima, smatra se sa 90% verovatnoće da će se održati i četvrto koncilsko zasedanje. Na nama je da se molimo kako bi koncil dobro nastavio radom i doneo bogate plodove.

G. U. Pitanje: U mnogim zemljama otvoreni su posebni uredi na koje se samoubilački kandidati mogu telefonski obraćati. Poznato je da se i kod nas množi broj samoubijstava. Zar ne bi bilo umesno da se takvi uredi i kod nas otvaraju? Odgovor: Valja poduzimati svakovrsne korake da se spasu ljudski životi. Međutim, dosta je teško to ostvariti. U zapadnim zemljama bile one protestantske ili katoličke, takve urede otvaraju crkve, jer su verski motivi najjača brana protiv samoubilačkih misli. Bog u petoj svojoj zapovedi traži da se štiti život a ne oduzima. Ako se otpišu nervni poremećaji, najčešće dolazi do samoubilačkih pokušaja kod izgubljenih sinova, koji su se predali iživljavanju, pa nemaju više ni vere ni moralne jakosti da prebrode trenutnu krizu.

T. K. Pitanje: Zašto se molimo sklopljenih ruku, kad bismo ih mogli držati u drugačijem položaju? Odgovor: Svakako, držanje ruku nije bitna stvar u molitvi. Rubrike traže da svećenik kod nekih molitava drži ruke sklopljene, pa se ta praksa uvela u molitve vernika. Verujem da se time htelo izraziti sledeću misao: ko se moli, mora se prvo sam smiriti. Ruke su instrumenat i simbol rada i nemira. Kad sklopim ruke na molitvu, kao da kažem: »Sada govorim s Bogom, sve ostalo treba da šuti.«

F. L. Pitanje: Da li ne greše oni koji toliko naglašavaju važnost verske pouke i religioznog obrazovanja. Krist će na sudu pitati samo za dobra dela. Zar nije život po veri mnogo važniji od verskog obrazovanja? Odgovor: Posvetna milost odnosno život po veri će odlučiti ko će u nebo. Međutim, takav je život rezultat triju činilaca: verom prosvetljenog razuma, dobre volje i Božje saradnje. Kako smo razumna bića te se upravljamo prema načelima koja nam razum pruža, to bez solidnog verskog obrazovanja ne-

ma čestitog kršćanskog života. Prema starom pravilu: »nil volitum nisi praecognitum — hteti možemo samo ono što smo spoznali«, svaki kršćanin mora steći toliku versku obrazovanost, kakvu traži njegovo zvanje, njegov položaj u društvu. Svaki kateheta zna, da je verska obrazovanost samo preduslov za život po veri, ali to još nije život po veri.

R. B. Pitanje: Da li ima telepatijskih pojava? Odgovor: Ima. Telepatija je pojava po kojoj telepat na neki način sazna šta se u udaljenosti događa s nekom drugom bliskom osobom, obično u nesreći ili smrti, a katkada se odnosi na predosećanje vlastite opasnosti. Te parapsihičke pojave još ne znamo potpuno rastumačiti. Neki ih tumače kao neke radijske veze između mozga i tih po krvi ili prijateljstvu bliskih osoba. Drugi govore o šestom čulu koje imaju telepati.

Z. T. Pitanje: Da li postoji svetica Korina? Odgovor: U rimskom martirologiju je nema. Korina je grčka reč i znači malu devojčicu. U grčkoj literaturi nastupa znamenita pesnikinja Korina iz Tanagre, Pindarova vršnjakinja iz 6 veka pre Krista.

ZAKASNJELA ZVANJA. — Često prima uredništvo dopise pojedinih osoba u vezi sa svećeničkim ili redovničkim zvanjem. To su vrlo delikatna pitanja, koja je nemoguće rešavati u nekoliko redaka, na daljinu, bez poznavanja svih okolnosti, a naročito duševnih i telesnih sposobnosti kandidata. Kako ne bi gubili nepotrebno vreme i stvarali posao sebi i uredništvu, obratite se u svim takvim slučajevima svom župniku ili redovnom ispovedniku, pa ćete dobiti najbolje informacije, ili pak svratite u najbliži samostan, koji bi odgovarao Vašim nakanama, a i sposobnostima. Jer za svećenički ili redovnički poziv nije dovoljno imati samo želju, nego treba ispunjavati određene uslove, bez kojih je nemoguće vršiti dužnosti u novoj sredini. Pogotovo nije znak poziva u redovnički stalež neko razočarenje. Ako nema osim fizičkih sposobnosti i unutarnje sklonosti još spremnost i želja potpuno se posvetiti Bogu i žrtvovati se za bližnjega, nema ni zvanja. Tko smatra da će se u samostanskim zajednicama ukloniti brigama svakdanjeg života i može bezbrižnije živeti, na krivom je putu i neka ni ne pokušava da stupa u samostan ili u bogosloviju. — Pravo zvanje za duhovni stalež je spremnost potpuno odumreti sebi, odreći se svojih želja i ambicija, te se staviti potpuno na raspolaganje Bogu i Crkvi u poslušnosti, poniznosti, siromaštvu i spremnosti žrtvovati sve, pa i život, za večne ideale.

IZ VATIKANA

Godišnjica smrti Pape Ivana XXIII. Celi je svet, a naročito Vatikan, poštovanjem i zahvalnošću spominjao godišnjicu smrti dobrog Pape Ivana XXIII, koji je umro 3-VI-1963. g. Tom prilikom je održano mnogo govora o radu velikog pokojnika. Sam sadašnji Papa otslužio je za pokojnika svetu misu i održao prigodan govor. Svi su naročito isticali njegovu skromnost, poniznost, jednostavnost, a istovremeno živo pouzdanje u božju providnost, ljubav do svih naroda, do svih ljudi bez razlike na veru i rasu. Isticani su uspesi njegovog pontifikata: otvaranje II Vatikanskog sabora, njegove enciklike među kojima imaju vekovno značenje »Majka i Učiteljica« te »Mir na zemlji«. Jednodušno je mišljenje, da nema potrebe za njega se moliti, nego da se treba njemu preporučati jer je sav njegov život i njegova smrt slavospev Bogu, služba večnom Ocu.

Dra IVANA ROGIĆA

KATEDRALA U ĐAKOVU

Opis i tumačenje građevinskih, kiparskih i slikarskih umjetnina i ljepota đakovačke katedrale, za koju je papa Ivan XXIII. izjavio, da je najljepša crkva između Venecije i Carigrada.

KNJIGA SADRŽI: Povijesni osvrt — — Povijest gradnje — Graditelji, kipari i slikari — Arhitektura — Skulptura — Slikarstvo — na 148 stranica teksta s ilustriranim prilogom s 32 slike štampane na papiru za umjetni tisak, formata 17 × 24 cm, broširano s bijelim kartonskim omotom sa slikom katedrale u dvije boje, reprezentativna izgleda.

CIJENA: 800.— dinara bez poštarine i pakovanja.

NARUDŽBE PRIMA: Dr. Ivan Rogić, — Đakovo, Štrosmajerov trg 5.

»MOLITE BRAĆO«, liturgijski časopis za vjernike. Poručuje se kod uprave: Makarska, Žrtava fašizma 1. — Tamo možete nabaviti i »Svetu misu« u sveščićima za čitavu godinu, što će vam dobro zameniti nedeljski misal, kojega sada ne možete nabaviti. Tako ćete barem u nedelje moći liturgijski sudelovati u svetoj misi. Toplo preporučamo!

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 620-269.

Uredníkova pošta

DR. P. BGD. — Hvala vam na saučešću povodom smrti zaslužnog nadbiskupa dr. Josipa Ujčića. — Zgodnom prilikom udovoljit ćemo vašoj želji te objaviti kratak istorijat beogradske nadbiskupije. Počeci ove biskupije sižu u prvo kršćansko doba. Bilo je tada ovdje i mučenika. I krivovjerje arijanizma je neko vreme vladalo ovdje. Beograd je slavan i po tome, što je prihvatio učenike sv. Cirila i Metodija, kada su oni bili nepravedno proterani iz Moravske. — Pre dolaska Turaka bilo je u Beogradu barem pet katoličkih župa i više manastira (samostana). Pod Turcima je sve to propalo i istom posle prvog svetskog rata obnavlja se u Beogradu redovna katolička crkvena organizacija. Već je srpski konkordat iz 1914. godine tražio obnavljanje beogradske nadbiskupije, ali je to uspelo istom 1924. godine. Sada postoji u Beogradu pet katoličkih župa.

GR. BR. SOMBOR. — Želite znati, da li ima majka pravo na svete sakramente, ako živi u zajednici sa razvedenom kćerkom, koja živi u konkubinatu? — Prvo je pravilo, da svako odgovara za sebe. Ali ponekad pojedinac snosi odgovornost i za tuđe grehe. Ako majka nije ništa sukriva, sama činjenica da stanuje sa kćerkom pod istim krovom ne povlači nikakvu odgovornost.

STALNI ČITALAC — BGD. — Iz Vašeg pisma zrači neosnovana uvređenost i gorčina. Morali ste doživeti neku katastrofu, da ste tako osetljivi. Pre donošenja nekog zaključka treba stvar trezveno razmisliti, stari rekoše: dobro prespavati. — Ako objektivno pročitate članke, koji su vas uzbudili i naljutili, upoznat ćete, da ste prebrzali sa sudom. — Crkva je od svega početka govorila o važnosti i uzvišenosti obitelji, pogotovo kršćanske obitelji. Od najstarijih vremena stavljala je svima pred oči kao uzor svetu Obitelj: Isusa, Mariju i Josipa. Pape su pisali o kršćanskoj obitelji velike enciklike. Spomenimo samo poslednje i najpoznatije: Papa Leon XIII: enciklika »Arcanum«; papa Pijo XI: enciklika »Casti connubii«; papa Pijo XII: enciklike »Mystici corporis« i »Summi Pontificatus«. Naši su biskupi izdali kolektivno pastirsko pismo o obitelji 1953. godine. — Mnogi uvaženi katolički pisci napisali su opširne rasprave o uzvišenosti kršćanske obitelji. Imamo i praznik svete Obitelji odmah na početku građanske godine, na prvu nedelju posle Bogojavljenja. — Kao intelektualcu mora vam biti poznato, da je nemoguće sve probleme u jednoj raspravi obraditi. Članci, koji su vas naljutili, raspravljaju o devičanstvu; o potrebi i uzvišenosti devičanskog staleža. Rečenica, koju spominjete, baš ništa ne dokazuje u vaš prilog. Ako je pisac članka navodeći neke konkretne primere napisao, da dotični nije imao vremena misliti na ženidbu, nije on osudio ni brak ni one, koji stupaju u brak, nego je samo naglasio da je i u svagdanjem životu, pa čak i kod nekršćana, neženstvo moguće i da se nekada nameće kao društvena potreba. To je samo odgovor onima, koji neprekidno propovedaju, da je nemoguće živeti čisto, devičanski. Time se dakle ne potcenjuje kršćanski brak, jer je to božanska institucija, za kršćane sveta tajna, jedan od sedam izvora božanske milosti i pomoći. — Bog je stvorio obitelj na početku ljudskoga roda kao osnovnu ćeliju ljudske zajednice. Već je u Starom zavetu svetost i neprikosnovenost obitelji zaštitio u devetoj božjoj zapovedi, a u Novom se zavetu to uzvisuje do časti sakramenta. Veza u kršćanskom braku uspoređuje se sa vezom između Krista i Crkve. — Sam božanski Spasitelj je izašao iz obitelji i prvo je čudo učinio na svadbi. On sam je govorio i o nerazrešivosti braka i o svetosti obitelji, jer je to »Bog svezao«. — Svaki stalež ima svoje svetle i tamne strane, radosne i žalosne dane. Razume se, da svako najviše oseća svoje nevolje i često misli, da ga niko ne može razumeti. To, razume se, nije tačno. — Katolička je Crkva u zapadnom obredu propisala za svoje svećenike celibat, kako bi oni oslobođeni porodičnih obaveza mogli da se potpuno posvete svom pozivu i svojoj pastvi. Ali ipak Crkva nije nikada izjavila, da je jedino to moguće. Zato naša Crkva dozvoljava u raznim istočnim obredima, a u poslednje vreme i nekim pojedincima lat. obreda — bivšim protestantskim pastorima, da kao oženjeni vrše svećeničke dužnosti. To ste mogli ponovo čitati u Blagovesti. — Nepravedno osuđujete svećenike, da oni ne mogu shvatiti poteškoće kršćanskih roditelja. Nijedan svećenik nije pao iz oblaka, nego je odrastao u nekoj obitelji. Svakog se dana svećenici u ispovedaonici, u kancelariji i kod posete bolesnika ili blagoslova kuća susreću sa svim problemima, koji muče vas i tolike druge. A problemi katoličkih roditelja su istovremeno problemi vašeg župnika, katehete, a i biskupa i pape. Na obitelji se temelji i verski život, napredak ili propast Crkve. — Čudi me, kako možete postaviti pitanje o mučeništvu male Goretti i kršćanske majke, koja umire žrtvujući se za dete? I jedno i drugo je herojizam pred Bogom, je mučeništvo, ali svako po drugom »koloseku«. — Nikada niko od odgovornih crkvenih lica nije tvrdio, da je neko grešnik ili da manje vredi, jer je oženjen. Takva su bila neka krivoverska naučavanja u davna vremena. — Navodite apsurdno pitanje vašeg kolege iz đačkih godina: što bi bilo, kad bi jednog dana svi otišli u samostane? — Na ovo pitanje, koje sami nazivate apsurdnim,

GOD. XXXIII BROJ 8 BEOGRAD, AUGUST 1964. Poštarina plaćena u gotovu CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK
BLAGOVEST

ZAJEDNIČKO ZVANJE — *Brigu brinu roditelji, muku muče omladinci, koji stoje pred izborom zanimanja. Treba izabrati put kojim će se poći kroz život, da se osigura sebi čestita egzistencija, a da se istovremeno svojim sposobnostima i stečenim kvalifikacijama uključi kao koristan i konstruktivan član u organizam ljudske zajednice. Različita su zvanja, različiti su putevi kojim novi kadrovi stupaju na pozornicu ljudske povijesti. Pojedinci će postići različita priznanja i različite uspjehe. Mnogi neće ni uspjeti, mnogi će očajavati i jedva se kroz život provlačiti.*

Različite su težnje, različite sposobnosti, različiti i uspjesi. Jedno je zajedničko svima: svi žele biti sretni. A sa-

Na nebo je uznesena i kraljevskom je krunom krunisana, ali nas ipak nije ostavila ni zaboravila. Njezino je srce među nama ostalo, jer je Majka svim ljudima; jer je pomoćnica kršćana i utočište roda ljudskoga. Crkva svetkuje ove tajne 15. i 22. VIII.

vršene sreće na zemlji još nitko nije postigao. Na zemlji je sve ograničeno i prolazno, a duša teži za neizmjernim, za trajnim, apsolutno savršenim.

Htjeli — ne htjeli, priznati moramo svi, da na zemlji savršene sreće nikada nećemo postići. Šta onda? Duša naša za tom srećom, savršenstvom žudi.

Kad to traže svi, stari i mladi, visoko školovani i nepismeni primitivni stanovnici prašuma, onda mora taj ideal, taj cilj, ta savršena sreća ipak postojati; mora postojati mogućnost da se ona postigne.

Onaj koji je stvorio u čovjeku ovu težnju, koja poput magnetske igle nesmireno igra dok se ne usmjeri prema magnetskom polju, pokazao je i cilj — savršenu sreću za svakog pojedinca, a i put kojim se do toga konačnog cilja može stići.

Da je zemlja suzna dolina, puna duhovnih i fizičkih jada, to je očito. Svakom normalnom čovjeku jasno je i to, da sav napredak civilizacije i tehnike nikada neće uspjeti izbrisati sve nevolje iz svijeta, iako bi se mnogo toga dalo barem ublažiti.

Kad dakle na zemlji i u zemaljskom životu nema potpune i trajne sreće, onda je moramo tražiti u drugom svijetu, u duhovnim sferama. Nekima to ne ide u glavu, ne mogu se tom činjenicom pomiriti. Ali to je potrebno. Žeđa za trajnom srećom ne može se negirati. Stoga nije pametno zavaravati sebe, da iznad materijalnih dobara' ne postoji ljepši i savršeni svijet. Treba samo dati svojim duhovnim težnjama krila da se podignu iznad svakidašnjica i prolaznosti. Danas nama to ne smije biti utopija, nešto nemoguće ili strano. Svemirske rakete, silom eksplozije goriva, savladavaju privlačnost zemlje, a čovjek mora silom duhovnog saznanja vinuti se u prostranstva vječne istine i savršene sreće.

Da, potrebno je podići se iznad sitnih svakidašnjih briga i ograničenosti i prisluhnuti tom vapaju za beskonačnom srećom. Potrebno je prisluhnuti glasu Onoga, koji je stvorio čovjeka i njegove težnje. On nam govori od davnina po svetim knjigama, po izabranim poslanicima. Najveće tajne otkrio nam je sam Sin Božji, naš Spasitelj, koji je baš zato čovjekom postao i među nama prebivao, da nam objasni cilj života, da nam jasno ukaže kojim putem treba poći i kojim sredstvima se treba služiti da se taj savršeni cilj postigne.

On je ukazao na veliku istinu i našu odliku i radost već u ovoj suznoj dolini da smo djeca Božja i baštinici neba, da možemo vječnoga i beskonačnog Boga nazvati svojim Ocem. Zajedničko je dakle zvanje svih ljudi da smo djeca Božja, jer smo Božji stvorovi.

Krist se nije zadovoljio samo time. On je ustanovio Crkvu, koja je produžetak Njegovog zemaljskog života i rada u spasavanju čovječanstva. Istinski, iako tajanstveni, Krist živi u svojoj Crkvi, u svojim vjernicima. Svaki se čovjek vjerom i krštenjem uključuje u Crkvu, Kristovo tajanstveno Tijelo, u taj božanski organizam. U Kristu ukalemljeni po krštenju kao male grančice živimo iz božanske snage i dobrote po milosti.

Kakva odlika! Nismo samo smrtni ljudi, iako razumna i slobodna bića. Po krštenju smo postali dionici božanskog života, postali smo nosioci božanskih obećanja o savršenom životu u božjem kraljevstvu. Garantirana nam je poslije završenog zemaljskog putovanja besmrtnost bez ikakvog ograničenja — pod jedinim uslovom da ostanemo s Kristom, izvorom besmrtnosti i savršenog života, sjedinjeni po posvetnoj milosti.

Zajedničko je dakle zvanje svih ljudi, da Krista upoznaju i s Njim se po Njegovoj Crkvi najsavršenije sjedine. Nikoga On ne isključuje, jer sam izričito naglašava: »Ja sam dobri Pastir. Dobri pastir daje svoj život za ovce ... Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovog ovčinjaka, i njih mi treba dovesti, i čut će glas moj te će biti: jedno stado i jedan pastir« (Iv 10, 11—16).

U toj zajedničkoj Crkvi, u tom božanskom organizmu, svi ljudi bez razlike imaju jednako pravo na hljeb, koji je s neba sišao. »Ja sam živi kruh, koji je sišao s neba. Tko jede od ovoga kruha, živjet će zauvijek. Kruh koji ću ja dati za život svijeta, jest moje tijelo ... Tko jede moje tijelo i pije moju krv, ima vječni život i ja ću ga uskristi u posljedni dan« (Iv 6, 51—56).

Put vjere, krštenja, svetih sakramenata, članstvo u jednoj jedinoj Crkvi — tajanstvenom tijelu Kristovom, to je dakle zajednički i jedini put prema žuđenom cilju — besmrtnosti i radosti bez kraja.

Ne ostaje Krist samo kod platonskih obećanja. On govori sasvim jasno i konkretno: »U kući moga Oca ima mnogo stanova ... Kad odem te vam pripravim mjesto, opet ću doći da vas uzmem k sebi, da i vi budete, gdje sam ja. Tamo kamo ja idem, već znate put ... Nitko ne dolazi k Ocu, osim po meni« (Iv 14, 1—11).

Da nam bude lakše vjerovati ove utješne istine nije se zadovoljio time, da sam dušom i tijelom, vidljivo, ispred očiju nekoliko stotina svjedoka uzide na nebo, nego je i svoju prečistu Majku dušom i tijelom na nebo uzeo. Tako nam je uz pokazani put, uz jasni cilj života dao i praktičan primjer što će s nama biti, kako ćemo svoje težnje ostvariti, ako budemo Njega i Njegovu Crkvu slušali.

Zajedničko je dakle zvanje svih pojedinaca i naroda, svih kontinenata i vremena, da se kao djeca Kristova i Marijina u kući vječnog Oca okupimo svi u zajedničkoj slavi i radosti.

Želimo li pak na nebu u radosti zajedno biti moramo već na tom svijetu biti sjedinjeni u Kristu i jednoj jedinoj Njegovoj Crkvi.

Žetva je velika, ali je radnika premalo!

Broj katolika u svetu raste puno brže negoli broj svećenika. U god. 1900. za 264 milijuna vernika bilo je 251 hiljada svećenika. Još pred svega 34 god., tj. god. 1930. Crkva je imala za 340 milijuna vernika 320 hiljada svećenika. Danas je međutim u svetu već blizu 540 milijuna katolika, ali tek 382 hiljade svećenika (i oko 62.000 bogoslova). Sada se svake godine (što prirodnim porastom, što obraćenjima) broj katolika povećava već za 9 milijuna (polovica toga broja dolazi na obe Amerike, dok je inače prirast srazmerno najveći u središnjoj Africi i nekim tačkama Azije). Taj broj bi iziskivao 9000 svećenika, ali navodno u god. 1963. nije bilo više nego 4500 mladomisnika, što bi bilo 2 put premalo, sve da u toj godini nijedan svećenik ne bi umro. Zato je u današnjoj Crkvi povećanje svećenstva problem br. 1! A iza toga dolazi i problem srazmernijeg razmeštanja, jer gotovo polovina mladomisnika su imale SAD s Kanadom, a bogate su s njima i neke male zemlje u Evropi (Irska, Nizozemska, Belgija), dok Latinska Amerika, gde živi 1/3 svih katolika (i s najvećim prirodnim prirastom), ima uza svu pomoć sa strane tek 32.000 svećenika, što je jedva 8,4%. Zato je u nekim njezinim predelima stanje upravo očajno. — Življe negoli statistike pokazuje nam stanje, jeziv primer, što ga donosi iz Brazilije naš »Glasnik Srca Isusova i Marije« u ovogod. br. 5.

Franjevac p. Celsius, u prošlom ratu 5 puta ranjen i 2 god. zarobljen, mora upravljati 2 goleme župe sa 250 sela i 125.000 duša, na teritoriju, gde su mu neke od 83 filijala i do 200 km. udaljene. Do nekih može stići tek jednom u godini. Pratilac jednog ovakvog obilaska opisuje: Narod je hrlio sa svih strana, jer godišnji dolazak svećenika je njihov jedini praznik, Uskrs i sajam. Već sama vrućina nas je umorila, ali pater se je samo umio te pošao u ispovedaonicu, gde je ostao do kasno u noć. Onda smo u sakristiji raspeli mreže za spavanje; no, kad sam se ja probudio, on je već bio u ispovedaonici, gde je ostao skoro do 10 sati, kad je započela sv. misa, kod koje je održao godišnju propoved i pričestio vernike. Doručak je samo usput progutao. Trebalo je upisivati decu za krštenje. Doveli su mu ništa manje nego 117 dece. Znoj mu je curio s lica i prsti su mu se ukočili, dok je oko 2 popodne dovršio upisivanje. Tada su došli na red mladenci: 27 parova! Ako je neka nevesta imala već detence u naručju, ko bi se u tim prilikama čudio! Do 4 sata završio se i ovaj upis. Zatim je sledilo krštavanje u 7 dugih redova te napokon venčavanje. Kad je pater napokon oko 8 sati smrtno umoran izašao iz cr-

kve, nikako nije bio gotov. Nekih 200 ljudi je još od sinoć opsedalo ispovedaonicu, u želji da skine s duše teret svojih grehа. Što im je mogao jadni svećenik drugo reći, nego: Do godine, ako Bog da! Sada ne samo što ne bi više mogao izdržati ispovedanje, koje je najnapornij svećenički posao, nego je morao žuriti dalje. I onako je bio u zakašnjenju od nekoliko sati: 20 km. dalje ga je očekivalo oko 1500 ljudi, gde će se ponoviti slični prizori.

Nastaje pitanje: Dokle će taj svećenik moći izdržati te nadljudske napore? Ta njegove 2 župe bi kod nas tvorile biskupiju sa preko 100 svećenika. I koliko je kod nas župnika, koji imaju godišnje toliko krštenja, kao on u jedan dan? — Ali, ako p. Celsius i izdrži, ko će to mnoštvo pokrštene dece u veri poučiti, spremiti za sv. ispoved, prvu pričest, krizmu? Kad bi se našle barem časne sestre; no, one se ne bi mogle namestiti u kraju, kamo svećenik dolazi samo jednom godišnje; a osim toga Latinska Amerika ne obiluje ni redovnicama: ima ih svega 8% od milijuna u svetu. — Treba li dakle još dokazivati, kako je nužno potrebna od nekud pomoć? Prigovorit će neko: Brazilija je katolička zemlja pa neka se sama pobrine za svećenički naraštaj! Teoretski je to ispravno, ali u praksi neizvedivo. Zar mogu tako opterećeni svećenici, kao p. Celsius, još organizirati i odgajati svećenički naraštaj? Trenutno je jedini izlaz: pomoć sa strane! I to hitna i obilna! Inače će propasti usevi na njivi Gospodnjoj, izgubit će se duše, skupocenije od svega blaga ovog sveta, otkupljene predragocenom krvlju Spasiteljevom!

I u misijskim krajevima su svećenici gotovo svuda previše opterećeni. U Burundiju, Južnoj Koreji itd. dolazi na 1 svećenika 100 obraćenika godišnje. Osim toga treba imati u vidu, da novi vernici obilno traže sv. sakramente pa se svećenici već samim ispovedanjem iscrpljuju. Zato se u misijskim krajevima posvećuje najveća pažnja odgoju domaćeg svećeničkog naraštaja, kako se ne bi ponovila tragedija pomanjkanja duhovnih snaga u Latinskoj Americi ili na Filipinima. Već su ranije s najvišeg crkvenog mesta naglašavali, da je za uspeh misija važnije, odgojiti 1 domaćeg svećenika, negoli pokrstiti 1000 ljudi. No izvedba nije lagana. Dok se bistrijeg katehumena može u razmerno kratko vreme i na bilo kojem mestu spremiti za krštenje, za odgoj svećenika potrebno je imati zavode, nastavnike i dugi niz godina ih strpljivo i požrtvovno uzdržavati uz realnu nadu na 10% uspeha.

Kršćanski mladiću! Ako stojiš pred izborom zvanja, promisli: Već to, što si ovaj članak pročitao, nije bez milosti Božje; jer većina tvojih drugova osim sportskih rezultata ne čita ništa, što ne mora. Možda je to poziv Spasitelja, koji žalosno gleda na tolike ovce bez pastira pa tebi veli: »Dođi, idi za mnom! Učinit ću te ribarem duša!« Ako ti se čini, da si izabran, nemoj oklevati; odazovi se! Plemenitijega zvanja nema, negoli žrtvovati se za spasavanje duša; ni sigurnijeg puta nema za vlastito spasenje. Ako se poveže s Crkvom, nećeš se razočarati; a i bezposlenosti u tom zvanju nema; jer je svet velik i još milijuni duša čekaju.

A niko neka ne sprečava — počevši od roditelja pa do biskupa — ako mladi svećenik ili svećenički kandidat razborito zaželi, žrtvovati se izvan domovine, gde su potrebe veće. Budimo širokogrudi i nesebični, a Bog se neće dati nadmašiti u velikodušnosti. Irci i Nizozemci nemaju zato najviše misionara, što su kod kuće imali previše svećenika; nego obrnuto: oni su najviše dali pa su i najviše dobili.

Danas nisu više prilike, kakve čitamo još u životopisu našeg misionara Knoblehara u Sudanu, kad se iziskivalo za put do tih misija herojskih napora te su toliki već na putu pomrli. Sada se može tamo doleteti za nekoliko sati. Gotovo čitav svet nam je sada otvoren i lako pristupačan, zato nikada naše obaveze do misija nisu bile veće! — Neka starica je pitala misionara: »A kada je Isus naučavao tu tako divnu nauku?« Primivši odgovor, prenerazila se: »Zar je 19 stoleća bilo potrebno, dok ste stigli i nama kazati, da smo odkupljeni?« Ispričavanje će nam svakim danom biti teže i neosnovanije. — Neki stari crnac je na pitanje, koliko mu je godina, uporno odgovarao: »Dve!« Napokon je objasnio: »Pre 2 godine bio sam kršten, a onaj život ranije nije bio nikakav ljudski život.«

Milijuni još u tami čekaju svetla! Ko će im ga doneti?... Polja su zrela za žetvu i čekaju žeteoce... Molimo i zaklinjimo Gospodara žetve, da pošalje radnike u svoju žetvu; jer je mnogogde žetva velika, ali radnika malo!

Moji su kuferi spremni. Kada dođe čas polaska (smrti), neću gubiti vremena.

Veselio sam se zbog toga što mi je rečeno: ići ćemo u kuću Gospodnju.

(Papa Ivan XXIII)

Nije vrijeme za plakanje: ovo je vrijeme radosti i slave... Smrću počinje novi život: proslava u Kristu... Mogao sam korak po korak slijediti svoju vlastitu smrt: a sad se polako upućujem svom svršetku... Želim umrijeti i biti s Kristom... Miran sam: Uvijek sam htio izvršiti volju Gospodnju, uvijek, uvijek!...

(Papa Ivan XXIII)

Ne može imati Boga za oca,
tko nema Crkvu za majku.
(Sv. Ciprijan)

Međunarodni euharistijski kongres u Bombay-u

Nešto je neobično, novo, pa čak i smjelo, da će se najveća katolička manifestacija međunarodnog karaktera odvijati ove godine u jednoj nekršćanskoj zemlji. Čim se završi treće zasjedanje drugog Vatikanskog crkvenog sabora, započet će svoj rad 38. međunarodni

Indijska kršcanska umjetnost. — Angela Trindade: BDM — Majka Indije. — Umjesto nakaznih idola u kućama indijskih kršćana sada kraljuje predobra nebeska Majka i Kraljica.

euharistijski kongres u indijskom gradu Bombay-u, tj. od 28. novembra do 6. decembra. Gotovo je sigurno, da se smrću predsjednika Nehrua odnosi Katoličke crkve i Indije ne će ni u čemu promijeniti, te će ovaj kongres uživati onu istu državnu blagonaklonost, kojom je i do sada bio gledan. Glavni organizator kongresa kardinal Valerian Gracias uspio je uvjeriti saveznu vladu i lokalne vlasti, da će kongres biti od obostrane velike koristi. Ne samo to, da će kongres donijeti Indiji velik priliv stranih deviza, jer se očekuje velik broj inozemnih hodočasnika, nego će znatno omogućiti čitavom kulturnom svijetu sviju kontinenata, da bolje upozna Indiju i njezine probleme, a i Indija će također biti u boljem stanju, da upozna druge kulturne narode, napose Katoličku crkvu. Papa Pavao VI vrlo se zanima za kongres i poslao je pok. Nehru-u ličnu poruku, u kojoj mu se zahvaljuje za pomoć, koju je do sada iskazao pripravnim odborima i za blagonaklonost, kojom je prihvatio ideju kongresa. Velik problem bit će smještaj mnogobrojnih vjernika i turista. Premda je Bombay velik grad i broji preko četiri miliona stanovnika, on je u stvari prenapučen. Katolika ima u tom gradu 350.000, što znači veliku manjinu. Ipak su se i hindusi i muslimani pokazali vrlo spremnima, da prime hodočasnike u svoje privatne stanove. Očekuje se, da će i inovjerci učestvovati u nekim katoličkim manifestacijama. Nadbiskupija Bombay ima 87 župa, 369 svećenika (većim dijelom domaćih), 498 sestara, 64 visoke škole sa 56.445 učenika, 71 osnovnu školu sa 21.140 i 15 srednjih škola sa 3.392 učenika. Kongres će imati pretežno duhovni karakter, što vrlo odgovara indijskoj psihi i njihovoj skromnosti obzirom na vanjske manifestacije. Euharistija će se proučavati više kao žrtva nego kao sakramenat. U Bombay-u će inovjerci imati priliku, da vide crkvu u njezinu istinitom svijetlu i njezinoj općeljudskoj misiji. U tom smislu indijski se katolici živo spremaju po svim župama velike Indije. Skupljaju se također u velikom stilu i materijalna sredstva, kako bi mogli i siromašniji učestvovati u ovoj velikoj katoličkoj manifestaciji i kako bi se karitativna akcija crkve mogla široko razviti odmah na licu mjesta. Papa Pavao VI dao je kongresu misao vodilju: »Euharistija i novi čovjek«. Idejni organizatori bombajskog euharistijskog kongresa žele, da pred očima velikog indijskog naroda i sviju azijskih nekršćanskih naroda osobito dođe do izražaja liturgija Katoličke crkve, njezina otkupiteljska vrijednost i ljepota. Velika manifestacija euharistijskih kongresa, koja djeluju u crkvi i svijetu već punih osamdeset godina, treba da bude i ovoga puta dokaz jedinstva i ljubavi, koja vlada u Kristovoj crkvi. Velika atrakcija kongresa bit će duhovna igra velikog stila pod vedrim nebom, koju priređuje p. Georg Proksch. Ova priredba imat će svrhu, da preko žive narodne riječi, igre i nacionalnih ritualnih plesova približi indijskom narodu tajnu Euharistije kao čuda božanske ljubavi prema ljudskom rodu. Impozantna brojka od tisuću pjevača i 300 igrača daje slutiti, da će ova priredba biti jedinstvena i uspješna.

IZ OBITELJSKOG ŽIVOTA

Obitelj — rasadnik naroda

1. Obitelj je doduše najmanja, ali zato najstarija i najvažnija ljudska zajednica.

Ona je ćelija, ili ako hoćemo **korijen,** iz kojega se razvija država. Stoga rimski pisac Cicero lijepo kaže, da je obitelj »seminarium civitatis«, rasadnik države.

Iz obitelji se razvija općinska zajednica, a mnoštvo općina stvara narodnu zajednicu.

2. Stoga je jasno da je zdrava obitelj vanredno važna za općeniti ili za društveni život.

3. **Početak obitelji** nastaje **ženidbom.** Ako želimo imati zdrave obitelji, moramo prije svega imati **sretne** ženidbe, jer iz njih izlazi ono stablo, koje se zove **obitelj.**

Ako želimo, da grane na stablu budu zdrave, mora biti zdrava ženidbena veza.

Sv. Pavao kaže: »Ako je korijen svet, svete su i grane« (Rim. 11, 16).

4. Drugim riječima: **svet** mora biti **brak,** onda će biti **sveta i obitelj.**

5. Prije svega moramo znati, da je brak **Božja** ustanova.

Ženidbu je Bog naredio već u raju, kad je stvorio Adama i Evu kao muža i ženu.

Tada im reče: »Rađajte se i množite se, napunite zemlju i podvrgnite je sebi« (Gen. 1, 28).

6. Bog je stvorio samo **jednog** Adama i **jednu** Evu te tako jasno pokazao, da brak mora biti monogamičan, t. j. jedinstven.

Ženidba — sakramenat

7. Ženidbu, koja postoji već po prirodnom pravu, Krist Gospodin je podigao na čast sakramenta i proglasio je **nerazrješivom.**

»Što je Bog sjedinio, neka čovjek ne rastavlja« (Marko 10, 9).

8. Budući da je ženidba sakramenat, koji sjedinjuje dvoje ljudi dok ih smrt ne rastavi, valja da se vjerenici **savjesno pripreme** na taj korak i da stupe u ženidbenu zajednicu u stanju **posvećujuće milosti Božje.**

9. Što je život prije braka svetiji, to je život u braku sretniji.

10. Prije nego se mladi ljudi zaruče, neka dobro promisle, jesu li jedno za drugo.

Brak je naime najintimnija veza dviju duša; stoga moraju zaručnici sebe dobro ispitati, da li ima jedna i druga stranka one duhovne vrline, koje će im omogućiti složan bračni život.

11. Ako gledaju **samo** na **tjelesne** vrline, neka se sjećaju, da te tjelesne vrline prolaze; kod tako važnog posla kao što je brak, ne smijemo paziti na ono što nam kazuje naša sjetilnost, nego na ono što nam kaže pamet.

12. A **pamet** mora tražiti svoja uputstva u vjerskim načelima i u savjetima mudrih ljudi.

13. Vjernici će dakle pitati za savjet ne samo svoju savjest, nego i iskusne ljude, u prvom redu roditelje te ispovjednika.

Roditelji će im savjetovati, neka dobro promisle, da li su ćudi vjernika takve, da odgovaraju jedno drugomu.

Pri tome ipak roditelji moraju imati na umu, da u brak stupa dvoje mladih a ne oni.

Zaručnica mora da bude simpatična zaručniku, a ne može biti uvijek simpatična i budućoj svekrvi.

Na selu često stari roditelji žele, da sin uzme djevojku, koja ima lijep posjed.

Tu moramo imati pred očima, da se ne žene dva posjeda, nego dvije duše.

Ako nam se može pripisati neka krivnja radi ove (vjerske) podvojenosti, mi ponizno molimo Boga, da nam oprosti, a molimo oproštenje i od braće koja osjećaju da smo ih uvrijedili. A što se nas tiče, mi smo spremni oprostiti uvrede nanesene Katoličkoj crkvi i zaboraviti boli koje je Crkva pretrpjela u toku dugog niza razmimoilaženja i podvojenosti.

Papa Pavao VI.

Katolička Crkva nije arheološki muzej. Ona je stari izvor, koji i danas daje vodu kao što je davao i bivšim naraštajima.

Papa Ivan XXIII

Crkva svima želi i nudi svjetlo istine, života i spasenja, jer Bog hoće: »da se svi ljudi spase i upoznaju istinu«.

(Papa Pavle VI)

Očekujem i primit ću jednostavno i veseo dolazak sestre smrti sa svim okolnostima, s kojim se Gospodu bude svidjelo da mi je pošalje.

(Papa Ivan XXIII)

Izgubila sam sina

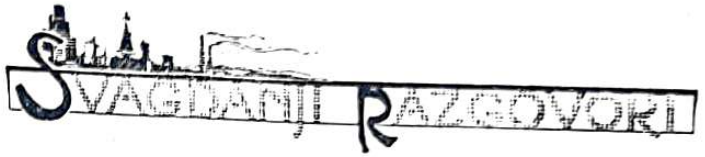

— Noć i dan plačem, često puta očajavam. Jednog jedinog sina imam. Ostala sam rano udovica pa sam se posve žrtvovala za svoje dete. Radila sam, mučila sam se i otkidala si od ustiju, samo da njemu pružim sve, da ne oseti da je siroče. Nisam znala za nikakvu razonodu, samo da mogu njemu što više pružiti. Sretno je završio škole, diplomirao, te našao lepu službu. I ja sam se, velečasni, radovala, da je time došao kraj mojih nevolja. Da će on jednakom ljubavlju vraćati svojoj iscrpljenoj majci. Ali sam se ljuto prevarila... Ranije mi je sve obećao, a kad se oženio, snaha me nije trpela. Odvojili su se i sin se više ne interesuje za mene. Ne pomaže me, jer snaha traži sve za sebe.

— Zaista tragično. Tragično je i to, da niste jedina. Često susrećemo takve pojave. Možda ima, oprostite da vam kao dušobrižnik to spomenem, nešto i vaše krivice. Jeste li koji put razmišljali o tome kako ste svoga sina odgajali?

— Kažem vam, da sam se do krajnosti žrtvovala, samo da njemu pružim sve, što mu je potrebno. U ničemu nije oskudevao, sve do diplome.

— Možda je, gospođo, baš tu početak svega zla i vaše nesreće. Niste li vi možda sinu previše nudili i u svemu mu ugađali, da je on znao samo za svoja prava, a zaboravljao na svoje obaveze i dužnosti po božjem i prirodnom zakonu? Pogotovo obavezu zahvalnosti razmažena deca rado zaboravljaju.

— Mogla bi si predbaciti samo to, da sam mu previše ugađala i da mu nisam nijedne želje uskratila. Štogod je zaželeo, to je i dobio.

— U tome je sudbonosna greška vaspitanja. Pametan odgojitelj neće nikada u svemu udovoljavati zahtevima deteta. Dete mora rano naučiti da ne može imati sve, što si zaželi. To će mu u životu i te kako trebati. Tko te veštine odricanja i svladavanja nije naučio u nežnoj dobi, kada se oblikuje karakter, neće to uspeti nikada kasnije. Pedagozi zovu onu ljubav, koja detetu u svemu udovoljava: majmunska ljubav. Ta je štetna za dete. Prava majčinska ljubav pruža detetu što mu zaista treba, ali ga istovremeno navikava, da si zna odreći razne željice. Dete treba naučiti da zna ceniti i najmanji dar te da treba za svaki dar biti zahvalan. Tako se razvija i krepost pravednosti, koja je osnovna krepost ljudske zajednice i bez koje je zajednički život nemoguć. Treba kod toga razvijati i socijalni osjećaj pokazujući na one, koji žive u težim uslovima i kojima treba pomoći, u koliko je to moguće. Ako se privikne malo dete da zna neku stvar sebi uskratiti, da dadne siromahu i potrebnijem od sebe, ono će kasnije u životu biti od koristi i roditeljima i čitavoj zajednici. — Jeste li vi svoga sina odgajali u tom duhu?

— Moram priznati, da mi je jedina želja bila: sina zadovoljiti. Mislila sam, da ću ga tako jače na sebe navezati, da toga neće nikada zaboraviti. Ali sam se gorko prevarila.

— Jeste li pružili sinu verski i moralni odgoj?

— Slala sam ga na veronauku do prve pričesti i potvrde. Smatrala sam da je to dovoljno. Plašila sam se, da ne bude dete preopterećeno, jer sam ga upisala i u muzičku školu. Kasnije ga nisam ni na misu više slala, jer se mali previše oduševio za ministriranje te mi govorio, da želi postati svećenik. Uplašila sam se, da bi mogao zaista otići u semenište. Smatrala sam, da bi to bila za mene nesreća, jer bi tako njega izgubila. A ja sam htela njega imati uvek uz sebe.

— Smatrate li da je on imao svećeničko zvanje?

— Vrlo verovatno, skoro sigurno. Zato sam ga i otuđila crkvi i svećenicima, da ne bi njegovo oduševljenje za svećenički poziv prešlo u čvrstu odluku.

— Vi ste dakle bili uvereni, da Bog vašeg sina zove u svoju službu, ali ste to sprečili, jer ste ga hteli samo za sebe imati. Uspeli ste uništiti uzvišeno svećeničko zvanje. Istrgli ste sina iz božjih ruku. Oduzeli ste mu zvanje, uništili mu veru. I što ste postigli?

— Izgubila sam sina. Tako sama, usamljena, slomljena sam ostala. Počela sam se ponovo moliti, ponovo zalazim u crkvu. Ali mira ne nalazim...

— Poznata vam je ona narodna poslovica: oteto — prokleto. Vi ste sina Bogu oteli, ali ga zato niste mogli sebi očuvati. Svesno ste u njegovoj duši ugasili svetlo prve, druge i treće božje zapovijedi, pa se ugasile i ostale; među njima i četvrta, a to vas sada toliko boli. Da ste ga Bogu prikazali, dvojnu bi korist imali: očuvao bi vama svoju ljubav i zahvalnost; za vas bi se Bogu molio; s vama bi sve svoje podelio. Bogu ste se usprotivili, božju volju prekršili i zato sve izgubili.

— Nema li za mene milosti?

Mons. dr JANEZ JENKO
apostolski administrator u Novoj Gorici

Dugogodišnji urednik »Blagovesti« i generalni vikar beogradske nadbiskupije apost. protonotar g. dr. Janez Jenko, imenovan je od Svetog Oca Pavla VI dekretom od 20. aprila za apostolskog administratora jugoslovenskog dela goričke nadbiskupije sa sedištem u Novoj Gorici. Na nedelju presv. Trojstva on se predstavio svećenicima i narodu u slavnom Marijanskom prošteništu Slovenačkog Primorja na Svetoj Gori kod Gorice.

Novoimenovani apost. administrator rodio se 5. V 1910. godine u selu Jama, župa Mavčiče kod Kranja u Sloveniji u seljačkoj obitelji. Gimnaziju je odlično završio u biskupskoj gimnaziji u Šent Vidu nad Ljubljanom, a bogoslovne nauke na teološkom fakultetu u Ljubljani. Sveti red je primio 8. VII 1934. u katedralnoj crkvi u Ljubljani. Doktorirao je na ljubljanskom teološkom fakultetu 1939. god. Svećenički život je počeo kao kapelan, zatim je bio prefekt- vaspitač omladine u biskupskom semeništu, a posle doktorata gimnazijski kateheta. Svuda je uživao poštovanje i simpatije zbog poniznosti, dobrote i savesnosti.

Na poziv beogradskog nadbiskupa pok. dr. Josipa Ujčića u 1940. god. dolazi u Beograd, da pomogne u katehizaciji beogradske katoličke omladine. Za vreme rata mnogo je učinio za progonjene, naročito za Slovence, koji su bili brutalo proterani iz svoje domovine te su našli svoje utočište u Srbiji, koja je sama stenjala pod okupacijom. U svom karitativnom radu nije pravio nikakve razlike zbog verskih ili političkih razmimoilaženja. Svima je bio brat i utešitelj.

Pokojni nadbiskup dr. Josip Ujčić jako je cenio njegov solidan i nesebičan rad te ga zbog toga već 1942. godine imenovao svojim savetnikom — konzultorom i članom crkvenog ženidbenog suda, a 1946. godine za svog generalnog provikara. Novi časni naslovi i nove dužnosti: 1950. godine imenovan je papinskim prelatom, 1956. godine generalnim vikarom, 1957. godine apostolskim protonotarom.

Redovno je zastupao zadnje godine bolesnog nadbiskupa na raznim svečanostima, kod naših vlasti i na diplomatskim prijemima. Svuda su ga poštivali i cenili.

Bio je marljivi propovednik i ispovednik u crkvi Krista Kralja u Beogradu, a mogima lični savetnik.

Čestitamo na imenovanju, priznanju, te želimo obilno blagoslova na odgovornom mestu!

— Naš je Bog — Bog ljubavi i praštanja. Razume se, da se uništeno ne može obnoviti, ali treba učiniti, što se može. Bog vam je otvorio oči, da ste spoznali, da ste pogrešno radili. Primite sve poteškoće kao pokoru i zadovoljštinu. Strpljivo nosite krž života, da si zaslužite oproštenje i večni život. Da vam bude barem na drugom svetu lepše i prijatnije. A dužni ste moliti se i za sina, koji je vašom krivicom izgubio zvanje i veru. Molite se, da se povrati svome Ocu, da spasi svoju dušu.

— Jadna ja! Bogu sam sina otela, ali ga i sama izgubila. Neka mi se Bog smiluje!

— Uzdajte se. Veliko je božje milosrđe. Krunicu u ruke i preporučite se zagovoru nebeske Majke. Izgubili ste sina, da ne izgubite nebo!

Pošta za Papu Ivana XXIII. — Na rimske pošte pristiže svakog dana ogromni broj pisama adresiranih na papu Ivana XXIII. Dolaze sa svih strana sveta. U njima se ljudi svih staleža i jezika i vera obraćaju papi Ivanu sa raznim molbama ili zahvalama. Za njih »dobri papa« živi. — Mnogi pak u svojim pismima izražavaju čuđenje što još nije proglašen svecem i očekuju, da će to ovaj II Vatikanski sabor učiniti po vanrednom postupku. — Grob Ivana XXIII pod crkvom sv. Petra okružen je stalno velikim brojem hodočasnika i zatrpan je cvećem. — Rimska je pošta zbog mnoštva pisama otvorila posebni poštanski pretinac.

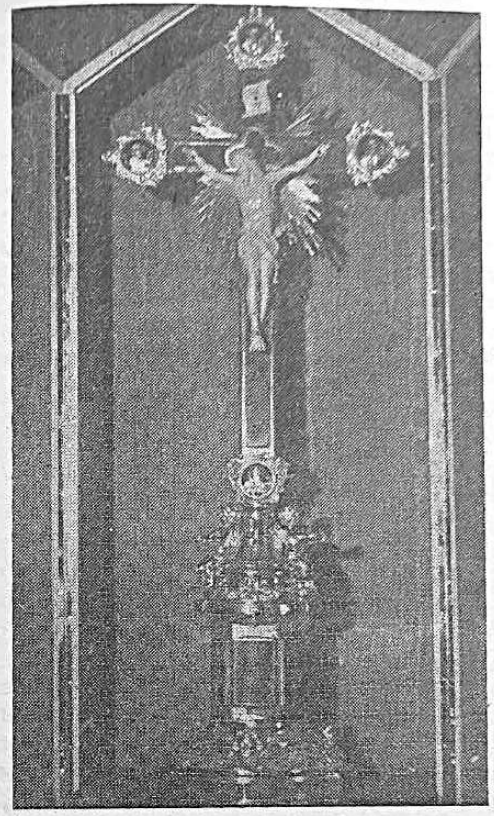

Umjetnički, skupocijeni veliki oltarski križ, kojega je papa Ivan XXIII lično poklonio beogradskoj crkvi Krista Kralja sa napomenom, da je to simbol njegove posebne ljubavi prema svim narodima Jugoslavije.

Zvanje sestre bolničarke

Pitao sam talentovanog mladića, zašto je napustio školu te se zaposlio u fabrici. Odgovorio mi je: »Dosta mi je ovisnosti o školi i roditeljima. Hoću da budem što pre samostalan i neovisan u svemu. Hoću da što pre zarađujem svoje pare«.

Pitao sam radnika, koji se je kao vanredni đak upisao na fakultet, što ga je na to potaklo. Dao mi je odgovor: »Smatram, da imam sposobnosti, da ga dovršim. Zašto bih ostao neugledni radnik, kad imam mogućnost, da sa nešto muke postanem inženjer, pa da mi bude život lakši, položaj ugledniji«.

Pitao sam inženjera, koji je imao lagan život i dobar položaj, zašto odlazi u inostranstvo. »Tamo ću imati četiri do pet puta veću plaću, imaću mogućnost, da potpuno razvijem svoje sposobnosti; postaću možda inženjer svetskog glasa.«

Onda sam se obratio jednoj medicinskoj sestri, koja je odlučila, da postane časna sestra: »Što je Vas na to potaklo?« Dobio sam odgovor:

»Evo, kako je to bilo! Predstavljala sam si službu medicinske sestre vrlo idealno. Odavno sam imala veliku želju, da bi načinila svoj život vrednim života; da bi doprinela nešto ljudskoj sreći; da bi si mogla reći na kraju, da mi život nije bio uzaludan... Činilo mi se, da bi najviše dobra mogla učiniti među bolesnicima. I odlučila sam se za ovo zvanje.

Ali avaj, što sam doživela! Veliki broj mojih drugarica me je razočarao. Ne nalazim u njima očekivanog idealizma. Za dobro bolesnika nemaju ni izdaleka toliko brige, koliko za svoje dobro. Previše vole da sede, puše i pričaju. Previsoke su za taj zapravo niski posao. Previše im se misli gube oko muškaraca, ako su neudate; previše moraju da misle na porodicu, ako su udate. Nisu ni s pola srca kod bolesnika.

Postalo mi je tesno u duši. Što će biti od moga idealizma, ako ostanem dulje vremena u toj sredini? Pa makar i ostala verna svom idealu, što ću moći sama uraditi?! Već su mi dolazile misli, da si izaberem lakši put. Pružila mi se i prilika, da sklopim poznanstvo, koje bi možda dovelo i do udaje...

Razume se, ja verujem u Boga, u Krista, u krepost i greh, u pakao i nebo. Rekla sam, da bih htela svom životu dati neki lepši, viši i dublji smisao. Oduvek mi je bila privlačna misao, da se žrtvujem za dobro drugih te tako usavršim i sama sebe.

Kad sam onda došla u dodir sa časnim sestrama bolničarkama, postalo mi je odjednom očito, da bih mogla među njima ostvariti svoj ideal.

Biće žrtve. Ali se je ne bojim. Ništa veliko, ništa zaista dobro ne ostvaruje se bez žrtve. Ali ja hoću nešto veliko i dobro: hoću doprineti svoj deo, da bi bio svet bolji i sretniji; da se ne bi uzalud trošili plodovi Kristova otkupljenja; da bi slepi što pre progledali.

Ako me budu poglavari primili, neću nimalo sumnjati, da me zove Bog.

* * *

Upoređivao sam ovo četvoro, s kojima sam razgovarao. I došla mi je misao: Evo, od svih tih najmanje priznanja i ugleda imaće poslednja; gdekada čak i prezir i porugu. No, zar se u stvari u svom kršćanskom humanizmu ne uzdiže visoko iznad prvih triju? Zar ih po svojoj nutarnjoj vrednosti ne nadmašuje, i to visoko?!

Pa opet mislim: Bolje je, da je tako. Njezina će žrtva biti na taj način čišća i vrednija.

IZ KATOLIČKOG svela

JEDAN BOG
JEDNA VJERA
JEDNA CRKVA

IZ NAŠE ZEMLJE

Mlade mise. — U letnjim mesecima mnoge su naše župe pune svečanog raspoloženja zbog mladih misa. Uprkos vrućine narod hrli sa svih strana i ne žali truda i žrtava, da prisustvuje tim radosnim svečanostima. Raduje se verni narod, jer Crkva dobiva novog radnika u božjem vinogradu, a vernici novog duhovnog pastira, delitelja milosti i učitelja večnih istina. — Iako je broj mladih misa priličan, ali još uvek nije za naše prilike i potrebe dovoljan. Toliko ima još župa bez svećenika. — Treba se moliti za svećenička zvanja i u tu nakanu i nešto doprinositi.

U ime patrijarha srpske pravoslavne crkve Nj. Sv. g. Germana posetili su beogradskog nadbiskupa preuzv. g. Gabrijela Bukatka episkop pakrački g. Emilijan i episkop banjalučki g. dr Andrija.

Gorička administratura je vrlo svečano dočekala svoga novog apost. administratora Mons. dr Janeza Jenka. Oko 80 svećenika i bogoslova te preko 5000 vernika dočekalo je novog administratora u veličanstvenom svetištu Marije Pomoćnice na Svetoj gori.

Mladomisnici. — Slovenija ima ove godine 27 mladomisnika i to: ljubljanska nadbiskupija 7, mariborska biskupija 3, goričke administratura 7, franjevci 3, kapucini 3, salezijanci 2, lazaristi 2.

Austrijska katolička KARITAS, dobrotvorna organizacija, predala je u junu kompletno opremljenu dečju bolnicu kao pomoć austrijskih katolika nastradalom stanovništvu Skoplja. Primopredaji su uz zvanične predstavnike vlasti prisustvovali i skopski katolički biskup g. dr Smiljan Čekada i mitropolit makedonske crkve Nj. Bl. Dositej. — Skopski se katolici nadaju, da će uz pomoć narodnih vlasti i međunarodnih organizacija što pre moguće doći do nove crkve — katedrale.

Pre 20 godina nastradalo je pod ruševinama zagrebačkog dominikanskog samostana prilikom bombardovanja sedam dominikanaca-svećenika. U naknadu za ovaj tragičan gubitak po božjoj providnosti dobiva ove godine Hrvatska dominikanska provincija Navještenja BDM sedam mladomisnika: Vinko Šesnić, Reginald Klapež, Hinko M. Kraljević, Dobroslav Ljubić, Vjekoslav Blajić, Milan Lasić i Ljudevit M. Jeđud.

IZ VATIKANA

Značajna 150-godišnjica. — Izmučen do smrti vratio se 24. maja 1814. godine papa Pije VII u Rim, odakle ga je silom i brutalnošću odvukao Napoleon, kada je bio na vrhuncu svoje snage i slave. Nadao se Napoleon da će tim barbarskim postupkom duhovno slomiti sve svoje protivnike i da mu se niko više neće usuditi usprotiviti se. Bolesnog i starog Papu surovi vojnici zatvorili su najpre u Savoni, a zatim u Fontenebloju kod Pariza, gdje su mu uskratili svaku lekarsku pomoć, oduzeli mu čak časoslov i sve knjige... Starac Pijo VII je mogao samo trpeti i moliti se. S njim se molila čitava Crkva... Napoleon je nakon pobedonosnih ratova doživeo katastrofe i završio u internaciji, a mučenik-zatočenik, Petrov naslednik i vidljivi Kristov zamenik, vratito se uz najveće oduševljenje naroda natrag u svoju rezidenciju, u večni grad. Papa je tu pobedu pripisivao

zagovoru nebeske Majke i zato je naredio, da se 24. maja praznuje svetkovina Marije — Pomoćnice kršćana. — Ove je godine svet proslavio 150 godišnjicu toga blagdana.

Film o papi Ivanu XXIII. — Jedan od vodećih italijanskih filmskih režisera Emano Olmi sprema film o životu pape Ivana XXIII. I taj producent je rodom iz Bergama kao i pokojni papa. Njegovi najpoznatiji filmovi su: »Služba« (Il posto) i »Zaručnici« (I fidanzati).

Beatifikacija. — Sveta Kongregacija obreda završila je postupak za beatifikaciju biskupa Ecehijela Moreno, koji je bio dugo godina misionar na Filipinima i u Južnoj Americi. Umro je 1906. godine. Zatim Šarbela Maklufa, libanskog pustinjaka († 1898. god.) i č. s. Marije Jozefine, karmelićanske iz Napulja († 1948. godine).

Patrijarhu Atenagorasu je papa Pavle VI poslao telegram u kojem mu je zaželeo brzo ozdravljenje u njegovoj bolesti. Patrijarh se srdačno zahvalio.

II. Vatikanski sabor raspravljat će na jesenskom zasedanju o sledećim pitanjima: 1. Božja objava; — 2. O Crkvi. — Posebno poglavlje o BDM i ponovnom dolasku Krista na kraju sveta; — 3. Pastoralna dužnost biskupa u Crkvi; — 4. Ekumenizam. Posebni osvrt na pitanje slobode vere; o Židovima i nekršćanima; — 5. Apostolat laika; — 6. Crkva u savremenom svetu. — Treće zasedanje biće dakle vrlo raznoliko i zanimljivo. Postoje predlozi da se raspravlja i o sledećim pitanjima: 1. Istočne crkve. — 2. Misije. — 3. Redovništvo. — 3. Svećenici. — 5. Odgoj svećenika — 6. Katoličke škole. — Dalje je predloženo posebno poglavlje o kršćanskom braku. — A predlaže se produžetak diskusije o kolegialnosti uprave Crkve.

Vatikanska pošta izdala je seriju maraka u spomen 400 godišnjice smrti velikog umjetnika Mikelanđela (Michelangelo Buonarroti). U seriji ima pet maraka od 10, 25, 30, 40 i 150 lira. Izdate su i posebne spomen kuverte.

Subotna večernja misa za nedelju. — S obzirom na činjenicu da mnoštvo ljudi iz gradova već u subotu uveče beži iz gradova u planine ili na more, već se duže vremena raspravlja o predlogu, da Sveta Stolica odobri, da se može nedeljskoj obavezi udovoljiti svetom misom u subotu uveče. — Javlja se, da je Koncilska Kongregacija već o tome raspravljala i da je izdala dozvolu biskupima, da mogu u toj stvari postupati prema lokalnim prilikama. — Javljaju da je Sveta Stolica odobrila mnogim biskupijama Italije, Švajcarske i Južne Amerike, da mogu svećenici u manjim župama otslužiti nedeljsku misu u subotu naveče, kako bi imali više vremena u nedelje ili zapovjedne blagdane za veće župe. — U nekim rimskim crkvama kraj glavnih prometnih arterija i na glavnoj železničkoj stanici bit će svake nedelje i na blagdane uveče u 9 sati sveta misa, kako bi zadovoljili svakoj nedeljskoj obavezi svi izletnici, koji se tada vraćaju svojim kućama.

800 godišnjica crkve Notre Dame proslavljena je ne samo u Parizu u samoj crkvi, gdje je bio prisutan posebni papin delegat, nego i u Rimu, gdje je papa Pavle VI u francuskoj crkvi sv. Ljudevita posebnim govorom zaključio ove svečanosti. Papa je naglasio, da je crkva Notre Dame u Parizu sinteza i simbol duhovnog bogatstva Francuske. — Posle svete mise Papa je u sakristiji crkve primio francuskog ambasadora u Vatikanu i njegove pratioce, koji su mu u znak zahvale i priznanja izručili posebne darove Predsednika francuske republike.

Saučešće. — Prilikom smrti indijskog premijera g. Pandit Nehrua papa Pavle VI uputio je pretsedniku Indije telegram saučešća sa željom da Bog indijskom narodu udeli svoj blagoslov i pomoć.

Prva godišnjica izbora sadašnjeg pape Pavla VI proslavljena je u Rimu time, da je Papa lično odslužio svetu misu u crkvi sv. Petra za mnoštvo hodočasnika iz mnogih zemalja. Najjače bila je zastupljena nadbiskupija Milano. Papa je pod misom održao homiliju, u kojoj je tumačio Kristove reči o pravednosti. Naglasio je, da se od kršćana traži ne samo formalna pravednost nego svetost i težnja za sve većim usavršavanjem. U Kristovoj Crkvi nema mesta za pesimizam. — Posle mise Papa se posebnim govorom obratio hodočasnicima iz Milana, gdje je on bio natpastirom do svoga izbora za papu. Zamolio je sve, da ga podupiru svojim molitvama, kako bi mogao izvršiti svoju uzvišenu i odgovornu službu.

Misa za umjetnike. Sv. Otac Pavao VI služio je 7. maja sv. Misu u Sikstinskoj kapeli za udruženje italijanskih umjetnika. Iza evanđelja održao je prigodni govor. Za vrijeme Mise pjevao je kor sastavljen od operskih pjevača, među kojima je zapažen poznati umjetnik Del Monaco.

Godišnja skupština Papinskih djela za misije održavala se seridnom maja u palati Kongregacije za širenje vjere u Rimu. Predsjedavao ja kardinal Agagianian, a sudjelovalo je 23 predstavnika raznih zemalja i vrhovnih upravitelja pojedinih misijskih organizacija. Kardinal je komemorirao uspomenu na blagopokojnog papu Ivana XXIII, koji je u svojoj teškoj bolesti pred smrt želio prisustvovati prošlogodišnjoj skupštini ovih misijskih djela. Kad su mu liječnici to zabranili, pozvao je članove skupštine k sebi u Vatikan i oduševljen za misijsko djelovanje dugo razgovarao s njima o raznim misijskim problemima. I novi papa Pavao VI pokazao je još kao milanski nadbiskup veliko zanimanje za misijske probleme, te je posjetio pojedine misijske postaje u Africi još neposredno prije svoga izbora za papu. Njegovi govori, kao i činjenica, da je odmah u početku svoga pontifikata posvetio 12-toricu biskupa za misije pokazuju, koliko mu je srcu prirasla misijska briga Crkve. — Na skupštini su iznesene statistike o materijalnim i drugim pothvatima misijskog rada u godini 1963. Iz toga se vidi, da je u prošloj godini Društvo za širenje vjere dalo za misije impozantnu svotu od preko 24 milijuna dolara. Od toga za redovne potrebe nešto preko 8 milijuna, za izvanredne — kao što su bolnice, domovi za gubavce, pomoć nastradalima od požara i drugih elementarnih nesreća — podijeljeno je nešto preko 9 milijuna. Za urođenički kler u raznim misijskim područjima utrošeno je 4,5 milijuna. — Na kraju je kardinal napomenuo prisutnima, da je potrebno ne samo pružiti ruke za milodare, nego je također veoma važno sakupljati mnoge duhovne darove žrtava i molitava, koje će jednoga dana doprinijeti tome, da bude jedno stado i jedan pastir.

IZ MISIJA

Grad ljubavi neka bi se zvalo naselje, koje bi se podiglo na inicijativu indijskog kardinala i nadbiskupa Bombaja Gracias-a kao trajni spomenik na međunarodni euharistijski kongres koji će se ove godine održati u Bombaju. U tom bi gradu našli skloništa siromasi svake vrste: mladi i stari, zdravi i bolesni, svih mogućih nacionalnosti.

Na severnoj obali Nove Gvineje, u Kapu-u, otvoreno je prvo sjemenište za odgoj domaćih svetovnih svećenika za 15 vikarijata Papue. Nove Gvineje i Solomonskih ostrva.

Ustoličenju novog nadbiskupa crkvene pokrajine Bhopal u Indiji prisustvovali su prviput i predstavnici državnih vlasti države Madya Pradeš. Guverner je posle obreda javno zagrlio novog nadbiskupa te mu tako pred svima odao javno priznanje za njegov rad na korist naroda. Obećao mu je svestranu pomoć u njegovom budućem radu.

Mnogoženstvo. — Narodni odbor katoličkih žena u Ugandi u Africi zatražio je od vlade, da dokine mnogoženstvo, jer ponizuje ženu, a deci sprečava solidan domaći odgoj. Zatražile su također, da bude registracija braka obavezna.

U Kongolu — Kongo bilo je 1. januara 1962. godine ubijeno 20 misionara iz Družbe Svetoga Duha. Jedinog preživelog spasio je mladi engleski oficir, sada major Rihard Lawson, koji se tamo nalazio u sastavu snaga U. N. Sa štapom u ruci bacio se među pobesnele divljake te svojom odvažnošću izvukao iz smrtne opasnosti poslednjeg živog misionara o. Julija Darmonta. Na isti je način kasnije spasio još više misionara i časnih sestara. U znak priznanja dobio je visoka odlikovanja engleske i belgijske vlade, a sada ga je odlikovao i Sveti Otac ordenom viteza reda sv. Silvestra.

Novčana pomoć misijama. — Vrlo je zanimljiva statistika, koja pokazuje kakvu pomoć pružaju pojedine katoličke zemlje za potrebe misija. Katolici SAD i Kanade, koji predstavljaju jedva 10% svih katolika daju 56,3% pomoći, a Latinska Amerika, koja predstavlja trećinu katolika, daje tek 3,7% misijske milostinje. U Latinskoj Americi nema ni verske ni misijske svesti, jer nema dovoljno svećenika. — Europa daje 37,2%, a od toga sama Zapadna Nemačka jednu trećinu. — Australija i Nova Zelandija daju 1,6%. — Pohvalno je da i misijske zemlje sudeluju u toj stvari sa 1,2% (od toga sama Afrika 40%).

IZ OSTALOG SVETA

Ustanova nadbiskupa iz Jorka akcija je anglikanske crkve da u zajednici sa britanskim i inostranim biblijskim društvom skupi kapital od milion funti šterlinga, kako bi sadašnju nakladu Svetog pisma u 30 miliona mogli povećati u 1966. godini na 150 miliona.

Prekomorska dobrovoljna služba je mlada britanska organizacija, koja od 1938. godine šalje u nerazvijene zemlje razne stručnjake kao besplatnu pomoć za brži razvoj i napredak. Broj dobrovoljaca se iz godine u godinu uveličava. Nadaju se, da će u 1965. godini biti moguće poslati barem 1000 stručnjaka.

Predsednik Džonson kazao je predstavnicima američkih verskih zajednica na svečanom prijemu u Beloj kući između ostalog sledeće: »Kao božji ljudi vi imate zadatak, da produbite savest naše ljubljene domovine.« — Konkretno je mislio na borbu za ravnopravnost crnaca.

Karizmatična obnova ili objava darova Duha Svetoga naziva se pojava, koja se u poslednje vreme susreće u nekim protestantskim grupama. U nekoj zanesenosti na skupovima pojedinci počinju govoriti stranim jezicima. — Razume se, da to nema nikakve sličnosti sa delovanjem Duha Svetoga u prvo kršćansko doba. — Protestantski biskup Jakov Pike osudio je ovu pojavu kao krivoverje u nastanku.

Kuba. — Nadbiskup Havane, Msgr Evelio Diaz, posvetio je na Duhove dva pomoćna biskupa za svoju nadbiskupiju. Katedralna crkva bila je prepuna vernika i diplomatskih predstavnika. Od kubanske vlade bio je prisutan kubanski ambasador kod Svete Stolice.

Rumunija. — Kako javljaju neke strane agencije između Svete Stolice i rumunske vlade vode se pregovori, da se omogući jedinom katoličkom biskupu u Rumuniji, Msgr Marton-u, biskupu u Alba Juliji, da uzme učešće na trećem zasedanju II Vatikanskog koncila. Rumunija do sada nije imala svoga zastupnika na Vatikanskom saboru.

Šezdesetogodišnjak — mladomisnik. — U američkom gradu Dallas (Texas) u tamošnjoj katedrali presv. Srca Isusova primio je sveti red poznati javni radnik Andrew J. Seidler, koji se proslavio u najkompliciranijim sudskim procesima u Nju Jorku. Posvećen je bio baš na svoj šezdeseti rođendan. Posle posvećenja izjavio je, da je to njegov najsretniji dan života. Sreću i duhovne vrednote, koje je svetim redom primio, da želi posredovati i drugima.

Kardinal Suenens održao je u Jersey City-ju govor velikom skupu redovnica. Pozvao ih je, da prilagode odelo, dnevni red i metode rada sadašnjim prilikama, kako bi i u ovo doba bile kvasac za moderni savremeni ženski svet. Neka budu ljudima na raspolaganje u večernje časove, kada su oni jedino slobodni.

U Metzu u Nemačkoj zaređen je za svećenika dr Valentin Schwaler, koji je od 6 godine života bio uzet na obe noge. Njegov biskup Mons. Schmitt odredio ga je za dušobrižnika Bratovštine bolesnih i nemoćnih. Prvu misu odlužio je pomoću štaka u prisustvu mnoštva bolesnika.

Benediktinci i njihovi učenici iz Amplefortha u Engleskoj odlučili su, da svake godine omoguće tronedeljno letovanje siromašnim dečacima iz Napulja, koji zbog siromaštva skitaju po ulicama i lako postaju kriminalci.

Milion gramofonskih ploča sa duhovnim pesmama francuskog isusovca o. Duvala je rasprodato u vrlo kratko vreme. Od prihoda je dato 1000 novih franc. franaka za misije u Centralnoj Africi i na Madagaskaru.

Biskup Dušak, apostolski vikar u Calapanu na Filipinima dokinuo je celivanje biskupskog prstena. Uveden je stari filipinski običaj pozdravljanja, da se vernici biskupovom rukom dotaknu svoga čela.

Čenstohovska Bogorodica dobila svoju posebnu kapelicu u najvećem katoličkom svetištu u SAD, u crkvi Bezgrešne u Vašingtonu, na spomen 1000 godišnjice pokrštenja Poljaka. Prisutnih je bilo prilikom osvećenja preko 10 000 američkih Poljaka.

Zajednica slavnog uzašašća zove se nova anglikanska redovnička zajednica, čiji članovi u raznim službama, a naročito kao učitelji, nastoje upoznati ljude u svojoj okolini sa Kristovom naukom.

Cebu City-Filipini. — Najstarija visoka škola na Filipinama bila je osnovana 1595. u gradu Cebu na jugu Filipina. Osnivači bili su misionari — isusovci. Danas je to najpoznatiji univerzitet na jugu Filipina sa 6200 đaka. Država je priznala ovaj univerzitet 1948. g. Taj se uni-

verzitet proslavio sa svojim prirodoslovnim institutima. Sada se osniva veliki tehnološki centar. — U junu ove godine imenovan je rektorom naučnik svetskog glasa, nekadašnji rektor pekinške univerze, priznati etnolog p. Rudolf Rahmann SVD.

Harvardski univerzitet u Bostonu, osnovan pre 300 godina od protestanata, odlikovao je kardinala Bea, predsednika Sekretarijata za sjedinjenje kršćana, diplomom počasnog doktora. Prisutno je bilo veliko mnoštvo predstavnika akademskih i civilnih vlasti te preko 25 000 studenata. Rektor je tom prilikom naglasio velike zasluge kardinalove za zbližavanje svih naroda- naročito kršćanskih. — Kardinal Bea je prilikom svog boravka u Americi bio svuda srdačno dočekan.

Oko 3 hiljade članova Društva »Žive krunice« i mnogobrojni hodočasnici iz različitih zemalja prisustvovali su papinoj misi u nedjelju 12. maja u bazilici sv. Petra. Tom je prilikom sv. Otac posebno toplo pozdravio djecu-članove kruničarskog društva, koja su sačinjavala veliku većinu među prisutnim članovima tog pobožnog hodočašća.

Norveški biskup Mangera dozvolio je s. Sunimi, dominikanki iz samostana, koji je osnovan 1959. g. u blizini Osla, da ide na sprovod svoga brata, luteranskog biskupa. Ona je konvertitkinja, koja je posle obraćenja stupila u dominikanski samostan, kako bi molitvom i žrtvama radila na sjedinjenju svoje domovine sa Katoličkom crkvom. Ima još jednog brata, visokog luteranskog crkvenog dostojanstvenika.

Švicarska. Ove se godine u Švicarskoj proslavlja na svečani način 550 godišnjica XVI ekumenskog koncila u Konstanci (od 1414—1417). Taj je koncil, između ostalog, raspravljao i o povratku pape u Rim iz avinjonskoga sužanjstva i o rješenju tzv. »zapadne šizme« te o Viklifovom krivovjerju. — Na svečanosti su prisustvovala 4 kardinala na čelu sa bečkim nadbiskupom kardinalom Königom.

Evropsko sjemenište Maestriht. Bečki nadbiskup-koadjutor Mons. Jachym predsjedao je nedavno svečanosti otvorenja novoga instituta u evropskom sjemeništu za obrazovanje svećenika, koji bi se posvetili pastoralnom radu u onim evropskim zemljama, koje oskudijevaju u svećenstvu. — To je sjemenište od godine 1960, kada je ustanovljeno, dalo svega 97 svećeničkih kandidata za pojedine biskupije: u Njemačkoj 44, u Austriji 32, Francuskoj 9, Švedskoj 7, Norveškoj 1 i Engleskoj 1. Sada ima u tom sjemeništu 29 pitomaca, koji će kasnije nastaviti svoje bogoslovno obrazovanje u onoj biskupiji, koju si budu izabrali.

Židovski komitet u SAD podelio je kardinalu Spelmanu prigodom njegova 75 godišnjeg jubileja spomen medalju slobode kao znak priznanja i zahvale za njegov rad u zaštitu Židova, naročito za vreme rata. On je između ostalog 1944. godine po nalogu pape Pija XII protestirao protiv progona Židova u Mađarskoj. Tom prilikom je ponovo naglašeno, da antisemitizam nema nikakve veze sa katolicizmom.

Hodočašće u Fatimi. Ovogodišnje fatimsko hodočašće održano 11. maja vodio je kardinal Bea, poznati radnik za sjedinjenje svih kršćana. Prisustvovalo je 700 hiljada hodočasnika iz Portugalije, Španije, Francuske, Nemačke, Engleske i drugih zemalja. To je bilo u stvari otvaranje fatimske godine, koja će se završiti na dan poslednjeg ukazanja Fatimske Gospe, 13. okt. U to vreme u Fatimu će hodočastiti milionsko mnoštvo sa svih strana sveta. Cilj ovih hodočašća je: 1. zahvala za uspelo hodočašće Svetog Oca u Svetu Zemlju; 2. molitva za sretan i uspešan nastavak II. Vatikanskog Sabora i 3. molitva za sjedinjenje svih kršćana, da bude jedno stado i jedan pastir. Baš ovo poslednje bio je glavni razlog, da je ove hodočasničke pobožnosti otvorio lično kardinal Bea, predsednik Sekretarijata za vezu sa nesjedinjenim kršćanima. On je održao propoved na šest raznih jezika te naglasio kako je to tragično, da oni koji su krštenjem učlanjeni u Božju obitelj i koji poznaju i priznaju iste zapovedi i sakramente, istog nebeskog Oca, nemaju savršenog jedinstva vere. Naša je dužnost, naglasio je kardinal, da učinimo što je u našoj moći, da se pod zaštitom i po zagovoru nebeske Majke konačno svi kršćani sjedine s Kristom u jednoj svetoj i apostolskoj Crkvi. Marija se je potpuno podredila volji nebeskog Oca kao službenica Gospodnja i prinela je s Kristom veliku žrtvu za naše spasenje. I mi moramo biti spremni na žrtve — u poniznosti i svetosti života.

UŽIVAJ FERIJE

BJEŽI OD ZLA

ČUVAJ SE GRIJEHA

mladim prijateljima

Zlatno polje

Ministrant Duško voli da promatra i razmišlja. Sve izgleda da će biti filozof. Razumije se, kad poraste i završi škole te prouči mnoge knjige.

On je gradsko dijete, ali ljetuje kod bake i djeda u lijepom selu. Svakog dana on poslije ministriranja u župskoj crkvi i doručka ide na šetnju, na čisti zrak, u divnu prirodu. On promatra sve oko sebe, jer svega toga u gradu nema. Tamo je puno prašine, buke i gužve. Ovdje svuda svježina, čisti zrak i pjesma raznih ptica.

Danas se on uputio u polje, među njive puno različitih usjeva. Pred njim se talasa zlatna pšenica. Na tankim stabljikama slame namjestio se klas pun zlatnih zrna. Već počinje žetva. Uskoro će pšenicu ovršiti, zatim će zrnje spremiti u magazine, dok se ne uputi u mlinove, gdje će se samljeti u fino brašno, iz kojeg će pekari i domaćice spremati hljeb, kolače i razne tjestenine.

Razmišlja ministrant Duško, kako je sve to čudesno udešeno. Iz jednog pšeničnog zrna, koje je prošle jeseni bačeno u pooranu zemlju, izrasla je biljka. Različito je bilo zrnje razbacano, ali je svako pustilo korijenje u zemlju, a stabljiku uvis. Kako nježno je bilo ono korijenje u početku, ipak se probijalo kroz zemlju i iz nje crpilo što je bilo za rast potrebno. Ono što je korijenje sabralo, to se u listovima prerađivalo i stvarali su se najrazličitiji materijali potrebni da se biljka razvije u klas i zrnje. Stotinu fabrika ne bi moglo sa svim svojim stručnjacima da iz takve sirovine, iz takvog materijala stvore toliko različitih proizvoda.

I kakav saobraćaj. Iz lista neprekidno žure proizvodi na ona mjesta, gdje su potrebni. U velegradu, pokraj svih saobraćajnih propisa i brižljivih saobraćajaca, ima mnogo saobraćajnih nesreća. Putnici umjesto svojim kućama često stignu u bolnice ili čak na groblje. A u nerazumnoj biljci bez ikakvih semafora i saobra-

ćajaca svaka nova molekula stigne na svoje određeno mjesto, iako mora prevaliti mnogo raskrsnica i daleki put. U istom se naime listu stvaraju materije potrebne za gradnju korijenja duboko pod zemljom i materije za gradnju stabljike, novih listova, cvijeta i ploda.

I kakva arhitektura. Tanka slamka, a koliki teret ona nosi. Ljulja je vjetar, a ona se vraća u svoj položaj. Koliko stručnjaka računa i crta i bira najbolji materijal, da se izgradi jedan toranj, pa se još dogodi mnogo puta katastrofa. A ovdje ide tako lijepo i »samo od sebe«.

Tko je taj genijalni konstruktor, koji je napravio te instalacije i stvorio te elektronske mozgove da obavljaju sve poslove solidnije i preciznije od svih inženjera?

Promatranje prirode i njezine ljepote, razmatranje i učenje vjeronauka ministrantu Dušku jasno odgovara: Bog je stvorio sve i u sve je stvari uložio svoje vječne zakone, kojima se

pokorava živa i mrtva priroda. Kao što umjetnina svjedoči za umjetnika, tako sva priroda svjedoči o Stvoritelju: svemogućem, premudrom, predobrom, sveznajućem...

Gledajući divnu prirodu, uživajući u zlatnom klasju, ministrant Duško pada na koljena i pusti dušu da mu pjeva:

Hvala Ti, o Bože moj,
što si mi milost dao,
da sam Te upoznao.
Slavi Te priroda sva,
hvali Te i duša moja.
Bože, Bože, Ti si moj,
a ja, — ja sam Tvoj!

Kojim bi putem

Francek je završio osmoljetku i sada razbija glavu, kojim bi putem krenuo u život. Treba se naime odlučiti za zanimanje, a to će odlučiti u koju će se školu upisati ove jeseni. — Ista muka muči hiljade njegovih vršnjaka i vršnjakinja.

Mnogi su već izabrali ranije svoje zanimanje, ili su im roditelji odredili u koju će školu poći. Ali ipak svi sada, kada se čini taj važni i odlučujući korak, hodaju okolo pomalo zabrinuti.

Mnogo ima zvanja, zato izbor nije lak. Dobro treba prosuditi svoje duhovne i fizičke sposobnosti, kako bi postigao uspjeh na izabranom putu. Mnogi maštaju o unosnim službama, visokim položajima i bogatim plaćama. A ima i takvih, kakav je i Francek, koji ne uživaju u slavi i materijalnim dobrima, nego osjećaju u sebi neki glas, koji ih poziva da izaberu uzvišeno zvanje žrtve u službi Bogu i ljudima... To je zvanje svećenika.

Prijatno je gledati svećenika pred oltarom, gdje u ime vjernika i s njima zajedno prinosi jedinstvenu žrtvu Novog zavjeta. On tumači riječ Božju, on poučava, propovijeda, krštava, ispovijeda, pričešćuje, bolesnike tješi, vjenčava i mrtve ispraća na posljednje počivalište... On je posrednik između Boga i vjernika. Uzvišena i lijepa služba. Ali traži žrtava, odricanja... On ne smije tražiti svoje udobnosti, mora oštro svladavati svoje sklonosti... On mora sebi umirati, a Bogu i narodu služiti.

Ako osjećaš u sebi Kristov poziv, ne ustručavaj se. On, koji te zove, dat će ti i svoju pomoć, da mogneš časno svoju službu izvršiti, ako samo budeš htio s milostima sudjelovati. I Krist će ti zato na nebu posebnu nagradu udijeliti. — Osjećaš li to zvanje, prijavi se svom župniku.

Pustinjakov grozd

Bilo je u davno vrijeme, na početku kršćanstva, u egipatskoj pustinji. Bježeći od pokvarenosti svijeta sklonili su se u tamošnje špilje pobožni ljudi — pustinjaci. Mnogo su molili i postili za vlastito posvećenje i za obraćenje grešnika. Iako udaljeni od gradova i naselja, oni su bili svojim svetim životom opomena i putokaz svim ljudima. Mnogi su se, blagodareći njihovom isposničkom i svetom životu, obratili. — Iz toga vremena zabilježeno je slijedeće:

Dobri je seljak pokucao na ćeliju pustinjaka Makarija i pružio mu divan grozd u želji da mu osladi tako teški pokornički život. Radostan i zahvalan sveti je starac primio taj dar i blagoslovio seljaka. Ali kad se seljak udaljio, pustinjak je gledajući grozd sam sebi govorio: »U susjednoj špilji živi stariji i potrebniji od mene.« — I radostan odnese grozd susjednom pustinjaku. — Taj se obradovao dobrom srcu Makarija i zahvalio za dar. Ali kad je pružio ruku da otkine jagodu, počeo je sebi govoriti: »Moj susjed Nazarije mnogo trpi u svojoj bolesti, njemu je grozd korisniji i potrebniji«. Smjesta ustane te odnese grozd bolesnom Nazariju. — A Nazarije gledajući slatki grozd govorio je: »Moj je Spasitelj na križu umirao u strašnim mukama, gladan i žedan, a ja da se u bolesti sladim slatkim grožđem! Ne! Poklonit ću ga susjedu«. — Što je naumio, to je i uradio. — Tako je grozd putovao čitavu noć od ćelije do ćelije, od pustinjaka do pustinjaka, dok nije slijedećeg jutra dospio natrag do oca Makarija. — Ovaj se rasplakao od radosti, kad je vidio koliko velikodušne kreposti ima među pustinjacima, koliko bratske ljubavi.

Znaš li ti iz ljubavi prema Bogu uskratiti sebi neki užitak? Potrudiš li se ikada da obradueš braću, sestrice, bolesne drugove, siromahe...?! Jesi li ikada posjetio nekog siromašnog i zapuštenog bolesnika? — Ti možda trošiš novac svojih roditelja za bioskop, za nekorisne novine, za nepotrebno vozikanje ili slatkiše, a pored tebe možda stanuje siromašna obitelj gdje djeca gladuju ili se zimi smrzavaju. Ne bi li mogao i ti barem donekle da se ugledaš na one stare egipatske pustinjake? — Vjera se pozna po dobrim djelima. — A Isus obećaje vječnu nagradu svima koji čine djela milosrđa.

»LJUBAV DO KRAJA« — Ljubitelji Isusa u presv. Sakramentu odavna žele zgodan priručnik za klanjanje. Sada ga je izdalo Društvo Svećenika klanjalaca u Splitu. To je krasno djelo napisao obnovitelj kat. duhovnosti u Madžarskoj glasoviti biskup Prohászka: 88 stranica — 150 dinara. Naručuje se kod Knjižare sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Kaptol, 21, i kod Pavla Žanića, Split, Bulatova poljana 1.

odgovorio je Krist sam: »Ne shvaćaju to svi, nego samo oni, kojima je dano. Ima, naime, ljudi koji su od rođenja nesposobni za ženidbu;... Ima takvih, koji se odriču ženidbe poradi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvati!« (Mt 19, 10—12). — Bog dakle ne zove sve u djevičanstvo, kako ne daje ni svima poziv za osnivanje obitelji, iako se prečesto baš toj svetoj stvari pristupa sasvim neodgovorno. Kao što su u svagdanjem životu potrebni različiti staleži, različita zanimanja, tako postoje po božjem planu na svetu i oženjeni i neoženjeni. Svako prima sposobnosti i milosti prema planu božje providnosti. Niko zato ne može nikoga potcenjivati ni prezirati. U svakom se staležu čovek može spasiti i posvetiti, ako vrši volju božju! — Vaši prigovori toliko više začuđuju, jer konačno sami sasvim ispravno zaključujete: »Poznati su mi razlozi ... o savršenosti neoženjenog staleža... Vi ste neoženjen. Gospod vas je pozvao, da budete svećenik — neoženjen. Vi ste se tome spremno odazvali. Znači: vršite poziv i volju božju. Mene je Gospod pozvao da budem katolik — laik — oženjen. Ja sam se tome odazvao. Znači: i ja vršim volju božju...« — Sasvim tačno. Svako, ko se odazvao pozivu, kojega je osećao u svojoj duši i za kojega je imao potrebne sposobnosti (a za svećenika i potrebno odobrenje nadležne crkvene vlasti), vrši volju božju. Svako ko vrši volju božju, na putu je svetosti i savršenstva. Svaki po svojoj liniji! — Dobra kršćanska majka, koja se tiho žrtvuje za svoju obitelj, za muža i decu, ona je često mučenica te će primiti jednoć nagradu kao tolike svete device mučenice. One su zaslužile venac nagrade čuvajući djevičanstvo, a majka izgarajući na ognjištu obitelji. Iz dobrih, svetih kršćanskih obitelji dolazit će i svećenici i device i mučenici, kršćanski heroji. Jer biti dobar, idealan roditelj, kršćanska majka, kršćanski otac, znači heroizam. — Vršeći dakle svako svoje dužnosti, u međusobnom poštovanju i ljubavi, zajedno ćemo stići do konačnog cilja — u krug savršene nebeske obitelji.

DR. KR. — LET. — Zameravate, što se ne može udovoljiti vašoj želji. I nama je žao. Ali je naša Blagovest tako malog opsega, da se mora birati, što će se propustiti. Inače je baš Blagovest o temi poslatog članka već mnogo i opširno pisala, iako ranijih godina. — Iako je istina, da niko ne živi bez božje pomoći, ipak je istina i to, da mnogi negiraju Boga, da praktički ne veruju. Razume se, da Bog postoji neovisno od onih, koji ga ne priznavaju.

IVA — BOROVO. — Širiti katoličku štampu je korisno i pred Bogom zaslužno dobro delo. To možete najuspešnije učiniti kod kućnih poseta ili prilikom zajedničke šetnje. Kada ste sami pročitali neki verski list, poklonite ga nekome i možda će u buduće sam kupovati. Sve mora biti nenametljivo. Za konkretne upute obratite se svome župniku, koji bolje pozna prilike i potrebe. — Razume se, da je nepravilno i nekulturno iz crkve odnositi crkvene pesmarice ili ih cepati. Ko čini takvu štetu, dužan je istu nadoknaditi, jer mu se inače greh neće oprostiti.

BOGOSLOVI. — Ove godine nećemo objavljivati pojedinačnih fotografija mladomisnika.

OSJEČANIN. — Tragično je, da starica koja je zbog odmaklih godina i bolesti već na rubu groba, tako neozbiljno govori o svetim stvarima. Tko Crkve ne sluša, Boga ne sluša. Tako je Krist sam naredio. A Crkva naređuje, da je svaki kršćanin dužan svake godine barem za uskrsne praznike da se ispovedi i pričesti. Tko to ne učini, već samim tim učini smrtni greh. — Svetu ispoved ustanovio je Isus na dan uskrsnuća. Tko dakle želi svoju dušu osloboditi od greha, mora se ispovediti ovlašćenom svećeniku. Tko odbacuje ispoved, tome sve kajanje ništa ne pomaže niti ga mogu spasiti neke privatne pobožnosti. — Tko se pričešćuje sa smrtnim grehom, jer se ne želi ispovediti, čini novi smrtni greh — svetogrđe. — Tko za života odbija veliki božji dar svete ispovedi, taj će vrlo verovatno i umreti bez ispovedi te tako svoju dušu za večno pokopati u paklene muke. — Upozorite jednu staricu, da se opameti, dok je vreme. U pitanju je večnost. — I pomolite se za jadnicu, da je božje milosrđe obrati!

KOTOR. — Niste baš junak, jer šaljete anonimna pisma. I sadržaj nije baš na visini, ali ćemo vam ipak odgovoriti. — 1. Nije nam poznato ko je i kako unakazio — maskirao lice bl. Hosane — Ozane Kotorske. Ako se radi o renovaciji neke stare slike, pitanje je, koliko je taj posao stručno obavljen. O tome bi vam mogao dati objašnjenje mesni župnik. Ako pak neko zbog neke prepravke slike gubi veru, znači, da vere uopšte nije imao. Vera se naime ne može temeljiti na nekoj staroj slici nego na božjoj objavi i uverenju. — 2. Sudbine nema. O tome će vam dati odgovor svaki malo opširniji katekizam. I liturgijske su molitve izražene našim rečnikom i zato ne mogu biti savršene. Često je to pučki način izražavanja i zato ne smemo pojedinih rečenica cediti kroz sito nekog filozofskog čistunstva. Treba uvek pitati, što Crkva pojedinom molitvom želi izraziti. — Božje sveznanje i slobodna volja ne isključuju se. Teško je to shvatiti. To treba najpre proučiti u jednom opširnijem verskom priručniku, a zatim prikloniti oholu glavu pred božjim tajnama, kojih čovek svojim ograničenim razumom na zemlji neće moći nikada do kraja doumeti. I samoubica ima slobodnu volju, iako Bog to unapred

zna. I svaka će duša, napustila svet prirodnom ili nasilnom smrću, morati da se „javi božjem sudu«. Kad ćete i vi tamo stići, onda ćete sve shvatiti. — 3. Teško je ustanoviti, da li je kod tolikih razaranja moguće svako mesto sa apsolutnom tačnošću identificirati. Ali se u Svetoj zemlji može sa velikom sigurnošću reći, da su se kroz vekove očuvala »sveta mesta«, jer su to bila »sveta mesta« ne samo za krščane nego i za muslimane, koji su vekovima tamo gospodarili. To važi i za crkvu Navještenja (Blagovesti) u Nazaretu.

S. M. ? — 1. Pitanje starosti čoveka na zemlji još je uvek sporno. Tu se naučnici razbacuju sa desetinama i stotinama hiljada godina. Verovatno će sve te brojke uvek ostati samo hipoteze. Sveto pismo nigdje ne nabraja godina starosti ljudskoga roda. Već davno su tumači Biblije ustanovili, da se u biblijskim prikazima rodovnika ne radi o neposrednim potomcima nego o najmarkantnijim ličnostima, koje su odigrale neku posebnu ulogu u povesti božje objave. Istina je, da su nekada smatrali na osnovu židovske tradicije, da je prošlo od Adama do Krista oko 4000 godina, kasnije su neki biblicisti i veroučitelji to produžili na 10.000 godina. Danas su ljudi u toj stvari širokogrudniji te dopuštaji i 100.000 pa i 500.000 godina. Za vernika, koji zna da razlikuje dogmu, versku istinu, od hipoteza i nagađanja, to ne predstavlja nikakvu poteškoću. — Vera traži od nas samo to, da verujemo božjoj objavi u Svetom pismu, da je Bog stvorio sve, pa i prve ljude. Da li je to bilo pre deset hiljada godina, to je za vernika potpuno sporedno. Pred Bogom je sve večito sada; On ima dovoljno vremena. — Grubo je rečeno, da bi Mojsije svojim opisivanjem stvaranja sveta varao. On nije bio naučnik 20 veka niti je pisao za naučne kritičare. On skuplja predaju i opisuje neposrednu božju objavu, koju je sam doživeo, te pod vodstvom Duha Svetoga to zapisuje, da bi imali vernici putokaz k Bogu, a ne da bi tu proučavali istoriju, paleontologiju i druge grane nauke. Biblija je verski priručnik, a ne školski — naučni udžbenik, iako je baš u poslednje vreme dokazano, da je Biblija često puta najsiguniji putokaz u proučavanjima mnogih detalja davne prošlosti. — 2. Vaše sumnje ili poteškoće u tumačenju pojedinih mesta Sv. pisma najlepše pokazuju, kako je potrebno kod čitanja Svetog pisma imati pri ruci dobar komentar, jer se inače može vrlo lako zastraniti. Pisci Svetog pisma su pisali jezikom svoga vremena i svoga naroda. A to je bilo davno i na dalekom Istoku. Svaki narod i svako vreme ima svoj način izražavanja. Ako hoćete dakle neku stvar davne prošlosti pravilno protumačiti, morate najpre dobro proučiti sve spomenute elemente. I tada će otpasti sve poteškoće. Poznato vam je i to, da je u početku kod Židova bila teokratija, t. j. da je Bog bio njihov jedini poglavar. Upravnu i sudsku vlast izražavali su posebni božji odabranici. Kasnije dolaze kraljevi. Pod Davidom i Salamonom dostigne židovski narod vrhunac svoga razvoja i procvata. — Kad je kasnije narod mnogo stradao u izgnanstvu, proroci su ga tešili ukazujući mu slavnu prošlost i ulevajući mu nadu u bolja vremena, mesijansko doba. Proroci govore, da će doći novo izraelsko kraljevstvo i da će Mesija vladati nad svim narodima. Razume se, da su Izraelci shvatili ta proročanstva onako, kako je to njihovim osjećanjima najviše odgovaralo, a to je: da će se obnoviti slavna prošlost i da će Jeruzalem postati središte sveta. Kad mi danas trezveno čitamo proroke, možemo ih potpuno pravilno shvatiti. Ali uzimajući u obzir čuvstvovanje jednog naroda, koji je kroz vekove bio izabrani narod, shvatićemo i to, da su oni ta mesta prekrojili onako, kako je to njima najviše godilo. — Nije dakle u pitanju nepogrešivost Svetog pisma. Krivi su ljudi, koji su previše slušali svoja čuvstva. Najlepše to vidimo kod apostola, koji su se istom posle dolaska Duha Svetoga oslobodili toga pogrešnog balasta prošlosti. — 3. O tome bi bila potrebna opširna rasprava. Ne može se naime u nekoliko rečenica strpati sva problematika našeg otkupljenja, večne pravde, osobne i kolektivne odgovornosti. Ne možemo mi Bogu propisivati, kako treba On postupati. On je apsolutni gospodar. Sve što imamo i primamo — dar je Božji. Zato ne možemo govoriti kao da nam Bog po zakonu pravde ili pravednosti nešto duguje. Pročitajte u Evanđelju priču o radnicima u vinogradu (Mt 20, 1—16). — Istočni greh zaista nasledujemo, jer smo po svojoj ljudskoj naravi svi potomci Adamovi te smo tako u Adamu svi sagrešili. A u Krista, u Njegovo tajanstveno telo uključujemo se istom po krštenju. Možete li vi propisati Kristu, kako će on deliti svoju milost? — On je za nas umro, On nam je nebo otvorio, pa ima pravo, da propiše način, kako ćemo do korišćenja njegovim zaslugama doći. — Pravda traži samo to, da niko ne bude kažnjen bez osobne odgovornosti, bez lične krivice. Jasno je zato, da nijedno dete koje umre bez krštenja, ali i bez osobnog greha, neće biti osuđeno na pakao. — Možda će Krist ovu decu povesti na nebo prilikom svog drugog dolaska, kako je na Spasovo poveo na nebo iz predpakla pravednike Starog zaveta. Bog nam to nije objavio i to ćemo doznati, kada ćemo stići u večnost. — A budite sigurni, da Onaj, koji je stvorio sve i koji je Sina svoga žrtvovao za spasenje, neće propustiti ništa, što će biti za duše od koristi.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Msgr. Alojz Turk, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 620-269.

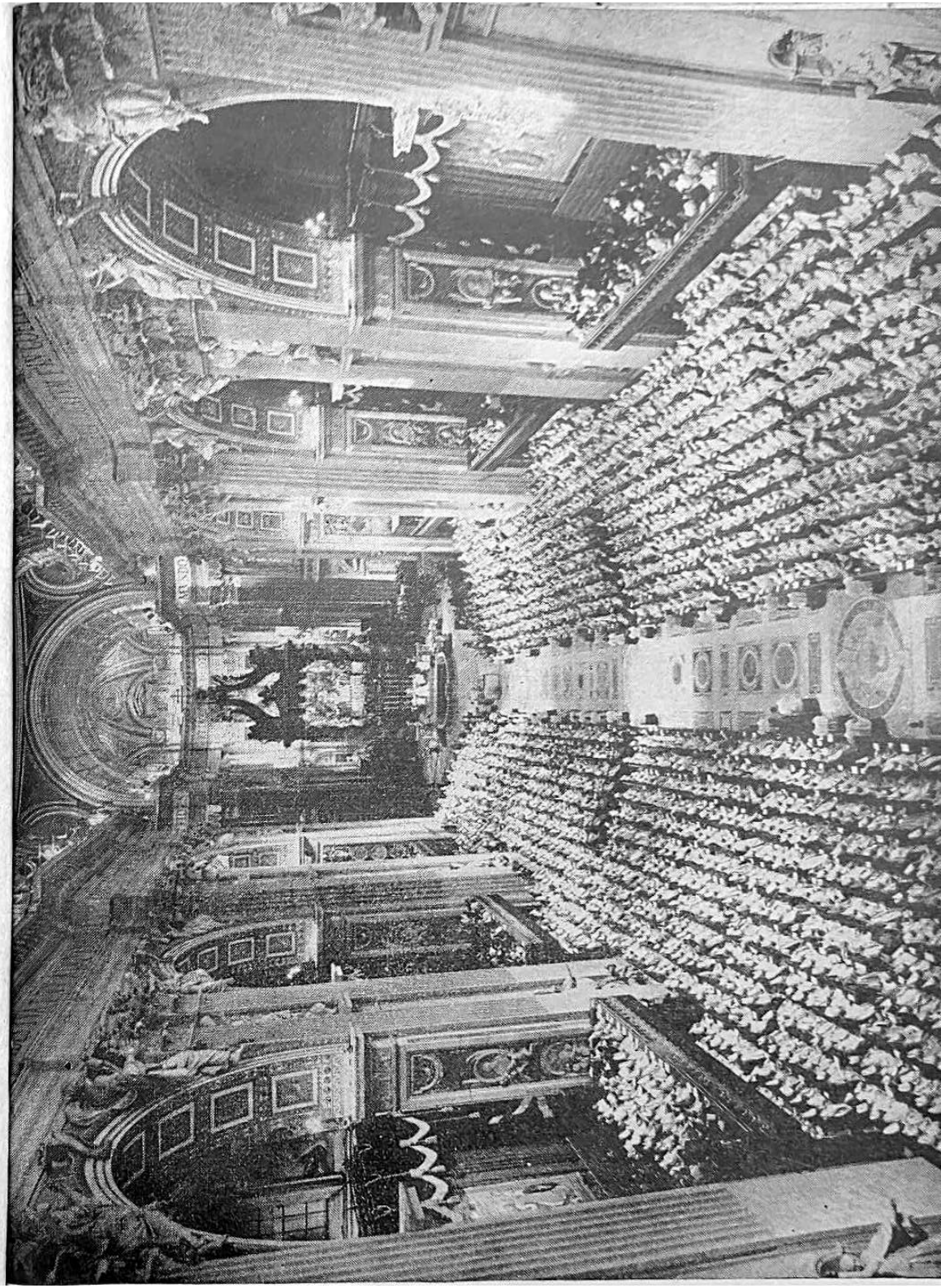

Uredništvo pošta

POVERENICIMA I PRETPLATNICIMA. — svima koji su se odazvali našoj molbi te podmirili zaostale dugove srdačno zahvaljujemo. Time su sebe oslobodili jedne obveze, a nama pomogli, da možemo produžiti radom. Na žalost ima još neurednih platiša. Ko prima, dužan je i platiti. To je zakon pravednosti. Mi moramo sve naše obveze odmah podmiriti, zato nemojte ni vi sa plaćanjem odugovlačiti. — Svim pretplatnicima redovno i uredno šaljemo naručene izvode, a dogodi se da se putem nešto zagubi. U tom slučaju nemojte kriviti upravu. — Dogodi se da neki poverenik dobije manje nego ima naručeno iz razloga, što nam štamparija nekada isporuči manje nego je poručeno. U takvom je slučaju uprava potpuno nemoćna te ne može udovoljiti ni naknadnim reklamacijama. Molimo vas, da računate s ovim pojavama te da nas zbog toga ne napuštate! — Uredništvo i uprava učinit će sve, što je moguće, da bi naši pretplatnici bili zadovoljni. A vi nam sa svoje strane pomognite barem sa redovnim plaćanjem.

NOVIM PRETPLATNICIMA. — Razume se, da drage volje primamo nove pretplatnike. A molimo, da se dogovorite, da dolazi više primeraka na jednu zajedničku adresu, jer se time uveliko smanjuju poštanski i režijski troškovi i olakša se posao upravi.

SARADNICIMA I DOPISNICIMA. — Saradnja je dobrodošla, a razume se, da urednik ne može unapred obećati, da će objaviti sve prispele dopise i radove. Blagovest ima vrlo ograničen obim te zato ne možemo objavljivati raznih početničkih pokušaja, crtica i pesmica, a još manje razne romančiće u nastavcima. Isto ne možemo objavljivati raznih lokalnih i osobnih vesti, u koliko nisu od opšteg interesa za sve naše čitaoce.

UMETNICI. — U koliko imate neku zgodnu ideju o vanjskoj opremi Blagovesti, o novim crtežima za naslovnu stranicu i pojedina poglavlja, izvolite nam poslati, pa ćemo možda moći nešto od toga iskoristiti za iduću godinu. — Ako ima koji arhitekta kakve zgodne idejne skice za nove crkve u smislu novih liturgijskih reformi, za nove krstionice, kao preporod čoveka i uključivanje u božju obitelj, za razno crkveno posuđe, po mogućnosti ćemo objaviti, kako bi dali potstreka, da se o tome više razmišlja i raspravlja. U duhu liturgijskog pokreta i obnove to nisu pitanja samo za župnika i nekog stručnjaka, nego je to zajednički problem čitave božje obitelji, koja počinje u župi, u župskoj crkvi, te se preko biskupije uključuje u organizam čitave Crkve.

A. V. BGD. — Pitate koliko je moguće zakasniti na misu, a da ne bude greha i da se udovolji nedeljskoj obavezi. Takvo pitanje ne daje dobro svedočanstvo o verskom odgoju i pravom verskom životu. — Tko Boga voli i želi dobro svojoj duši, taj neće škrtariti sa minutama, koje će barem na dan Gospodnji Bogu posvetiti, znajući da time samo sebi koristi. — Jasno vam je, da smo pod smrtnim grehom dužni sudelovati na svetoj misi svake nedelje i u zapovedne blagdane. I to na čitavoj misi. Budući da je misa sastavljena od dva sastavna dela: poučni dio ili katehumenska misa te žrtveni dio, koji počinje prikazanjem, smatra se da se udovolji obavezi, ako se stigne barem na žrtveni dio. Ali izostati od prvog dela bez naročito važnog razloga, to svakako nije bez greha. Greh je toliko veći, koliko je veća nemarnost i krivica za zakašnjenje. — Zakašnjavanje na misu je samo po sebi i nekulturna i nesocijalna mana. Ako si pozvan na ručak, doći ćeš tačno na vreme. Ako putuješ, doći ćeš na stanicu prilično pre polaska vlaka ili autobusa. Ako te pozove vlast, javit ćeš se u određeno vreme bez obzira na svoje poslove ili vremenske uslove. Dakle, svuda može biti red i tačnost, samo kod svete mise neka vlada nered? A poznato ti je, da je sveta misa kraljevska nebeska gožba, audijencija kod samog Boga, tajanstveno sudelovanje na tajnoj večeri i Kristovoj kalvarijskoj žrtvi. — Zakašnjavanje dakle znači potcenjivanje samoga Boga, koji te je pozvao, a istovremeno je to nehumano, nesocijalno, jer se zakašnjavanjem smeta one, koji su došli na vreme. — Dakle: u crkvu, na misu treba dolaziti na vreme, a napustiti se ne sme dok se svećenik ne udalji sa oltara. U crkvu treba dolaziti pristojno obučen i sve se vreme pristojno ponašati. U crkvi nije mesto za razgovore i komentare; to se može obaviti posle mise pred crkvom ili na ulici. — Ponašanje u crkvi svedočanstvo je vere, kulture i socijalnih osećaja.

AM. ZGB. — Nije vam jasno, da li su u petak dozvoljene supe od raznih ekstrakta, što se uveliko prodaju i od kojih se brzo može spremiti ručak. — Crkveni zakonik u kanonu 1250. kaže: »Zapoved nemrsa zabranjuje uzimati meso i mesnu supu, a ne zabranjuje jaja, mlečna jela i bilo kakve začine, iako su iz životinjskih masnoća. Ovaj propis obvezuje sve katolike od sedme godine sve do smrti, ukoliko ih neki posebni propis ne oslobađa. Nemrs smo dužni držati na sve petke, na Čistu sredu (Pepelnicu), na vigiliju Bezgrešnog Začeća BDM i na Badnji dan. Ranije je bilo mnogo više takvih dana. — Budući da su svi preparati za juhe ekstrakti iz mesa, zato je razumljivo, da su zabranjene u gore spomenute dane nemrsa. U koliko se pak dobije veštačke supe od povrća, te nisu zabranjene. — Poznato je, da su

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXIII BROJ 9 BEOGRAD, SEPTEMBAR 1964. CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK

BLAGOVEST

DUHOVSKI PARLAMENT. — Po treći put skupit će se katolički biskupi čitavog svijeta u blizini Petrovog groba kod Petrovog nasljednika i vrhovnog poglavara Kristovog stada na produžetku II. Vatikanskog sabora. S njima zajedno bit će mnogo posmatrača, predstavnika bratskih odvojenih kršćanskih Crkava a i nekršćanskih vjerskih zajednica. Zaista nešto novo, nešto božansko među ljudima.

Nije bila fraza nego nadahnuće i proročka vizija, kada je dobri Papa Ivan XXIII, sazivajući ovaj koncil, govorio

Zastupnici svih naroda, naslednici apostola, biskupi raznih obreda, ulaze u veličanstveni hram sv. Petra u Rimu, da zajedno s Petrovim naslednikom i vidljivim Kristovim namesnikom vođeni Duhom Svetim traže puteve kako vječne i nepromijenljive istine obući u forme pristupačne ljudima sadašnjosti i budućnosti.

o novim Duhovima u povijesti Crkve. Prvi silazak Duha Svetoga na prve Duhove nije preporodio samo apostole i Kristove najvjernije učenike, nego je privukao u krilo Crkve i do radosti Evanđelja mnoge i mnoge, predstavnike najrazličitijih narodnosti, jezika i zemalja.

Tko je mogao uopće zamisliti, kada je bio Sabor sazvan, da će se njegov rad i uticaj tako razgranati. Mnogi su sa sažaljenjem klimali glavom i govorili, da je stari Papa precijenio svoje sposobnosti i da je katastrofa neizbježna. Svi su ovi računali zemaljskom računicom. A Papa je ponovno i ponovno naglasio, da život Crkve zavisi od djelovanja Duha Svetoga, kojega je Krist poslao svojoj Crkvi, da je čuva i vodi kroz sve opasnosti i promjenljivosti, da bude putokaz prema sreći i na zemlji i u vječnosti u tami svih mogućih zabluda.

Da ne bi uspjehe Crkve pripisivali diplomatskoj ili političkoj sposobnosti pojedinih ličnosti, iako na papinskom prijestolu, zato kroz svu povijest Crkve Duh Sveti izabire za najdalekosežnije i najrevolucionarnije poduhvate tihe i skromne ljude, koji u očima i po mišljenju svijeta ne mogu značiti mnogo, ali koji se skromno i s cijelim srcem stave na raspolaganje božanskoj Providnosti. Kad se sada čovjek sjeti prigovora prilikom izbora Pape Ivana XXIII, i kod početka koncila, dolaze na pamet riječi velikog apostola naroda sv. Pavla, koji je zapisao: „Promatrajte, braćo, sebe, koji ste pozvani! Nema vas ni mnogo na svijetu mudrih, ni mnogo moćnih, ni mnogo plemenitih. Ali što je ludo u očima svijeta, izabra sebi Bog, da posrami mudre; što je slabo u očima svijeta, da posrami jake; što je neplemenito i prezira vrijedno u očima svijeta — i čak ono, čega nema — izabra sebi Bog, da uništi ono, što jest, da se nijedan čovjek ne može hvaliti pred Bogom ..." (1 Kor. 1, 26—30).

Nemoćni starac, koji je nosio u sebi smrtonosnu bolest, kojega su ljudi, naučeni klanjati se fizičkim veličinama ovog svijeta, prezirali i potcenjivali, uspio je razbiti željezni zid, kojim su htjeli izolirati kraljevstvo Božje na zemlji. On, Ivan XXIII, bio je jedini čovjek koji je bez žongliranja s nekim obećanjima, koja se neće nikada ostvariti, osvojio srca Istoka i Zapada i bezbožnih. Otvorio je oči svima, pa i onima koji vjeruju samo u silu oružja i kapitala, da postoji nešto što je neizmjerno ljepše i uzvišenije, a to je ljubav i mir među narodima, a što sve proizlazi iz one vječne istine, da smo djeca jednog te istog nebeskog Oca.

Što se niko nije usudio ni pomisliti, to je učinio Duh Sveti po Papi Ivanu XXIII i drugom Vatikanskom saboru. Na Sabor dođoše ne samo predstavnici odvojene kršćanske braće, poslanici carigradskog i ruskog patrijarha kao zastupnici najstarije i najbrojnije Crkve, nego i anglikani i drugi protestanti. A na začuđenje čitavog svijeta zaželeli su se pridružiti tom duhovnom i duhovskom parlamentu čak zastupnici najbrojnijih religija Azije i Afrike, muslimani i budisti. Gledajući taj divni skup, kojega sjedinjuje jedinstvena lozinka: „Slava Bogu na visini i mir ljudima na zemlji", sjećamo se proročkih riječi psalmiste u Starom zavjetu, koji pjeva: „Gle, kako je lijepo i kako je ugodno, kad braća u miru stanuju zajedno!" (Ps 133, 1).

Papa Ivan XXIII je umro, ali nije umrlo ni papinstvo ni Crkva. Nasljednik, papa Pavao VI, nastavio je rad velikog prethodnika. Koncilski oci produžuju sa svojim raspravama. Duh Božji koji je pokrenuo te sile i dalje djeluje, daje sve nove inspiracije ...

Papa Ivan je otvorio vrata Crkve i svoga srca svim ljudima bez razlike na vjeru, rasu i civilizaciju. A papa Pavao VI, vođen silom Duha Svetoga kao nekada najveći apostol naroda, pošao je na hodočašće u Svetu zemlju, da ljubeći zemlju natopljenu suzama, znojem i krvlju božanskog Spasitelja, zagrli ne samo najodličnijeg predstavnika kršćanskog Istoka, carigradskog patrijarha, nego sve brojne narode Azije i Afrike, čitavog svijeta i da moli za pravedan mir, slobodu i život dostojan čovjeka.

Za mnoge je djelovanje Duha Svetoga u Crkvi zagonetka. Zašto, kažu oni, nije uvijek u Crkvi takav duh i takvo oduševljenje među narodima za Crkvu, kako se to očituje za vrijeme ovog Sabora? — Zaboravljaju ovi prigovarači, da djelovanje Duha Svetoga u Crkvi ne uništava čovjekove slobode i slobodne saradnje. Potrebna je po zakonima duhovnog života nekada jača vanjska ekspanzija ideja, a zatim polagana nutarnja duhovna izgradnja, preobrazba duše. I tu važe do neke mjere prirodni biološki zakoni. Ne može biti u prirodi samo proljeće, kad sve klija, lista i cvate. Potrebno je i ljeto i jesen; pa i zima, kada se sve odmara, a mnogošta odumire, otpada. Zato se zatim u proljeće toliko ljepše očituje sila obnove života.

Svaki Sabor je takvo duhovno, duhovsko proljeće, kada otpadaju mnoge preživjele forme, a vječito mlade duhovne sile pokazuju se ljudima u novom sjaju i novom, savremenom ruhu.

Sabor ne znači neku revoluciju, koja ruši sve što je bilo. Ona je duhovna obnova, podmlađivanje i prilagođavanje vječnih i nepromjenljivih istina promjenljivim vremenima i novim uslovima.

Osvrnemo li se na dosadašnji rad II. Vatikanskog sabora, moramo priznati, da je ogromno učinjeno, iako je preostalo još mnogo problema. Jer je Crkva duhovna zajednica, zato je razumljivo, da je najprije raspravljano o najuzvišenijem činu na zemlji, to jest o svetoj liturgiji. O tome je već donesena Uredba, a posebne komisije se staraju, da donesu nove propise i reforme u smislu datih direktiva.

Ulazeći na sednice Duhovskog parlamenta naslednici apostola — biskupi nisu usamljeni. Prate ih simpatije, pogledi i molitve mnoštva vjernika.

Prilično pada u oči izvjesna decentralizacija crkvene vlasti. Nije to neko odstupanje od dogmatskih principa i dosadašnjeg vjerovanja o Crkvi. To je samo logična posljedica vanjskih uslova i ljudskih odnosa.

U posljednje vrijeme više se govori o reorganizaciji vrhovne uprave Crkve. Ako imamo pred očima činjenicu, da je Crkva živ organizam, a ne neki komad starog nameštaja, onda je sasvim jasno, da takve promjene s obzirom na nove prilike u svijetu nužno dolaze. To je ono vječito obnavljanje i prilagođavanje novim uslovima života u sporednim stvarima.

Crkva se nikako ne odriče istine o Petrovom i papinom primatu. Ali se način izvršavanja te vlasti može vršiti na različite načine. U apostolsko vrijeme je svaki apostol sve poslove vođstva Crkve u pojedinim pokrajinama vršio potpuno samostalno, samo duhovno povezan s Petrom, jer je praktično bilo nemoguće u ondašnjim uslovima održavati bilo kakvu češću i tjesniju vezu. A kad su se tokom vremena, odmicanjem od apostolskih tradicija, počele pojavljivati razne krive vjere, koje su često (n. pr. za vrijeme arijanizma) ugrožavale Crkvu, tada je morala centralna vlast jače nastupiti i tada se morala jače isticati papinska nezabludiva

vlast naučavanja i upravljanja. — Protiv miješanja svjetovnih vlasti u čisto crkvene poslove morala je Crkva sve jače isticati svoju posebnu ulogu i nezavisnost te je zato nužno nastala i papinska država. — Dok nije bilo nijedne međunarodne i nadnacionalne moralne ustanove (sada to pokušavaju biti Ujedinjene nacije), morao je nastupiti papa kao najviša moralna ustanova i sudija u međunarodnim sporovima. Zato je papa vjekovima dijelio kraljevske naslove.

Oslobođena ovog balasta, danas se Crkva posvećuje isključivo duhovnim problemima. Razumije se, da Crkva ne može biti dezinteresirana u kakvim socijalnim, materijalnim i moralnim uslovima žive njezini članovi u pojedinim zemljama. Crkva danas ne traži nikakvih privilegija, ali traži punu slobodu za svoj rad; za svoje vjernike slobodu savjesti, slobodno ispovijedanje i vršenje vjerskih dužnosti kao i slobodan vjerski odgoj djece.

Nije više potrebna nekadašnja jaka centralizacija uprave Crkve, jer danas nema više toliko sektaških opasnosti kao nekada. Teološka je nauka odlično i svestrano obrađena, a lokalni nosioci crkvene vlasti, biskupi, danas su duhovno dorasli svojim zadaćama, jer skoro u svim pokrajinama raspolažu s kadrom stručnjaka, profesora fakulteta.

Udaljenost danas ne predstavlja nikakvu prepreku. Zato će biti vrlo prikladno, ako se umesto dosadašnje ustanove stalnih kardinala, okupljaju u centralnim ustanovama biskupi, kardinali i patrijarsi sa različitih strana, da bi tako i izvan manifestirali univerzalnost, nadnarodnost, katoličke — Kristove — Crkve.

* * *

Puni povjerenja u vođstvo Duha Svetoga i nezabludivost vrhovnog crkvenog učiteljstva gledamo na nastavak II. Vatikanskog Sabora i već unaprijed odlučujemo, da ćemo se truditi, da pravilno shvatimo sve reforme te da ih svesrdno prihvatimo.

Molimo se mnogo Duhu Svetom, da i dalje vodi biskupe u njihovim saborskim raspravama, a da srca svih ljudi, katolika, kršćana i nekršćana, poput proljetnog toplog povjetarca zagrije, da sjeme evanđelja može svuda naći pogodno mjesto, kako bi se rascvale kreposti vjere u Boga, poštivanja slobode i dostojanstva svakog čovjeka, — ljubav prema bližnjemu.

Molimo i mi, kao što je molio pokojni dobri papa Ivan XXIII.: „Duše Sveti, poslan od Oca u ime Isusovo, koji braniš i nepogrešivo vodiš svetu Crkvu, izlij dobrostivo, molimo te, puninu svojih darova na Opći sabor ..."

Iz obiteljskog života

Strpljivost u braku

U braku mora da jedna strana usavršava drugu stranu; onda pruža brak pravo zadovoljstvo.

14. Bračni zajednički život traži mnogo s t r p l j i v o s t i ... Ma koliko se mladi bračni drugovi voleli, zajednički će život pokazati da svako od njih ima i svoje mane ... ne kažemo, da ove mane moraju biti velike; daleko od toga. Ali i mali kamenčić, ako ti se ušunja u čarapu, činit će ti velikih neprilika.

15. Prvih mjeseci mladi supružnici podnose takve mane jedan drugoga; no s vremenom postaju jedno ili drugo, a katkada oboje, malo »nervozni«. I time počinju u braku nesuglasice, koje mogu postati veoma mučne.

16. N. pr. muž puši; to nije još veliko zlo, kad vidimo, da i mnoge žene puše ... i mlada će žena podnositi pušenje.

Ali neće podnositi, da joj muž po svuda ostavlja pepeo od cigareta; spočetka će ga upozoriti još dosta lijepo ... ali kasnije će se nervirati, pa će upotrijebiti fraze iz predgradskih folklora. A to će muža rasrditi te će kazati, da on donosi mjesečnu plaću kući i da je on g l a v a obitelji. Pri tome će zaboraviti, da je žena s r c e obitelji. Tako nastaje obostrana »nervoznost«.

17. Može da bude i sa strane žene koja mana. Muž očekuje, kad dođe s posla kući, da će ga žena pozdraviti toplim smiješkom i toplim ručkom. Kad eto, nekoje žene ne znaju prirediti ručka i kažu, da one nisu studirale za kuharice. A obitelj mora imati topao i ukusan ručak, iako žena nije svršila domaćinsku školu. — Sada počinje muž mrmljati. Žena se nervira i vrisne u plač, jer zna, da i kod demonstracija policija upotrebljava suzne bombe i time postizava svoj cilj — ne upotrebivši oružja.

18. Na sve te stvari morali bi kandidati ženidbene zajednice misliti još prije braka.

Vlastito gnijezdo

19. Kod ptica vidimo, da si sagrade, kad ih instinkt vodi na zajednički život, vlastito gnijezdo. Istom tada »ptica majka« izlegne jaja. Nikada ne vidimo, da bi nesla dok nema gnijezda.

20. U tom bismo pogledu savjetovali zaručnicima, neka se prije ženidbe pobrinu za vlastiti stan. — Znamo, da to nije uvijek lako, ali bolje čekati koju godinicu do ženidbe, nego živjeti u vrlo nepovoljnim stambenim prilikama, što se osobito osjeća, ako n. pr. koji član obitelji oboli.

21. Radi teških stambenih prilika mladi par uđe često u stan svojih roditelja. To ima svoje dobre, strane, a još češće slabe.

Ako je buduća bakica plemenita žena, može biti ovakav skupni život doista zadovoljiv. Ali ako je sitničava (na žalost ima i takvih), bit će joj nova obitelj posvuda na putu, osobito ako je stan malen.

22. Svekrva često gleda neljubaznim okom na svoju snahu, kao da joj je snaja oduzela sina. — Pri tome se ne sjeća, da je pred 20, 30 godina i ona sama oduzela svojoj svekrvi sina i ne zna, da čovjek ženidbe radi ostavlja oca i majku, kao što čitamo već na prvoj strani Sv. Pisma: »Zato će čovjek ostaviti oca i majku te će prionuti uz svoju ženu ...« (Gen. 2, 24; Mat. 19, 3).

23. Svekrve se ne bi smjele miješati puno u bračni život svoje djece.

Svekrva mora računati s time, da su se nekoja shvaćanja, koja se ne odnose na bitnost braka, za vreme od njenog vjenčanja do danas prilično promijenila. — Kad je ona stupila pred oltar, jedva jedvice da je znala što je radio ... a danas ćeš ga naći i u skromnoj seljačkoj kući. Sanitarnih uređaja si ne pribave ali radio mora biti ...

Jelovnik svekrve pred 30 godina bio je drukčiji a i način priređivanja hrane bio je drugi. Tko je pred 30 godina imao električni rešo, da bi na njemu kuhao? ... dakako kad prestane toka odmah nastaje nervoznost u kući; šta takva nije bilo, kad je svekrva bila mlada.

Skromnost

24. Svim obiteljima želimo preporučiti skromnost, a osobito mladim obiteljima.

Mladoženje vide, da susjedi imaju frižider, pa eto mlada majka želi ga i ona — jer da joj treba svježe mlijeko za dijete.

Sve je to razumljivo. A svi ti moderni uređaji staju novaca, a mlade obitelji obično ne obiluju novcem.

Zatim počnu narudžbe na rate, potpisivanje mjenica i druge nezgode. Takve skrbi pogoršavaju život mlade obitelji.

Još gore bude, kad kupuju na rate televizor ili čak »fiću« ... a stvarno nemaju novca, da bi si mogli mirne savjesti nabaviti par cipela.

25. Tada posižu za sredstvom, koje je fatalno; naime štede na hrani, što ima za posljedicu, da se čovjek osjeća iscrpljenim i nesposobnim za rad. To se dove pothranjivanje.

26. Nekoji nastaje doskočiti tome zlu tako, da rade prekovremeno te preuzimaju privatne poslove izvan službenog djelokruga, da što više zarade. A to znači za čovjeka, koji je pothranjen, novo zlo: sličan je dužniku, koji mora platiti kamate banki, a nema gotovog novca. Ide po zajam lihvaru, koji će ga mnogo jače obremeniti nego banka.

Zdravlje je previše dragocena vrednost, da bismo je mogli rasipati.

27. Dođe takav iscrpljeni čovjek kući. Mjesto da veselo pozdravi svoju ženu, mjesto da uzme u naručje svoje dijete, koje bi skakalo po njegovim koljenima, on turobno sjedne na stolicu i hladno pita ženu, ima li šta za večeru.

Ali baš ova večera, koja bi ga morala uz ljubaznost žene i veseli žagor djece obradovati, ispadne kao neki službeni posao, koji se vrši preko volje.

28. Na taj način obitelj, koja bi morala dočarati u kući komadić izgubljenog raja, postaje kao neka hladionica, u kojoj se ljudi ne osjećaju dobro.

Televizija

Neka učenica, kod koje su u kući nabavili televizor (dakako na rate) žali se svome stricu:

»Stričiću, kako da se vladam, kad dođu uveče k nama, da gledaju televiziju. Dolazi jedna teta, koja nije naša teta, ali stanuje u kući, pa joj kažemo teta. — Dođe prava teta pa dovuče sobom rođake svoga muža ... soba puna ... Dolazim kući da se odmorim i da opetujem školske predmete.

Da li moram svakoga gosta posebice pozdraviti? Šta da činim, kad vidim, da neće da se raziđu, a ja jedva čekam, da bih imala malo mirića ...«

Stric joj odgovori:

»Draga Evice! Prodajte televizor i kupite si stroj za pranje rublja.«

Odgoj čistoće srca

1. Kršćanski odgoj uključuje i odgoj svete čistoće, tj. održavanja šeste i devete božije zapovedi.

Bog je čoveka stvorio kao muško i žensko te ga odlikovao da može sarađivati u postanku novog čoveka, u njegovom razvoju i odgoju a time učestvovati na stvaralačkim snagama Božjim.

U svako dete su uložene klice tih stvaralačkih snaga, na koje mislimo kad govorimo o polnom nagonu. Razvoj i rast deteta, bilo telesni bilo duševni, je nešto divno, otkriva nedokučivu mudrost i svemogućnost Božju. Kako je dete nemoćno, Bog je roditelje obdario velikom ljubavlju i brižnošću prema malom ljudskom stvorenju.

2. Polni nagon u detetu spava, pa čak neko vreme i kad je već svesno, više-manje sve do puberteta. Razume se, odgoj svete čistoće počinje vrlo rano, sve od prvih godina života.

Pred detetom valja imati poštovanje kao pred anđelom. U njegovoj prisutnosti odrasli pa i roditelji moraju se pristojno vladati kao da imaju odraslog svedoka pred sobom. Prema zakonu pristojnosti treba ga odgajati u stidljivosti, da bi mu postalo kao prirođeno da treba svoje telo poštivati, ne igrati se njime, bez potrebe ga ne razotkrivati.

Higijenske potrebe, pranje, svlačenje i oblačenje obavlja se diskretno, na samo. Svemu tome se kršćansko dete nauči uzgred od najranijeg doba. Lepo je da i majka ili otac govori o ljudskom telu kao svetištu Duha Svetoga, kao udu Kristovom, koje je određeno za nebesa. Da detetu objasne da ga Bog svuda vidi, da ima svuda pokraj sebe anđela čuvara, visokog nebeskog kneza, koji čuva i štiti ne samo dušu nego i njegovo telo.

3. Kad počne školsko doba i kad dete više izlazi u svet, moraju roditelji paziti da dete ne dođe u ruke nekom pokvarenjaku, katkada starijoj braći da ga ne zlostavljaju i ne čine kakve nepristojnosti nevinim detetom. Još veću pažnju valja posvetiti detetu, kad već dolazi u društvo svojih vršnjaka bilo u školi, bilo na ulici kod igre ili inače. Na žalost, čak u predpubertetno doba razgovaraju se katkada deca o životnim tajnama, igraju se odraslih, muža i žene.

Roditelji često teško greše nepažnjom, lakovernošću da su tu još nevina deca, da ne može biti ništa grešnog. Stvarno, deca bi po prirodi samoj još bila takva, kad ih odrasli i okolina ne bi pokvarili, a onda pokvareno dete sije zlo dalje.

4. Predpubertetne godine su najlepše detinje godine, kada se detetu otvara pogled u materijalni svet, a kada polni nagon prirodno još spava. Treba ostaviti prirodni razvoj na miru, ne ubrzavati ga umetno. Religijozni svet daje detetu sa prvom pričešću, veronaučnom poukom, redovnom molitvom, crkvenim životom kroz crkvenu godinu bogate poticaje za vežbanje u kršćanskim krepostima: veri, nadi, ljubavi, poslušnosti, čistoći, dobroti, strpljivosti, velikodušnosti napose prema siromasima.

Kad dolazi pubertetno doba, te se dete po telu i duhu razvija u mladića ili devojku tada pubertetnik postaje svesniji samoga sebe, počinje se kritički odnositi prema okolini, roditeljima, probuđuju se i polne strasti. To je doba dosta kritično za svakog omladinca.

5. Tada treba roditelji ili odgojitelji da mudro, mirno bez nervoze odgovore pubertetniku na pitanje: kako dolazi čovek na svet. Vrlo lepo se može to objasniti u vezi sa Zdravo Marijo u rečima „blagoslovljen plod utrobe tvoje".

Kasnije dolazi na red potreba govoriti o očinstvu, o udelu oca u rađanju deteta. Reči moraju biti birane, naglašen božji plan, svetost bračnog života, da su roditelji samo saradnici Božji, za Bogom naši najveći dobročinitelji, da je stoga dete nastavak života roditelja, da ih mora stoga i poštivati, slušati i ljubiti.

6. Više nego polno objašnjavanje važan je o d g o j v o l j e, vežbanje u savlađivanju telesnih nagonskih prohteva bilo kakve vrste. Kućni i školski red, savesno učenje, sport i igra pružaju mnogo prilike da se kroz godine učvrsti volja te da mladić ili devojka ne postane rob svojih grešnih poroka, navika, nego gospodar nad samim sobom.

Kadkada se suviše velika nada polaže u polno objašnvanje koje se izrodi u obično zavođenje, kako kažu sami švedski lekari, 140 na broju. Oni su se digli protiv nemorala koji uzima opasne širine u njihovoj zemlji, gde nisu tako retki slučajevi da 14 godišnje učenice postanu majke i onda pobačajima spasavaju svoju „devojačku čast".

U obitelji neka vlada prava kršćanska ljubav; djeca neka štuju svoje roditelje, kao što uči četvrta Božija zapovijed.

Žena neka vidi u mužu glavu obitelji, a muž neka u ženi vidi srce obitelji.

Ne ispitujmo, koji ima u obitelji više prava... I muž i žena imaju svaki s v o j a prava, koja su određena po dužnostima, što ih imaju u obiteljskoj zajednici.

Neka se naše obitelji ugledaju u Sv. O b i t e l j u Nazaretu, pa će vidjeti, da i siromašne obitelji mogu biti sretne.

7. Katolički mladić i devojka u godinama razvoja ima lepih knjiga, Totova: Proljetne oluje, ili za devojke Dr. Jerko Bakotin: Devojka na izvorima svjetla i Mladoj zaručnici, W. Hünermannov: Okrvavljeni Ljiljan (Sv. Marija Goreti), dr Jordan Kunićić: Mladencima, Knjižice „iz života".: Mladi su pozvani.

8. Čistoća nije stvar znanja, napose u polnim stvarima i fiziologiji ljudskog tela, inače bi lekari i bolničko osoblje bili sami cvetovi kršćanskog savršenstva. Pre svega je to stvar volje i milosti Božje. Zbog izvornog greha ljudska je priroda u toj stvari vrlo kolebljiva. Ako se sada uzme u obzir da je porast sredstava društvenog obaveštavanja pružio onima, koji žele trgovati na račun seksualnih nagona, odlične mogućnosti da do krajnih granica izrabljuju ta sredstva (putem šund-literature, loših filmova u bioskopu i na televiziji), onda je jasno u kakvim se opasnostima nalazi današnja mladež širom sveta.

9. Najjaču odbranu protiv poplave nemorala pruža našoj katoličkoj omladini Crkva sa svojom naukom i divnim primerima svetaca.

Crkva postavlja seksualno pitanje na mesto koje mu pripada. Ne preteruje i ne umanjuje njegovu važnost u ljudskom životu, ali ga podređuje Božjim zapovedima i naglašava da ljudska volja, ispravno odgojena, može da vlada telesnim strastima.

Vekovno iskustvo Crkve nam govori, da su molitva, štovanje Majke Božje, česta ispoved i sveta pričest najbolja sredstva protiv napasti telesne požude. Sama prirodna sredstva, pouka i dobra volja, nedovoljni su da se odoli teškim napastima, koje potresaju mladog čoveka.

Crkva može da pokaže na divne primere čistih duša što ih je odgajala kroz svoju povest, koje su se ugledale u neprikosnovene uzore Isusa, Majke Božje, Ivana Krstitelja i sv. Josipa. Iz prvih kršćanskih vekova najpoznatije device mučenice su sv. Janja, Cecilija, Agata, Lucija, Katarina, Apolonija; Doroteja. U početku novog veka ističu se tri mlada isusovca: Alojzije, Stanislav i Ivan Berhmans. Novo je doba dalo mučenicu Mariju Goreti, koja ima već svoje sledbenike širom sveta.

10. Odgoj svete čistote težak je, ali nada sve važan zadatak odgovornih činilaca. Ako uspijemo mladića ili devojku očuvati čistima nepokvarenima do venčanja, tada smo im dali lepu mladost i oni se mogu nadati lepom čestitom životu. Tako će moći biti stvaraoci budućeg naraštaja, koji treba da pomladi i preporodi svet.

„Kako je lep čist naraštaj sa sjajnošću! Uspomena njegova biće nesmrtna pred Bogom i ljudima" (Mudr. 4, 1).

Poput ljutih zmija otrovnica
navaljuju na te strasti i napasti,
a ti se nemoj predati!
Uzdaj se u Krista Spasitelja!
Moli se! Bori se! Beži od opasnosti!
Dušu izlečenu u svetoj ispovedi
hrani redovno nebeskom hranom svete pričesti,
pa nećeš nikada propasti,
jer će ti Isus pomoći.

Neka se pomno gaji pobožno pučko pjevanje tako da bi u nabožnim i svetim vježbama i u samim bogoslužnim činima mogli zaoriti glasovi vjernika prema propisima i odredbama rubrika.
II. Vatik. Sabor: Uredba o sv. liturgiji — član 118.

Za mene je najuzvišeniji ideal sledeće: ljubiti svu moju braću u Kristu, i ljubiti Krista u svim ljudima.
Max Jakob, pisac, slikar, pesnik

Kada se donosi neka odluka treba uvek misliti na sreću koju će ta odluka doneti drugima.
Albert Acrement, franc. pisac

Znanstvena i tehnička pomoć i prijateljska međunarodna saradnja solidarnosti, a ne ponižavajuće i proračunato dobročinstvo.
Papa Pavle VI.

Kruti zakoni

SVAGDANJI RAZGOVORI

— Ja želim sve učiniti po crkvenim propisima i božjim zakonima. Ja želim sklopiti crkveni brak, ali vi, velečasni nemate razumijevanja. Vi ćete biti krivi, ako budem živjela u grijehu. — Tako je sa suznim očima optuživala u župskoj kancelariji mlada djevojka.

— Samo polako. Ako si zaista dobra vjernica i ako želiš učiniti sve po zakonima crkvenim i božjim, onda moraš zakone poznati i pravilno shvatiti. Tako odgovara župnik naviknut na slične scene.

— Pa mi želimo, da se vjenčamo u crkvi, kako to Bog i Crkva zapovijeda. Ali mi vi pravite prepreke. Vi to nećete.

— Kod sklapanja braka nije dovoljno samo htjeti sklopiti crkveni brak, nego treba najprije ispitati, da li je taj brak moguć i dozvoljen po božjim i crkvenim zakonima.

— Treba da me razumijete. Nijesam više „šiparica", imam već dvadeset i pet godina. Ne mogu vječito ostati sama. Dosadilo mi je, da stalno radim za druge. Hoću imati svoj dom, svoju djecu. Eto, sada sam našla na čovjeka, u kojega sam se zaljubila i bez njega više ne mogu živjeti. Nijesam ja kriva, što je on već bio oženjen. Ni on nije kriv, jer su ga drugi nagovorili na to vjenčanje.

— Ti si zaista slobodna i sa tvoje strane nema prepreke. Ali je zapreka s njegove strane. Poznato ti je, da se u Katoličkoj Crkvi mogu vjenčavati samo slobodni, to jest oni od kojih nijedna strana nije bila vezana zakonitim i valjanim brakom, osim ako je jedan od bračnih drugova umro. A tvoj kandidat je bio vjenčan te zato postoji nepremostiva prepreka, koja onemogućuje crkveno vjenčanje.

— Ali njegov brak je razveden i on je sada slobodan.

— Da, on je razveden, ali po našim zakonima nije slobodan. Poznato ti je valjda još iz naučavanja katoličke Crkve, da se pravilno sklopljeni i izvršeni brak nikada ne može razvesti tako da bi bilo koja stranka mogla ponovno sklopiti crkveni brak. U toj stvari postoji velika razlika između katolika i nekatolika. Crkva je vlašću primljenom od Krista donijela zakon, kojim obvezuje svoje članove da moraju sklopiti brak po obredu i propisu Crkve. Važi dakle pravilo: za katolike (bilo kojeg obreda) je nerazrešiv samo crkveni brak (i to sklopljen u katoličkoj Crkvi), dok je za sve ostale vjere nerazrješiv svaki brak, ako je sklopljen u nekoj zakonitoj formi (bilo pred crkvenim bilo pred građanskim vlastima).

— Ja to ne mogu shvatiti.

— Potpuno razumljivo, jer si zaljubljena i posmatraš sve kroz prizmu svog interesa. Bilo bi zato uzaludno kada bih ti sada na dugo i široko tumačio ove pravne propise. Dovoljno je za pravog kršćanina sljedeće: kad Crkva nešto zapovijeda ili zabranjuje, treba to slušati i izvršiti, iako nam možda nije posve razumljivo. Krist je Crkvi dao vlast donositi zakone, koji vežu katolike u savjesti. Tko dakle sluša Crkvu, sluša samoga Krista i obratno.

— Ja sam dakle osuđena ili da živim u grijehu ili da se ne udam.

— Crkva ti ne zabranjuje da se udaš, ali moraš si potražiti slobodnog kandidata. Ako pak učiniš nešto protiv izričitih zabrana Crkve sebe isključuješ iz Božje zajednice, zatvaraš si put do svetih sakramenata, tih izvora božanske pomoći i utjehe. Savjest će te progoniti, mira i sreće nećeš naći, a prije svega je u pitanju spasenje tvoje duše! — Pomisli na djevice iz prvih kršćanskih vremena koje su iz ljubavi prema Kristu ne samo odbile vjenčanje, koje im je nudilo sve zemaljske naslade, nego su čak i život svoj žrtvovale u najstrašnijim mukama. Valjda ti je nešto poznato o životu slavnih mučenica: sv. Agneze, sv. Lucije, sv. Katarine i drugih. Kad su mogle one podnijeti tako strašne žrtve, možeš i ti da se odrečeš svoje nedozvoljene ljubavi.

— Kruti su ovi propisi. Moje ranjeno srce plače i cvili.

— Čine ti se kruti, a kad budeš preboljela tu svoju bolest, sama ćeš se čuditi svojoj „ludoriji" te ćeš zahvaljivati Bogu, da si na vrijeme upoznala opasnost te izbjegla vječnoj propasti. — Idi mirno kući. Mnogo se moli i često pomisli, da je sve na svijetu prolazno. I tebe čeka smrt i vječnost. A božanski Spasitelj govori: „Što dakle koristi čovjeku, ako dobije cijeli svijet, a izgubi svoju dušu" (Mk 8, 36). — Hoćeš li ti za muža, za nedozvoljeni brak prodati svoju dušu? — Slušaj glas božji, koji ti govori po Crkvi, pa ćeš naći vremenitu i vječnu sreću!

Umnožiti kruh na stolu ogladnjelog čovječanstva — što stanje razvitka moderne proizvodnje može lako postići . . . a ne nečasnim načinom umanjivati broj onih, koji sjede za stolom. Ovo nije dostojno civilizacije.

Papa Pavle VI.

ŽIVOT SA CRKVOM

Uredba

PRVI PLOD II. Vatikanskog Sabora je **Uredba o svetom bogosluženju** koja je objavljena 25. I 1964. godine.

Cilj je čovjeka na zemlji, da Boga proslavi, a time i sebe usavrši, dok se sa svojim Bogom ne sjedini u vječnoj slavi. Nigdje ne može čovjek to savršenije postići nego u svetoj kršćanskoj liturgiji, bogosluženju.

Sveti Otac Pavao VI. govoreći o ovoj Uredbi izjavljuje: „Bogu treba dati prvo mjesto. Molitva je naša prva dužnost. Liturgija je prvi izvor one divne zamjene kojom nam je udijeljen božanski život. Liturgija je prva škola našeg duhovnog života . . .«

U svetoj se liturgiji na tajanstven način pred našim očima obnavlja život, smrt i uskrsnuće, stradanje i pobjeda našeg božanskog Spasitelja. Zbog nas je On čovjekom postao i svoj život na križu žrtvovao, zbog nas je i svoju Crkvu osnovao. Po obredu sv. krštenja mi se uključujemo u duhovni organizam svete Crkve, tajanstveno Tijelo Kristovo. Zato kršćanin nije jedinka izgubljena u svijetu, nego je sastavni dio tajanstvenog Tijela Kristova. Kršćanin živi u zajednici onih koji žive božanskim životom posvetne milosti — iz Krista po Kristu za savršeni život jedinstva sa Bogom u vječnosti.

Da bi smo taj savršeni, božanski život milosti u sebi očuvali, usavršavali, zato Krist neprekidno među nas dolazi — u svetoj liturgiji, najsavršenije u svetoj Misi, gdje se obnavlja Tajna večera i Kalvarijska žrtva. Krist u misi ponovo čovjekom postaje, iako sakriven pod prilikama kruha i vina, da u naše ime i s nama zajedno Oca slavi, zahvaljuje za primljene darove, oproštenje za grijehe moli i daje zadovoljštinu, a u isto vrijeme naše duše hrani nebeskom hranom, koja osigurava vječni život u nebeskoj slavi.

Gdje je glava moraju biti i udovi, gdje je stablo moraju biti i grančice, inače ne mogu ostati živi. Zato je razumljivo, da moramo biti i mi kršćani tamo, gdje je naša glava — Krist na specijalni način prisutan, i to zbog nas i za nas, a to je na najsavršenijem i najuzvišenijem bogoslužju — na svetoj misi.

Krist je po svetom redu dao svećenicima vlast, da kao njegovi zastupnici u ime vjernika prinose svetu žrtvu Novog zavjeta. Nije svećenik — čovjek koji prinosi jedini Boga dostojni dar. On je oruđe Kristovo. Preko svećenika Krist sam obnavlja u svetoj misi svoju kalvarijsku žrtvu. Krist je koji žrtvu prinosi i koji je istovremeno Bogu ugodna žrtva.

O tome govori čl. 7. Uredbe ovako: »Da bi izvršio toliko djelo (našeg posvećenja i spasenja) Krist je uz svoju Crkvu uvijek, a posebno u liturgijskim činima. Prisutan je u misnoj žrtvi po osobi službenika i još više pod euharistijskim prilikama, te se svećenikovom službom sada prinosi Onaj isti koji je onda na križu prikazao sama sebe. Prisutan je svojom moći u sakramentima, pa kad neko krsti, sam Krist krsti. Prisutan je u svetoj riječi, jer on govori kad se u crkvi čita Sveto pismo. Prisutan je napokon kad Crkva moli i kad pjeva psalme, kako je sam obećao: »Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam ja među njima« (Mt 18, 20). — Zaista u tako velikom djelu, koje savršeno slavi Boga i posvećuje ljude, Krist se ujedinjuje sa svojom predragom Zaručnicom Crkvom, koja ga zaziva kao svojega Gospodara i po njemu iskazuje štovanje vječnom Ocu. — S pravom se dakle liturgija smatra kao vršenje Kristove svećeničke službe, koja pomoću vidljivih znakova očituje i na način svojstven pojedincima ostvaruje čovjekovo posvećenje, a time Kristovo otajstveno Tijelo, naime Glava i njegovi udovi, vrši cjelokupno javno bogosluženje.«

Lijepo i poučno nastavlja Uredba u čl. 10.: »Liturgija je vrhunac ka kojemu teži djelatnost Crkve, i ujedno izvor iz kojeg proističe sva njezina snaga. Apostolski su naime napori upravljeni k tome, da se svi, koji su vjerom i krštenjem postali Božja djeca, sastaju, usred Crkve hvale Boga, sudjeluju kod žrtve i blaguju Gospodnju večeru. — S druge strane ista liturgija potiče vjernike, da nasićeni uskrsnim otajstvima budu složni u pobožnosti; ona moli da u životu vrše ono, što su prihvatili vjerom . . . Iz liturgije dakle, a iz Euharistije napose, kao s izvora, izlijeva se na nas milost i najvećim se uspjehom postizava ono Kristovo posvećenje ljudi i slavljenje Boga, prema kojemu se kao prema svojoj svrsi stječu sva druga djela Crkve.«

Kad tako promatramo svetu liturgiju kao izvor milosti, sunce naše zemaljske prolaznosti, pomoć u nevolji i utjehu u žalosti, a pored toga kao najuzvišenije i najuže sudjelovanje s Kristom u vlastitom i zajedničkom posvećenju i spasenju, onda će nam biti jasno, da nije pravilno, ako promatramo zapovijedi o obaveznom sudjelovanju kod svete mise u sve nedjelje i zapovjedne blagdane

kao neki teret. Ne, nije to teret. To je naša odlika, to je naša sreća.

Zato se potrudimo, da svetu liturgiju dobro upoznamo te kao djeca Božja i kraljevsko svećenstvo s Kristom sebe Bogu prinosimo.

Nema mise

I kod nas i u svetu se često dešava, da pojedini katolik ili čitave obitelji stanuju u mestima, gde nema katoličke crkve, nema katoličkog svećenika, nema dosledno ni svete mise. Žalosno je to, ali ipak ne treba očajavati.

Tko ne može doći na misu u nedelje i zapovedne blagdane, jer u mestu nema katoličke crkve, nema nikakvog greha. Ali ipak se može i u takvim krajevima lepo proslaviti dan Gospodnji te na duhovni način sudjelovati u svetoj misi i tako postati dionikom milosti, koje sveta žrtva vernima donosi.

Retko se danas nađe kuća bez radija. A putem radija hvata se veza s čitavim svetom. A neke radio stanice, pogotovo vatikanska, prenose redovno i svetu misu te prigodne propovedi u raznim jezicima. Treba dakle samo pravilno okrenuti radio, uzeti molitvenik u ruke te si živo predstaviti, da se nalaziš u božjoj kući zajedno sa mnoštvom braće i sestara po veri, svi sjedinjeni u molitvi, u veri i dubokoj pobožnosti.

Da bude svečanije, bit će korisno postaviti na stol križ ili koju svetu sliku te pripaljene sveće. Bit će zgodno, da se položi tamo i Sv. pismo kroz koje nam Bog govori i koje je korisno posle prenosa mise zajednički čitati barem nekoliko minuta.

Kad se preko radija oglasi zvonce te najavljuje dolazak Krista Spasitelja na pretvorbi pod prilikama kruha i vina, tada padni na kolena, pozdravi Isusa te ga zamoli za blagoslov, za potrebne milosti i oproštenje grehа... Obećaj mu svoju vernost do smrti, a naročito da ćeš sve životne križeve i poteškoće primiti kao zadovoljštinu i pokoru za sebe i sve potrebe čitave Crkve.

Napravi kratak ispit savesti te izmoli savršeno pokajanje, a kad se ponovo javi zvonce te najavi pričest zamoli Spasitelja, da dođe sa svojim blagoslovom i do tvoje duše... To će biti duhovna sveta pričest, koja je od velike koristi. Ko tako čini, može se nadati, da neće svoje duše zagubiti i sam Bog će mu pomoći, da ne napusti ovaj svet bez svetih sakramenata.

Isto važi za sve teže bolesnike koji zbog bolesti ne mogu na misu i do crkve. Duh ne može niko vezati ni sprečiti, da savlada sve daljine i sve prepreke te da dođe do svoga Boga i svete službe. Zdrav ili bolestan, blizu ili daleko od crkve, kad ne možeš fizički onda barem duhovno vrši svoje verske dužnosti, pa ćeš osetiti kako dobar je Bog, koji će ti pružati svoju pomoć, utjehu i večnu nagradu.

Liturgijsko sudjelovanje

Svaki je kršćanin član božje obitelji na zemlji, i zato se ne može i ne smije nikada izolirati od društvenih obaveza prema bližnjemu i zajednici, pa i prema Crkvi. Vrhunac djelovanja Crkve, te nadvremenske i nadnacionalne zajednice, je sveta liturgija.

Kao što u organizmu nijedna ćelija, nijedan organ ne može biti pasivan, neradnik, tako ni u božjem organizmu Crkve ne smije biti parazita i neradnika. Razumije se, da mora svako najprije sebe duhovno izgraditi: svoju vjeru dobro upoznati i gajiti privatne pobožnosti, urediti svoj neposredni i intimni odnos sa Bogom. Ali taj individualni duhovni život treba uskladiti sa socijalnim obavezama i životom u Crkvi. Iz Crkve i po Crkvi pojedinac prima milosti, natprirodne darove, pa mora onda s Crkvom i sudjelovati u zajedničkoj akciji, da se Crkva kao društvena i općečovječanska ustanova što više učvrsti, afirmira u savremenom svijetu, proširi među sve društvene slojeve i narode, da što savršenije vrši i svoju najuzvišeniju zadaću proslave Boga i posvećivanja duša, što se čini u svetoj liturgiji. Zato treba kod liturgijskih čina kolektivno sudjelovati, što važi naročito za one, koji vole samo svoje privatne pobožnosti. A sudjelovati treba ne samo pasivnim prisustvom nego aktivnom punom saradnjom.

Uredba o svetom bogoslužju u čl. 14 poručuje ovo: »Majka Crkva živo želi, da se svi vjernici privedu k onoj punoj, svjesnoj i djelatnoj suradnji kod liturgijskih obreda, koju traži sama narav liturgije i na koju, na temelju krštenja, ima pravo i dužnost kršćanski puk, pridobljeni narod. — U obnavljanju i promicanju svete liturgije najviše treba nastojati oko toga punog i djelatnog sudjelovanja svega puka. Liturgija je naime prvo i nenadoknadivo vrelo, iz kojega neka vjernici crpe pravi kršćanski duh. Stoga je pastiri duša moraju dužnim poučavanjem marljivo promicati u čitavoj svojoj pastoralnoj djelatnosti...«

Da se postigne što bolji uspjeh na tom polju potrebno je prema istoj Uredbi (čl. 11) da vjernici pristupaju k svetoj liturgiji s pravim raspoloženjem duše, s dovoljnim poznavanjem i dobrom voljom.

Naše sudjelovanje u svetoj liturgiji dokaz je naše duhovne zrelosti i savremenosti. Zato rado studirajmo, čitajmo i slušajmo tumačenja o liturgijskoj reformi, koja se u Crkvi sprovodi, primajmo to kao dar Božji te puni dobre volje sudjelujmo, da se i na izvan očituje jedinstvo vjere i život Crkve.

IZ KATOLIČKOG SVETA

JEDINSTVO CRKVE
JEDINSTVO VJERE
JEDINSTVO LJUBAVI
NARODI U MIRU I
PRAVDI.

IZ NAŠE ZEMLJE

Novi biskup. — Sveti otac Pavle VI. imenovao je apostolskog administratora jugoslovenskog dela goričke nadbiskupije Mons. dr Janeza Jenka, bivšeg urednika Blagovesti i generalnog vikara beogradske nadbiskupije, naslovnim biskupom akufidijskim. Istovremeno je imenovan i apostolskim administratorom jugoslovenskog dela tržaško-koparske biskupije. Iskrene čestitke i najbolje želje u ime redakcije, administracije i čitalaca »Blagovesti«!

Srebrni biskupski jubilej. — Skopski biskup preuzv. g. dr Smiljan Čekada proslavio je u augustu svoj srebrni biskupski jubilej, i to skromno u krugu svojih svećenika i vernika u poznatom marijanskom hodočasničkom svetištu Crnogorske Majke Božje u Letnici — na Veliku Gospu.

Ptujska gora. — Staro slovenačko marijansko svetište na Ptujskoj gori kod Ptuja slavi ove godine svoju 550 godišnjicu. Glavna je proslava bila na Veliku Gospu uz učešće ljubljanskog nadbiskupa, mariborskog biskupa i ogromnog broja hodočasnika.

Ponosni Vrbnik na otoku Krku ponosi se što ima 25 živih svećenika. Ove su godine dvojica domaćih sinova služili mlade mise.

IZ VATIKANA

Novi nuncije. Sveta Stolica i republika Ruanda uspostavili su diplomatske odnose time, da Vatikan zastupa nuncije u Ruandi, a republiku poslanik u Vatikanu. Za nuncija je imenovan biskup Vito Roberti, koji zastupa Sv. Stolicu već u Kongu i Burundi.

Crni biskupi u katoličkoj Crkvi. U katoličkoj Crkvi ima sada 71 crni biskup, od kojih 1 kardinal, 15 nadbiskupa i 55 biskupa. Kongo ima 11 crnačkih biskupa, Tanganjika 8. Prvi crni biskup Josip Kiwanuka bio je posvećen pre 25 godina.

Relikvije sv. Andrije apostola (glava) bit će po završetku treće sesije II. Vatikanskog sabora poslate sa specijalnom delegacijom u Patras u Grčkoj, odakle su te relikvije bile donešene u Rim u aprilu 1642. g. Glava sv. Andrije apostola čuvala se od tada u crkvi sv. Petra u Rimu pored groba prvaka apostola. Papa je naglasio da želi time javno očitovati svoju bratsku ljubav prema pravoslavnoj grčkoj Crkvi. Pre toga koncilski oci će za sve vreme treće sesije Sabora obavljati pred tom relikvijom posebne pobožnosti moleći se Bogu za bratsko razumevanje među sestrinskim Crkvama i za njihovo jedinstvo.

Kolegij sv. Petra u Rimu pružio je u prošlogodišnjoj školskoj godini gostoprimstvo 136

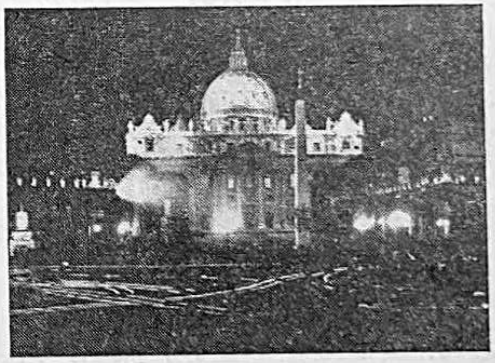

svećenika, koji se u Rimu specializiraju na raznim najvišim naučnim ustanovama za profesore na visokim teološkim školama u svojim zemljama. Bilo je zastupanih svih pet kontinenata iz 35 različitih država i to: 63 iz Azije, 42 iz Afrike, 23 iz Oceanije, 5 iz Latinske Amerike i 3 iz Evrope.

Sa Tunisom je konačno Sveta Stolica potpisala sporazum o položaju kat. Crkve. Crkva je katolička zbog odlaska mnogih katolika posle sticanja državne samostalnosti Tunisa bila prisiljena napustiti mnoge crkvene zgrade. Sve te crkve prelaze sada u državne ruke, a država će ih upotrebiti u prvom redu za muzeje. Najbolnije je za katolike, da je tu uključena i slavna

katedrala u Kartagini, koju je posvetio zaslužni kardinal Lavigerie 1890. godine. Postat će arheološki muzej. U državne je ruke prešla i bogoslovija u Kartagini. Svi seminarci i bogoslovi zajedno sa svojim profesorima otišli su u Francusku. U tom se semeništu školovala većina afričkih misionara iz Družbe Belih otaca.

Castel Gandolfo. — Poznato je, da Sveti Otac svake godine odlazi za vreme letnjih vrućina u svoju letnju rezidenciju u Castel Gandolfo. Ove je godine Papa pre odlaska posetio predgrađe Rima, neke hodočasničke crkve i bolesne siromahe. — Kako bi se pružila prilika tolikim hodočasnicima, koji za vreme letnjih meseci dolaze u Rim, da vide Svetog Oca. Papa je, odlučio da će svake nedelje barem jedamput navratiti u Rim te primati hodočasnike. — U zajedničkoj audijenciji kod Svetog Oca bili su primljeni ovogodišnji slovenački mladomisnici, kojima je Papa uputio posebno tople pozdravne reči.

IZ EVROPE

Najkraća propoved na najmoderniji način. U Esenu u Nemačkoj bit će na krovu biskupskog dvorca instaliran električni tekući natpis kratkih verskih istina i vesti iz katoličkog sveta. U tu svrhu pripremljeno je 4000 sijalica u bojama. Tako će putem moderne tehnike Bog govoriti sadašnjem svetu.

Katolički brakovi su čvršći. Interesantna je statistika o razvodima brakova sastavljena u Nemačkoj 1960. god. Preljuba je samo još u 3% razlog razvoda. 90% razvoda baca krivnju na uvrede bračnih drugova, kriminalne prestupke i razne strasti. 5,5% razvoda je posledica ukidanja domaćinstava.

Razvod braka je u Nemačkoj u 1960. do 1962. god. prouzrokovalo dvaput više žena nego muškaraca, samo četvrtina muškaraca našlo se krivim, a u ostaloj četvrtini su oboje krivci. Od 50.000 razvedenih bilo je 20.000 brakova bez dece.

Statistika je pokazala također da se katolički brakovi veoma retko razvode.

Nebeska pošta u flašama. P. Kowsky, svećenik u Karlsruhe, izmislio je neobičan način raspačavanja molitve za mir u svijetu. Molitva počinje riječima sv. Franje Asiškog: »Gospodine, učini me oruđem tvoga mira.« Štampana je na francuskom, nemačkom, engleskom i ruskom jeziku te zapakovana u plastične bočice — kapsule, u kakvima se prodavaju lijekovi. Prvih 1000 kapsula bačeno je u rijeku Renu već pred blagdan Uzašašća. Ostalih 4000 kapsula otplivat će kasnije istim putem. Tkogod nađe »nebesku poštu u flašici«, neka se smatra oruđem mira na taj način, da ostvari ljubav tamo, gdje vlada mržnja, oproštenje, gdje je bilo uvrede, da smiruje prepirke, da kaže istinu, gdje je bilo prevare, budi nadu tamo, gdje vlada očajanje.

Iz Münchena javljaju, da više protestanata nego katolika napušta sela i ide u grad za poslom. Danas ima u Nemačkoj 9,5 miliona katolika u selu. Mešovitih brakova ima 18%. 1958. god. od katoličkih brakova bilo je 94% crkveno venčanih. Naprotiv od onih, gdje je samo jedan član katolik, 42% su vjenčani u crkvi. Na šest čistih katoličkih brakova dođu četiri mešovita.

Župnici u velikim gradovima moraju brinuti se za triputa toliko katolika koliko župnici u selu. U selu ima više rođenja nego u gradovima. Veoma je žalosna činjenica, da je prilično opao broj uskršnjih pričesti, poseta nedeljnih sv. Misa i broj mladomisnika.

Francuska. — Prema poslednjim informacijama očekuju da će ove godine posetiti marijansko mesto Lurd preko 4 miliona hodočasnika i 50.000 bolesnika. — Kardinal Feltin pozvao je Parižane, da velikodušno pomognu izgraditi 142 nove crkve na periferijama Pariza, gdje su vernici zbog nedostataka crkava lišeni mogućnosti vršiti svoje verske dužnosti.

Lurd. — Ove je godine bilo u Lurdu sedmo međunarodno hodočašće vojnika iz 15 različitih država; bilo ih je 45.000. Oni su se tamo zajednički molili za mir u svetu i za uspeh Sabora. — Ove se godine navršilo 100 godina kako je postavljen kip Majke Božje na mestu, gde se Majka Božja ukazala maloj Bernardici. Svečanost je bila obavljena u prisutnosti biskupa iz Tarbesa (tada u Lurdu još nije bilo biskupije), 500 svećenika i 60.000 vernika.

Hodočašće studenata. — Na poziv svećenika don Rosija u Italiji je pre više godina pokrenuta akcija za zajedničko godišnje hodočašće studenata italijanskih univerziteta u mesto Siena. Akcija je počela sa 80 hodočasnika, a na ovogodišnjem hodočašću, devetom po redu, bilo ih je 10.000. Putem su molili krunicu, pevali svete pesme, prilikom odmora čitali sveto pismo, a u samoj Sieni pristupili svi pod zajedničkom misom svetoj pričesti te održali zajednički sastanak.

Časnih sestara u svetu ima sada već oko milion. Većina se bavi opskrbom bolesnika i siromaha, a u poslednje vreme sve više preuzimaju brigu u apostolatu Crkve i širenju vere ne samo u misijskim zemljama nego i u čisto katoličkim predelima, pogotovo u onim mestima gde nema dovoljno svećenika. Odlično deluju kao katehistinje, spremaju decu i odrasle za svete sakramente, posećuju bolesnike, vode crkvenu administraciju i brinu za crkveno pevanje.

Svepravoslavna konferencija. — Carigradski patrijarh Atenagoras pozvao je sve pravoslavne Crkve na konferenciju, treću po redu, koja treba da raspravi o razgovorima s katoličkom Crkvom. Poznato je, da se do sada grčka crkva s atinskim mitropolitom na čelu suprotstavljala toj akciji, a sada javljaju da je Sveti Sinod grčke Crkve odlučio da sudeluje na toj trećoj konferenciji i da podupre nastojanje carigradskog patrijarha. Verovatno da će se konferencija opet održati na Rodosu, ali vreme još nije javljeno, iako se računa da to neće biti pre završetka treće sesije II. Vatikanskog sabora. — Opšte je mišljenje, da je sada raspoloženje u pravoslavnim krugovima povoljno za pregovore sa katoličkom Crkvom.

London. Nadbiskup iz Kenterberija Ramsey izjavio je novinarima »Economist«-a, da će naskoro posetiti papu Pavla VI. To će biti prvi susret između poglavara katoličke i anglikanske Crkve, otkako je prijašnji nadbiskup iz Kanterberija dr Fišer posetio papu Ivana XXIII 1960. godine.

Dr Ramsey je izjavio da su najveća zapreka sjedinjenju ovih Crkava nauka o nepogrešivosti i dogma o Majci Božjoj.

Atena. Ruski pravoslavni arhimandrit Juvenalij, vođa ruskih pravoslavnih misija u Jerusalemu, izjavo je, da će naskoro doći iz Rusije 18 novaka u samostan monaha na Atos. U tom samostanu živi samo još par starih i iznemoglih ruskih monaha. Do sada nije bilo dozvoljeno, da bi ruski omladinci mogli biti primljeni u samostan na Atos.

Budimpešta. Između Vatikana i mađarske vlade vode se diplomatski razgovori. Nakon primljenih i potpisanih zaključaka počet će raditi nuncijatura u Budimpešti a mađarsko poslanstvo u Vatikanu.

Nemačka. 96% svih stanovnika Nemačke članovi su dvije Crkve: katoličke i evangeličke. 44,1% pripada katoličkoj, a 51,5% protestanskoj. U sjevernoj Nemačkoj ima više protestanata, a u južnoj t. j. Bavarskoj većina su katolici.

Atena. Grčko-pravoslavni metropolita Konstantinos iz Patrasa javio je svojim vernicima odluku sv. Oca Pavla VI, da se glava sv. apostola Andrije vrati u Patras. Metropolita izražava neopisivu radost nad tom činjenicom te kaže među ostalim: »Hvalimo i slavimo Boga! Zahvaljujemo isto sestrinskoj zapadnoj Crkvi, koja je 500 godina čuvala svete relikvije. Zahvaljujemo konačno i mudroj glavi Pape Pavla VI.«

Mainz. Katolički biskup iz Mainza dr Herman Volk podijelio je 26. juna svećeničko redjenje nekadašnjem luteranskom pastoru. Konvertita je Amerikanac 43 godišnji Ernest E. Beck, koji se već 1954. sa cijelom svojom familijom obratio na katoličku vjeru.

Holandija. — Ove je godine u Utrehtu primilo misijski križ 430 holandskih misionara, koji odlaze u misijske zemlje. Za sada imaju holandski katolici u misijama 10.000 misionara i to: 4500 svećenika, 1500 braće laika, 3000 časnih sestara i 1000 laika.

IZ OSTALOG SVETA

New York. U prošloj godini je katoličko društvo, koje skuplja lekove za Misije, skupilo 844 tona lekova, te ih poslalo u 537 misijskih bolnica, 4000 apoteka u 80 zemalja. Osim ove medicinske pripomoći, putem ovog Karitasa prijavilo se za Misije i 51 lekar i lekarski asistent za misijske bolnice.

U Brazilu na 5550 katolika dolazi 1 svećenik, u USA za toliki broj vernika ima 7 svećenika.

Jeruzalem. U Metzad Gozal na obali Mrtvog mora u Svetoj Zemlji bila je otkrivena stara tvrđava, koju je zauzeo i porušio kralj David, kako čitamo u Svetom Pismu. Tvrđavu su sagradili Edomiti, a bila je ključ na putu u Edom.

Orijent. U Rimu je bila održana konferencija predstavnika katoličkih škola 11 zemalja Arabije i bližeg i daljnjeg Orijenta. Otsutni su bili predstavnici Kipra, Libije, Iraka i Sudana. Statistika je pokazala, da u ovih 11 zemalja ima 1.450 katoličkih škola sa 400.000 učenika i 15.000 profesora, od kojih su 11.000 laici.

Buenos Aires. — Bazilika Marije Pomoćnice u Ramos Mejia je dobila komadić relikvija sv. Ćirila, prosvetitelja slavenskih naroda. Poznato je, da su relikvije pronađene prošle godine u Rekanatiju kod Loreta u Italiji. Ćirilove relikvije nestale su iz crkve sv. Klementa pre 150 godina, za vreme francuske okupacije Rima. Relikvije su postavljene na oltar slovenačke kolonije u Buenos Airesu, koji je posvećen brezijanskoj MB.

Boston — USA. — Prva biskupija na svetu sa vlastitom televizijom je Boston u Americi. Proraditi će ove jeseni, a blagoslovit će ju kardinal Kušing.

Australija. — Australijski episkopat išao je najdalje u liturgijskim reformama. Tako je otslužena 5. jula prviput sveta misa, na kojoj su sve molitve, koje svećenik moli glasno, bile na engleskom jeziku, a k tome još predpričesne molitve. Dozvoljena je upotreba engleskog jezika u liturgiji Velikog petka, Uskrsne Vigilije, i kod deljenja sakramenata i blagoslovina.

Latinska Amerika. — Poznato je, da tamo nedostaje svećenika. U Čileu su zato pojedini biskupi odobrili laicima, razume se po posebnim tečajevima dobro pripremljenima, da nastupaju kao propovednici i veroučitelji. A za svećenike se održavaju posebni pastoralni tečajevi za primenu najnovijih pastoralnih metoda.

IZ MISIJA

Alžir. Ovogodišnjih letnjih ferija više stotina katoličkih omladinaca iz raznih zemalja stavilo se na raspolaganje alžirskom Karitasu, da provedu svoje ferije u besplatnim akcijama u bolnicama i ambulantama. Tu akciju je vodio alžirski nadbiskup Duval.

Bombaj. Svi koji će posetiti euharistijski kongres u Indiji, moraju biti pre putovanja cepljeni protiv boginja, tifusa, kolere i žutice.

Japan. Šintoistički općinski načelnik iz Uwajine u Japanu izjavio je: »Ja sam šintoističke vere, ali upoznao sam, da ima katolička Crkva neku duhovnost, koja je nad svim ostalim religijama. To sam primetio za vreme svog boravka u Rimu. Papa je načinio na mene poseban utisak: u njemu sam video vanrednog čoveka. On je jedini sposoban dovesti do jedinstva sve Crkve.«

Nigerija. Za gubavce u Ogoji u Nigerliji žrtvovao se jedan lekar iz New Mexica, koji je besplatno radio 2 godine tamo za više stotina gubavaca. Pomagali su mu i njegova žena i petoro dece.

Afrika. Imajući u vidu velik broj obraćenika i bogat prirodan prirast katolika na crnom kontinentu godišnje bi u Africi trebali izgraditi 500 novih crkava i poslati u pastvu najmanje 1000 novih svećenika.

Rasizam. Katolički biskupi Južnoafričke unije zajednički su oštro osudili rasističke zakone kao nemoralne i tuđe kršćanskom shvaćanju.

Kršćansko selo kod Abu Simbel na obali Nila iz VII. veka nedavno otkriveno izazvalo je veliko interesovanje svih egiptologa i arheologa. Otkrili su ga holandski arheolozi. Ustanovljeno je, da je to kršćansko selo u blizini svetišta Abu Simbel bilo cvatuće sve do XII veka. Najveće interesovanje vlada za kapelicu u pećini, koja je savršeno očuvana jer je sva bila prekrivrena pustinjskim peskom. U kapelici su otkrivene divne freske Bogorodice, svetaca, anđela. Pronađen je i veliki križ od bronza, kadionica te mnogo drugih predmeta kršćanske umetnosti srednjeg veka.

Japanski princ Mikasa Munehito, brat sadašnjeg japanskog vladara, direktor Akademije za orijentalne studije, završio je svoju knjigu o Mojsijevim knjigama. On je počeo proučavati Sveto pismo posle drugog svetskog rata, kada se u Evropi upoznao s kršćanstvom.

Ugandski mučenici bit će verovatno uskoro proglašeni svetima. Kongregacija svetih obreda ima pred sobom dva čuda učinjena po zagovoru ugandskih mučenika, koji su bili mučeni 1885. i 1886. godine. Većina su bili mali dečaci, koji su herojski izdržali najstrašnije muke iz ljubavi prema Kristu i njegovoj Crkvi, iako su istom nedavno postali kršćani. Blaženim su bili proglašeni u 1920. god.

Nadbiskup Tokija Kardinal Toi osnovao je posebni odbor za uslugu učesnicima na međunarodnim olimpijskim takmičenjima u Tokiju. Učesnicima će posebni odbor davati potrebne informacije, a više svećenika bit će neprekidno na raspolaganje za ispovedanje na raznim svetskim jezicima.

U Kerali, jednoj od indijskih država, gde ima najviše katolika, nastradalo je od šovinističkih elemenata sedam katoličkih i jedna protestanska crkva. Tamošnji biskupi su zatražili od državnih vlasti energičnu zaštitu.

NOVA ŠKOLSKA GODINA,
MNOGO NOVIH KNJIGA
I PREDMETA.
I VJERONAUKA NE SMIJE
BITI PREZRENA.

Početak školske godine

POVRATAK — Zbogom veličanstvene planine i prostrane ravnice, zbogom plodna polja i zelene livade, zbogom šume, zbogom more... Naše su ferije prošle. Moramo se vratiti natrag u gradove u školske učionice.. Prošli su dani odmora, dani radosti i uživanja. Ponovo je došlo vreme ozbiljnog rada, učenja.

Odmorili smo se i nakupili smo dovoljno snage, da svladamo brda i prepreke školskih obaveza, da proširimo i produbimo znanje. Učit ćemo razne predmete, da se osposobimo za kasnije životne obaveze.

Na početku nove školske godine puni smo dobre volje i želimo, da bi u nauci svestrano napredovali. Svesni smo, da smo dužni svoje vreme dobro iskoristiti i što više znanja nakupiti. Dobre ocene na kraju školske godine bit će naše pobedničke značke i medalje, a istovremeno to će biti zahvala i nagrada našim učiteljima i dobrim roditeljima. Oni to zaslužuju, da se našim uspesima raduju, jer za to mnogo žrtvuju. Oni sebi mnogošta uskraćuju, samo da nama, svojoj deci, omoguće nabavku knjiga, sveski, a k tome još koju razonodu, da hranu i odelo ni ne spominjemo. Zaista smo dužni, da im se odužimo. Čime drugim možemo osim poslušnošću, marljivim učenjem, dobrim vladanjem i odličnim uspesima, lepim ocenama.

Još nešto! Mi, koji smo krsteni, nećemo zaboraviti odmah na početku školske godine prijaviti se za veronaučnu pouku. Prijaviti se moramo baš svi (potražiti treba i one, koji se sami ne bi setili), jer bila bi sramota ne poznavati božju objavu, svoga Spasitelja i katekizamske istine. Da, bruka bi to bila velika, kada bismo mi, koji smo kršćani sa vekovnom kršćanskom tradicijom i kulturom, bili neznalice u svojoj veri, koju danas poznavaju stare civilizacije i doskorašnji stanovnici prašuma crne Afrike i Latinske Amerike.

Znamo mi, da se moramo za našu evropsku civilizaciju i kulturu baš kršćanskoj Crkvi zahvaliti, zato je naša čvrsta volja, da tu svoju i naših predaka veru dobro upoznamo. Samo onaj, koji svoju veru dobro poznaje, može da donosi pravedne sudove, da veru poštuje i po njoj život svoj usavršuje.

Ne bi li bila neoprostiva sramota, kada bismo mi znali nešto o faraonima i egipatskim sfingama, a ne bismo imali pojma o Mojsiji, po kojem je Bog židovski narod iz egipatskog ropstva u obećanu zemlju vodio te dao zakonik božjih zapovedi, za kojega moraju priznati svi, da boljega ljudi nisu mogli pronaći i da taj zakonik svima koristi.

Kakva bi tek bruka bila, kada bismo morali priznati da o Kristu nismo ništa čuli, a on je istorijska prekretnica. Od njegova rođenja se broje godine, jer on donosi svetu svetlo pravde i istine, dostojanstvo i slobodu za sve ljude, za sve narode. Doba posle Kristova rođenja naziva se »naša era«, jer je to doba — era Krista, Bogo-čoveka, našeg Spasitelja. On je za nas čovekom postao, svojom nas je krvlju otkupio i zato smo njegovi mi svi, hteli-nehteli, dobri i zli, verni i neverni. U novoj smo — njegovoj i našoj eri.

Učit ćemo u školi o prirodi, možda čak nešto i o astronomiji. Moramo onda učiti i o Onome koji je dao napisati knjige objave, gde nam se govori o Stvoritelju, koji je svu prirodu ne samo stvorio nego i tako divno uredio. Što je sva tehnika? Samo jadna kopija i korišćenje zakona i sila prirode. Kad je priroda, zemlja i vasiona, mrtvi i živi svet, tako neizmeran i neizcrpan, kako neizcrpan i svemoguć je Onaj, koji je ne samo stvorio nego koji i sve tako upravlja, da postizava cilj.

Naša je dakle odluka, da se svi — za veronauku prijavimo. I ne samo prijavimo, nego i redovno posećujemo. Još više: uz ostale predmete ućit ćemo i veronaučne lekcije. Svoju veru i veru naših predaka želimo dobro upoznati i po njoj živeti, svoje verske dužnosti izvršavati.

Zakažimo takmičenja, koja će grupa biti brojnija i bolja!

Katolička je Crkva preko svojih misija pružala ovim narodima blagodati školskog odgoja, zdravstvene zaštite i društvenog oblikovanja. Sve ovo ne kao doprinos višega nižemu ili stranca strancu, nego odgajajući ih u bratskoj ljubavi za samoupravu.

Papa Pavle VI.

UVREĐENA ANICA

Da vam se predstavim: ja sam učenica Anica, čitateljka vašeg lista, dobra kršćanka, koja redovno pohađa časove veronauka i često pristupam svetim sakramentima. To je dakle moja legitimacija. A sada dolazi moja žalba.

Uvređena sam ja, i sigurno još koja moja drugarica. Rubrika Blagovesti »Mladim prijateljima« govori samo o dečacima, kao da nas devojčica uopšte nema. A kažem vam ja, učenica Anica, da smo mi devojčice i na veronauci i u crkvi i kod svetih sakramenata mnogobrojnije i bolje od dečaka.

Mi, istina, na žalost, nemamo prava ministrirati, ali zato znamo pevati i lepo Boga moliti. Vaši dečaci se prave važni, znaju se čak potući, da bi pokazali svoje snage, a kada treba u crkvi usta otvoriti te glasno zapevati, ne možete ih čuti, čak ni videti, jer su se, pogotovo malo stariji, sakrili po svim mogućim kutevima. A kateheta stalno opominje, da moramo mi, najmlađi, napred, što bliže do oltara, do Isusa, koji toliko voli čista mlada srca.

Da napravimo malo kantrole. Prebrojite dečake koji imaju u crkvi u rukama molitvenike. Razočarat ćete se. Pogledajte ih kako kleče kad je pretvorba, pričest ili blagoslov. Rasplakat ćete se. A da vidite kako uništavaju crkvene pesmarice, uši bi im iščupali. I samo još jedna opaska: pogledajte ih kako idu na pričest ti junaci. Sve se osvrću ko će prvi ići, a zatim se kriju između bakica, iako je velečasni naredio, da moraju oni prvi pristupiti. I kako drže ruke! I kako kleče! Kao da su sami iznemogli starci, puni reumatizma i drugih bolesti.

Da mi ne kažete, da klevećem, želim priznati, da ih ima i dobrih. Ali ti su malobrojniji. Kod devojčica je baš obratno.

Da vidite, da mi devojčice nismo kukavice, kako nas dečaci smatraju, objavljujemo za ovu školsku godinu takmičenje i to:

1. broj prijavljenih za veronauku po grupama;
2. redovno posećivanje veronaučnih časova;
3. vladanje na veronauci i u crkvi;
4. sudelovanje u crkvenom pevanju;
5. primanje svetih sakramenata.

Uverena sam da je pobeda naša. Pozdravlja sve učenica Anica.

* * *

KAPLJICA

Mnogi ministranti se čude, zašto svećenik kod prikazanja stavlja u kalež posle vina i malo vode, koju još k tome blagoslivlje, ako nije misa za pokojne.

Sitnica je to, ipak strogi propis, kojega se mora svaki svećenik strogo pridržavati. Spominje nas na vodu, koja je potekla iz probodena Srca Isusova na križu. A također, nas podsjeća na važnu istinu: kapljica vode je slika naših dobrih dela, žrtvica i zasluga, koje prinosimo Bogu. Samo po sebi to nije ništa, jedna kapljica. Ali kad se to spoji sa žrtvom Kristovom u svetoj misi, postaje nešto veliko. Kapljice vode ulivene u kalež sa vinom niko više ne može odvojiti ili prepoznati. Tako nas i naše žrtvice u misi Krist prima u svoje te ih zajedno nebeskom Ocu prikazuje. Tako dobiju i naše bedne molitve veliku vrednost, da nam se opraštaju gresi i osigurava večna nagrada. — Kako je dakle važno, da sa razumevanjem sudelujemo u svetoj misi.

A zašto se voda blagoslivlje? — To je vrlo star običaj, iz godine 600. Tada je jednog dana papa Grgur Veliki služio svetu misu, a vernici su po običaju donosili na oltar svoje darove. Nekoliko siromaha nije imalo baš ništa, pa su putem zahvatili hladne vode te stidljivo stavili na oltar. Papa je dirnut vodu blagoslovio i tako je taj običaj nastao i ostao.

Zemlja još nije sva napučena. Nismo još zemlju podvrgli, kako nam je rečeno u Svetom pismu. Nismo joj ni iz daleka istisli iz majčinskih grudi sav sok, svu hranu, sve blago. Naša planeta može prehranjivati stotine milijardi ljudi! Samo da je više ruku! Samo da je više mozgova, koji misle! Kopna, oceani, laboratoriji, industrije, pronalasci — govore svima, da se ne treba spremati na druge planete.

Clarc Colin, čuveni ekonomista

Što koristi čovjeku, ako dobije cijeli svijet, a izgubi svoju dušu? Što li može čovjek dati kao otkupninu za svoju dušu?

Mt 16, 26

Tko ne uzme svoj križ i ne ide za mnom, nije me dostojan. Tko sačuva svoj život, izgubit će ga. A tko radi mene izgubi svoj život, sačuvat će ga.

Mt 10, 39

od propisa nemrsa date velike olakšice svima, koji su ovisni od tuđe kuhinje, koji se hrane u raznim menzama, zajedničkim domovima ili na putovanju. Oslobođeni su i bolesnici. U koliko neko nije siguran, da je oslobođen po opštoj olakšici, neka se obrati za savet i oprost svome ispovedniku ili župniku. — Moramo razlikovati nemrs i post. Post obvezuje samo odrasle osobe od 21. do 60. godine života i to po sadašnjem propisu samo 4 dana u godini: Pepelnica, Veliki petak, 7. dec. i Badnji dan. Tih dana je dozvoljeno spomenutim licima jesti samo jedanput dnevno do sita, a osim toga može se ujutro i uveče uzeti nešto malo hrane, ali ne do sita. — I jedan i drugi propis obvezuju sami po sebi pod smrtnim grehom.

Đ. R. — KR. — Nije naš običaj polemizirati bilo s kim, pa nećemo ni s vama. No, u želji da vam pomognemo do duševnog mira i spasenja odgovorit ćemo na vaše drugo, prilično neučtivo pismo. — Ponovno optužujete svoju ženu za davnu nevernost, što neće da položi zakletvu na vaša sumnjičenja... itd. Hvalite se, da vam je zagrebački Glasnik dao za pravo. — Kad biste malo bolje pročitali zagrebački odgovor uz naš, onda biste videli, da se slažu, samo što je onaj raspravio principijelno o grehu, a u našem ste listu dobili odgovor, koji je vama potreban kao lek. Vaš odgovor pokazuje, da smo bili potpuno u pravu te vas u vašem interesu pozivamo, da trezveno i ozbiljno porazmislite o našim savetima. Mi vam želimo dobro i zato vam moramo reći istinu, koja je za vas malo gorka, kao što je neprijatna konačno svaka injekcija. Ali samo istina vas može spasiti. — Poznato vam je da bolesnik, koji obilazi sve moguće lekare i ne prihvaća saveta niiednog, neće nikada ozdraviti. I vi ste takav bolesnik. Vi niste tražili savet nego potvrdu svojih krivih zaključaka i sumnjičenja. — Nije naše da raspravljamo, da li vas je žena zaista prevarila i u koliko je korektno nastupila prema vama u vašim ispadima optužbi i teških sumnjičenja. Moramo vam reći istinu, a vi ste to dužni prihvatiti, ako želite sebi pomoći. To je jedini lek. Prva činjenica je: vi ste bolestan; bolujete od ljubomore i sumnjičenja. — Nazivate ženu farizejkom, a time ste sebe osudili. Pamtite li onu priču iz evanđelja o farizejima i ženi preljubnici. Pročitajte ponovo Iv 8, 1—11 i prosudite ko je farizej. — Iz svake vaše rečenice vapije mržnja prema ženi a prigovarate ženi, jer da se ispoveda bez prethodnog priznanja pred vama. — U koliko je žena kriva, ona ima urediti svoje račune pred Bogom, a vi ćete odgovarati za svoje postupke. Bog vas nije postavio za sudiju, nego vas sudi po vašim vlastitim rečima i molitvama. Molite u Očenašu: »otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim«, a vi uopšte ne opraštate... — Napisali ste kao moto svom dopisu: »Na ljutu ranu, ljutu travu«. Dali smo vam na vašu ljutu ranu ljutu travu istine, da naime ne otvarate stare i nove rane, nego da kao pravi kršćanin oprostite i zaboravite, ako je i bilo šta, da i vama Bog sve oprosti. Takva velikodušnost naići će na nagradu u večnom životu, dočim bi produžavanjem dosadašnjih postupaka stvarali pakao sebi i drugima već na tom svetu. — Zapamtite sve što vas muči i prozoni je napast đavolska, zato sve to odbacite, da ne izgubite dušu. — Ako vi ne oprostite iz svega srca svojoj ženi (u koliko je nešto i kriva), neće ni Bog vama oprostiti (Mt 18,35). S jednom nogom ste već u grobu, i valjda ne želite da vas Bog odbaci i osudi! — Smirite se i kršćanski podnosite sva iskušenja!

T. VIC. NIK. — Tražite više vesti iz katoličkog sveta, posebne životopise svetaca i nedeljni časopis. — Moramo računati sa datim mogućnostima. Opseg lista ne možemo proširiti iz materijalnih razloga, jer bi list morao poskupiti. Nešto se izdaje iz raznih područja duhovnog života i o tim knjigama donosimo prikaze, ako nam se dostave. A na 14 dana izlazi u Zagrebu »Glas koncila« (Kaptol 8).

G. T. DUGO SELO. — Potpuno pogrešno je vaše mišljenje, da je brak i bračni život greh. Iz katekizma vam mora biti poznato, ako ste ga učili inače to učinite naknadno), da je ženidba (venčanje) jedan od sedam svetih sakramenata, dakle nešto svetoga. Razume se, ako se postupi po božjim i crkvenim propisima. Ako dakle katolici, koji su sklopili sveti brak po crkvenim propisima i obredima, koriste bračna prava, ne griješe, samo ako to čine po prirodnim zakonima, bez zloupotrebe. Deca iz takvog braka nisu plod greha nego božanske ustanove.

FRANJO, BREST. — Pohvalno je i pred Bogom zasluženo, što ste u svojoj obitelji očuvali duh vere, običaj zajedničke molitve i čitanja Svetog pisma ili dobrih časopisa. Time treba nastaviti usprkos svih poteškoća. — Nastavak vašeg pisma pokazuje, da ništa na svetu nije savršeno, pa i vašu obitelj biju razne nevolje i iskušenja. Računati morate time da godine donose sa sobom naročite križeve i osetljivost. Žene od toga u određeno doba života naročito pate te postaju preosetljive, sumnjičave, nervozne, pa i ljubomorne. Bolest je to i treba to shvatiti i strpiti se. Nemojte reagirati oštro, iako postane nekada možda čak malo histerična. Pustite da je prođe, a onda mirno s njom raspravite razne obiteljske probleme, naročito o postupku sa doraslom decom, gde je potrebno mnogo psihološke taktike. Nervozom ili grubošću se može sve pokvariti. — Ako je ženi baš toliko stalo do toga, da je pratite kojiput u kino, učinite joj to zadovoljstvo, iako vas to ne zanima. Primite kao

žrtvicu za mir u kući. Tu priliku možete iskoristiti da izaberete takve filmove, koji su pristojniji po vašem shvatanju. Razume se, da je bolje, da deca idu u kino zajedno sa roditeljima. Kod kuće možete zatim mirno analizirati moralne kvalitete pojedinog filma ili pojedinih scena. — Što je sin izabrao taku mladu devojčicu, svakako nije ni normalno ni pohvalno. Devojčicu od 15 godina treba ostaviti, da se duševno i telesno normalno razvija, bez vanrednih ljubavnih avantura. Neka ona u tim godinama misli na učenje, kako bi i intelektualno odgovarala svome pozivu kao žena i majka. Sin medicinar bi trebao te stvari ozbiljno shvatiti: biološki i psihološki. Svaki poremećaj osvetit će se kasnije vrlo tragično. — Što ste primili sinovog prijatelja nekatolika u svoju kuću, kao gosta, nije nikakvo zlo. Mi moramo u svakom čoveku gledati svoga bližnjega i sliku božju. To pak ne znači, da treba sakrivati svoje versko ubeđenje Naprotiv. Gostu će biti drago, ako je kulturan što ste ostali i u njegovoj prisutnosti dosledni i iskreni. Poznato je staro pravilo, od kojega ne smemo nikada odstupati: poštuj tuđe, ali svoje ne daj! — Kukavičluk je zbog neke posete sakrivati svete slike. Ako imaju neki pravo da izvese u svojim stanovima i salonima neke odvratne golotinje, smete i vi držati svete slike, pogotovo ako su umetničke kopije ili barem prijatne za pogled. — Uveren sam, da bi onaj vaš nekatolički gost puno više cenio čitavu vašu obitelj, da ste sasvim mirno izmolili redovnu molitvu pre i posle jela. — Inače vam u svemu preporučamo strpljivost i molitvu.

KATICA — PANČEVO. — Na žalost za sada nemamo na hrvatskom jeziku prevod čitavog Svetog pisma. Na raspolaganje je samo novi zavjet, a to je za vas sasvim dovoljno. Naručiti možete kod: FRANJEVAČKA TEOLOGJA, SARAJEVO, I—152, ul. N. Pozderca 6. — Kratak pregled najvažnijih biblijskih događaja daje »Biblijska povijest« od dr Janka Oberškog; vrlo praktično i pregledno pak imate »Evanđelje«, koje je priredio o. Bonaventura Duda OFM. Ove se knjige mogu poručiti kod: Hrv. knjiž. društvo sv. Cirila i Metoda, ZAGREB, Trg Kralja Tomislava 21. — Verovatno ćete moći to nabaviti i kod svoga župnika, ili barem u Beogradu.

SV. BAN. — Interesuje vas, da li izlazi koji katolički časopis na mađarskom jeziku. — Izlazi. Zove se »HITELET«, NOVI SAD, Katolička porta 3.

Potičemo vas, časna braćo, da brižno promičete zučko religiozno pjevanje; i neka se ono pomno izvodi, sačuvavši dolično dostojanstvo, jer ono može lijepo povećati i raspaliti vjeru i pobožnost kršćanskoga mnoštva. Neka se složan i snažan pjev našega puka digne k nebu kao šum bučnoga mora; i milozvučnim i jakim glasom posvjedoči jedno srce i jednu dušu, kako to dolikuje braći i djeci istoga Oca...

Papa Pijo XII u »Mediator Dei«.

Bogoslužni čin poprima ljepši oblik kad se služba Božja obavlja svečano s pjevanjem uz prisustvovanje svetih službenika i živo sudjelovanje vjernika.
II Vatik. Sabor: Uredba o sv. liturgiji — član 113.

* * *

NOVE KNJIGE

Dr Jerko Bakotin — ŽENA U DANAŠNJEM SVIJETU. — Ova je knjiga plod rada sa ženskom mladeži. Rodila se u istoj sredini, iz koje su izišle knjige »Djevojka na izvorima svjetla« i »Mladoj zaručnici za upoznavanje duše zaručnika«. Traženje svjetla sa strane mladeži uvijek iznova, bilo je piscu poticaj da nastavi obrađivanjem novih pitanja i problema, koji se odnose na ženski svijet... Aktuelnost knjige pokazuju pojedina poglavlja: 1. Položaj i poziv žene i njezine djelatnosti. — Položaj žene u raznim narodima, civilizacijama, strujama. — Položaj žene u kršćanstvu. — 2. Žena kao supruga — Spasiteljska uloga žene u suzbijanju bračnih rastava... — 3. Veličina i značenje materinstva... — 4. Odgojna uloga majke. — 5. Žena i problem prostitucije. — 6. Kršćanski pojam emancipacije žene... — 7. Kućni poslovi za ženu visoka škola, odgojna sila i služba Bogu... — 8. Kućno odgojište — sredina ženine izgradnje i njezina spasonosnog utjecaja... — 9. Žena u milosrdnoj službi bolničarke... — 13. Žena i njezin doprinos kraljevstvu Božjemu... — Cijena 500.—, sa poštarinom 550.— Din. Može se dobiti kod: Samostan sv. Frane, ZADAR, Trg Vranjanina 1, — Cirilo-Metodska knjižara, ZAGREB, Kaptol 29.

Dr Jerko Bakotin — POSEBNI UVOD U STARI ZAVJET; — POSEBNI UVOD U NOVI ZAVJET. — Knjige su namijenjene u prvom redu bogoslovima, a koristit će i ostalima, koji žele dublje proniknuti u knjige Božje objave. — Cijena pojedinoj knjizi je 400.—, sa poštarinom 450.— Din. — Može se poručiti: Samostan sv. Frane, ZADAR, Trg Vranjanina 1.

Dr O. Božo Vuco, prof. — OD ATOMA DO SVEMIRA. — U predgovoru pisac objašnjava cilj knjige. Evo njegovih riječi: »Kaže se, da je priroda otvorena knjiga, koja nas zove da je čitamo. Ovo sam čuo više puta i ova mi se je misao često nametala, pa sam stoga i ja nastojao, da čitam ovu veliku knjigu i da čujem o čemu mi ona govori... Ovdje sam pokušao da i onima, koji budu htjeli ovo čitati, kažem nešto od onoga što sam naročito zapazio čitajući neka poglavlja iz ove velebne knjige. Područja, o kojima želim nešto iznijeti, jesu ova: sitni atomi i njihova izgradnja; pojava života kao takvog; svrhovitost, finalizam u prirodi; živa stanica i njezina izgradnja; razvoj živog organizma; i na kraju postanak i izgradnja beskrajnog svemira iznad naših glava, kao i red koji vlada svime što u njemu biva.« — Cijena je 700.—, za đake 600.— Din. Knjiga je tiskana na bijelom papiru. — Naručuje se kod: Dr O. Božo Vuco, profesor, MAKARSKA, Put žrtava fašizma 1.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Msgr. Alojz Turk, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 620-269.

Urednikova pošta

AN. T. BAN. — Žalite se, što ima u vašem mestu premalo svećenika u ispovedaonicama pod misom te se zbog toga mnogi ne mogu ispovediti i pričestiti. Smatrate, da bi bilo potrebno, da u takvom slučaju svećenici ispovedaju malo brže... Pritisli ste na našu bolnu ranu. Smatrate li vi, da je idealno i u duhu života s Crkvom, u duhu liturgijske obnove, da se vernici ispovedaju pod misom? — Poznato vam je, da je svaki kršćanin dužan u nedelje i blagdane sudjelovati kod svete mise. Sudelovati kod mise ne znači biti samo prisutan u crkvi, u kojoj se u to vreme služi sveta misa, nego je potrebno istinski sudelovati sa svećenikom na oltaru, a to znači sudelovati sa samim Kristom. Krist je naime onaj koji po svećeniku u svetoj misi obnavlja svoju kalvarijsku žrtvu i Tajnu večeru. Ako se vi u to vreme ispovedate, morate misliti na svoje grehe, na kajanje, slušati savete svećenika-ispovednika. Razume se, da zbog toga nećete moći da sabrano pratite svetu misu, a kamoli da bi u njoj aktivno sudelovali. — Uzmimo primer: Vi ste pozvani u goste nekoj odličnoj osobi. Nalazite se zajedno u istoj sobi, za istim stolom. Domaćin se muči, da vas usluži, a vi u to vreme pišete privatno pismo nekom prijatelju. Svakako ćete kazati, da je to neučtivo i nedostojno čoveka. — A sada malo razmislite i odgovorite: ne čini li baš tako onaj, koji se pod misom ispoveda?! — Tkogod dakle može neka se ispovedi pre mise, a najbolje je da se to učini u radne dane, kad nema tolike navalice. Ispoved pod misom neka bude zaista samo iznimka, kada drugojače nikako nije moguće. — A na opasku o bržem ispovedanju, što mnogi priželjkuju, samo ovo: što bi kazali o lekaru, koji bi, samo površno slušajući bolesnika, bez pregleda i bez uputa delio aspirine ili neke druge lekove?

EL. Š. BGD. — Čudite se što jedna školovana devojka izmišlja razne gluposti te onda kleveće ne samo svoje drugarice nego i svećenike, a zatim se usuđuje pristupiti svetoj pričesti. Kažete ,da su joj neki prigovorili, a ona da je prkosno odgovorila da se njoj tako čini, iako za to nema nikakvih dokaza. — Ne čudite se. Nekoliko položenih ispita još ne znači kulturu srca. Ima duševno bolesnih, a ima i pakosnih ljudi. Neki su pak istovremeno i bolesni i pakosni. Ima takvih koji su pokvareni, a da bi sebe opravdali kleveću druge. Mnoge pokvarene duše naročito podlo kleveću one osobe, kod kojih nisu uspele sa svojim podlim i grešnim planovima. — Ima osoba koje žele paradirati kao dobri vernici i zato izvana vrše verske dužnosti, pristupaju čak svetim sakramentima. Crkva toga ne može sprečiti, a Bog će jednoć pravedno suditi. Takve svetogrdne pričesti dotičnim osobama ne samo da neće biti od koristi, nego će im biti u osudu, kako govori veliki apostol naroda u svojoj poslanici Korinćanima (1 Kor 11, 27—29). — Neka vas dakle ne sablažnjava, ako vidite u crkvi i takve osobe. Krist je unapred upozorio na farizeje, na okrečene grobove... U crkvu mogu ući svi: verni i bezbožni, dobri i zli, pošteni i lopovi. Čuli ste često o krađama crkvenih predmeta. Lopovi sigurno nisu ulazili u crkvu sa dobrom nakanom. A Krist trpi i čeka, jer ne želi smrti grešnikove... — Tragično je da se može tako nisko srozati jedna školovana devojka, koja mora znati, da je dobro ime bližnjega, a pogotovo svećenika, blago kojega niko nema prava kaljati, a kamoli otimati klevetama. Kleveta je krađa dobrog imena. Tko želi, da mu se kleveta u ispovedi oprosti, mora ne samo greh priznati, nego mora i nastalu štetu popraviti. To znači da treba pred svima svoju klevetu opozvati i priznati svoju podlost. Bez toga sve ispovedi ništa ne vrede i ne pomažu.

M. Š. BGD. — Krivo vam je zbog premeštaja župnika i tražite upute, kako i kome treba uputiti žalbe. Spremni ste otići čak do Svetog Oca. — Polako, ne brzajte! Ako vi takve stvari i nezadovoljstvo širite u svojoj okolini, činite Bogu, Crkvi, župi i premeštenom župniku vrlo loše usluge. Iz vašeg dopisa dobija se dojam, da smatrate da se u Crkvi vrše premeštaji po slučajnom rasporedu. Budite uvereni, da crkveni poglavari vrlo teško premeštaju i da o premeštajima mnogo razmišljaju sa svojim savetnicima. Uzroci za premeštaje mogu biti vrlo različiti, koji često javnosti nisu poznati. Ako imamo mi pravog duha, onda se nećemo nikada uplitati u odgovorne poslove svojih starešina. Premeštaju se ambasadori, oficiri, činovnici i stručnjaci, zašto se ne bi po potrebi i svećenici? — Staro je pravilo, da je najbolje da svako gleda svoje brige, a da u tuđe poslove ne zaviruje. Tako će se najlakše izbeći svi nesporazumi. — Ako želite svojoj župi i Crkvi dobro, nemojte raspirivati duhove. Smirujte i pomognite da se novi svećenici što brže snađu u novoj okolini i upoznaju sa svojim vernicima.

MIL. F. BE. — Nervira vas osoba, koja se u crkvi namesti blizu oltara, a onda nikako da se smiri: čas kleči, čas ustaje (ali ne kad ostali), čas prebacuje džemper preko ramena, čas ga opet baca pod koljena. Kad je pretvorba ili blagoslov sa Presvetim ona najčešće ustaje, okreće se, pravi razne grimase i time smeta sve u crkvi... Ima teških karaktera, bolesnih i abnormalnih osoba, te nekada i takvi zalutaju u naše crkve.

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXIII BROJ 10 BEOGRAD, OKTOBAR 1964. CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK BLAGOVEST

Trnjem krunisani Kralj

Neobična i u svjetskoj povijesti nepoznata pojava. Onaj, koji nije krišom skupljao pristalice obećajući im bogate nagrade i visoke položaje, koji nije dizao bune nego smirivao duhove te ih pozivao da u stprljivosti dadnu svakome svoje, stoji pred vrhovnim sudom optužen da si prisvaja kraljevsku čast. Nema za sobom nijednog naoružanog pristalice, nema kapitala ni propagandnog materijala, i u sudskim se aktima ne nalazi nijedan predmet, nijedan manifest — proglas, koji bi dokazivao osnovanost optužnice, a ipak vrhovni

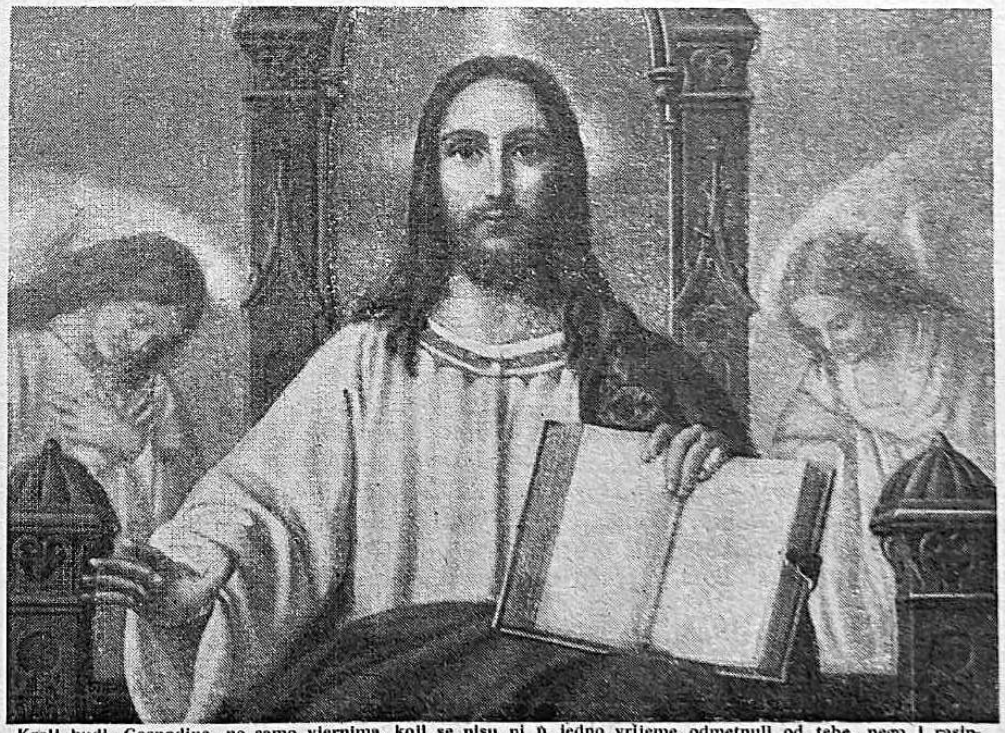

Kralj budi, Gospodine, ne samo vjernima, koji se nisu ni u jedno vrijeme odmetnuli od tebe, nego i rasipnim sinovima, koji su te ostavili: učini, da se ovi u kuću očinsku brzo povrate, da od bijede i gladi ne poginu. Kralj budi onima, koje ili kriva mišljenja zavaravaju, ili nesloga rastavlja, i prizovi ih natrag u luku istine i jedinstvo vjere, da naskoro bude jedno stado i jedan pastir!

predstavnik administrativne i sudske vlasti, zastupnik samog »svemogućeg i božanskog« rimskog cara postavlja sasvim ozbiljno slijedeće pitanje: »Jesi li ti židovski kralj?«

Optuženi nema na sebi kraljevskih znakova, nema pored sebe sukrivaca za osnivanje novog kraljevstva i rušenje starog carstva, nema pred sobom na sudskom stolu pisanih dokumenata zaplijenjenih iz tajnih arhiva, nema tu ni novca ni oružja, ali ima nešto što je jače od svega toga. Iz njegove tjelesne pojave, iz njegovog nastupa, iz njegovih očiju zrači neko dostojanstvo, neka natprirodna sila, ljepota i dobrota, što sve zadivljuje, osvaja i stvara unutarnje raspoloženje poštovanja, priznanja, ljubavi...

Da, nešto kraljevsko je u tom čovjeku. To osjeća i rimski velikodostojnik Ponicije Pilat. I da nijesu tužitelji dobacili podlu klevetu: »Za ovoga smo ustanovili, da buni naš narod i da zabranjuje davati porez caru, a sam sebe proglašuje Kristom kraljem« (Lk 23, 1—2), Poncije Pilat bi vjerojatno postavio pitanje: »Jesi li ti kralj?«. Osjećao se je naime tako malenim pred tim čovjekom, koji stoji pred njim vezanih ruku i za koga se traži smrtna kazna kao za najgoreg zločinca.

Dostojanstvenom mirnoćom koja proizlazi iz tajanstvenih dubina božanskog Srca Krist upozorava svoga suca Poncija Pilata i ujedno svakog čovjeka, da već samo to pitanje svjedoči za njega, za njegovu kraljevsku čast i vlast. Radi se dakle u konkretnom slučaju o nečemu što se prirodno protumačiti ne može. Nema uobičajenih vanjskih pojava i znakova, ali postoji neka unutarnja sila, koja je jača od svega.

I sada božanski Spasitelj, dobri Isus, Pilatu i istovremeno svim ljudima dobre volje, svima koji traže istinu, otkriva veliku tajnu: »Moje kraljevstvo ne pripada ovomu svijetu. Kad bi moje kraljevstvo pripadalo ovomu svijetu, moji bi se dvorani borili, da ne budem predan... Ali moje kraljevstvo nije ovdje... Ja jesam kralj. Ja sam zato rođen i zato sam došao na svijet, da svjedočim istinu.« I poslije ovog neuobičajenog uvoda On nastavlja: »Svatko, tko je prijatelj istine, sluša moj glas.« (Iv 18, 28—38).

Ukazao je Krist u tom najtragičnijem momentu svoga života i čitave svjetske povijesti, da Bog ima na zemlji svoje kraljevstvo, ali da se ono bitno razlikuje od svih ostalih zemaljskih institucija i kraljevstava. Sve je naime ostalo na zemlji podložno zemaljskim i fizičkim zakonima, pa i zakonu prolaznosti, dočim je kraljevstvo Kristovo zbog svoje duhovne prirode nešto trajno, vječno, unutarnje nepromijenljivo. Ono je božansko. Nije ono osnovano nasiljem niti ga održava zakon sile ili oružja, nego ono živi, raste, napreduje i donosi bogate plodove po zakonu pravde i vječne istine. Donosi napaćenim dušama mir i utjehu, daje im i snagu, da mogu savladati sve prepreke i podnijeti sve nevolje, a konačno osvojiti kraljevstvo vječne radosti.

Svjetske veličine sa silaskom sa pozornice života bilo zbog gubitka vlasti ili zbog smrti gube svoje prijatelje i poklonike, a Krist, veliki Učitelj, Dobrotvor i Liječnik, ponižen do krajnosti, lišen svega dostojanstva, krunisan trnevim vijencem; i pribijen na križ među razbojnike, privlači sve i okuplja ih oko sebe, da ih obogati duhovnim darovima, kakvih svijet nikada dati ne može.

Križ, a na križu trnjem okrunjeni kralj vjekova, vodi pojedince i čitave narode. On je putokaz, On je izvor snage i jakosti, On je radost i ufanje u svakoj nevolji...

Na Kalvariji bio je Krist osamljen sa svojom Majkom, ljubljenim učenikom Ivanom, obraćenicom Magdalenom i nekolicinom pobožnih žena, a danas broji njegovo kraljevstvo pod vidljivim oblikom i organizacijom Katoličke Crkve preko pola milijarde pristalica, a sa onima koji formalno nisu u tom općinstvu, a po vjeri i krštenju ipak njemu pripadaju, broj se penje do jedne milijarde...

Bez nade na bogate zemaljske nagrade, čast i položaje, iza apostola formiraju se brojne čete, koje nose Kristovo ime i njegove darove među sve narode, u sve krajeve zemlje. Nemaju oni topova, ali imaju zato križ Isusa Krista i njegovo evanđelje, vječnu istinu i pravdu za sve bez iznimke, i za ugnjetavane, i za progonjene, i za prezrene... Ista je nauka za bogate i siromašne, za stanovnike velegradova i prašumskih koliba... Velika, utješna istina da smo svi, bez iznimke pozvani da postanemo djeca Božja i baštinici kraljevstva; da nismo robovi nego slobodni, da smo u smrtnom tijelu po Božjoj dobroti besmrtni po svojoj duši...

Budemo li mi za zemaljskog života u njegovoj Crkvi — kraljevstvu Božjem na zemlji s Kristom sjedinjeni, budemo li mi po milosti s Kristom i u Kristu živjeli, stradali i umirali, mi ćemo s njim i uskrsnuti te živjeti u vječnoj pravdi i ljubavi.

Krist — Kralj ne želi robove i ropske odanosti. On želi i traži slobodne članove, djecu ljubavi. Istina, postoje zakoni, i Božji i crkveni, u njegovoj Crkvi, ali su ti zakoni u našu korist, iz ljubavi. Oni nisu naš teret nego naša pomoć i zaštita, kako ne bismo nikada skrenuli s pravog puta ili se barem blagovremeno na pravi put vratili.

Kristovo je kraljevstvo zajednica ljubavi i praštanja. Nijednog odmetnika, pobunjenika, grešnika, ne osuđuje i ne odbacuje, ako samo taj ima kajanje i malo dobre volje. Izgubljenom sinu i zalutaloj ovci, gubavcu i slijepcu, nuđa svoju besplatnu i spasonosnu apoteku u sakramentima, pruža svoju spasiteljsku ruku... Nikoga ne odbacuje i ne osuđuje, tko se sam nevjerom i tvrdokornošću ne odbaci i osudi.

Krist je i tebe, brate, sestro, u svoje bogato i sretno kraljevstvo pozvao. I tebe je u sakramentu krštenja i potvrde za svoje dijete i borca priznao, tvoju je dušu zato neizbrisivim pečatom i milostima uresio. A ti, čime ćeš se odužiti toj beskrajnoj Dobroti?

Krista moraš nositi u svojoj duši — po milosti!

Krista moraš ispovijedati u svojoj obitelji i u svijetu!

S Kristom moraš živjeti u njegovoj Crkvi!

S Kristom trebaš Oca slaviti barem u nedjeljnoj misi!

S Kristom moraš hraniti svoju dušu u svetoj pričesti!

Krista — Kralja istine i pravde moraš zajedno sa apostolima, svećenicima, misionarima, naviješćivati svim ljudima dobre volje, kako bi se svi ljudi, svi narodi i kontinenti, sjedinili u vjeri, pravdi i ljubavi — kao slobodni podanici — KRISTA KRALJA.

Misionarevo poslanstvo

Ljudi si vrlo različno predstavljaju misionara. Nekima je on savršen kršćanin koji ostavlja svoju domovinu, da ponese Kristovu blagovest među poganske narode. U misije odlazi svećenik, časna sestra bolničarka ili učiteljica, laički misijski saradnik lekar, inženjer, kvalifikovani radnik itd. Drugima je misionar neki zanešenjak, avanturist, željan senzacija i neobičnih doživljaja. Opet trećima, koji stoje pod uticajem kršćanstvu neprijateljske propagande, misionar je pretkodnik i saradnik kolonijalizma i imperijalizma, što je općenito uzeto gadna kleveta.

Naivno je misliti da misionar u misijskoj zemlji mirno sedne pod visoku palmu, zazvoni zvončićem, a narod sa svih strana prilazi da ga sluša. Tada misionar otvara katekizam i počne ljubazno tumačiti verske istine. Zatim sledi svečano krštavanje, i eto novoosnovane misijske postaje! Tako može biti samo u snu, a stvarno je njegov rad vrlo zamršen i težak.

Misionar je Božji poslanik. Šalje ga Kristova Crkva neznabošcima bez obzira na jezik, stepen civilizacije i boju kože, da ob-

javi nebesku poruku o tome da su svi ljudi pozvani u Kristovo kraljevstvo.

Misionar mora biti duhovan čovek, koji žrtvujući svoje vremenite interese radi za slavu Božju i spasenje duša. Mora biti vrlo realan i znati da ga čekaju u misijskom radu stalne žrtve, bezbrojne poteškoće, nerazumijevanje i nezahvalnost. Malodušnost bi mu unapred već onemogućila svaki uspeh. Mora se s neograničenim pouzdanjem prepustiti vodstvu nebeskog Oca, koji uravnava sve naše putove na dobro.

Pravi misionar je čovek duboke i žive vere. Zemaljske stvari su mu samo sredstvo za postignuće duhovnih dobara. Prožima ga ljubav prema Bogu i bližnjemu, ljubav koja ga vodi u misijsku zemlju da nosi svetlo evanđelja onima koji sede u tami i seni smrtnoj. Sreću koju oseća sam u svetoj kršćanskoj veri, želi deliti s tim bednicima.

Ako neko hoće da postane misionar, nije dovoljno da je duboko pobožan i da ljubi misijski rad, nego mora pre svega imati potrebne duševne i telesne sposobnosti. Mora naučiti jedan ili više stranih jezika, kakve govori narod kome bi imao postati duhovni otac. Misionar se mora prilagoditi sasvim drugačijim prilikama života: nova drugačija kuhinja ili ishrana, druga klima, vruća i vlažna, mrzla i vetrovna, narod sa posvema drugim navikama i običajima. Misionar mora biti izdržljiv za naporna, opasna putovanja. Korisno je ako je izučio koji zanat. Često mora naime sam graditi prvu kolibu i crkvicu u novoj pokusnoj stanici. Među prvim objektima nalazi se i škola i ambulanta na koje mora misioner misliti. Škola i bolnica su najbolje sredstvo da misionar stekne poverenje i ljubav naroda. Stoga je morao biti misionar, barem u početku: zidar i tesar, učitelj i lekar. Danas je često lakše, pošto ima u misijama više katoličkih laika koji nekoliko godina poklone misijama.

Prolaze katkada godine pre nego misionar uspe prikupiti nekoliko duša koje su spremne da slušaju evanđeosku reč. Školskom poukom i zdravljenjem bolesnika obično se otvara put do duša. Prvi misionar među Eskimima na Aljaskoj čitavih je 10 godina lutao za lutajućim Eskimima na njihovim lovačkim pohodima te im činio različne usluge, dok nije konačno probio led nepoverenja i pridobio njihova srca. Nakon 10 godina neprekidne žrtve došla je prva radosna zraka — prvo krštenje, a nakon 25 godina strpljivog rada i žrtava misionar je pratio prvog svećenika, sina Visokog severa pred oltar, a i prve Eskimke stupile su među časne sestre. Bila je to neopisiva radost za misionara, kad je vidio da ima nekoga ko će ga zameniti kada on iznemogne.

Misionar dakle zaboravlja na svoju domovinu, da bi mu zemlja njegove pastve postala novom domovinom. Prilazi novim sunarodnjacima, ne da vlada nego da im služi, ne da prima darove nego ih on daje. Kristova ga ljubav nadahnjuje, Kristovom životu sliči i njegov život, Kristova stradanja bivaju njegova stradanja. Stečeno poverenje i prvi uspesi potiču neprijateljsku stranu na zavist, na strah od opasnosti po vlastiti prestiž i položaj te na podmuklo organizovanje otpora. Akcijama misionara pripisuju se rđave nakane, da je u službi tuđinca, eksploatatora, da ne poštuje dovoljno starih domaćih tradicija, izaziva srdžbu domaćih bogova.

Misionar mora tolike uvrede, klevete progutati, činiti usluge i deliti svoju pomoć i najljućim neprijateljima i samo mirno, strpljivom gvozdenom voljom vršiti i dalje svoju službu. Katkada jedan misionar pada u prvoj borbenoj liniji pokošen podmuklom tropskom bolešću, drugi nastrada u saobraćajnoj nesreći, trećeg pogodi neprijateljska puška. Dešava se i to da se izvrši politička promena u zemlji, a nove vlasti da jednim dekretom unište sve misijske uspehe, a često proteraju sve misionare iz zemlje. Teško je takvo iskušenje, gledati kako propada sve ono što se tolikim žrtvama, tako napornim radom kroz desetleća gradilo i stvorilo. No, misionar mora biti spreman na sve to. Prividni neuspesi, prva jača progonstva, prvi mučenici u nekoj misijskoj zemlji jamstvo su procvata i uzdizanja kršćanstva u budućnosti.

Kao što je Krista izdao jedan od njegovih učenika, drugi zatajio, ostali ga ostavili i pobegli, tako je često i u misijama. Događa se da upravo oni, kojima je misionar najviše dobra učinio, postaju izdajnici i saradnici progonitelja.

Krist je takve stvari predvidio i prorekao: »Nije učenik nad učiteljem, niti sluga nad svojim gospodarom« (Mt 10, 24). Ali kao što prvi neprijatelji kršćanstva nisu mogli uništiti Kristovo delo u njegovim počecima, tako ga neće ni u 20 veku. Sve poteškoće i nevolje služe konačno tome, da se jače manifestuje Bog, njegova pomoć njegova snaga u misijskom radu. Misionari, kolikogod bili sposobni i požrtvovni, ipak su samo sluge kojima se služi Bog da ostvari svoje velike ciljeve: slavu svog imena i spasenje duša.

Od svih ljudskih sredstava kojim je Providnost obdarila čovjeka, da bi se pročistio i uzdigao, da bi se oslobodio sebeljublja i vinuo se prema sveopćim vidicima, glazba je bez svake sumnje na prvom mjestu.

Papa Ivan XXIII.

Umjetnički jezik pjesnika, pisaca, glazbenika posjeduje sasvim osobitu moć, da otkriva sakrivene prostore duše, da tumači njihove želje i olakšava njihova trpljenja: on može upraviti srca prema višim idealima, ispravljati nedostatke, pročišćavati strasti obuzdavajući ih, da ne vode u propast i pomažući ih u njihovu plemenitom zanosu prema pravom dobru.

Papa Ivan XXIII.

Slavlje Skopske biskupije

1. Slava letničke crkve

Na severnim padinama Skopske Crne Gore, na jugu slavnog Kosovog polja, nalazi se slavno hodočašće Crnogorske Majke Božje ili Letničke Gospe. Ovamo hodočaste svake godine u velikom broju ne samo katolici prostrane skopske biskupije, nego i inovērci čitavog Kosmeta, Skopja, Kumanova, a i drugih mesta. Ima tu na glavnu svetkovinu, praznik Velike Gospe, Albanaca (Šiptara) — katolika i muslimana, potomaka dubrovačkih kolonista i rudara iz Letničkih sela i Janjeva, ima Srba i Makedonaca; a i Cigani su brojno zastupljeni.

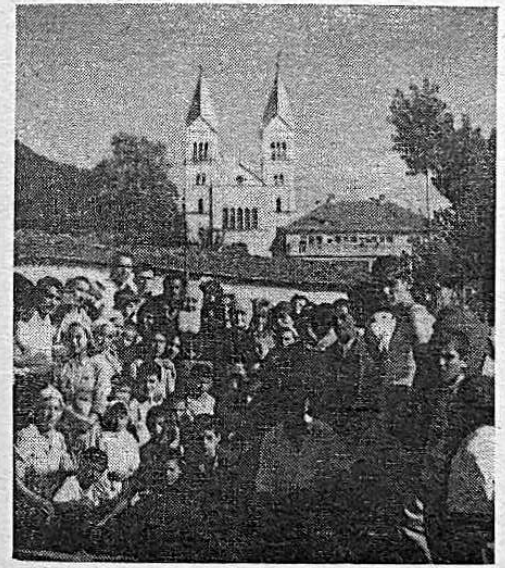

Crkva presvete Bogorodice — Crnogorske Majke Božje u Letnici. — Nadbiskup beogradski preuzv. g. dr. Gabrijel Bukatko i skopski biskup preuzv. g. dr. Smiljan Fr. Čekada okruženi hodočasnicima.

Ova je katolička oaza ostatak nekadašnjih dubrovačkih rudarskih naselja kao i Janjevo u blizini Prištine. Srpski vladari su pozvali Dubrovčane još u srednjem veku, da organizuju rudarstvo, livnice i kovnice. Katolici su imali u tim kolonijama punu samoupravu i slobodu te se zato održali sve do dolaska Turaka. Posle propasti srpske države ova su naselja polako propadala, mnoga su čak nestala, a nešto se ipak sačuvalo sve do današnjih dana.

Možda bi i Letnica davno bila brisana sa spiska katoličkih naselja, da nije zbog paljenja Skopja u austro-turskom ratu u Letnicu prenesen iz skopske katedrale mnogo štovani kip Majke Božje. Ovamo se pred turskim osvetničkim nasiljem zaklonio i skopski nadbiskup sa nekim vernicima. Nadbiskup je kasnije zbog neprilika i nesigurnosti otselio, ali je ostao kip Bogorodice, oko kojeg su se skupljali tamošnji vernici. Bilo je ponovnih napadaja na ova katolička naselja, bilo je pljačke i ubijanja, bila je i crkva ponovno rušena, spaljena, ali je kip Majke Božje nadživeo sve patnje i iskušenja, kao da je nebeska Majka htela i vidljivo očitovati svoju ljubav i brigu za ovaj jadni, ali verni, pobožni narod. Standard života vernika i s njim kulturno stanje se srozao do krajnih granica zbog nasilja i bezakonja, ali je vera ostala. Živa vera i pouzdanje u nebesku Majku, u njezinu zaštitu ostalo je sve do naših dana. I sada proživljava opet svoj uspon.

Slava je Letničke Gospe, poznate pod imenom Crnogorske Majke Božje — Bogorodice, polako osvajala i bližnja i udaljena katolička i nekatolička naselja. Posle zadobijenih milosti i čudesnih izlečenja broj hodočasnika se neprekidno uvećava.

Posebnu privlačnost je dobilo letničko svetište, kada je na njegovom pragu sahranjen veliki misionar i mučenik p. Antun Maroević iz Hvara. Svoj apostolski žar uspeo je uliti u duše mnogih tajnih katolika-ljaramana iz okolnih sela. Tako jaka bila je vatra vere u dušama tih novih vernika, da je nije mogla uništiti nikakva sila progona, ni zatvori, ni konfiskacija imanja ni deportacija u nezdrave predele kod Brusa u Maloj Aziji. Kroz tolike patnje očeličeni i zaslugama poubijanih obogaćeni oni su se vratili natrag u svoj zavičaj, gdje i danas njihovo potomstvo živi po veri svojih otaca. Sto godina je već od tada prošlo, mnoga su nova iskušenja prohujala, a vera je ostala. Danas iz tih blagoslovljenih obitelji sa brojnom decom dolaze brojni svećenički kandidati. Mučeništvo ni ovdje nije ostalo neplodno.

Letnica je udaljena od najbliže železničke stanice Uroševca 32 km, ali je vrlo teško pristupačna, jer poslednjih 10 km putovanja predstavlja zbog »nikakvog« puta veliku nevolju. A ipak je i ove godine slava crkve privukla ogromno mnoštvo vernika ne samo sa svih mesta prostrane skopske biskupije nego i iz udaljenih krajeva naše domvine. Broj se hodočasnika ove godine naročito povećao zbog proslave srebrnog biskupskog jubileja skopskog biskupa, preuzv. g. dr Smiljana Fr. Čekade. Iza toga bila je još svečanost zlatne mise upravitelja letničke župe preč. g. dr Emanuela Krajinovića.

2. *Srebrni biskupski jubilej*

Na blagdan Uznesenja BDM ili Veliku Gospu u Marijinom hodočasničkom svetištu u Letnici intimno, a ipak vrlo svečano, proslavljen je srebrni jubilej biskupovanja skopskog biskupa preuzv. g. dr Smiljana Fr. Čekade.

Bilo je vrlo ugodno vreme. Verovatno se skupilo pred crkvom oko improviziranog oltara do deset hiljada vernika. U svečanoj povorci iz novog župskog stana pratili su biskupa-jubilanta beogradski nadbiskup preuzv. dr Gabrijel Bukatko i subotički biskup preuzv. g. Mons. Matiša Zvekanović, brat jubilanta sarajevski kanonik Mons. dr. Čedomil, nekadašnji generalni vikar skopske biskupije prelat Msgr Alojz Turk, više svećenika i bogoslova skopske biskupije. Drugi biskupi nisu mogli doći zbog obaveza u domaćim biskupijama, ali su se svi pridružili svojim čestitkama. Od rodbine bili su prisutni još jubilantov brat Vladimir i sestra Neda. Dirljiv je bio prizor, kada su u zanimljivim narodnim nošnjama pristupali biskupu jubilantu predstavnici vernika raznih narodnosti, svećenika i časnih sestara te predali razne darove u znak ljubavi, odanosti i zahvale. Govorilo se srpsko-hrvatski i albanski.

Prigodnu je propoved održao preuzv. g. dr Gabrijel Bukatko, koji je najpre protumačio značenje biskupske i svećeničke službe, o povezanosti vernika i svećenika u Crkvi Kristovoj, a zatim je kratko ocrtao životni put jubilanta. Naglasio je, da je preuzv. g. dr Smiljan Čekada bio 6. avgusta 1939. g. posvećen za pomoćnog biskupa sarajevske nadbiskupije u sarajevskoj katedrali. A već nakon godinu dana bio je imenovan rezidencijalnim biskupom u Skopju, gdje je bila biskupska stolica upražnjena već 18 meseci posle smrti svete uspomene biskupa dr Ivana Gnidovca. Biskupovanje bilo je jubilantu puno teških iskušenja i žrtava. Jedva se smestio u Skoplju, već su bombe prvog dana rata razorile biskupsku rezidenciju te uništile svu imovinu. Sam je bio teže ranjen. Spašen je u zadnji čas iz gorućih ruševina. Okupacija je iz biskupije oterala mnoštvo vernika. Za vreme rata činio je sve, da ublaži nevolje i da zaštiti progonjene. Posle mnogih teških dana naišla je katastrofa zemljotresa, koja je 26. jula 1963. g. srušila i katedralu i biskupsku rezidenciju, u koju se jedva uselio. Sa svojim vernicima deli njihovu nevolju, a sa verom u Božju dobrotu i providnost podiže duh u vernicima i svećenstvu.

Publika, čak oni koji su zbog nepoznavanja jezika teško što razumeli, gutala je govornikova izlaganja, a kad je on pokazao pismo Svetog Oca i pročitao čestitku vrhovnog poglavara Kristove Crkve, koji nije zaboravio svoga subrata u apostolatu, iako tako udaljenom, te ga u znak priznanja imenovao časnim naslovom asistenta kod Svetog prestola, nijedno oko nije ostalo bez suza — suza radosnica, suza zahvalnosti.

Duboko dirnut zahvalio se jubilant najpre Bogu i Bogorodici, zatim Svetom Ocu, govorniku, svećenicima i vernicima, kojima se naročito zahvalio za sve izraze odanosti, ljubavi i molitve. Sa svoje strane on obećaje i u budućnosti vernost Bogu, Papi i Crkvi, a poverenom stadu želi služiti kao otac i učitelj. Ovlašten od Svetog Oca podelio je jubilant na kraju mise papinski blagoslov s potpunim oprostom. Pod misom je pevao mešoviti zbor pevača iz Janjeva, Prizrena i Uroševca.

Ova će svečanost ostati svim prisutnima dugo u živoj uspomeni. A svaki hodočasnik, koji napušta Letnicu i divno Marijino svetište, koje je podigao na mestu starog, koje se rušilo, svete uspomene biskup dr Ivan Fr. Gnidovec 1937. g., zaželeti će samo jedno, da se konačno ispune davne želje i Letničana i hodočasnika, da se naime izgradi solidan put i osiguraju prevozna sredstva. Zajednica bi imala od toga velike koristi, jer bi okolna sela vrlo lako prilikom hodočašća dopremila i prodala mnogo svojih proizvoda, čime bi se podigao standard života ovog kraja. Osim toga bi se omogućilo korišćenje šumskih i rudnih bogatstava tamošnjih planina.

3. *Nema rasne diskriminacije*

Poznato je, kako Katolička Crkva ne priznaje nikakve rasne diskriminacije i da katolička vera zbližuje rase i jezike. To uz ostala naša mnogobrojna marijanska prošteništa dokazuje Gospino svetište u Letnici. Tamo se skupljaju Albanci (Šiptari), Hrvati, Srbi i Cigani i svi su složni u zajedničkoj pobožnosti prema nebeskoj Majci. Ne samo da oni pripadaju raznim nacionalnim i jezikovnim grupama, oni se razlikuju i po verskoj pripadnosti. Ima tu katolika, pravoslavnih i muslimana. A ipak nema razdora.

Vera dakle ne razdvaja, ne stvara mržnju i razdore, dok se ne umešaju oni, koji nemaju ništa zajedničkog sa verom i verskim osećajima. Vera uzdiže, oplemenjuje, ublažuje strasti, smiruje duhove.

I Letnica svojom zajedničkom verom i pobožnošću različitih vera, jezika i rasa dokazuje ispravnost nastojanja vrhovne crkvene vlasti i koncila u traženju puteva do srdaca ne samo inoveraca kršćana nego i nekršćana.

Zajednička je svim verujućim vera u natprirodno biće — Boga, koji je stvorio sve i upravlja svetom, koji je čuvar moralnih propisa i nagrada za svakog čoveka. Zajedničko je dakle svima poštivanje Boga i priznavanje Božjih zakona, molitva i zahvala.

Prizori u Letnici nam lepo pokazuju, kako i nekršćani, što su u tom slučaju Cigani, mogu da budu nama kršćanima na pobudu i ispit savesti. Iz dalekih krajeva, najviše iz Skoplja, dolaze Cigani, koji nisu kršćani, u Letnicu našoj dragoj Gospi. Dolaze oni, kao i kršćani, da si od Majke izmole neku milost, pomoć u nevolji. Za to dolaze i kršćani. A mnogi od njih dolaze, da se zahvale. Ne dođu samo jednoć da izraze zahvalnost. Ne, oni to čine godinama. Smatraju da je nastala po molitvi nekakva rodbinska veza i zato treba na Marijin praznik svake godine ponovo doći izraziti svoju zahvalnost. To kršćani rado zaboravljamo. Takav slučaj susrećemo već u životu Isusa, kad je izlečio gubavce, pa je došao jedan od desetorice da se zahvali, a taj je bio stranac.

Dirljiv je bio prizor, kad je povorka Cigana prodefilovala ispred čudotvornog kipa MB, da u ruke biskupa, koji u biskupskom ornatu sedi ispred oltara okružen svećenicima, predaju darove zahvalnosti. Na čelu je povorke ove godine bio dvanaestogodišnji dečak iz Skopja. Njegovi su roditelji godinama uzdisali, jer nisu imali sina. Pre trinaest godina došli su u Letnicu i zamolili biskupa, da ih pred čudotvornim kipom blagoslovi te im od nebeske Majke izmoli porod, sina... Već je sledeće godine presretna majka hodočastila sa sinom. Hodočastila je svake godine i rodila još dva sina. Njezina je sreća neopisiva. Ove je godine mali prvorođenac napisao pismo zahvalnosti te ga na čelu povorke glasno pročitao pred oltarom. Ispričao je svoju zgodu i zahvaljuje nebeskoj Majci, što ga je njegovim roditeljima izmolila. On sada već zna, da je on dar neba i zato svečano obećaje, da će uvek očuvati zahvalnost i odanost Bogu i Majci Mariji. Zatim je u svoje i roditelja ime predao lep dar za crkvu. — Redale su mnoge presretne majke, koje su ranije bez poroda uzdisale, a sada se raduju deci, koju su rodile po zagovoru nebeske Majke. — Nisu bile samo žene, pune sentimentalnosti, tu su bili i stariji muževi i mladići u najljepšim godinama.

Razmatrajući ove prizore nehotice nam dolaze u pamet reči božanskog Spasitelja: »Zato vam velim, da će mnogi doći sa istoka i zapada i sesti za stol skupa sa Abrahamom, Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebeskom, dok će sinovi kraljevstva biti bačeni u krajnu tamu...« (Mt 8, 11—12).

Ne znači to, da su sve vere jednako dobre i ispravne. To mora da bude poticaj nama kršćanima, koji smo razmaženi zbog dobrote božanskog milosrđa, da se naučimo od nepokvarene dece prirode — nekršćana žive vere, pouzdanja u Boga i zahvalnosti za primljene darove. Ovo poslednje je skoro nepoznato među kršćanima. Umesto da bi Bogu zahvaljivali za milost prave vere i odlike u kraljevstvu našeg Boga, mi kršćani smatramo da imamo neko pravo do posebne Božje zaštite, da je Bog naš dužnik... A zahvalnost je najlepša preporuka i garancija novih milosti. — Naučimo dakle od nekršćana krepost zahvalnosti, a svojim poštenim i plemenitim životom budimo putokaz svima do božanskog izvora, do Krista i do njegove jedne jedine Crkve!

Marija je pružila Isusa i pastirima i mudracima sa daleka Istoka. Danas ona prima sve, i kršćane i nekršćane. Želi da se svi sjedine pod njezinom zaštitom kao braća i sestre u kraljevstvu istine i pravde, kod izvora svih milosti — u jedinoj Kristovoj Crkvi.

Sudeluj s Marijom u toj velikoj akciji za dobro svih ljudi!

AMERIKANAC — BISKUP STOKHOLMA

Msgr. Taylor, biskup Stokholma, nazvao je svoje postavljenje za biskupa »primjerom božanskog osjećanja za humor«.

Oštri, sijedi biskup John Taylor, star je 48 godina. Rodom je iz istočnog St. Lousa u Ilinoju. On je prvi rođeni Amerikanac koji je ikada bio postavljen na neku biskupsku stolicu u Evropi. Pripada redu »Oblata Bezgrešne«. Prije imenovanja za biskupa, bio je misionar na Grenlandu.

Dijeleći sakramenat sv. Krizme u američkim bazama u Evropi, jednom prilikom je primijetio: da je imenovanje njega za biskupa, lično za njega predstavljalo jedno veliko iznanađenje. »Međutim nikada ne znate šta će se s vama desiti, ako se predate potpuno na raspolaganje Duhu Svetom«. Prošlog septembra biskup Taylor bio je posvećen. Za tu prigodu iz New Yorka je došao biskup Sheen, da uzme učešća u obredima. To je bio događaj stoljeća, jer je to prvi put od reformacije, da je neki katolički biskup bio posvećen u Skandinaviji. »Više sam slikan, nego sama Liž Taylor«, rekao je biskup.

Odgovarajući na pitanja švedskih novinara, rekao je: »Nisam došao da nateram silom na obraćenje sve Luterane u Skandinaviji. Prvenstveno je pitanje vaše savjesti. Uvijek morate činiti samo ono što vam nalaže vaša savjest.«

Švedska danas broji 28.000 katolika i ima samo 70 svećenika, koji vode pastoralnu brigu o njima. Svega je 8.000 katolika rođenih Šveđana, ostali su svi stranci — emigranti, među kojima ima najviše Slavena i Mađara. U svemu dvadeset nacionalnosti je zastupljeno u štokholmskoj dijecezi. Svećenika Šveđana ima samo pet i to su obraćenici. Crkve su tamo razasute po raznim krajevima zemlje, tako da većina svećenika najviše vremena provodi putujući automobilima od jedne crkve do druge, tako da se ponekad može reći da i žive u automobilima.

O Anđelima Čuvarima

Među prvim molitvama koje kršćansko dete nauči nalazi se: »Anđele čuvaru mili«. U kršćanskim kućama deca svako jutro i veče obavljaju tu molitvu i tako održavaju prijateljski odnos prema nebeskom knezu, koga im je Bog dao za pratioca u životu. Svete slike rado prikazuju anđela čuvara kako vodi dete kraj opasne provalije. Nađe se i slika kako anđeo plače nad detetom koje obavlja nevaljanu ispoved.

Obično se premalo opširno i temeljito obrađuje ta verska istina, pa će biti korisno, da u ovom članku opširnije o njoj govorimo.

1) Ima anđela čuvara

Kršćanska vera govori o anđelima čuvarima. Potpuno je izvesno da imaju svi pravednici anđela čuvara; da ga imaju grešnici i nekršteni općenito je usvojeno. Vrlo je verovatno mišljenje da anđela čuvara imaju ne samo pojedine osobe nego i zajednice, bilo crkvene kao župe, biskupije, samostani, redovi, bilo svetovne kao gradovi, provincije, narodi i države.

Bog je u svojoj ljubavi odredio svakom čoveku anđela čuvara, da ga prati od rođenja do smrti, od kolevke do groba. U Starom zavetu se govori kako je arhanđeo Rafael pratio mladog Tobiju na putu i čuvao ga. Kad je babilonski car bacio tri mladića u ognjenu peć, anđeo ih je zaštitio i očuvao neozleđene. Isto tako je anđeo zatvorio lavovima ždrela da su poštedili proroka Danijela. I Judita pripisuje anđelu što je srećno prošla i izašla iz asirskog tabora.

U Novom zavetu ta se nauka isto naglašava. Krist uzdiže vrednost malene dečice, jer njihovi anđeli neprekidno gledaju lice nebeskog Oca (Mt 18,10). Apostol Pavle uči da anđeli služe onima koji imaju baštiniti spasenje (Hebr 1,14).

Općenito verovanje Crkve u anđele čuvare potvrđuje se i time da je Crkva ustanovila blagdan Anđela čuvara, koji se slavi 2. oktobra.

O anđelima čuvarima govore i životopisi mnogih svetaca. Sveta Cecilija upozorava svog zaručnika Valerijana neka joj se ne približava, jer njezino telo čuva anđeo. S anđelima su govorili: Franja Rimska, Katarina Sijenska, Stanislav Kostka, Gema Galgani itd. Svi ti sveci bili su iskreni štovatelji anđela čuvara, živo su verovali u njihovu prisutnost te se pouzdavali u njihovu zaštitu kao u pomoć najboljeg prijatelja.

2) Uloga anđela čuvara

Anđeli su čisti dusi bez tela, ali su njihove duhovne sposobnosti razuma i slobodne volje daleko odličnije od čovekovih. Tako anđeli visoko nadmašuju čoveka. Anđeli su dobri i plemeniti. Kad su izdržali iskušenje na koje su bili postavljeni, Bog ih je uzeo k sebi na nebo da ga gledaju licem u lice i uživaju večnu sreću. Njihova ljubav kojom ljube Boga nadasve, prelazi i na čoveka kome žele svako dobro, a napose da se spasi i učestvuje u njihovoj neizmernoj sreći u nebu.

Anđeo čuvar ima poseban zadatak da prati svog štićenika na njegovom životnom putu od rođenja do smrti, kako u vremenitom tako i u duhovnom pogledu. »Anđelima svojim je zapovedio za tebe da te čuvaju na svim putevima tvojim. Na rukama će te nositi, da ne ozlediš o kamen nogu svoju« (Ps 90, 11).

Anđeo čuvar je posrednik između Boga i čoveka; prenosi nama Božje poruke te izvršuje Božja naređenja. On prenosi naše molitve i naša dobra dela pred Božji presto i preporučuje ih svojom vlastitom molitvom, kako sledi iz knjige Tobije: »Kad si se molio sa suzama i pokapao mrtve, ostavljao obed i sakrivao obdan mrtve u kući svojoj i obnoć ih pokapao, ja sam prinosio molitvu tvoju Gospodu« (Tob 12,12). Bogu ne treba otkrivati naša dela, pošto ih kao sveznajući Bog već zna. Kad je anđeo dakle objavljivao Bogu Tobijina dela, znači da ih je svojom preporukom ulepšavao i bogatio.

Kao što izražava molitva »Anđele čuvaru mili! Svojom snagom me zakrili«... sledi da anđeo čuvar uklanja smetnje, da naš razum bolje upozna verske istine i svetu volju Božju, i naginje našu volju da bi se držala toga što nalaže Bog i naša savest. Anđeo nas dalje čuva, ne samo decu nego i odrasle, da izbegnu velike nesreće. Mnogi su vojnici znali pričati o takvim slučajevima, a i u Skopju je bilo takve pomoći u zadnjem zemljotresu. Koliko ih je na izvanredan način ostalo na životu pomoću njihova anđela čuvara. Koliko više je anđelu stalo da nas očuva od zamki, koje stavlja đavo nama na put. Anđela čuvara možemo uporediti sa majkom koja drži dete za ruku, da ne posrne i padne, ili veštim planinskim vodičem koji napose na opasnim mestima pruža izdašnu pomoć neiskusnim planinarima, ili sa iskusnim mornarom koji preuzima kormilo lađe u opasnim tesnacima da izbegne sudar sa podvodnim grebenima. Anđeo čuvar nam u trenucima duhovne krize i malodušnosti nadahnjuje hrabrost i postojanost, a posle greha nas kori i poziva na pokoru. Razume se, anđeo čuvar nam ostavlja slobodu, ne prisiljava nas, pa vrlo često odbijamo njegovu plemenitu pomoć. Opravdano se može kazati iako slikovito, u prenesenom smislu, da anđeo često nad svojim štićenikom plače.

3) Naše dužnosti prema anđelu čuvaru

Bog nam je učinio veliko dobročinstvo što nam je dao nebeskog kneza za anđela čuvara. Mi svi moramo biti svesni te dobrote, pa prema tome upravljati u životu svoje korake.

Sv. Benedikt je pozivao svoju redovničku subraću neka mole svoj brevijar u misli da su kraj njih anđeli čuvari pa i Bog sam. Sv. Bernard dao je novog podstreka štovanju anđela čuvara svojim geslom: poštovanje prisutnome, odanost blagonaklonome i pouzdanje prema zaštitniku. Time je mišljen naš odnos prema anđelu čuvaru

U svakoj prilici i na svakom mestu poštuj anđela čuvara! Nemoj učiniti u njegovoj prisutnosti to što bi se stideo učiniti pred njim kad bi ga video! Iako ga telesnim okom ne vidiš, ipak je pokraj tebe i gleda te. Anđeo čuvar nam je bolji prijatelj nego otac ili majka. Naši mu interesi leže na srcu i radi na tome da se ostvare. Stoga moramo biti odani anđelima čuvarima i ljubiti ih kao svoje dobročinitelje i učesnike u našoj večnoj sreći. U anđele čuvare moramo imati i potpuno poverenje i pouzdanje. Oni su čisti dusi, daleko jači i sposobniji od čoveka. Mi smo pred njima svi kao malena dečica, koja ne mogu ništa bez majke. Iako smo slabi prete nam tolike opasnosti, ne treba se plašiti, pošto imamo pokraj sebe tako jakog pratioca.

Naša će molitva biti pobožnija, ako pozovemo svoga anđela čuvara da se zajedno s nama moli. Kada stupimo pred tabernakul da se poklonimo euharistijskom Kralju, znajmo da se tamo nalaze brojni anđeli koji veličaju svoga Kralja. U toj svesti ćemo i mi pobožnije pozdraviti svog Spasitelja. Kad molimo »Anđeo Gospodnji« u čast Majke Božje, korisno je setiti se da je sa Zdravomarijom anđeo prvi pozdravio Bl. Devicu Mariju.

Svaki se dan susrećemo sa mnogim ljudima, kada imamo s njima i teže poslove da obavimo. I naš bližnji ima anđela čuvara. Biće dobro pozdraviti njegovog anđela čuvara i preporučiti ceo posao anđelima da oni posreduju između nas. Anđeli se mogu vrlo lako složiti, i tamo gde među nama ljudima postoje velike razlike.

Svejedno da li imaš poslužiti dete ili odraslog čoveka, muško ili žensko, bolesnika koji stoji već jednom nogom u grobu, korisno je stvar preporučiti anđelu čuvaru dotične osobe, da bismo sigurnije uspeli i postigli cilj.

Gdegod se nalazili, u kući ili vani, u školi ili radionici; koliko ima tamo osoba, toliko ima i anđela čuvara. Neki među prisutnim ljudima mogu biti i pokvareni, grešnici, zločinci, anđeli su od reda svi dobri. Dobro je dakle pozdraviti sve anđele dotičnog skupa i zamoliti ih da pomognu da se na skupu izbegne sablazan, a da pobeđuje dobro.

Gde se psuje, grdi, jednom reči čini greh, tamo su anđeli čuvari žalosni, oni se mole i potiču na obraćenje, a mi možemo njihovoj molitvi dodati i čin zadovoljštine.

Anđeli čuvari su naši pomoćnici i zaštitnici na putu prema nebu. Velika je korist, ako s njima uspostavimo bliski prijateljski kontakt i s njima zajedno radimo.

Zaboravljena molitva

Nije tako davno bilo vrijeme, kada se u svakoj našoj katoličkoj kući molila uveče zajednički sveta krunica. Danas je taj običaj skoro nestao. Mole krunicu još pojedinci, naročito stare bakice, a mladi nemaju vremena, često i ne znaju više.

Ako postavim tebi pitanje kako se moli krunica, da li ćeš znati odgovoriti? Mnogi vole krunice, naročito ako su lijepe, ali umjesto da se s njima služe za molitvu, oni se čak u crkvi igračkaju. Potrebno je, da svako nauči moliti krunicu.

Od kolikog je značenja za duhovni život sveta krunica pokazuje nam činjenica, da je naša nebeska Majka Bogorodica prilikom svojih ukazanja u Lurdu i Fatimi uvijek tražila, da se zajednički moli krunica. Na ovo nas spominje i naslovna slika ovog broja Blagovesti.

Kroz povijest Crkve vidimo, da su mnoge vanredne pomoći primljene baš po molitvi svete krunice. Crkva je zbog toga ustanovila blagdan Blažene Djevice od svete krunice (7.X); a čitav mjesec listopad obavlja se pobožnost svete krunice u svim župskim crkvama.

Kao mali fatimski pastirići budite i vi, mladi prijatelji, apostoli i širitelji pobožnosti svete krunice. Neka si svako postavi za zadaću, da propisno nauči krunicu. Tkogod

pak može, neka u oktobru redovno dolazi na zajedničku pobožnost svete krunice. U koliko je to nemoguće, onda neka se moli po mogućnosti zajednički barem kod kuće. Budite uvjereni, da Majka Božja vaše molitve i pobožnosti neće prezreti. Ona će vas naročito čuvati u životu i na času smrti, jer ćete je u svakoj krunici toliko puta pobožno zazivati: »Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike, sada i na čas smrti naše. Amen!«

Molitvom krunice mogu se dobiti veliki oprosti, naročito ako se moli u crkvi. Krunice blagoslovljene papinskim blagoslovom omogućuju dobivanje mnogih oprosta. No, treba znati, da je za oproste potrebno krunicu ne samo moliti, nego razmatrati pojedina otajstva iz života Isusova i Marijina.

Majčina poruka

Božji su putevi nedokučivi. I u Fatimi se to dokazalo. Bogorodica je za svoje poslanike izabrala malenu, siromašnu, ali bezazlenu i pobožnu decu. Svagdanje molenje svete krunice kod kuće i kod stada na paši u Irijskoj kotlini pripremilo je srca nevine dece, da ih je Marija izabrala za svoje apostole, po kojima je svetu objavila velike poruke i obećanja.

Bilo je 13. oktobra 1917. godine, kada je Bogorodica vanjskim znacima ukazala na svoju majčinsku brigu za sudbinu sveta, čitavog čovečanstva.

Na desetine hiljade vernika sa svih strana Portugala skupilo se oko dece u Irijskoj kotlini, gde su deca već nekoliko meseci uvek istog datuma, primali Marijine poruke. Došli su verni i neverni, stari i mladi, nepismeni i visoko naobraženi...

Hladno, kišno vreme je bilo. Jedni mole, drugi gunđaju. Ali svi ipak ostaju, ustraju. I nije bilo uzalud. Kada je zvono bližnje crkve svetu najavilo podne i anđelovo pozdravljenje, tada je munja najavila početak otkrivenja, objave... Beli oblačić najavljuje prisutnost nebeske Majke, koja ponovo poručuje: »Majka sam presvete krunice. Dolazim da upozorim vernike, da se obrate i da više gresima ne vređaju našeg Gospoda... I poručuje neka se dnevno moli krunica i neka se čini pokora za obraćenje grešnika, u zadovoljštinu...

Kada je Bogorodica završila i podigla svoje ruke da mnoštvu vernika i čitavom ljudskom rodu posreduje milost od Boga, tada je nastalo čudo, koje nema prirodnog objašnjenja. Kiša je časkom prestala, raskinuli su se oblaci, a pojavljuje se sunce u obliku srebrne ploče, koja se munjevitom brzinom okreće oko sebe te sipa zrake u svim bojama. Činilo se, da je na nebu nastao vatromet, koji se ukazuje u sve lepšim bojama. A zatim — užas. Gledaju svi, kako se užarena ploča otkida s neba te pada na zemlju. Svi potreseni padaju na kolena, u vodu i blato, verni i neverni. Sada su svi ujedinjeni u vapajima Mariji, da ih spasi.

Deset minuta je trajalo ovo viđenje. I kao dokaz svoga majčinskog Srca ona izmoli posebno čudo svima, da je njihovo odelo od kiše premočeno iznenada suvo i čisto, iako je malopre bilo sve prljavo zbog klečanja u blatu. Takvo je njezino majčinsko Srce, da olakša svojoj deci i svagdanje brige i nevolje.

Majčina je poruka iz fatimskog svetišta, da je za bolju budućnost pojedinaca i naroda potrebna molitva krunice, pobožnost prvih subota, obraćenje... Fatimska Gospa šalje ovu poruku i tebi. — A ti?!

Domaća umjetnost u misijskim zemljama: Kineska Bogorodica — vjekovima je u Kini štovana, iako je mnogima još uvijek nepoznata. Ona je posrednica božje pomoći, svih milosti, zato se moli, da bi ljudi svi, pa i Kinezi, djeca božja u Crkvi Kristovoj postali, sretni živjeli na zemlji i u vječnosti.

IZ KATOLIČKOG *Svela*

UZ SABORSKE OCE STOJIMO SVI — JEDNODUŠNI — SLOŽNI. POSLUŠNI DUHU SVETOM — CRKVI.

IZ NAŠE ZEMLJE

Marijin narod. — Tkogod je za vreme letnjih meseci obišao naša poznata Marijanska prošteništa od Brezja i Ptujske gore na severu naše domovine preko Marije Bistrice, Trsata, Tekija i ostalih sve do Letnice u Skopskoj Crnoj gori na jugu, taj se ubedio, da naši ljudi zaista vole nebesku Majku. Opravdano se možemo nazvati Marijinim narodom bez obzira kojoj etničkoj grupi pripadamo. Naročito na Veliku Gospu bilo je u svim Marijanskim svetištima mnoštvo ljudi iz blizine i udaljenih mesta. Koliko molitve, svetih pričesti i svetog oduševljenja! Na raskrsnici istorijskih puteva, na popršitu tolikih ratova, naši su narodi osetili, da im je Marija u svim nevoljama istinska Majka. Ta se vera usadila u dubinu duše i nisu je mogle iščupati nikakve oluje. — Slovenci su na Veliku Gospu naročito svečano proslavili 550 godišnjicu posvećenja divne gotske Marijine crkve na Ptujskoj Gori. U toj se crkvi čuva vanredno umetničko delo, koje na slikoviti način prikazuje kako je Marija zaštitnica svih staleža u svim njihovim nevoljama. Na proslavi bili su zajedno nadbiskup ljubljanski dr. Jože Pogačnik i biskup mariborski dr Maksimilijan Držečnik. — Na drugom kraju naše domovine bila je velika svečanost u Letnici u Skopskoj Crnoj Gori, gdje se na taj blagdan uz ogromno učešće naroda proslavio i srebrni biskupski jubilej skopskog biskupa preuzv. g. dr Smiljana Čekade. Na toj proslavi bio je prisutan i beogradski nadbiskup g. dr Gabrijel Bukatko i subotički biskup Mons. Matiša Zvekanović.

Naši biskupi na koncilu. — Sa ostalim biskupima sveta i naši biskupi nastavljaju rad II. Vatikanskog sabora. Naša je dužnost, da svojim molitvama podupiremo saborske oce u njihovom tako uzvišenom i odgovornom radu.

Vatikanski sabor nastavlja svojim radom u svojoj trećoj sesiji. Otvaranje je bilo 14. septembra, a završit će se pred kraj novembra, kako bi mogli mnogi biskupi na vreme stići na međunarodni Euharistijski kongres u Indiji.

IZ VATIKANA

Prva enciklika. — Papa Pavao VI. poslao je 6. avgusta svetu svoju okružnicu-encikliku pod naslovom »Ecclesiam suam — Svoju Crkvu«. Papa sam kaže, da bi se ova enciklika mogla zvati i »Putovi Crkve«. Sveti Otac namerno izbegava probleme, o kojima

Mnoštvo dolazi sa svih strana svijeta, da se umorno i uplašeno od nesigurnosti sadašnjice i budućnosti smiri u veličanstvenoj crkvi sv. Petra, na grobu apostola, simbolu stalnosti u promjenljivosti, sigurne božje zaštite u nevolji. Kristov namjesnik prima sve bez razlike na jezike i rase, diplomate i radnike, zdrave i bolesne, sve blagoslivlje, sve tješi i sa svima se moli: »Isuse preslatki, Otkupitelju ljudskoga roda, pogledaj na nas... Tvoji smo, Tvoji hoćemo da budemo... Tebe, istina, mnogi nisu nikada spoznali; Tebe su prezrevši Tvoje zapovijedi mnogi odbacili. Smiluj se na jedne i na druge, predobrostivi Isuse, i sve ih pritegni svetomu Srcu svojemu... Udijeli, Gospodine, Crkvi svojoj sigurnu i potpunu slobodu. Udijeli svim narodima mir i red. Učini, da s obadva stožera zemlje jedan odlježe glas: Budi hvala Božanskomu Srcu, po kojem nam je stečeno spasenje. Njemu slava i čast u vijeke. Amen!«

raspravlja koncil, jer ne želi sputavati rad koncilskih otaca. U pismu se govori o putevima obnove, kako bi Crkva i danas bila sveta i jaka i putokaz. Dalje se govori o razgovorima Crkve sa današnjim svetom: s kršćanima odeljenim od Petrove Crkve, sa nekršćanskim religijama, sa svetom ravnodušnim prema duhovnim vrednotama i sa svetom bez Boga. Crkva naime želi sagraditi most do savremenog sveta, želi spasiti svet od praznine, tuge i očaja. To može učiniti samo prava Kristova Crkva, koja je tajanstveno Telo Kristovo, koja u Kristu poseduje puninu čoveka.

Katolička štampa nije luksuz. — Tako je rekao sadašnji Papa: »Ona (štampa) je tragična nužda, preko potrebno sredstvo koje hrani i jača našu veru. — Svaki katolik ili bareni svaka katolička obitelj treba zato da služi tom sredstvu apostolata kršćanske istine, da mu omogućuje život, to jest da katoličku štampu širi. — Katoličke novine moraju čitaoca izobražavati, jačati u njega sposobnost ispravnog prosuđivanja i stvaranja zaključaka te ga tako voditi do spoznaje Istine. — Dužnosti novina i učitelja slične su. Učitelj govori nekolicini i kroz kratko vreme, dok novine govore mnogima i na neodređeno vreme; učitelj govori deci, novine odraslima. — Novine dnevno stoje pred zrelim ljudima, koji imaju uticaja u društvu. One vrše važnu zadaću u sudbini naroda i često pomažu dati pozitivan ili negativan odgovor u odnosu na kraljevstvo Božje u našem društvu «

Euharistijsko hodočašće. — Papa Pavao VI. je 11. avgusta pošao helikopterom iz svoje letnje rezidencije Castel Gandolfo u grad Orvieto zbog proslave 700. godišnjice ustanove blag. dana Telova. U Orvietu se čuva korporal (platno, na kojem za vreme mise stoji kalež i hostija), koji spominje na euharistijsko čudo iz godine 1263. Nekog su češkog svećenika mučile sumnje u prisutnost Isusovu u posvećenoj hostiji. Da bi našao mir svojoj duši on je putovao u Rim i na putu pod misom doživeo čudo, da je iz prelomljene hostije prokapala krv. I tragovi toga vide se još danas na korporalu, koji se čuva u gradu Orvietu.

IZ EUROPE

Engleska. — Porast katolika. — U poslednjih deset godina broj katolika u Engleskoj porastao je od 4 miliona na 5,127.000. Porast je u prvom redu posledica prirodnog priraštaja, jer su katoličke obitelji redovno brojnije od ostalih; osim toga ima priličan broj doseljenika i konvertita. U katoličkim školama ima sada oko 600.000 dece. — Katolici u Engleskoj su svesni da taj porast ne znači neku pobedu sličnu onim na športskom igralištu, nego da iz toga proizilazi velika moralna obaveza: Krista i njegovu Crkvu približiti svim ljudima i sve ujediniti u pravoj Kristovoj ljubavi. — Jedan poslanik-katolik izjavio je, da iako katolička Crkva u Engleskoj uživa punu slobodu, ipak se još oseća podsvesna netrpeljivost, što se očituje u tome, da ima u parlamentu samo 28 poslanika katolika, a prema broju katolika bi ih moralo biti u parlamentu najmanje 70. Ne, sada je na katolicima, da se jače afirmiraju u javnom i političkom životu svojim kulturnim i socijalnim radom. Pogotovo je vrlo važno sudelovanje sa ostalima u sindikalnom pokretu.

Nova era katolicizma otvara se u Engleskoj sa uvođenjem liturgijskih reformi u duhu direktiva II. Vatikanskog Sabora. Reforma se vrši u dve etape: u prvoj će biti na narodnom jeziku recitacije »Slave — Gloria«, poslanice i evanđelja te »Verovanja — Credo«. U drugoj etapi bit će »nacionalizirana« misa katehumena (poučni dio mise — do prikazanja), »Molite braćo — Orate fratres«, pričest vernika i sav završetak mise. Živi jezik upotrebljavat će se i u obredniku (sv. sakramenti i blagoslovi). — Upućeni izjavljuju da je ovo sretni kompromis dvaju suprotnih strujanja u liturgijskim krugovima, i da će to značiti novu eru u životu katoličke Crkve na tom ostrvu.

Westminster. — Novi administrator vestminsterske katedrale je odlučio da ova crkva postane središte liturgijske obnove u Engleskoj. Po njegovoj zamisli mora u toj crkvi nestati pojave, da laici samo »pribivaju« svetoj misi kao posmatrači. Laici moraju sa svećenikom zajedno prinositi novozavetnu žrtvu kao živi članovi Crkve. Osim toga moraju laici sudelovati i u učvršćivanju i širenju Kristove nauke u duhu apostolata i ekumenizma. Kao uvod u taj rad poslužila su zajednička hodočašća u Svetu Zemlju. U jednoj je grupi bilo: 200 anglikanaca, 100 katolika i 60 pripadnika raznih protestantskih zajednica.

Belgija. — Univerzitetska župa u Luvenu (Louvain) priređuje u septembru liturgijski tečaj sa temom: »Liturgija i kršćanski život«. — Sličan tečaj održat će se i u Kvebeku (Quebec) u Kanadi.

IZ OSTALOG SVETA

Ujedinjavanje sila. — Direktor Džonsonovog programa pomoći u borbi protiv neimaštine M. Sargent Shriver, uputio je u Vašingtonu apel predstavnicima protestanata, katolika i jevreja u SAD, da se ujedine u zajedničkoj akciji protiv bede i predrasuda u svetu. On je uveren da bi takva zajednička akcija u sadašnjim prilikama bila od velike koristi, da se savladaju tolike nevolje, koje muče čovečanstvo.

Paragvaj. — U zajedničkom pastirskom pismu paragvajski biskupi proglasili su ovu godinu za »katoličku socijalnu godinu«, u kojoj treba da se sprovede opširna akcija u borbi za socijalnu pravdu.

Brazilski biskupi neprekidno naglašavaju, da je nemoguće postići bilo kakav progres i mir u zemlji bez radikalne i pravedne socijalne reforme. Oni ukazuju na potrebu agrarne reforme, ali i reformu ostalih grana privredne delatnosti. Jedni se još uvek obogaćuju, dok drugi žive u najvećoj bedi. — Biskupi naglašavaju da u toj stvari treba imati u vidu principe, a ne stranačke ili osobne interese.

Haiti. — Za svečani početak treće mandatne dobi predsednik Duvalier odredio je, da se održi blagodarenje sa zahvalnom pesmom (»Te Deum«) u katedralnoj crkvi u glavnom gradu Port-au-Prince. Budući da su nadbiskup i pomoćni biskup već ranije proterani iz zemlje, blagodarenje je održao apostolski administrator Msgr. Claudius Angenor, rodom sa Haitija i nekada prijatelj i bliski saradnik sadašnjeg predsednika. On je na završetku svečanosti održao vatren govor, koji je završio rečima: »Jer ste dakle tako silni, tako jaki, to je sada momenat da otvorite vrata zatvora te pustite na slobodu one, koji se tamo nalaze, da tako dokažete njihovim obiteljima svoju velikodušnost«. — Završetak je izazvao kod svih službenih predstavnika veliko oduševljenje, da su govornika ispratili velikim aplauzom.

Izrael. — Pred parlamentom se nalazi zakonski predlog, da se traži za svaki prelaz na drugu veru za maloletnika pismena dozvola **oba roditelja.** A maloletnik ne sme imat manje od 12 godina. Jedan poslanik uputio je predlog, da se za svaki prelaz traži posebno sudsko odobrenje. — Neki smatraju, da je to početak zabrane bilo kakve misijske delatnosti u zemlji. Prvi korak bi bio, da moraju židovska deca posećivati samo državne škole. — U katoličkim školama već do sada same uprave nisu dozvoljavale, da židovska deca ostaju na časovima veronauke te tako ne može doći do nekih sporova.

Liban. — Javlja se, da je libanska vlada u Bejrutu preuzela posredovanje između Svete Stolice i sudanske vlade u vezi sa pitanjem katoličkih misionara. Poznato je, da je sudanska vlada proterala sve misionare, koji nisu sudanski podanici.

Južni Vietnam. — Katolički svećenici Južnog Vietnama, njih 347 na broju, u zajednič koj poslanici zamolili su vladu, da revidira sudske procese protiv budista, koji su bili osuđeni zbog svojevremenih demonstracija protiv vlade.

Ekvador. — Iz različitih pokrajina skupila se grupa od 44 svećenika u glavnom gradu Kvito te su pod vodstvom mesnog nadbiskupa-koadjutora raspravljali o problemu ekonomskog, verskog i kulturnog razvoja zemlje.

Misijska medicina. — Medicinski farmaceutski fakultet u Lilu u Francuskoj organizuje svake godine od avgusta do oktobra posebni medicinski tečaj za misionare, časne sestre i ostale misijske saradnike, kako bi se usavršili u pružanju savremene hitne medicinske pomoći.

U Veroni se javilo oko 100 talijanskih svećenika, koji će do kraja o. godine otputovati u Latinsku Ameriku, gdje je velika oskudica svećenika. Talijanski svećenici ostat će dobrovoljno u Americi 5—6 godina.

IZ MISIJA

Tunis. — Posle zaključenog sporazuma između Tunisa i Svete Stolice katolička je Crkva morala ustupiti državi veliki broj crkvenih objekata, ali je zato dobila pravo, da i dalje nesmetano razvija delatnost u svojim školama i institutima, koji su sada u njezinim rukama.

Nigerija. Prema informacijama savezne vlade Nigerija ima 55 miliona stanovnika. Od toga otpada na katolike i katehumene 2,825.457 ili

5% celokupnog broja stanovnika. Katolici su podeljeni u 3 nadbiskupija 15 biskupija i 3 apostolske prefekture.

Madagaskar. Katoličko školstvo u nadbiskupiji Fianarantsoa je vrlo razvijeno i ima za sobom već lepu tradiciju. Počelo se skromno sa primitivnim osnovnim školama, a sada je katolička Crkva tamošnjem stanovništvu poklonila već 612 školskih ustanova, na kojima se školuje 65.314 učenika. Nadbiskupija broji 305.000 vernika.

Bororo Indijanac — prvi salezijanac. Pre 50 godina salezijanci su otvorili prvu misijsku postaju u Kampo Grande u brazilijanskoj provinciji Mato Groso. Ustrajnim radom misionari su probili nepoverenje domorodaca crvenokožih Bororo Indijanaca, poznatih ratnika. Zlatni jubilej te misije proslavljen je redovničkim zavetima jednog od domaćih sinova.

Leopoldvil — Kongo. — Dominikanci otvaraju ove jeseni posebni institut za zakasnela svećenička zvanja i to za više biskupija. Institut će pružiti kandidatima najpre opštu naobrazbu i znanje latinskog jezika, kako bi mogli kasnije brže savladati propisanu materiju.

Dakar. — Važnost i zaslužnost rada katoličkih misionara u Dahomeju naglasio je šef države g. Sourou Migan Apithy prilikom ustoličenja novog biskupa u novoosnovanoj biskupiji Natitingou. Predsednik je izjavio da donositi civilizaciju jednoj zemlji ne znači samo pružiti dotičnoj zemlji bolje komunikacije, naučni i tehnički napredak, nego da je potrebno odgojiti duše da postanu svesne svojih prava i dužnosti. — Misionari su, tako je produžio g. Predsednik, tu svoju tešku zadaću ostvarili uz najveće lične žrtve.

Bombay. — Povodom Euharistijskog Kongresa u Bombayu, koji će trajati od 28. novembra do 4. decembra o. g. domaće vlasti oprostile su od poreza sve poklone, koji stižu tamo za priprave na Kongres.

U Džakarti u Indoneziji otvoren je prije 6 godina »Atma Jaya« katolički univerzitet, kojem su se priključili ove godine još tri fakulteta: pravni, poljoprivredni i farmaceutski. Univerzitet posećuje oko 2.000 studenata od kojih 20% je katolika. Pokrovitelj univerziteta je nadbiskup u Džakarti Msgr. Adreanus Djajasepoetra.

Jedno lurdsko čudo

John De Borse DAY, čovjek od 47 godina bio je 1955. teško obolio od raka na želucu. Nije mogao jesti niti hodati. Svaka četiri sata uzimao je injekciju morfija za ublaženje bolova. Svi su držali da je gotov, pa i liječnici. Uplatio je i stanovitu svotu novca za svoj budući pogreb.

Kad je John osjetio da mu se bliži kraj života porodi mu se misao, da pođe u Lurd. A nije bio vjerski nastrojen, premda po vjeri katolik. Nije se nadao da će u Lurdu ozdraviti, ali je osjećao u sebi jaki poticaj da onamo pođe. Neka mu dobrotvorka dade novac za put (iz Londona) u Francusku, jer je bio siromašan, kelner u hotelu.

U Lurdu je potpuno ozdravio, 1956. godine u času, kad je bio položen u lurdsku vodu. »Nosili su me u bazen na nosiljci, pripovijeda on, a minutu iza toga je sam izišao van na svojim nogama, potpuno zdrav. Oko 20 liječnika me je zatim pregledalo.« Zašto nije odmah to čudesno ozdravljenje proglašeno ,nego tek nakon godinu dana? Zato, jer se htjelo vidjeti da li je to ozdravljenje od raka doista trajno. Sad se vidi, da je ozdravljenje trajno i John Day s veseljem vrši službu kelnera u gostionici Hemela Hampstead-a nedaleko od Londona. Najveće londonske novine pisale su o tom čudesnom događaju nakon razgovora sa Johnom, njegovom rodbinom i njegovim poslodavcem. Njegov je brat izjavio, da je John bio već živi kostur i liječnik je rekao, da je smrt pred vratima. Vlasnik gostionice u kojoj John sada radi, izjavio je: »Vidio sam ga pri odlasku u Francusku i držao sam da će sigurno na putu umrijeti. Međutim sam se veoma začudio, kad sam ga vidio, da se povratio živ i hodajući sam nešto mršav, ali zdrav kao ja. Čitavu godinu iza toga eto radi on kod mene s veseljem. Ja nisam katolik i nisam vjerovao u čudesa ,ali sad vjerujem!«

U Engleskoj su katolici u manjini, ali oduševljeni »praktikanti« i apostolski nastrojeni. Nadati se je da će ovo čudesno ozdravljenje biti od velikog religioznog značenja u prilog katoličke vjere. U atmosferi opće religioznog indiferentizma u Engleskoj, mnogi će se okrenuti k živoj vjeri. U tom su smislu značajne riječi lurdskog biskupa Mons Theasa: »Drago mi je čuti, da je taj bolesnik ozdravio, a to mi je osobito drago obzirom na narodnost kojoj on pripada. »Eto i taj narod, skroz iskustvenog i realističkog značaja, počeo je biti darivan nadnaravnim tajnama!«

OVAJ MJESEC MORAMO SVI MISIONARI POSTATI — ZA POGANSKU SE DECU MOLITI!

mladim prijateljima

Naši prijatelji

Sveto pismo nam pripovijeda, da je dobri Bog stvorio na nebesima anđele. U početku su bili svi sretni i dobri, ali su se neki odmetnuli od Boga. Ovi su promatrali svoje savršenstvo: bili su čisti dusi, koji su imali savršen razum i slobodnu volju. Bili su dakle jako slični dragom Bogu. I razmatrajući o svojoj sreći oni su zaboravili, da sve to

imaju od dragog Boga. Zato su se uzoholili i otkazali su poslušnost Bogu, jer su htjeli biti Bogu jednaki. Bog je sve to pripustio jer On hoće da svako slobodno zasluži nagradu ili kaznu.

Većina anđela je ostala dobra i zato su pod vođstvom arhanđela Mihaela ostali za vječno u sreći na nebesima. A pobunjenici pod vođstvom Lucifera bili su bačeni u pakao. Tamo se strašno muče. Oni mrze Boga i ljude te ih zato žele zavesti u grijeh iz zavisti, da ne bi zaslužili sreću, koju su oni izgubili. Zovu se đavli ili vragovi.

Dobri anđeli su presretni na nebesima kod dragog Boga. Neke od njih je Bog odredio za naše anđele čuvare, koji nas kao djecu Božju vole, čuvaju od zla na duši i tijelu, opominju i upućuju na dobro. Mi smo zato dužni, da ih poštujemo, da im se preporučamo i da ih slušamo. Zazivajmo svoga anđela čuvara svakog dana, ujutro i uveče, u svakoj opasnosti i nevolji. On će nam uvijek pomoći.

Anđeli prate čovjeka sve od početka njegova života pa do smrti. Zato trebaju i odrasli da štuju svoga anđela čuvara, a ne samo mala djeca. — Ako čovjek umre u milosti i ako nema neizvršenih pokora, anđeo odvodi dušu pravo do nebeskog Božjeg prijestola, u društvo svetaca. Ako mora duša u čistilište, anđeo je prati do čistilišta. A u pakao anđeo ne prati nikoga.

Praznik Anđela čuvara slavimo 2 listopada (oktobra).

MOLITVA ANĐELU ČUVARU

Anđele čuvaru mili — Svojom snagom me zakrili!
Prema Božjem obećanju Čuvaj mene noću, danju!
Osobito pak me brani — Da mi dušu grijeh ne rani!
A kad s ovog svijeta pođem — Sretno da u nebo dođem,
Da se ondje s tobom mogu — Vijekom klanjat dragom Bogu!

SV. STANISLAV I ANĐEO ČUVAR

Sveti Stanislav Kostka je od djetinjstva gajio naročitu pobožnost prema anđelu čuvaru. Bog ga je zato lijepo nagradio.

U zimsko vrijeme 1566. godine Stanislav je teško obolio. Činilo se, da je smrt već pred vratima. U toj nevolji on kao dobar kršćanin zamoli svoga brata i učitelja, da pozovu svećenika, da mu donese sv. pričest. Ali se oni nijesu usudili to učiniti, jer su stanoval u kući jednog bezdušnog nekatolika te su se plašili, da bi ih on u tom slučaju izbacio napolje. Stanislav je bio zbog toga vrlo žalostan. Ali nije očajavao niti se ljutio. On je tada umnožio svoje molitve i pot-

puno se predao u ruke božanske providnosti, znajući da ga dobri nebeski Otac neće zaboraviti.

Bolest nije popuštala, ali i Stanko nije prestao da se moli. Kad se činilo, da je došao kraj, on oko ponoći ugleda natprirodnu svijetlost, a u njoj sv. Barbaru i dva anđela, od kojih mu je jedan nosio svetu pričest. Iako teško bolestan Stanislav osjeća novu snagu u svom tijelu, digne se, brzo klekne i pozove svoga pratioca, da klekne i on. Iz anđeoske je ruke primio svetu pričest, samoga Isusa, koji mu je uskoro udijelio toliko jakosti, da je mogao produžiti putovanje.

Na svom putovanju prema vječnom gradu naišao je na seosku crkvicu i razveselio se, da će moći prisustvovati sv. misi te primiti sv. pričest. Ali je žalost napunila njegovo srce, kad je doznao, da to nije katolička crkva. Rasplakao se od žalosti i vruće se pomolio Bogu. Iznenada se prikazalo mnoštvo anđela i jedan od njih donese mu posvećenu hostiju. Anđeli su opet nestali, a Stanislav se osjetio tako jakim da bi mogao putovati do kraja svijeta.

Pozuka iz Afrike

U dalekoj crnoj Africi
mali crnci
više nisu neodgojeni divljaci-ljudožderi.
Misionara svoga oni poštuju,
kod njega se i školuju.
Vjerske su istine upoznali,
jednog — trojedinog Boga su uzljubili.
Krista Spasitelja vole svi,
spremni su za Njega život dati.
Duhu Svetom se preporučuju,
da puni božje milosti
poganskoj bi braći svetlili,
za vječne ih istine zagrijali.

Znaju sada dobro svi,
da su i oni Kristovi,
Njegovom krvlju spašeni.
u kraljevstvo Božje pozvani.

Na vjeronauk rado dolaze;
kroz šume,
preko pustinje
nedjeljom na misu svetu žure.
Ne mogu oni shvatiti
da mnogi su bijeli kršćani
u kršćanskoj Europi
tako nehajni,
da vjeronauk ne posjećuju,
da nedjeljom misu svetu propuštaju,
kao da nisu nikad učili
da u misi Isus dolazi,
da svoje tješi, jača, liječi,
da svima hljeb nebeski
i život dijeli vječni.

* * *

Zato poručujemo mi, mali crni Afričani,
vama, bijeli Europljani:
Ako se ne obratite,
vjeru svoju ne uzljubite,
dužnosti vjerske ne vršite,
izgubit ćete sve:
kulturne tekovine,
put do vječne domovine;
a Europa nekad kršćanska,
sretna napredna,
postat će
prašuma,
divlja pustinja,
gora nego danas crna Afrika.

* * *

Barem vi,
naši bijeli školski drugovi,
pridružite se nama svi
u svagdanjoj molitvi,
na vjeronauci,
nedjeljnoj svetoj misi,
kod svete pričesti.
Javite nam vi, nepoznati prijatelji,
koliko ste zalutale djece obratili,
A pisat ćemo vam i mi,
kakvi su naši uspjesi
u našoj miloj crnoj Africi.

Nije dovoljno Crkvi pripadati

S Crkvom treba misliti, raditi, trpjeti

S Crkvom živjeti i umrijeti

Pouku naći ćeš u svetoj liturgiji

* * *

Svemogući vjekovječni Bože, koji si po svojem ljubljenom Sinu, Kralju vasione, htio sve obnoviti, dopusti milostivo, da se sve obitelji naroda, razjedinjene ranom grijeha, podlože njegovoj preblagoj vlasti!

Misna molitva na blagdan Krista Kralja

* * *

Vladat će od mora do mora, i od rijeke do kraja zemlje. I njemu će se klanjati svi zemaljski kraljevi, svi će mu narodi služiti. — Njegova je vlast vječna, i neće mu se oduzeti; i njegovo se kraljevstvo neće srušiti.

Pjesma iza poslanice u misi Krista Kralja.

Japan. Očekuje se da će uskoro jedno filmsko preduzeće iz Osake završiti prvi japanski katolički film, koji će prikazivati početak katolicizma u Japanu kao i današnji položaj katoličke Crkve na tom dalekom Istoku.

Indija. Katolički lekar, Indijac dr Vackson ustanovio je posebnu fundaciju, koja će svake godine isplatiti posebnu nagradu najsiromašnijoj ženi iz Kerala sa najvećim brojem dece. Ove godine ovu je nagradu dobila jedna muslimanka.

Možda traže pomoć, smirenje. Ne bi bilo humano, da ih zbog toga izbacimo. Moramo ih trpeti, kako i sve nas sa svim našim slabostima trpi dragi Bog. Korisno je, razume se, da neko od poznatih, takvu osobu na lep način upozori. Verovatno će se time zameriti, ali to ne treba uzimati kao neku nesreću.

ST. RAD. JAZ. — Interesuje vas koji sveci sa imenom ALEKSANDAR se štuju u katoličkoj Crkvi? — Na nebesima ima bez sumnje bezbroj svetih sa imenom Aleksandar. No, nisu svi oni koji su na nebesima zapisani i u našim kalendarima. Crkvene knjige poznaju osam svetaca, koji nose to ime. — Prvi je bio lekar iz Frigije, koji je bodrio svoju subraću-kršćane, da ustraju u svojoj vernosti Kristu i u najstrašnijim mukama, jer ih zato čekaju večne radosti. Bio je zbog toga optužen i u Lionu godine 177. mučen. Slavi se 2. juna. — Drugi je bio mučen godinu dana kasnije isto u francuskom gradu Lionu zajedno sa Epipodijem. Slavi se 24. aprila. — Treći je mučenik iz Marselja. Bližih podataka o njegovom mučeništvu nema. — Četvrti je rimski mučenik. Sahranjen je bio na groblju Via Salaria. Slavi se 10. jula. — Peti je aleksandrijski biskup, koji je branio pravu veru protiv arijanskog krivoverja u početku sam, a na nikejskom saboru 325. godine zajedno sa sv. Atanasijem. Njega slavi Crkva 26. februara. — Šesti je bio jerusalimski biskup, koji je zaredio za svećenika slavnog crkvenog istoričara Origena i koji je osnovao biblioteku u Jerusalimu. Pao je kao žrtva Decijevog progona 250. godine. Slavi se 18 marta. — Sedmi je priznavalac iz Klermonta, kojega spominje sv. Grgur iz Toursa. Slavi se 31. maja. — Osmi je papa Aleksandar I., šesti naslednik sv. Petra (sedmi papa). Upravljao je Crkvom deset godina, a umro je u trećoj godini vladanja cara Hadrijana.

VL. BGD. — Čuli ste, da je vrhovna crkvena vlast crtala iz svetačkog kalendara imena nekih svetaca, koji su u svetu bili vrlo omiljeni. Bojite se, da neće doći na red možda i drugi sveci ili da se time ne pokoleba vera. — Poznato je, da je svaka reforma i svaka revizija donekle bolna. — Vaš strah nije opravdan, a Crkva je time dokazala, da se ne boji objektivne kritike i istorijskih istraživanja. Crkvi nisu potrebne priče i legende. Crkva ne živi na nepostojećim junacima i umišljenim svecima, nego na božanskoj objavi i večnoj istini. Crkva je u svojoj istoriji prošla kroz mnoge progone i razaranja. Koliko su puta sve crkvene knjige uništavane! A poznato je, da je mašta kod pojedinih naroda i u pojedinim dobama naročito bujala. Među ljudima su bile žive uspomene na tolike slavne mučenike i svece. Mašta je zbog izgubljenih izvora pomešala slične svece ili na jednoga prenosila zasluge drugoga ili čitavih grupa, a zbog nekih sličnosti možda i nekih mitskih bića. Dogodilo se čak da se izmislilo neko ime i na njega su se vezala razna herojska dela. Osim toga često su izraze jednog jezika sasvim pogrešno prevodili u drugi jezik te tako dobijali nemoguće priče. Pesnici su rado takvim pričama još nešto dodavali i tako su nastale razne svetačke legende, koje imaju u sebi istorijsku podlogu, prijatno se čitaju, ali nisu tačne. — Danas je nauka prodrla duboko u prošlost te je omogućeno, da se mnogošta ustanovi i ispravi. Crkva mirno pristupa takvoj operaciji i pod vodstvom Svetog Duha odbacuje primese te iznosi na videlo zlato čiste istine. Ako je »čistka« pogodila kojeg sveca ili sveticu, nije nikakva nesreća. Ostalo nam je još uvek dovoljno svetaca — uzornika, kršćanskih heroja. Poznato vam je, s kakvom strogošću Crkva ispituje život i rad svetačkih kandidata te zato nema nikakvog straha, da bi u budućnosti mogli biti brisani naši sadašnji sveci. — Konačno, Crkva nije ni ustvrdila, da nikada nije postojao neki sv. Juraj ili sveta Filomena. Crkva samo tvrdi, da nije postojalo ono, što se u tim legendama iznosi. A jer je moguće ustanoviti tačnu istorijsku činjenicu, kada i u kakvim prilikama su te osobe živele, koja im herojska dela ili čudesa istinski pripadaju, zato Crkva takve nesigurne pojave odstranjuje iz svetačkog kalendara, jer i za strogo dokazane nemamo dovoljno prostora.

MARK. B. — Tvoja pesmica »Svemirski let« pokazuje, da imaš pesničku »žilicu«, ali to još nije dovoljno. Nijedan pravi pesnik ne predaje javnosti svoje pesme bez ponovne i ponovne obrade. Zato su veliki pesnici malo izdavali, ali je to uvek na ceni. — Dalje je potrebno, da imaš pred sobom jasnu ideju, koju obrađuješ i nemoj se zadovoljavati praznim frazama. Nije dovoljno, da je samo rima, mora biti i smisao. — Dalje treba marljivo studirati i klasike i gramatiku. Za nas je Bog osobno biće i zato se piše uvek velikim slovom.

FR. Š. VARAŽD. T. — Pohvalno je, da želite pomoći nesretnima i gladnima. Krist je u svom slavnom govoru na gori (Mt 5, 1—12; Lk 6, 17—19) takva dela naročito pohvalio i obećao im veliku nagradu. Crkva je zato kroz vekove vodila veliku karitativnu akciju, brinula se za siromahe, nezbrinute, bolesnike... Najčešće se najpotrebniji stide svoje nevolje, dočim dangube i nevališe iskorišćavaju dobro srce plemenitih ljudi. Korisno je zato pogledati već u svojoj okolini te pomoći onima, koji su nama blizu. — Zatim treba pomoći u raznim katastrofama i nesrećama kao što su zemljotresi, poplave, požari... Ukoliko imate naročite želje bit će najbolje, da se posavetujete sa svojim ispovednikom ili župnikom.

NIK. M. ZAGREB — Lepo je i korisno, da u svojoj bolesti ne očajavate. U suznoj smo dolini, ali na putu prema nebeskoj domovini, gdje nema ni nevolje ni bolesti. Duša se u trpljenju čisti, pa i bolest u tome pomaže. Kada je teško, pomislite na muke Kristove. Ako ste s Kristom sjedinjeni u stradanju, bit ćete i u slavi i radosti. Primajte često sv. pričest i primit ćete od Isusa mnogo pomoći, da ćete lakše sve podneti. — U svakoj je nesreći najbolje uzeti u ruke računicu: Trpljenje je tu. Izbeći ga ne možete. Imate na izbor ili da strpljivo podnosite ili da se ljutite. Ako se ljutite, nemate nikakve koristi, postajete nervozni, grešite te si mukama još nove muke u večnosti služite. Ako pak strpljivo i predano u volju Božju, sjedinjeni s Isusom i Marijom, primate sve kao pokoru i zadovoljštinu, kao sredstvo posvećenja, primat ćete stalno božju pomoć i milost, da ćete i u trpljenju biti radosni, a osim toga zaslužit ćete si večnu nagradu u večnosti. Sretan koji ima živu veru, koja mu pomaže u rešavanju najtežih problema života! Zahvaljujte Bogu za taj dar! — Pohvalno je, što redovno čitate Blagovest i istu preporučujete svojim prijateljima. To je apostolat. Za napredak našeg lista prikažite kojiput i svoju bolest. — Neka vam bude svaki broj Blagovesti blaga vest utehe!

A. K. LABIN — Interesujete se za literaturu o spolnom odgoju i pitate da li se mogu slobodno čitati knjige, koje raspravljaju o tim problemima i koje se često bučno reklamiraju. — U našoj Blagovesti bilo je o tom pitanju objavljeno nekoliko principijelnih članaka. Svakako je potrebno, da svaki čovek dobije zdravu blagovremenu pouku o tim tako delikatnim problemima života. Ali treba razlikovati zdravu pouku od literature, kojoj je glavni cilj zarada. Sve knjige koje navodite od reda nisu korisne ni preporučljive. One će vam doneti više štete nego pouke i koristi. One će unositi u vašu dušu zbrku pojmova i pojačat će napasti. Ne može vam dati zdrave i solidne pouke u tim delikatnim pitanjima onaj, koji nema sam zdravih principa — vere, božjih zapovedi i direktiva Crkve. Zato uzmite najpre u ruke koji opširniji udžbenik o verskom životu, moralku, ili barem opširniji katekizam. Mladim ljudima daje sjajne direktive knjiga slavnog pisca Tihomera Tota: »Proletne oluje«. — Nemojte sa devojkom raspravljati o historiji seksualnosti i doživljavanju prema raznim knjigama nego joj nabavite knjigu »Žena u savremenom svetu«, koju smo preporučili u septembarskom broju Bl. — Čuvajte nevinost svoje mladosti i ne budite suviše radoznali, jer ćete inače unesrećiti sebe i druge. — Zapamtite kao pravilo: što je grešno i nepristojno, čega bi se stideli pred roditeljima, to nikada ne učiniti ni poželeti.

L. Č. NIŠ. — Vaša pesma na čast Majci Božanstvene milosti na Miloj gori u Kaštel Gomilici izraz je vaše vere i zahvalnosti, ali nije sazrela za štampu. Isto tako je nemoguće napraviti klišeje od poslanih sličica, jer se za to traže jasne slike.

NOVE KNJIGE

UPOZORENJE — DŽEPNI KALENDAR ZA 1965. GODINU već je na raspolaganju kod Uprave Blagovesti. Uskoro će biti i zidni kalendari, koji će imati lepšu sliku nego u prošloj godini. — Molimo poverenike da poruče samo toliko, koliko mogu rasprodati. Nerasprodati kalendari mogu se vraćati samo do 31. januara. Iza toga treba odmah podmiriti sve račune. — Kod Uprave Blagovesti možete dobiti ukusne umetničke božične razglednice i čestitke u kuverticama. Zbog poštanskih i manipulativnih troškova preporučuje se porudžbina barem po 100 komada.

Fulton Sheen: ČUJTE LJUDI ATOMSKOG DOBA. — Da je knjiga savremena i zanimljiva, svedoči već ime autora, širom sveta vrlo dobro poznatog pisca i radio-televizijskog predavača. O knjizi kaže prevodilac, o. Petar Vereš, dominikanac, sledeće: »Čujte, ljudi atomskog doba! Svi vi, koji tražite Boga i pravu radost života. — U ovim konferencijama vama govori čovek, koji zna, kako danas treba tražiti Boga, da ga se može naći. — Govori vam najglasovitiji američki govornik na televiziji, koga svake sedmice gleda i sluša petnaest miljuna Amerikanaca: new-yorški pomoćni bskup Fulton Sheen. — Govori vam čovek, koji misli vašim mislima, osjeća vašim osjećajima i govori vašim jezikom. U svojoj dvadesetgodišnjoj govorničkoj karijeri je dušama otkrio Boga, čak i poznatim filmskim zvijezdama... — On vam kaže, da se potpuna sreća i savršena radost života ne nalaze nigdje na ovom svijetu, ni u Americi, nego u Bogu. — On misli i na nas. U svom pismu od 6. veljače 1963. g., kojim odobrava štampanje ovih konferencija, piše: »Svakog utorka služim misu za svećenike i narod Jugoslavije. Ima li veći dokaz ljubavi i naklonosti nego produživati Kalvariju jednom nedeljno za narod i svećenstvo koje nikada nisam susreo. — Drago mi je da uz misu mogu uspostaviti kontakt s vašim narodom također i preko svojih djela. Neka velike vječne istine, koje ujedinjuju sva ljudska srca, budu još jači vez jedinstva za sve narode svijeta i među sobom i s Bogom.« — Prev.« — Neka navedemo samo nekoliko poglavlja: Isplati li se živjeti? — Isplati li se živjeti bez Boga? — Za ili protiv atoma. — Čovječe — tko si? — Kako si? — Misli i veruj? — Knjiga od 202 stranica može se poručiti kod: Dominikanski klerikat — Zagreb — Maksimir, Trg Augustina Kažotića 4.

Ova zbirka Sheenovih najboljih konferencija na televiziji namjenjena je u prvom redu svećenicima, katehetama, katoličkim intelektualcima, a pogodna je i za sve ostale zbog živog stila i primjera. — Cijena — 400 dinara.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Msgr. Alojz Turk, konzultor. Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 620-269.

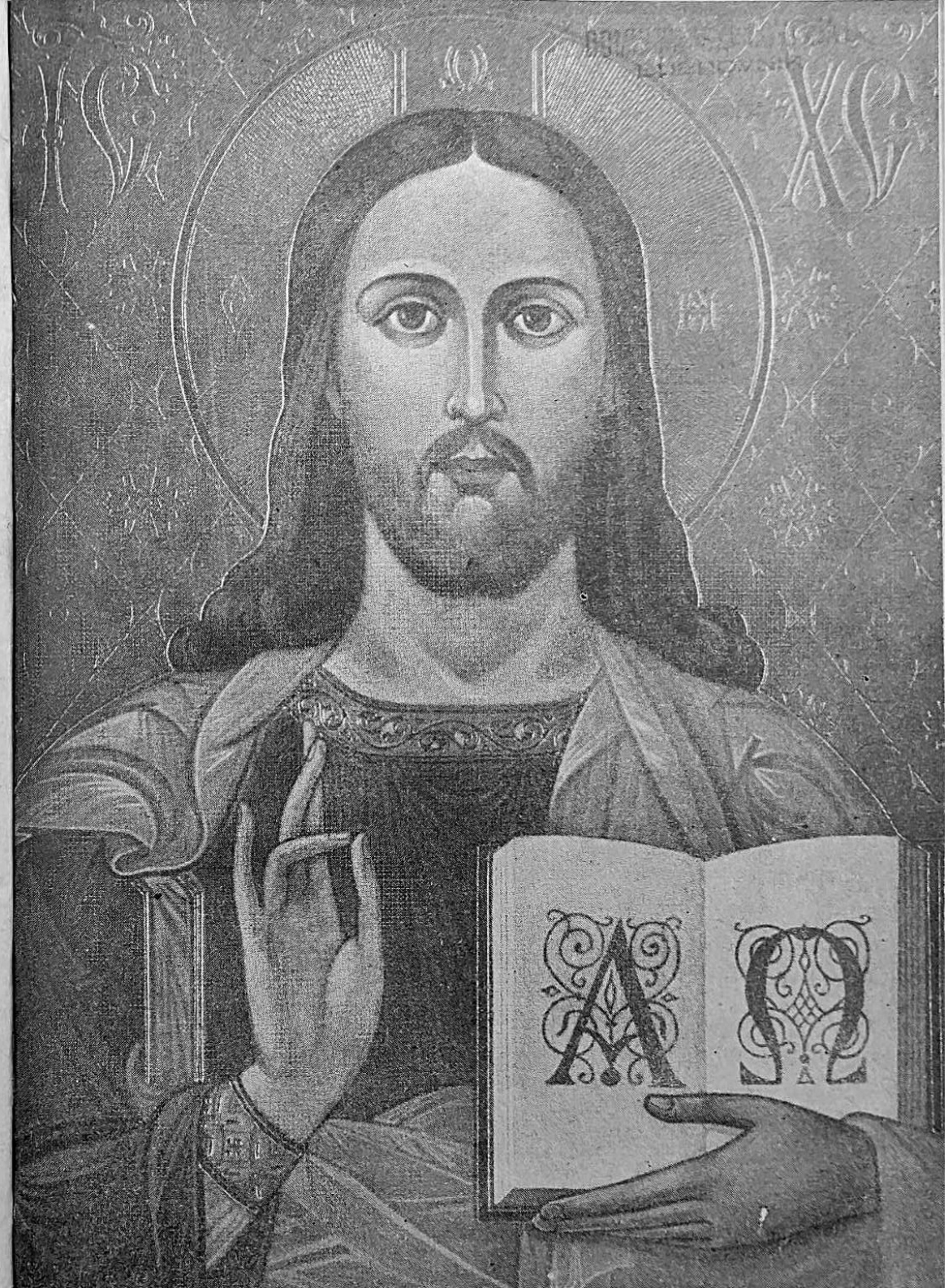

Uredníkova pošta

M. P. Zgb — Žalite se na svećenika, jer je služio svetu misu u beloj boji, a vi ste poručili misu za pokojnika. Kažete, da ste u znak protesta sa nekim svojim prijateljicama izašli iz crkve, a u sakristiji si dali oduška... — Nije kriv svećenik, nego ste krivi vi, jer ne poznate liturgijskih propisa o boji svete mise, a još manje duh novozavetne žrtve. — Sveta misa je kao Kristova i novozavetna žrtva uvek namenjena za potrebe čitave Crkve. A uz to se dodaju posebne nakane, u vašem je slučaju to bilo za vaše pokojne. Vi misu ne možete nikada platiti, nego je to samo nagrada svećeniku da uključi vaše nakane i u tu svrhu prikaže one zasluge svete mise, s kojima može slobodno da raspolaže. A time da ste vi poručili misu, ne znači, da ste ovlašteni menjati liturgijske propise. Liturgijski se dani dele u različite kategorije i samo u retke slobodne dane (liturijski dani IV razreda) može svećenik po slobodnom izboru birati boju misnog ruha; inače se mora upravljati prema liturgijskom kalendaru. — Vrednost mise ne ovisi o boji. I svaka se misa može nameniti bilo za žive bilo za mrtve. Samo neke mise za pokojne imaju nešto šira ovlaštenja, da se naime mogu čitati u crnom ruhu, a to su: pogrebna misa te mise na treći, sedmi, trideseti dan i na godišnjicu. Dozvoljeno je, da se održi »Libera — Odrešenje« izvan mise i na dane, kad nije dozvoljena crna misa, u koliko postoje potrebni uslovi. — Nije pravilno da bude u crkvi katafalk, ako ima blagoslov sa Presvetim. — Možemo vam kazati i to, da postoji među savremenim liturgičarima jak pokret, da se dokine uopšte crna boja u liturgiji te su takvi predlozi već stigli i koncilskim ocima. — Vaš je dakle župnik potpuno ispravno postupio, kad je služio poručenu misu u liturgijskoj boji dana, ali ste se vi pokazali u nezgodnom svetlu svojim demonstrativnim napuštanjem mise i ispadima u sakristiji. — Treba se pre istupa uvek dobro informisati o stvari, a u saobraćaju sa drugima, pa i sa svećenicima, očuvati učtivost!

JAKOV B. — G. — VINKOVCI. — Star 32 godine, otac obitelji, a zadesila vas je nesreća teške TBC bolesti. Tražili ste utehe i pomoći kod nebeske Majke. Našli ste jakosti, da možete sve mirno podnositi, a osim toga se vaše zdravstveno stanje znatno popravilo. Želite se zato javno Bogu i Majci Božjoj zahvaliti. To je vrlo lepo i korisno, dostojno kršćanina. Poznato vam je iz Svetog pisma, kako je Isus prigovorio onim gubavcima, koji nisu našli za shodno da se zahvale za svoje izlečenje, a postavio za uzor i pohvalio onog gubavca— stranca, koji pun zahvalnosti dolazi da pred svima hvali božansko milosrđe. Time si osiguravate sve nove milosti i zaslugu u večnosti. — Uzmite svoju bolest kao pokoru i zadovoljštinu za sebe i svoju obitelj, a i za sve potrebe Kristove Crkve. Tako će se sve vaše patnje pretvoriti u molitve i zasluge, a suradivat ćete u apostolatu, u širenju kraljevstva Božjeg na zemlji. Dobro je čitati dobre verske knjige, da čovek dobije više duhovne hrane i pobude, da u svojoj nevolji ne klone. Pogledajte u nebeske visine: koliko je tamo mučenika i nekadašnjih teških bolesnika, a sada se raduju jer u Bogu uživaju veliku nagradu za vernost u muci. Pomislite, da Isusu nije bilo lako na križnom putu ni na križu. A on je trpio — za grešnike. Sjedinite se s njim i vi u svojoj nevolji, pa će zbog tog sjedinjenja vaše trpljenje imati veliku cenu i donet će blagoslov vama i ostalima. — Uvereni smo, da ćete knjige i molitvenik, što želite imati, lako dobiti kod svoga župnika. Ukoliko ne dobijete, javite nam karticom, pa ćemo vam nešto pronaći.

ANTUN T. — D. KOTOR. — Ništa ne menja na stvari, ako mnogi ne mare za večne istine. Bog ne ovisi od našeg priznanja i verovanja. Tragična je istina, da je udobnost života ili barem briga za udobniji život mnoge uspavala, da ne misle ni na Boga ni na zagrobni svoj život. Udobnije i lakše je ići nizbrdo, u večnu provaliju, ali je to toliko tragičnije. Teže i napornije je penjanje u visoke planine, ali planinarevo srce rado sve pretrpi, samo da stigne na veličanstvene planinske vrhove. Retki su, koji su pravi planinari i koji osvajaju visove, koji se često kriju u oblacima ali i kupaju u sunčanim zracima, dok se u nizinama vuku magle i dižu prašine. Zato nas Krist upozorava na činjenicu, da je široka cesta propasti, a uzana staza pobede i večne radosti. Svi su ljudi pozvani na put vere i spasenja, a Bog nikoga na to ne prisiljava. U božjem je kraljevstvu savršena sloboda izbora. — Ipak nemojte biti suviše crnogled. I danas ima mnogo svetih duša, koje osvajaju kraljevstvo nebesko. Poput orlova dižu se u sunčane visine, pa tako činite i vi. Ne gledajte natrag nego napred, u visine, gde vas čeka Krist — Kralj vekova i čitava božja obitelj pobednika — svetih duša sa Bogorodicom i anđelima. Tamo je i za vas mesto osigurano, samo ustrajte! — O psovačima bi trebalo opširnije progovoriti, ali nam ograničenost prostora to ne dozvoljava. Činjenica je, da su psovači nekulturni i nevaspitani ljudi. Svaka je psovka dokumentacija nedostatka kulture srca, nevaspitanosti, divljaštva. Osim toga je psovanje dokaz strašne nedosledno-

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXXIII BROJ 11. BEOGRAD, NOVEMBAR 1964. CENA 40 DIN.

VERSKI MESEČNIK
BLAGOVEST

Konačno sretni

Sretni želimo biti svi. Već sama pomisao da bi nas mogla zadesiti neka nesreća, ražalosti nas i čini nesretnima.

Nekada su bogataši plaćali varalice — alkimiste, koji su obećavali, da će im pronaći kamen mudrosti, koji će moći bezvrijedne minerale pretvarati u zlato. Još više. Obećavali su čak napitak besmrtnosti, da neće strahovati, da bi morali nagomilano bogatstvo ostaviti. Alkimisti su živjeli udobno na račun lakovjernih bogataša, ovi su kraj svih napitaka umirali, često izgubivši i ono što su imali.

I danas traže ljudi na svim stranama sreću. O sreći sanjaju mlade djevojke nadajući se da će postati slavne filmske zvijezde ili barem »kraljice ljepote« na nekom lokalnom konkursu. Ali sve to treba da joj pomogne, da nađe »ideal«, koji će biti kao princ iz priča i koji će joj pružiti sve udobnosti života. Zato rado sluša zavodljive glasove — i umjesto sreće, radosti, dolaze dani strašnog razočarenja, žalosti...

Putuju i danas mnogi u daleke zemlje, da zarade velike novce, možda i prevarama... Ali što više ima para, to više ima zahtjeva, a sreća, istinska sreća i radost je svaki dan udaljenija...

Prolazi i nestaje sve... Prolazi mladost, ljepota, zdravlje, bogatstvo... Iščezavaju prijatelji, množe se razočarenja... Nad svim živima visi sjenka smrti... Iako ljudi na nju ne misle, čak boje se te pomisli, smrt će svakoga prije — kasnije stići...

Svi koji su samo za zemaljsko živjeli, koji su samo nasladu i zemaljsko,

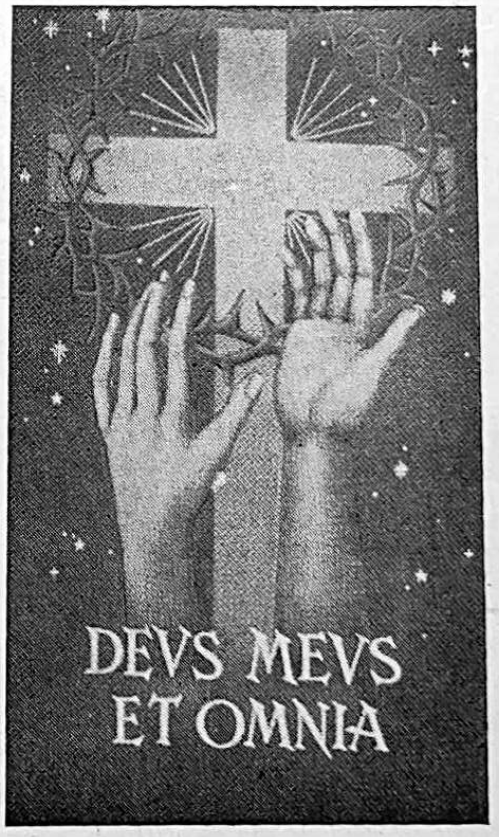

**Slabi smo mi — zlu smo skloni.
Isuse, zbog svoje muke ti nas spasi!**

tjelesno, prolazno uživanje tražili, izgubit će sve. Sve, baš sve, za što su živjeli, mučili se, maštali ... A onda ... Na to ne smiju ni pomisliti.

Kad je tako, da li život uopće vrijedi života? Bezumni mudraci su zato govorili: »Ne muči se razmišljanjima! Živi kao životinja. Jedi i pij dok ti se živi, a zatim požuri i umri!« Čovjek se dakle srozao na stepen životinje i još niže.

Drugi samozvani učitelji mudrosti govorili su u svojoj bezumnosti: »Najpametnije je — ne roditi se. A ako si već tu, potrudi se da tvoj život što prije nestane!«

Svaki čovjek želi sretan biti,
a prave, trajne sreće ne može ostvariti.
Isplati li se onda uopće živjeti?
Tko će odgovor dati?

Sreća se ipak može naći

Ljudska je mudrost nemoćna, odgovora ne zna, ali zato nam samo nebo odgovara. Na zemlji smo samo putnici, zato ovdje pravu i trajnu sreću ne možemo pronaći. Ali sreća postoji, zato svako srce ljudsko za njom žudi. I može je svako postići, ako samo hoće Učitelja slušati.

Blagdan SVI SVETI nam svjedoči, da nismo djeca smrti nego života. Oni, koji su pred nama živjeli i već ovaj svijet napustili nisu nestali, nisu mrtvi. Svijetu su nestali, umrli, ali su baš tako novi život i besmrtnost postigli.

Milioni na nebesima svjedoče, da je istinita Isusova riječ: »Ja sam uskrsnuće i život ... Tko vjeruje u me, ako i umre, živjet će. Tkogod živi i vjeruje u me, sigurno neće nikada umrijeti« (Iv 11, 25—26).

Ovi, sveci s nebeskih visina nas pozivaju, da u svojoj nevolji ne klonemo, da u muci ne očajavamo, da se tjelesne smrti ne plašimo. Sve je to na ovom svijetu potrebno, da se očiti što je dobro, da bude dostojno ući u nebesko kraljevstvo, kraljevstvo života i sreće.

Otišao je trnjem krunisani i na križu razapeti Kralj u slavu nebeskog kraljevstva. Za njim mogu svi, koji su na zemlji po vjeri, dobrim djelima i po Crkvi njegovi;

Otišao je na nebo ,ali je ipak među nama ostao tajanstveno ne samo u svojoj Crkvi, koja je njegovo mistično tijelo, nego obnavlja neprekidno svoj život, svoje trpljenje i uskrsnuće, da ne budemo nikada zapušteni, usamljeni. On, naš Kralj, naš Život, uz nas stoji, s nama naš križ nosi. On nas svojim tijelom hrani i svojom krvlju poji. To su izvori jakosti i života, što ga ni smrt ne može uništiti. Koji dakle s Kristom ovdje živi, živjet će i preko smrti. Smrt će mu samo pomoći, da se može obući u neraspadljivost.

Što svi stari i novi alkimisti nisu mogli stvoriti, to nam Krist pruža u svojoj Crkvi. Istinski kamen mudrosti, napitak besmrtnosti. Treba samo htjeti, treba samo slušati i za Učiteljem — Crkvom poći.

Istinska sreća više nije samo maštanje. Ona postoji i može se postići sa malo dobre volje. Ali treba odbaciti želje i požude tjelesnosti, što donosi smrt i nesreće, i prikloniti se duhovnosti.

Što su postigli sveci to možemo i mi, jer su bili na istoj zemlji kao i mi, a možda su još više trpjeli. Za svoju vjernost u muci primili su trajnu sreću koju im nitko ne može oduzeti. Sretni, presretni su, pa nas pozivaju, naročito na svoj veliki zajednički blagdan, da se potrudimo i mi, koji smo još u ovoj suznoj dolini, da bi k njima — u vječnu — trajnu — istinsku sreću i život stigli. Poručuju nam: »Postigli smo, to možete i vi, samo budite istrajni!«

Kako svoj cilj postići?

Da bi se obogatili kupuju ljudi srećke, koje ipak samo rijetke zaista usreće.

Da zarade novac, koji se ubrzo potroši, ljudi se prihvataju različitih slu-

žbi i poslova, nekada i vrlo riskantnih. Uzmimo samo rudare u dubokim rudnicima. Život svoj stavljaju na kocku, jer može svakog časa nastati eksplozija ili rušenje zemljišta. A ipak se spuštaju dan za danom hiljade radnika duboko pod zemlju — zbog zarade.

Zbog prolazne slave spuštaju se ljudi u morske dubine ili se dižu u vanredne visine i pokraj opasnosti, da se ne vrate. Koliko treniraju razni športisti, a ipak ne mogu zadržati trajno svoje rekorde.

Koliko ljudi žrtvuju za prolaznu slavu, a kod toga zaboravljaju, da postoji slava koja se neće izgubiti, da postoji nagrada ,koja će se vječno uživati.

»Ne znate li, da u trkalištu svi trkači trče, ali samo jedan dobiva nagradu. Tako trčite, da je odnesete! Svaki se natjecatelj uzdržava od svega. Oni, da dobiju raspadljivi vijenac, a mi neraspadljivi.« (1 Kor 9, 24—26). Tako govori nekadašnji progonitelj Krista i njegovih sljedbenika, a kasniji najveći misionar i širitelj evanđelja.

Bezumno je misliti samo na zemaljske probleme, a zaboravljati ono što će vječno ostati. Pametan će čovjek pomisliti i na ono što će neminovno doći.

Doći će, htio — ne htio, svršetak života. I onima koji se smrt ne usude ni spomenuti. I doći će ono, što bi mnogi htjeli negirati. Doći će vječnost, doći će zagrobni život.

Zna svatko što treba učiniti, da se mjesečna plata primi. Treba da znamo svi i onu veliku istinu, da treba nešto učiniti, da bismo vječnu nagradu primili.

U našim je rukama naša vječna sudbina. Budemo li svoju dužnost izvršili, primit ćemo vječnu nagradu, a inače se ide u vječnu muku.

Skroman je naš dobri Bog. Šest dana nam je dao, da se brinemo za prolazno, a samo jedan dan traži da posvetimo neprolaznosti — sjedinjeni s Kristom u svetoj žrtvi.

Svakog dana hranimo svoje tijelo, a ono će ipak umrijeti, a dušu često zaboravljamo nahraniti hranom besmrtnosti. Hraniti je moramo naukom i istinom božje objave, a zatim očišćeni u svetoj ispovijedi još kruhom nebeskim, koji život daje.

Tako dakle živimo, da nebo — rajsku sreću zaslužimo!

»Idite ... naučavajte«

Pre dobrih 1900 godina Gospod Isus dao je ovu zapovest. Što je time postigao?

Neki žele odgovoriti brojkama: danas ima preko 500 miliona katolika, a ostalih kršćana svih zajedno nešto manje. Ukupno dakle skoro jedna milijarda, što je slaba trećina svega stanovništva na zemlji. Za sve ove kršćane Krist Gospod je Učitelj života, za veliku većinu od njih i Bog i Spasitelj.

Drugi vole pokazivati na zemljopisnu kartu. Evo, kažu, kršćanstvo je prodrlo na sve kontinente i u sve države sveta. Ima samo par, ne Bog zna kako značajnih, iznimaka, kamo Kristova blagovest nema pristupa.

Treći radije pokazuju na duhovni doprinos, što ga je primilo i što ga sve više prima čitavo čovječanstvo od Kristove blagovesti.

Sva tri gledišta odgovaraju Kristovim predviđanjima: On je govorio o božjem kraljevstvu kao o gorušičnom zrnu, koje će se razrasti u veliko drvo. A govorio je o njemu i kao o kvascu, koje će prekvasiti veliku količinu testa.

Zaustavimo se mi na onom trećem gledištu.

Duhovni uticaj Blagovesti

Volja Kristova je, da se po čitavom svetu širi Crkva kao vidljiva organizacija vernika. Svrha katoličkih misija baš je ovo: »zasađivanje« Crkve u zemljama, gde je još nema. A danas, kako je rečeno, Crkva postoji već u skoro svim državama sveta.

No, previše očekuje ko misli, da će jednom u povesti svi ljudi ući u taj vidljivi »ovčinjak» Kristov. To se po svoj prilici neće nikada dogoditi. Ali će ipak biti Crkva za sve tu. Svima će iz nje zračiti božja istina i ljubav, svima će pozakivati put spasenja.

Tako je već do sada njezin uticaj i u nekršćanskim zemljama mnogo opsežniji, jer se ne ograničuje samo na obraćenike.

Za ovih je 1900 godina Crkva svojim misijskim radom uspela postaviti po čitavom svetu, ne samo među kršćanima, nego i među nekršćanima, temelje pravoj čovečnosti.

Samo si kršćani mogu biti svesni sve veličine svoga ljudskog dostojanstva. Jer to dostojanstvo nije samo prirodno nego i natprirodno. No, uz sve jaču svest, što je imaju o svom dostojanstvu kršćani, dobivaju sličnu svest i nekršćani, makar još nisu stigli do shvaćanja idejne podloge toga dostojanstva. I samo iz ove kršćanske svesti izvire naglašavanje ljudskoga dostojanstva na strani onih, koji su njegovu idejnu podlogu svesno odbacili.

Kršćanstvo je svojim idejnim uticajem načinilo kraj ropstvu. Kršćanstvo je živim primerom i rečima vodilo borbu protiv bespravnosti dece u porodici. Kršćanstvo je podiglo ženu te joj dalo skoro već po čitavom svetu jednakopravnost s mužem. Kršćanstvo je postiglo, da ima sve manje država na svetu, u kojima je još dozvoljeno zakonito mnogoženstvo. Kršćanstvo svojim uticajem postizava, da i bračni ugovor sve više postaje stvar slobodne odluke budućih bračnih drugova — što jedino štiti ženu i porodicu. Kršćanstvo je pomoglo nerazvijenim narodima, da mogu malo-pomalo ulaziti u zajednicu naroda kao ravnopravni partneri. Ne smemo zaboraviti, da još pre 80 godina ljudožderstvo u Africi nije bilo nikakva retka iznimka. Zato možemo sasvim opravdano tvrditi, da je i Povelja UN u suštini plod kršćanske blagovesti.

Crkva dobro zna: Ako hoće netko biti pravi kršćanin, treba najpre da je pravi čovek. Zato nitko nije toliko učinio za »hominizaciju« ljudi — da upotrebimo reč Teilharda de Chardina — koliko baš ona. A čovek može zaista postati čovek jedino, ako se u njemu razvije ono, što ga odlikuje nad životinjom: njegov razum i volja. Zato je baš Crkva bila u svim nerazvijenim zemljama glavni učitelj i odgojitelj. Zato je bila Crkva svuda prvoborka za pravi kulturni napredak tih naroda.

Dok su kolonijalne vlasti često tražile u kolonijama pre svega materijalne koristi, dok je njima često stalo do uzdizanja domorodaca samo u toliko, u koliko bi onda imali od njih veće dobiti, Crkva je radi tih domorodaca samih, radi njihovog ljudskog i kršćanskog dostojanstva, ulagala napore da ih uzdigne. Nastojanje da ih pridobije za Krista bilo je svakako poticaj na onaj rad. Ali za Krista nastojala je i nastoji ih pridobiti, jer zna, da čovek samo u Kristu postaje potpuni čovek.

Veliko delo je Crkva svojim misijama već izvršila. Reći možemo, da se to delo u gore navedenom smislu sada sve brže dovršava. Ali joj posla neće tako brzo ponestati.

Zadaci budućnosti

Crkva će uskoro biti »zasađena« među svim narodima. No misijski rad radi toga još neće prestati. Mnogo je novoosnovanih mesnih Crkava, gde još nema dovoljno domaće radne snage. A pojavljuju se mesne Crkve u starim kršćanskim zemljama, kojima su potrebni misionari, svećenici, izvana, iz drugih biskupija, iz drugih mesnih Crkava. Svuda tu bit će i u buduće govora o katoličkim misijama.

I u duhovnom pogledu stoji i stajat će sve više Crkva pred novim zadacima. Stvara se nov društveni poredak u okviru pojedinih država i u međudržavnom obimu. Crkva ne može odustati od toga, a da ne nastoji tom novom društvu dati kršćansku notu, kršćanski pečat, još bolje: kršćanski duh. U stvaranju novog društva nastavlja se proces »hominizacije«, težnje, da bude čovek sve više čovek. Baš radi toga si je Crkva svesna svoje dužnosti. Jer i tu važi, da bi novo društvo značilo nazadovanje hominizacije, ako bi bilo u suprotnosti s Kristom.

Radi toga vidimo, kako Crkva poziva katoličke stručnjake, da idu u misijske zemlje i tamo pomažu stvarati novo, savršenije društvo. To novo društvo treba da u svemu poštuje prirođena i neotuđiva prava čoveka, i porodice, ali ujedno treba da uskladi prava i dužnosti i potrebe svih raznih slojeva i zvanja. Ti stručnjaci neka bi bili dobro obučeni u onim načelima društvenog uređenja, koja je objavio papa Ivan XXIII u svojim enciklikama Mater et Magistre i Pacem in terris.

Očevo pismo

Mnogi su se čitaoci našeg lista zainteresovali, kako Papa piše čestitke svojim saradnicima i subraći u apostolatu — episkopatu. Papa, iako preokupiran tolikim brigama za potrebe i potnje svete Crkve, ipak koristi svaku priliku, da pokaže kako želi biti svima otac i brat i prijatelj: plače sa žalosnima, raduje se radosnima.

Objavljujemo pismo poslato skopskom biskupu, preuzv. g. dr Smiljanu Čekadi prilikom njegovog srebrnog biskupskoj jubileju. Pismo u prijevodu glasi:

Časnom Bratu SMILJANU ČEKADI,
biskupu skopskom.

Doskora će se pružiti opravdan i zaslužan razlog, te ćete, Ti i kler, kao i narod, povjeren Tvojoj pastirskoj brizi u pobožnom veselju i radosti počastiti osvit sretnoga dana: slavit će se naime dvadesetipet godina, otkako si posvećen za Biskupa.

Kakogod je znak nezahvalna srca prešutjeti božanska dobročinstva, tako naprotiv pobožnost ponajviše blista, užiže se revnost u vjeri i od izvora najviše dobrote pribavljaju se najveći darovi, kada se u određenim vremenima jednoglasno i poštenim srcem odužujemo svečanijim zahvalnicama za primljene blagodati Darovatelju svih dobara.

Znamo o Tebi i kad si službu pomoćnog Biskupa vršio kod Nadbiskupa Vrhbosanskog i kad si stavljen na čelo Skopske Biskupije, da njom ravnaš i kojom evo upravljaš već 24 godine — znamo, da si pružio sjajne primjere odanosti Petrovoj Stolici, da si se sa svom bobožnošću posvetio nauci i vatreno pristupao k djelu, kako to i dolikuje, dobrom pastiru, koji se u neumornom ranu i spas ovaca, povjerenih njegovu vodstvu. Služi Ti na osobitu čast, što si držeći se veoma odlučno savjesti pretrpio kruta stradanja za Krista i Njegove svete zakone, i dok se Tvoj narod nalazio u mučnim tegobama bilo zbog ratnih nezgoda i pustošenja bilo zbog potresa, našao je u Tebi postojanog pomoćnika, milostiva tješitelja i brižna

obnovitelja, tako da si ubrao veliko priznanje od svakoga, koji je upravo o tom nepristrano razmišljao.

Dok sa čestitkama povezujemo želje višnjemu Bogu Ocu, po Isusu Kristu, uzoru i kruni Biskupa, po vječnom Svećeniku, koji uvijek živi, da bi za nas posredovao (Hebr. 7, 25.), podastiremo gorljive želje, da Te štiti višnjom zaštitom, da Te okrijepi utjehama, utvrdi jakošću i sačuva za bolja vremena. A Ti sa svoje strane, kako odmičeš godinama, da tako goreći od želje za evanđeoskim savršenstvom, upravljaš sigurne i radosne korake prema sve višim vrhuncima

---

Budući da u mnogim misijskim zemljama državne vlasti preuzimaju sve više i više brigu za škole i bolničku službu, koja je bila često na veliki teret misijskom radu, baš na tim područjima imat će puno posla za katoličke stručnjake laike.

A velik deo personala i materijalnih sredstava, koji će biti na taj način oslobođeni, Crkva će moći upotrebiti za direktniju službu Blagovesti. Ta, i same potrebe verskog prosvećivanja već obraćenih i onih, koji se prijavljuju za obraćenje, neuporedivo su sada veće i teže nego ranije. Radio i televizija, štampa i živa reč: sve to stavlja do nedavna potpuno nerazvijene narode u najtešnji dodir sa svim mogućim stavovima i gledištima, koja su često u opreci sa kršćanskim učenjem, pa zato i sa zdravim humanizmom.

Na Misijsku nedelju možemo katolici dakle s ponosom posmatrati već izvršeni rad, ali i s osećajem velike odgovornosti na zadatke, koje misijski rad još očekuju.

kreposti, kojima je ljubav vrhunac i svršetak; te postavši kao živi zakon onima, kojima nastojiš ne samo prednjačiti nego i koristiti, da sjaš sveudilj jasnijim sjajem blage i radine mudrosti: »Uvijek pridođaji, uvijek kreći, uvijek napreduj; nemoj na putu zaostajati, nemoj se vraćati niti s puta skretati. Tko ne napreduje, zaostaje; natrag se vraća, koji misli na točku, odakle je već krenuo.« (S. Aug. Sermo 169, 18.)

Ovo Ti toplo želimo, iz Naše blagonaklonosti, jasno predviđajući, da će najljepše naše želje prijatno razvedriti Tvoje ugodne osjećaje i da će Ti to dati sve jači poticaj za nepokolebivu stalnost duha i staloženu ustrajnost.

Dok Ti ovo želimo, da bi taj sretni dan urodio što obilnijim plodom, dajemo Ti vlast, da nakon dovršena svetog pontifikalnog obreda, u Naše ime i Našim ugledom blagosloviš kršćanske vjernike s tim, da mogu zadobiti potpuni Oprost uz običajne propise Crkve.

Konačno ne preostaje ništa drugo nego da Tebi, Časni Brate, i Kristovim ovcama, čijim se probitkom budno brineš, od svega srca podijelimo Apostolski blagoslov kao zalog i znak naše ljubavi.

U Vatikanu, dne 7. jula 1964., Našega pontifikata godine druge,.

Papa Pavao VI. s. r.

Svemogući vjekovječni Bože, koji si nam dao da jednom svetkovinom slavimo zasluge svetih, molimo da nam zbog umnoženih zagovornika podijeliš željeno obilje svoga smilovanja.

Misna molitva na blagdan Svih Svetih

Iz Svetog Pisma

Tobija

Među izraelskim zarobljenicima, odvedenima u asirsko ropstvo, nalazio se i pobožni Tobija sa svojom ženom Anom i sinom mladim Tobijom. On se od svoje mladosti uklanjao društvu opakih ljudi i točno vršio odredbe Mojsijeva zakona. U tom je vjerno ustrajao i u asirskom ropstvu. Zato mu je Bog dao, da je stekao naklonost asirskoga kralja Sargona, koji mu je dopustio, da u ropstvu obilazi svoje suplemenike i pomaže im. Tužne bi tješio, gladne hranio, gole odijevao, i tako je razdavao sav svoj imetak. Po smrti kralja Sargona zavladao je njegov okrutni sin Senaherib. Ovaj je nemilice progonio i ubijao Izraelce i zabranjivao je pod smrtnom kazni ukapati ubijene. Tobija je ipak, bojeći se više Boga, nego kralja, noću ukapao tjelesa ubijenih. Tako se jednom vratio s ukopa i legao pokraj zida, da otpočine: kad eto mu iz gnijezda padne u oči vruća nečist od lastavica, i on oslijepi. Premda je to bila za nj teška kušnja, ipak je ostao vjeran Bogu i strpljiv u nevolji kao Job. Sada je Tobijina žena morala ići na tkalački posao, da se Tobijina porodica uzmogne prehraniti. Jednom dobije ona povrh plaće na dar jare. Kad ga je donijela kući, Tobija začuje njegovo blejanje i reče: »Gledajte, da nije možda ukradeno, pa ga radije vratite gospodaru, jer nam nije dopušteno, da što ukradeno jedemo i diramo.« Kad ga je na to žena ukorila i predbacila mu, da je uzaludno njegovo ufanje u Boga i davanje milostinje, on se ožalostio i molio je Boga, neka bi mu dao da radije smireno umre, nego da bude komu na teret. Tobija nadajući se, da će uskoro umrijeti, dozove svoga sina, mladog Tobiju, da mu dade posljednje očinske opomene, te mu reče: »Sine, kad Bog primi moju dušu, ukopaj moje tijelo, a svoju majku poštuj, doklegod bude živa. Uvijek se sjećaj, u kolikim je opasnostima bila poradi tebe. A kad i ona umre, ukopaj je pokraj mene! Doklegod živiš, misli na Boga i nikada nemoj privoljeti na grijeh. Od svoga imetka udjeljuj milostinju: ako budeš imao mnogo, udjeljuj obilato; a budeš li imao malo, gledaj, da i od toga rado udijeliš, jer ćeš tako osigurati sebi nagradu za dane, kad se nađeš u nevolji. Čuvaj se, moj sine, od svake bludnosti, i nikad se nemoj ogriješiti o vjernost svojoj ženi. Ne dopusti, da ikad zavlada u tebi oholost, jer je ona početak svemu zlu. Što nećeš, da tko tebi čini, nemoj ni ti činiti drugomu. Nahrani gladna i odjeni gola, i traži uvijek savjeta u razboritih ljudi. Uvijek hvali Boga i moli ga, da upravlja tvoje putove. Ne boj se, sine; jer ako i u siromaštvu živimo, ipak ćemo imati mnogo dobra, ako se budemo bojali Boga, uklanjali se svakomu grijehu i činili dobro!« Mladi Tobija obeća: »Oče, sve ću činiti, kako si mi zapovjedio!«

Potom reče Tobija svome sinu: »Dok si ti bio malen, posudio sam nekomu čovjeku Gabelu u Ragesu 10 talenata (oko 500 kg) srebra. On mi je dao pismenu obveznicu, da će mi taj novac povratiti. Potraži dakle zgodna čovjeka, da te prati na putu u Rages, pa da dobiješ te novce, dok sam ja još živ.« Kad je mladi Tobija izašao, da potraži pratioca za put, naiđe na pristala mladića, spremna za put. To je bio Božji anđeo, ali Tobija nije znao, tko je. Otac ih obojicu blagoslovi i reče: »Bog bio s vama na putu i njegov vas anđeo pratio!« Kad su navečer prvog dana počinuli od putovanja na obali rijeke Tigrisa, htio je mladi Tobija sebi oprati noge u rijeci. U to navali na nj velika riba, a Tobija se uplaši i vikne: »Gospodaru, hoće me!« A anđeo mu reče: »Ne boj se! Uhvati je za škrgu i izvuci!« Kad je Tobija to učinio, reče mu anđeo: »Raspori ribu, pa joj izvadi srce, žuč i jetra, jer je to za lijek.« Tobija je tako učinio.

Putujući dalje prispjeli su u grad Ekbatanu, gdje je živio Tobijin rođak Raguel i imao jedinicu kćer Saru. Anđeo nagovori Tobiju, da svrati kod Raguela i da zaprosi njegovu kćer za ženu. Ali Tobija je čuo, da je ona bila već sedam puta udata, i svaki joj je muž poginuo već u prvoj svadbenoj noći. Zato se Tobija pobojao zaprositi Saru za ženu, ali mu anđeo reče: »Oni su muževi poginuli za kaznu, jer su je htjeli oženiti iz pohote i pohlepe za blagom. A ti provedi prve tri noći sa Sarom u molitvi i stavi na žeravicu komadić ribljeg srca i jetara, da dim od tog otjera zlog duha. Tobija je učinio po anđelovoj uputi i sretno se oženio Sarom. Za vrijeme svadbe pošalje Tobija svog druga u Rages, da mu donese novce, a potom mu i Raguel dade sa Sarom polovinu svog imanja, te krenu kući. Na rastanku opomenuli su Sarini roditelji svoju kćer, neka poštuje tazbinu, neka ljubi muža i dobro upravlja kućom.

Tobija se požurio sa svojim pratiocem, da što prije stigne k roditeljima. Kad se Tobija povratio, roditelji su zaplakali od radosti; a anđeo reče mladom Tobiji, neka uzme riblju žuč i njome namaže oči svom ocu. Za po sata spala je staromu Tobiji s očiju mrena, i on je progledao. Tada stanu svi zahvaljivati Bogu, a stari Tobija reče: »Slavim te, Bože Izraelov, jer opet vidim svoga sina!« Mladi Tobija ispripovjedio je roditeljima, kako ga je pratilac čuvao na putu, i kako se oženio. Stari i mladi Tobija dogovorili su se, da pratiocu ponude polovicu od svoga blaga za nagradu. Ali im se na to anđeo otkrio govoreći: »Slavite nebeskoga Boga i zahvaljujte mu, jer vam je on učinio milosrđe.! Objavljujem vam istinu: kad si se sa suzama Bogu molio i ukopavao mrtve, ja sam prinosio tvoju molitvu Gospodu. I jer si bio drag Bogu, trebalo je, da dođe na tebe kušnja. Ja sam anđeo Rafael (Bog liječi), jedan od sedmorice, koji stojimo pred Gospodom.« Kad su to čuli, uplašili su se i pali su svi ničice na zemlju. A anđeo im reče: »Mir vama! Ne bojte se! Ja sam bio s vama po volji Božjoj. Blagoslivljajte dakle Boga, slavite ga i pripovijedajte njegova čudesa! A meni je vrijeme, da se vratim k onomu, koji me je poslao.« Na to nestade anđela ispred njihovih očiju, a oni su zahvaljivali Bogu i pripovijedali o njegovim čudesima.

Glavna je svrha asirskog ropstva bila, da se na kažnjavanju izraelskog naroda očituje Božja pravednost i istinitost u prijetnjama radi toga, što je izraelski narod postojano upadao u krivoboštvo. To je trebala biti zorna pouka preostatku teokracijskog naroda u judejskom kraljevstvu, što ga čeka, ako se i ono ne obrati od padanja u krivoboštvo.

(Oberški: Biblijska povijest)

Svetac

Više ste puta sigurno čuli pravdanje pojedinaca na neki prigovor: »Nisam svetac — svetica. To ne želim biti!«. Takvi ljudi sigurno nisu svesni što su izgovorili, jer inače ne bi mogli nešto slično prozboriti.

Ne želeti svetac — svetica biti znači želeti doći u pakao, u vječne muke. Nema naime drugog izbora: svetac — svetica, ili za vječno u društvo đavola u paklenim mukama.

Nisu naime sveci samo oni, koji su poimenično zapisani u kalendaru i za koje Crkva garantuje svojom nepogrešivošću, da su u vječnoj slavi, jer su se za zemaljskog života odlikovali te tako postali putokaz bezbrojnima, a Bog ih je zbog toga posle smrti odlikovao raznim čudesima.

Sveci su svi, koji su u raj stigli, a to su svi oni, koji su napustili ovu suznu dolinu u posvetnoj milosti, bez ijednog smrtnog grijeha. Velika većina je morala prilično čekati u kupelji čistilišta, da su očišćeni tragova grešnosti mogli čisti unići u kraljevstvo svetosti.

A svi, koji su na nebesima, sveci su. Svi se u nebu raduju i svi zajednički nam poručuju, da možemo tamo stići i mi, ako budemo »pametni« te živeli kao razumni ljudi, upravljajući se po božjim zakonima, upotrebljavajući sredstva duhovnog života, izvore milosti u svetim sakramentima.

Dosta nam je nevolje i nesreća na tom svetu, zato niko pametan neće poželeti, da ne bi postao svetac, da bi barem na drugom svetu sreće se naužívao.

Sretni želimo biti svi, zato dosledno želimo i moramo želeti svi postati sveci. A tko želi sigurno postati svetac, mora već za zemaljskog života sa Bogom svojim biti sjedinjen po milosti. Tko računa na obraćenje u zadnje minute svoga zemaljskog života, može se ljuto prevariti, jer će mu život prebrzo izmaći.

Pogrešna predodžba

Mnogi ljudi, pogotovo oni koji se nisu nikada potrudili, da bi o veri, o duhovnom

i zagrobnom životu malo dublje razmatrali, imaju kriva i pogrešna mišljenja o svecima.

Mnogi gledajući razne kipove i slike svetaca smatraju da su sveci mrtva bića, bez ikakvog osećaja, čudaci, pustinjaci... Drugi misle, da su se sveci već rodili kao sveci i koji su nošeni na anđeoskim krilima bili tako udaljeni od prljavština i opasnosti svagdanjeg života, kao što su zvezde udaljene od naše bedne zemlje. — Treći opet sanjaju, da su sveci spavali u mrtvačkim sanducima, među mrtvačkim kostima, a hranili se samo korenjem i travama, a možda još kakvim plesnjivim korama hleba.

Ako je umetnik nacrtao pored slike sveca još mrtvački kostur ili barem jezivu lubanju, to ne znači, da je svetac to u svojoj sobici čuvao, nego da je tako pametan bio te je često pomislio na smrt, na prolaznost sveta te u svom životu izabrao uvek ono, što je lepo i plemenito, što smrt neće moći uništiti, što će ga, naime dobra i zaslužna dela, pratiti u kuću nebeskog Oca, u kraljevstvo večnog života.

Sveci nisu bili neki dosadni pesimisti, namršteni, plačljivi... Obratno. Baš su oni bili uvek radosni i puni humora, koji ih nije napuštao čak ni u časovima najstrašnijeg trpljenja, kako je to bio slučaj kod mučenika svetog Lovrencija. On je naime, dok su ga pržili na žaru, pevao i poučavao gledaoce. A kad je već bio pečen na jednoj strani, on je pozvao svoje mučitelje, da ga okrenu na drugu stranu kako ne bi pregorela njihova pečenica.

Bilo je među velikim svecima i pustinjaka. Jedan takav je bio sveti Antun Pustinjak iz Egipta. On je napustio svet, koji je pun pokvarenosti, kako bi sebe izgradio u svetionik u tami svoga vremena. Svojim svetim pokorničkim životom on je bio svetionik, koji je izgubljenima pokazivao pravi put. Bio je i savetnik i učitelj, koji se svake godine redovno vraćao među svoje u gradu, da ih iz bogatstva svoje duše uči, bodri i oduševljava, da dobri ustraju, a grešnici da se obrate. — Nijedan pustinjak nije živeo za sebe, nego je naprotiv svaki od njih činio pokoru, da sebi i drugima izmoli milost oproštenja i posvećenja. Nijedan od njih nije zato bio turoban, mrzovoljan, nego pun istinske radosti.

Nisu sveci postali samo redovnici i redovnice iz samostana, nego i siromasi-prosjaci, radnici, zemljoradnici, služavke, robovi i slobodni, mladi i stari, deca i starci, jedva pismeni i nepismeni, a i univerzitetski profesori, vojnici, oficiri, kraljevi, devičanski i oženjeni... Dakle zastupljeni su i među kanoniziranim svecima svi staleži, a kamoli među svim ostalim i nepoznatim stanovnicima nebeskog kraljevstva. Zato je zapisao prorok Novog Zaveta Ivan Evanđelist u knjizi Otkrivenja: »Uto se pojavi najedanput pred mojim očima veliko mnoštvo, koje nitko ne može izbrojati, iz svakog naroda i plemena, puka i jezika. Stajali su pred prestoljem i pred Janjetom, obučeni u bele haljine s palmama u rukama, i vikali jakim glasom: »Spasenje je delo našega Boga, koji sedi na prestolju i Janjeta!« (Otkr. 7, 9—10).

Grešnici

Čujemo žalosne vapaje: »Želimo sreću spasenja, ali smo grešni. Zalutali smo i milost smo posvetnu izgubili. Možemo li se nadati spasenju?«

Nisu na nebu samo sveci po uzoru sv. Alojzija ili sv. Stanislava i svete Terezije ili male Marije Goretti, nego imamo tamo mnogo nekadašnjih grešnika, ali skrušenih obraćenika, pokornika. Ovi sačinjavaju, to je izvan svake sumnje, ogromnu većinu nebeskih stanovnika .

Tko ne pozna Mariju Magdalenu ili velikog sveca sv. Augustina. Magdalena je bila u gradu poznata grešnica, danas bi je zvali »mondenska dama«. Ali jedno se rado zaboravlja, da je Magdalena bila grešnica, dok još nije poznavala Isusa i nije čula njegovu nauku. A kad je čula o kraljevstvu nebeskom, koje osvajaju samo čista srca, koja Boga vole, tada se je obratila. Svoje je grehe javno ispovedala u farizejevoj kući te ih oplakala roneći suze na noge Isusove. I kad je jednom primila oproštenje, to je bilo istinsko obraćenje. Ona se nikada od Isusa nije odvajala. Puna zahvalnosti za mir savesti nije napustila Isusa ni u časovima najstrašnijeg poniženja, na Kalvariji. Čak učenici i apostoli su pobegli, a Magdalena je ustrajala pod križem uz prečistu Bogorodicu.

Augustin je dugo bežao pred majčinom molitvom i opomenama, ali je konačno milost pobedila. Obraćenje je bilo potpuno. Napisao je javnu ispoved i priznao pred svim ljudima svoje slabosti i veličao božje milosrđe, da pokaže put kojim mora svaki kršćanin poći. Ne hvaliti se svojim dobrim delima i pravednošću, nego slaviti Boga, od koga sve dobro dolazi.

Savao je progonio Crkvu, ali kad se obratio, postao je gorljivi misionar i širitelj Kristovog evanđelja. Svoju nekadašnju zabludu oprao je svojom mučeničkom krvlju, a već se ranije radovao, kad je mogao nešto trpeti iz ljubavi prema Kristu i za Krista.

Čak i Petar, poglavar apostola, u času slabosti zatajio je svoje članstvo u Kristovoj zajednici. Ali se gorko pokajao i tako je dragovoljno sve muke podnosio, da je dao zadovoljštinu za svoj greh.

Bio je u XV. veku svećenik Antoine Neyrot. Bio je gorljiv te je otišao pokrštavati muslimane. Mnogo se uzdao u svoje sposobnosti i zato je Bog dozvolio, da je sam od prave vere otpao. I u njegovom se slučaju pokazalo, da bez poniznosti nema ustrajnosti ni uspeha u dobrim delima. Kad se otreznio i upoznao, kako je zaglibio, tada se kao izgubljeni sin rasplakao, pokajao... Javno je priznao svoju sramotu i pred svima izjavio da je pogrešio i da se vraća Učitelju. Svoj je greh svojom mučeničkom krvlju oprao...

Tko bi ih sve nabrojio. Bezbrojni su, i oni nam s nebesa svedoče, da nema greha, kojega ne bi božje milosrđe oprostilo, ako je samo iskreno kajanje i ako se krivice poprave.

Malo pak je verovatno, da će se spasiti, da će zaista sveti postati oni, koji se neprekidnom svojom svetošću ovde hvale, koji tvrde da nemaju šta okajavati... Sveci, koji su zaista sveti bili, ipak su svoje greške priznavali i oplakivali, a ovi... Kako su bedni, jadni i nesretni, jer tim lažima i samoobmanama varaju samo sebe, a ne dragog, sveznajućeg i pravednog Boga.

Izvor svetlosti

Grešni smo svi, jer smo grešni na svet došli. Greh nas okružuje, prlja naše duše kao gradska prašina. Gresi su kao opasni bacili, koji pokušavaju razoriti organizam naše duše. Zato je potrebna neprekidna pažnja i higijena, duhovna medicina. Bez sapuna, bez umivanja, ne mogu ostati ruke čiste, iako ne radimo težačkih poslova. Tako ni duša bez neprekidnog kajanja i ispovedi ne može čista biti, ne može biti zdrava, to jest — u milosti.

Grešni i skloni na zlo smo svi. Sami po sebi se ne možemo posvetiti. Kako ćemo onda to ipak postići? Otići treba na izvor svetosti i s tim Izvorom treba trajno ostati sjedinjen po milosti.

Bog jedini je svet sam po sebi. Istovremeno On je izvor svetosti. Kao što Zemlja ostaje u tami bez Sunca a i ostali sateliti, tako se niko bez Boga ne može posvetiti, jer izvan Boga nema svetosti.

Bog pak hoće da smo sveti, zato piše apostol naroda: »Volja božja — to je vaše posvećenje« (1 Sol. 4, 3). Da to postignemo, moramo da se s njim sjedinimo, da se uključimo u njegovo tajanstveno Telo — Crkvu po milosti; da postanemo grančice na božanskom stablu. Da ne živimo sami, nego iz Krista, u Kristu, za Krista. Nastojati moramo, da postignemo onaj stepen duhovnog života, u kojem se nalazio apostol naroda, kad je zapisao: »Uistinu ja sam po Zakonu umro Zakonu, da živim Bogu. S Kristom sam razapet na križ. I ne živim više ja, nego Krist živi u meni. Ukoliko sada živim telesnim životom, živim verom u Sina Božjega, koji me je ljubio i sam sebe za me predao.« (Gal. 2, 19—20).

Milost, posvećenje naše duše je nezasluženi dar Božji, zato se ne možemo nikada hvaliti, kao da smo sami sebe posvetili. Sve je dar Božji! Po krštenju nas je Krist učlanio u svoje tajanstveno Telo te našu dušu svojom svetošću i dobrotom napunio. Zbog naše slabosti ovu milost izgubljenu ili prašinom slabosti prekrivenu po Kristovoj dobroti možemo opet obnoviti u sakramentu svete ispovedi i dopuniti u sakramentu svete pričesti. Baš po pričesti rastemo u duhovnosti, jer se najuže sjedinjujemo sa Izvorom svetosti — sa samim Spasiteljem.

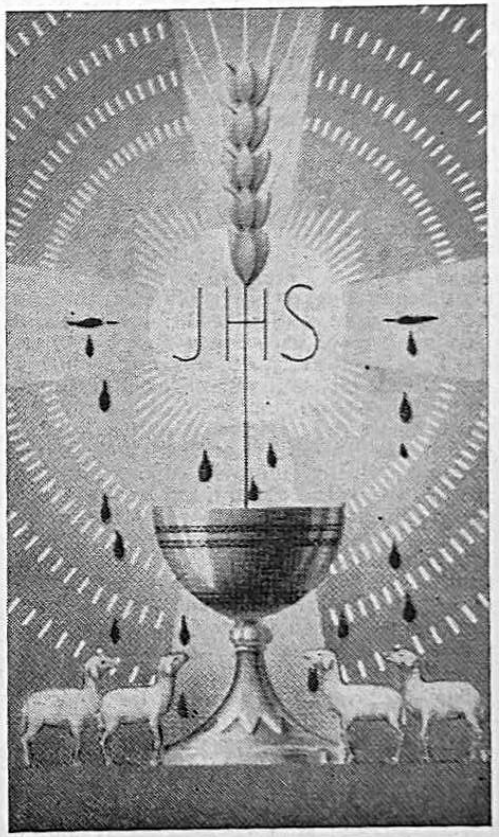

Euharistija — kruh nebeski
Izvor jakosti i svetlosti.

Bože, Stvoritelju i Otkupitelju svih vjernika, dušama slugu i službenica svojih podaj oproštenje svih grijeha, da pobožnim molitvama postignu pomilovanje, koje su uvijek željele.

Misna molitva na Spomen-dan svih vjernih mrtvih.

Sestra Marija Dominika

Ono, što Crkva danas najviše treba, jesu zvanja. Svatko zna, da je Crkva u 19. i 20. stoljeću izgubila mnoga zemaljska dobra, ali glavna se kriza ne osjeća na tom području. Mnogo se veća kriza osjeća na području zvanja. To je razlog, što je papa Pavao VI ustanovio ove godine »dan crkvenih zvanja.« Taj bi se dan imao držati svake godine u čitavoj Crkvi u nedjelju Dobrog Pastira, drugu nedjelju po Uskrsu. Kao što postoji dan dobre štampe, dan žene, dan ljudskih prava itd., tako će u Crkvi otsada postojati i »dan crkvenih zvanja.« On će svake godine u određeno vrijeme dozivati vjernicima u pamet ovu veliku potrebu Crkve te s njome u vezi naše zajedničke dužnosti. Zvanja su najaktuelniji problem moderne Crkve. Ne samo kod nas u Jugoslaviji, nego i drugdje. Ne radi se, dakako, samo o svećeničkim zvanjima, nego općenito o svima zvanjima, o svjetovnom i redovničkom kleru, kao i o časnim sestrama.

Časne sestre čine kod nas posebni problem. Kad su bile izgubile službu po bolnicama i školama, mnogi su mislili, da su postale nepotrebne, da su zadobile smrtni udarac, da se ne će znati pilagoditi novom stanju i da ne će znati da pronađu nove oblike rada. Zato se neke, malo se pouzdavajući u Providnost, vratiše u svijet. Danas se, naprotiv, osjeća sve veća potreba za sestrama u pastoralnom radu, napose za onima, koje su se osposobile i specijalizirale u katehizaciji i vođenju crkvenih zborova. Župnici općenito govore: treba nam sestara, treba nam mnogo sposobnih, modernim prilikama prilagođenih sestara. Lako je biti bez kapelana ondje, gdje ima sestara, koje katehiziraju (savršeno upoznate s modernim metodama katehizacije i odnosnim problemima), vode pjevački zbor, drže crkvu u redu i čistoći, vode pouzdano kućanstvo u župnom dvoru, i slično.

S. Marija Dominika Mazzarello, prva vrhovna poglavarica sestara Marije Pomoćnice, bila je vrlo sretne ruke u traženju i odgajanju zvanja. Ona je na tom području imala isto tako zadivljujuće uspjehe kod ženske mladeži, kao svetac don Bosko kod muške. Zajedno s don Boskom bila je osnivačica sestara, koje se zovu Kćeri Marije Pomoćnice. Premda se rodila od običnih i siromašnih seljaka u vrlo zabačenom seocu Mornese kraj Turina (Sj. Italija), ipak je u životu pokazala izvanredne sposobnosti dobre odgojiteljice, neumorne i praktične radnice, kao i znakove nepatvorene svetosti. Bila je pozvana, da se popne na visine duhovnog života i obogati Crkvu jednom plodnom kongregacijom. Rodila se 9. maja 1837., a umrla kao vrhovna poglavarica sestara Marije Pomoćnice, pošto je navršila tek 44 godine života. Umirući pjevala je Marijine pjesme i govorila: »O Isuse, da sam te prije poznavala, kako te sada poznajem! Daj mi, da trpim i ljubim.« U svojoj poniznosti sve je uspjehe, koji su bili stvarna posljedica njezina mudrog vodstva, pripisivala don Bosku, iza koga se uvijek sakrivala. Svetac je naprotiv dobro znao, da je ona bila duša i blagoslov kongregacije Marije Pomoćnice, koja se već za njezina života u Europi i izvan nje vrlo proširila. Papa Pio XI bio je njen osobiti štovalac gledajući u njoj neobičnu poniznost i prirodnu nadarenost. God. 1938. proglasio ju je blaženom, a već god. 1951. bila je podignuta na čast oltara kao nova svetica katoličke Crkve. Njezin se blagdan slavi 14. maja. Sestre »Kćeri Marije Pomoćnice«, koje su danas raširene po čitavom svijetu, napose u misijama, te predstavljaju jednu od najbrojnijih ženskih kongregacija u Crkvi, broje 17.700 članica s 1400 kuća i 300.000 internih učenica, otvorile su u Jugoslaviji svoj prvi novicijat god. 1961.

U istinu je dostojno i pravedno, prikladno i spasonosno, da vazda i svugdje zahvaljujemo tebi, Gospode, sveti Oče, svemogući vječni Bože, po Kristu Gospodu našemu. U njemu nam zasja nada uskrsnuća u blaženstvo, da one koje rastužuje neizbježnost smrti tješi obećanje buduće besmrtnosti. Tvojim se naime vjernima, Gospode, život zamjenjuje, a ne oduzima; i dok se raspada dom ovozemnoga života, stječe se vječni stan na nebesima. I stoga bez prestanka pjevamo s anđelima i arkanđelima, s prijestoljima i s gospodstvima i sa svom nebeskom vojskom pjesmu tvoje slave: Svet, Svet, Svet...

Uvodni hvalospjev (prefacija) mise za pokojne.

* * * * *

Živite prema Duhu, pa sigurno nećete udovoljiti tjelesnoj požudi, jer tijelo žudi protiv duha, a duh protiv tijela. Da, oni su međusobno u suprotnosti, da ne možete činiti, što biste htjeli... Poznata su tjelesna djela. To su: bludnost, nečistoća, raspuštenost, idolopoklonstvo, vračanje, neprijateljstva, svađa, ljubomornost, srdžba, spletke, razdori, strančarenja, zavisti, pijanke, razuzdane gozbe i ovima slična, s obzirom na koja vas unaprijed upozoravam — kako sam i prije upozorio — Oni, koji čine takva djela, neće baštiniti kraljevstva Božjega.

Gal. 5, 16—21

* * * * *

Isus govori: »Štogod molite i tražite, vjerujte, da ćete sigurno primiti, i dobit ćete. Kad ustanete na molitvu, oprostite, ako što protiv koga imate, da i vama oprosti vaš nebeski Otac vaše grijehe.

Mk 11, 24—25.

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

UZ SABORSKE OCE STOJIMO SVI — JEDNODUŠNI — SLOŽNI. POSLUŠNI DUHU SVETOM — CRKVI.

IZ NAŠE ZEMLJE

Biskupsko posvećenje apostolskog administratora Sloveskog primorja Mons. dr Janeza Jenka izvršio je beogradski nadbiskup dr. Gabrijel Bukatko dne 6. septembra. Sukonsekratori su bili ljubljanski nadbiskup dr. Pogačnik i mariborski dr. Držečnik; od drugih biskupa je mogao doći samo još pomoćni senjski biskup Mons. Pavlišić dok su ostali biskupi svi bili zaokupljeni pripravama za put na Koncil. — Svečanost se je obavila u prostranoj i lijepoj crkvi Majke Božje u Logu nedaleko Vipave. Tamo je dohrlilo veliko mnoštvo naroda iz živopisnih slovenskih krajeva, koji su kroz dugi niz godina bili pod Italijom. Na licima tih ljudi moglo se čitati iskreno veselje, koje je na mahove za vrijeme obreda prelazilo u pravo oduševljenje zbog činjenice, da su napokon dobili biskupa svoje krvi i svoga jezika. Premda je bila nedjelja, ipak je mogao doći veliki broj svećenstva i raznih crkvenih dostojanstvenika, jer je posveta obavljena poslije podne. Stigli su čak i predstavnici svećenstva i redovnika iz obližnje talijanske Gorice i iz Trsta. — Novi je biskup koji dan iza konsekracije otputovao u Rim na Koncil.

Naši biskupi na Koncilu. Gotovo svi naši biskupi, koji god nisu spriječeni bolešću ili teretom godina, nalaze se u Rimu gdje učestvuju u radu ekumenskog sabora. Nekoji su članovi pojedinih koncilskih komisija, pa su time još više zaokupljeni napornim radom, što ga iziskuje pretresanje raznih teških problema, koji se nalaze na dnevnom redu Koncila. Sv. Otac Papa u više mahova je pozvao vjernike širom čitavog svijeta, da prikazuju Bogu svoje molitve, razna djela pokore i druga dobra djela za uspjeh Koncila. Po našim biskupijama vjernici su pozvani, da se pridruže toj molitvenoj akciji; naročito se na tu nakanu obavljala svuda pobožnost sv. Krunice u mjesecu oktobru. — Radi se o duhovnoj obnovi vjerskog života u Kristovoj Crkvi. Zato ni jedan vjernik ne smije ostati po strani u velikim naporima što ih cjelokupna Crkva, na čelu sa svojim duhovnim pastirima, ulaže u tu obnovu.

Dubrovački biskup Mons. Pavao Butorac promoviran je za počasnog doktora teološkog fakulteta u Zagrebu. Na Veliku Gospu izvršena je u Dubrovniku svečana predaja diplome doktora »honoris causa«. Kao što su predstavnici Bogoslovnog fakulteta u svojim govorima naglasili, ova je čast iskazana biskupu Butorcu za njegov naučni rad kroz dugi niz godina, koji mu je priznat ne samo od crkvenih vlasti, nego i od strane drugih najviših foruma znanosti, kao što je Akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu, koja je publicirala razne njegove radove. Srdačno čestitamo!

IZ VATIKANA

Otvorenje III zasjedanja Koncila. Na svetkovinu Uzvišenja sv. Križa 14. sept. o. g. papa Pavao VI otvorio je III zasjedanje Koncila u prisustvu oko 2500 kardinala, nadbiskupa, biskupa i ostalih koncilskih otaca. Prisustvovali su također kao posmatrači svi oni, koji su bili već i kod I i II zasjedanja, zatim još i drugi, **među kojima i predstavnici** carigradskog patrijarha Atenagore. — Papa je održao značajan govor, zatim otslužio svečanu Misu, kod koje su po prvi put u bazilici sv. Petra koncelebrirali još 24 biskupa. — Još je jedna stvar značajna kod ovog zasjedanja: da prisustvuju — barem na nekim sjednicama — pojedine vrhovne glavarice nekih ženskih redova.

Papa pozivlje na mir. Papa Pavao VI prigodom skupne audiencije u Kastel Gandolfu uputio je svijetu ponovni poziv za mir. Papa je iskoristio dvije žalosne godišnjice: 50 godišnjicu od početka prvog svjetskog rata i 25 god. drugoga. Napomenuo je ozbiljnost crnih oblaka, koji sa raznih krajeva svijeta navještaju sukobe. — Pojavljuju se, kaže Papa, neprijateljstva i podijeljenost među narodima, rasama i kulturama. Ponovno se naglašava ideja, da se mir ne može sačuvati drugim sredstvima osim snagom ubilačkog oružja. Politički i ideološki ego-

izam ponovno nadahnjuje pojedine narode. Ideja međutim o svetosti i nepovredivosti ljudskog života stupa u pozadinu.

Papa upozorava one, koji upravljaju sudbinom svijeta, na njihovu odgovornost. On osuđuje rat, upotrebu i proizvodnju atomskog oružja, koje ne može biti kontrolirano u svojim rušilačkim posljedicama. Isto tako osuđuje subverzivne akcije, koje su organizirane izvana i narušavaju mir pojedinih naroda. Pod svaku cijenu treba uspostaviti međusobne razgovore, da bi se sačuvao mir.

Po najnovijoj statistici danas ima na cijelom svijetu 3 milijarde 68 milijuna stanovika. U vjerskom pogledu ima 930,155.000 kršćana, od kojih: 572 milijuna katolika· 138,513.000 pravoslavaca, 219,636.000 protestanata; 2 milijarde ima nekršćana, od kojih: 437,278.000 muslimana, 334,549.000 konfučijevaca, 340,844.000 hinduista, 155,265.000 budista; 676,007.000 su primitivci ili bez konfesije. Broj nekršćana je dvaput veći od kršćana.

Vatikan — Mađarska. Početkom septembra je potpisan u Budimpešti između Sv. Stolice i mađarske vlade »dogovor«, prema kojemu je mađarska vlada priznala Sv. Stolici slobodu imenovanja biskupa. — Prema tome dogovoru postavljeno je u Mađarskoj šest novih biskupa. — Osim toga dvije strane su se sporazumjele još o nekim točkama, o kojima je kroz nekoliko mjeseci bilo raspravljano, kao npr. pitanje vjeronauka i sloboda biskupske jurisdikcije. Ostalo je još drugih do sada neriješnjih pitanja, za koje će se nastaviti pregovori. Među ovima je i pitanje kardinala Mindsentija, koji do daljnjega ostaje štićenik američke ambasade u Budimpešti.

Rasprave na Koncilu. Obrađuje se treće poglavlje sheme o Crkvi. Već je izglasano velikom većinom glasova nekoliko poglavlja, među kojima i pitanje kolegijaliteta biskupa, njihov odnos prema Papi i djelokrug biskupske vlasti. Utvrđeno je, da je kolegij biskupa u zajednici sa Papom po božanskom pravu naslijedio zbor apostola, kojemu je Krist postavio Petra za poglavara.

Kada će završiti Koncil? U krugovima koncilskih otaca pronose se glasovi, da će ovim trećim zasjedanjem biti završen rad Koncila. Premda ima još priličan broj pitanja, način raspravljanja je u mnogome tehnički pojednostavljen i time je rad Koncila ubrzan. Sloboda i mogućnost pojedinih biskupa, da izraze svoje mišljenje, nipošto nisu umanjene, jer svaki može i pismenim putem dati svoje eventualne prijedloge. — Po završetku koncilskih zasjedanja, bile bi formirane post-koncilske komisije sastavljene od biskupa. Ove bi imale za zadatak, da izrade pobliže propise za provedbu odluka, koje će Koncil donijeti.

Crnački lider King kod Pape. Papa je primio u privatnu audijenciju poznatog crnačkog vođu i borca za rasna prava u USA Martina Lutera King, koji je inače protestantski svećenik. Crnački vođa je zamolio Sv. Oca, da bi svojim autoritetom i izjavom pomogao borbu crnaca za građanska prava. Na izlazu iz Vatikana King je izjavio novinarima: »Imao sam vrlo plodan i prijateljski susret sa Sv. Ocem. Jasno je, da on osobno a isto tako i katolička Crkva podupiru stvar građanskih prava. Papa mi je doslovno rekao: Ja sam prijatelj crnačkog naroda, te je dodao, da je i on kao i ja protiv sile.«

IZ EVROPE

Helsinki. U Finskoj ima 2.425 katolika, što znači 0,05% stanovnika, jer Finska broji 4½ milijuna stanovnika. Imaju svega 5 župa i jednog biskupa, kojemu je Sv. Otac imenovao za koadjutora holandskog patra Paula Mihaela Veršuren. 16. augusta o. g. bio je posvećen za biskupa.

U Limburgu u Njemačkoj živi obitelj Neumann, koja ima 9 djece. Troje od njih već su svećenici, a jedan je kao član Kongregacije presv. Srca Isusova i Marijina pao na istočnom frontu 1941. g. Sv. Otac Pavao VI je toj obitelji poslao svoj posebni blagoslov.

München. U toj nadbiskupiji radi sada 70 inostranih svećenika, koji su se javili, da zamijene na župama za vrijeme ferija domaće svećenike. Time žele usavršiti znanje nemačkog jezika i naučiti način nemačke pastve. Svećenici su iz Italije, Španije, Portugalije, Brazila, Meksika, Francuske, Belgije i Holandije.

U Litvi je sada otvoreno 580 župskih crkava. Mons. Mazelis je jedini katolički biskup ondje, dok ostalim dijecezama upravljaju administratori.

Spomen ploča Ivanu XXIII. Tokom drugog koncilskog zasedanja u Asiziju otkrivena je spomen ploča papi Ivanu XXIII na njegovo hodočašće u to svetište pre otvaranja koncila.

U Milanu je završen informativni proces za pokojnog svetačkog kandidata kardinala Šustera. Proces se vodio samo 5 godina. Svi akti predati su Svetoj Stolici. Predložena su i dva čuda koja bi došla u obzir kod eventualnog proglašenja blaženim.

Odgovore o veri preko pisama tražilo je oko 4.520 osoba od »Katoličkog centra za odgovore« u Wellingtonu na Novom Zelandu. Za prošle dve godine ovakav rad centra doprineo je da su 163 osobe stupile u Katoličku crkvu, a 140 zatražilo podrobnije instrukcije u veri.

Slobodna verska škola. U Zapadnoj Nemačkoj postoji mnogo konfesionalnih škola. Socialdemokrati na svojim zborovima raspravljaju i o tom pitanju. Njihova su mišljenja podeljena, ali postoji nada, da ne bi dirali u te škole u koliko bi došli na vlast. Poznato je da katolička Crkva čvrsto stoji na stanovištu za slobodu konfesionalne škole, pošto se tom školom najbolje obezbeđuje pravo roditelja na izbor škole za svoju decu, a i verski odgoj katoličke omladine.

Prvi svećenik iz indijskog plemena »ljudi krvi« bio je posvećen u kanadskoj biskupiji Calgary.

IZ OSTALOG SVIJETA

Washington. Liturgijska komisija američkog episkopata odredila je, da se od 14. septembra ove godine nadalje svi sakramenti dijele na engleskom jeziku.

New York. U USA bilo je u godini 1963. štampano 28,332.500 primjeraka katoličkih novina, što znači 4,7% više nego prošle godine. Nasuprot tome broj katoličkih revija opao je za 1,1%.

U Salisbury — USA — postoji tzv. društvo Ku-Kluks-Klan, koje broji oko 400 članova. Glavni je cilj društva borba protiv crnaca, katolika i židova. Na jednom pašnjaku blizu graga Salisbury zapalili su tri velika križa u znak svoje velike mržnje.

Ljubav jednog zatvorenika. Neki zatvorenik u Marländeru, koji je zbog velike prevare i krađe bio osuđen na 20 godina zatvora, čitao je u novinama, da ima neka dvije i po godišnja djevojčica priraslo nebo, što bi trebalo operirati. Siromašni roditelji nisu imali novaca za operaciju. Zatvorenik je počeo skupljati među svojim drugovima. Ubrzo je sakupio 800 DM, ali to nije bilo dovoljno. Tada je nagovorio stotinu svojih drugova, da su se odrekli cigareta. Time je sakupio potrebnu sumu te poslao onoj obitelji. Operacija je uspješno prošla i djevojka je posvema zdrava.

Iz Haitija su bili proterani kanadski isusovci koji su vodili semenište u prestonici Portprinsu. Vlada Divaljeja ih je optužila da su radili na njegovom zbacivanju. Kanada je uložila zvanični protest protiv takvih kleveta i nedostojnog postupanja.

Don Mario Boreli, nazvan »Krivonosi«, postao je po primeru Don Boska duhovni otac napuljskih bezprizornika i gradskih skitnica. Njegovo je geslo: sve svima. U mladosti, kažu, bio je strašan, nepodnošljiv dečak. Sada osvaja svakoga svojim osmehom i izvanrednom ljubavlju.

Omaha u SAD. Tamo je umro jedini svećenik koji je imao dozvolu misiti sa jednom rukom. To je bio Georg Jonaitis, kome se morala odrezati ruka tokom prvog svetskog rata.

Na Koredjidoru na Filipinima bivša američka tvrđava pretvara se u nacionalno svetilište na uspomenu američkih i filipinskih vojnika, palih u drugom svetskom ratu. Tamo će se podići ogroman kip Krista Kralja.

Svetski verski parlament. Predstavnik indijske verske sekte Siks sa 6,7 miliona pristalica predložio je Papi da sazove svetski verski parlamenat, u kome bi se našli predstavnici svih religija sveta. Taj predstavnik dr Gopal Singh bio je oduševljen prijemom koji je doživeo kod Pape, ali kaže da je Papa sa smeškom reagovao na njegov predlog.

Šest belgijskih svećenika iz biskupije Brižez otišlo je na Kubu, pošto su bili pozvani te dobili potrebne vize. Tamo naime vlada veliki nedostatak svećenstva.

Predsednik SAD Džonson poslao je posebno pismo na godišnju konferenciju za međuameričku katoličku saradnju u Čikagu. U njemu je nazvao rad Crkve na južnoameričkom kontinentu »hrabrim i dalekovidnim.

IZ MISIJA

Nju Delhi. Predsjednik Indije Radhakrišnan pozvao je papu Pavla VI u posjet Indiji. Prema vijestima CNI Sv. Otac će posjetiti Indiju za vrijeme Euharistijskog Kongresa 6. decembra ove godine. Do sada se prijavilo za taj kongres više od 25.000 kardinala, biskupa, svećenika i laika iz svih zemalja.

Bivši japanski »pilot smrti« Alois Matsuo služio je 15. augusta ove godine u Wirzburgu svoju mladu Misu u 38. godini života. Godine 1949. bio je kršten te stupio u franjevački samostan. Studirao je u Asizu i u Padovi. Sada se nalazi na ferijama u Njemačkoj, a poslije se vraća u Japan.

Rio de Janeiro. Argentinska pošta štampala je poštanske marke sa slikom pape Ivana XXIII. Na markama su štampane dvije pogreške: papa ima zelen kardinalski šešir i riječ »memoriam« ima »n« na kraju. Od tih prodato je već 5 milijuna maraka. Sad će ih štampati još jedanput, ali bez pogreške.

Nju Delhi. U indijskom industrijskom gradu Jamshedpur bilo je već više zajedničkih predavanja i diskusija između katolika i hinduista, što je naišlo na veliko interesovanje u narodu.

Kamerun. Trapisti osnivaju u Kamerunu novi samostan, koji će u početku imati 11 monaha. Trojica od njih su crnci, a jedan je iz Ugande. To je već drugi trapistički samostan u Kamerunu.

Florida. Dvije katoličke škole u biskupiji St. Augustin u Floridi počele su primati i crnačku djecu. Trećina škola, koje su do sada bile određene samo za crnce, zatvorena je. Katolici su prvi počeli integraciju. tj. skupno školovanje bjelaca i crnaca u svojim školama.

U Misisipiju tamošnji je biskup uputio pastirsko pismo svojim vjernicima, kojih je 71.000 na preko 2 milijuna stanovnika, koliko broji Misisipi. Biskup poziv lje katoličke škole, kojih ima 25 srednjih i preko 50 osnovnih, neka omoguće školovanje i crnačkoj djeci.

Ekumensko hodočašće iz Amerike u Lurd. Grupu od 30 hodočasnika predvodili su katolički redovnik, anglikanski svećenik i protestantski pastor.

Peru. Iza 50 godina samostalnosti države Peru sada je tamo osnovan prvi samostan bosonogih karmelićanki. Za sada ih je samo šest redovnica. Osim svoje glavne svrhe, koja je molitva i razmatranje, one će voditi kuhinju za sirotinju toga kraja.

Katoličko školstvo na Bliskom i Srednjem Istoku. Delegati katoličkih škola sa Bliskog i Srednjeg Istoka imali su svoj kongres. Zastupljeno je bilo 11 država. Konstatovano je, da na području 15 arapskih i muslimanskih država ima 1500 katoličkih škola sa 400.000 učenika i 15.000 učitelja i nastavnika. Među nastavničkim personalom ima 11000 laika i 4000 redovničkih osoba. Uprkos mnogim poteškoćama na koje se često nailazi, delegati su izrazili spremnost da se dalje radi, jer to doprinosi ekumenskom duhu međusobnog upoznavanja i poštivanja. Potrebno je, da se škole brže prilagođuju potrebama vremena i da se trude, da što više doprinesu kulturnom, tehničkom, profesionalnom i socialnom uzdizanju tih naroda. Nisu bile zastupljene sledeće države: Cipar (Kipar), Libija, Irak i Sudan.

Koreja. Nadbiskup u Seulu Mons. Ro formirao je komitet sastavljen od članova narodne skupštine, liječnika sa katoličkog medicinskog kolegija i od svećenika sa svrhom da se poslanicima objasne razlozi zbog kojih se Katolička crkva protivi antikoncepcionalnim metodama, sterilizaciji i projektu za ozakonjenje abortusa. Obzirom na to, što mnogi poslanici nisu katolici, Komitet se ne ograničava samo na moralnom aspektu toga pitanja, nego ističe historijske, ekonomske i medicinske razloge, koji zahtijevaju takav stav. — Osnivajući se jedino na motivima svoga stručnog područja, liječnici Katoličkog medicinskog kolegija u Seulu su se već javno usprotivili u štampi prijedlogu postavljenom od raznih poslanika, kojim bi se ozakonio abortus za svaku ženu, koja već ima troje žive djece.

BOŽIĆNE I NOVOGODIŠNJE ČESTITKE, DŽEPNI I ZIDNI KALENDARI za 1965. godinu mogu se već dobiti kod Uprave Blagovesti.

mladim prijateljima

RADI — UČI
KAO DA ĆEŠ
VJEČNO ŽIVJETI
MOLI SE
KAO DA ĆEŠ
SUTRA UMRIJETI

Na majčinom grobu

Mamice!
Slušaš li vapaje,
molitve,
svoje jadne kćerkice.
Ti si umrla;
na nebo si otišla,
a ja sam jadna ostala.
Sva sam tužna,
žalosna,
tako usamljena.
Ti si mi poručila,
da moram dobra ostati,
lošeg se društva kloniti,
Majku Božju štovati,
dragom se Bogu moliti.
Mamice!
Iako si umrla,
ti si živa ostala.
Tvoja se duša u Bogu raduje,
a prati i moje nevolje.
Kad sklapam svoje ručice,
opetujem tvoje molitvice,
osećam tvoje srdašce,
koje iz nebeskih visina,
prati,
čuva, vodi me,
i daje mi mnogo utehe.

* * *

Hvala ti o majčice,
za sve tvoje pouke
i žrtvice.
Ja ću dobra ostati,
Bogu ću verno služiti,
pa ćemo se opet sastati
u nebeskoj radosti.

Dušni dan

Jednoć u godini, kada u prirodi već sve umire, tada naša kršćanska groblja ožive, procvatu i — progovore. Dušni dan je to.

Pojedini grobovi su ukrašeni, cvećem pokriveni. Na njima gore sveće. Pred svakim se ukrašenim grobom nalazi neko, nekada čitave grupe. Stoje ozbiljni, zamišljeni, kao da su svesni duhovne blizine onih, kojih telo počiva u tom grobu.

Svaki nam grob govori o prolaznosti. Sve mora umreti, što na svetu živi.

A križ nad grobom u toj žalosti daje utehu i ulevа nadu. Oni, koji su u grobu, nisu mrtvi. Njihova duša živi. A i telo će jednoć uskrsnuti. Križ nam svedoči. Krist je naime isto umro, ali je uskrsnuo i na nebo uzašao te nam obećao, da ćemo tako i mi istim putem poći, ako samo budemo s njim sjedinjeni živeli i umrli. Naše će telo, istina morati čekati na uskrsnuće do sudnjeg dana, dočim će duša već ranije Boga gledati i uživati rajsku sreću, razume se, ako bude to zaslužila.

Naši dragi pokojni nisu mrtvi. S njima smo sjedinjeni po veri. Oni nas posmatraju iz večne domovine, a mi se za njih molimo, da ih iz čistilišnih muka izbavimo, ako možda još trpe u čistilištu. Ako pak su na nebesima, oni se za nas mole.

Samo sa onima, koji su u paklenim mukama nemamo nikakvih veza. Oni su isključeni iz općinstva svetih. Kako strašno! Zato se treba čuvati, da ne bi tamo došli. A u pakao će poći oni, koji Boga ne vole i ne slušaju, koji grehe ne okajavaju i ne ispovedaju, koji umiru kao božji neprijatelji — u smrtnom grehu.

Zato je naša odluka: Nikada smrtnog greha! Ako bi pak kojiput nešto sagrešili, odmah pokajanje i što pre na ispoved. Ali ispoved mora biti zaista dobra, iskrena i skrušena s čvrstom odlukom, da ćemo se čuvati svakoga greha i da ćemo sve nepravde i štete popraviti.

Odriješi, Gospodine, duše svih vjernih mrtvih od svake veze grijeha. I daj da pomoću tvojega milosrđa zavrijede izmaći sudu osvete i uživati blaženstvo vječnoga svjetla.

Pjesma iza poslanice u misi Dušnog dana.

Mnogi dolaze na groblje, ukrašuju grobove i pale sveće, a zaboravljaju, da to nije dovoljno, a pokojnicima ni najmanje korisno. Cveće uvene, sveća izgori, a i spomenici se vremenom unište. Sve je to samo nešto spoljašnje, iako lepo. Time naime pokazujemo, da poštujemo mesto, gde telo našeg dragog pokojnika čeka uskrsnuće. Ali je mnogo važnija molitva i svete mise, jer jedino to ide preko groba do našeg dragog pokojnika kao uteha i pomoć.

Duše u čistilištu mnogo trpe i očekuju našu pomoć. Možda su tamo tvoji roditelji, prijatelji, poznanici... A svi su braća, sestre u Kristu. Hoćeš li ih ostaviti u muci? Nećeš li im pomoći, kad to možeš učiniti?

Pamti: Kakvom merom meriš, takvom će ti se i odmeriti. Zato spasavaj duše iz čistilišta, pa će i tebi drugi pomoći, kada budeš u sličnoj nevolji.

Smrt rastavlja — vjera povezuje.
Pokoj vječni daruj im Gospode!
Neka počivaju u miru!

Mnogo se može dušama u čistilištu pomoći oprostima, koje možemo lako dobiti raznim pobožnostima, a pogotovo kod svete pričesti. Naročito velike oproste za pokojne možemo dobiti od podne praznika Svih Svetih do ponoći Dušnog dana. Kolikogod puta posetiš crkvu i izmoliš po nakani Svetog Oca po 6 Očenaša, Zdravo Marija i Slava Ocu, možeš dobiti potpuni oprost za duše u čistilištu. Razume se da treba ići i na ispoved i pričest.

Kako su fatimska deca goruće molila za jadne grešnike, za pokojne. Tako čini i ti, pa će te jednoć spašeni na nebesima radosni dočekati, a ranije će te pratiti kroz život svojim zagovorom.

Duše su pravednika u Božjoj ruci, i neće ih se dotaći muka zlobnika; očima se luđaka činilo da umiru a oni su u miru. Aleluja!

Prikazna pjesma na blagdan Svih Svetih.

TRI MLADIĆA U UŽARENOJ PEĆI

Kralj Nabukodonosor dao je podići zlatan lik, visok 60 lakata, a širok 6 lakata. Na otkriće toga lika pozvao je sve odličnike svoga kraljevstva i zapovjedio, da se na znak, dan zvukom trubalja i raznih glazbala, moraju svi ničice pokloniti tome liku. Tko to ne bi učinio, bio bi osuđen na smrt u užarenoj peći. Na dani znak glazbalima svi su se poklonili zlatnom liku, samo Ananija, Misael i Azarija, Danielovi drugovi, nisu to htjeli učiniti. Kad je to dočuo kralj, gnjevan im zapovjedi: »Poklonite se zlatnom liku, ili ćete odmah biti bačeni u užarenu peć! Koji je to Bog, koji će vas izbaviti iz mojih ruku?« Mladići odgovore: »Naš Bog može nas izbaviti iz užarene peći. Ali ako on to i ne bi učinio, mi se ipak ne bismo poklonili zlatnom liku, jer se klanjamo samo pravome Bogu!« Na to kralj zapovjedi sedam puta jače užariti peć i dade svu trojicu svezati i baciti u nju. Kad su mladići pali u peć, izgorjela su užeta, dok njima samima nije vatra ništa naškodila. Usred plamena oni su zapjevali Bogu hvalu, jer je anđeo Božji sišao k njima i suzbijao plamen, da im nije ništa naudio. Kad je to vidio kralj, upita svoje dvorane: »Nismo li bacili u peć trojicu, a sad eno ih četvorica, gdje hodaju po ognju i nije im ništa, a četvrti je kao sin Božji!« I pristupi bliže te vikne: »Sluge Boga višnjega, hodite napolje!« Mladići izađu sasvim neozlijeđeni napolje. Tada reče kralj: »Hvala Bogu, koji je poslao svoga anđela, da spasi svoje sluge, koji su se ufali u njega!« Potom izda zapovijed, da se nitko, pod prijetnjom smrtne kazne, ne usudi pohuliti na njihova Boga, i uzvisi svu trojicu mladića na veliku čast.

Ova tri mladića pokazali su uzor nepokolebljive vjernosti i pouzdanje u pravoga Boga, te su bili spremni radije podnijeti smrt, nego da se iznevjere svojoj vjeri. Ne hoteći poslušati kraljevu zapovijed, koja se protivila Božjem zakonu, pokazali su, da u takvom slučaju treba više slušati Boga, nego ljude. A Bog je izvanrednim načinom nagradio njihovu vjernost.

(Oberški: Biblijska povijest)

Plodovi su Duha: ljubav, veselje, mir, strpljivost, blagost, dobrota, vjernost, krotkost, umjerenost. Protiv takvih stvari ne postoji zakon... Ne izazivajmo jedan drugoga! Ne zavidimo jedan drugomu!

sti. Tko veruje u Boga, ne može psovati, jer zna, da je to ne samo sramota, nego strašan smrtni greh, uvreda Boga, od koga svaki čas ovisimo. Kako je moguće verovati — i istovremeno Boga i svete stvari psovati? — Nisu malo zlo ni ostale psovke. Kako može neko psovati npr. majku, koja mora biti svakom čoveku najsvetlje biće na zemlji?! I ostale prostačke psovke dokazuju nevaspitanost i grubost. — Tko pak ne veruje u Boga, a psuje, sam sebe stavlja u laž, jer je nemoguće napadati ono što ne postoji. Ostanite dakle mirni i u svojoj obitelji čuvajte najveće blago na ovoj zemlji: svoju svetu katoličku veru, bez koje se niko spasiti ne može. — Nebo će i zemlja proći, a božje će kraljevstvo večno ostati!

N. N. ZAGREB. — Sreli ste u vlaku mladića koji želi u semenište, a stoje mu na putu velike prepreke, naročito sa strane vlastite obitelji. Lepo je, da se za njega molite i želite, da se i drugi mole. — Svećenik i svako svećeničko zvanje je posebni dar božji, za koji se treba moliti i zahvaljivati. Zato nas papa; biskupi i koncil pozivaju, da se mnogo molimo za sveta zvanja. Potrebno je pronađene uputiti na pravi put te ih sokoliti, da ne klonu zbog momentanih prepreka ili nevolja. Koliki su tek kasnije u životu svoj ideal ostvarili, ali jer su morali mnogo žrtvovati, zato su često postigli i zavidne uspehe u životu. — Vašem apelu za molitve za svećenička zvanja rado se pridružujemo i svima toplo preporučamo, da naročito prve subote u mesecu krunicom i svetim pričestima kucaju na Marijino Srce na tu nakanu!

XY ORMOŽ. — Vidi se, da imate dosta vremena te skupljate razne davno preživele citate iz starih knjiga i novina te iste pišete čak sa tri raznobojna mastila. Ali iz čitavog sastavka se vidi i to, da ne tražite istinu i da ne znate pravilno prosuđivati istorijska zbivanja. — Da se može neki događaj i stanovište pojedine osobe u prošlosti pravedno prosuditi, treba najpre tačno proučiti sve okolnosti, koje su do toga dovele ili koje su to uslovile. Iz raznih vaših citata vidi se samo jedno, da je naime svatko dete svoga vremena, pa makar se inače visoko iznad ostalih uzdizao ili zauzimao visoke položaje. — Činjenica je, da je Crkva najsretnija, kada nema potrebe da se crkvena lica mešaju u svagdanju politiku. Zato Ckva toliko naglašava depolitizaciju klera. — Lako je danas deliti lekcije onima, koji su živeli i radili u vremenima teških sukoba i previranja. Da li bi se vi, da ste bili na njihovom mestu, znali uvek tako opredeliti, da vam nakon sto godina niko ne bi mogao ništa prigovoriti? Kao deca svoga vremena nisu znali, da će se njihove države i društveno uređenje tako radikalno izmeniti, propasti... Pogledajte i danas državnike, koji imaju na raspolaganje mnogo veće iskustvo i najbolje stručnjake, a kolike greške čine. — Zato važi: Ne sudi, da ne budeš osuđen!

IV. P. MRKOPALJ — Zanima vas zašto postoje na svetu različite rase, ljudi različitih boja. — Ništa nije bez božje volje. Sva je priroda vrlo šarolika. Svakako je to zanimljivije. Nepravilno je suditi, da su neke boje kože znak kazne ili osude. Za nas kršćane uopšte nije važna boja kože ili rasa nego samo lepota duše. Svaka je duša stvorena od Boga i za sve je duše Krist umro na Kalvariji. Pred Bogom smo svi ljudi, bez obzira na jezik, naciju, rasu, kulturu, jednaki i ravnopravni. Svi smo pozvani, da Boga upoznamo, u njegovoj se Crkvi sjedinimo kao braća i sestre, i vršeći svoje duhovne-verske obaveze da konačno stignemo svi zajedno u Očevu kuću u nebeskoj domovini. — Postavljate pitanje, zašto neki svećenici puše. Smatrate da bi trebalo to zabraniti jer ne dolikuje da sa požutelim prstima dele svetu pričest... Jer pušenje samo po sebi, dok nekome ne škodi na zdravlju, nije greh, Crkva ne želi ograničavati slobodu, iako pušenje nikome, pa i svećenicima ne preporučuje. To naime baš nikome ne koristi, a verovatno svakome škodi, barem u izvesnoj meri. U nekim redovničkim zajednicama članovima je zabranjeno pušenje zbog unutarnjih propisa i zaveta. Razume se, da nije ni lepo ni pastoralno, ako svećenik suviše puši, pogotovo neposredno pre ili posle mise, u društvu omladine, kojima bi trebalo dati dobar primer odricanja i svladavanja. Treba se moliti za svećenike, da budu uzorni u svakom pogledu, ali treba se istovremeno čuvati farizejskog sablažnjavanja i osuđivanja! — Istina je, da je na svetu mnogo razvrata i greha. Najveća tragedija savremenog čovečanstva je u tome, da greh ne samo ne osuđuje, nego ga hvali, pravda, čak preporučuje. Istorija nam dokazuje, da su čitavi narodi zbog toga nestali uprkos bogatstva i civilizacije, jer nisu poštovali osnovnih moralnih zapovedi u životu pojedinca i obitelji. Bez božjih zapovedi, bez morala nema sreće ni na zemlji ni u večnosti! Za životinje ne važe moralni zakoni kao za ljude. One su stvorene da su na službu čoveku i zato može čovek da ih gaji na različite načine. Ne uzbuđujte se nego ostavite razne »životinjske« probleme veterinarima. — U pravu ste, potrebna je molitva. Neka se barem u zimskim mesecima čuje u našim katoličkim obiteljima zajednička krunica i koja pobožna pesma, kako je to nekada bilo. To je i poruka Fatimske Gospe: pokora, obraćenje, krunica...! —

JOSIP J. G. MEĐIMURJE. — U našem je listu premalo mesta, da bi mogli objavljivati pesmice i članke, koji spadaju u đački list. Tvoje pesmice pokazuju, da imaš mnogo

UREDNIKOVA pošta

BOLESNIČKO POMAZANJE. — U teškoj bolesti primili ste sve sakramente, ali vas sada grize savest, da možda niste bili dovoljno tačni i iskreni u ispovedi. Pitate, da li »poslednje« pomazanje oprašta sve ranije grehe. — Sadašnji teolozi ne upotrebljavaju više izraz »poslednje« nego »bolesničko« pomazanje, jer nije tačno, da to mora biti »poslednji« sakramenat. Taj se sakramenat ne daje za »umiranje — smrt«, nego kao izvor posebne milosti i božje pomoći u teškoj bolesti. Može neko i više puta primiti taj sakramenat, kolikogod puta se ponovo našao u teškoj bolesti, kad se iz prethodne sretno izvukao. — Na pitanje: »Koje milosti daje bolesniku sakramenat bolesničkog pomazanja?« odgovara katekizam: »Sakramenat bolesničkog pomazanja daje bolesniku ove milosti: 1. umnožava mu posvetnu milost; 2. čisti ga od greha i vremenitih kazni; 3. krepi ga u iskušenju i trpljenju, naročito u smrtnoj borbi; 4. deli mu telesno zdravlje, ako je to korisno njegovoj duši. — Bolesničkim pomazanjem redovito se praštaju laki gresi i vremenite kazne za grehe. Izuzetno se praštaju i smrtni gresi: kada ima naime bolesnik iskreno kajanje, ali se ne može ispovedati. Čak bolesnik, koji je za vreme svetog obreda nesvestan, prima oproštenje greha, ako se ranije za njih pokajao. Još više: ako netko u momentu primanja sakramenta ne bi bio kod svesti, a kasnije bi probudio savršeno pokajanje za teške grehe, koje nije mogao ispovediti, on bi tada primio milosti sakramenta. — Inače treba imati u vidu, da taj sakramenat sam po sebi ne oprašta grehe, pogotovo ne smrtne, jer je za to sakramenat sv. ispovedi. — Ako ste vi dakle prilikom primanja sakramenta bolesničkog pomazanja obavili ispoved iskreno i tačno, koliko je bilo tada moguće, onda su vam bili svi gresi oprošteni, iako ste možda nešto zaboravili, jer ste imali kajanje za sve grehe i niste imali nakanu bilo koji teški greh zatajiti. Zato se ne treba uznemirivati za ranije grehe. — No, ukoliko smatrate da ste zaboravili kazati neki teški greh, učinite to na sledećoj ispovedi, a možete posle dobre priprave obaviti tkzv. veliku ispoved.

LJUBOMORNI. — Vaše pismo dokazuje, da ste nervno bolesni. Možete se izlečiti samo ako slušate i izvršavate savete, koje će vam dati u prvom redu svećenik i lekar. Đavao koristi vašu bolest, da vas zavodi u greh sumnjičenja, a time navodite i druge na greh. Ne slušajte glas đavola nego dobre savete, koje ste već dobili u našem listu. Mržnjom i predrasudama se ne dolazi do istine ni do spasenja. — Pomislite da ste već jednom nogom u grobu. Umesto nepotrebnog mučenja sebe i drugih ljubomornim sumnjičenjima, primite sve poteškoće i eventualne nepravde kao pokoru i sredstvo spasenja. Ukoliko ste nevin trpio, toliko više ćete nagrade primiti, a možete izmoliti spasenje i onima, koji su vama bliski. — Pamtite Kristove reči: »Nemojte suditi, pa sigurno nećete biti suđeni« (Lk 6, 37).Š

GJURO R. — KR. — Vaše pismo puno uvreda ne zaslužuje odgovor, ali u želji da vam pomognemo, ipak odgovaramo. Prvo pročitajte gornji odgovor, koji vredi i za vas. — Drugo: Napisali ste kao moto: »Na ljutu ranu, ljutu travu«. Vama je za vašu ljutu bolest data ljuta trava — lek, a vi, umesto da to progutate i stavite na ranu, to ste odbacili uz pogrde. — Kad dođe bolesnik lekaru, neće on lekaru propisivati recept i davati upute, nego obratno. U konkretnom slučaju vi ste sa svojom nevoljom došli na uredništvo i odatle primili traženi odgovor. U našem odgovoru ne stoji, da je žena dobro učinila, ako vas je prevarila i ako vam sada na vaša sumnjičenja (jer sami priznajete da nemate konkretnih dokaza) prkosno dobacuje, da je zaista tako bilo, ako i nije bilo. Često se na sumnjičenja tako odgovara. U koliko je ona kriva, ona će pred Bogom davati odgovor, ako nije već sve to uredila u dobroj ispovedi. A ponovo naglašavamo, da vi (ni bilo ko drugi) nemate prava sumnjičiti (pogotovo nakon 40 godina braka) i nemate prava tražiti zakletve. Pročitajte o toj stvari Katekizam! — Idite lepo na ispoved i smirite se, da se vrati mir božji u vašu dušu i obitelj. Inače uništavate sebe i mučite sve oko sebe, što nije ljudski, a kamoli kršćanski! — To je naš poslednji odgovor, jer ako ne prihvatite našeg tumačenja, onda znači, da ne želite istine ni spasenja. Zapamtite, što je rekao Isus: »Tko vas sluša, mene sluša. Tko vas prezire, mene prezire. Tko mene prezire, prezire Onoga, koji me je poslao« (Lk 10, 16).

RAZVEDENA. — Razočarani i nesretni ste. Želeli bi se nekud sakriti da vas niko ne nađe. — Premalo ste kazali, da bi vam se moglo dati dobar savet. — Trebalo bi najpre znati, kakav je to brak bio, zašto je došlo do sloma, kakav je odnos oca do kćerkice i još mnogoštošta... Zato se u toj stvari obratite nekom starijem i iskusnijem ispovedniku. —

MARKO DAMJ. — Premalo čitate Sveto Pismo, naročito Evanđelje, i katekizam. Tamo ćete naći odgovor na sve svoje poteškoće. — Bog je zaista dobrota i milosrđe, ali i istina i pravda. Zato je Bog postavio prvog čoveka u zemaljski raj, obdario ga razumom i slobodnom voljom. A sve zlo, moralno i fizičko, pa i napasti, su posledica greha, pobune protiv Boga. A Bog je pokazao svoju dobrotu, da je nakon greha poslao Sina svoga Isusa Krista, koji nas je ne samo otkupio, nego je

OBNOVA

Svake godine obnavljamo život, rad, trpljenje, uskrsnuće i uzašašće našeg božanskog Spasitelja u crkvenoj godini, u blagdanima, u liturgiji. Nije to samo formalno sjećanje na davno prošle događaje, nego je to istovremeno nastojanje, da se s Kristom što bolje i što uže sjedinjujemo, s Njim i u Njemu živimo, dok ne dozorimo za savršeno sjedinjenje u nebeskom kraljevstvu.

Kakva čast, kakva odlika! Nitko, bio on ma koliko nepoznat i nepriznat na ovom svijetu, nije pred Bogom i u božjem kraljevstvu izgubljena i beznačajna jedinka, samo ako živi pravim duhovnim životom — sjedinjen s Kristom u Njegovom tajanstvenom tijelu — Crkvi po posvetnoj milosti. Kao što pojedini kamen ne znači ništa a uzidan sa mnogima tvori veličanstvenu zgradu, tako ni pojedinac, ako nije ugrađen u duhovnu zgradu božjeg općinstva na zemlji, u Kristov organizam — u svetu Crkvu, ne znači ništa. Tek u zajednici sa živim ćelijama — Kristovim udovima, hraneći se sokovima Kristovih zasluga, tvori vječni organizam božje zajednice. Ova će doći do punog sjaja istom u onostranstvu — u vječnosti, kao što se vrijednost pojedinih biljaka očituje istom po plodovima — u jesen. Razlika je u tome, što naša duhovna jesen neće preći u zimu, nego će se pretvoriti u vječno radosno proljeće sjedinjeno s uživanjem plodova svoga života.

Da bismo postigli konačno savršenstvo u božanskom organizmu i ispunili svoje poslanstvo u životu kao socijalna, društvena bića, gdje mora pojedinac misliti na čitav božji kolektiv, obitelj djece božje, a čitava zajednica se opet mora brinuti za napredak i život pojedinca, potrebno je da sve više prodiremo u tajne božjeg kraljevstva i u tajne svoje duše, da sve više odmičemo svijetu i napredujemo u duhovnosti, u Kristu....

Svagdanji ispit savjesti nam jasno govori, da smo još daleko od savršenosti, od svetosti. Jadni smo na tom svijetu, puni slabosti i zlih sklonosti. Pored najboljeg nastojanja, često se dogodi nesreća, da padnemo u grijeh. Hoćemo li zbog toga očajavati ili se bez borbe predati? Nikako! Svijesni svoje nemoći mi ćemo puni poniznosti va-

Sva si ljepa, o Marijo, i istočne ljage nema u Tebi.

piti sa psalmistom u Starom Zavjetu, da nam se Bog smiluje po svojem neizmjernom milosrđu, da nas pomiluje kao dobri Pastir izgubljenu ovcu, da nam oprosti kao milosrdni otac izgubljenom sinu. A mi ćemo ponovno i ponovno oplakivati svoje grijehe i slabosti, ponovno ćemo obnavljati život i ljepotu svoje duše u izvorima božanskog života — u svetim sakramentima te produžiti borbu za konačnu pobjedu i nagradu.

Obnova u crkvenoj godini

Crkvena godina počinje prvom adventnom nedjeljom, Došašćem. Pred našim očima stoji u to vrijeme impozantna pojava najvećeg proroka, koji

povezuje dva razdoblja u ljudskoj povijesti: Stari i Novi Zavjet, vrijeme ropstva Sotoni i lutanja u tami, te vrijeme radosti i putovanja s Kristom prema konačnoj i vječnoj pobjedi. Taj veliki čovjek je sv. Ivan Krstitelj. On je klicao savremenicima na obalama Jordana, a kliče i nama raspršenim širom čitavog svijeta, da očistimo svoje duše i srca. da izravnamo puteve svoga života, da postanemo djeca svijetlosti, novi — božji ljudi.

Došašće — Advent nas spominje na Stari Zavjet, kada su ljudi uzdisali pod teretom grijeha, a očekivali spasenje, dolazak Sunca svijetlosti, života i radosti. Ta težnja nije bila samo kod Židova, koji su imali proroke i neposrednu objavu, nego i kod mnogih poganskih naroda, jer je u svima besmrtna duša, koja žeđa za istinom i pravdom.

Došašće je istovremeno vrijeme neposredne priprave na dolazeće Božićne blagdane, koji nas sjećaju na onaj sretni čas, kad se Bog svijetu smilovao te mu svoga Sina — Spasitelja poslao kao malo Djetašce po prečistoj Djevici i Bogorodici.

Došašće je uz to upozorenje, da je čitav naš život neprekidna priprava na susret s Kristom u vječnosti. Možda će to uskoro biti. Treba se stoga odmah spremati. Treba svoju dušu očistiti, obnoviti, obogatiti zaslugama i duhovnim dobrima.

Veliki svjetionici naših dana, Vatikanski Sabor i veličanstveni Euharistijski kongres u dalekoj Indiji daju nam pobude i pokazuiu puteve, ukazuju nam na naše odlike, a i obaveze. Kristovi smo. Po krštenju nosimo u svojim dušama pečat djece Božje, a po potvrdi pečat saradnika s Kristom za razvoj i proširenje kraljevstva Božjega na zemlji. Euharistija nas hrani, da ne iznemognemo, a ispovjed nam vraća ono što je po grijehu izgubljeno.

Nećemo više lutati po tami grijeha ni u mlitavosti, nego ćemo kao Kristovi saradnici nastojati svoju vjeru što bolje upoznati, svoje vjerske dužnosti savjesno vršiti, u duhovnom životu napredovati te širiti kraljevstvo božje u sebi i svojoj okolini, da bi se što veći broj djece ljudske radovao kraj vječnih jaslica — u radosti svoga nebeskog Oca.

Što ćeš učiniti da budeš ti i drugi korak bliže božićnoj tajni i vječnoj radosti? Ispitaj svoju savjest! Razmisli! Učini!

Sabor i Euharistijski kongres te zovu.
Zove te početak crkvene godne.
Zove te tvoj Spasitelj i Bog.
Odazovi se dok je vrijeme.

38. Međunarodni Euharistijski Kongres

Zašto upravo u Indiji, i to u Bombay-u?

Poznato je, da je još pokojni papa Ivan XXIII. odredio veliki indijski primorski grad Bombay za mjesto, gdje će se od 28. XI. do 6. XII. održati 38. svjetski euharistijski kongres.

Obratili smo se poznavaocu crkvenih prilika u Indiji te ga zamolili, da nam objasni taj izbor.

»Šta mislite, zašto je za mjesto održanja 38. Svjetskog euharistijskog kongresa izabran baš Bombay u Indiji?

— Opravdano pitanje? Zaista se još nijedan od tih kongresa nije dosad održavao u tako nekatoličkoj državi. Ta od 439 milijuna stanovnika Indije (popis iz god. 1961.) samo 9.16 milijuna su kršćani (ili 2,5%), a od toga 6,48 (ili 1,53%) milijuna su katolici.

»No, ima li štogod naročito značajno u tom indijskom kršćanstvu?«

— Ako gledamo s povjesnog stanovišta, svakako da ima! Indija čuva u sebi dva velika katolička bisera: u Meliapuru (južno od Madrasa) čuva se grob sv. Tome apostola, koji je tamo navještavao blagovjest te našao mučeničku smrt, a za sobom ostavio živu kršćansku zajednicu, koje potomci se još i danas ponose imenom »Tomini kršćani«. A u Goi, koja je bila do decembra 1961. portugalska kolonija, a otada je priključena Indiji, nalazi se grob najvećeg misijonara istočnih zemalja sv. Franje Ksaverskog.

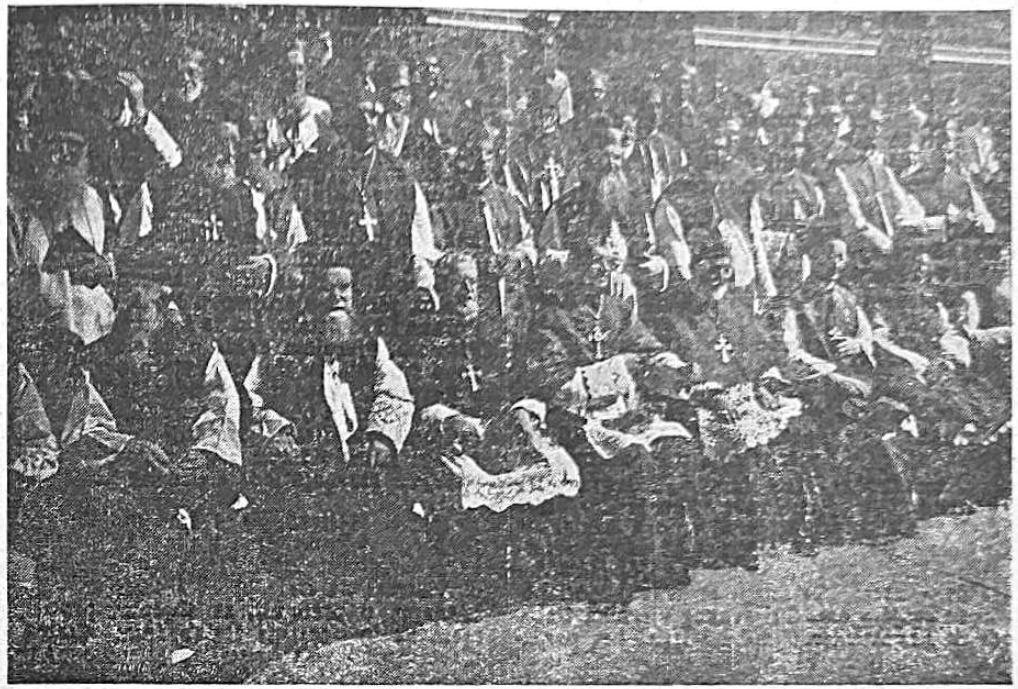

Grupa indijskih biskupa. — Svih katoličkih biskupa u Indiji ima 75.

Tu su nadalje uspomene na jednoga od velikih pobornika prilagođavanja, kojemu će dati puni zamah tek II vatikanski sabor, p. Roberta de Nobili S. J. (1577—1656), te njegovog subrata i učenika bl. Ivana de Britto, koji je 1693. mučeničkom smrću platio svoju apostolsku revnost. Tu živi uspomena na mnoge mučenike iz redova misionara i običnih vjernika. Ne smijemo zaboraviti ni velikog apostola iz kraja prošlog vijeka p. Konstantina Lievensa, koji je, može se sa sigurnnošću reći, prvi i najveći apostol prastanovnika Indije.

»Spomnuli ste prastanovnike Indije. Zar nije stanovništvo Indije homogeno?«

— Ne, o homogenosti Indije ne može biti govora. Ni u vjerskom ni u jezikovnom pogledu. U vjerskom pogledu 366.5 milijuna Indijaca su hinduisti, 46.9 milijuna su muslimani, a 16 milijuna pripada drugim nekršćanskim vjerama. U jezikovnom pogledu je još gore: Indijske jezike treba podijeliti najpre u dvije potpuno različite grupe: veću arijsku i manju dravidsku. Dravidske jezike govore pretežno u južnom dijelu Indije, arijske u sjevernom. Svih jezika ima u Indiji 225. Ako bismo htjeli brojiti među posebne jezike i čisto samostalne dijalekte, imali bismo 752 indijska jezika.

»U kojem jezikovnom području kršćanstvo bolje napreduje?«

— Kršćanstvo očito mnogo bolje napreduje u dravidskom jezikovnom području. Biće da je glavni uzrok za ovu pojavu činjenica, da su kroz stoljeća misionari radili pretežno u južnom dijelu Indije. Misijski rad u sjevernom dijelu uglavnom je novijeg datuma.

»A što sada misijski rad otežava ili olakšava?«

— Na prvom mjestu treba još uvijek navesti klasnu podijeljenost indijskog društva. Poznate su kaste. Kaste i kastovski duh s jedne su strane velika prepreka za širenje blagovijesti u prvom redu među višim kastama. Razumljivo je naime, da pripadnici nižih kasta sve više teže za društvenom jednakošću. Budući da kršćanstvo traži jednakost, među nižim se kastama mnogo lakše širi. Pogotovo su radi toga kršćanstvu skloniji oni, koji ne pripadaju nikakvoj kasti, parije; pored njih su kršćanstvu najviše skloni poganski prastanovnici, među kojima je npr. počeo, kako je bilo rečeno, u prošlom vijeku vrlo uspješnim radom p. Lievens.

»Iz vaših riječi mogli bismo zaključiti, da su katolici i kršćani u prvom redu pripadnici siromašnih slojeva?«

— Obraćenici novijeg doba zaista su najbrojniji u tim siromašnim slojevima parija i prastanovnika. Ali imamo u Indiji i područja, gdje ima velik broj katolika s višim obrazovanjem, većim društvenim ugledom i potpuno zadovoljavajućim gospodarskim stanjem. Ova područja su naročito južno od crte Bombay—Vizagapatam, dakle baš ona »staro-kršćanska« područja.

»Spomenuli ste, da se ljudi iz viših kasta, dakle po svoj prilici i obrazovaniji, mnogo teže obraćaju na kršćanstvo. Kako to tumačite?«

— Pored već navedenog psihološkog momenta, da ljudima iz viših kasta jednakost s drugima nije poželjna, biće još važniji uzrok u njihovom vjerovanju, u hinduizmu.

Hinduistička elita ima otprilike ovakav odnos prema vjeri: Prava vjera je iznad hinduizma, islama i kršćanstva; ona usklađuje sve tri ove vjere po njoj sve tri uopće postoje. Svatko neka živi u vjeri, u kojoj je rođen, te neka nastoji približiti se pravoj vjeri pomoću svoje vjere. Cilj svakog vjernika treba da je bogoštovlje u duhu i istini bez propisanih vanjskih oblika.

Hinduizam sam je krajnje širokrogrudan. Obuhvaća sva moguća učenja, koja mogu biti u potpunoj međusobnoj suprotnosti. Glavna misao hinduizma je, prema tome, da može svaka vjera biti put do Boga, koji je sam u sebi neshvatljiv i nedostiživ.

Značajan je u tom pogledu odgovor, što ga je pokojni Nehru dao svom ministru financija Morardži Desai-ju, kad mu je ovaj predbacio, da ne vjeruje u Boga: »Nije pitanje, da li vjerujemo u Boga ili bogove, nego da li vjerujemo u posljednje vrijednosti. Predstava o Bogu bila je u različito doba razvoja čovječanstva različita. Bila kakva god, u njoj je bila utjelovljena predstava jedne posljednje vrijednosti i stvarnosti... Boga — osobu zamijeni bezosobni Bog; on je nešto, što je dublje i što obični duh ne može shvatiti. Buda je odbio, da to opredijeli, jer leži s one strane ljudskog jezika i mogućnosti shvaćanja.. Mnogi to nazivaju Istinom, Ljubavi i Ljepotom; to su za njih posljednje vrijednosti. Mi moramo izaći iz ovog tridimenzionalnog prostora, da bismo mogli shvatiti, što biva iza njega.«

Mislim, da nije teško uvidjeti, koliku prepreku predstavlja takovo gledanje za vezanje svoje sudbine uz Krista i Crkvu.

»Da se vratimo k prvome pitanju: Šta dakle mislite, zašto Svjetski euharistijski kongres baš u Indiji?«

— Možda ne bi mnogo pogriješio, ako kažem, da kongres baš poradi toga ima za Indiju posebno značenje.

Hinduizam je kao vjera sasvim onostranski usmjeren. On ne utiče aktivno na ovozemaljski život. Čak i sami indijski kršćani i katolici bili su i još jesu u tom pogledu slični hinduistima.

Indiji prema mišljenju njene elite nisu potrebni širitelji bilo koje nove vjere. Ali potrebni su joj ljudi, koji su pripravni raditi na unapređenju čovjeka i ljudskog društva.

Za ovo raspoloženje je možda značajno, kako se u prosuđivanju indijskog društva razlikuju Ghandi i Nehru.

Ghandi je zapisao: »Ja sam pravovjeran Hindu, jer: 1. vjerujem u Vede, Upanišade, Purane i sve ostalo, što se smatra hinduskim Pismom, vjerujem dakle u utjelovljenje bogova i u selidbu duša; 2. vjerujem u zakon o kastama, ali u strogo vedantskom smislu, kako mislim, a ne u grubom narodnom shvaćanju; 3. vjerujem u štovanje krave, ali pod mnogo širim vidikom nego narod; 4. ne odbacujem štovanje idola« (Young India 6. X. 1921).

Nehru je imao, kako smo vidjeli, svoju posebnu »vjeru«. Ne slaže se sa sistemom kasta i s čitavom društvenom organizacijom hinduizma; ne slaže se ni s običajima i zabranama u prehrani, sa slijepim protivljenjem novim idejama i slobodnim vezama s inostranstvom, sa krivim načelom o neupotrebi sile protiv štetočina, što vodi do uništenja ogromne količine hrane, a što je sve u tijesnoj vezi sa sistemom kasta. Sa svim tim se nije slagao baš iz ljubavi prema narodu i njegovom unapređenju.

I evo: Svjetski euharistijski kongres treba da pokaže upravo veliko socijalno značenje istine o Kristu među nama i u nama; da potakne indijske kršćane na odvažnu saradnju na svim područjima društvenog života. Zato je geslo kongresa: »Živite u ljubavi« (Ef 5, 2) i »Živjet će poradi mene« (Jak 6, 57). I u programu kongresa nisu toliko veličanstvene vanjske manifestacije, koliko okupljanje oko jednog žrtvenika kao izvora ljubavi, okupljanje (barem jednom u vrijeme kongresa) oko jednog stola pri zajedničkom objedu ljudi bez razlike vjere i rase, svakodnevne dobrotvorne akcije i osnivanje »Grada ljubavi« za najsiromašnije — pored, razumije se, studija i priprema budućih radova.

»Samo još dva pitanja. Prvo: Zašto će se održati kongres baš u Bombayu?

— Da može toliko gostiju, koliko ih se očekuje na takvom kongresu, primiti samo jedan velegrad, to je razumljivo. Bombay je sa svojih 4.152 milijuna stanovnika takav grad. Stanovništvo je pored toga veoma tolerantno. Tako je npr. posebni odbor nekatoličkih građana Bombaya (hinduisti, muslimani, Parsi) dao obavezu, da će pripremiti za 50 hiljada gostiju privatna noćišta.

Biće Bombay i najveći »katolički grad« Indije. Nadbiskupija Bombay broji oko 350 hiljada vjernika. A što je još važnije: »Katolička zajednica bombayske nadbiskupije spada u najnaprednije i najbolje stojeće te pokazuje takovo bogatstvo dobrotvornih i odgojnih ustanova, da se Bombay može s pravom nazvati »Urbs prima in Indiis« (prvi indijski grad), kao što to stoji zapisano u grbu nadbiskupije« (Oss. Rom. 1. 6. 63).

Za mnoge biskupije u Indiji važi ono, što je zapisao E. Zeitler, S. V. D.: »Indijska crkva je mnogogdje tako klerikalna, da antiklerikalizam upravo izaziva: kler je naime sebi rezervirao stvari, koje bi mogli isto toliko dobro ili još bolje obavljati laici.« Za Bombay to nikako ne važi. Tu su katolici otvoreni svim modernim problemima. Katolički tjednik Examiner (osn. 1850. god.) obrađuje sva životna pitanja. Katolički laici su upućeni u probleme laičkog apostolata te su se s njima odlučno uhvatili u koštac. Zato su baš oni u čitavoj Indiji najpripravniji za takav poduhvat kao što je organizacija Svjetskog euharistijskog kongresa.

»Posljednje pitanje: Koje su viđenije ličnosti Crkve u Indiji?

— Prvo mjesto svakako zauzima bombayski kardinal i nadbiskup Gracias. On će svakako biti predsjednik buduće sveindijske biskupske konferencije. On već i dosada nastupa kao predstavnik Crkve u Indiji. Svi njegovi nastupi prilikom priprema i održavanja kongresa još će više istaknuti njegovu ličnost. Važno je pri tom, da je on domorodac a ne stranac.

Domorodac je također isusovac Hijeronim D'Souza. Bio je rektor katoličkog univerzitetskog kolegija u Madrasu. Kao takav bio je 1946. izabran u ustavotvornu skupštinu, gdje je svojim govorima o kršćanskom shvaćanju države pobudio veliku pažnju i priznanje čak same velike hinduske štampe. Bio je privremeno član Državnog savjeta i ponovo član indijskog predstavništva na generalnim skupštinama UNO i UNESCO.

Da navedem još samo jednu Skopljanku, m. Tereziju, rodom Šiptarku. Ona je svojom dobrotvornom akcijom za najbjednije pobudila veliku pažnju i odobravanje, pa i saradnju indijske javnosti i indijskih vlasti.

Pri tom ipak nemojmo zaboraviti, da glavni teret i »žegu dana« snose nezapaženi, obični radnici i radnice u indijskom vinogradu Gospodnjem. Među njima i veći broj jugoslovenskih misionara i misionarki.

Novi se narodi bude, i mi osećamo da nam je dužnost progovoriti tim narodima, dokazati im koliko ih poštujemo i ljubimo. Neka vide, da Katolička Crkva shvaća njihove opravdane težnje, da želi pomoći njihov razvoj, kako bi postigli miran život i kako bi upoznali Krista, koji svima donosi spasenje. Krist je pravi tumač njihovih čežnji«.

Papa Pavle VI.

Indijci izražavaju svoju vjeru i pobožnost i pjesmom i ritmikom. — Sve je to duboko produhovljeno. — Indijski su katolici pripremili za goste bogat repertoar folklornih interpretacija kršćanskih istina.

Moći sv. Januarija nedavno su pronađene u Napulju prilikom obnove tamošnje katedrale. Moći su nađene u velikom metalnom kovčegu ispod glavnog oltara. Kovčeg sam je iz 1511. godine, a u njemu se nalazila posuda u kojoj su bile moći zamotane u platno sa natpisom, da je to telo sv. Januarija, mučenika, kojega tamo jako štuju. Poznato je, da se u tamošnjoj katedrali čuva bočica, u kojoj se čuva krv sv. Januarija. Ona je inače kroz čitavu godinu zgrušena, ali na sam blagdan sv. Januarija (19. IX) skoro redovno postane tekuća za nekoliko dana. To se obnavlja već vekovima iz godine u godinu, a da toga nije moguće prirodno protumačiti. Osim u septembru dogodi se to skoro redovno i u maju. — Stručnjaci su najmodernijim metodama pretražili relikvije i ustanovili, da su one stare 1700 godina i da pripadaju osobi staroj ok 35 godina, što odgovara podacima o mučeniku. Sv. Januarije bio je biskup u Beneventu. Umro je mučeničkom smrti 305. godine.

SABORSKE SLIČICE

1. Pred crkvom sv. Petra

Pred nama je veličanstvena crkva sv. Petra, a pored nje vatikanske palate — administrativni centar Katoličke Crkve. U krajnjem desnom krilu palate je rezidencija Kristovog namesnika — Poglavara Crkve.

Ponosno se diže nad Večnim gradom kupola crkve sv. Petra kao putokaz svima do međunarodne, sveopće saradnje za duhovno i materijalno dobro i svestrani napredak čovečanstva.

Pred crkvom je ogromni trg okružen divnim stubištem. Čini ti se kao da je Krist sam ispružio ruke preko svoje Crkve želeći da prikupi sve u svoje božansko Srce, kako bi svima bez razlike pružio plodove svoje žrtve, kako bi svi ljudi dobre volje u Njegovoj Crkvi i u Njemu samom ovdje, kao na otoku sreće usred razbesnelog okeana života našli pravi mir, mir u dušama i u međusobnim odnosima, pravdu i istinu.

Sve je tako ogromno i veličanstveno da simbolira univerzalnost Kristove Crkve, koje središte se tu nalazi, ali je istovremeno tako harmonično i nenametljivo, te osećaš, da kraljevstvo Kristovo mogu razumeti samo skromni i ponizni, koji traže istinu.

2. Otvaranje 3. zasedanja II. Vatikanskog Sabora

Bilo je to 14. septembra 1964. Pred crkvom sv. Petra već od ranog jutra mnoštvo turista sa svih strana sveta, svih mogućih boja i jezika. Žele videti i pozdraviti predstavnike svih naroda, koji dolaze da zajednički raspravljaju o najvažnijim problemima Crkve u današnjem svetu, kako pomoći narodima do sretnije budućnosti.

Dolaze crkveni prelati autobusima, automobilima, a neki i peške. Na trgu postaje veliko šarenilo. Bezbrojni fotografi traže interesantnije saborske oce, da ih slikaju. Naročitu metu predstavljaju crni i žuti biskupi, a od jugoslovenskih je najčešće fotografiran beogradski nadbiskup, koji svojom belom bradom i visokom pojavom izaziva posebnu pažnju.

U crkvi sv. Petra saborski oci zauzimaju svoja određena mesta. Sve je tačno opredeljeno. U sredini crkve je spreman veličanstveni oltar sv. Petra, koji je podignut nad pravim grobom sv. Petra, kako su to potvrdila arheološka iskopavanja zadnjih godina. S jedne strane pod kupolom nalaze se mesta za stručnjake, a sa druge strane za posmatrače. Pred oltarom je sto radnog predsedništva. Na jednoj strani su katolički istočni patrijarsi, a sa druge strane kardinali. Zatim slede primasi, nadbiskupi i biskupi prema kanonskoj starosti. Tu ima dosta pomeranja, jer se smrću ispražnjena biskupska mesta stalno popunjavaju. Tako dolaze sve nove generacije.

Među posmatračima — gostima počasno mesto zauzima delegacija carigradskog patrijarha Atenagore. Svoje delegacije su poslali i drugi. Ističu se zastupnici moskovskog, koptskog, aleksandrijskog (egipatskog) pa-

Beogradski nadbiskup dr Gabrijel Bukatko kod Svetog Oca Pavla VI.

trijarhata, ruske zagranične, siromalabarske, anglikanske, starokatoličke Crkve, Saveza luteranskih crkava te još mnogo drugih.

Razume se, da su ostali dio crkve napunili gosti, koji su za tu priliku dobili posebne propusnice. Ima ih svih mogućih jezika i boja. — Sve je to napregnuto, u očekivanju...

3. Koncelebracija

U 9 sati (dne 14. IX 1964.) ulazi u crkvu sv. Petra Sveti Otac — papa Pavle VI. Sve je na nogama, svi ga žele videti. A on kao dobri otac pozdravlja i blagoslivlje. Sve je tako skromno, jednostavno, a ipak tako uzvišeno. On je zaista predstavnik kraljevstva, koje nije od ovoga sveta, iako živi na tom svetu. On je glasnik večnih istina, pravde, ljubavi i mira među narodima. To je onaj željeni mir, kojega su najavili anđeli u Betlehemu prilikom rođenja Kristova.

Žrtveniku pristupa poglavar Crkve — naslednik sv. Petra, kojemu je Krist izručio ključeve Crkve — vrhovnu vlast, da nad grobom prvaka apostola odsluži novozavetnu žrtvu, izvor duhovne snage i utehe, izvor života, koji ne prestaje. S papom služe 24 kardinala i biskupa. Veličanstvena slika. Zajedno s njima duhovno sudeluju svi ostali prisutni, naročito 2170 saborskih otaca, koji zazivaju pomoć nebeskih visina, kako bi mogli uspešno nastaviti rad Sabora.

Posle mise govorio je Sveti Otac o zadacima ovog zasedanja. Njegove su reči očinske, a ipak jasne i odlučne.

Unutrašnjost najveće crkve sveta daje svemu tome još naročito svečano raspoloženje. Osećaju svi, da su na svetom mestu, gde se u tom času sjedinjuju večno i vremenito, neprolazno u prolaznome, nebesko i zemaljsko, božje i ljudsko.

4. Novinarske senzacije

Razume se, da takav skup kao što je Sabor ne može biti bez novinara, koji preko štampe treba da obaveštavaju svetsku javnost o radu Sabora. Još nikada nije bila data takva sloboda novinarima kao ovom zgodom. Na raspolaganje imaju najmodernije uređaje, sale i izveštaje.

No, među novinarima ima svakojakih, pa i takvih kojima nije stalo baš do objektivnosti nego do senzacija, koje donose puno veće honorare.

Tako su se već ponovo pojavili senzacionalni napisi u nekim novinama o rascepu među saborskim ocima, neki su nagoveštavali čak skori prekid rada... Čuli su oni, kako su pojedini saborski oci oštrije istupili u odbranu svojih teza i kako je druga strana možda energičnije odgovorila. Ne mogu razumeti takvi novinari, da saborski oci nisu automati ili glasačka mašina. Oni potpuno slobodno iznose svoja mišljenja te ih brane, a drugi ih može i napadati, ako smatra, da nešto nije tačno formulirano ili nije oportuno. Na saboru svako može slobodno izneti svoje mišljenje i niko nije zbog toga pozivan na odgovornost niti je izgubio pravo glasa.

Sporovi nisu nastajali o nekim verskim istinama, nego više o načinu, kako iste predočiti savremenom svetu. Razume se, da su vrlo različita gledišta. Drugačije sudi o nekoj stvari biskup iz neke misijske biskupije, gde se katolicizam istom pojavljuje, a drugačije biskup iz Amerike, gde katolici žive u punoj slobodi među brojnijim inovercima. Biskup iz Italije ili Španije, gde je sva tradicija i okolina katolička ima opet svoje mišljenje. Prirodno je dakle, da nastaju suprotna stanovišta i polemike. A da se sve svršava u harmoniji, dokazuju glasanja o pojedinim pitanjima. — Ako je potrebno, razume se, da se neko pitanje preda na ponovno proučavanje stručnjacima i komisijama.

Neke je naročito uznemirila novinarska »bomba«, da neki biskupi žele ograničiti Marijinu slavu i štovanje. Mnoge pobožne duše su tada gunđale na saborske oce. A šta je bilo na stvari? — Nije uopšte u pitanju dokidanje štovanja Majke Božje ili njezina degradacija. Govorilo se samo, da nije u datom momentu korisno dodavati dosadašnjim Marijinim naslovima još neke nove. S obzirom na tradicionalnost Istočnih crkava, a posebno još s obzirom na protestante, gdje je štovanje Majke božje nekako zaboravljeno, smatrali su mnogi, da baš zbog zbližavanja sa tim odeljenim kršćanima nije sada vreme za određivanje nekih novih naslova, jer nama već dosadašnji dovoljno pokazuju odliku i ulogu BDM u životu pojedinaca i Crkve. Kako je to potrebno i korisno dokazuje činjenica, da baš taj mudri postupak navodi mnoge protestante, da već uvode u svoje crkve pobožnost prema Majci Božjoj. I to je za sada dovoljno.

Duh božji deluje u Crkvi. Sudelujmo i mi spremno prihvatajući sve, što Sabor odluči. Ne gunđanje, kritika, nego molitva i saradnja!

Sveti Franjo Ksaverski

Apostol Indije i Japana

Nedokučivi su božji putevi. Svuda se to očituje, pa i u izboru velikih radnika — apostola u kraljevstvu božjem na zemlji. Takav je slučaj i sa velikim misionarom Franjom Ksaverskim, koji se opravdano naziva apostolom Indije i Japana.

Franjo Ksaver se rodio 7. IV 1506. godine u gradu Javier — Ksaver u Španiji kao sin plemićke obitelji. Roditelji su ga poslali na studije u Paris. Maštao je o svetskoj slavi i visokim službama.

Jednog se dana sreo sa obraćenikom, nekadašnjim oficirom, svojim sunarodnikom Ignacijem Lojolskim, osnivačem isusovačkog reda. Taj je susret bio od presudne važnosti u životu sv. Franje. Otkrio je u sebi više zvanje: tražiti duhovno savršenstvo i potpuno se predati u službu Kralja kraljeva, samom Bogu. Svećeničko posvećenje je primio 24. VI 1537. godine u Veneciji, a prve redovničke zavjete je položio 1539. godine u Rimu. Uskoro iza toga bio je poslat kao delegat u Indiju. Putovanje je trajalo punih 13 meseci. Na lađi je on bio putnicima i svećenik i savetnik i pomoćnik te bolničar. Godine 1542. stigao je u portugalsku koloniju Goa. Među doseljenicima Evropejcima našao je veliko versko neznanje i mlakost. Trudio se, da ih obrati, ali sa malo

uspeha. Zato se sasvim predao radu među poganima. Bog je njegov apostolski rad blagoslovio, da je imao vanredne uspehe.

Indija obiluje mnogim plemenima sa različitim jezicima, što predstavlja najveću prepreku za misijski rad. A sv. Franji Bog je udelio posebni dar jezika, kao na Duhove apostolima, da su ga razumeli svi ljudi bilo kojeg jezika. Zato je bilo toliko obraćenja, da mu je ruka često malaksala kod krštavanja. Po njemu je Bog učinio i mnoga čudesa, zbog čega je imao sve više uspeha.

Taj veliki misionar, koji je tražio samo slavu Božju i spasavanje duše često je naglašavao koliko bi misijski rad bio brži i lakši, kad bi beli doseljenici zaista kršćanski živeli.

Najviše je uspeha imao među siromašnim slojevima, ali su ga često rado slušali i oni iz viših i bogatijih krugova. Velike je uspehe imao među Makua ribarima i po raznim ostrvima. Decu je skupljao po ulicama, a njihove roditelje po siromašnim kolibicama.

Njegovu misijsku gorljivost najlepše ilustruje sledeći događaj iz njegova života. Na jednom su priobalnom ostrvu pogani zverski ubili misionara. Sveti se, Franjo odmah spremi, da ide zameniti ubijenoga. Svi mu prigovaraju, jer da je u opasnosti njegov život. A on im mirno odgovori: »Kad bi na ostrvu pronašli zlato ili skupoceno kamenje, ljudi bi tamo hrlili bez obzira na sve opasnosti od divljih plemena i zaraznih bolesti. Duše vrede mnogo više. Ako mogu spasiti samo jednu dušu, spreman sam izložiti se i najvećoj opasnosti«.

Kad je smatrao, da je u Indiji završio svoju misiju te su mogli njegov pionirski rad nastaviti drugi, apostolsko ga je srce vuklo dalje, u Japan, za koji su istom tada doznali na Zapadu.

I tamo je gorljivošću, požrtvovnošću, darom jezika i čudesima otvorio put do duša i za kratko vreme osnovao nekoliko cvatućih kršćanskih zajednica, koje su uskoro mučeništvom potvrdile svoju vernost Kristu i njegovoj Crkvi.

Na povratku za Gou doznao je za prostranu Kinu. Apostolska ga je gorljivost vukla, da ide i tamo, kako bi taj veliki narod pridobio za Krista, pa preko njega čitavu Aziju. No, njegove su snage bile iscrpljene. Na ostrvu Sancian (San Tschao) u blizini Kantona, nedaleko od kineske obale, 3. XII 1552. godine usamljen, iscrpljen neprekidnim radom i bolestima, moleći se za kineski narod napustio je ovu suznu dolinu, da primi nagradu od Onoga, kojemu je tako verno služio do zadnjeg daha svoga života.

Njegovo je telo kasnije preneseno u Indiju i još danas počiva u indijskom gradu Goa, moleći se u nebeskom kraljevstvu za Indiju, Japan i Kinu, Aziju i čitav svet, da bi svi ljudi upoznali večnu Istinu te živeli kao braća u ljubavi i miru.

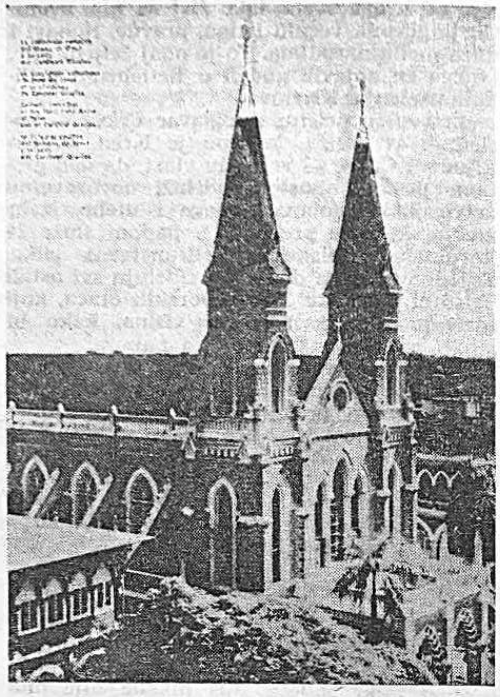

Katolička katedrala presv. Imena Isusova u Bombaju — sedište indijskog kardinala Gracias-a.

KRŠĆANSTVO U INDIJI

Nemamo sigurnih podataka kada i kako je došlo kršćanstvo u Indiju. Jedno je sigurno, da je tamo stiglo vrlo rano, u prvo kršćansko doba.

Najstariji kršćani u Indiji sami sebe nazivaju Tominim kršćanima. Smatraju da su potomci onih, koje je apostol Toma pridobio za Kristovu nauku, iako se to ne može sa sigurnošću dokazati. Tu misao nalazimo u vrlo starim životopisima apostola Tome.

U prvo kršćansko doba indijski su kršćani dobivali biskupe iz Perzije i Armenije, gdje je vladalo arijansko krivoverje. Tako su i tkzv Tomini kršćani odvojeni od katoličke Crkve.

Crkvenu organizaciju među ovim indijskim kršćanima sproveo je u 9. veku jermenski trgovac Tomas Kanna koji je uspeo ishoditi kod lokalnih vlasti za kršćane neku autonomiju, da su imali čak svoje sudove.

Katoličke misije počinju da se razvijaju u Indiji posle dolaska Portugalaca. Prvi misionari bili su franjevci. A najveće zasluge za proširenje katolicizma u Indiji ima veliki misionar sv. Franjo Ksaver.

Indija ima danas 75 katoličkih nadbiskupa i biskupa, među njima i jednog kardinala. Gdjegod je to moguće Sveta Stolica imenuje na upražnjena mesta domorodce za biskupe. Inače vlada u Indiji velika harmonija između stranih i domaćih svećenika.

U Indiji imamo i mi, jugoslovenski katolici, svoje misionare i misionarke. Oni deluju najviše u Kalkuti i Bengaliji. Oni ne rade samo na verskom, nego i na kulturno-prosvetnom, socijalno-ekonomskom i zdravstvenom polju, što je uvek sjedinjeno sa delovanjem pravog misionara.

Poslednjih se godina proslavila u Indiji naša zemljakinja misionarka s. Terezija, koja je otišla u indijsku misiju iz Skopja 1932. godine zajedno sa još nekoliko drugih devojaka, koje još rade na raznim mestima u Indiji. Ova je misionarka osnovala posebnu kongregaciju, čija delatnost je vrlo raznolika, o čemu je već bilo govora u našoj Blagovesti. Skuplja odbačenu decu, devojke bez zaštite, iznemogle i umiruće sa ulica i straćara, gubavce i sve kojima je potrebna pomoć. Osnovala je mnogobrojne škole za najsiromašnije i zapuštene. Za svoj rad primila je najviša priznanja indijskih državnih vlasti. Njezin se rad sada već proširio na Indoneziju i Južnu Ameriku, te je u Indoneziji stekla ne samo opšte simpatije i pohvale, nego je primila i najviša državna odlikovanja.

Sadašnjim međunarodnim Euharistijskim kongresom u Bombaju katolička će se Crkva još jače približiti plemenitom indijskom narodu i čitavoj Aziji.

Imajte hrabrosti da brak i obitelj održavate u skladu s božjim zakonom — i neće vam uzmanjkati Božjega blagoslova! Stvarajte atmosferu u kojoj će djeca moći čuti Božji poziv na svećeništvo i na redovnički život.

Papa Pavle VI.

Dubokim preobražajima obnavlja Bog suvremeni svijet. Dano nam je da budemo svjedoci tih preobražaja i da u njima učestvujemo. Istina je da Crkva ne pripada svijetu, ali ona živi u svijetu i ima u njemu svoje poslanje. Promjene koje redovito prate početak svakog novog razdoblja, upućuju njezinu djecu da svaki počne duhovno obnavljati samoga sebe. Duhovna obnova svakog pojedinca, njegov život od Boga, u Bogu i za Boga — to je temelj svake duhovne obnove obitelji i dosljedno obnove društvenih zajednica.

Papa Pavle VI.

Uzdajte se! Krist je prisutan u Crkvi i ovoga časa. On djeluje također u velikim promjenama koje potresaju moderni svijet.

Papa Pavle VI.

DJELA SVJETLA

Nikomu ništa ne budite dužni, osim da ljubite jedan drugoga, jer tko ljubi bližnjega, ispunio je Zakon. Uistinu: »Ne učini preljuba! Ne ubij! Ne ukradi! Ne poželi!« — i ako ima koja druga zapovijed — sadržana je u ovoj riječi: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!« Ljubav ne čini bližnjemu zla. Dakle: Ljubav je ispunjeni Zakon.

A ovo to više činite, što znate vrijeme (u kom se nalazimo), jer je već čas da se probudite od sna. Sada je, naime, spasenje naše bliže nego kad smo prigrlili vjeru. Noć je poodmakla, a dan je blizu. Svucimo, dakle, sa sebe djela tame, a obucimo se u oružje svjetla! Hodajmo pošteno kao po danu; ne u razuzdanim gozbama i pijankama, ne u bludnosti i raspuštenosti, ne u svađi i zavisti, nego obucite se u Gospoda Isusa Krista i ne brinite se za tijelo da mu zadovoljavate požude.

Rimlj 13, 8—14.

K tebi, Gospode, dižem dušu svoju; Bože moj, u te se ufam... jer tko čeka tvoju pomoć, neće ostati postiđen. Pokaži mi, Gospode, putove svoje, uči me ići stazama svojim.

Ps 24, 1—3.
Ulazna pjesma I. ned. Došašća.

Potakni, Gospode, naša srca, da priprave putove jedinorođenome Sinu Tvomu, te budemo dostojni tebi služiti očišćenim dušama po Došašću onoga, koji s tobom živi i kraljuje...

Misna molitva II ned. Došašća.

PORUKA BRAĆI

Radujte se u Gospodu vazda; opet vam kažem, radujte se! Krotkost vaša da bude poznata svim ljudima: jer Gospod je blizu. Ne brinite tjeskobno ni za što, nego u svemu neka se javljaju Bogu potrebe vaše molitvom i prošnjom sa zahvaljivanjem. I mir Božji, koji nadilazi svaki um, neka čuva srca vaša i misli vaše, u Kristu Isusu, Gospodu našemu.

Filiplj 4, 4—7

Prikloni, molimo, Gospodine, uho svoje našim molitvama i milošću svoga pohoda prosvijetli tmine naše duševnosti.

Misna molitva III. nedelje Došašća.

BOMBAJ

Katolicizam se počeo širiti u tom velikom indijskom primorskom gradu posle dolaska Europejaca, koji svojim bezbožnim životom i gramžljivošću kao kolonizatori nisu baš koristili širenju evanđelja. Misionari su se morali boriti na dva fronta: protiv predrasuda i nepouzdanja domorodaca te lošeg primera Europljanja. Ipak su svojim nesebičnim radom i apostolskim žarom osvajali svet za Krista. U tom su se misijskom poslu odlikovali franjevci, dominikanci, isusovci i braća-bolničari sv. Ivana od Boga.

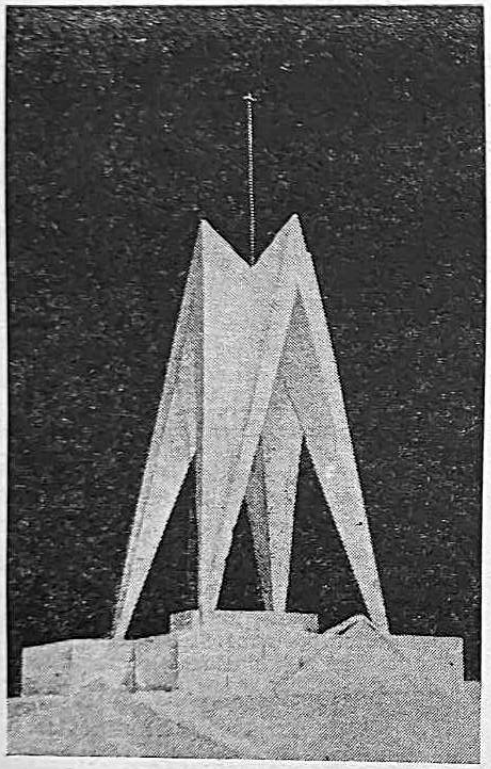

Monumentalni oltar Euharistijskog kongresa u Bombaju.

Grad je bio u početku portugalska kolonija ali je 1661. godine prešao pod vlast Engleza. Godine 1886. osnovana je u Bombaju samostalna nadbiskupija. Na teritoriji nadbiskupije živi 13 miliona stanovnika, od toga ima 343.000 katolika koji imaju 87 župa u 11 pokrajina. Za duhovnu opskrbu katolika brine se 370 svećenika, od kojih su većina Indijci. Stranih misionara ima samo 87. Od 498 redovnica 368 su domorotke

U nadbiskupiji cvetaju verske škole i razni dobrotvorni zavodi. Ima 155 katoličkih škola sa 80.000 učenika, od toga 74 osnovne sa 21.400, 15 srednje sa 3400 i 64 visoke sa 57.000 učenika. Posebni ugled uživaju dve visoke škole — u rangu univerziteta. U poslednje vreme dolaze istaknuti katolici na uticajna mesta u sindikalnom, javnom, kulutrnom i političkom životu.

Kardinal Gracias je sagradio monumentalno semenište, a u vezi sa kongresom se gradi čitavo naselje za najsiromašnije. Tako će Bombaj imati trajan spomenik na Euharistijski kongres, prvi na azijskom kontinentu.

U Indiji ima sada po prilici 6,400.000 katolika, koji su porazbacani po ogromnom prostranstvu. Crkveno-upravno razdeljeni su na 75 crkvenih pokrajina — biskupija, od kojih 50 upravljaju Indijci. Svih katoličkih svećenika ima oko 7.000, a od toga 5.800 Indijaca. U semeništima ima 2200 mladića, koji se spremaju za svećenički poziv, da bi upoznali s Kristovom naukom i najudaljenija naselja bilo kraj Indijskog okeana bilo visoko gore u planinama Kašmira i Himalaja.

Pretplatnicima i saradnicima zahvaljujemo za njihovu pomoć te ih molimo, da nam ostanu verni i u idućoj godini. Pretplata ostaje ista.

Imate li već katolički džepni kalenadar za 1965. godinu. Poručite kod Uprave Blagovesti, ako nema u mjestu. — Možete nabaviti i ukusne Božićne i novogodišnje čestitke sa lijepim božićnim motivima.

NOVE KNJIGE

EVANĐELJE. — Najljepši poklon za Božićne blagdane.— Iz te knjige se crpi utjeha i jakost, daje se istinski pravac života. Kupi i čitaj svaki dan barem nekoliko redaka! — Pokloni prijatelju, jer je to najkorisnije! — Poručuje se: Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21. — Cijena 600.— Din.

VELIKO OBEĆANJE. — 3. izdanje. — U ovom molitveniku se nalaze pored ostaloga razmatranja i pobožnosti kod obavljanja prvih petaka u mjesecu. — Zgodan poklon prvopričesnicima, krizmanicima i mladencima, a i svim ostalima. — Uvezan u platno — 600.— Din. — Poručiti: Franjevački samostan sv. Lovre, Šibenik, Kačićeva ul. 11.

NEDOPJEVANA PJESMA od S. Marije od presv. Srca Reda sv. Klare. Zbirka kratkih pobožnih pjesmica sa ilustracijama. — Izdao: Samostan sv. Klare, Split, ul. Rade Končara 37.

BOGOSLOVSKA SMOTRA, br. 2/1964. Prilog: »MIR NA ZEMLJI«, encikličko pismo Pape Ivana XXIII. — Narudžbe: Administracija »Bogoslovne smotre«, Zagreb, I., Trg Kralja Tomislava 21. — Cijena: 800.— Din. (za studente 500.— Din.). — Prvi u nizu zanimljivih članaka je: »Vjera i čovjek današnjice«. Posebnu pažnju zaslužuje lijep prevod slavne papine enciklike. Preporučamo!

Abbé G. Remy: OD STVARANJA DO ATOMSKOG DOBA. Biblijsko naučna studija. S francuskog preveo prof. o. Tonči Dešković OP. — Poručuje se: Dominikanski bogoslovi, Zagreb II, Kontakova 1. Knjiga je vrlo aktuelna i zanimljiva. Toplo preporučamo svima!

IZ KATOLIČKOG SVETA

SA SVETIM OCEM — SA KATOLICIMA U INDIJI KAO VJERNICI — KAO APOSTOLI MIRA I LJUBAVI — SLAVIMO KRISTA I MI U SVETOJ EUHARISTIJI.

IZ NAŠE ZEMLJE

Katastrofalna poplava, koja je krajem novembra nanela ogromne štete glavnom gradu Hrvatske, Zagrebu, a i mnogim drugim mestima u Hrvatskoj i Sloveniji, izazvala je bratsku solidarnost i sućut svih naših naroda, a i inostranstva. Sa izrazima saučešća dolazi i materijalna pomoć. Među prvima se javio zagrebački metropolita dr Franjo Šeper, koji je postradalima uputio osim saučešća i znatnu materijalnu pomoć. Osim toga je naredio sabirnu akciju u svim crkvama. Slično su preporučili i mnogi drugi biskupski ordinarijati. — I naša redakcija poziva sve čitaoce da u ovoj i svakoj drugoj nesreći postradalima širokogrudo priteknu na pomoć, da se ublaži strašna nevolja, koja je toliko teža, jer nastupa hladna zima. Nemojmo nikada zaboraviti, da je vera bez dobrih dela mrtva (Jak. 2, 17). — Neka udeli nebeski Otac svoju pomoć svim nastradalima, zagrije mnoga plemenita srca, da se ublaže posledice katastrofe!

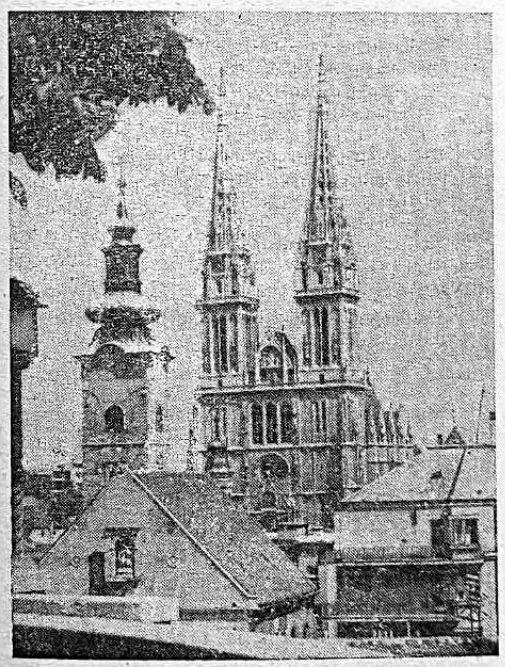

Ponosni zvonici zagrebačke katedrale kao da poručuju nastradalima, neka ne klonu duhom u svojoj nesreći, jer će božja Providnost potaknuti plemenita srca, da im priteknu u pomoć.

Nadbiskupski palij primili su zajedno sa ostalim novoimenovanim nadbiskupima preuzv. gg. dr Gabrijel Bukatko, nadbiskup beogradski te dr Jože Pogačnik, nadbiskup ljubljanski. Palije je u ime Svetog Oca podelio kardinal Alfred Ottaviani dne 10. oktobra o. g. u Vatikanu. — Palij je bela vunena traka sa uvezenim crnim križevima, koja se nosi u liturgičkim funkcijama povrh ostalog ruha. To je vanjski znak nadbiskupske časti.

Mariborska biskupija dobila je nove granice. Dosadašnje administrature na mađarskoj i austrijskoj granici odlukom Svete Konzistorijalne kongregacije (Svete Stolice) sjedinjene su sa mariborskom biskupijom, koja je tako dobila svoje definitivne granice, koje se poklapaju s državnim granicama. — Tako je mariborska biskupija brojčano najjača slovenačka biskupija i poznavaoci prilika smatraju, da bi bilo vrlo korisno, kada bi se jedan deo odvojio u samostalnu biskupiju sa sedištem u Celju, gde je nekada već bila samostalna biskupija.

U koncilskim komisijama sudelovali su sledeći naši biskupi: dr Franjo Šeper, nadbiskup zagrebački i dr Frane Franić biskup splitski u teološkoj; dr Gabrijel Bukatko, nadbiskup beogradski u komisiji za Istočnu crkvu, Mons. Alfred Pichler u liturgijskoj, a dr Petar Čule u komisiji za upravu dijeceza.

Zagrebački nadbiskup dr Franjo Šeper proslavio je za vreme II. Vatikanskog Sabora svoju desetu godišnjicu biskupovanja. Zagrebačka je nadbiskupija jedna od najvećih na svetu. Svih katoličkih biskupija ima u svetu oko 2.000, a zagrebačka nadbiskupija je po broju vernika na 25. mestu. Njegova je velika briga odgoj sveće-

Nadbiskup zagrebački dr Franjo Seper.

ničkog kadra, jer u nadbiskupiji vlada velika nestašica svećenika. Jedan svećenik dolazi jedva na 3000 vernika, dok u mnogim drugim biskupijama u svetu dolazi jedan svećenik na 1000 ili čak manje vernika. Zato je pastoralni rad jako otežan. Njegova poruka je, da se i vernici pridruže radu svećenika i pomognu u redovnom poučavanju dece u veronauci i u aktivnom sudelovanju u svetoj liturgiji. — Jubilej čestita i redakcija Blagovesti sa željom za što uspešniji i plodonosniji rad u budućnosti.

550 godišnjicu svoga života slavila je ove godine u augustu uz ogromno učešće naroda iz bliže i dalje okoline poznata hodočasnička crkva na Ptujskoj gori, jedna između 510 Marijinih svetišta u Sloveniji. U toj su crkvi mnoge stvari od vanredne umetničke vrednosti. — Na glavni dan proslave skupilo se oko 17000 hodočasnika.

IZ VATIKANA

Treća sesija II. Vatikanskog Sabora (od 14. IX do 21. XI 1964.) bila je vrlo plodna. Opširniji osvrt donet ćemo u idućem broju. Svakako je posebnost ovog zasedanja, da su uz laike bile povezane kao gosti i žene i to 8 poglavarica raznih ženskih redova te 7 predstavnica raznih ženskih katoličkih organizacija. — Kad je koncil raspravljao o svećenicima bili su na izričitu želju Pape pozvani na sednicu i neki župnici, da se tako manifestovalo jedinstvo duhovne pastve, jer baš preko dušobrižnika Papa i biskupi stupaju u kontakt s božjim narodom. — Pojedini kontinenti bili su ovako zastupljeni na koncilu: Europa 950, Azija 320, Afrika 330, Severna, Srednja i Južna Amerika 850, Oceanija 60 biskupa. — Promatrača bilo je 60. Oni su predstavljali 21 nekatoličku versku zajednicu. Pravih promatrača bilo je 43, a zamenika 17. Dalje je bilo 12 gostiju Sekretarijata za sjedinjenje.

Komisija za odnose sa muslimanima. — U nekatoličkom svetu predstavljaju muslimani jaku versku zajednicu, koja štuje jednog jedinog Boga, a koja u svojoj svetoj knjizi Koranu ima uzvišene izjave o Kristu i Bogorodici. Zato je razumljivo, da je Sveta Stolica osnovala posebnu komisiju za odnos sa muslimanima, koja radi nezavisno od Sekretarijata za vezu sa nekršćanima. Predlozi su već više puta dolazili sa strane samih muslimana. I već je usledilo zajedničko hodočašće alžirskih, tuniških i marokanskih muslimana zajedno sa francuskim, belgijskim i nemačkim katolicima u jedno hodočašće u Bretoniji.

Crkva i sport. Prilikom olimpijskih igara u Tokiju Sveti Otac Pavao VI. uputio je preko tokijskog kardinala Tatsuo Doi posebno pismo, u kojem između ostalog govori: »Naše se misli s poštovanjem obraćaju brojnim atletama iz čitavog sveta i japanskom narodu, koji ih prima u svoju prestonicu te im uz velika tehnička dostignuća pruža profinjeni miomiris svoje gostoljubnosti, sugestivni sjaj prirodnih lepota svoje zemlje i nadasve veličanstvenu, privlačnu i očaravajuću hiljadugodišnju civilizaciju. — Crkva koja nastavlja na zemlji puninu Krista, utjelovljene Božje Reči, ima poslanje da prihvaća, potvrđuje i uzdiže sve što je u ljudskoj prirodi lepo, skladno, uravnoteženo i snažno. Ona ne odbacuje ništa što je ljudsko. Sve nastoji preobraziti u raspevanu sigurnost spasenja. — Sport nije tuđ Crkvi. Ona potiče na nj, blagoslivlje ga. Samo neka ne bude puka manifestacija telesne snage, neumereno nadmetanje ili materijalni interes. Neka postane sredstvom uzdizanja.«

Papa u Indiju. — Indijska je vlada službeno pozvala papu Pavla VI., da poseti Indiju prilikom 38. međunarodnog Euharistijskog kongresa u Bombaju. Papa je prihvatio poziv, pogotovo jer su tu želju izjavili svi tamošnji katolici, a i mnogi nekatolici. Tako će Indija biti prva velika azijska zemlja, koju posećuje papa. Papa je ovako označio cilj svoga putovanja: »Taj put neka bude priznanje i ohrabrenje celom misionarskom radu Katoličke Crkve... Znak ljubavi i pouzdanja svim narodima Zemlje.«

Ugandski mučenici. — Sveti je Otac Pavle VI. u nedelju, 18. X 1964. god., svečano proglasio svecima 22 crnačka mučenika iz Ugande. To su bili paževi s kraljevskog dvora, koji su bili 1884. i 1886. godine živi spaljeni, jer se nisu hteli odreći svoje vere. Bili su to uglavnom dečaci od 13 do 20 godina, neki kršteni istom neposredno pred svoju mučeničku smrt. To je bio zaista heroizam, kakav se prirodno ne može protumačiti. — Proglašenju je prisustvovalo uz ogromno mnoštvo vernika sa svih strana sveta i mnogo ugandskih domorodaca u svojim živim narodnim nošnjama, sa glazbalima svoje zemlje. Uz njih su stajali crnački biskupi, a uz Papu je stajao crnački kardinal Rugambwa. Pod misom su se izmenjivale klasične i latinske koralne melodije sa izvornim melodijama Afrike. Zbor crnaca otpevao je zatim u svom narodnom jeziku i napevu posebni kantik u čast svojih mučenika. Papa je tom prilikom govorio svim Afrikancima:

»Kad god izustimo reč mučenik, pred našim se duhom ukazuje strahovita drama. Strašna je ta drama zbog nepravde, koja se naoružala okrutnošću, zbog krvi što teče i telesa, koja se muče sve do smrtne borbe. Divimo se nevinosti, koja nije kadra da se brani, koja radosno podnosi muke i svedoči kako je vera nepobediva... Ovi afrički mučenici otvaraju novo doba. Okupana u krvi ovih mučenika, koji su prvi afrički mučenici u novom vremenu, Afrika ustaje slobodna i otkupljena... Kršćanstvo u afričkim dušama nalazi posebno pogodno raspoloženje. Bez oklevanja gledamo u tome tajnu božjih planova, izvorni poziv i historijsko obećanje. Afrika je zemlja Evanđelja... Ovi nam mučenici potvrđuju, da je kršćanstvo pravi poziv čovečanstva. Njihovo svedočanstvo u ovom času, tako odlučnom za povest Afrike, deluje kao poziv.«

Papa na Monte Casino. Najstariji samostan Europe, podignut na planinskom vrhu kao orlovsko gnezdo, vekovno žarište posebne duhovne kulture, razoren je (bez ikakve potrebe!) za vreme drugog svetskog rata, a sada po starim planovima potpuno restauriran. Dne 24. X 1964. godine papa Pavle VI helikopterom je doputovao tamo te lično izvršio posvetu obnovljene benediktinske opatije, a sv. Benedikta proglasio je tom prilikom zaštitnikom Europe. Posveta je izvršena vrlo svečano uz prisustvo velikog broja europskih biskupa, mnoštva službenih predstavnika i kulturnih radnika kao i brojnih hodočasnika. — Redovnika benediktinaca bilo je i u našim krajevima, u Hrvatskoj i Sloveniji. Podatke o tome može se naći u knjiži. dr Ivo Ostojić: »Benediktinci u Hrvatskoj i ostalim našim krajevima« (Naručiti kod: Mirjana Jerković, Split, Lovretska 9. Cena: nevezano 2000, vezano 2500 din.).

Crkva i nauka. — Učesnicima stomatološkog kongresa u Rimu rekao je papa Pavle VI. između ostalog: »Crkva gleda na napredak znanosti s divljenjem, naklonošću i poverenjem. Taj njezin optimizam proizilazi od njezina religioznog pogleda na svet. Gdegod se istražuje, pronalazi, osvaja, gdegod raste znanje i delovanje, tu se s jedne strane razvijaju ljudske sposobnosti, a s druge strane to znači prodiranje u Božje delo i iskorišćavanje izvora koji se tu kriju. Tu se, dakle, približavaju dva faktora: čovek i Bog. Zato mi uvek smatramo, da će napredak znanosti, daleko od toga da veru učini suvišnom, omogućiti joj još više i još dublje izraze. U naše vreme, u duhovima koji misle, svet znanosti približava se konačnom prihvatanju religioznosti. Možemo se nadati, da je to predigra pesme stvorenja, koja će se veoma razlikovati od one lepe i blistave pesme brata Franje, koja će biti matematička i racionalna, ali isto tako lirska i mistična«.

Crni pastor kod Pape. — Moderator 176. zasedanja prezbiterijanskih crkvi u SAD dr Edler Hawkins bio je primljen od Pape u privatnu audijenciju. On je posle toga izjavio da je dirnut Papinim zalaganjem za jednaka prava svih ljudi.

Novo na koncilu. — Dne 6. novembra Papa je lično učestvovao u saborskim raspravama. Prisustvovao je misi, koja se služila po abesinskom obredu, a zatim održao govor o misijskoj Crkvi, u kojoj su svi članovi dužni sudelovati, da se objavi Kristova blagovest svim ljudima, i nekršćanima, i »nekadašnjim« kršćanima, koji su izgubili vezu s Kristom i Crkvom. — Prvi laik, koji je progovorio na koncilu, bio je Amerikanac Jakov Norris, pretsednik međunarodne katoličke komisije za useljavanje, koji je potresnim rečima crtao bedu u svetu. Dužnost je kršćana, da u svetu tehnike stvore svet solidarnosti i bratstva.

Sv. Otac papa primio je u Sikstinskoj kapeli posmatrače nekatoličkih kršćanskih crkava, koje su poslale svoje zastupnike na III zasjedanje Koncila. Papa je rekao, da će se u Vatikanu otvoriti međukonfesijonalni institut te podvu-

kao, da je katolička Crkva uvijek spremna za razgovore sa odvojenom braćom.

Hodočašće cigana. Iduće će godine cigani kao hodočasnici posjetiti Rim.

Za treće zasjedanje Koncila prijavilo se 1965 novinara, a kasnije je došlo još 300. Tako je broj novinara dostigao broj koncilskih otaca. Bili su i kineski i arapski novinari. Radilo se na talijanskom, francuskom, njemačkom, engleskom, španjolskom, portularskom, poljskom, arapskom i kineskom jeziku.

EKUMENIZAM

Glava sv. Andrije apostola, koja se 500 godina čuvala u Rimu, odlukom Svetog Oca vraćena je pravoslavnoj crkvi u Patrasu u Grčkoj. Tamo je naime sv. Andrija umro mučeničkom smrti i bio sahranjen. Kada su se približavale turske sile ta skupocena relikvija (glava apostolova) je poslata papi Piju II. Pikolominiju, koji je tada izgovorio sledeće značajne reči: »Došla si, o sveta i čašćena glavo svetog apostola Andrije. Pribežala si k svome bratu, prvaku apostolskom, a bit ćeš vraćena jednog dana svome rodnom kraju, kad se to bude Bogu svidelo. No, za sada ostat ćeš sa svojim bratom i uživat ćeš s njime iste časti.«

U duhu rušenja prepreka zbližavanja Istoka i Zapada sadašnji je papa odlučio, da se ta skupocena relikvija vrati pravoslavnoj crkvi u Grčkoj kao simbol bratske ljubavi i želje po jedinstvu. Papa Pavle VI. je svoju odluku popratio sledećim rečima: »Dat ćemo ovom činu (vraćanju relikvije) religiozni karakter i poslat ćemo u Patras posebnu komisiju, pošto budu koncilski oci sabrani na III zasedanju Drugog Vatikanskog Sabora odali počast svetoj relikviji. Oni će moliti Gospoda, da apostolsko bratstvo Petra i Andrije cvate u zajednici vere i u ljubavi svete Crkve, koja iz njih proizilazi.«

Iz Grčke je stigla u Rim posebna delegacija, koja je bila primljena od Svetog Oca. Posle završenih svečanosti u Rimu posebna papinska misija s kardinalom Bea na čelu otišla je avionom za Grčku ispraćena vrlo svečano od brojnih crkvenih i građanskih ličnosti. Dolazak misije dočekali su uz crkvene pravoslavne predstavnike i članovi grčke vlade sa grčkom princesom Irenom. Iza toga su se razvile velike svečanosti i svuda se čula zahvala papi Pavlu VI.

Kardinal Bea i atinski mitropolit Hrizostomos sastali su se u Atini, posle svečanosti u Patrasu. Poznato je, kako je atinski mitropolit kao šef grčke crkve neprijateljski raspoložen prema svakoj akciji u duhu crkvenog jedinstva i pregovora Istoka za katoličkom Crkvom. Razgovor je trajao 25 minuta. — U grčkim se crkvenim krugovima sve više širi uverenje, da se mora korigirati taj dosadanji stav, jer su sve ostale pravoslavne Crkve mišljenja o potrebi i korisnosti pregovora sa katoličkom Crkvom. — Atinski časopis je u vezi s tim zapisao: »Ozbiljno se nadamo, da će ovaj susret doprineti stvaranju prijateljskih odnosa između Grčke pravoslavne Crkve i Vatikana.« — To želimo i mi!

Patrijarh Atenagoras namerava posetiti Rim, tako nagoveštavaju neke svetske agencije.

Ekumenski četvrtak. Na poticaj redakcije »Glasa koncila« u Zagrebu prijavilo se više svećenika, koji u određene četvrtke služe svetu misu za uspeh ekumenskog pokreta, za jedinstvo vere. Vernici pak sudeluju u akciji primanjem svetih sakramenata, krunicom i drugim dobrim delima. Ovu akciju i mi toplo preporučujemo.

Ekumenska crkva u Rimu. — Na inicijativu nekih novinara sagradit će se u Rimu ekumenska crkva, u kojoj treba da se mole svi kršćani bez obzira kojoj kršćanskoj zajednici pripadali: katolici, pravoslavni, protestanti, anglikanci ... U unutrašnjosti dominirat će velik križ, a na pročelju bit će natpis: »Da svi jedno budu!«.

Svepravoslavna konferencija na Rodosu. — Dne 1. novembra otpočela je na Rodosu radom konferencija pravoslavnih crkava. I srpsko-pravoslavna crkva poslala je svoju delegaciju. Cilj je ovog sastanka: prvo ujediniti gledišta pojedinih crkava, a zatim traženje načina za zbliženje između pravoslavne i katoličke Crkve.

Papa Pavle VI. je tom prilikom uputio delegatima pozdravno pismo, u kojem zaziva na sve prisutne blagoslov i svetlost Duha Svetoga, pozdravlja sve prisutne te želi, da konferencija postigne svoj uspeh. Zajedničko štovanje prečiste Bogorodice i vernost Kristu dovest će, naglašava Papa, do duhovnog jedinstva.

Papino je pismo pročitano učesnicima u grčkom, ruskom i arapskom prevodu, dočim je original pisan na francuskom jeziku.

mladim prijateljima

MOLITVOM —
DOBRIM DELIMA —
PRIPRAVI
SRCE SVOJE
ZA BOŽIĆ —
ZA DOLAZAK
ISUSA

O svetom Nikoli

Blagdan sv. Nikole radosno i željno dočekuju djeca svih zemalja, jer se nadaju, da će po starom običaju tada dobiti različite darove. U mnogim zemljama tada priređuju razne priredbe, na kojima se slikovito prikazuje sv. Nikola i njegova pratnja koja dijeli darove dobroj djeci, a dolazi i krampus sa đavolčićima, koji kažnjavaju ili barem za kratko odvode lošu, neodgojenu i neposlušnu djecu.

U nekim mjestima, kako nam pokazuje slika, priređuju dolazak svetog Nikole čak na gradskim ulicama, što predstavlja veliku atrakciju ne samo za djecu nego i za ostale građane. To je naročito svečano u skandinavskim zemljama — na severu Europe.

U onim mjestima, gdje nema takvih svečanih priredbi, djeca uveče, uoči blagdana namještaju posude ili cipelice sa ceduljicama svojih želja. A na sam blagdan ne treba ih buditi i zvati, sami rano ustaju i trče da vide, što su dobili. Često puta su razočarani, jer umjesto željenih darova leži šiba i poruka, da samo to zaslužuju oni koji nisu dobri, koji ne slušaju i slabo uče.

* * *

Jeste li ikada razmišljali, zašto djeca dobivaju darove baš za blagdan svetog Nikole, slavnog biskupa i čudotvorca? Razumije se, da se darovi rado primaju i u svako drugo doba, naročito za Božić i imendan. Ali ovi darovi o sv. Nikoli imaju posebno značenje.

Nikola se rodio u bogatoj obitelji u ono vrijeme, kada kršćanstvo još nije uživalo punu slobodu. Bilo je to oko 270. godine, u gradu Patara u Maloj Aziji. Iako bogati, roditelji su znali da je najveći kapital dobar odgoj. Zato su ga slali na visoke škole, ali uz to su mu pružili od rane mladosti solidan vjerski odgoj ne samo riječima nego još više dobrim primjerom. Zato je Nikola ostao pobožan i neporočan, iako je živio u poganskom svijetu, u gradovima punim grijeha. U molitvi i čestom primanju svete pričesti našao je jakosti, da svlada sve opasnosti.

Rano su mu umrli roditelji, a on je zatim sve svoje veliko imanje podijelio siromasima. Naročito je bilo zapaženo, kako je svojim darovima, koje je krišom ubacio u siromahovu kuću, spasio tri kćeri od sigurne propasti. Krišom je dobro činio, zato i djeca većinom krišom, u noći dobivaju darove za blagdan sv. Nikole.

Sa strahopoštovanjem odgovaraju mala djeca na raznim priredbama sv. Nikoli, a u Švedskoj ga dočekuju vrlo svečano djeca i odrasli na gradskim ulicama.

On se sasvim posvetio Bogu te postao svećenik, a zbog zasluga i biskup. Svuda je osvajao srca svojim uzornim životom i dobrotom. Zbog toga je bio bačen u tamnicu, odakle je bio oslobođen kada je car Konstantin proglasio slobodu za kršćane.

Bog je svog vjernog službenika Nikolu već za života, a još više posle smrti proslavio mnogim čudesima, zbog čega ga štuju i na Istoku i na Zapadu, katolici i pravoslavni, pa čak i protestanti. Umro je 6. decembra 343. godine u gradu Mira. Njegovo tijelo bilo je zbog ratnih opasnosti preneseno u Italiju, gdje i danas počiva u veličanstvenoj crkvi u gradu Bari.

Nasljeduj sv. Nikolu: rado uči vjeroranuk i vrši svoje vjerske dužnosti, čuvaj se grijeha, pomaži siromahe.

K tebi, Gospodine, dižem dušu svoju; Bože moj, u te se ufam, da ne će zavladati nada mnom moji neprijatelji, jer tko čeka tvoju pomoć, ne će ostati postiđen. (Ps 24, 1—3).

Prikazna pjesma I. ned. Došašća.

Pismo svetom Nikoli

Pišem Ti, o dobri sveti Nikola,
ja siromašna učenica — Verica.
Kad htjela bih napisati,
što sve želim imati,
pisala bih dana dva,
u svesci bi nestalo listova.
O, dobri sveti Nikola,
služba Tvoja nije laka,
nemaš na pretek vremena,
jer stiže Ti od djece premnogo pisama,
u njima su molbe velike,
mnoge neopravdane.
O, dobri sveti Nikola,
siromašna Tvoja Verica ne traži za sebe darova,
jer ona dobro zna,
da na svijetu ima mnogo bjednijih nevoljnika.

Odnesi, o dobri sveti Nikola,
svoje ovogodišnje darove,
dječici bez roditelja,
onima, koji su izgubili možda sve,
zbog strašne poplave
ili koje druge nesreće.
Donesi zdravlje našoj dobroj susjedi,
što mnogo trpi zbog teške bolesti
i ne može se brinuti o svojoj djeci.
A ljutom pijanici — Marku — komšiji
donesi malo pameti,
da prestane psovati,
svoju ženu, djecu mučiti.
Ako Ti u torbi ipak nešto ostane,
sjeti se i mene, Verice,
a ja ću bombone
i druge Tvoje darove
podijeliti siromasima,
bolesnicima,
da upoznali bi svi,
da su i oni u ljepši život,
k Bogu Ocu — na nebo pozvani,
gdje neće biti bolesti,
ni mržnje,
ni zavisti,
gdje sretni bit će svi.

PORUKA

ministranta Mirka

Kad sam ja, ministrant Mirko, pročitao u septembarskom broju dopis Anice, u prvi sam se mah skoro naljutio, ali sam se brzo sjetio, da je to grijeh. I zato sam još jednom pročitao te počeo razmišljati... Što više sam razmišljao, to sam sve više dolazio do uvjerenja, da ona Anica, na žalost, ima pravo. Zaista je malo dječaka, koji se u crkvama ponašaju kako treba. Trebalo bi, da se svi dječaci, koji posjećujumo vjeronauk i svetu misu, odazovemo onom pozivu na takmičenje te pokažemo svoju dobru volju. To neka bude naše sportsko takmičenje, naša olimpijada. Dakle, na posao!

* * *

A ja bih kao ministrant danas iznio nekoliko zapažanja o ministriranju. Prošao sam ove godine za vrijeme ferija prilično mjesta i svuda sam posmatrao kako se tamo ministrira.

Vidio sam najprije, da ima skoro svako mjesto neke svoje običaje, pa i različita ministrantska odijela, što mi se ne sviđa. Ja bih želio, da bude sve jednako, barem što se ministriranja tiče.

Danas ću iznijeti samo dvije stvari, koje mi se naročito ne sviđaju.

U nekim mjestima pojedini ministrant svaki čas zvoni i to takvom silom, kao da sva crkva spava ili da treba mrtve probuditi. Negdje imaju čak dva ministranta zvona i onda se takmiče, koji će više lupati. A po mom mišljenju to zvonjenje treba da bude nježno i umjereno kao anđeosko upozorenje vjernicima, da se taj čas jače saberu, jer dolazi nešto naročito važno, najvažniji momenti svete žrtve. Uzmimo samo slučaj kod pretvorbe — podizanja. U duhu gledamo Kalvariju, Kristovu smrt na križu, istovremeno i prvu misu na Tajnoj večeri. Gledamo u duhu bezbrojne anđele, koji se spuštaju s nebeskih visina, da s nama zajedno proslave Isusa, koji dolazi među nas zbog nas, da nas jače poveže međusobno i sa sobom. Čujemo anđeosku pjesmu, a ministrantovo zvonjenje treba da bude kao orguljska pratnja toj pjesmi... Zvonjenje mora dakle biti svečano, nježno, pobožno, tajanstveno...

Drugo: Baš kod pretvorbe, kada je vrhunac svete žrtve, kada Isus dolazi među nas, tada bi ministrant kao najbliži svećeniku morao biti zanesen u svete tajne i zaboraviti na sve ostalo slaveći Boga zajedno sa svecima i anđelima. A tamo gledaš u mnogim mjestima, kako baš u to vrijeme ministranti gledaju oko sebe, nešto si došaptavaju, hvataju i neukusno podižu svećeniku misnicu. Možda je to bilo potrebno u ona stara vremena, kada su neki stari biskupi imali preteške misnice, u kojima se je teško kleknulo. Sada nema baš nikakve potrebe. Zato neka svi ministranti tada sklope ruke i gledaju u svetu hostiju! Za danas samo ovo.

Uzvišen je svijet liturgije, ali može izgubiti svako značenje, ako nije izgrađen na čvrstom temelju svjesne vjere, vjere koja je ukorijenjena u Svetom Pismu. Gdjegod se danas upućuje riječ vjernicima, na prvom mjestu treba da bude pouka kršćanskog nauka, kakav svijetli iz Svetog Pisma.

Papa Pavle VI.

po svojoj Crkvi i svetim tajnama naročito u svetoj misi i pričesti, među nama ostao, da nam bude savetnikom i lečnikom, učiteljem i izvorom jakosti protiv svih napasti. Ako s Kristom živimo sjedinjeni po veri i milosti, moći ćemo uvek savladati napasti ili se barem posledica odmah osloboditi. A svojom vernošću u borbi protiv greha služimo si večnu nagradu. — Bog dakle u svojoj neizmernoj dobroti poštuje našu slobodu, ali nam istovremeno daje i milosti, da možemo postići večnu nagradu. — Nema dakle mesta sumnji o božjoj dobroti!

MARICA Č. — Majku Božju vidite često u snu i to vas uznemirava. Ne bojte se! To su samo sanje, a ne neko ukazivanje. Budite Bogu zahvalni, da gledate barem u snu Majku Božju a ne užasne prizore. A to neka vam bude pobuda, da se trudite, da budete uvek dostojna pogleda nebeske Majke i da možete jednoć doći u njezino društvo na nebo.

M. B. Naš. — Savršeno pokajanje zaista oprašta i smrtne grehe, ali samo uslovno, ako imamo naime tvrdu volju, da ćemo se prvom zgodom ispovediti. Ako neko naime u smrtnoj opasnosti ne može doći do svećenika, savršeno pokajanje mu oprašta grehe i tako se može spasiti. Ali ko ostane živ, mora prvom zgodom na ispoved. Tko se pokajao, a posle propustio ispoved, taj nosi greh i posledice sa sobom. — Niko ne može na pričest samim savršenim pokajanjem. — Nijedan katolik ne može po postojećim propisima da se ispoveda kod nekatoličkog svećenika, jer je svako dužan držati propise svoje vere. — Verska trpeljivost ne znači mešanje vera!

T. T. — Sodomski gresi su gresi protiv prirode, teži oblik greha bludnosti. To su teški smrtni gresi bez obzira da li ih čine oženjeni ili ledični, muški ili ženske. Razume se, da takvi grešnici (kao i svaki drugi) rado pravdaju svoje postupke, ali im to ništa ne koristi. Greh ostaje grehom, pa makar ga koliko pravdao. — Pročitajte u Svetom Pismu Starog Zaveta kako je Bog kaznio gradove Sodomu i Gomoru (odatle i ime), jer su baš tim grehom izazivali kaznu.

FR. Š. VARAŽD. T. — Na Vaš dopis prijavila se jedna obitelj, koja želi s vama doći u vezu. Pošaljite tačnu adresu, da vam se mogu neposredno obratiti.

PETAR D. — SUBOTICA. — Dobar ste čovek, ali u svojoj dobroti teško grešite. Odgovoran je naime za greh ne samo sam grešnik nego i onaj, koji pomaže, da se greh čini. Vi pomažete, jer primate nedozvoljenu poštu, štitite nedozvoljene vanbračne odnose i čini se, da čak nekako sudelujete kod pobačaja... Sve su to teški gresi, kojima vi opterećujete svoju dušu te izazivate prokletstvo ne samo na sebe, nego na svu svoju obitelj. — Kažite svojim prijateljima, da se koncil nije sastao, da dokida božje zakone i da ruši crkvenu disciplinu, nego da pomogne savremenom čoveku, da se opet povrati svome Bogu i da spasi svoju dušu. — Jer takvi događaji, kako ih opisujete, ruše moralni poredak, vi ste u savesti dužni, da to prijavite svome biskupu, koji će već znati svojom vlašću i auktoritetom, da zavede red.

ADAM B. Ž. — I vaš slučaj dokazuje, kako je potrebno ponovo i ponovo proučavati katekizam, jer se bez solidnog poznavanja istina i verskih propisa ne može napredovati u duhovnom životu. — Zadaje vam poteškoće istina, da je za valjanu ispoved potrebna odluka i to čvrsta. — Svaki katekizam će vam reći, da su temelji dobre ispovedi: kajanje i čvrsta odluka. U kajanju žalimo što smo svojim gresima Boga uvredili i zaslužili njegovu kaznu, a čvrstom odlukom ozbiljno rešavamo, da ćemo se u buduće čuvati svakog smrtnog greha i grešnih prigoda, koje su naročito u prošlosti bile za nas sudbonosne, da smo padali u greh. Ko nema volje čuvati se barem svih smrtnih greha, taj nema ni kajanja, jer ne želi sa grehom raskinuti. — Čvrstu odluku ima onaj, koji u času ispovedi ima zaista odlučnu volju, da neće više grešiti i da će izbegavati sve bližnije grešne prigode, tj. one okolnosti koje redovno dovode do greha. Ako neko ima takvu volju, njegova je ispoved valjana, iako bi kasnije ponovo sagrešio, pa i ponovo. — Razume se, ako neko stalno pada u iste grehe i to brzo posle ispovedi, može se sumnjati, da li je zaista imao čvrstu odluku. — Potpuno pak je pogrešno vaše shvaćanje uloge svećenika-ispovednika u oproštanju greha. Svećenik je u ispovedi kao i u svim ostalim bogoslužnim činima sluga Kristov i njegovo oruđe. Nije svećenik taj koji oprašta greh i vraća duši nadnaravni život — milost posvetnu, nego Isus sam (ali posredstvom svećenika), jer nije ispovednik prolevao krv za grešnike nego Isus. Valjanost ispovedi ne zavisi od sveznanja ispovednika, nego o iskrenosti i pokajanju grešnika. Sama formula odrešenja to lepo svedoči: »Odrešujem te, u koliko mogu i u koliko zaslužuješ...«. Ako dakle grešnik nije ispunio propisane uslove, uzalud ispovednik »odrešuje«...

CELIBAT. — Mnogi postavljaju pitanje, da li će sadašnji Sabor dokinuti svećenički celibat (neženstvo). Na Saboru se to pitanje nije uopšte postavljalo u tom obliku. Taj se dakle zakon, iako je crkvena institucija, neće izmeniti. — U raspravi o đakonatu bilo je rešeno, da mogu i oženjeni postati đakoni, ali se već posvećeni đakoni ne mogu ženiti. Takav je zakon i kod istočnih sjedinjenih kršćana. I tamo je naime zakon, da mogu oženjeni postati đakoni i svećenici, ali se posle primanja svetog reda ne mogu ženiti, iako postanu udovci. — Iznimno crkva dozvoljava nekim konvertitima iz protestantizma, da mogu kao oženjeni primiti sv. red i vršiti svećeničke dužnosti.

SADRŽAJ BLAGOVESTI 1964. godine — XXXIII godište —

Članci

	strana
Klikujte u sav glas	3
Osvrt na drugo koncilsko zasedanje	5
Laik u povesti Crkve	6
Mjesto laika u Crkvi	8
Grižnja savesti	10
Laici svedoče za Krista	11
Sjeti se, čovječe	23
Brak kroz povest	25
Da li je Crkva okrutna	26
Pravim putem	28
Lijep običaj	30
Porast katolika u 20 veku	32
Papa hodočasti	33
Korizma	43
Ispoved — dar božji	45
O postu	46
Spasonosni lijek	48
Značenje papinog hodočašća	51
Blagdan uskrsnuća	63
Neženje u svetu	66
Sećenički celibat	68
Još nešto o neženjama	70
Njegov križ	71
Uz odar nadbiskupa Ujčića	84
Iz govora na sahrani dr Ujčića	85
Novi beogradski nadbiskup	86
Zašto radimo	87
Rad i religija	89
Rad na posvećenju sveta	90
Papin dan	103
Nauka i ateizam	104
Odgoj — budućnost čoveka	106
Zdravo telo — zdrav duh	108
Obaveze prema novom pokoljenju	110
Ekumenizam	119
Godišnjica skopske tragedije	122
U tajne života	123
Vatikan u Nju Jorku	127
Zajedničko zvanje	135
Žetva je velika	137
Međunarodni Euh. kongres u Bombaju	139
Iz obiteljskog života	140
Zvanje sestre bolničarke	143
Duhovski parlament	151
Iz obiteljskog života	154
Odgoj čistoće srca	156
Trnjem krunisani Kralj	167
Misionarevo poslanstvo	169
Slavlje skopske biskupije	171
Amerikanac — biskup Stokholma	173
O Anđelima Čuvarima	174
Konačno sretni	183
Idite . . . naučavajte	185
Očevo pismo	187
Obnova	200
Međunarodni Euh. kongres	
Saborske sličice	206
Kršćanstvo u Indiji	208
Bombaj	

Život s Crkvom

Uredba	159
Nema mise	160
Liturgijsko sudjelovanje	160
Zaboravljena molitva	175
Poruka braći	207
Djela svijeta	207

Svagdanji susreti

Torta za biskupa	13
Ukazanje	31
Crna misa i ugašene sveće	50
Prazne formalnosti	65
Dva brata	72
Mitološka ličnost	
Stopama bezprizornih	
Prirodno	
Izgubila sam sina	
Kruti zakoni	
Svetac	

Naši uzori

Poruka bl. Nuncija Sulpicija	
Indijska Marija Goreti	
Dve Cecilije	
Misionar brat Krištof	
Sveti lik Tome Dulije	
Katedrala u pjesku	
Tobija	
Sestra Marija Dominika	
Tri mladića u ognjenoj peći	
Sveti Franjo Ksaver	

Mladim prijateljima

Na letovanju	
Ivica na selu	
Nekad i sad	
Zlatno polje	
Kojim bi putem	
Pustinjakov grozd	
Početak školske godine	
Uvređena Anica	
Kapljica	
Naši prijatelji	
Molitva Anđelu čuvaru	
Poruka iz Afrike	
Na majčinom grobu	
Dušni dan	
Poruka ministranta Mirka	
Pismo sv. Nikoli	
O sv. Nikoli	

Literarni sastavci — Pesme

Njegov poziv	
Božić	
U svetoj noći	
Prikazanje u hramu	
Pod križem	
Svjetlo ljubavi	
Veliki četvrtak	
Susret na ulici	
Križ	
Uspinjemo se na Tabor	
Dar svetoj Majci	
Vlast ključa nebeskog	
Gradimo hram	

Iz katoličkog sveta (Vesti)

14, 34, 42, 53, 73, 94, 1113, 124, 144, 161, 177, 192,

UREDNIKOVA POŠTA — na svakom omotu (koricama)

BOŽIĆ i NOVA GODINA su pred vratima. Jeste li već nabavili DŽEPNI KALENDAR za 1965. godinu. — Za čestitanje upotrebljavajte božićne čestitke (vizitkarte, ličine razglednice ili vizit-kartica) sa lijepim božićnim motivima u ukusnoj tehničkoj izradi, koje možete nabaviti kod Uprave Blagovesti, u Zagrebu kod Knjižare sv. Ćirila i Metoda na Kaptolu, u drugim mjestima kod župskog ureda. Kod Uprave neka se vrši zajedničke poručbine, barem po 100 komada. — Ne upotrebljavajte besmisleni kič, slike i čestitke koje nemaju ništa zajedničkoga s kršćanstvom ni idejom Božića, nego koristite isključivo čestitke sa vjerskim motivima.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Msgr. Alojz Turk, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20 — Tel. 38-450. Tek. račun 101-11-70/1-4-1378. — »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina 39. — Tel. 620-269.